ES MIL E UA NET

Anonymous

VOLUM SETAU

ANECDÒTES MORAUS DETH JARDIN PERFUMAT

Era didec:

“Es anecdòtes moraus, ò rei afortunat! son es que milhor coneishi. Te’n vau a condar ua o dues o tres trètes deth Jardin perfumat.” E eth rei Schahriar didec: “Hè lèu, donc, a començar, pr’amor qu senti qu’aguesta net me negue era anma un gran hastig. E non ne sò segur de sauvar-te enquia deman eth cap sus es espatles.”

E Schahrazada didec arrint: “Vaquí! Mès t’avisi, ò rei afortunat! qu’aguestes anecdòtes, encara que siguen de çò mès morau, pòden passar coma anecdòtes libertines as uelhs dera gent grossièra e de critèri estret.” E didec eth rei Schahriar: “Non cranhes aquerò, Schahrazada! Ça que la, se cres qu’aguestes anecdòtes moraus non pòden èster entenudes pera petita que t’escote arraulida as pès deth tapís, ditz-le que s’en vage. Per cèrt, qu’encara non sai se qué hè aciu aguesta petita!”

En enténer deth rei semblables paraules, era petita Doniazada, cranhent que la hessen enlà, se lancèc enes braci dera sua fraia màger, que la punèc enes uelhs, la sarrèc contra eth sòn pièch e li padeguèc era anma estimada. Dempús s’acarèc damb eth rei Schahriar e didec: “A maugrat de tot, pensi que pòt demorar-se, donques que non ei reprensible parlar de causes plaçades dejós dera cintura, donques que totes es causes son netes e pures entàs anmes netes e pures!”

E didec de seguit:

ES TRES DESIRS

Me n’è sabut, ò rei afortunat! de qué un òme de bones intencions se passèc tota era sua vida ara demora dera net miraculosa que promet eth Libre as credents dotats de fe ardenta, aguesta net cridada Net des Possibilitats dera Omnipoténcia, qu’en era er òme pietós ve complidi es sòns mendre desirs. E vaquí qu’ua net des darrères nets deth mes de Ramadan, aqueth òme, dempús d’auer dejunat estrictament pendent tot eth dia, se sentec tocat pes gràcies divines, e cridèc ara sua esposa e li didec. “Escota-me, hemna! Aguesta net me nòti en estat de puretat dauant der Etèrn, e solide serà entà jo era Net des Possibilitats dera Omnipoténcia.

Coma sense cap de dobte seràn atengudi peth Retribuidor toti es mèns precs e desirs, te cridi entà consultar-te per auança sus es peticions que me cau hèr, donques qu’estimi ben eth tòn conselh, e soent sigueren profitoses entà jo es tues opinions. Inspira-me, donc, sus es desirs que me cau formular.” Era esposa responec: “Ò òme! Enquia guairi desirs as dret?” Eth didec: “Entà tres!” Era didec: “Ja pòs, donc, expausar a Allà eth prumèr des tres desirs. Pro sabes qu’era perfeccion der òme e es sues delícies s’estàn ena sua virilitat e qu’er òme non pòt èster perfècte estant cast, eunuc o impotent. Per tant, coma mès considerabla sigue era *verga* der òme, màger serà era sua virilitat e aurà mès probabilitats de filar-se pera via dera perfeccion. Ajoca-te, donc, umilament, dauant deth ròstre deth Plan Naut, e ditz: “Ò Benfactor! Ò Generós! Hè que s’aumente era mia verga enquiara magnificéncia!”

A penes auec formulat tau desir, se sentec atengut ar arràs en aquera ora e en aqueth instant. Pr'amor que de seguit vedec eth sant òme que se li holau era verga e se li botaue magnifica, enquiath punt que l'aurie cuelhut per un cojardet descansant entre dues carbasses gròsses. E ère tant considerable eth pes de tot aquerò, qu'obligaue ath sòn proprietari a sèir-se quan se lheuaue e a lheuar-se quan s'ajaçaue.

Atau, donc, era esposa s'espauric en veir aquerò, e li calèc húger cada còp que la cridaue eth sant òme entà hèr pròves. E exclamaue: "Com vòs que me prèsta a cap pròva damb aguest esturment qu'ei capable de traucar ròques de costat a costat?"

E eth praube òme acabèc en tot dider-li: "Ò execrabla! Qué me cau hèr damb aquerò ara? Eth tòrt qu'ei tòn, maudida!" Era responec: "Eth nòm d'Allà sus jo e sus eth mèn entorn! Prèga peth Profèta, ò ancian de uelhs uets! Pr'amor que per Allà! que non è besonh de tot aquerò ne tanpòc te didí que demanèsses tant! Prèga, donc, ath cèu que te l'amendrisque! Aguest a d'èster eth tòn dusau desir!"

Eth sant òme lheuèc alavetz es uelhs entath cèu, e didec: "Ò Allà, te supliqui que me desliures d'aguesta shordaira *mercaderia* e m'evites es trebucs que me còste!" E de seguit se li quedèc lis eth vrente sense mès senhau de verga e de colhons qu'es d'un joen impubèr.

Mès que non l'agradèc aquera desaparicion complèta, ne tanpòc ara sua esposa, que comencèc a dider-li escarnis e repotecs per auer-la privat entà tostemp de çò que li corresponie. Atau ei qu'arribèc ar arràs dera pena eth sant òme, e li didec ara sua esposa: "Tu n'as eth tòrt de tot aquerò!, òbra des tòns conselhs insensati! Ò hemna sense sen! Jo auia eth dret a formular tres desirs dauant d'Allà, e podia escuélher ath mèn gust çò que milhor me semblèsse des bens d'aguest mon e der aute. E vaquí que ja me n'an autrejat dus e èm coma s'arren s'auesse passat. E me trapi pejor qu'abans. Mès coma encara è eth dret a un aute desir, li vau a demanar ath mèn Senhor que me dèishe coma èra ath principi!"

E l'ac demanèc ath sòn Senhor, qu'atenguec eth sòn desir. E se quedèc eth damb çò que ja auie abans!

Era moralitat d'aguesta anecdòta ei qu'un s'a de contentar damb aquerò qu'a.

Dempús didec Schahrazada:

Eth joenet e eth massatgista deth hammam

Conden, ò rei afortunat! que cèrt massatgista deth hammam auie normaument entre era sua clientèla as hilhs des notables e des ciutadans mès rics, pr'amor qu'eth hammam qu'en eth exercie eth sòn trabalh ère eth milhor acreditat de tota era ciutat. E vaquí qu'un dia entrèc ena sala qu'en era demoraue as banhistes un joenet encara vèrge de peus, mès grasset e abondós en redondetats pertot. E aqueth joenet ère plan beròi de ròstre; e ère eth pròpri hilh deth gran visir dera ciutat. Atau, donc, eth massatgista s'alegrèc de poder-li dar eth massatge ath doç còs d'aqueth joenet delicat, e se didec entada eth: "Vaquí un còs qu'eth greish botèc pertot coishins sedosi! quina abondància de formes, e be n'ei de grasset!" E l'ajudèc e estirar-se en marme tebe dera sala cauda e

comencèc a heregar-lo damb un suenh especiau. E quan arribèc apròp des cueishes, se quedèc ath limit der estonament quan notèc qu'era verga d'aqueth joenet, tan metut en carns, a penes artenhie eth volum d'un aueràs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes tresau net

Era didec:

"…se quedèc ath limit der estonament quan notèc qu'era verga d'aqueth joenet, tan metut en carns, a penes artenhie eth volum d'un aueràs. E quan vedec aquerò, se metec a planher-se damb tota era sua anma e a picar-se es mans era ua contra era auta, deishant còp sec de dar-li massatge.

Quan eth joen vedec ath massatgista cuelhut per semblabla pena e damb eth ròstre esblancossit pera desesperacion, li didec: "Qué te cau, ò massatgista! entà planher-te atau damb tota era tua anma e picar-te es mans era ua contra era auta?" Eth massatgista responec: "Ai, senhor mèn, era desesperacion e es mies lamentacions que son per tu. Pr'amor que veigui qu'es cuelhut dera màger desgràcia que li pòt arribar a un òme! Qu'ès joen, grasset e beròi, e as guaires perfeccions de còs e de ròstre e guairi beneficis autrege eth Retribuidor as sòns escuelhuts. Mès precisament ès mancat der *esturment* des delícies, que sense eth non s'ei òme ne s'està dotat dera virilitat que recep e balhe! Serie vida era vida sense era verga e totes es sues conseqüéncies?" En enténer aguestes paraules, eth hilh deth visir joquèc eth cap tristament, e responec: "Qu'as rason, senhor mèn! e precisament vies de hèr-me pensar en aquerò qu'ei eth mèn solet torment! Se tan petita ei era eréncia deth mèn venerable pair, solet n'è eth tòrt jo, per çò de non auer-me'n encargat de hèr-la prosperar enquia aué. Com vòs, plan, qu'eth crabòt arribe a èster potent quan se tie luenh des crabes que l'aluguen o qu'er arbe se desvolope sense que se l'adaigüe? Enquia aué me sò estat luenh des hemnes, e encara non a arribat cap desir entàr desvelhar ath mèm *mainatge* en sòn breç. Mès me pensi que ja ei ora de qué se desvelhen es adormidi e de qué eth pastor s'empare en sòn baston."

En enténer aguest discors deth hilh deth visir, didec eth massatgista deth hammam: "Mès, com pòt hèr eth pastor entà emparar-se en sòn baston quan aguest non ei màger qu'era falanja deth dit ponin?" Eth gojatet contestèc: "Entad aquerò, senhor mèn, compdi damb era tua generosa volontat. Vè-te'n ena estrada que me deishè era mia ròba, e cuelh era borsa que i a en mèn cinturon; e damb er aur que contie vas a cercar entà jo ua joena capabla de hèr començar eth desvolopament que desiram e damb era harè eth mèn prumèr assag!" Eth massatgista venguec ena estrada, cuelhec era borsa e gessec deth hammam ara cèrca dera joena mentada.

E peth camin se didec: "Aguest praube gojat se pense qu'ua verga ei ua pasta de caramèu mòfle que se desvolope mès coma mès se tòque. Ei possible creir qu'eth cornishon se hè cornishon en un virament de uelhs o qu'era platana madura abans de vier a èste platana?" E arrint dera aventura, anèc ar encontre dera sua esposa, e li didec. "Ò mair d'Alí! te cau saber que vengui d'autrejar un massatge en hammam a un joen

beròi coma eth plen dera lua. Qu'ei hilh deth gran visir e amasse totes es perfeccions, mès eth praube non a ua verga coma es auti òmes! Çò qu'amie, a penes a era mida d'un aueràs. E coma que jo me planhia pera sua joenessa, m'a balhat aguesta borsa d'aur, pr'amor de qué li cerca ua joena capabla de desvolopar-li en un virament de uelhs era prauba eréncia que recebec deth sòn pair venerable; donques qu'eth malerós se pense qu'atau creisherà era sua verga des deth prumèr moment. Jo alavetz è pensat que valie mès que tot aguest aur se quede en casa e vengui ath tòn encontre entà dider-te que m'acompanhes en hammam, a on haràs eth simulacre de prestar-te ar assag sense conseqüéncies deth praube gojatet. Que non i a cap inconvenient ena causa! E enquia e tot poiràs passar ua ora arrint-te'n d'eth, sense cap perilh ne temor.

E jo vos susvelharè as dus de dehòra estant e harè veir que vos protegisqui contra eth curiosèr des banhistes."

En enténer aguestes paraules deth sòn espós, era joena responec damb era audida e era aubedíencia, e se lheuèc, e se vestic damb era ròba mès beròia. Per çò d'aute, enquia e tot sense ornaments ne paraments, podie hèr que se virèssen entada era toti es caps e panar toti es còrs, donques qu'ère era mès beròia entre es hemnes deth sòn temps…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quatau net

Era didec:

… donques qu'ère era mès beròia entre es hemnes deth sòn temps.

Eth massatgista venguec, donc, damb era sua esposa e la hec passar ena cramba que se trapaue eth joen hilh deth gran visir, qu'ère en tot demorar ajaçat en marme dera sala cauda; er aute les auec de deishar solets e gessec entà meter-se dehòra damb er in d'empedir qu'es importuns pistèssen pera pòrta. E les didec ara sua hemna e ath joen que barrèssen era pòrta peth laguens.

Quan era joena vedec at joen, quedèc encantada dera sua beresa, e ada eth l'arribèc madeish. E se didec era: "Quin malastre que non age çò qu'an es auti òmes! Pr'amor qu'ei vertat çò que m'a condat eth mèn espós. A penes l'a dera mida d'un aueràs."

Mès ath contacte dera joena comencèc a botjar-se eth *mainatge* que dormie entre es cueishes deth joen; e coma qu'ère solet d'ua petitesa aparenta e d'aqueri qu'en saunei entren totafèt en refugi deth sòn pair, comencèc a secodir era sua guitèra. E vaquí que surgentèc de pic, comparable ath d'un saumet e d'un elefant, e màger e mès potent encara!

E en veir aquerò, era esposa det massatgista deishèc anar un sorriscle d'admiracion e se lancèc en còth deth joen, que la cauquèc coma un poth trionfant. E pendent ua ora, la penetrèc per prumèr viatge e atau enquiath dusau còp, mentre qu'era s'agitaue tumultuosa e gemegaue e se botjaue hòlament.

E aquerò siguec tot!

E darrèr des reishes dera pòrta, eth massatgista campaue tota era scèna, e per temor ar opròbri public non gausaue hèr bronit o tirassar dera pòrta. E se limitèc a dider-li en votz baisha ara sua hemna, que non li responie. E li didie: “Ò mair d’Alí! a qué demores entà gésser? Eth dia auance e deishères desbrembat ena casa ath petit que demore era popa.” Mès era seguie gaudint dejós deth joen, e didie, entre arridolets e gemiments: “Non, per Allà! A compdar d’ara ja non balharè era popa a cap aute petit que non sigue aguest mainatge.”

E li didec eth hilh deth visir: “Ça que la, poiries anar a balhar-li era popa un moment e tornar de seguit!” Era responec: “Abans me treiràn deth còs era anma que decidir-me a deishar orfanèl de mair ne un solet viatge ath mèn nau mainatge.”

Atau, donc, quan eth praube massatgista vedec que se l’escapaue d’aguesta manèra era sua esposa e que damb aqueth cinisme se remie a tornar damb eth, siguec tanta era sua desesperacion e sentec ua gelosia tan rabiosa, que pugèc ena terrassa deth hammam e se lancèc d’aquiu, en tot estronhar-se eth cap contra eth carrèr. E moric.

Aguesta istòria demòstre qu’eth prudent non s’a de fidar des aparences.

Mès seguic Schahrazada: era anecdòta que vau a condar-te encara demostrarà milhor guaire enganhoses son es aparences e guaire perilhós ei deishar-se guidar per eres.

Que i a liquids e liquids

Me n’è sabut, ò rei afortunat! de qué un òme entre es òmes s’encamardèc ar arràs d’ua joena beròia e encantadora. Mès aguesta joena, qu’ère un modèu de gràcia e de perfeccions, ère maridada damb un òme qu’estimaue e qu’ère estimadada per eth. E coma que, ath delà, ère casta e vertuosa, er òme qu’ère encamardat d’era non podie trapar era manèra de sedusir-la. E coma que ja hège fòrça temps qu’agotaue era sua paciéncia sense cap resultat, se l’acodic tier bèra estratagèma entà resvenjar-se d’era o véncer era sua manèra d’obrar.

Er espós d’aquera joena auie ena sua casa coma sirvent de confiança a un joen qu’auie elevat des dera mainadesa e que susvelhaue era casa en abséncia des sòns patrons. Atau, donc, eth despechós enamorat anèc ara cèrca d’aqueth joen e hec amistat damb eth, en tot hèr-li diuèrsi presents e aumplir-lo de laudances, enquiath punt qu’eth joen acabèc sentint entada eth vertadèra devocion e arribèc a aubedir-lo sense cap condicion.

Quan li semblèc qu’ère eth temps avient, er enamorat li didec un dia ath joen: “Ò amic, voleria visitar aué era casa deth tòn patron quan agen gessut eth tòn patron e era tua patrona.” Er aute responec: “Plan ben!” E quan eth sòn patron se n’anèc entara botiga e era sua patrona gessec entath hammam, anèc eth ara cèrca deth sòn amic, lo cuelhec dera man, e lo hec passar ena casa entà visitar totes es crambes e veir tot çò qu’auie en eres. Mès er òme, qu’ère fèrmament decidit a resvenjar-se dera joena, auie ja premanit era mala passada que volie jogar. Atau, donc, quan arribèc en dormitòri, s’apressèc ath lhet e vessèc en eth eth cotengut d’un flascon qu’auec suenh d’aumplir de clara de ueu. E hec era causa discrètament entà qu’eth joen non se n’encuedèsse. Dempús d’aquerò gessec dera casa er aute e se n’anèc peth sòn camin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cincau net

Era didec:

… gessec dera casa er aute e se n'anèc peth sòn camin. E vaquí çò que tanh ada eth!

Per çò des esposi, vaquí çò que hè ada eri. Quan, en cogar-se eth solei, barrèc eth era sua botiga, tornèc ena sua casa, e coma qu'ère cansat per tota ua jornada de vendes e de crompes, se calèc en lhet e volec repausar; mès se n'encuedèc d'ua grana taca que destacaue ena vana e arreculèc estonat e maufidant enquiath limit dera maufidança. Dempús se didec: "Qui aurà pogut entrar ena mia casa e hèr damb era mia esposa çò qu'a hèt? Pr'amor qu'aquerò que veigui ei licor d'òme sense cap de dobte.! E entà assegurar-se'n milhor, eth mercadèr metec eth dit en liquid, e didec: "Plan que n'ei!"

Alavetz, emmaliciat, volec aucir prumèr ath joen; mès cambièc d'opinion, pensant: "D'aguest joen non a pogut gésser ua taca tant enòrma, donques qu'encara non ei en edat de qué se li holen es colhons!"

Lo cridèc, totun, e li didec damb votz tremolosa e rabiosa: "A on ei era tua patrona, miserable avortament?" E joen responec: "Qu'a anat en hammam." En enténer aguestes paraules s'assolidèc mès era sospecha en mercadèr, pr'amor qu'era lei religiosa exigís as hemnes e as òmes que vagen entath hammam entà hèr ua ablucion complèta guairi còps realicen era copulacion.

E li didec ath gojat: "Cor de seguit entà dider-li que vengue!" E eth gojat s'esdeguèc a executar era orde.

Tanlèu arribèc era sua esposa, eth mercadèr, que recorrie de dret a querra damb es uelhs tota era estança que se trapaue eth lhet mentat, sautèc sus era joena sense badar boca, l'agarrèc des peus, la lancèc en solèr e comencèc a foter-li ua bona repassada. Dempús d'aquerò l'estaquèc es braci, cuelhec un gran guinhauet e se dispausèc a esgorjar-la. Mès en veir aquerò, era hemna se metec a cridar e a idolar, tan fòrt, que toti es vesins e vesies acodiren ena sua ajuda e la trapèren a mand d'èster esgorjada.

Alavetz separèren ara fòrça ath marit e li preguntèren per qué hège aquerò. E exclamèc era hemna: "Que non me'n sai dera causa!" Alavetz li dideren toti ath mercadèr: "Se non ès content damb era, qu'as eth dret a divorciar-te o a repotegar-la damb doçor e mansuetud. Mès que non la pòs aucir, donques que de casta n'ei fòrça, e nosati coma tau l'auem, e d'aquerò balharam testimòni dauant d'Allà e dauant deth kadi!

De hè fòrça temps ei vesia nòsta e non auem notat ena sua conducta arren irreprensible!" Eth mercadèr responec: "Deishatz-me esgorjar ad aguesta licenciosa!" E se voletz ua pròva des sues licencies, non vos cau que guardar era taca liquida qu'an deishat es òmes qu'an entrat damb era en mèn lhet."

En enténer aguestes paraules, es vesins e es vesies s'apressèren en lhet, e cada un metec es dits ena taca, e didec: "Qu'ei liquid d'òme!" Mès en aqueth moment s'apressèc ath

sòn torn eth joen e recuelhec en ua padena eth liquid que non s'auie absorbit pera tela, en tot méter era padena en huec e hèr còder eth sòn contengut. Dempús d'aquerò cuelhec aquerò que venguie de còder, se'n mingèc era mitat e distribuic era auta mitat entre es assistents, en tot dider-les: "Tastatz-lo! Qu'ei clara de ueu!"

E en auer-lo tastat, vederen toti qu'ère clara de ueu, enquia e tot eth marit, que comprenec qu'era sua esposa ère innocenta e que l'auie acusat e mautractat injustament. Atau, donc, se pressèc a reconciliar-se damb era e entà sagerar eth sòn acòrd, li regalèc cent dinnars d'aur e un colhar d'aur.

Aguesta istorièta demòstre que i a liquids e liquids, e que mos cau diferenciar totes es causes.

Quan Schahrazada auec condat aguesta anecdòta ath rei Schahriar, se carèc. E didec eth rei: "Qu'ei vertat, Schahrazada, que son infinitament moraus aguestes istòries. E ath delà, m'an padegat de tau manèra er esperit, que sò prèst a escotar complètament ua auta istòria extraordinària."

E didec Schahrazada: "Justament era que te vau a condar ei era que tu desires."

Istòria d'Abdalah dera tèrra e d'Abdalah deth mar

E Schahrazada li didec ath rei Schahriar:

Se conde, mès Allà ei mès sabent, que i auie un òme, pescador de mestièr, que se cridaue Abdalah. E eth tau pescador auie de mantier as sòns nau hilhs e ara mair, e ère praube, molt praube, enquiath punt qu'era soleta proprietat ère eth sòn hilat. E aguest hilat li servie de botiga e damb era se guanhaue eth pan e ère era soleta pòrta que per era entrauen recorsi ena sua casa. Qu'auie eth costum d'anar a pescar cada dia en mar, e se pescaue pòc ac venie e se despenie es guanhs enes sòns hilhs, segontes çò que les auie autrejat eth Retribuidor; e se pescaue molt, damb es sòs des guanhs hège qu'era sua esposa codinèsse un minjar excellent, e crompaue frutes e s'ac despenie tot entara familha, sense estauviar arren, enquia que non li restaue arren enes mans, pr'amor que pensaue: "Deman mos arribarà eth pan de deman!" E atau viuie ath dia, sense auançar-se ath destin deth dia a vier.

Mès un dia era sua esposa amainadèc ath dètzau baron, pr'amor que gràcies ara benediccion, es auti hilhs èren tanben barons. E aqueth dia precisament non auie en absolut arren entà minjar ena casa deth pescador Abdalah. E li didec era hemna ath marit: "Ò patron mèn, era casa qu'a un abitant mès, e encara non mos a arribat eth pan de cada dia. Non vas a cercar-mos bèra causa entà sostier-mos en aguest moment penible?" Eth responec: "Ara vau a gésser, fidant ena volontat d'Allà, e anarè a pescar en mar, lançant eth mèn hilat ara santat d'aguest mainatge nauèth neishut, pr'amor de saber-me'n atau dera sua sòrt futura." Era hemna li didec: "Bota era tua confiança en Allà!" E eth pescador Abdalah se metec ena espatla eth hilat e partic entath mar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes siesau net

Era didec:

… E eth pescador Abdalah se metec ena espatla eth hilat e partic entath mar. E lancèc ena aigua eth hilat ara santat deth nauèth neishut, e didec: “Ò Diu mèn! hè qu’era sua vida sigue aisida e non dificila, abondosa e non prauba!” E dempús d’auer demorat pendent un moment, treiguec eth hilat e lo trapèc plen de lorderes, d’arena, de grava e d’èrbes marines, mès non vedec en absolut arren dera tralha d’un peish gran o petit. Alavetz s’estonèc e se l’entristic era anma, e didec: “Aurà creat Allà ad aguest nauèth neishut entà non autrejar-li cap proprietat ne cap provision? Aquerò que non pòt èster, non poirà èster jamès! Pr’amor qu’Aqueth qu’a format es maishères des òmes e l’a botat dus pòts ena boca, non ac hec en bades, e a cargat damb era responsabilitat d’acodir as sues necessitats, donques qu’ei eth Previsor, eth Generós. Exaltat sigue!” Dempús se metec eth hilat ena espatla e anèc a lançar-lo en un aute lòc. E demorèc ua bona estona, e lo treiguec damb fòrça trabalh, donques que pesaue molt. E trapèc en eth un saumet mòrt, tot holat e exalant ua flaira espaventosa. Eth pescador sentec qu’es nausèes l’invadien era anma; e s’esdeguèc a trèir aqueth saumet deth hilat e aluenhar-se entà un aute lòc çò mès lèu que podec, dident: “Que non i a recors ne poder qu’en Allà, eth Gloriós, eth Plan Naut! Tota era mala sòrt qu’èi per tòrt dera mia maudida hemna! Guairi viatges non l’aurè dit: “Era aigua que non se hec entà jo e me cau cercar en un aute lòc era nòsta subsisténcia. Que ja non tengui aguest mestièr! Non, de vertat, que ja non posqui mès! Dèisha-me, donc, ò hemna qu’exercisca un aute mestièr desparièr deth de pescador. E l’è repetit aguestes paraules enquia assadorar-me. E era me responie tostemp: “Allà Karim! Allà Karim! Era sua generositat ei illimitada! Non te desesperes, ò pair des tòns hilhs!” E ei aguesta tota era generositat d’Allà? Serà eth saumet mòrt era proprietat destinada ath praube nauèth neishut, o ne serà era grava e era arena recuelhudes?”

E eth pescador Abdalah s’estèc quiet fòrça temps, cuelhut d’ua pena prigonda. Dempús acabèc en tot decidir-se a lançar un aute còp eth sòn hilat en mar, demanant perdon a Allà pes paraules que venguie de prononciar sense pensar, e didec: “Sigues favorable ara mia pesca, ò Tu eth Retribuidor que balhes as tues creatures es presents e es beneficis e mèrques eth sòn destin per auança. E sigues favorable ad aguest mainatge nauèth neishut, e te prometi que bèth dia serà un santon consagrat ath tòn exclusiu servici!” Dempús se didec: “Voleria pescar encara que solet siguesse un peish entà hèr-se-lo a vier ath mèn benfactor, eth pastissèr, qu’enes dies neri, quan me vedie arturat dauant dera sua botiga flairant de dehòra estant eth pan caud, me hège damb era man senhaus entà que m’apressèssa e me balhaue generosament çò que me calie entàs nau e era mair!”

Quan auec lançat per tresau viatge eth sòn hilat, Abdalah siguec demorant fòrça temps e se premanic dempús entà retirar-lo. Mès coma qu’eth hilat pesaue mès encara qu’es auti viatges e eth sòn pes ère totafèt extraordinari, li costèc un gran trabalh trèir-lo entara arriba; e sonque ac podec arténher dempús de hèr-se sang enes mans a truca de tirassar des còrdes. E ar arràs der estonament, se trapèc alavetz cuelhut entre es malhes deth hilat a un èsser uman, un Adamita semblable a toti es Ibn Adam, damb era soleta

diferéncia de qué eth sòn còs acabaue en ua coa de peish, mès, a despart d'aquerò, auie cap, cara, barba, tronc e braci, coma un òme dera tèrra.

En veir aquerò, eth pescador Abdalah non dobtèc un instant que se trapaue dauant d'un efrit entre es efrits rebèls, as ordes deth nòste senhor Soleiman Ibn-Daud, que sigueren embarradi en veires de coeire ròi e lançadi en mar. E se didec: "Plan que òc ei un d'eri! Gràcies ath rosigat deth metau pera aigua e pes ans, a pogut gésser deth veire sagerat e agarrar-se en mèn hilat." E lançant crits de terror e lheuant-se eth vestit enquia mès amont des jolhs, eth pescador se metec a córrer pera plaja, en tot húger enquia quedar-se sense alend e cridant: "Aman! Aman! Misericòrdia, ò efrit de Soleiman!" Mès de laguens deth hilat lo cridèc er Adamita: "Vene, ò pescador! Non huges de jo! Pr'amor que sò un èsser uman coma tu, e non un mared o un efrit. Te recompensarè esplendidament! E Allà t'ac aurà en compde eth dia deth Judici!" En enténer aguestes paraules se padeguèc eth còr deth pescador, e deishèc de húger e tornèc entath sòn hilat, mès a pas brac, auançant damb ua cama e arreculant damb era auta. E li didec ar Adamita cuelhut en hilat: "Non ès alavetz un genni entre es genn…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setau net

Era didec:

"…Non ès alavetz un genni entre es genn?" Er aute responec: "Non, per cèrt! Que sò un frair que cre en Allà e en sòn enviat!". Abdalah preguntèc: "Alavetz, qui t'a lançat en mar?" Er aute didec: "Arrés m'a lançat en mar, donques qu'è neishut aquiu, pr'amor que sò hilh entre es hilhs deth mar. Qu'èm, plan, nombrosi es pòbles qu'abitam es prigondors deth mar. E alendam e viuem ena aigua coma vosati ac hètz ena tèrra e es audèths en aire. E toti èm credents en Allà e en sòn Profèta (damb eth era pregària e era patz!) e èm bravi e caritatius damb es nòsti frairs es òmes qu'abiten ena superfícia dera tèrra, donques qu'aubedim es manaments d'Allà e es precèptes deth Libre." Dempús higec: "Ath delà, se jo siguessa un genni o un efrit dolent, non auria ja hèt brigalhs eth tòn hilat en sòrta de pregar-te que m'ajudèsses a gésser sense trincar-lo, pr'amor que damb eth te guanhes eth pan e ei era soleta pòrta qu'entren es recorsi ena tua casa?" En enténer aguestes paraules tranquillizadores, Abdalah sentec que s'esbugassauen es sòns darrèrs dotbes e es sòns darrèrs temors, e quan s'inclinaue entà ajudar ar abitant deth mar a gésser deth hilat, aguest li didec encara: "Ò pescador! Eth Destin volec entath tòn ben era mia captura. Que me passejaua jo, plan, pes aigúes, quan queiguec ath mèn dessús eth hilat e m'aganchè entre es sues malhes. Desiri, donc, laurar era tua felicitat e era des tòns! Vòs que hescam un pacte qu'en eth se compromete cada un de nosati a èster amic der aute e a hèr-li presents e a recéber-ne der aute d'auti? Atau, tu, per exemple, vieràs cada dia a cercar-me aciu e a hèr-me a vier ua provision de fruta dera tèrra que creish entre vosati: arradims, higues, melons d'aigua, melons, cirères, milgranes, platanes, datils e d'auti mès. E ac acceptarè de tu damb fòrça gust. E jo t'autrejarè es fruts deth mar que creishen enes prigondors qu'abitam nosati: corau, pèrles, crisolits, aiguamarina, esmeraldes, safirs, robins, metaus preciosi e totes es

gemes e peireries deth mar. E damb eres t'aumplirè cada viatge eth tistèr de frutes que me hèsques a vier! Accèptes?"

En enténer aguestes paraules, exclamèc eth pescador, que ja non se tenguie que d'ua cama de tanta alegria e entosiasme que li costaue aquesta enumeracion esplendida: "*Ya Allà!* E qui non accèptarie?"

Dempús didec: "Plan, donc, mès per dessús de tot sigue damb nosati era Fatiha entà aumplir eth nòste pacte." E er abitant deth mar accedic. E recitèren ambdús en votz nauta era Fatiha liminar deth Koran. E de seguit Abdalah eth pescador desliurèc deth hilat ar abitant deth mar.

Alavetz li preguntèc eth pescador ath sòn amic maritim: "Com te crides?" Er aute responec: "Me cridi Abdalah. Atau, donc, quan vengues aciu cada maitin, eth dia que per edart non me veigues, non auràs que cridar: "Abdalah, ò maritim!" E t'entenerè de seguit, e veiràs se com apareishi dehòra dera aigua." Dempús li preguntèc: "E com te crides tu, frair mèn?" Eth pescador responec: "Me cridi tanben Abdalah, coma tu!"

Alavetz exclamèc eth maritim: "Tu qu'ès Abdalah dera Tèrra e jo Abdalah deth Mar. E vaquí que seram dus còps frairs, per çò deth nòste nòm e dera nòsta amistat. Demora-me, donc, aciu un moment, ò amic mèn!, sonque eth temps de besonh entà submergir-me e tornar damb eth prumèr present maritim!" E Abdalah dera Tèrra contestèc: "Escoti e aubedisqui!" E ara seguida Abdalah deth Mar sautèc de naut dera arriba ena aigua e despareishec dera guardada deth pescador. Ath cap de cèrt temps, en non veir Abdalah dera Tèrra aparéisher ath maritim, se n'empenaïc fòrça d'auer-lo desliurat deth hilat e didec entada eth: "Dilhèu sai se tornarà? Solide se n'a arrit de jo e m'a dit tot aquerò entà que lo dèisha en libertat. A! Per qué non lo capturè? Atau l'auria pogut mostrar as abitants dera ciutat e guanhar fòrça sòs. E tanben l'auria amiat enes cases dera gent rica que non vò shordar-se, entà mostrar-lo a domicili. E m'aurien retribuit esplendidament!" D'aguesta sòrta seguic en tot planher-se damb era anma, dident entada eth: "Se te n'anèc des mans era pesca, ò pescador!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitau net

Era didec:

"… Se te n'anèc des mans era pesca, ò pescador!" Mès en aguest madeish instant eth maritim apareishec dehòra dera aigua amiant ua causa sus eth cap, e venguec a plaçar-se ena arriba ath cant deth terrestre. E amiaue eth maritim es dues mans plies de pèrles, de corau, d'esmeraldes, de jacints, de robins e de tota sòrta de peireries. E l'ac aufric tot ath pescador e li didec: "Cuelh aquerò, ò frair mèn Abdalah! e desencusa-me per çò de pòc qu'ei. Pr'amor que de moment non è cap tistèr entà aumplir-te-lo; e eth pròplèu viatge me'n haràs a vier un, e te l'entornarè plen de fruts deth mar." En veir aqueres gemes precioses, eth pescador s'alegrèc extrèmament. E les cuelhec, e dempús de hèr-les córrer entre es sòns dits meravilhant-se, se les sauvèc ena pòcha. E li didec eth maritim:

“Non desbrembes eth nòste pacte! E vene aciu cada maitin abans de gésser eth solei.” E se didec adiu d’eth, e s’en.honsèc en mar.

Per çò deth pescador, tornèc ara ciutat transportat d’alegria e çò prumèr que hec siguec passar pera botiga deth pastissèr que l’auie favorit pendent es dies dolents, e li didec: “Frair mèn! fin finau era bona sòrt e era fortuna s’an botat en nòste camin. Te prègui que me balhes eth compde de tot çò que te deui.” Eth pastissèr responec: “Eth compde? E entà qué? Mos cau aquerò entre nosati? Mès se vertadèrament as sòs, balha-me çò que posques. E se non as arren, cuelh es tòns pans qu’ages de besonh entà alimentar ara familha. E per çò de pagar-me demora qu’era prosperitat arribe ena tua casa definitivament.”

Eth pescador didec: “Ò amic mèn!, era prosperitat qu’a vengut ja ena mia casa, en tot hèr-la a vier era bona ombra deth mèn nauèth neishut e era bontat e era munificéncia d’Allà. E tot çò que te posca balhar serà pòc en comparèr de çò que heres tu per jo quan èra cuelhut pera misèria. Mès de moment cuelh aquerò!” E se metec era man ena pòcha e treiguec un sarpat de peireries tan gran, qu’a penes se sauvèc entada eth era mitat de çò que l’auie autrejat eth maritim. E l’ac balhèc ath pastissèr, en tot dider-li: “Solet te demani que me prèstes bèth sòs enquia que posca véner en mercat aguestes gemes deth mar.” E estonat per çò que vedie e recebie, eth pastissèr uedèc eth sòn calaish entre es mans deth pescador e volec amiar-li eth madeish entara sua casa era carga de pan de besonh entara familha. E li didec: “Que sò eth tòn esclau e servidor!”

E se carguèc en cap eth tistèr de pans e se metec a caminar darrèr deth pescador enquiara casa d’aguest, a on deishèc eth tistèr. E partic dempús de punar-li es mans. Per çò deth pescador, autregèc ara mair des sòns hilhs eth tistèr de pans e dempús anèc a crompar carn d’anhèth, porets, verdura e frutes. E hec qu’era sua esposa codinèsse un minjar extraordinari aquera net. E mingèc admirablament damb es sòns hilhs e era sua esposa, en tot alegrar-se enquiath limit dera alegria, damb era arribada d’aqueth nauèth neishut qu’amiaue damb eth era fortuna e era felicitat.

Dempús d’aquerò, Abdalah li condèc ara sua esposa guaire l’auie arribat e com era pesca acabèc damb era captura d’Abdalah deth Mar, e tota era aventura, fin finau, damb es mendre detalhs. E acabèc en tot meter-li enes mans çò que li restaue deth present deth sòn amic er abitant deth mar. E era sua esposa s’alegrèc de tot aquerò, mès li didec: “Sauva ben eth secret d’aguesta aventura, pr’amor que se non ac hès, corres eth perilh de qué eth govern te bote trebucs.” E contestèc eth pescador: “Plan que l’ac amagarè a toti, exceptat deth pastissèr. Donques qu’encara que normaument s’age d’amagar era felicitat, non posqui hèr dera mia felicitat un mistèri entath mèn prumèr benfactor.”

A londeman, Abdalah eth pescador venguec plan d’ora, damb un tistèr plen de frutes de totes es classes e de toti es colors, ara vòra deth mar a on arribèc abans de gésser eth solei. E deishèc eth sòn tistèr ena arena dera plaja e coma que non vedie a Abdalah, piquèc es mans, en tot cridar: “A on ès, ò Abdalah deth Mar?” E de seguic responec deth hons deth mar ua votz marina: “Que sò aciu, ò Abdalah dera Tèrra! Que sò aciu as tues ordes!” E er abitant deth mar gessec dera aigua e s’apressèc ara vòra. E dempús des salutacions e des vòts, eth pescador l’aufric eth tistèr des frutes. E lo cuelhec eth

maritim, en tot balhar-li es gràcies, e se submergic en hons deth mar. Mès quauqui instants dempús apareishec amiant enes sòns braci eth tistèr sense frutes, mès cargat d'esmeraldes, d'aigua marina e de totes es gemes e productes marins. E dempús de dider-se adiu deth sòn amic, eth pescador se carguèc en cap eth tistèr e se filèc entara ciutat, passant per dauant deth horn deth pastissèr…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauau net

Era didec:

… e dempús de dider-se adiu deth sòn amic, eth pescador se carguèc en cap eth tistèr e se filèc entara ciutat, passant per dauant deth horn deth pastissèr. E li didec ath sòn ancian benfactor: "Era patz sigue damb tu, ò pair de mans dubèrtes!" Er aute responec: "E damb tu era patz, es gràcies d'Allà e es sues benediccions, ò ròstre de bon auguri! Vengui de manar ena tua casa ua plata damb quaranta pastissi qu'è codut especiaument entà tu e qu'ena sua pasta non è estauviat boder clarificat, canèla, nòdes, curcuma, artemisa, anis e fenolh." Eth pescador metec era man en tistèr, que d'eth gessien mil resplendors fulgurants; cuelhec tres grani sarpats de peireries e les ac balhèc. Seguic dempús eth sòn camin e arribèc ena sua casa. E aquiu deishèc eth sòn tistèr, alistèc era pèira mès preciosa de cada espècia e de cada color, ac metec tot en un tròç de tela e se n'anèc entath mercat des joièrs. E s'arturèc dauant dera botiga deth jeique des joièrs, li mostrèc es sues meravilhoses pereries, e li didec. "Me les vòs crompar?" Eth jeique des joièrs guardèc ath pescador damb uelhs de maufidança, e li preguntèc: "N'as mès?" Eth pescador responec: "En casa n'è un tistèr plen." Er aute preguntèc: "E a on ei era tua casa?" Eth pescador responec: "Coma casa, per Allà! que non n 'è, senon simplament ua barraca de hustes poirides qu'ei plaçada ar extrèm de cèrt carrèr ath costat deth mercat de peish." En enténer aguestes paraules deth pescador, eth joièr cridèc as sòns dependents: "Agarratz-lo! Qu'ei eth panaire que s'acuse d'auer panat es jòies ara reina, era esposa deth sultan!" E les ordenèc que li fotessen ua bona repassada. E l'enrodèren toti es joièrs e mercadèrs e l'injurièren. E didien uns: "Solide siguec eth qui panèc eth darrèr mes era botiga deth hadj Hassan!" E didien d'auti: "Tanben siguec aguest miserable qui netegèc cèrta botiga." E cada un condaue era istòria d'un panatòri qu'eth sòn autor non se sabie, e l'ac atribuien ath pescador. E pendent tot aqueth temps, eth pescador sauvaue silenci e non hège cap gèst entà remir. E dempùs qu'auec recebut era repassada deishèc que l'arrosseguèsse ena preséncia deth rei eth jeique des joièrs, que volie obligar-lo a declarar es sòns crims e hèr que lo pengèssen ena pòrta deth palai.

Tanlèu arribèren en divan, eth jeique des joièrs li didec ath rei: "Ò rei deth temps! quan despareishec eth colhar dera reina, ordeneres que mos avisèssen e mos encarguères que cerquèssem ath colpable. Que hérem tot çò que podérem entà artenhe'c, e damb era ajuda d'Allà, ac auec conseguit. Vaquí entre es tues mans ath colpable e es peireries qu'auem trapat ath sòn dessús."

E didec eth rei ath cap des eunucs: “Cuelh aguestes peireries e mostra-se-les ara reina. E pregunta-li se son es madeishes pèires deth colhar qu’a perdut.” E eth cap des eunucs anèc a veir ara reina e botant dauant d’era es gemes esplendides, li preguntèc: “Son aguestes, ò patrona mia! es pèires deth colhar?”

En veir aqueres pèires, era reina arribèc ar arràs dera meravilha, e li contestèc ar eunuc: ”Ne peth mau de morir! Eth mèn colhar lo trapè en un petit còfre. Per çò d’aguestes peireries, son fòrça mès beròies qu’es mies e non an parièr en mon. Vè-te’n, donc, ò Mossur! a dider-li ath rei que crompe aguestes pèires entà hèr damb eres un colhar ara nòsta hilha Prosperitat que ja ei en edat de maridar-se.”

Quan se’n sabec eth rei, per eunuc, dera responsa dera reina, s’enforismèc ar extrèm damb eth jeique des joièrs qu’atau venguie de detier e mautractar a un innocent. E lo maudidec damb totes es malediccions d’Aad e de Thammud. E contestèc, tremolant eth jeique des joièrs: “Ò rei deth temps! sabíem qu’aguest òme ère un pescador, un praube; e en veder-lo damb aguestes peireries e saber-mo’n de qué ena sua casa encara n’auie mès, mos semblèc qu’ère massa fortuna entà que les auesse pogut aquerir per mieis licits un praube.”

En enténer aguestes paraules, s’aumentèc mès encara era colèra deth rei, que cridèc ath jeique des joièrs e as sòns companhs: “Ò plebèus impurs!, ò eretges de mala fe, anmes vulgars! Qu’ei que non sabetz qu’entath destin deth vertadèr credent non i a fortuna impossibla per inesperada e meravilhosa que sigue? A marridi! E vos esdegatz a condemnar ad aguest praube sense escotar-lo ne examinar es sues circonstàncies damb eth faus pretèxt de qué aguesta fortuna ei massa grana entada eth. E lo cridatz panaire, e lo desaunoratz dauant des sòns semblables! E ne per un moment se vos acodís pensar que jamès actue damb parsimonia Allà er Exaltat quan distribuís es sòns favors! Dilhèu coneishetz era capacitat d’abondancia des hònts infinites que d’eres trè es sòns beneficis eth Plan Naut, ò estupids ignorants! entà jutjar atau, segontes es vòsti calculs mesquins de creatures de hanga, eth totau de pèces botades ena balança d’un destin eròs? Anatz-vo’n, miserables! Dehòra dera mia preséncia! E volgue Allà privar-vos des sues benediccions entà tostemp!”

E les hec enlà ignominiosament. E aquerò per çò que hè ada eri…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes dètzau net

Era didec:

… E les hec enlà ignominiosament. E aquerò per çò que hè ada eri.

Vaquí ara çò que tanh a Abdalah!

S’acarèc eth rei damb eth, e abans de hèr-lí cap pregunta, li didec: “Ò praube, qu’Alla te benedide damb es dons que t’a hèt! Era seguretat qu’ei damb tu! Que sò jo qui te l’autrege.” Dempús higec: “Me vòs condar ara era vertat e dider-me se com an arribat a tu aguestes peireries tan beròies, que degun rei dera tèrra ne possedís de parières?” Eth

pescador contestèc: “Ò rei deth temps, encara è ena casa un tistèr de pesca plen de peireries. Qu’ei un present deth mèn amic Abdalah deth Mar.” E li condèc ath rei era sua aventura damb eth marin sense deishar cap detalh. Mès que non mos cau repetir-la.

Dempús higec: “Pr’amor que hi damb eth un pacte sagerat damb era recitacion dera Fatilha deth Koran. E per çò d’aguest pacte me sò comprometut a amiar-li cada maitin un tistèr plen de frutes dera tèrra; e eth s’a compremetut a aumplir-me eth tistèr damb fruts deth mar, coma son es peireries que ves.”

En enténer deth pescador semblables paraules, eth rei se meravilhèc dera generositat deth Donador entàs sòns credents, e didec:

“Ò pescador, qu’ère eth tòn destin! Mès dèisha-me dider-te qu’era riquesa li cau èster protegida, e qu’eth ric li cau auer ua categoria nauta. Te voi botar, donc, jos era mia proteccion, mentre se tarde era mia vida, e enquia e tot hèr quauquarren mès. Pr’amor que non posqui respóner der avier, e sabi pas era sòrta que te sauvarà eth mèn successor se morisqui jo o me trèn deth tron. Qu’ei possible que t’aucisque per cobesença e per amor as bens d’aguest mon. Voi, donc, botar-te dehòra des vicisituds dera sòrt mentre jo visca. E era milhor manèra me pensi qu’ei maridar-te damb era mia hilha Prosperitat, qu’ei ua joena pubèra, e nomentar-te eth mèn gran visir, en tot legar-te atau eth tron abans dera mia mòrt.” E contestèc eth pescador: “Escoti e aubedisqui!”

Alavetz cridèc eth rei as esclaus, e les didec: “Amiatz en hammam ad aguest, qu’ei eth vòste patron!” E es esclaus amièren ath pescador entath hammam deth palai e lo banhèren suenhosament e lo vestiren damb ròba reiau; e l’amièren de nauèth ena presencia deth rei, que lo nomentèc de seguit gran visir. E li balhèc es instruccións avientes entath sòn nau cargue, e Abdalah contestèc: “Es tòns avertiments, ò rei! son era mia norma de conducta, e era tua benvolença ei era ombra que me refúgii.”

Envièc alavetz eth rei entara casa deth pescador corrèus e gardes nombrosi damb tocadors de pifres, de clarinet, de tambors, de tamborets e de flaüta e hemnes expèrtes en art dera vestimenta e des ornaments, damb er encargue de vestir ara hemna deth pescador a as sòns dètz hilhs, en tot plaçar-les en un palanquin amiat per vint neri e hèr-les a vier en palai acompanhasdi d’ua seguida esplendida e damb musics. E s’executèren es sues ordes; e se placèc en un somptuós palanquin ara esposa deth pescador, qu’amiaue en pièch ath sòn nauèth neishut e as sòns auti nau hilhs; precedida pera seguida de gardes e musics, e acompanhada pes hemnes botades ath sòn servici e pes esposes des emirs e notables, se l’amièc en palai a on la demoraue era reina, que la recebec damb salutacions infinites, mentre eth rei recebie as hilhs e les hège sèir enes sòns jolhs per torn e les amorassaue pairaument damb tant de gust coma se siguessen es sòns shilhs. E dera sua part, era reina volec demostrar era aua afeccion ara esposa deth nau gran visir e la metec ath cap de totes es hemnes deth harem en tot nomentar-la grana visira des sues dependéncies.

Dempús d’aquerò, eth rei, qu’auie coma soleta hilha a Prosperitat, s’esdeguèc a mantier era sua promesa, autrejant-se-la en matrimòni, coma dusau esposa, ath visir Abdalah. E per aguest motiu, balhèc ua grana hèsta entath pòble e entàs soldats, en tot hèr ornar e

illuminar era ciutat. E aquera net coneishec Abdalah es delícies dera carn joena e era diferéncia que i a entre era virginitat d'ua joena hilha deth rei e era rància pèth adobada que se divertic eth enquia alavetz.

Mès a londeman peth maitin, en auer-se desvelhat eth rei abans dera sua ora acostumada per çò des emocions dera vesilha, pistèc pera hièstra e vedec ath sòn nau gran visir, er espós dera sua hilha Prosperitat, que gessie deth palai amiant en cap un tistèr de pesca plen de fruta. E lo cridèc e li preguntèc: "Qué amies aciu, ò gendre mèn…?

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes onzau net

Era didec:

"…Qué amies aciu, ò gendre mèn?" Abdalah responec: "Qu'ei un tistèr de fruta que li vau a amiar ath mèn amic Abdalah deth Mar." Eth rei didec: "Mès aguesta non ei ora entà qu'era gent gesque dera sua casa. E ath delà, non està ben qu'eth mèn gendre amie per eth madeish en cap ua carga de messatgèr!"

Abdalah responec: "Qu'ei vertat! Mès me cau pòur de mancar ara ora dera cita, e de passar dauant des uelhs deth maritim coma un mentidèr sense fe, e d'entener-lo repotegar-me era mia conducta, en tot dider-me: "Es causes deth mon te distrèn deth tòn déuer ara e hèn desbrembar es tues promeses." E didec eth rei: "Qu'as rason! Vè-te'n a cercar ath tò amic, e qu'Allà sigue damb tu!" E Abdalah se metec en camin, crotzant pes mercats. E en arreconeisher-lo didien es mercadèrs maitièrs que daurien es sues botigues: "Qu'ei Abdalah eth gran visir, gendre deth rei, que va entath mar a escambiar frutes per peireries!" E aqueri que non lo coneishien li gessien ath pas, e li preguntauen: "Ò venedor de frutes! A quin prètz ei era mesura d'albricòts?"

E les contestaue eth a toti: "Que non son entà véner. Ja son venudi!" E ac didie plan educadament, deishant content a toti. E d'aguesta manèra arribèc ena plaja, a on vedec gésser des ondades a Abdalah deth Mar, ath quau autregèc es frutes a cambi de naues peireries de toti es colors. Dempús se filèc de nauèth entara ciutat, passant per dauant dera botiga deth sòn amic eth pastissèr. Mès s'estonèc fòrça en trapar era pòrta barrada, e demorèc un instant entà veir s'arribaue eth sòn amic. E acabèc preguntant ath botiguèr deth costat: "Ò frair mèn! Qué l'a arribat ath tòn vesin eth pastissèr?"

Er aute responec: "Sabi pas de cèrt çò que l'a reservat Allà. Que deu èster malaut ena sua casa!"

Er aute didec: "En tau carreron!" E Abdalah anèc entath carreron indicat e dempús de preguntar se quina ère era casa deth pastissèr, piquèc ena pòrta e demorèc. E quauqui instants dempús vedec aparéisher per ua lucana nauta eth cap espaurit deth pastissèr, que baishèc a daurir, padegat ja quan vedec eth tistèr de pesca plen de peireries coma de costum. E se lancèc en còth d'Abdalah en tot punar-lo damb lèrmes enes uelhs, e li didec: "Mès qu'ei que non t'an penjat per orde deth rei? Me n'è sabut que t'agarrèren coma lairon e cranhent que tanben a jo m'agarrèssen coma complice hi lèu a barrar eth

horn e era botiga e amagar-me en darrèr cornèr dera mia casa.” Alavetz Abdalah li condèc des deth principi enquiath finau çò que l’auie arribat, e higec: “E eth rei m’a nomentat eth sòn gran visir e m’a dat en matrimòni ara sua hilha. E ara è un harem, qu’ath sòn cap se trape era mia anciana esposa, era mair des mèns hilhs.”

Dempús didec: “Cuelh aguest tistèr damb tot eth sòn contengut. Te pertanh donques qu’atau ei escrit en tòn destin.” Dempús lo deishèc e tornèc en palai damb eth tistèr uet.

Quan eth rei lo vedec arribar damb eth tistèr uet, li didec arrint: “Que ja ac ves. Eth tòn amic eth maritim t’a abandonat.” Abdalah responec: “Ath contrari! Es peireries que m’a aumplit aué eth tistèr èren superiores en beresa as des auti dies. Mès les è autrejat ath mèn amic eth pastissèr, qu’en d’auti tempsi, quan m’aclapaue era misèria, m’alimentèc e alimentèc as mèns hilhs e ara mair des mèns hilhs. E jo, plan, coma qu’eth siguec pietós damb jo, non lo voi desbrembar enes dies dera mia prosperitat. Pr’amor que, per Allà! que voi hèr a conéisher qu’eth jamès me heric quan jo èra trabalhador praube.” E extrèmament meravilhat, li preguntèc eth rei: “Com se cride eth tòn amic?” Abdalah responec: “Se cride Abdalah eth Pastissèr, coma jo me cridi Abdalah eth Terrestre e coma eth mèn amic deth mar se cride Abdalah deth Mar!” En enténer aguestes paraules, eth rei se meravilhèc e s’estrementic, e exclamèc: “E coma jo me cridi eth rei Abdalah! E coma toti mos cridam servidors d’Allà. Mès coma que toti es servidors d’Allà son parièrs dauant deth Plan Naut e frairs pera fe e era origina, voi, ò Abdalah dera Tèrra que vages de seguit a cercar ath tòn amic Abdalah eth Pastissèr, pr’amor que lo nomenti eth mèn dusau visir!”

De seguit partic Abdalah eth Terrestre ara cèrca deth sòn amic Abdalah eth Pastissèr, ath quau revestic eth rei damb es insignies deth viserat en tot nomentar-lo eth sòn visir dera quèrra coma Abdalah eth Terrestre ère eth sòn visir dera dreta.

E er ancian Pescador Abdalah complic totes es sues foncions damb tota era ludentor desirabla sense desbrembar-se’n ne un solet dia d’anar a trapar ath sòn amic Abdalah deth Mar e amiar-li un tistèr de fruta dera sason a compde d’un tistèr de metaus preciosi e peireries. E quan ja non auec frutes enes jardins ne n’auie tanpòc enes botigues des venedors, aumplit eth tistèr damb panses e confitures seques de totes es espècies e colors. E cada còp tornaue amiant en cap eth tistèr plen de jòies, coma de costum. E aquerò se tardèc pendent un an.

Mès un dia, arribèc Abdalah dera Tèrra ena plaja, peth maitin, coma tostemp, se seiguec ath costat deth sòn amic Abdalah deth Mar, e se metec a parlar damb eth sus es costums des abitants deth mar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes dotzau net

Era didec:

… se seiguec ath costat deth sòn amic Abdalah deth Mar, e se metec a parlar damb eth sus es costums des abitants deth mar. E entre d’autes causes, li didec: “Ò frair mèn, ò

maritim! Ei molt beròi eth lòc qu'abites?" Er aute responec: "Òc, per cèrt! e se vòs que t'amiarè damb jo en mar, e t'ensenharè tot aquerò que contie, e te harè visitar era mia ciutat e te receberè ena mia casa damb era ospitalitat mès corau."

E contestèc Abdalah dera Tèrra: "Ò frair mèn!, tu t'elevères ena aigua, e era aigua ei era tua casa. Plan per aquerò te trapes ben en mar. Mès abans de qué jo contesta ara tua invitacion me poiries díder se non serie entà tu extraordinàriament funèst demorar ena térra?" Er aute didec: "Plan que òc! Se secarie eth mèn còs. E en bohar contra jo es vents dera tèrra me harien morir!" Eth terrestre didec: "Donques a jo me passe madeish. M'è elevat ena tèrra, e era tèrra ei era mia casa. Plan per aquerò non me shòrde er aire dera tèrra. Mès s'entrèssa damb tu en mar, se calarie era aigua laguens de jo e m'estofaria, e moriria!"

Eth maritim contestèc: "Non te cau pòur per aquerò, donques que te harè a vier un engüent que damb eth te onheràs eth còs, e era aigua non aurà sus tu cap poder estofant encara que te calesse passar en era era rèsta dera tua vida. E d'aguesta manèra te poiràs submergir damb jo e recórrer en totes direccions eth mar, e dormir en eth, e desvelhar-te en eth sense que t'arribe cap mau per cap costat."

En enténer aguestes paraules, eth terrestre li didec ath maritim: "Alavetz, que non è cap inconvenient en submergir-me damb tu. Hè-me a vier de seguit er engüent entà que lo prova." Eth maritim contestèc: "Qu'ac vau a hèr!" E se hec a vier eth tistèr des frutes e se metec en mar entà totrnar ath cap d'uns instants amiant enes sues mans ua gèrla plia d'engüent que se retiraue at greish des vaques e d'un color auriò coma er aur e d'ua aulor absoludament deliciosa. E preguntèc Abdalah dera Tèrra: "De qué ei hèt aguest engüent?" Er aute responec: "De greish deth hitge d'ua espècia entre es espècies de peishi que se cride dandana. E aguest peish dandana ei un peish enòrme entre es peishi deth mar, enquiath punt de qué damb ua soleta bocada s'avalarie sense cap dificultat aquerò que vosati es terrestres cridatz un elefant o un camelh." E exclamèc er ancian pescador: "E qué minge aguest funèst animau?, ò frair mèn!"

Er aute responec: "Normaument se minge es animaus mes petits que neishen enes prigondors. Pr'amor que ja sabes er arrepervèri que ditz: "Es fòrts se mingen as febles." E eth terrestre didec. "Qu'ei vertat. Mès, n'a entre vosati moltes d'aguestes dandanes?" Er aute responec: "Milèrs e milèrs, qu'eth sòn nombre solet Allà se'n sap." Eth terresre exclamèc: "Alavetz, desencusa-me de hèr-te aguesta visita, ò frair mèn! Pr'amor que me cau pòur de trapar-me damb quauqu'un d'aguesta espècia e de qué se m'avale." Eth maritim didec: "Non cranhes arren, pr'amor qu'eth peish dandana, encara que sigue molt herotge, cranh a Ibn-Adam, qu'era sua carn ei entada eth un podom violent." Er ancian pescador exclamèc: "*Ya Allà*! Mès de qué me servirà èster un podom violent entath dandana quan ja se m'age avalat?" Eth maritim responec: "Que non te cau pòur peth dandana, pr'amor que sonque en veir a Ibn-Adam se met en hujuda per çò deth sòn temor. E ath delà, coma que seràs onhut damb er engüent deth sòn greish, arreconeisherà era sua flaira, e non te harà cap de mau." E convençut pes seguretats que li balhaue eth sòn amic, didec eth terreste: "Boti era mia confiança en Allà e en tu." E se despolhèc e dauric ena arena un clòt a on metec era sua ròba, entà que non l'ac panèsse

arrés era sua abséncia. Dempús, se onhèc damb er engüent des deth cap enquias pès, sense desbrembar-se'n des petites dubertures e, hèt aquerò, li didec ath maritim: "Que ja sò prèst, ò frair mèn!"

Alavetz Abdalah deth Mar cuelhec deth braç ath sòn amic e se submergic damb eth enes prigondors marines…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes tretzau net

Era didec:

… Alavetz Abdalah deth Mar cuelhec deth braç ath sòn amic e se submergic damb eth enes prigondors marines. E li didec: "Daurís es uelhs!" E coma qu'eth terrestre non se sentec sufocat ne aclapat peth pes enòrme deth mar e coma qu'aquiu laguens alendaue milhor que jos eth cèu, comprenec qu'ère reaument impenetrable entara aigua; e dauric es uelhs. E des d'aqueth moment siguec òste deth mar.

E vedec desplegar-se eth mar per dessús deth sòn cap coma un pabilhon d'esmeralda, dera madeisha manera qu'ena tèrra repause sus es aigües er admirable *azur*; e as sòns pès s'estenien es regions submarines que non auie vist cap uelh uman dera creacion; e regnaue ua grana serenitat enes montanhes e planhères deth hons; e ère delicada era lum que se banhaue enes transparéncies infinites e en esplendor des aigués ar entorn des èssers e des causes; e aqueri paisatges tranquils l'encantauen mès que toti es encantaments deth sòn cèu natau; e vedie seuves de corau ròi e seuves de corau blanc e seuves de corau ròsa que s'immobilizauen en silenci des sons ramatges; e tutes de diamants damb colomnes de robins, de crisolits, de berils, de safirs, d'aur e de topacis; e ua vegetacion de holia que se balancejaue en espacis grani coma règnes; e ath miei d'arenes de plata, cauquilhatges de milèrs de formes e colors, que se guardauen reludentes en cristau des aigües; e vedie ath sòn entorn peishi que relampejauen parièrs a flors, e peishi que semblauen frutes, e peishi que semblauen audèths e d'auti, vestidi damb escates d'aur e de plata, que semblauen longui ludèrts, e d'auti que semblauen mèsalèu bufles, vaques o gossets. E enquia e tot Adamites; e immensi bancs de reaus peireries lançant mils ludentors multicolors qu'era aigua ahiscaue, en sòrta d'amortar-les. E bancs qu'en eri se daurien cauquilhatges plens de pèrles blanques, de pèrles ròsa e de pèrles daurades; e enòrmes esponges holades que se botjauen pesadament sus era sua basa, en tot alinhar-se en longues hilères simetriques, coma còssi dera armada, e semblauen limitar es desparières regions marines, e constituir-se en susvelhants des immensitats solitàries.

Mès Abdalah dera Tèrra, que, tostemp deth braç deth sòn amic, vedie desfilar dauant d'eth sus es abismes, en rapida carrèra, toti aguesti espectacles, vedec de pic ua innombrabla seguida de tutes d'esmeraldes talhades enes costats d'ua montanha dera madeisha gama verda, e as pòrtes des quaus i auie seigudes o estirades joenes beròies coma lues, damb peus color d'ambre e de corau. E se retirauen as joenes dera tèrra,

exceptat dera coa qu'auien coma gropa, coma muscles e coma cames. Qu'èren es hilhes deth mar. E era sua casa ère aquera ciutat de tutes verdes.

En veir aquerò eth terrestre li preguntèc ath maritim: "Ò frair mèn! qu'ei que non son maridades aguestes joenes? Pr'amor que non veigui barons entre eres." Er aute responec: "Aguestes que ves son joenes vèrges, e demoren ara pòrta des sues cases era arribada der espós que vierà a alistar entre eres era que mès li shaute. En d'auti lòcs deth mar i a ciutats poblades de hemnes e de barons e d'aquiu gessen es barons ara cèrca d'esposes joenes; pr'amor que solet aquiu pòden demorar es joenes, que vien de toti es locs deth nòste empÈri e viuen amassa demorant ar espós." E quan Abdalah deth mar acabèc de balhar aguesta explicacion ar amic, arribèren en ua ciutat poblada per barons e hemnes; e didec Abdalah dera Tèrra: "Ò frair mèn, aquiu veigui ua ciutat abitada; mès que non veigui en era botigues a on se vene e se crompe. E ath delà, me cau dider-te que sò molt estonat de veir que ne un solet des sòns abitants se capère damb ròba que les protegisque es parts qu'an d'èster amagades."

Er aute responec: "Per çò de crompar e de véner, que non auem cap besonh entad aquerò, donques qu'era vida ei aisida entà nosati e eth nòste aliment s'està en peishi que se trapen estirant era man. E per çò d'amagar cèrtes parts deth còs, non pensam que sigue de besonh, donques qu'es nòstes parts son desparières des vòstes. E dempús, encara que les voléssem amagar, non poiríem, donques que non auem ròba entà caperar-les." Eth terrestre didec: "Plan ben! E com se hèn entre vosati es matrimònis?" Er aute didec: "Entre nosati non se hèn matrimònis pr'amor que non auem cap lei que fixe e dirigisque es nòsti desirs e es nòstes inclinacions; mès quan mos agrade ua joena, mos demoram damb era; e quan dèishe d'agradar-mos, la deisham, e ja l'agradarà a bèth aute! Ath delà, non toti son musulmans; aciu entre nosati i a tanben cristians e judius, e aguesta gent non admet eth matrimòni fix pr'amor que les agraden fòrça es hemnes e eth matrimòni fix les contrarie. Solet es musulmans, que demoram a despart en ua ciutat a on non entren es infidèus, mos maridam cossent es precèptes deth Libre, e celebram nòces ben vistes peth Plan Naut e peth Profèta (damb eth era pregària e era patz) Mès, ò frair mèn! voi qu'arribes çò mès lèu possible ena nòsta ciutat; pr'amor que, s'invertissa mil ans en mostrar-te es espectacles deth nòste empèri e es ciutats que l'abiten non acabaria jamès!" E didec eth terrestre: "Òc, hè lèu, frair mèn! pr'amor que ja è hame e non posqui minjar peishi crus, coma hès tu!"

E preguntèc eth maritim: "E com minjatz alavetz es terrestres eth peish?" Er aute contestèc: "Que lo codinam e lo fregim en òli d'oliva o en òli de sesam." E eth maritim se metec a arrir, e didec: "E com mos ac vam a hèr nosati, qu'em ena aigua, entà auer òli d'oliva o de sesam e fregir eth peish en un huec que non s'amorte?" Eth terrestre didec. "Qu'as rason, frair mèn! Te prègui, donc, que m'anies çò mès lèu possible ena tua ciutat, que non coneishi."

Alavetz Abdalah deth Mar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes catorzau net

Era didec:

… Alavetz Abdalah deth Mar li hec recórrer rapidament diuèrses regions que passauen dauant des sòns uelhs, e lo hec arribar en ua ciutat mès petita qu'es autes e qu'es sues cases tanben èren tutes, ues granes e d'autes petites, segontes eth nombre d'abitants. E eth maritim l'amièc dauant d'ua d'aqueres tutes e li didec: "Entra, ò frair mèn! aguesta qu'ei era mia casa!" E lo hec entrar ena tuta, e exclamèc: "Tè, hè lèu, hilha mia!" E gessent de darrèr d'un bòsc de corau ròsa, s'apressèc ada eri ua joena damb longa cabeladura, beròis pièchs, vrente admirable, cintura graciosa e beròis uelhs verds de longues pestanhes neres; mès, coma toti es abitatnst deth mar, auie en sòrta de gropa e cames ua coa de peish. E quan vedec ath terrestre, se posèc espaurida e lo guardèc damb gran curiosèr, dempús se metec a arrir, e exclamèc:

"Ò pair mèn! qui ei aguest individú sense coa que mos hès a vier? Eth pair responec: "Hilha mia, qu'ei eth mèn amic terrestre que me balhaue cada dia eth tistèr de frutes qu'amiaua jo e que damb tant de talents te minjaues tu! Aprèssa-te, donc, educadament e desira-li era patz e era planvenguda!" E s'auancèc era e li desirèc era patz damb molta amabilitat e tient un lenguatge escuelhut. E quan Abdalah anaue a responer-li, plan encantat, entrèc era esposa deth maritim, amiant en cada braç a un des sòns dus darrèrs hilhs, e cada un des mainatges amiaue un peish gran que s'anaue avalant madeish que s'ac avalarien un cornishon es hilhs dera tèrra.

E vaquí qu'en veir a Abdalah ath costat deth maritim, era esposa d'aguest se posèc en lumedan, quieta de suspresa, e dempús d'auer deishat anar as sòns dus hilhs, exclamèc arrint damb totes es sues fòrces: "Per Allà, s'ei un individú sense coa!" E s'apressèc mès ath terrestre e es sòns dus hilhs e era sua hilha s'apressèren tanben; e esvagadi ar arràs, se meteren toti a examinar-lo de cap a pès e se meravilhèren deth sòn cu, mès que tot, donques qu'ena sua vida auien auut eri cu ne cap auta causa que se li retirèsse. E es mainatges e era joena, qu'ara prumeria s'espauriren un shinhau per aquera protuberància, gausèren enquia e tot tocar-la damb es dits diuèrsi còps, per çò que les intrigaue e divertie. E se n'arrien entre eri de semblabla causa e didien: "Qu'ei un individú sense coa!" E dançauen d'alegria. Atau, donc, Abdalah dera Tèrra acabèc en tot emmaliciciar-se en veir aqueres formes e aquera pòcavergonha. E li didec a Abdalah deth Mar: "Frair mèn! qu'ei que m'as amiat aciu entà èster era arridalhada des tòns hilhs e dera tua hemna?"

Er aute responec: "Perdon, frair mèn, e te prègui que me desencuses e non ne hèsques cabau d'aguestes dues hemnes e d'aguesti dus mainatges, donques qu'an ua intelligéncia defectuosa!" Dempús, s'acarèc damb es sòns hilhs e les didec: "Caratz-vos!" E les metec pòur, e se carèren. Alavetz didec eth maritim ath sòn òste: "Non t'estones, totun, de çò que veigues, ò frair mèn! pr'amor qu'entre nosati non i a arrés que non age coa!"

E vaquí, que dempús d'aguestes paraules, arribèren dètz adults gròssi e fòrts, que li dideren ath patron dera casa: "Ò Abdalah! eth rei deth Mar ven de saber-se'n de qué as

ena tua casa a un individú sense coa entre es individús sense coa dera tèrra. Ei vertat?" Er interpelat responec: "Qu'ei vertat. E aciu que l'auetz, dauant de vosati. Qu'ei eth mèn amic e eth mèn òste, e de seguit lo vau a amiar ena plaja d'a on l'è trèt." Es auti li dideren: "Que non ac hèsques! Eth rei mos a manat, pr'amor que desire veder-lo e examinar era sua contextura. E semble que peth darrèr a ua causa extraordinària e ua auta causa mès extraordinària encara peth dauant. E et rei volerie veir es dues causes, e saber-se'n de com se criden."

En enténer aguestes paraules, Abdalah deth Mar s'acarèc damb eth sòn òste e li didec: "Ò frair mèn! Desencusa-me, pr'amor que ja ves que non è cap argument. Que non podem desaubedir es ordes deth nòste rei!" Eth terrestre didec: "Que me cau pòur aguest rei, dilhèu s'emmaliciarà damb jo pr'amor qu'è causes qu'eth non a, e decretarà era mia perdicion en veir aquerò." Eth maritim didec: "Jo serè aquiu entà protegir-te e hèr que non patisques cap mau." Eth terrestre didec: "Me someti ara tua decision alavetz, e boti era mia confiança en Allà e te seguisqui!"

Eth maritim se hec a vier ath sòn òste e l'amièc ena preséncia deth rei.

Quan eth rei vedec ath terrestre, lo cuelhec un atac d'arrir, e que siguec a mand de quèir. Dempús didec: "Planvengut sigues entre nosati, ò individú sense coa!" E toti es nauts dignataris qu'enrodauen ath rei arrien e se mostrauen es uns as auti damb eth dit eth cu deth terrestre, dident: "Òc, per Allà! qu'ei un individú sense coa!" E li preguntèc eth rei: "Com ei que non as coa?" "Sabi pas, ò rei! Mès qu'èm atau toti es abitants dera tèrra.!"

Eth rei preguntèc: "Com cridatz ad aquerò qu'auetz ath darrèr en sòrta de coa?"Abdalah contestèc: "Uns lo criden cu e es auti eth darrèr, mentre que d'auti li diden a tot eth conjunt anques pr'amor que ei format per dues parts." E li preguntèc eth rei: "E entà qué servís aguest darrèr?" Abdalah responec: "simplament entà sèir-mos quan èm cansadi. Mès enes hemnes qu'ei un ornament molt apreciat." Eth rei preguntèc: "E aquerò deth dauant com se cride?" Abdalah responec: "Eth penis!" Eth rei preguntèc: "E entà qué servis aguest penis?" Abdalah responec: "Qu'a molti usatges desparièrs e non se pòden explicar per consideracion ath rei. Mès son tant de besonh aguesti usatges qu'en nòste mon arren s'estime tant en òme coma un penis de valor, dera madeisha manèra qu'ena hemna arren s'estime tant coma un darrèr d'importància!" E en enténer aguestes paraules, eth rei e es que l'enrodauen se meteren a arrir, e sense saber ja se qué díder, Abdalah eth Terrestre lheuèc entath cèu es braci e exclamèc: "Laudat sigue Allà qu'a creat eth cu entà qu'en un mon sigue ua glòria e en aute un objècte d'escarni…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc dscrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quinzau net

Era didec:

"… Laudat sigue Allà qu'a creat eth cu entà qu'en un mon sigue ua glòria e en un aute un objècte d'escarni. E plan shordat per auer servit entà satisfèr eth curiosèr des abitants deth mar, non sabie ja se qué hèr damb era sua persona, damb eth sòn cu e damb tot çò

d'aute; e pensaue entath sòn laguens: "Per Allà! que voleria èster luenh d'aciu o auer quauquarren entà caperar era mia nudesa."

Mès eth rei acabèc per dider-li: "Ò individú sense coa! m'as alegrat de tau manèra damb eth tòn cu que voi autrejar-te era satisfaccion de toti es tòns desirs. Demana-me, donc, çò que volgues!" Abdalah responec: "Que voleria dues causes, ò rei! Tornar ena mia tèrra e hèr-me a vier damb jo moltes jòies deth mar!" E didec Abdalah eth Maritim: "Ath delà, ò rei! eth mèn amic non a minjat arren des de qu'ei aciu, e non l'agrade era carn de peish crua!" Alavetz, eth rei didec: "Que l'autregen totes es jòies que volgue e que se l'amie entath lòc d'a on a vengut."

De seguit toti es martims se meteren a amiar cauquilhatges grani uets, e a aumplir-les de peireries de toti es colors, e li preguntèren a Abdalah eth Terrestre: "Entà on mos cau amiar-les?" E contestèc: "Non vos cau que seguir-me e seguir ath mèn amic Abdalah, frair vòste, que m'amiarà eth tistèr damb es peireries coma acostume a hèr."Dempús se didec adiu deth rei, acompanhat peth sòn amic, e seguit per toti es maritims qu'amiauen es cuaquilhatges plei de peireries, gessec der empèri marin e se remontèc entara vista deth cèu.

Ja dehòra dera aigua, se seiguec ua bona estona entà descansar e alendar er aire natau. E dempús desenterrèc era sua ròba e se vestic. E se didec adiu deth sòn amic Abdalah eth Maritim, e li didec: "Dèisha-me ena plaja toti es cauquilhatges e aguest tistèr, que jo anarè ara cèrca de messatgèrs entà que lo transporten." E anec a cercar as messatgèrs que transportèren en palai toti aqueri tresòrs; dempús entrèc a veir ath rei.

Quan eth rei vedec ath sòn gendre, lo recebec damb granes mòstres d'alegria, e li didec: "Qu'auem estat toti fòrça enquimeradi pera tua abséncia." E Abdalah li condèc era sua aventura marina des deth principi enquiath finau; mès que non mos cau repetir-la. E li botèc entre es mans eth tistèr e es cauquilhatges plei de peireries.

Encara que se meravilhèc peth relat deth sòn gendre e pes riqueses qu'amiaue deth mar, lo shordèc fòrça ath rei eth comportament pòc educat des maritims per çò deth cu deth gendre e per toti es cus en generau. E li didec: "Ò Abdalah!, que non voi qu'en avier vages ena plaja ara cèrca d'Abdalah deth Mar, pr'amor que, encara qu'aguest còp non t'a passat arren per auer-lo seguit, sabi pas se qué poirie arribar-te en futur, pr'amor que non tostemp que la lancen què de intacta era gèrla!. E ath delà, ès eth mèn visir e non me semble ben que vages ath mar cada maitin damb un tistèr de fruta en cap, pr'amor que series objècte de burla dauant dera gent damb mès o mens coa e mès o mens inconvenients. Tè-te, donc, en palai, e d'aguesta manèra viueràs en patz, e seram tranquils per tu!"

Alavetz Abdalah dera Tèrra, coma que non volie contrariar ath sòn soèr eth rei Abdalah, s'estèc en avier en palai damb eth sòn amic Abdalah eth Pastissèr, e ja non anèc ara plaja ara cèrca d'Abdalah deth Mar que d'eth ja non se tornèc a parlar pr'amor de non emmaliciar-lo.

E atau viueren toti ena situacion mès erosa, practicant vertuts ath miei des delícies, enquia que venguec a visitar-les era Destructora d'alegries e era Separadora d'amics. E

moriren toti! Glòria, totun, ath solet Viuent que non morìs, que govèrne er empèri de çò Visible e de çò Invisible, qu'ei Omnipotent sus totes es causes e qu'ei benevòl damb es sòns servidors, en tot saber-se'n des sues intencions e des sues necessitats.

E dempús de prononciar aguestes paraules, se carèc Schahrazada. Alavetz exclamèc eth rei Schahriar: "Ò, Schahrazada! Qu'ei vertadèrament extraordinària aguesta istòria!" E Schahrazada didec: "Òc, ò rei! mès, encara qu'aja auut era sòrt de qué t'agradèsse, solide non ei mès admirabla qu'era que te vau a condar ara, qu'ei era **Istòria deth joen auriò**. E eth rei Schahriar contestèc: "Que ja la pòs condar!"

Alavetz didec Schahrazada:

Istòria deth joen auriò

Entre diuèrsi condes, se conde, ò rei afortunat! qu'eth califa Harun Al-Raschid gessec ua net deth sòn palai damb eth sòn visir Giafar, eth sòn visir Al-Fazl, eth sòn favorit Abu-Ishak, eth poèta Abu-Nowas, eth pòrta simitarra Massrur e eth capitan de policia Ahmad-era-Tinha. E desguisadi de mercadèrs, se filèren toti entath Tigris e se meteren en ua barca, en tot deishar-se amiar ar edart peth corrent. Pr'amor que, en veir ath califa cuelhut pera insòmia e damb er esperit preocupat, Giafar l'auie dit qu'entà esbugassar er engüeg arren ère mès eficaç que veir çò qu'encara non s'auie vist, enténer çò que non s'auie entenut e visitar un país que non s'auie recorrut.

E vaquí qu'ath cap de cèrt temps, en trapar-se era barca jos es hièstres d'ua casa que d'era se dominaue er arriu, enteneren qu'en interior dera casa ua votz beròia e trista cantaue aguesti vèrsi, en tot acompanhar-se d'un laüt:

Dauant dera copa de vin e mentre ena espessor cantaue er audèth edart, li didí ath mèn còr:

Enquia quan refusaràs era felicitat? Desvelha-te qu'era vida ei un prèst a cuert termini!

Vaquí era copa e eth botelhèr! Eth tòn amic ei un botelèr beròi e joen! Guarda-lo e cuelh des sues mans era copa que te brinde!

S'aclapen es sues paupetes e te convide era sua guardada! Non mesprèdes aguestes causes!

Enes sues caròles è plantat trendes roses, e quan les volí cuèlher trapè milgranes!

Ò còr mèn, non mesprèdes aguestes causes! Que ja a arribat eth moment de qué piste era borra enes sues caròles!

En enténer aguestes cançons, didec eth califa: "Ò Giafar, be n'ei de beròia aguesta votz!" E contestèc Giafar: "'Ò senhor nòste! de vertat que jamès heric era mia audida ua votz mès beròia ne mès deliciosa! Mès, ò senhor mèn! enténer ua votz darrèr d'un mur sonque ei entener-la a mieges. Qué se passarie se l'entenéssem darrèr d'ua cortina…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setzau net

Era didec:

"…ò senhor mèn! enténer ua votz darrèr d'un mur sonque ei entener-la a mieges. Qué se passarie se l'entenéssem darrèr d'ua cortina?" Alavetz didec eth califa: "Entrem, ò Giafar! en aguesta casa entà demanar-li ospitalitat ath sòn patron damb er in d'enténer milhor aguesta votz!" E arturèren era barca e baishèren. Dempús piquèren ena pòrta d'aquera casa e li demanèren ar eunuc permís entà entrar. E er eunuc anèc a avisar ath sòn patron, que non se tardèc a presentar-se dauant d'eri, e les didec:

"Familha, comoditat e abondància as òstes! sigatz planvengudi en aguesta casa que d'era n'ètz proprietaris." E les hec passar en ua grana sala qu'ath miei d'era, sus ua pila d'alabastre, queiguie un gisclèt d'aigua damb un rumor meravilhós. E les didec eth patron: "Ò senhors mèns, sabi pas quin de vosati ei eth mès aunorable e eth de mès naut reng e condicion. *Bismilah* sus toti vosati! Sètz-vos, donc, a on milhor vos semble!" Dempús se virèc entà un extrèm dera sala, qu'en eth se trapauen cent joenes seigudes en cent cagires d'aur e velot, e hec un senhau. De seguit se lheuèren es cent joenes e gesseren en silenci ua darrèr dera auta. E hec eth, un dusau senhau, e ues esclaues qu'amiauen es vestits quilhadi enquiara cintura, mestrèren plates granes plies de minjar de diuèrsi colors e hèti per guaires causes vòlen per aire, caminen peth solèr o naden pes mars. E pastisseria, e confitures, e còques que sus eres apareishien escrits damb pistaches e amelhes, vèrsi que laudauen as òstes.

E quan mingèren e beueren e se lauèren es mans, les preguntèc eth patron dera casa: "Ò òstes mèns! donques que m'aunoratz damb era vòsta preséncia entà balhar-me eth gust de qué me demanetz bèra causa, parlatz damb tota confiança. Pr'amor qu'es vòsti desirs s'executaràn per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs!" Giafar responec: "Era vertat, ò ostetjador nòste! qu'auem entrat ena tua casa entà escotar milhor era admirabla votz que des dera aigua entenérem a mieges e amortada."

En escotar aguestes paraules, eth patron dera casa contestèc: "Sigatz planvengudi!" E cridèc a còps de paumet e les didec as esclaus qu'acodiren: "Didetz-li ara vòsta patrona Sett Jamila que mos cante bèra causa." E uns instants dempús, s'entenec darrèr dera cortina deth hons dera estança, ua votz que non se retiraue a cap auta que cantaue, en tot acompanhar-se de laüts e citares:

Cuelh era copa e beu aguest vin que t'aufrisqui as tòns pòts: jamès s'auec de barrejar damb un còr d'òme!

Mès eth temps hug en tot aluenhar-se d'ua aimanta qu'en bades te promet tornar a veir er objècte deth sòn amor!

Guaires nets passè jos era lua velada pera tempèsta, damb es uelhs tachadi enes ondades escures deth Tigris!

Guaires nets vedí ara lua desparéisher per Occident, damb era forma d'ua simitarra de plata, enes aigües porporades!

Quan auec acabat de cantar, carèc era votz, e es esturments de còrda seguiren solets en sordina acompanhant es ressons aerians e sonors. E eth califa, meravilhat e afogat, s'acarèc damb Abu-Ishak e li didec: "Per Allà! que jamès è vist quauquarren atau! E li didec ath patron dera casa: "Ei de vertat encamardada e separada deth sòn aimant era que tie aguesta votz?"

Er alludit responec: "Non! Era sua tristesa qu'ei per ua auta causa. Poirie, per exemple, aubedir a que sigue separada dera sua mair e deth sòn pair, e plan per aquerò cante atau en tot brembar-se'n d'eri!"

Al-Raschid didec: "Qu'ei molt estonant qu'eth hèt d'auer-la separat des sòns pairs suscite taus accents!" E guardèc per prumèr còp ath sòn ostetjador coma entà obtier deth sòn ròstre ua explicacion mès admisibla. E vedec qu'aqueth ère un joen damb faccions d'ua grana beresa, mès qu'auie eth ròstre de color auriò coma eth safran. E s'estonec fòrça d'aguest descurbiment, e li didec: "Ò ostetjador nòste! encara mos cau exprimir un desir abans de dider-mos adiu de tu e anar-mo'n per a on auem vengut." E eth joen auriò didec: "Compda per auança que satisfarè eth tòn desir!"

E eth califa preguntèc: "Desiri e tanben ac desiren es que vien damb jo, saber-me'n per tu madeish s'aguest color deth tòn ròstre ei quauquarren aquerit pendent era tua vida o ei de neishement."

Alavetz didec eth joen auriò: "Ò vosati toti, òstes mèns! Vos cau saber qu'era causa deth color auriò de safran qu'a eth mèn ròstre, ei ua istòria tant extraordinària que se s'escriuesse damb agulhes en angle d'un uelh servirie de leçon ad aqueth que la liegesse damb respècte. Escotatz-me, donc, e prestatz-me tota era atencion deth vòste esperit." E contestèren toti: "Era nòsta audida e eth nòste esperit te pertanhen! E èm ja impacients per escotar-te…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes dètz-e-setau net

Era didec:

"… Era nòsta audida e eth nòste esperit te pertanhen! E èm ja impacients per escotar-te." Alavetz didec eth joen deth ròstre auriò: "Vos cau saber, ò senhors! que sò originari d'Oman, a on eth mèn pair ère eth mercadèr mès important entre es mercadèrs deth mar, e auie en proprietat absoluda trenta vaishèths qu'eth sòn rendement annau ère de trenta mil dinnars. E eth mèn pair, qu'ère un òme illustrat, me hec apréner era escritura e tanben tot aquerò que cau saber. E dempús, quan s'apressèc era sua darrèra ora, me cridèc e me hec recomanacions qu'escotè respectuosament. Dempús se lo hec a vier Allà e l'acuelhec ena sua misericòrdia. Pro que volesse prolongar era vòsta vida, ò òstes mèns!"

Mès bèth temps dempús dera mòrt deth mèn pair, qu'es sues riqueses auia jo alavetz, un dia èra seigut ena mia casa entre es mèns convidadi, quan un esclau m'anoncièc qu'ena pòrta se trapaue un des mèns capitans marinèrs e me hège a vier un tistèr damb

primícies. E lo hi entrar e l'acceptè eth sòn present que, plan que òc, s'estaue en fruts desconeishudi ena nòsta tèrra e totafèt admirables, de vertat. E ath mèn torn, l'autregè jo cent dinnars d'aur entà demostrar-li eth gust qu'auia en adméter eth sòn present. Dempús reparté aqueres frutes entre es mèns convidadi e li preguntè ath capitan marinèr: "D'a on vien aguestes frutes, ò capitan?" Me responec: "De Bassra e de Bagdad." E en enténer aguestes paraules toti es mèns convidadi comencèren a parlar sus era tèrra meravilhosa de Bassra e de Bagdad, en tot encantar-me era vida que se hège aquiu, era bontat deth sòn clima e era urbanitat des sòns abitants e non cessauen de laudar aquerò, en tot assentir er un es paraules der aute. E autant m'exaltè damb tot aquerò, que còp sec me lheuè en aquera ora e en aqueth instant, e sense poder tier-me, donques que desiraua arderosament aqueth viatge, me vení en subasta es mèns bens e es mies proprietats, es mies mercaderies e es mèns vaishèths, exceptat d'un que me reservè entath mèn usatge particular; me vení tanben es mèns esclaus e es mies esclaues e tot ac convertí en sòs, en tot hèr atau ua soma d'un milèr de milèrs de dinnars, sense condar es jòies, es peireries e es lingòts d'aur qu'auia enes mèns còfres. Alavetz, damb es mies riqueses redusides d'aquera manèra ath sòn pes mès leugèr, m'embarquè en vaishèth que m'auia reservat, e manè que se filèsse de cap a Bagdad.

E vaquí qu'Allà m'escriuec ua trauessia erosa e arribè damb es mies riqueses san e en bona santat en Bassra, a on cuelhí passatge en un aute vaishèth, en tot remontar eth Tigris enquia Bagdad. Aquiu m'informèren deth paratge que mès me convenirie abitar e me senhalèren eth barri Karkh coma mès freqüentat e coma residéncia des personatges importants. Anè en aguest barri e loguè en carrèr de Zaafaràn ua beròia casa qu'ada era hi transportar es mies riqueses e es mies causes. Dempús d'aquerò hi es mies ablucions e damb era anma alègra e eth pièch dilatat per çò de trapar-me fin finau ena illustra Bagdad, cim des mèns desirs e enveja de totes es ciutats, me vestí damb era mia ròba mès beròia e gessí entà passejar-me, ar edart, pes carrèrs mès freqüentats.

Precisament ère diuendres aqueth dia, e toti es abitants anauen mudats e se passejauen alendant er aire fresc que venguie des entorns. E seguí ara gent e d'aguesta manèra arribè en Karn-al-Sirat, finau abituau des passejaires de Bagdad. E en aqueth lòc, entre edificis plan beròis, vedí ua casa mès beròia qu'es autes e qu'era sua façada daue entar arriu. E en lumedan de marme vedí seigut e vestit de blanc a un vielh qu'ère molt venerable d'aspècte, damb ua barba blanca que li baishaue enquiara cintura dividint-se en dus ramaus parièrs de filigrana de plata. E l'enrodauen cinc joeni beròis coma lues e perhumadi coma eth, damb esséncies escuelhudes.

Alavetz, cuelhut pera beròia fesomia der ancian blanc e pera beresa des joeni, li preguntè a un caminaire: "Qui ei aguest venerable jeique? E com se cride?"

Me responec: "Qu'ei eth jeique Taher Abul-Ola, er amic dera gent joena! E guairi entren ena sua casa pòden minjar, béuer e divertir-se damb es joeni e joenes que de contunh s'estan aquiu…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes dètz-e-ueitau net

Era didec:

"… E guairi entren ena sua casa pòden minjar, béuer e divertir-se damb es joeni e joenes que de contunh s'estan aquiu." E en enténer aguestes paraules, me didí, afogat enquiar arràs dera afogadura: "Glòria ad Aqueth que me botèc en camin d'aguest jeique de bon auguri des de que desembarquè deth vaishèth, pr'amor que non venguí a Basgdad deth mèn país senon entà trapar a un òme coma aguest!" E m'auancè entar ancian, e dempús de desirar-li era patz, li didí: "Ò senhor mèn, qu'è bèra causa que demanar-te!" E me hec un arridolet coma ac harie un pair damb eth sòn hilh, e me contestèc: "E qué desires?" Didí: "Que desiri viuament èster òste aguesta net!" Me tornèc a guardar e contestèc: "Damb era amistat corau e damb generositat!"

Dempús higec: "Aguesta net, ò hilh mèn! arriben ues joenes qu'eth sòn prètz, pera cauhada, ei desparièr segontes es sòns merits. Ues còsten dètz dinnars per cauhada, d'autes vint, e d'autes arriben a costar cinquanta e enquia e tot cent dinnars per cauhada. Alista tu!" Responí: "Per Allà que voi provar ua des que non còsten que dètz dinnars per cauhada. Dempùs, Allà Karim!"

E higí: "Vaqui tres cents dinnars per un mes, pr'amor qu'ua bona pròva exigís un mes."

E compdè es tres cents dinnars e les pesè ena balança que i auie ath sòn costat. Alavetz cridèc a un des joeni qu'èren aquiu e li didec: "Amia ath tòn patron!" E eth joen me cuelhec dera man e m'amièc prumèr en hammam dera casa, a on me dec un banh excellent e me prodiguèc es suenhs mès atentius e mès minuciosi. Dempús d'aquerò m'amièc entà un pabilhon e piquèc en ua des pòrtes.

Dauric ua joena de ròstre alègre e plen de bon auguri, que m'acuelhec damb gèst amable. E li didec eth joen: "Te fidi ath tòn òste!" E se n'anèc. Alavetz me cuelhec era dera man, e me hec entrar en ua estança de miraculós decorat, e qu'en era mos receberen dues esclaues destinades ath sòn servici e beròies coma esteles. E guardè atentiuament ara sua patrona, era joena, e atau m'assegurè qu'era ère era lua plia. Me convidèc alavetz a sèir-me e se seiguec ath mèn costat, dempús les hec un senhau as dues esclaues e de seguit mos heren a vier ua plata grana d'aur, qu'en era i auie porets fregidi, carn, catles, coloms fregidi e pothi sauvatges fregidi. E mingèrem enquia assadorar-mos. E ena mia via è tastat minjars mès deliciosi qu'aqueri, ne beuendes mès saboroses qu'es qu'era mestrèc quan mos heren a vier era plata deth minjar, ne alendar flors tan suaus ne adocir-me damb frutes e confitures e pastissi tant extraordinaris. E presumic era de tanta amabilitat, de tant encantament e de tantes amorasses voluptuoses que m'arribèren ena sua companhia pendent eth mes sancer, sense encuedar-me'n de com passauen es dies.

Quan acabèc eth mes, me venguec a cercar er esclau e m'amièc entath hammam, d'a on gessí entà veir ath jeique blanc, e li didí: "Ò senhor men! que ne desiri ua que còste vint dinnars per cauhada." Me responec: "Pesa er aur!" E anè ena mia casa a cercar er aur, e tornè entà pesar-li sies cents dinnars per un mes de pròva damb ua joena de vint dinnars. E cridèc a un des sòns joeni, e li didec: "Amia ath tòn patron!" E eth joen m'amièc

entath hammam, a on m'atenguec ua joena milhor qu'eth prumèr viatge, e dempús me hec entrar en un pabilhon qu'era sua pòrta ères susvelhada per quate esclaues que correren a avisar ara sua patrona tanlèu mos aubirèren. E se dauric era pòrta e vedí campar a ua joena cristiana deth país des francs, molt mès nauta qu'era prumèra e vestida mès ricament. E me cuelhec era dera man, en tot arrir, e me hec passar ena sua cramba, que m'estonèc pera riquesa deth sòn decorat e des sues pintures. E me didec. "Planvengut sigue er òste encantador!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes dètz-e-nauau net

Era didec:

"… Planvengut sigue er òste encantador!" E dempús de mestrar-me minjar e béuer encara mès extraordinaris qu'eth prumèr viatge, coma qu-auie ua beròia votz e sabie acompanhar-se d'esturments armonics, volec embriagar-me mès encara de çò qu'èra, e cuelhent un laüt persa cantèc:

Ò doci perhums des tèrres que se lhèue Babilonia, amiatz damb era brisa un messatge ath mèn estimat!

Luenh, en lòcs encantadi, demore era qu'amie eth trebolanent ara anma des aimants, e les alugue sense autrejar-les eth don que padegue es desirs!

Per çò que hè a jo, ò senhors mèns! me passè eth mes sancer damb aguesta hilha des francs, e me cau coheissar-vos que la trapè infinitament mès expèrta enes movements qu'era mia prumera aimanta. E de vertat que vedí que non auia pagat un prètz exagerat pes delícies que me hec experimentar des deth prumèr dia enquiath trentau.

Atau, donc, quan tornèc eth joen entà her-me a vier en hammam, non deishè de vier ara cèrca deth jeique blanc e agraïr-li era eleccion acertada que hège des sues joenes, e li didí: "Per Allà! ò jeique! que voi estar-me tostemp ena tua generosa casa, a on se trape era alegria des uelhs, es delícies des sensi e er encantament d'ua societat escuelhuda!"

E eth jeique se quedèc molt satisfèt des mies laudances, e entà demostrar-me eth sòn contentament, me didec: "Aguesta net, ò òste mèn! ei entà nosati ua net de hèsta extraordinària, e sonque pòden cuélher partida d'aguesta hèsta es clients distinguidi dera casa. E la cridam era Net des Visions esplendides. Non te cau, donc, que pujar ena terrassa e jutjar pes tòns pròpris uelhs!"

E balhè es gràcies ar ancian e pugè ena terrassa.

E vaquí qu'era prumèra causa que vedí, un còp siguí ena terrassa, siguec ua grana cortina de velot que dividie era terrassa en dues parts. E darrèr d'aguesta cortina, illuminadi pera lua, èren estiradi un ath costat der aute, dus joeni beròis (era joena e eth sòn aimant), que se punauen damb es pòts enes pòts. E en veir ara joena e era sua beresa sense parièr, me quedè aclapat e meravilhat, e siguí pendent fòrça temps guardant-la sense alendar, e sense saber ja a on me trapaua. Fin finau artenhí gésser dera mia

immobilitat, e coma que non podia estar-me tranquil sense saber qui ère era, baishè dera terrassa e corrí ara cèrca dera joena que damb era acabaua de passar un mes d'amor; e li condè çò que venguia de veir. E notèc era er estat que jo me trapaua, e me didec:

"Mès per qué te cau preocupar-te d'aguesta joena?"

Responí: "Per Allà! que m'a panat era rason e era fe!"

Era me didec arrint: "Desires, donc, possedir-la?"

Contestè: "Tau ei era aspiracion dera mia anma, donques qu'en mèn còr règne aguesta joena!"

Era me didec: "Plan, donc, te cau saber qu'aguesta joena ei era pròpria hilha deth nòste patron eth jeique Taher Abul-Ola e totes èm esclaues as sues ordes. Sabes guaire còste passar ua net damb era?" Responí: "Com ac vau a saber?" Era me didec: "Cinc cents dinnars d'aur! Qu'ei ua fruta digna deth paladar des reis." Contestè: "*Ualah*! Que sò prèst a despéner tota era mia fortuna entà possedir-la, encara que non sigue qu'ua cauhada!" E deishè passar tota aquera net sense clucar un uelh de tant coma trabalhèc eth mèn esperit pensant en aquerò.

Atau, donc, a londeman, m'esdegue a botar-me era mia ròba mès beròia, e vestit coma un rei, me presentè ath jeique Taher, pair dera joena, e li didí: "Que desiri ad aquera qu'era sua net ei de cinc cents dinnars d'aur!" Me responec: "Pesa er aur!" E de seguit li pesè eth pretz de trenta nets que hège un totau de quinze mil dinnars.

E les cuelhec, e li didec a un des gojats: "Amia ath tòn patron ath costat dera tua patrona!" E eth gojat m'amièc damb eth, e me hec entrar en un apartament tau, que jamès es mèns uelhs n'auien vist de parièr en beresa e en riquesa sus era tèrra. E vedí ara joena, seiguda guiterosament damb un ventalh ena man, e còp sec se me quedèc cuelhut d'admiracion eth mèn esperit, ò òstes mèns aunorables!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vintau net

Era didec:

"…e còp sec se me quedèc cuelhut d'admiracion eth mèn esperit, ò òstes mèns aunorables!. Pr'amor qu'ère era vertadèrament coma era lua ena sua catorzau net; e sonque dera manèra que responec as mies salutacions, acabèc en tot panar-me era rason per çò deth ton dera sua votz, mès melodiosa qu'es acòrds d'un laüt; e tota era ère beròia, e graciosa e simetrica per toti es costats, de vertat. E sense cap de dobte ada era se referissen aguesti vèrsi deth poèta:

Era beròia! se campèsse ath miei des infidèus, abandonarien per era es sòns idòls e l'adorarien coma soleta divinitat!

Se sus eth mar se mostrèsse era, totafèt despolhada, sus eth mar d'ondades salades e amares, s'adocirie eth mar damb era mèu dera sua boca!

Se des d'Orient se mostrèsse a bèth monge cristian d'Occident, solide qu'eth monge abandonarie er Occident e virarie entà Orient es sues guardades!

Mès jo que la vedí ena escurina illuminada pes sòns uelhs, me cridè a jo madeish: "Ò net! Qué veigui? Ei ua aparicion leugèra que m'enganhe, o ei ua vèrge intacta que reclame un copulador?"

E vedí qu'en enténer aguestes paraules, sarraue damb era sua man era *flor* qu'a ath miei, e me didie alendant:

"Es dents beròis, entà semblar mès beròis, les cau heregar damb un talh aromatic. E eth penis ei entàs vulves beròies çò qu'entàs dents joeni eth talh aromatic. Ò musulmans! ajudatz-me! Qu'ei que non i a en vosati un penis superior que posque tier-se de pès?"

Alavetz sentí qu'eth mèn penis croishie enes sues circonstàncies e me lheuaue era tunica entà aquerir un impuls trionfant! E en sòn lenguatge li didec ara beròia: "Qu'ei aciu! Qu'ei aciu!"

Alavetz trinquè es sòns vels! Mès era cuelhec pòur, e me didec: "Qui ès?" Contestè: "Un valent qu'eth sòn penis quilhat acabe de contestar ara tua crida!"

E l'assaautè sense mès demora, e era mia verga, poderosa coma un braç l'afustaue trionfaument entre es cueishes.

De sòrta que quan acabè de méter eth tresau clau, me didec era: "Mès entà laguens, ò valent! Mès entà laguens!" E contestè: "Mès entà laguens, ò senhora mia! Mès entà laguens! Que ja arribèc!"

E vaquí que li desirè era patz, e corresponec era ath mèn desir, en tot lançar-me guardades d'ua languison acerada, e me didec: "Amistat, comoditat e generositat ar òste!" E me cuelhec dera man, ò senhors mèns! e me hec sèir ath sòn costat; e entrèren ues joenes de pièchs beròis e mos mestrèren es refresqui de planvenguda e frutes esquistes, consèrves selèctes e un vin deliciós coma non se beu qu'enes palais des reis; e mos aufriren ròses e gensemins, mentre ath nòste entorn exalauen es sòns suaus perhums es arbilhons flairosi e es aloès qu'usclauen enes halhes. Dempús ua des esclaues li hec a vier un estog de satin que d'eth treiguec era un laüt d'evòri, que templèc, e cantèc aguesti vèrsi:

Non beues eth vin senon quan te lo brinde era man d'un trende joenet; pr'amor que s'eth vin còste embriaguesa, eth joenet hè milhorar eth vin.

Pr'amor qu'eth vin non procure delícies ad aqueth que lo beu, se non ei qu'eth botelhèr age caròles que luden pures coma ròses, candides e fresques!

E vaquí, ò òstes mèns! que m'ahisquè dempús d'aguesti preludis, e era mia man se tornèc audaça, e es mèns uelhs e es mèns pòts se l'avalauen; e li trapè qualitats tant extraordinàries de sabença e de beresa, que non solet me passè damb era eth mes qu'auia pagat, senon que seguí pagant-li ath sòn pair, er ancian blanc, un mes darrèr der aute, e atau successivament pendent fòrça long temps, enquia que, per çò d'aqueres despenes considerables non me quedèc ne un solet dinnar de totes es riqueses que m'auia hèt a vier deth país de Oman, era ma pàtria. E quan pensè alavetz que lèu me

veiria forçat a separar-me d'era, non podí empedir que corressen es mies lèrmes pes mies caròles e non sabí distinguir eth dia dera net…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-unau net

Era didec:

"… non podí empedir que corressen es mies lèrmes pes mies caròles e non sabí distinguir eth dia dera net. E en veder-me atau, banhat en lèrmes, me didec era: "Per qué plores?"

Jo didí: "Ò patrona mia! perque non è sòs, e a dit eth poèta:

Era penuria mos hè estrangèrs enes nòstes pròpries cases, e es sòs mos balhen ua pàtria en estrangèr!

Plan per aquerò, ò lum des mens uelhs! plori, cranhent veder-me separat de tu peth tòn pair!"

Era me didec: "Te cau saber, totun, que quan un des clients dera casa s'arroïne ena casa, eth mèn pair acostume a dar-li ospitalitat pendent tres dies mès e sense privar-lo de cap des deferéncies abituaus, e dempús li demane que se'n vage e que non torne a campar pera casa. Per çò que hè a tu, estimat mèn! coma que i a en mèn còr un amor gran, non te cau crànher per aquerò, donques qu'è trapat ua manèra de retier-te aciu pendent tot eth temps que volgues, *Inschalah*! Pr'amor qu'enes mies pròpries mans è tota era mia fortuna personau, e eth mèn pair ignòre era immensitat dera sua quantitat. Atau, donc, cada dia de balharè ua borsa damb cinc cents dinnars, impòrt d'ua cauhada; e l'ac autrejaràs ath mèn pair, en tot dider-li: "A compdar d'ara te pagarè es cauhades dia per dia!" E eth mèn pair acceptarà era condicion, en creder-te solvent; e sivans acostume, vierà a autrejar-me aguesta soma que me correspon; e jo te la balharè de nauèth, pr'amor de qué me posques pagar ua auta cauhada. E obraram atau mentre volgue Allà e non t'engüeges tu damb jo!"

Alavetz, ò òstes mèns! me sentí leugèr coma es audèths ena mia alegria, e li balhè es gràcies e li punè era man; dempús viuí damb era pendent un an en aguest estat de causes, coma eth poth ena garièra.

Mès ath cap d'aguest temps, volec era sòrt nefasta qu'en un atac de colèra, era mia estimada s'enforismèsse damb ua des sues esclaues e la piquèsse dolorosament e era esclaua exclamèc: "Per Allà que te mautractarè eth còr coma tu m'as mautractat!" E de seguit correc ara cèrca deth pair dera mia amiga, e l'ac revelèc tot des deth principi enquiath finau.

Quan eth vielh Taher Abu-Ola entenec eth discors dera esclaua hec un bot e correc a cercar-me, mentre jo, ath costat dera mia amiga, me premania a autrejar-me a diuèrsi chambotadisi de prumèra qualitat, ignorant encara de çò que se passaue, e me cridèc eth: "Òla amic!" "As tues ordes, contestè, ò oncle mèn!" Me didec eth: "Eth nòste costum

aciu, quan un s'arroïne, ei ostatjar-lo pendent tres dies sense privar-lo d'arren. Mès tu te n'as profitat escandalosament dera nòsta ospitalitat hè ja un an, minjant, beuent e copulant ath tòn caprici."

Dempús s'acarèc damb es sòns esclaus e les cridèc: "Hètz enlà d'aciu ad aguest hilh de gosseta!" E m'agarrèren, e completament nud, me deishèren ena pòrta, en tot meter-me ena man dètz monedes petites de plata e autrejar-me un mantèl vielh, adobat e hèt brigalhs entà que caperèssa era mia nudesa. E me didec eth jeique blanc: "Vè'te'n, non voi que te hèsquen ua repassada ne injuriar-te! Mès hè lèu a desparéisher pr'amor que s'as eth malastre de quedar-te en Bagdad, era nòsta ciutat, rajarà era sang per dessús deth tòn cap!"

Alavetz, ò èstes mèns, me vedí obligat a gésser a despièt deth mèn nas, sense saber entà on anar per aguesta ciutat que jo non coneishia, encara qu'èra en era de hège ja quinze mesi. E sentí que sus eth mèn còr queiguien pesadament totes es calamitats deth mon e sus eth mèn esperit era desesperacion, es tristeses e es preocupacions! E didí entara mia anma: "Ei possible que jo, que venguí aciu crotzant mars damb mil milèrs de dinnars d'aur e ath delà er impòrt dera venda des mèns trenta vaishèths, aja pogut despéner tota aguesta fortuna ena casa d'aguest calamitós vielh de betum, entà gésser ara d'era complètament despolhat e damb eth còr trincat e damb era anma umiliada? Mès non i a poder ne recors qu'en Allà eth Gloriós, eth Plan Naut!"

E quan, negat en aguesti pensaments, vedí un vaishèth qu'anaue a gésser de cap a Bassra. E m'embarquè a bòrd d'aqueth vaishèth, en tot aufrir es mèns servicis coma marinèr ath capitan, damb er in de pagar de bèra manèra eth mèn passatge. E d'aguesta manèra arribè en Bassra.

Aquiu me filè de seguit entath mercat, pr'amor que me torturaue era hame, e sigui avertit…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-dusau net

Era didec:

"…Aquiu me filè de seguit entath mercat, pr'amor que me torturaue era hame, e sigui avertit per un venedor d'espècies, que s'apressèc viuament a jo e se lancèc en mèn còth punant-me, e se me balhèc a conèisher coma un ancian amic deth mèn pair: dempús m'interroguèc sus eth mèn estat. E li condè guaire m'auie arribat, sense deishar cap detalh. E me didec: "*Ualah*! Que non son d'un òme senat aguestes accions! Mès ara, donques que çò passat ja ei passat, qué penses hèr?" Responí: "Sabi pas!"

Eth me didec: "Vòs demorar-te damb jo? E coma que sabes escríuer, vòs registrar es entrades e gessudes des mies accions e percéber coma sodada un dracma de plata cada dia, ath delà dera tua alimentacion e beuenda?" E acceptè en tot balhar-li es gràcies, e viuí damb eth en qualitat d'escrivan d'entrades e gessudes de vendes e crompes. E siguí

en aqueth emplec ena sua casa eth temps sufisent entà estauviar era soma de cent dinnars.

Alavetz loguè peth mèn compde un petit locau ara vòra deth mar, damb er in de demorar aquiu era arribada de bèth vaishèth cargat damb mercaderies de lòcs luenhants, que d'eres ne cromparia damb es mens sòs es necessàries entà hèr ua bona provision que veneria en Bagdad, a on volia entornar damb era esperança de veir un aute còp ara mia amiga.

Volec era sòrt qu'un dia arribèsse de lòcs luenhants un vaishèth cargat damb es mercaderies que jo desiraua; e m'amassè damb d'auti mercadèrs, e pugè a bòrd. E vaquí que deth hons deth vaishèth gesseren dus òmes, en tot sèir-se enes sues cagires e instalar dauant de nosati es sues mercaderies. E quines mercaderies! E quini enludernaments des uelhs! Non vedérem aquiu que jòies, perles, corau, robins, agates, jacints e peireries de toti es colors! E alavetz un des dus òmes s'acarèc damb es mercadèrs de tèrra e les didec: "Ò assemblada de mercadèrs!, aué non se venerà tot aquerò, donques qu'encara sò fatigat deth mar; non l'è trèt senon entà dar-vos ua idia de çò que serà era venda de deman!" Mès es mercadèrs lo pressèren de tau sòrta, que s'avenguec a començar de seguit era venda, e eth pregonèr se metec a pregonar era taxa des peireries, espècia per espècia. Es mercaders comencèren a aumentar es sus puges un darrèr der aute enquia qu'era prumèra saca de peireries artenhèc eth prètz de quate cents dinnars. En aqueth moment, eth proprietari dera saca, qu'en d'auti tempsi m'auie coneishut en mèn país quan eth mèn pair ère ath cap deth comèrci d'Oman, s'acarèc damb jo, e me preguntèc: "Per qué non dides arren ne puges sus era taxa, coma es auti mercadèrs?"

Responí: "Per Allà! ò patron mèn! qu'en aguest mon ja non è mès bens qu'era soma de cent dinnars." E en díder aguestes paraules me quedè confonut, e des mèns uelhs gesseren lèrmes. E en veder-les eth proprietari dera saca balhèc un còp de mans e exclamèc, tot estonat: "Ò omanin! Com d'ua fortuna tant immensa non te rèsten que cent dinnars?" E dempús me guardèc damb pietat e participèc des mies penes; dempús s'acarèc damb es mercadèrs e les didec: "Qu'etz testimònis de qué li veni ad aguest joen pera soma de cent dinnars ua saca de gèmes, metaus e objèctes preciosi que contie, encara que sai qu'eth sòn valor reau depasse es mil dinnars. Qu'ei, donc, un present que li hèsqui jo ada eth!"

E es mercadèrs, estonadi, dèren fe d'aquerò que vedien e entenien; e eth mercadèr m'autregèc era saca damb tot aquerò que contenguie e enquia me regalèc un tapís e era cagira qu'ère seigut. E li balhè es gràcies pera sua generositat, e baishè ena tèrra e me filè entath mercat des joièrs.

Aquiu loguè ua botiga e me metí a véner e a crompar e a realizar cada dia uns guanhs pro apreciables. E vaquí qu'entre es objèctes preciosi sauvadi ena saca, i auie un tròç de cauquilhum ròi, d'un ròi escur, que, per çò des caractèrs talismatics gravadi enes dues cares que se retirauen a pautes de hormiga, deuie èster un objècte fabricat per un orfèbre plan versat en art des amulets. Deuie pesar mieja liura, e jo ignoraua eth sòn usatge especiau e eth sòn prètz. Atau, donc, lo hi pregonar diuèrsi còps en mercat, mès que non aufriren per eth que dètz o quinze dracmes e a maugrat de tot, non lo volí cedir per

un pretz tan baish, e ara demora d'ua escadença mès excellenta, deishè eth tròç de cauquilhum en un cornèr dera mia botiga, a on s'estèc pendent un an.

Mès un dia qu'èra jo seigut ena mia botiga, vedí entrar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-tresau nat

Era didec:

"…Mès un dia qu'èra jo seigut ena mia botiga, vedí entrar a un estrangèr que me desirèc era patz e que, en veir eth tròç de cauquilhum, a maugrat deth povàs que lo caperaue, exclamec: "Laudat sigue Allà! Fin finau trapi aquerò que cercaua!" E cuelhec eth tròç de cauquilhum, se lo hec a vier enes pòts e en front, e me didec: "Ò senhor mèn! Vòs vener-me aquerò?" Responí: "Plan que voi!" Preguntèc: "Quin ei eth prètz?" Didí: "Guaire m'aufrisses?" Responec: "Vint dinnars d'aur!" E en enténer aguestes paraules me pensè que se'n burlaue de jo, de tan nauta que me semblèc era ofèrta; e li didí damb accent molt esquèr: "Vè-te'n per a on as vengut." Alavetz se pensèc que jo trapaua prauba era soma, e me didec: "T'aufrisqui cinquanta dinnars!" Mès jo, cada còp mès convençut de qué se burlaue de jo, non solet non volí responer-li senon que ne tansevolh lo guardè e hi coma que non notaua era sua preséncia ja, damb er in de qué se n'anèsse. Alavetz me didec: "Mil dinars!"

"Aquerò siguec tot! E jo, ò òstes mèns! non contestè; e eth arrie dauant deth mèn silenci plen de furor concentrat, e me didie: "Per qué non me vòs contestar?" E acabè per responer-li un aute còp: "Vè-te'n per a on as vengut." Alavetz se metec a aumentar milèrs e milèrs de dinnars enquia qu'arribèc a vint mil dinnars. E jo non contestaua!

Aquerò siguec tot!

E tiradi per tant estranh regateg, es caminaires e es vesins s'agropèren ath nòste entorn ena botiga e en carrèr. E mormolhauen contra jo en votz nauta e hègen gèsti de desaprovacion contra jo, dident: "Que non podem permèter que demane mès per aguest miserable tròç de cauquilhum!" E didien d'auti: "Ualah! Cap dur e uelhs uets! Se non li balhe eth tròç de cauquilhum lo haram enlà dera ciutat!"

E jo non sabia se qué volien de jo. Atau, donc, entà acabar li preguntè ar estragèr: "Vòs, fin finau, dider-me se vòs crompar de vertat o t'en burles?" Responec eth: "E vòs tu véner de vertat o t'en burles?"Jo didí: "Véner!"

E didec eth: "Alavetz coma darrèr prètz t'aufrisqui trenta mil dinnars. E acabem ja era venda e era crompa!" E alavetz m'acarè damb es presents e les didí: "Vos boti coma testimònis d'guesta venda! Mès abans m'a d'explicar eth crompador se qué vò hèr damb aguest tròç de cauquilhum!"

Responec eth: "Barrem prumèr eth tracte e dempús te diderè es vertuts e era utilitat d'aguest objècte."

Contestè: “Que te lo veni!” Eth didec: “Allà qu’ei testimòni de çò que didem!” E treiguec ua saca plia d’aur, me compdèc e me pesèc trenta mil dinnars, cuelhet er amulet, se lo metec ena pòcha, deishant anat una grana alendada, e me didec: “Quedam en que ja ei venut deth tot?” Contestè: “Que ja ei venut deth tot!” E s’acarèc eth damb es presents e les didec: “Sigatz testimònis de qué m’a venut er amulet, e que per eth è pagat trenta mil dinnars!”

Dempús s’acarèc damb jo e damb un accent de pietat e d’ironia extrèma, me didec: “Ò praube! Per Allà! que s’auesses sabut auer tacte en aguesta venda, en tot arrecular-la un shinhau mès, auria arribat jo a pagar-te per aguest amulet non trenta mil ne cent mil dinnars, senon mil milèrs de dinnars, se non mès!”

E vaquí, ò òstes mèns! qu’en enténer aguestes paraules e veder-me de tau manèra decebut per aquera soma fabulosa per tòrt deth mèn praube olfacte, sentí que se hège en jo un gran tarrabastatge ath mèn laguens; e era revolucion que se passèc en mèn còs hec de pic que me pugèsse ena cara aguest color auriò que sauvi des d’alavetz e que vos a cridat era atencion, ò òstes mèns!

Me quedè empeguit pendent un moment, e dempús li didí ar estrangèr: “Me vòs díder ara es vertuts e era utilitat d’aguest tròç de cauquilhum?”

E er estrangèr me responec: “Te cau saber qu’eth rei dera India a ua hilha qu’estime fòrça e que non a parièr en beresa sus era superfícia dera tèrra. Mès qu’auie violents dolors de cap! Atau, donc, eth sòn pair eth rei, pr’amor de trapar remèdis e medicaments capables d’aleugerir-la, amassèc as milhors escribes deth sòn règne, e as òmes de sciéncia e as endonviaires; mès degun d’eri artenhèc trèir-li deth cap es dolors que la torturauen…

Mès en aqueth moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carrèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-quatau net

Era didec:

“…mès degun d’eri artenhèc trèir-li det cap es dolors que la torturauen. Alavetz jo, que siguí ena assemblada, li didí ath rei: “Ò rei, jo coneishi ad aguest òme, cridat Saadalah eth Babilòni, que non n’a de pairèr sus era superfícia dera tèrra en coneishement de taus remèdis. Atau, donc, envia-me a veder-lo, se te semble ben.” Eth rei me responec: “Vè-te’n a veder-lo!” Jo didí: “Balha-me mil milèrs de dinnars e un tròç de cauquilhum ròi d’un ròi escur. E ath delà un present!” E eth rei me dèc guaire l’auia demanat, e partí dera India entath país de Babilònia. e aquiu preguntè peth sabent Saadalah, e m’amièren entada eth; e me presentè ada eth e l’autregè cent mil dinnars e eth present deth rei, dempús li balhè eth tròç de cauquilhum e dempús d’explicar-li er objècte dera mia visita, li preguè que me premanisse un amulet contra es dolors de cap. E eth sabent de Babilònia se tenguec pendent sèt mesi sancers a consultar es astres e passadi ja aqueri sèt mesi, acabèc en tot trapar eth dia avient entà traçar sus eth tròç de cauquilhum

aguesti caractèrs talismatics e plei de mistèri que ves enes dues cares d'aguest amulet que m'as venut. E cuelhí aguest amulet, tornè ath costat deth rei e l'ac autregè.

E vaquí qu'eth rei entrèc en apartament dera sua estimada hilha, e la trapèc cuelhuda per quate cadies as quate cantons dera estança, coma la tenguien tostemp, segontes es instruccions recebudes, pr'amor que pendent es crisis de dolor non podesse aucir-se lançant-se pera hièstra. E tanlèu botèc er amulet en front dera sua hilha, se trapèc era garida en aquera ora e en aqueth instant. E en veir aquerò, eth rei s'alegrèc ar arràs dera alegria, e m'aumplic de rics presents e me tenguec ath sòn costat damb es sòns intims. E garida miraculosament d'aquera manèra, era hilha deth rei aganchèc er amulet en sòn colhar e ja non l'abandonèc.

Mès un dia qu'era princessa se passejaue en barca, jogant damb es sues companhes, ua d'eres hec un faus movement, trinquèc eth hiu deth colhar e hec quèir er amulet ena aigua. E despareishec er amulet. E en madeish moment tornèc era possession a apoderar-se dera princessa, e de nauèth se sentec era possedida peth terrible Possessor, que li costèc dolors de cap tan violents que la privèren dera rason.

En saber aguesta notícia, era pena deth rei depassèc a tota ponderacion; e me cridèc e me comissionèc de nauèth entà qu'anèssa a veir ath jeique Saadalah eth Babilòni, pr'amor de que fabriquèsse un aute amulet. E me metí en marcha entad aquerò. Mès, quan arribè en Babilònia, m'en sabí de qué auie mòrt ja eth jeique Saadalah.

E des d'alavetz, acompanhat per dètz persones que m'ajuden enes mies cèrques, recorri toti es païsi deth mon damb er in de trapar ena casa de bèth mercadèr o de bèth venedor o caminaire un des amulets que solet sabie dotar de proprietats curatives e exorcizantes eth jeique Saadalah de Babilònia. E era sòrt volec botar-te en mèn camin e hèr que trapèssa e crompèssa ena tua botiga aguest objècte que ja me pensaua que non traparia jamès."

Dempús, ò òstes mèns! en auer-me condat aguesta istòria er estrangèr se metec eth cinturon e se n'anèc. E tau ei, coma è dit, era causa qu'aubesís eth color auriò deth mèn ròstre.

Per çò que hè a jo, convertí en sòs tot çò qu'auia, venent era mia botiga, e ric ja, partí ara prèssa entà Bagdad, e tanlèu arribè, volè entath palai der ancian blanc, pair dera mia estimada. Pr'amor que des de qué me separè d'era aumplic era es mèns pensaments dia e net, e eth mobil des mèns desirs e dera mia vida ère tornar-la a veir. E era abséncia solet artenhèc ahiscar eth huec dera mia anma e exaltar-me er esperit.

Preguntè, donc, per era a un vailet que susvelhaue era pòrta dera entrada. E eth joen me didec que lheuèssa eth cap e que guardèssa. E vedí qu'era casa ère en roína, qu'auien esbauçat era hièstra per a on pistaue normaument era mia estimada e qu'ena casa regnaue un ambient de tristesa e de prigonda desolacion. Alavetz acodiren es lèrmes enes mens uelhs e li didí ar esclau: "Qué l'a arribat ath jeique Taher, ò frair mèn?" Me responec: "Era alegria abandonèc era sua casa, e queiguec sus nosati eth malastre des de que mos deishèc un joen deth país d'Oman, que se cridaue Abul-Hassan Al-Omaní. Aguest joen mercadèr siguec aciu pendent un an damb era hilha deth jeique Taher, mès,

coma qu'ath cap d'aguest temps se demorèc sense sòs, eth nòste patron eth jeique lo hec enlà dera casa. Mès era nòsta patrona, era joena, que l'estimaue damb un gran amor…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-cincau net

Era didec:

"… Mès era nòsta patrona, era joena, que l'estimaue damb un gran amor, se'n hec autant d'aquera partida que queiguec malauta d'ua grèu malautia que l'amièc apròp dera mòrt. Alavetz eth nòste patron eth jeique Taher, en veir era langor mortau que patie era sua hilha, se n'empenaïc d'aquerò qu'auie hèt; e despachèc corrèus entà toti es païsi, pr'amor de trapar ath joen Abul-Hassan e prometec cent mil dinnars de recompensa ad aqueth que se lo hesse a vier. Mès enquia ara an estat en bades toti es esfòrci des que lo cerquèren pr'amor que degun d'eri artenhèc seguir es sues tralhes ne saber naues d'eth. Atau ei qu'era joena hilha deth jeique ei ara a mand d'exalar eth darrèr alend!"

Damb era amna aclapada de dolor, li preguntè alavetz ath gojat: "E com està eth jeique Taher?" Reponec: "Damb tot aquerò, qu'a un aclapament e ua pena taus, qu'a venut es joenes e es joens, e se n'a empenaït amarament dauant d'Allà eth Plan Naut!"

Alavetz li didí ath joen esclau: "Vòs que te diga a o se trape Abul-Hassan Al-Imani? Qué dideries se siguesse atau?" Contestèc eth: "Per Allà sus tu, ò frair mèn! Hètz-ac! E auràs tornat ena vida a ua aimanta, a ua hilha entath sòn pair, a un enamorat ara sua amiga, e auràs trèt dera praubetat ath tòn esclau e as pairs deth tòn esclau!"

Alavetz li didí: "Vè-te'n a cercar ath tòn patron Taher e ditz-li: "Me deues era recompensa prometuda pera bona notícia! Pr'amor qu'ara pòrta dera tua casa se trape Abul-Hassan Al-Omani en persona!"

En enténer aguestes paraules, eth joen esclau se metec a córrer damb era rapiditat deth mul que s'escape dera mòla e en un virament de uelhs, tornèc acompanhat det jeique Taher, pair dera mia amiga. E be n'ère de cambiat! Com auie era cara, tan fresca en d'auti tempsi e tan joena alavetz, a maugrat dera sua edat! En dus ans s'auie envielhit mès de vint.

M'arreconeishec de seguit, e se lancèc en mèn còth e se metec a punar-me plorant, e me didec: "Ò senhor mèn! Qué t'a arribat pendent tan longa abséncia? Per tòrt tòn ei ara pòrta dera hòssa era mia hilha. Vene! Entra damb jo ena casa!" E me hec entrar, e comencèc en tot botar-se de jolhs en solèr pr'amor de balhar gracies a Allà per auer permetut era nòsta reünion; e s'esdeguèc a autrejar ath joen esclau era recompensa de cent mil dinnars prometuda. E eth joen esclau se retirèc en tot invocar sus jo es benediccions.

Dempús d'aquerò, eth jeique Taher, entrèc prumèr solet ena cramba dera sua hilha pr'amor d'anonciar-li sense bruscaria era mia arribada. Li didec, donc: "Que vengui a

anonciar-te era bona naua, ò hilha mia! Se consentisses en minjar ua bocada e vier a cuélher un banh en hammam te harè veir de nauèth, aué madeish, a Abul-Hassan!”

Era exclamèc: “Ò pair! Ei cèrt aquerò que dides?” Eth contestèc: “Per Allà eth Plan Gloriós, qu’ei cèrt çò que digui.”Alavetz exclamèc era: “*Ualahi*!” E alavetz er ancian se virèc entara pòrta que darrèr d’era èra jo, e me cridèc: “Entra ja, Abul-Hassan!” E entrè.

E vaquí, ò òstes mèns! que tanlèu me vedec e m’arreconeishec era, queiguec estavanida, e se tardèc fòrça temps a remeter-se. Fin finau podec lheuar-se, e entre plors d’alegria e arridalhes mos lancèrem un enes braci der aute, e siguérem fòrça temps abraçadi atau ath limit dera emocion e dera felicitat. E quan podérem hèr atencion en aquerò que se passaue ath nòste entorn, vedérem ath miei dera sala de recepcion ath kadi e as testimònis, qu’auie cridat ath mès córrer eth jeique e qu’ara seguida redigiren eth contracte de matrimòni. E se celebrèren es nòstes nòces damb un fastuositat inusitada, entre alegries que se tardèren trenta dies e trenta nets.

E des d’alavetz, ò òstes mèns! era hilha det jeique Taher ei era mia esposa estimada. E siguec era qu’entenéretz cantar aguesti aires melancolics que li shauten e que damb eri rebrembe es ores doloroses dera nòsta separacion, en tot sénter atau, plan milhor, era felicitat dera nòsta union benedida ja peth neishement d’un hilh tan beròi coma era sua mair. E vo’lo vau a presentar en persona, ò òstes mèns!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-siesau net

Era didec:

“…E vo’lo vau a presentar en persona, ò òstes mèns!”

E parlant atau, Abul-Hassan, eth joen auriò, gessec un moment e tornèc, en tot amiar dera man a un mainatge de dètz ans, beròi coma era lua deth catorzau dia. E li didec: “Desira-les era patz as nòsti òstes!” E eth mainatge complic er ahèr damb ua gràcia esquista. E eth califa e es sòns acompanhants, desguisadi tostemp, quedèren tant encantats damb era sua beresa, damb era sua gràcia e damb era sua amabilitat coma dera istòria extraordinària deth sòn pair. E dempús de dider-se adiu deth sòn ostejador, gesseren meravilhadi de tot aquerò que venguien de veir e d’enténer.

A londeman peth maitin, eth califa Harun Al-Raschid, que non auie deishat de pensar en aquera istòria, cridèc a Massrur, e li didec: “Ò Massrur!” Er interpelat contestèc: “As tues ordes, ò senhor mèn!” Eth califa didec: “Vas a amassar de seguit en aguesta sala tot eth tribut de Khrorassan!” E de seguit hèc Massrur arribar ath califa, ena sala, es tributs d’aur des tres granes províncies der empèri, que pujaue a ua soma que solet Allà poirie compdar. Alavetz eth califa li didec a Giafar: “Giafar!” E aguest contestèc: “Que sò aciu ò Emir des Credents!” Eth califa didec: “Vé-te’n a cercar a Abul Hassan Al-Omani!” Giafar responec: “Escoti e aubedisqui!” E de seguit anèc a cercar ath joen, e l’amièc tot tremolós dauant deth califa, qu’entre es sues mans punèc era tèrra eth nauèth arribat, en

tot tier-se damb es uelhs baishi e ignorant eth crim qu'auie pogut cométer o eth motiu que per eth li reclamauen era sua preséncia.

Alavetz li didec eth califa: "Ò Abul Hassan! Sabes es nòms des mercadèrs que sigueren es tòs òstes delànet?" Eth joen contestèc: "Non, per Allà, ò Emir des Credents!" E eth califa s'acarèc alavetz damb Mossrur, e li didec: "Lhèua eth tapís qu'amague es molons d'aur!" E quan auec lheuat eth tapís, eth califa li didec ath joen: "Pòs dider-me, aumens, s'aguestes riqueses son mès considerables qu'es que perderes damb era venda precipitada deth tròç de cauquilhum, òc o non?"

E estonat de veir ath califa que se'n sabie d'aquera istòria, Abul Hassan gasulhèc daurint es uelhs: "Ualah! ò senhor mèn! aguestes riqueses son infinitament mès considerables!" E eth califa li didec: "Donques te cau saber qu'es tòns òstes de delànet èren eth cincau des Bani-Abbas e es sòns visirs e es sòns intims, e que tot aguest aur apilerat aquiu ei dera tua proprietat, coma present dera mia part pr'amor d'indemnizar-te de çò que perderes ena venda deth tròç de cauquilhum talimastic!"

En enténer aguestes paraules s'emocionèc autant Abul Hassan, qu'ath sòn laguens se realizèc ua auta revolucion, e li despareishec deth ròstre eth color auriò entà èster remplaçat de seguit pera sang ròia qu'afluic ena sua cara e l'entornèc era sua anciana pèth blanca e rosada, ludenta coma era lua ena net dera sua plenitud. E en hèr que li hessen a vier un miralh l'ac metec dauant eth califa d'Abul Hassan, qu'en veder-se queiguec de jolhs entà balhar es gràcies ath sòn Liberador. E dempús de hèr transportar ena sua casa tot er aur amolonat, eth califa lo convidèc a vier soent e hèr-li companhia entre es sòns intims, e exclamèc: "Que non i a mès Diu qu'Allà! Glòria ad Aqueth que pòt costar cambiaments e ei eth Solet qu'ei Incambiable e Immutable."

E tau ei, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, era **Istòria deth joen auriò**. Mès que non pòt, plan, comparar-se damb era istòria de **Flor de Milgrana e d'Arridolet de Lua**!

E exclamèc eth rei Schahriar: "Ò Schahrazada, que non dobti des tues paraules! Hè lèu a condar-me era istòria de Flor de Milgrana e d'Arridolet de Lua, pr'amor que non la coneishi."

Istòria de Flor de Milgrana e d'Arridolet de Lua

E didec Schahrazada:

Me n'è sabut, ò rei afortunat! de qué ena ancianitat des tempsi e des d'es ans e des dies de hè fòrça temps, i auie enes païsi anamites un rei cridat Schahraman, que s'estaue en Khorassan. E aqueth rei auie cent concubines, totes eres estèrles, pr'amor que deguna d'eres auie pogut auer un hilh, ne tansevolh deth sèxe femenin. E vaquí qu'en èster un dia eth rei seigut ena sala de recepcion ath miei des sòns visirs, des sòns emirs e des grani deth règne e mentre parlaue damb eri non de complicadi ahèrs de govèrn, senon de poesia, de sciéncia, d'istòria e de medecina, entrèc ena sala un joen mameluc, e li didec: "Ò senhor mèn, ena pòrta i a un mercadèr damb ua esclaua joena e beròia coma jamès s'a vist!"

E didec eth rei: “Que me hèsquen a vier ath mercadèr e ara esclaua!” E eth mameluc s’esdeguèc a introdusir ath mercadèr e ara sua beròia esclaua.

E en veder-la entrar, eth rei la comparèc ena sua anma damb ua fina lança; e coma que li caperaue eth cap e eth ròstre un vel de seda blu, listat en aur, eth mercadèr l’ac treiguec. E de seguit s’illuminèc damb era sua beresa tota era sala, e era sua cabeladura rodèc pera sua esquia en forma de sèt trenes que l’arribèren enquias cauilhars. Que semblauen es crins esplendids d’ua ègua de raça nòbla, escampant eth solèr per dejós dera gropa. E ère reau e auie corbes meravilhoses e desfisaue en flexibilitat de movements ath talh delicat des arbes. Es sòns uelhs, qu’èren neri e naturaument alongadi, èren plei de relampits destinadi a trauessar es còrs; e solet damb era guardada s’aurien guarit es malauts e es adolorits. E per çò dera sua gropa benedida, cim de cobejança e de desirs, ère tan fastuosa, de vertat, que ne tansevolh eth madeish mercadèr podec trapar un vel pro gran entà caperar-la…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-setau net

Era didec:

“…per çò dera sua gropa benedida, cim de cobejança e de desirs, ère tan fastuosa, de vertat, que ne tansevolh eth madeish mercadèr podec trapar un vel pro gran entà caperar-la.

Atau, donc, eth rei quedèc meravilhat de tot aquerò, ar arràs dera meravilha e li preguntèc ath mercadèr: “Ò jeique, guaire còste aguesta esclaua?” Eth mercadèr contestèc: “Ò senhor mèn, jo l’ac crompè ath sòn prumèr patron per dus mil dinnars; mès dempús è viatjat damb era pendent tres ans enquia arribar aciu, e è invertit en era tres mil dinnars mès, de sòrta que non ei ua venda çò que vengui a prepausar-te, senon un present que t’aufrisqui dera mia part entà tu!” E eth rei quedèc encantat damb eth lenguatge deth mercadèr, e li botèc ua esplendia tunica d’aunor e ordenèc que li balhèssen dètz mil dinnars d’aur. E eth mercadèr punèc era man deth rei e li balhèc es gràcies pera sua bontat e munificéncia e seguic eth sòn camin.

Alavetz les didec eth rei as intendentes e as hemnes de palai: “Amaiatz-la entath hammam e apraiatz-la entà que ja non age en era tralhes deth viatge, onhetz-la damb nard e perhums e datz-li coma abitacion eth pabilhon des hièstres que dan entath mar.” E en aquera ora e en aqueth instant s’executèren es ordes deth rei.

Pr’amor qu’era capitau que regnaue eth rei Schahraman se trapaue plaçada ara vòra deth mar, plan que òc, e se cridaue era Ciutat Blanca. E plan per aquerò, dempús deth banh, es hemnes deth palai poderen amiar ara joena estrangèra a un pabilhon damb vistes entath mar.

Alavetz eth rei, que solet demoraue aguest moment, entrèc enes abitacions dera esclaua. Mès s’estonèc fòrça en veir qu’era non se lheuaue en aunor sòn e non ne hège cabau de que siguesse aquiu. E pensèc eth ath sòn laguens: “Que l’auràn elevat gent que non l’an

ensenhat bones manères!" E la guardèc mès peth menut e ja non pensèc ena sua manca d'educacion, donques que autant l'encantauen era sua beresa e eth sòn ròstre, qu'ère ua lua plia o ua gessuda de solei en un cèu seren.

E didec: "Glòria a Allà, qu'a creat era Beresa entàs uelhs des sòns sirvents!" Dempús se seiguec ath costat dera joena, e la sarrèc contra eth sòn pièch trendament. Dempús la seiguec enes sòn jolhs e la punèc enes pòts, e saborèc era sua saliua, que li semblèc mès doça qu'era mèu. Mès era non badaue boca e lo deishaue hèr, sense hèr resisténcia ne mostrar cap desir. E eth rei ordenèc que hessen ena estança un hestau magnific, e eth madeish l'aufric eth minjar e li balhèc es bocades enes pòts.

De quan en quan li preguntaue peth sòn nòm e peth sòn país. Mès era seguie silenciosa, sense prononciar ua soleta paraula ne lheuar eth cap entà guardar ath rei, que la trapaue tan beròia, que non podie emmaliciar-se damb era. E pensèc: "Dilhèu ei muda! Mès ei impossible qu'eth Creador age format semblabla beresa entà privar-la dera paraula. Que serie ua imperfeccion indigna des dits deth Creador!"

Dempús cridèc as sirventes entà que li vessèssen aigua enes mans; e se profitèc deth moment que li presentauen era gèrla e era palangana entà preguntar-les en votz baisha: "L'entenéretz parlar quan siguéretz en tot suenhar-la?"

Eres responeren: "Era soleta causa que li podem díder ath rei ei que tostemp siguérem damb era mestrant-la, banhant-la, perhumant-la, pientant-la e vestint-la, e ne tansevolh l'auem vist botjar es pòts entà dider-mos: "Qu'està ben! o aquerò non està ben!" E non sabem s'ei mesprètz entà nosates o ignorància dera nòsta lengua o ei muda. Mès era vertat ei que non auem artenhut hèr-la parlar ne ua soleta paraula de gratitud o de censura."

En enténer aguest discors des esclaues e des matrones, eth rei arribèc ath limit der estonament, e pensant qu'aqueth mutisme se deuerie a bèra pena intima, volec sajar de distrèir-la. Entad aquerò, amassèc en pabilhon a totes es daunes de palai e a totes es favorites, entà hèr que se divertisse era damb es autes; e es que sabien tocar esturments d'armonia les toquèren, mentre es autes cantauen, dançauen o hègen es dues causes ath còp. E semblauen satisfèts toti, exceptat d'era, que seguic immobila en sòn lòc damb eth cap clin e e braci crotzadi sense arrir ne parlar.

En veir aquerò, eth rei sentec que se li sarraue eth pièch e ordenèc as hemnes que se retirèssen. E se quedèc solet damb era joena.

Dempús de sajar en bades de trèir-li ua responsa o ua paraula, s'apressèc ada era e se metec a despolhar-la…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-ueitau net

Era didec:

… Dempús de sajar en bades de trèir-li ua responsa o ua paraula, s'apressèc ada era e se metec a despolhar-la.

Comencèc en tot trèir-li delicadament es vels leugèrs que la caperauen; dempús, un darrèr der aute, es sèt vestits de color e teles desparières que la curbien, e fin finau, era camisa fina e es amples cauces damb aglands de seda verda. E vedec dejós eth sòn còs ludent de blancor e era sua carn de puretat e de plata vèrge.

E l'estimèc damb gran amor, e en tot lheuar-se, li toquèc era sua virginitat, e la trapèc intacta e sense traucar. E s'alegrèc e gaudic ar arràs per aquerò, e pensèc: "Per Allà! Non ei causa prodigiosa qu'es diuèrsi mercadèrs agen deishat intacta era virginitat d'ua joena tan beròia e desirabla?"

E de tau sòrta s'afeccionèc eth rei ara naua esclaua qu'abandonèc per era a totes es autes hemnes de palai e as fovorites e as ahèrs deth règne e s'embarrèc damb era pendent un an sancer sense cansar-se ne un solet moment des naues delícies que desnishaue aquiu cada dia.

Mès, totun aquerò, non artenhèc arrincar-li ua soleta paraula o un movement d'assentiment ne interessar-la en aquerò que hège damb era e ar entorn d'era. E ja non sabie eth se com interpretar aqueth silenci e aqueth mutisme. E ja non demoraue eth parlar damb era, per mès recorsi que tenguesse.

Mès, un dia entre es dies, ère eth rei seigut, coma de costum, ath cant dera sua beròia e insensibla esclaua, e eth sòn amor ère mès violent que jamès, e li didie: "Ò desir des anmes! ò còr deth mèn còr! ò lum des mèns uelhs! Qu'ei que no sabes er amor que senti per tu, e que per çò dera tua beresa è abandonat a totes es mies favorites, as mies concubines e as ahèrs deth mèn règne, e qu'ac hi damb plaser, e que sò luenh d'empenaïr-me d'aquerò, ath delà?

Non sabes que t'è sauvat coma se siguesses era soleta causa que me correspòn e era soleta causa que me shaute de toti es bens d'aguest mon?

Que ja hè mès d'un an qu'alongui era paciéncia dera mia anma en tot ignorar era causa d'aguest mutisme e d'aguesta insensibilitat sense arribar a endonviar a qué ei degut! E s'ès reaument muda, ditz-m'ac damb senhaus, aumens, damb era fin de qué pèrda tota esperança d'entener-te jamès, ò estimada mia!

Se non siguesse atau, volgue Allà atrendir eth tòn còr e inspirar-te, ena sua bontat, entà que dèishes de cornèr ara fin aguest silenci que non me meriti. E se se m'a de refusar tostemp aguest consolament, hèsque Allà que te quedes prenhs, e me balhes un hilh estimat que me succedisque en tron legat pes mès ancessors. Ai!, non ves se com envielhisqui solet e sense posteritat, e que lèu non me serà ja possible fecondar joenes, donques que ja serè des.hèt pera tristesa e pes ans? Ai! ai!, ò tu! Se per jo as eth mès leugèr sentiment de pietat o d'afeccion, contesta-me, ditz-me solet s'ès prenhs o non; t'ac demani per Allà sus tu! E que me morisca jo dempús!"

En enténer aguestes paraules, era beròia esclaua, qu'auie escotat ath rei damb es uelhs clins e es mans amassa sus es jolhs damb ua postura quieta, segontes costum, hec còp sec, e per prumèr viatge des dera sua arribada en palai, un leugèr arridolet.

Solet aquerò e arren mès!

En veir aquerò, eth rei plorèc d'emocion, e credec qu'eth palai sancer s'illuminaue damb un relampit ath miei des tenèbres. E s'estrementic ena sua anma e s'alegrèc, e coma que dempús de tau pròva ja non dobtaue que serie era d'acòrd a parlar, se lancèc as pès dera joena e demorèc qu'arribèsse eth moment desirat, damb es braci entà naut e era boca miei dubèrta en actitud de pregar.

E de pic lheuèc eth cap era joena e parlèc atau, arridolenta: "Ò rei magnanim, sobeiran nòste! Ò leon valerós! Te cau saber…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes vint-e-nauau net

Era didec:

… E de pic lheuèc eth cap era joena e parlèc atau, arridolenta: "Ò rei magnanim, sobeiran nòste! Ò leon valerós! Te cau saber qu'Allà a responut ath tòn prec, pr'amor que sò prenhs de tu! E lèu amainadarè! Mès que non sai s'eth hilh qu'amii en mèn sen ei femèla o baron. Te cau saber, ath delà, que se non m'auesses fecondat tu, èra complètament decidida a non dirigir-te era paraula jamès ne a dider-te ua soleta frasa ena mia vida!"

En enténer aguestes paraules inesperades, eth rei sentec tanta alegria, que non podec articular ua soleta paraula o hèr cap movement; dempús s'illuminèc e transformèc eth sòn ròstre; e se dilatèc eth sòn pièch; e se sentec eth quilhat dera tèrra pera explossion deth sòn gòi. E punèc es mans ara joena e li punèc era cara e eth front, e exclamèc: "Glòria a Allà per auer-me autrejat dues gràcies que desiraua, ò lum des mèns uelhs! veir que me parlaues e enténer que m'anonciaues era naua deth tòn embarràs! *Alhamdolilhah*! Era laudança d'Allà!"

Dempús se lheuèc eth rei e gessec d'aquiu en tot anonciar que tornarie de seguit, e venguec a sèir-se damb grana pompa en tron deth sòn règne; e se trapaue ath limit dera dilatacion e dera alegria. E li dec era orde ath sòn visir de qué anoncièsse a tot eth pòble eth motiu dera sua alegria e repartisse cent mil dinnars entre es mendicants, es veudes e guairi èren en generau necessitadi, coma accion de gràcies a Allà. E eth visir executèc de seguit era orde qu'auie recebut.

Alavetz anèc eth rei ara cèrca dera sua beròia esclaua, e se seiguec ath sòn costat, e la sarrèc contra eth sòn còr e la punèc, e li didec: "Ò patrona mia! ò reina dera mia vida e dera mia anma!. Me dideràs ara se per qué sauvères damb jo e damb toti nosati aguest silenci infrangible de dia e de nets, des de hè un an qu'entrères en mèn palai, e per qué te decidires a dirigir-me era paraula aué solet?" Era joena responec: "Com non sauvar silenci, ò rei! se me vedia redusida aciu ara condicion d'esclaua e convertida en ua

prauba estrangèra damb eth còr trincat, separada entà tostemp dera mia mair, deth mèn frair, des mèns parents, e aluenhada deth mèn país natau?”

Eth rei responec: “Cuelhi partida des tues penes e te compreni! Mès com ei que me dides qu’ères ua prauba estrangèra, quan ès era patrona e reina d’aguest palai, e guaire i a en eth ei dera tua proprietat, e jo madeish, eth rei, sò un esclau ath tòn servici? De vertat que non son avientes aguestes paraules. E se te costaue pena estar-te separada des tòns pairs, per qué non m’ac dideres entà que jo manèssa a cercar-les e t’amassèssa a tu damb eri?”

En enténer aguestes paraules, era beròia esclaua li didec ath rei: “Te cau saber, donc, ò rei! que me cridi Gil-i-Anar, çò qu’ena lengua deth mèn país signifique Flor-de-Milgrana; e è neishut en mar, a on eth mèn pair ère rei. Quan eth mèn pair moric, me’n sabí des queishes per çò des anaments dera mia mair, que se cride Langosta, e deth mèn frair, que se cride Saleh; e jurè que ja non m’estaria en mar damb eri, e que gesseria entara arriba e m’autrejaria ath prumèr òme dera tèrra que m’agradèsse. Atau, donc, ua net qu’era mia mair era reina e eth mèn frair Saleh s’auien adormit d’ora e eth nòste palai se trapaue negat en silenci submarin, m’escapè dera mia cramba, e pujant ena superfícia dera aigua, venguí a estirar-me ara lum dera lua ena plaja d’ua isla. E ahiscada peth frescor agradiu que queiguie des esteles e amorassada pera brisa dera tèrra, m’esclipsè. E còp sec me desvelhè en tot sénter quèir sus jo ua causa, e me vedí cuelhuda per un òme que carguèc damb jo ena sua esquia, e a maugrat des mèns crits e planhs, me transportèc ena sua casa, me lancèc d’esquia e volet cuelher-me ara fòrça. Mès en veir qu’aqueth òme ère lèg e flairaue mau, non volí deishar-me possedir, e damb totes es mies fòrces li fotí un còp de punh en ròstre que lo hec redolar peth solèr, e me lancè sus eth e l’administrè tau repassada, que non volec tier-me ja damb eth e m’amièc ath mès córrer entath mercat, me subastèc e me venec ad aguest mercadèr que me crompères tu madeish, ò rei! E coma qu’aguest mercadèr ère un òme plen de consciéncia e de rectitud, non volec panar-me era mia virginitat en veder-me tan joena; e m’amièc a viatjar damb eth e me hec a vier enes tues mans. E tau ei era mia istòria! Mès quan entrè aciu, jo èra complètamanent decidida a non deishar-me possedir; e èra decidida a lançar-me en mar pes hièstres deth pabilhon entà amassar-me damb era mia mair e eth mèn frair ara prumèra violéncia dera tua part. E per orgulh sauvè silenci pendent tot aguest temps. Mès, en veir qu’eth tòn còr m’estimaue vertadèrament e que per jo auies abandonat a totes es tues favorites, comencè a senter-me conquistada pes tues bones manères. E quan me vedí, fin finau, prenhs de tu, acabè en tot estimar-te, e deishè de cornèr era idia de tornar ena mia pàtria, eth mar. E ath delà, damb quina cara e quina audàcia ac podia hèr ara que sò prenhs e era mia mair e eth mèn frair se moririen de pena en veder-me en tau estat e saber-se’n dera mia union damb un òme dera terra, pr’amor que non me creirien se les didessa qu’auia arribat a èster era reina de Persia e deth Khorassan e era esposa deth mès magnanim des sultans? E vaquí çò que t’auia de dìder, ò rei Schahraman! *Uassalam*!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trentau net

Era didec:

"…E vaquí çò que t'auia de dìder, ò rei Schahraman! *Uassalam*!.."

En enténer aguest discors, eth rei punèc ara sua esposa entre es uelhs, e li didec. "Ò encantadora, Flor-de-Milgrana! ò originària deth mar! ò meravlhosa! ò princessa, lum des mèns uelhs! Quines meravilhes vies de revelar-me! S'un dia me deishèsses, encara que non siguesse que per un instant, me moriria jo en madeish moment!"

Dempús higec: "Mès, ò Flor-de-Milgrana! m'as dit que neisheres en mar e qu'era tua mair Langosta e eth tòn frair Saleh abitauen en mar damb es tòns parents, e qu'eth tòn pair, quan viuie, ère rei deth mar! Mès que non compreni deth tot era existéncia d'èssers marins; e enquiath present, me semblèren causes de vielhes istòries que me condèren sus aquerò. Ça que la, donques que me parles tu d'aquerò, e tu madeisha ès originària deth mar, non n'è cap de dobte dera realitat d'aguesti hèts, e te supliqui que m'illustres sus era tua raça e sus es pòbles desconeishudi qu'abiten era tua pàtria. Ditz-me sustot, com ei possible víuer, actuar e botjar-se ena aigua sense estofar-se. Pr'amor qu'ei era causa mès estonanta qu'è entenut ena mia vida!"

Alavetz contestèc Flor-de-Milgrana: "Plan que t'ac diderè tot, e damb còr amistós! Te cau saber, que per vertut des nòms gravadi en sagèth de Soleiman be-Daud, viuem e caminam peth hons deth mar coma se viu e se camine pera tèrra; e alendam ena aigua coma s'alende en aire; e era aigua en sòrta d'estofar-mos, contribuís ara nòsta vida, e ne tansevolh banhe es nòsti vestits; e non mos empedís veir en mar a on auem es uelhs dubèrts sense cap dificultat; e auem ua vista tan excellenta que trauèsse es prigondors marines a maugrat dera sua espessor e dera sua extension; e mos permet dintinguir toti es objèctes madeish quan es arrais deth solei penetren enquia nosati que quan era lua e es esteles se guarden enes nòstes aigües.

Per çò que hè ath nòste règne ei fòrça mès vast qu'es règnes dera tèrra, e ei dividit en províncies damb ciutats molt poblades. E segontes es regions qu'ocupen aguesti pòbles an tanben costums e usatges desparièrs, coma se passe ena tèrra, e desparières conformacions; uns son peishi; d'auti miei peishi, miei umans, damb coa en sòrta de pès e de cu, e d'auti, coma nosati, èm complètament umans, e credents en Allà e en sòn Profeta e parlant un lenguatge qu'ei madeish qu'ei gravada era inscripcion deth sagèth de Soleiman. Respècte as nòstes cases, son palais esplendids, d'ua arquitectura que jamès te poiries imaginar ena tèrra. Que son de cristau de ròca, de nacar, de corau, d'esmeralda, de robins, d'aur, de plata e de tota sòrta de metaus preciosi e peireries, sense parlar des pèrles, que quinsevolh que sigue era sua mida e era sua beresa, non s'estimen entre nosati e solet ornen es cases des praubi e des mendicants. Fin finau, coma qu'eth nòste còs ei dotat d'ua agilitat e ua flexibilitat meravilhoses, non auem besonh, coma vosati, de shivaus e cars entà tier-les coma mejans de transpòrt, encara que n'auem enes nòsti estables entà servir-mos d'eri solet enes hèstes, enes alegries publiques e enes expedicions luenhanes. Plan que òc, aguesti cars son bastidi damb nacar e metaus preciosi e amien sètis e trons de peireries, e son tan beròis es nòsti

shivaus marins, que cap rei dera tèrra n'a de semblables. Mès que non voi, ò rei! parlar-te ja mès temps des païsi marins, donques que ja aurè temps de condar-t'ac pendent era rèsta dera nòsta vida, que serà longa, s'Allà ac vò, e te condarè fòrça mès detalhs que te meteràn ath pas d'aguesta question que t'interèsse. De moment vau a abordar un ahèr plan mès important e que te tòque mès dirèctament.

Que voi parlar-te des jasilhes des hemnes. Te cau saber, plan, ò patron mèn! qu'es jasilhes des hemnes de mar son absoludament desparières des jasilhes des hemnes dera tèrra. E coma ja ei pròche eth moment d'amainadar jo, sabi pas s'es lheuadores deth tòn país saberàn prestar-me era ajuda en aguest cas. Te prègui, donc, que me permetes que venguen a veder-me era mia mair Langosta e eth mèn frair Saleh e es mèns auti parents; e harè es patzes damb eri, e ajudades pera mia mair velharàn es mies cosies pera seguretat dera mia jasilha e suenharàn ath nauèth neishut, eretèr deth tòn tron…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trenta unau net

Era didec:

"…e ajudades pera mia mair velharàn es mies cosies pera seguretat dera mia jasilha e suenharàn ath nauèth neishut, eretèr deth tòn tron."

En enténer aguestes paraules eth rei exclamèc meravilhat: "Ò Flor-de-Milgrana! es tòns desirs son era mia norma de conducta, e jo sò er esclau qu'aubedís es ordes dera sua patrona! Mès ditz-me, ò meravilhosa! com t'ac vas a hèr en tant pòc de temps entà avisar ara tua mair, ath tòn frair e as tues cosies e hèr que venguen abans de qu'amainades, en èster eth moment tan pròche? Ath dela, qu'ei convenient que jo sàpia per auança quan arribaràn, pr'amor de hèr es preparatius de besonh e receber-les damb toti es aunors que se meriten!" E contestèc era joena reina: "Ò patron mèn! entre nosati non cau cap tipe de ceremònies! E ath delà, es mèns parents, seràn aciu en un instant. Se vòs veir se com arribaràn non te cau qu'entrar en aguesta cramba pròcha ara mia, e guardar-me e guardar tanben es hièstres que dan tath mar."

Eth rei Schahraman entrèc de seguit ena estança pròcha, e guardèc damb atencion çò qu'anaue a hèr Flor-de-Milgrana, ath còp que çò que s'anaue a produir sus eth mar.

E Flor-de-Milgrana treiguec deth sòn vrente dus bocins de husta d'aloè des Isles Comores, les botèc en un petit brasèr d'aur, e les usclèc. E quan s'esbugassèc eth hum, deishèc anar era un fiulet long e agudent, e prononcièc sus eth petit brasèr paraules desconeishudes e formules conjuratòries. E en madeish moment se botgèc et mar e s'agitèc, e gessec prumèr dera aigua un joen beròi coma era lua, de plan bon aspècte, e que se retiraue ena cara e ena elegància ara sua fraia Flor-de-Milgrana; e èren blanques e rosades es sues caròles, e es sòns peus e era sua mostacha èren d'un verd marin; e coma ditz eth poèta ère mès meravilhos qu'era pròpria lua, donques qu'era lua non a coma abitatge normau qu'un solet signe deth cèu, mentre qu'aqueth joen abite indistintament en toti es còrs. Dempús d'aquerò, gessec deth mar ua vielha molt

anciana, de peus blanqui, qu'ère era cridada Langosta, era mair deth joen e de Flor-de-Milgrana. E de seguit la seguiren cinc gojates joenes beròies coma lues, qu'auien ua cèrta retirada a Flor-de-Milgrana, que d'era èren cosies.

E eth joen e es sies hemnes se meteren a caminar sus et mar, e damb es pès secs arribèren jos es hièstres deth pabilhon. E en un bot artenheren entrar un darrèr der aute pera hièstra a on auie campat Flor-de-Milgrana, que s'auec de retirar pr'amor de deishar-les passar.

Alavetz eth prince Saleh e era sua mair e es sues cosies se lancèren en còth de Flor-de-Milgrana e la punèren damb efusion, plorant d'alegria per trapar-la, e li dideren: "Ò Gul-i-Anar! com gausères abandonar-mos e tier-mos pendent quate ans sense notícies tues e sense dider-mos ne tansevolh eth lòc que te trapaues? *Uaalah*! Eth mon mos pesaue de tant aclapadi qu'èrem peth dolor dera separacion! E ja non auiem cap plaser ne en minjar ne en béuer, pr'amor que toti es aliments mos èren desagradius. E non hègem que plorar dia e net, cuelhudi peth dolor intens que mos costaue era tua separacion! Ò Gul-i-Anar guarda se com s'a aflaquit e esblancossit pera tristesa eth nòste ròstre."

En enténer aguestes paraules, Flor-de-Milgrana punèc era man dera sua mair e deth sòn frair, eth prince Saleh, e punèc de nauèth as sues cosies estimades, e les didec a toti: "Qu'ei vertat! Queiguí en ua fauta grèu contra era vòsta trendesa quan me n'anè sense avisar-vos. Mès, se qué podem hèr contra eth Destin? Alegrem-nos per auer-mos trapat ara, e balhem es gràcies per aquerò a Allà eth Benfactor!" Dempús les hec sèir a toti ath sòn entorn, e les condèc tota era sua istòria des deth principi enquiath finau. Mès que non mos cau repetir-la. Dempús higec: "E ara que sò maridada damb aguest rei excellent e perfècte enquiath limit dera perfeccion, que m'estime e jo estimi, e que m'a deishat prenhs, vos è hèt a vier entà hèr es patzes damb vosati, e demanar-vos que m'ajudetz ena jasilha. Donques que non è confiança enes lheuadores terrestres, que non saben arren sus es jasilhes des hilhes deth mar."

Alavetz contestèc era sua mair, era reina Langosta: "Ò hilha mia! en veder-te en aguest palai d'un prince dera tèrra, cranhèrem que non siguesses erosa, e èrem prèstes a demanar-te que mos acompanhèsses entara nòsta pàtria, pr'amor que ja sabes guaire ei eth nòste desir de qué sigues erosa e de qué visques tranquilla e sense copacaps. Mès des deth moment que mos afirmes qu'ès erosa, qué poríem desirar-te milhor?

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trenta dusau net

Era didec:

"…Mès des deth moment que mos afirmes qu'ès erosa, qué poríem desirar-te milhor?

E plan que òc, serie temptar ath Destin voler maridar-te damb un des nosti princes deth mar, a despièt dera sòrta contrària." E responec Flor-de-Milgrana: "Òc, per Allà! aciu

que sò ar arràs dera tranquillitat, des delícies, des aunors, dera felicitat e de totes es mies aspiracions!”

E aquerò siguec tot!

E eth rei entenie çò que didie Flor-de-Milgrana; e s’alegraue laguens deth sòn còr, e l’arregraïe laguens dera sua anma aguestes bones paraules; e l’estimèc alavetz mil còps mès qu’abans; e er amor que l’auie s’assolidèc entà tostemp en centre deth sòn còr; e se prometec autrejar-li naues pròves d’amor e de passion en totes es escadences possibles.

Dempús d’aquerò, Flor-de-Milgrana cridèc picant es mans as sues esclaues e les ordenèc que botèssen eth mantèl e mestrèssen eth minjar, qu’eth sòn condiment susvelhèc era madeisha ena codina.

E es esclaues se heren a vier plates granes plies de carns codinades, de pastissi e de frutes. E Flor-de-Milgrana convidèc as sòns parents a que se seiguessen damb era ar entorn deth mantèl e mingèssen. Mès eri responeren: “Non, per Allà!, non ac haram abans de qué ages avisat dera nòsta arribada ath tòn espós eth rei! Donques qu’auem entrat ena sua casa sense eth sòn permís e non mos coneish. Que serie ua manca d’educacion minjar en sòn palai e profitar-mos dera sua ospitalitat sense qu’eth se’n sabesse.

Vè-te’n, donc, a avisar-lo, e ditz-li guaire erosi mos sentem de veder-lo e de compartir damb eth eth pan e era sau!”

Alavetz Flor-de-Milgrana anèc ara cèrca deth rei, que s’estaue amagat ena estança deth costat, e li didec: “Ò patron mèn! solide auràs entenut que te laudè dauant des mèns parents e qu’èren decididi a hèr-me a vier damb eri se les auessa dit era mendre causa que les hesse creir que non èra erosa damb tu!”

E contestèc eth rei: “Qu’ac è entenuut e ac è vist! E en aguest moment auí era pròva dera tua adesion damb jo, e ja non posqui dobtar dera tua afeccion.” Flor-de-Milgrana didec: “Atau, donc, en veir es mies laudances que hi de tu, era mia mair, eth mèn frair e es mies cosies experimenten per tu ua afeccion considerabla, e te posqui assegurar que t’estimen fòrça. M’an dit que non volien tornar en sòn país sense auer-te vist, auer-te presentat es sòns omenatges e formulat es sòns desirs de patz, e auer parlat damb tu amistosament! Atau, donc, te prègui qu’accedisques as sòns desirs, pr’amor de que les veigues e te veiguen, e règne entre vosati era afeccion pura e era amistat.”

E eth rei contestèc: “Escotar ei aubedir, donques que tanben ei aguest eth mèn desir!” E de seguit se lheuèc e acompanhèc a Flor-de-Milgrana ena sala que se trapauen es sòns parents.

E tanlèu entrèc les desirèc era patz dera manèra mès corau, e l’entornèren eri era salutacion; e punèc eth era man dera reina Langosta, e abracèc eth prince Saleh e les convidèc a toti a sèir-se. Alavetz lo complimentèc eth prince Saleh, e li manifestèc era alegria qu’experimentauen toti de veir a Flor-de-Milgrana convertida ena esposa d’un gran rei, en sòrta d’auer queigut enes mans d’un bèstia que l’aurie desvirgat entà balhar-se-la dempús en maridatge a bèth camarlenc o ath sòn codinèr. E l’exprimic guaire

estimauen toti a Flor-de-Milgrana, e qu'en passat, abans de qué era siguesse pubèra, auien pensant en maridar-la damb bèth prince deth mar; mès possada peth sòn Destin, s'escapèc des païsi maritims entà poder-se maridar ath sòn gust. E contestèc eth rei: "Òc, Allà me l'auie reservada! E vos balhi es gràcies, a tu, soera mia, reina Langosta, e a Saleh, e tanben as mies amables cosies, per çò des vòsti vòts e compliments e per auer balhat eth vòste consentiment ath mèn matrimòni!"

Dempús eth rei les convidèc a sèir-se damb eth ar entorn deth mantèl, e siguec en tot parlar damb eri coraument pendent fòrça temps, e dempús les amièc a cada un enes sues crambes.

Atau, donc, es parents de Flor-de-Milgrana s'estèren en palai, ath miei de hèstes e alegries balhades en aunor sòn, enquia qu'era reina amainadèc, que non se tardèc guaire temps. Pr'amor qu'ath cap deth tèrme fixat, amainadèc era, entre es mans dera reina Langosta e des sues cosies, un hilh baron parièr ara lua plia, e rosat e grasset. E enrodat en magnifiques mantilhes, l'ac presentèren ath sòn pair, eth rei, que lo recebec damb es transportaments d'alegria que non saberien descríuer ne era lengua ne era pluma. E coma accion de gràcies, autregèc, eth, fòrça presents as praubi, as veudes e as orfanèls, e ordenèc daurir es presons e dar libertat a toti es sòns esclaus d'ambdús sèxes. Mès es esclaus non voleren era libertat per çò d'erosi que se trapauen en tot depéner d'un patron semblable.

Mès tard, ath cap de sèt dies de hèstes seguides, ath miei de totes es felicitats, era reina Flor-de-Milgrana li balhèc ath sòn hilh eth nòm de Arridolet-de-Lua, damb er assentiment deth sòn espós, dera sua mair e des sues cosies…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trenta tresau net

Era didec:

… era reina Flor-de-Milgrana li balhèc ath sòn hilh eth nòm de Arridolet-de-Lua, damb er assentiment deth sòn espós, dera sua mair e des sues cosies.

Alavetz eth prince Saleh cuelhec ath mainatge enes sòns braci, e comencèc a punar-lo e a amorassar-lo de mil manères, en tot passejar-lo pera cramba e tier-lo en aire damb es mans; e de pic cuelhec vam, e de naut de tot deth palai sautèc en mar, en tot submergir-se e desparéisher damb eth mainatge.

En veir aquerò eth rei Schahraman comencèc a cridar desesperadament e a picar-se eth cap, cuelhut d'espant e de dolor enquiath punt que semblaue que s'anaue a morir. Mès era reina Flor-de-Milgrana, luenh de mostrar-se espaurida o afligida per aguesta causa, li didec ath rei damb accent segur: "Ò rei deth temps! Non te desesperes per tan pòca causa e non te cau cap pòur peth tòn hilh pr'amor que jo, que solide fòrça estimi ad aguest mainatge molt mès que tu, sò tranquilla en saber-me'n que se trape damb eth mèn frair, que non aurie hèt çò que ven de hèr s'eth petit auesse de patir era mendre incomoditat o heredar-se o banhar-se solet. Ne pòs èster segur de qué eth mainatge non

cor cap tipe de perilh per part deth mar, encara que sigue tua era mitat dera sua sang. Pr'amor que per çò dera auta mitat dera sang, qu'ei mia, pòt víuer sense perilh ena aigua coma ena tèrra. Non te'n hesques, donc, e pòs èster segur de qué eth mèn frair non se tardarà a tornar damb eth mainatge damb bona santat!"

E era reina Langosta e es joenes parentes deth mainatge confirmèren es paraules dera sua esposa. Mès eth rei non comencèc a padegar-se enquia que vedec qu'eth mar s'agitaue e que deth sòn sen gessie damb eth petit en braça eth prince Saleh, qu'en un bot se metec ena sala superiora pera madeisha hièstra qu'auie gessut. E eth petit ère tan tranquil coma se se trapèsse ena hauda dera sua mair e arrie coma era lua en sòn catorzau dia.

En veir aquerò, eth rei se padeguèc complètament e se quedèc meravilhat; e eth prince Saleh li didec: "Per çò que veigui, ò rei! t'espaurires en veder-me sautar e en.honsar-me en mar damb eth petit." E contestèc eth rei: "Plan que òc, ò hilh deth soer! Que siguec gran eth mèn espant, e enquia e tot me pensaua que ja non lo tornaria a veir!" Eth prince Saleh didec: "A compdar d'ara, non cranhes per eth, donques que ja ei tostemp ar abric des perilhs dera aigua, der estofament, dera asfixia, dera umiditat e de d'autes causes parières e pendent tota era sua vida se poirà submergir en mar e passejar-se per eth ath sòn gust; donques que li hi cuélher eth madeish privilègi qu'an es nòsti hilhs neishudi en mar, e plan per aquerò l'è heregat es pestanhes e es paupetes damb cèrt *khol* que coneishi, prononciant sus eth es paraules misterioses gravades en sagèth de Soleiman ben-Daud."

Dempús de prononciades aguestes paraules, eth prince Saleh autregèc eth mainatge ara sua mair, que li balhèc era popa; dempús treiguec deth sòn cinturon eth prince ua borsa sagerada, hec sautar eth sagèth, e en auer-la daurit, la cuelhec pera part de baish e vessèc sus eth tapís tot eth contengut. E eth rei vedec sonar diamants grani coma ueus de paloma, barres d'esmeraldes de miei pè de longada, molons de pèrles gròsses, robins de talha e color extraordinaris e tota sòrta de jòies de çò mès meravilhós. E totes aguestes pèires deishauen anar bualhs molticolors qu'alugauen era sala damb ua armonia de lums semblables as que se ven enes sauneis. E eth prince Saleh li didec ath rei: "Aquerò ei un present que te hèsqui a vier, entà que me desencuses per auer vengut aciu eth prumèr viatge damb es mans uedes. Mès alavetz qu'ei que non sabia jo a on se trapaue era mia fraia Flor-de-Milgrana, e non me podia imaginar qu'eth sòn erós destin l'auesse botat en camin a un rei coma tu. Aguest present, ça que la, non ei arren en comparèr des que pensi hèr-te a vier enes dies a vier." E eth rei non sabec com balhar-li es gràcies ath sòn cunhat per çò d'aqueth present e s'acarèc damb Flor-de-Milgrana, e li didec: "Vertadèrament, sò ar arràs dera confusion pera generositat deth tòn frair damb jo, e pera magnificéncia d'aguest present, que non a parièr ena tèrra e qu'ua des sues pèires soleta vau mès que tot eth mèn règne."

E Flor-de-Milgrana balhèc es gràcies ath sòn frair per auer pensat en complir es deuers de parentat; mès eth s'acarèc damb eth rei, e li didec: "Per Allà, ò rei! que non ei digne deth tòn reng aquerò! Nosati jamès poiram pagar es deutes qu'era tua bontat mos a hèt contrèir damb tu; encara que passèssem mil ans en tot servir-te per dessús des nòstes

cares e des nòsti uelhs, non poiriém entornar-te çò que te deuem. Pr'amor que tot ei pòc en proporcion des drets qu'as tu sus nosati."

En entenér aguestes paraules, eth rei abracèc ath prince Saleh, e li balhèc es gràcies coraument. Dempús l'obliguèc a estar-se encara en palai damb era sua mair e es sues cosies pendent quaranta dies, passadi entre hèstes e alegria. Mès ath cap d'aguest temps, eth prince Saleh se presentèc ath rei, e punec era tèrra entre es sues mans. Eth rei li didec: "Parla, ò Saleh, qué desires?" Eth prince responec: "Ò rei deth temps! de vertat que m'as negat en favors, mès que viem a demanar-te eth permís entà partir, donques qu'era nòsta anma desire viuament entornar ena nòsta pàtria, damb es nòsti parents e enes nòstes cases, que d'eres auem estat aluenhadi tant de temps. E ath delà, ua estança tan longa ena tèrra ei perilhosa entara nosta santat. Donques qu'èm acostumadi ath clima marin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mes quan arribèc era cinc centes trenta quatau net

Era didec:

"…ua estança tan longa ena tèrra ei perilhosa entara nosta santat; donques qu'èm acostumadi ath clima marin." E contestèc eth rei: ¨"Quina pena ei entà jo aquerò!, ò Saleh!" Saleh didec: "E tanben entà nosati! Mès, ò rei! vieram de quan en quan pr'amor de render-te es nòsti omenatges e veir de nauèth a Flor-de-Milgrana e a Arridolet-de-Lua." E didec eth rei: "Òc, per Allà! hètz-ac, e soent! Per çò que hè a jo, me hè dò de non poder acompanhar-te, atau coma ara reina e as cosies, entath tòn país submarin, mès que me hè pòur era aigua!" Alavetz se dideren adiu e dempús d'auer punat a Flor-de-Milgrana e a Arridolet-de-Lua, se lancèren pera hièstra un darrèr der aute e se submergiren en mar.

E aquerò ei çò que tanh ada eri.

Mès vaquí ara çò que hè a Arridolet-de-Lua. Era sua mair, Flor-de-Milgrana non lo volec fidar as hillhuquères, e li balhèc era popa era madeisha enquia qu'arribèc eth mainatge ara edat de quate ans, damb era fin de qué damb era sua lèit churlèsse totes es vertuts marines. E coma que s'auie neurit molt de temps damb era lèit dera sua mair, originària deth mar, eth mainatge se botèc plan beròi e mès robust cada dia; e a mida qu'auançaue en edat aumentaue era sua fòrça e eth sòn encantament; e quan d'aguesta manèra arribèc as quinze ans, siguec eth joen mès beròi, eth mès fòrt, eth mès adreit enes exercicis corporaus, eth mès sabent e eth mès instruit entre es hilhs des reis deth sòn temps. E en tot er immens empèri deth sòn pair non se parlaue enes convèrses de cap auta causa que des sòns merits, des sòns encantaments e des sues perfeccions, pr'amor que reaument ère beròi!

E non exageraue eth poèta que didie d'eth:

Eth borrilhon adolescent a traçat dues linhes enes sues caròles encatadores, dues linhes neres sus color ròsa, ambre gris sus pèrles o jaiet sus pomes!

Jos es sues langoroses paupetes, se lòtgen flèches assassines, e en cada ua des sues guardades, gessen e aucissen!

Per çò dera embriaguesa, non la cerquetz enes vins. Que non vo l'autrejaràn parièr qu'es sues caròles rogides pes vòstii desirs e eth sòn pudor!

Ò brodats, meravilhosi e neri brodats diboishadi enes sues caròles ludentes, qu'ètz un rosari de grans de musc alugadi per ua lampa qu'uscle enes tenèbres!

Atau, donc, eth rei, qu'estimaue ath sòn hilh damb un amor gran e vedie en eth tantes qualitats reiaus, se sentec eth madeish envielhir e apressar-se ath tèrme deth sòn destin, e pensèc assegurar-li en vida era succession ath tron. Plan per aquerò, convoquèc as visirs e as grani deth sòn empèri, que sabien guaire digne ère de succedir-lo eth joen prince, e les hec prestar jurament d'aubediéncia ath sòn nau rei; dempús, baishèc deth tron dauant d'eri, se treiguec deth sòn cap era corona e la botèc damb es sues pròpries mans sus eth cap deth sòn hilh Arridolet-de-Lua; e lo lheuèc damb es sòns braci e lo hec pujar e sèir-se en tron ath sòn lòc; e entà assegurar ben qu'en avier l'autrejaue tota era sua autoritat e eth sòn poder, punèc era tèrra entre es sues mans e li punèc era man e era òrla deth sòn mantèl reiau, e baishèc a plaçar-se dejós d'eth, ara dreta, mentre ara querra s'estauen es visirs e es emirs.

Ara seguida, eth nau rei Arridolet-de-Lua se metec a jutjar, a resòlver es ahèrs pendents, a nomentar entà cargues ad aqueri que se meritauen bèth favor, a destituir as prevaricadors a deféner es drets des febles contra es fòrts e as praubi contra es rics, e a administrar justícia damb tanta prudéncia, equitat e discerniment, que meravihèc ath sòn pair e as ancians visirs deth sòn pair e a toti es circonstants. E non lheuèc eth divan enquia meddia.

Alavetz, acompanhat deth sòn pair eth rei, entrèc en apartament dera sua mair era reina originària deth mar; e amiaue en cap era corona d'aur dera reialesa, e d'aguesta manèra ère reaument coma ea lua. E en veder-lo tan beròi damb aquera corona, era sua mair correc entada eth, plorant d'emocion, e se lancèc ath sòn còth, en tot abraçar-lo damb trendesa e efusion. Dempús li punèc era man e li desirèc un regnat prospèr, longa vida e victòries sus es enemics.

E atau viueren es tres, ath miei dera felicitat e der amor des sòns subdits, pendent un an, ath cap deth quau eth vielh rei Schahraman sentec un dia que li batanaue eth còr precipitadament e solet auec eth temps just entà punar ara sua esposa e ath sòn hilh e hèr-les es sues darrères recomanacions. E moric damb tanta tranquillitat e se lotgèc ena misericòrdia d'Allà (sigue exaltat!...)

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trenta cincau net

Era didec:

… E moric damb tanta tranquillitat e se lotgèc ena misericòrdia d'Allà (sigue exaltat!...) E siguec gran eth dòu e era afliccion de Flor-de-Milgrana e deth rei Arridolet-de-Lua e

plorèren ath defuntat un mes sancer sense veir ad arrés, e li bastiren ua hòssa digna dera sua memòria, en tot dedicar-les bens de man mòrta as praubi, as veudes e as orfanèls.

E en aguest intervau de temps se presentèren entà cuélher partida dera afliccion generau era mairia deth rei, era reina Langosta, e er oncle deth rei, eth prince Saleh, e es ties deth rei, originàries deth mar, que ja en vida deth vielh rei auien vengut a visitar as sòns parents diuèrsi viatges. E plorèren fòrça per non auer pogut assistir enes sòns darrèrs moments. E heren comun eth sòn dolor; e se consolauen mutuaument per torns; e dempús de molt de temps, acabèren en tot arténher qu'eth rei desbrembèsse un shinhau era mòrt deth sòn pair, e lo convencèren entà que realizèsse de nauèth es sessions deth divan, e se tenguesse as ahèrs deth règne. E les escotèc eth, e dempús de molta resisténcia, consentic a vestirse de nauèth damb es sòns vestits reiaus, e cenher-se era diadèma. E cuelhec un aute viatge era autoritat e hec justícia damb era aprobacion universau e eth respècte de grani e petits; e atau se passèc un aute an.

Mès ua tarde, eth prince Saleh, que des de hège bèth temps non auie tornat a veir ara sua fraia e ath sòn nebot, gessec deth mar e entrèc ena sala a on se trapaue en aqueth moment era reina e Arridolet-de-Lua. E les hec es sues salutacions, e les punèc; e Flor-de-Milkgrana li didec: "Ò frair mèn! Com te trapes e com se trape era mia mair e es mies cosies?" Eth prince responec: " Ò fraia mia! se trapen ben e viuen ena tranquillitat e eth contentament, e non les manque que veir eth tòn ròstre e eth ròstre deth mèn nebot, eth rei Arridolet-de-Lua!" E se meteren a parlar de moltes autes causes, minjant auerassi e pistaches; e eth prince Saleh comencèc a parlar, damb granes laudances, des qualitats deth sòn nebot Arridolet-de-Lua: dera sua beresa, des sòns encantaments, des sues proporcions, des sues manères esquistes, dera sua adretia enes tornegi e dera sua sabença. E eth rei Arridolet-de-Lua, qu'ère aquiu estirat en divan e damb eth cap emparat enes coishins, en enténer çò que didien d'eth era sua mair e eth sòn oncle, non volec hèr veir que les escotaue, e simulèc dormir. E d'aquera manèra podec enténer comòdament çò que seguiren dident d'eth.

Efectivament, en veir adormit ath sòn nebot, eth prince Saleh parlèc damb mès libertat damb era sua fraia Flor-de-Milgrana e li didec: "Desbrembes, fraia mia, que lèu va a complir eth tòn hilh dètz-e-sèt ans e qu'aguesta ei ja era edat de començar a pensar en maridar as hilhs. Plan per aquerò en veder-lo tan beòri e tan fòrt, coma que sai qu'ara sua edat s'a besonhs que cau satifèr d'ua manèra o de ua auta, me cau pòur de qué l'arriben causes desagradiues. Que mos cau, donc, maridar-lo, en tot cercar-li entre es hilhes deth mar a ua princessa que l'egale en encantaments e en beresa!"

E contestèc Flor-de-Milgrana: "Cèrtament, qu'ei aguest tanben eth mèn desir, pr'amor que non è qu'un solet hilh, e ja ei temps de qué eth age tanben un successor entath tron des sòns pairs! Te prègui, donc, ò frair mèn, que me hèsques a vier ena mia memòria es joenes deth nòste país, pr'amor que hè tant de temps qu'abandonè eth mar, que ja non me'n brembi des que son beròies e des que son lèges."

Alavetz Saleh se botèc a nomentar ara sua fraia es princesses mès beròies deth mar, ua darrèr dera auta, en tot descríuer suenhosament es sues qualitats, es pros e es contras, es auantages e desauantatges. E cada còp contestaue era reina Flor-de-Milgrana: "A!, non,

que non voi ad aguesta per çò dera sua mair, ne ad aguesta auta per çò deth sòn pair, ne ad aquera auta pera sua tia, qu'a era lengua molt longa; ne ad aquera auta pera sua mairia, que flaire mau, ne ara de mès enlà, pera sua ambicion e es sòns uelhs uets."

E atau successivament, anèc refusant a totes es princesses que Saleh li nomentaue.

Alavetz li didec Saleh: "Ò fraia mia, qu'as rason de non contentar-te aisidament entà escuélher era esposa deth tòn hilh, que non a parièr jos era tèrra ne dejós deth mar. Mès que ja t'è nomentat a totes es joenes disponibles, e ja non me rèste que prepausar-te'n ua de soleta."

Dempús s'arturèc, e didec, en tot trantalhar: "Abans me cau assegurar de qué eth mèn nebot ei ben adormit; pr'amor que non posqui parlar-te d'aguesta joena dauant d'eth. Qu'è es mèns motius entà cuélher aguesta precaucion!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trenta siesau net

Era didec:

"…non posqui parlar-te d'aguesta joena dauant d'eth. Qu'è es mèns motius entà cuélher aguesta precaucion!"

Alavetz Flor-de-Milgrana s'apressèc ath sòn hilh, e lo toquèc, e lo paupèc, e l'escotèc alendar; e coma que semblaue negat en un saunei pesant, pr'amor qu'auie minjat un fregit de cebes que li shautaue fòrça e que li costaue normaument ua meddiada prigonda, era reina li didec a Saleh: "Dormís! Pòs explicar-me çò que vòs prepausar!"

Eth prince didec: "Te cau saber, ò fraia mia! que se cuelhi aguesta precaucion ei perque è de parlar-te ara d'ua princessa deth mar qu'ei extremadament dificila d'obtier en maridatge, non per era, senon peth sòn pair, eth rei. Plan per aquerò non ei avient qu'eth mèn nebot entene a parlar d'era mentre non ne sigam segurs dera causa; pr'amor que ja sabes, ò fraia mia! qu'er amor se transmet pera audida mès soent que pera vista entre nosati es musulmans, qu'es sues hemnes e hilhes amien caperat eth ròstre damb eth vel." E didec era reina: "Ò frair mèn! qu'as rason! perque er amor ara prumeria ei un shinhau de mèu que non se tarde en transformar-se en un vast mar salat de perdicion! Mès, se te platz! hè lèu a dider-me eth nòm d'aguesta princessa e deth sòn pair!" Saleh didec: "Qu'ei era princessa Gema, hilha deth rei Salamandra eth marin."

En enténer aguest nòm, exclamèc Flor-de-Milgrana: "A! que ja me'n brembi ara d'aguesta princessa Gema! Quan jo demoraua encara en mar, ère ua mainada d'un an apruprètz, mès, beròia entre totes es mainades dera sua edat. Be ne deu èster de meravilhosa ara!" Saleh responec: "Qu'ei meravilhosa, de vertat, e ne sus era tèrra ne enes règnes que i a dejós des aigües, s'a vist ua beresa semblabla. Ò!, qu'ei deliciosa e gentila e doça e saborosa e encantadora, fraia mia! E a ua color!... E uns peus!... E uns uelhs!... E un anament!.. E ua gropa! a!, pesada, trenda e fèrma ath còp, e redona de pertot sense excepcion! Quan se balancège, balhe enveja ara rama deth ban! Quan se vire entada eri, s'amaguen es antilòps e es gasèles! Quan se descurbís avergonhe ath

solei e ara lua! Quan se botge, esbauce! Quan s'empare, aucís! e quan se sè, ei tan prigonda era tralha que dèishe, que ja non despareish mès. Com non cridar-la, alavetz, Gema s'ei tan ludenta e tan perfècta!"

Contestèc Flor-de-Milgrana: "De vertat qu'era sua mair siguec ben inspirada per Allà er Omnipotent quan li balhèc aguest nòm. Vaquí ad aquera que vertadèrament li conven ath mèn hilh Arridolet-de-Lua coma esposa!"

Aquerò siguec tot! E Arridolet-de-Lua simulaue dormir, mès se deleitaue ena sua anma, e s'estrementie en pensar tier lèu ad aquera princessa marina tan fina e opulenta.

Mès Saleh higec de seguit: "Ça que la, ò fraia mia! eth pair dera princessa Gema, eth rei Salamandra, ei un òme brusc, grossièr, detestable! Que ja a remit era sua hilha a diuèrsi princes que l'ac demanauen en matrimòni, e les hec enlà ignominiosament, dempús de foter-les ua bona repassada. Atau, donc, non ne sò segur dera acuelhuda que mos harà ne com li semblarà era nòsta demana! E vaquí que sò ar arràs dera perplexitat quan pensi en aquerò!"

Era reina contestèc: "Qu'ei delicat er ahèr! E mos cau pensà'c fòrça, abans, e non acodir ar arbe abans de qué era fruta sigue madura!"

E Saleh didec coma conclusion: "Òc, reflexionem, e ja veiram dempús!"

Ara seguida, coma qu'Arridolet-de-Lua hège senhaus de desvelhar-se, deishèren de parlar, en tot pensar seguir era convèrsa mès tard aquiu a on l'auien deishat. E vaquí çò que hè ada eri!

Per çò d'Arridolet-de-Lua, se lheuèc de seguit, coma se non auesse entenut arren, e s'estirèc guiterosament; mès laguens d'eth, eth sòn còr usclaue d'amor e s'arropie coma se siguesse en un brasèr plen de carbons usclant…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trenta setau net

Era didec:

… mès laguens d'eth, eth sòn còr usclaue d'amor e s'arropie coma se siguesse en un brasèr plen de carbons usclant.

Ça que la, se n'encuedèc fòrça de non dider-les ara sua mair e ath sòn oncle era mendre paraula sus er ahèr, e se retirèc lèu e s'estèc solet tota aquera net, cuelhut per aqueth torment tan nau entada eth; e tanben reflexionèc sus era milhor manèra d'arribar mès lèu ath tèrme des sòns desirs. E non mos cau díder que non cluquèc un uelh en tota era net.

Atau, donc, se lheuèc fòrça d'ora e anèc a desvelhar ath sòn oncle Saleh, qu'auie passat era net en palai, e li didec: "Ò oncle mèn!, desiri passejar-me aguest maitin pera plaja, donques qu'è eth còr sarrat, e me lo dilatarà er aire deth mar." E contestèc eth prince Saleh: "Escotar qu'ei aubedir!" E sautèc sus es dus pès, e gessec entara plaja damb eth sòn nebot.

Caminèren amassa, pendent fòrça estona, sense qu'Arridolet-de-Lua li dirigisse era paraula ath sòn oncle. E ère esblancossit, damb lèrmes enes angles des uelhs. E vaquí que de pic s'arturèc, e en sèir-se sus ua ròca, improvisèc aguesti vèrsi e les cantèc, guardant ath mar:

Se me didessen
ath miei der encendi, mentre uscle eth mèn còr,
se me didessen:
"T'estimes mès veder-la o béuer ua glopada d'aigua fresca e pura?
Qué responeries?"
"Veder-la e morir!"
Ò còr que tan trende vengueres a èster,
des de que s'incrustèc en tu era Gema de Salamandra!

Quan eth prince Saleh auec entenut aguesti vèrsi cantadi tristament peth sòn nebot eth rei, se piquèc es mans ua contra era auta ath limit dera desesperacion, e exclamèc: "*La Illah ill'Allà! Ua Mohamed ressul Allà!* E non i a majestat ne poder qu'en Allà eth Gloriós, eth Magne! Ò hilh mèn! enteneres era convèrsa qu'ager auí damb era tua mair, sus era princessa Gema, hilha deth rei Salamandra eth marin?

Ò, quin malastre entà nosati! Pr'amor que jo veigui, ò hilh mèn! que ja se preocupen fòrça d'era eth tòn esperit e eth tòn còr, encara que non ages artenhut arren e era causa ei dificila d'apraiar!"

Arridolet-de-Lua responec: "Ò oncle mèn!, me cau era princessa Gema, e non cap auta! Sense era, morirè!"

Eth prince didec: "Alavetz, ò hilh mèn, tornem a veir ara tua mair pr'amor de que la meta jo ath pas deth tòn estat, e li demana permís entà hèr-te a vier damb jo en mar e anar entath règne de Salamandra eth marin a demanar-li entà tu, en matrimòni, ara sua hilha Gema!"

Mès Arridolet-de-Lua exclamèc: "Non, ò oncle mèn! que non voi demanar-li ara mia mair un permís que solide me va a refusar. Pr'amor que cranherà per jo, dauant deth rei de Salamandra, qu'a males manères, e tanben me diderà qu'eth mèn règne non pòt estar-se sense rei, e qu'es enemics deth tron profitaràn era mia absència entà trèir-me eth lòc. Que coneishi ara mia mair e per auança sai çò que m'a de díder."

Dempús Arridolet-de-Lua se metec a plorar dauant deth sòn oncle, e higec: "Que voi vier damb tu ara madeish a veir ath rei Salamandra, sense avisar ara mia mair! E tornaram lèu, abans de qué era age temps d'encuedar-se'n dera mia absència!"

Quan eth prince Saleh vedec qu'eth sòn nebot s'estestadie en aquera determinacion, non volec aclapar-lo mès, e didec: "Boti era mia confiança e Allà, e qu'arribe çò qu'age d'arribar!" Dempús se treiguec deth dit un anèth qu'en eth i auie gravadi quauqui nòms entre es nòms, e l'ac botèc en dit ath sòn nebot, en tot dider-li:

"Aguest anèth te protegirà mès encara contra es perilhs submarins e acabarà per autrejar-te es nòstes vertuts maritimes."

E higec de seguit: “Hè çò que jo!” E sautèc damb leugerèsa en aire, en tot abandonar era ròca. E Arridolet-de-Lua l’imitèc, picant en solèr damb eth pè, e abandonèc era ròca entà quilhar-se pes aires damb eth sòn oncle. E heren ua corba descendenta en direccion ath mar qu’en eth se submergiren es dus…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trenta ueitau net

Era didec:

… E heren ua corba descendenta en direccion ath mar qu’en eth se submergiren es dus.

E Saleh li volec ensenhar prumèr ath sòn nebot era sua casa submarina, pr’amor de que era reina Langosta podesse recéber ena sua casa ath hilh dera sua hilha, e de qué es cosies de Flor-de-Milgrana auessen era alegria de veir de nauèth ena sua casa ath sòn parent. E non se tardèren guaire a arribar. E eth prince Saleh hec entrar de seguit a Arridolet-de-Lua ena cramba dera sua mairia. Precisament alavetz, ère era reina Langosta seiguda ath miei des sues parentes joenes: e tanlèu vedec entrar a Arridolet-de-Lua, l’arreconeishec e esternudèc de plaser. E Arridolet-de-Lua s’apressèc ada era e la punèc era man, e punèc era man des sues parentes; e totes lo punèren d’emocion, deishant anar crits d’alegria e era mairia lo hec sèir ath sòn costat e lo punèc entre es dus uelhs, e li didec: “Ò benedida arribada! Ò dia de lèit! Tu illumines era casa, ò hilh mèn! Com se trape era tua mair Flor-de-Milgrana?” Eth joen responec: “Que gaudís d’ua excellenta salut e d’ua felicitat perfècta, e m’encargue que vos transmeta es sues salutacions a tu e as hilhes deth sòn oncle!” Aquerò siguec çò que didec. Mès que non ère vertat, donques que partic sense dider-se adiu dera sua mair. Alavetz, mentre s’aluenhaue Arridolet-de-Lua damb es sòns parents, que l’amièren damb eri entà mostrar-li totes es meravilhes deth palai, eth prince Saleh s’esdeguèc a méter ath pas ara sua mair der amor que l’auie cuelhut a trauèrs dera aurelha ath sòn nebot e que s’auie apoderat deth sòn còr, sonque damb eth relat des encantaments dera princessa Gema, hilha deth rei Salamandra. E li condèc era aventura, des deth principi enquiath finau, e higec: “E non a vengut aciu damb jo senon entà demanar-la en matrimòni ath sòn pair!”

Quan era mairia deth rei Arridolet-de-Lua entenec aguestes paraules de Saleh, arribèc ath limit dera indignacion contra eth sòn hilh, e lo repoteguèc violentament per non auer cuelhut precaucions en parlar dera princessa Gema ena preséncia d’Arridolet-de-Lua, e li didec: “Ja sabes, totun, quin òme tan violent, tan plen d’arrogància e d’estupiditat ei eth rei Salamandra, e damb quina cobesença sauve ara sua hilha, que ja se l’a refusat a tanti princes joeni! E gauses meter-mos en ua situacion umilianta dauant d’eth, en tot obligar-mos a hèr-li ua peticion que refusarà solide! E alavetz, nosati, que tan naut botam eth nòste aunor, mos veiram umiliadi e tornaram segurament damb era màger des decepcions!

De vertat, hilh mèn, qu’en cap escadença e de cap manèra aueres d’auer prononciat eth nòm d’aguest princessa, mès que mès dauant deth hilh dera tua fraia, encara qu’auesse estat adormit damb narcotics!”

Saleh responec: “Qu’ei atau; mès era causa ja ei hèta, e eth joen se trape tant encamardat dera joena, que se moririe se non l’auesse, segontes m’a afirmat. E a tot darrèr, qué tie tot aquerò d’estraordinari?

Arridolet-de-Lua ei tan beròi, aumens, coma era princessa Gema, e ven d’un illustre linatge de reis, e eth madeish ei rei d’un poderós empèri terrèstre. Pr’amor que non ei eth solet rei aguest estupid Salamandra! Qué poirie aguest replicar ad aquerò se non responessa complidament? Me diderà qu’era sua hilha ei rica, e li diderè qu’eth nòste hilh ei mès ric encara! Qu’era sua hilha ei beròia, mès eth nòste hilh en mès beròi! Qu’era sua hilha ei de nòble linatge, mès eth nòste hilh ei d’un linatge encara mès nòble! E atau successivament, ò mair mia! enquia que lo convença de que tot ei beneficiós entada eth s’ei d’acòrd en aguest maridatge. A tot darrèr, jo, per çò dera mia indiscrecion, sò eth qu’a costat tot aquerò e ei just que me comprometa a bon tèrme, a despièt de qué me trinque es uassi e me veiga obligat a autrejar era mia anma!”

En veir que, plan que òc, ja non quedaue cap auta solucion, e era vielha reina Langosta didec alendant: “Qu’aurie estat preferible, ò hilh mèn, non auer suscitat jamès ua qüestion tan perilhosa! Ça que la, donques qu’atau ac volec eth Destin, me resigni, encara que de mala encolia, a permeter-te partir. Mès dèisha damb jo a Arridolet-de-Lua enquiara tua tornada, pr’amor que non voi que s’expause abans de qué mo’n sapiam de quauquarren concret. Vè-te’n, donc, sense eth, e sustot compde damb es tues paraules, non se passe qu’ua expression impròpria endurisque ad aguest rei grossièr que non vò saber-se’n d’arren e tracte a toti damb eth madeish mesprètz!” E contestèc Saleh: “Escoti e aubedisqui!”

Se lheuèc alavetz e se hec a vier damb eth dues granes saques de valuosi presents destinadi ath rei Salamandra; e carguèc aqueres dues saques ena esquia de dus esclaus e damb eri entamenèc era rota marina entath palai deth rei Salamandra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes trenta nauau net

Era didec:

… e damb eri entamenèc era rota marina entath palai deth rei Salamandra.

Quan arribèc en palai, eth prince Saleh demanèc permís entà entrar a parlar damb eth rei, e l’ac autregèren. E entrèc ena sala a on se trapaue eth rei marin Salamandra, seigut en un tron d’esmeraldes e de jacints. E Saleh formulèc dauant d’eth es sòns desirs de patz des manères mès escuelhudes, e botèc as sòns pès es dues saques granes, plies de magnifics presents, qu’amiauen ena esquia es dus esclaus. E en veir aquerò, eth rei corresponec as desirs de patz de Saleh, lo convidèc a sèir-se, e li didec:

“Planvengut sigues, ò prince Saleh! Hè ja fòrça temps que non te veigui, çò que m’entristie pro. Mès, hè lèu a demanar-me çò que t’a impulsat a vier a veder-me; pr’amor que, quan se hè un present, tostemp ei damb era esperança d’obtier ua causa equivalenta. Parla, donc, e ja veirè se posqui hèr bèra causa per tu!”

Alavetz Saleh s'inclinèc prigondament dauant deth rei per dusau viatge, e didec: "Òc, que sò comissionat entà ua causa que non voi obtier senon d'Allà e deth rei magnanim, deth valent leon, der òme generós qu'a estenut era fama dera sua glòria, dera sua magnificéncia, dera sua liberalitat, dera sua esplendidesa, dera sua cleméncia e dera sua bontat, ath long des tèrres e des mars, en tot hèr que parlen d'era pera tarde e damb admiracion es caravanes dejós des tendes de campanha."

En enténer aguest discors, eth rei Salamandra, plan preocupat, arroncilhèc es celhes, e didec: "Presenta era tua demana, ò Saleh, pr'amor qu'entrarà en ua aurelha sensibla e en un esperit ben dispausat. Se posqui satisfèr-te, ac harè immediatament; mès se non posqui, que non serà per mala volontat. Pr'amor qu'Allà, ò Saleh, non li demane a ua anma que depasse era sua capacitat!" Alavetz Saleh s'inclinèc dauant deth rei mès prigondament encara qu'es dus viatges anteriors, e didec: "Ò rei deth temps, de vertat qu'aquerò que me cau demanar-te m'ac pòs autrejar, donques que solet depen deth tòn poder e dera tua soleta autoritat. E plan que òc, que non auria gausat vier se per auança non n'auessa era certitud de qué ère possible! Pr'amor qu'a dit eth sabent: "Se vòs que se t'atengue, non demanes causes impossibles! E jo, ò rei! (Allà te sauve entà gòi nòste!) non sò un dement ne un inoportun. Vaquí, donc! Te cau saber, ò rei de glòria! que vengui a tu solet coma intermediari! E ac hèsqui, ò rei magnanim! ò generós! ò eth mès gran! entà demanar-te era pèrla unenca, era jòia inestimabla, eth tresòr sagerat, era tua hilha, era princessa Gema en matrimòni entath mèn nebot eth rei Arridolet-de-Lua, hilh deth rei Schahraman e dera mia fraia era reina Flor-de-Milgrana e senhor dera Ciutat Blanca e des règnes terrèstres que s'estenen des des frontères de Persia enquias limits extrèms deth Khorassan!"

Quan eth rei Salamandra eth marin auec entenut aguest discors de Saleh, se metec a arrir de tau manèra, que queiguec de cu, e en solèr siguec en tot agitar-se e estrementir-se ath còp qu'agitaue es cames en aire. Dempús d'aquerò, se lheuèc, e guardant a Saleh en silenci, cridèc còp sec: "Ola! Ola!" E de nauèth se metec a arrir e damb tanta fòrça e pendent tant de temps qu'acabèc per deishar anar pet sonor.

E atau siguec se com se padeguèc, e li didec a Saleh: "De vertat, ò Saleh! que te credí tostemp un òme senat e equilibrat, mès ara veigui que m'enganhaua! Ditz-me qué siguec deth tòn bon sen e dera tua rason entà que gausèsses hèr-me ua peticion tan hòla."

Mès Saleh responec, sense pèrder era serenitat: "Sabi pas! Ça que la, çò de cèrt ei qu'eth mèn nebot eth rei Arridolet-de-Lua ei aumens tan beròi e tan ric e de tan nòble linatge coma era tua hilha era princessa Gema. E s'era princessa Gema non neishec entà semblable matrimòni, me vòs díder entà que neishec alavetz? Pr'amor que, non a dit eth sabent: "Ara joena solet li rèste eth matrimòni o era hòssa"? Plan per aquerò non se coneishen celibatàries entre nosati es musulmans! Hè lèu, donc, ò rei! a profitar era escadença entà sauvar dera hòssa ara tua hilha!"

En enténer aguestes paraules, eth rei Salamandra arribèc ath limit deth furor, e quilhant-se sus es dus pès, damb es celhes arroncilhades e es uelhs injectadi de sang, li cridèc a Saleh: "Ò gosset des òmes! dilhèu pòden es tòns semblables prononciar en public eth

nòm dera mia hilha? Qui ès tu, donc, senon un gosset hilh de gosset? E qui ei era tua fraia? Gossets, hilhs de gossets toti!" Dempús s'acarèc damb es sòns gardes, e didec: "A, vosati! Agarratz ad aguest petofièr e fotetz-li ua bona repassada!"

De seguit se precipitèren sus Saleh es gardes e voleren cuelher-lo e amorrar-lo; mès, rapid coma eth relampit se les escapèc des mans e gessec entà meter-se en hujuda. Mès damb gran estonament vedec que dehòra i auie mil cavalièrs montadi en shivaus marins, e caperadi damb coirasses d'acèr e armadi de cap a pès e toti èren parents sòns e gent dera sua casa. E venguien d'arribar en aqueth moment, manadi pera sua mair era reina Langosta, que, en tot presentir eth mau recebement que li poirie arribar a Saleh, pensèc en manar aqueri mil òmes entà que lo defenessen de quinsevolh perilh.

Alavetz Saleh, les condèc en pòques paraules çò que venguie de passar, e les cridèc: "E ara, endauant contra aguest rei estupid e lhòco!"

Alavetz baishèren des sòns shivaus es mil guerrèrs, desgainèren es sues espades e se precipitèren en massa, darrèr deth prince Saleh, ena sala deth tron…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quarantau net

Era didec:

… Alavetz baishèren des sòns shivaus es mil guerrèrs, desgainèren es sues espades e se precipitèren en massa, darrèr deth prince Saleh, ena sala deth tron.

Per çò que hè ath rei, quan vedec entrar damb tarrabastalh aqueth torrent sobtat de guerrèrs enemics que s'escampilhauen coma tenèbres dera net, non perdec era serenitat e cridèc as sòns gardes: "Endauant, contra aguest crabòt e era sua vegada de covards! E que siguen mès apròp des sòns caps es vòstes espades que des sues lengues era sua saliva!" E de seguit lancèren es gardes eth sòn crit de guèrra: "Pas a Salamandra!" E es guerrèrs de Saleh lancèren eth sòn crit de guèrra: "Pas a Saleh!" E se lancèren es uns contra es auti e tumèren es dus grops coma es ondades en mar tumultuós e eth còr des guerrèrs de Saleh ère mès fèrm qu'era ròca, e es sues espades velòces se meteren a complir es designis deth Destin. E Saleh eth valerós, er eròi damb còr de granit o eth cavalièr dera espada e dera lança, herie còthi e trauessaue pièchs damb ua fòrça qu'esbauçarie es ròques des montanhes!

Ò, quina batalha mès terribla! Be ne siguec d'espaventosa era carnisseria! Guairi crits sufocadi enes gòrges pes puntes des lances escures!

Guaires hemnes se quedèren veudes e damb es sòns hilhs orfanèls!...

E seguie era luta acarnissada, tumauen es armes, gemegauen es còssi per çò des herides doloroses, e tremolauen es tèrres submarines jos eth còp des guerrèrs temardudi. Mès, qué pòden es sables e es armes contra es designis deth Destin?

E des de quan es creatures pòden arrecular e auançar era ora mercada entath sòn finau fatau? Atau, donc, ath cap d'ua ora de luta, es còrs des gardes de Salamandra non se

tardèren a veder-se coma veires fragils; e toti, enquiath darrrèr, caperèren eth solèr ar entorn deth tron deth sòn rei. E en veir aquerò, Salamandra se sentec cuelhut d'ua ràbia tau, qu'es sòns colhons extraordinaris que li baishauen enquias jolhs, se l'arropiren enquiath melic. E deishant anar esgluma pera boca se precipitèc contra Saleh que li calec receber-lo damb era punta dera sua lança, e li didec: "Que ja ès, ò perfid! en limit extrèm deth mar dera perdicion!" E damb un fòrt còp, lo lancèc en solèr solidament enquia qu'es sòns guerrers l'ajudèren a meter-li es ligadures e estacar-li es braci darrèr dera esquia.

E aquerò per çò que hè ada eri!

Vaquí çò que tanh ara princessa Gema e a Arridolet-de-Lua.

Des de qu'entenec es prumèrs rambalhs dera batalha que se liuraue en palai, era princessa Gema auie hujut capvirada, damb ua des sues sirventes, cridada Mirta, e trauessant es regions marines, auie pujat ena superfícia dera aigua, seguint ena sua carrèra enquia qu'arribèc en ua isla desèrta a on se refugièc, en tot amagar-se ena copa d'un arbe gran e espés. E era sua sirventa Mirla l'imitèc e s'amaguèc tanben ena copa de un aute arbe qu'auie pujat.

Mès volec eth Destin que se passèsse madeish en palai dera reina Langosta. Efectivament, es dus esclaus qu'auien acompanhat ath prince Saleh entath palai de Salamandra pr'amor d'amiar es saques de presents, quan comencèc era batalha s'esdeguèren a meter-se segurs e a córrer entà avisar deth perilh ara reina Langosta. E eth joen rei Arridolet-de-Lua que li calèc interrogar as dus esclaus quan arribèren, s'alarmèc fòrça damb aqueres naues pòc tranquillizadores e se considerèc coma era causa principau deth gran perilh que corrie eth sòn oncle e eth transtorn costat en empèri submarin.

Atau, donc, coma se sentie fòrça timid en preséncia dera sua mairia Langosta, non auie auut vams entà presentar-se ada era dempùs de saber-se'n deth perilh que, per tòrt sòn, se trapaue eth sòn oncle eth prince Saleh. E profitèc eth moment qu'era sua mairia escotaue eth relat des esclaus entà gésser deth hons deth mar e pujar ena superfícia, pr'amor d'entornar ath costat dera sua mair Flor-de-Milgrana ena Ciutat Blanca. Mès coma que non sabie eth camin qu'auie de seguir, se horavièc e arribèc ena madeisha isla desèrta que s'auie refugiat era princessa Gema.

Tanlèu toquèc era tèrra, coma se notaue fatigat pera carrèra penibla que venguie de hèr, anèc a meter-se ath pè deth madeish arbe que se trapaue era princessa Gema. E no sabie qu'eth destin de cada òme l'acompanhe aquiu a on va, cor mès ara prèssa qu'eth vent e non i a remission entad aqueth que perseguís. E non sospechaue çò que li sauvaue era sòrt misteriosa deth hons dera eternitat.

Un còp s'auec estirat, donc, ath pè der arbe, emparèc eth cap en braç entà dormir, e còp sec, en lheuar es uelhs entara copa der arbe, se trapèc damb era guardada dera princessa e damb eth sòn ròstre, e ara prumeria se pensaue veir era pròpria lua entre es rames, e exclamèc: "Glòria a Allà, qu'a creat era lua entà illuminar es crepusculs e aclarir era net!"

Dempús, en guardar damb mès atencion, vedec que se tractaue d'ua beresa umana, e qu'era tau pertanhie a ua joena coma era lua…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quaranta unau net

Era didec:

… vedec que se tractaue d'ua beresa umana, e qu'era tau pertanhie a ua joena coma era lua.

"Per Allà! vau a pujar de seguit entà preguntar-li eth sòn nòm. Pr'amor que se retire d'ua manèra estonanta ath retrat admirable que dera princessa Gema me hec eth mèn oncle Saleh. E qui sap se non ei era madeisha! Dilhèu a hujut deth palai deth sòn pair tanlèu comencèc era luta!" E emocionat ar arràs, sautèc sus es sòns pès, e quilhat jos er arbe, lheuèc es uelhs entara joena, e li didec:

"Ò cim suprèm de tot desir! Qui ès e per quin motiu te trapes en aguesta isla e ena copa d'aguest arbe?" Alavetz, s'inclinèc un shinhau era princessa entath beròi joen e li hec un arridolet, e didec damb ua votz cantaira coma era aigua: "Ò joen encantador! ò, plan beròi! que sò era princessa Gema, hilha deth rei Salamandra eth marin! E sò aciu pr'amor qu'è hujut dera mia pàtria e des cases dera mia pàtria, e deth mèn pair e dera mia familha, entà escapar-me dera trista sòrt des vençudi! Pr'amor qu'en aguesti moments eth prince Saleh aurà redusit ara esclavitud ath mèn pair, dempús d'exterminar a toti es sòns gardes. E me deu cercar per tot eth palai!

Ai! ai! Be ne serà de dur eth terrible despatriament des mèns! Be ne serà de desgraciada era sòrt deth mèn pair, eth rei!" E des sòns uelhs queigueren ues lèrmes gròsses sus eth ròstre d'Arridolet-de-Luna, que lheuèc es braci damb un gèst d'emocion e de suspresa e acabèc en tot exclamar: " Ò princessa Gema, anma dera mia anma! Ò saunei des mies nets sense dormir! Baisha d'aguest arbe, se te platz, donques que sò eth rei Arridolet-de-Lua, hilh de Flor-de-Milgrana era reina originària deth mar, coma tu! Ò! Baisha pr'amor que sò aqueth qu'assassinèren es tòns uelhs, er esclau captiu dera beresa!"

E exclamèc entosiasmada era joena: "*Ya Allà!* ò senhor mèn! Atau, donc, ès tu eth beròi Arridolet-de-Lua nebot de Saleh e hilh dera reina Flor-de-Milgrana?"

Eth joen didec: "Plan que òc! Mès te prègui que baishes!" Era didec: "Ò! qué pòc acertat siguec eth mèn pair en refusar entara sua hilha un espós coma tu! Qué mès podie desirar? Ò estimat mèn! Non te'n hèsques pera negatiua irreflexiva deth mèn pair, pr'amor que jo t'estimi! E se tu m'estimes un shinhau, jo t'estimi ua immensitat! Deth moment que te vedí, er amor que sentes per jo se calèc en mèn còr e m'è convertit en victima dera tua beresa!"

E dempús de prononciar aguestes paraules, s'esguitlèc per arbe enquia quèir enes braci d'Arridolet-de-Lua, que la sarrèc contra eth sòn pièch ar arràs dera alegria e se l'avalèc a punets per tot eth còs, mentre era l'entornaue cada amorassa e cada movement. E damb aqueth contacte deliciós, sentec Arridolet-de-Lua que cantauen toti es audèths

dera sua anma e exclamèc: “Ò sobeirana deth mèn còr! ò princessa Gema, tan desirada, que per era tanben abandonè, de vertat, eth mèn règne, ara mia mair e eth palai des mèns pairs! Eth mèn oncle Saleh a penes me dèc detalhs dera quatau part des tòns encantaments, en èster insospechables entà jo es autes tres quataus parts! E non pesèc ena mia preséncia qu’un carat des vint-e-quate carats dera tua beresa, Ò tota d’aur!”

En auer dit aguestes paraules, seguic caperant-la de punets e amorassant-la de mil manères. Dempús, en tot abraçar-se en desirs per deleitar-se ara fin damb aquera gropa de benediccions, esguitlèc es sues mans entàs ornaments deth cordon. E coma se l’anèsse a ajudar en aguesta operación, se lheuèc era joena, se hec enlà uns passi, e ara seguida estenec era man en direccion ada eth, e en tot escopir-li en ròstre sec, li cridèc:

“Ò terrèstre, abandona era forma umana, e convertis-te en un auderòt blanc damb eth bèc e es pautes ròies!” E de seguiut Arridolet-de-Lua, ar arràs dera estonament, quedèc transformat en audèth de plumes blanques, d’ales pesades e incapables de volar, e damb bèc e pautes ròies!

E se metec a guardar ara joena damb lèrmes enes uelhs!

Alavetz era princessa Gema cridèc ara sua sirventa Mirla, e li didec: “Cuelh aguest audèth, qu’ei eth nebot deth màger enemic deth mèn pair, d’aguest Saleh eth petofièr que lutèc contra eth mèn pair e amia-lo ena isla Seca, que non ei luenh d’aciu, entà que se morisque de hame e de set…

En aguest moment dera sua narracion, Scharazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quaranta dusau net

Era didec:

“…Cuelh aguest audèth, qu’ei eth nebot deth màger enemic deth mèn pair, d’aguest Saleh eth petofièr que lutèc contra eth mèn pair e amia-lo ena isla Seca, que non ei luenh d’aciu, entà que se morisque de hame e de set.”

E aquerò siguec tot!

Pr’amor qu’era princessa s’auie mostrat tan graciosa damb Arridolet-de-Lua solet entà apressar-se ada eth sense trebucs, e poder, d’aguesta manèra, transformar-lo en audèth destinat a morir d’inanicion, resvenjant d’aguesta sòrta ath sòn pair e as gardes deth sòn pair.

E vaquí çò que tanh ada era!

Tornem ara damb er audèth blanc. Quan era sirventa Mirta, entà aubedir ara sua patrona Gema, lo cuelhec a maugrat des còps d’ala desesperadi e des crits qu’er animau deishaue anar, sentec pena d’eth e non gausèc transportar-lo ena Isla Seca, a on lo demoraue ua mòrt tan crudèu, e didec entara sua anma sensibla: “Que serà milhor que l’amia en un lòc a on non posque morir de manèra tan crudèu e a on demore eth sòn destin. Pr’amor que vè-te’n a saber s’era mia patrona non se n’empenaïrà lèu deth sòn prumèr impuls, un còp padegada era sua colèra, e me repotegarà per auer-la aubedit

damb massa diligéncia!” Alavetz, transportèc ath captiu en ua isla verda, caperada de tota sòrta d’arbes de fruta e adaiguada per arriuets fresqui, e l’abandonèc aquiu entà tornar ath costat dera sua patrona.

Mès deishem de moment ena isla ar audèth, e ena auta isla ara princessa Gema e veigam çò que siguec deth prince Saleh, vencedor de Salamandra.

Un còp encadenat eth rei Salamandra, l’embarrèc en ua des abitacions deth palai e se hec proclamar rei ath sòn lòc. Dempús, s’esdeguèc a cercar pertot ara princessa Gema, mès plan que non la trapèc. E quan vedec qu’èren inutiles totes es sues cèrques, tornèc ena sua anciana residència entà mèter ara sua mair ath pas de çò que venguie d’arribar.

Dempús li preguntèc: “Ò mair mia, a on ei eth mèn nebot Arridolet-de-Lua?” Era constestèc: “Sabi pas! que deu èster en tot passejar damb es sòns parents. Mès vau a ordenar que l’avisen.” E quan didie aguestes paraules, entrèren es parents sense que siguesse damb eri Arridolet-de-Lua. E manèren cercar-lo pertot; mès que non lo trapèren en nunlòc. Alavetz siguec gran eth dolor deth rei Saleh, dera mairia e des parents. E se planhèren e plorèren fòrça. Dempús, Saleh, damb eth pièch sarrat, se vedec obligat a manar qu’avisèsen d’aquerò ara sua fraia, era reina Flor-de-Milgrana, mair d’Arridolet-de-Lua.

Flor-de-Milgrana, ar arràs dera desesperacion, s’esdeguèc a submergir-se en mar e vier en palai dera sua mair Langosta. E dempús des prumères abraçades e plors, preguntèc: “A on ei eth mèn hilh, eth rei Arridolet-de-Lua?” E dempús de longui preambuls e de silencis plei de lèrmes, era vielha mair li condèc ara sua hilha tota era istòria, des deth començament enquiath finau. Mès que non mos cau repetir-la. Dempús higec: “E per mès cèrques que hec eth tòn frair Saleh, qu’a estat proclamat rei en lòc de Salamandra, non podec trapar es tralhes deth nòste hilh Arridolet-de-Lua ne tanpòc es dera princessa Gema, hilha de Salamandra!”

Quan Flor-de-Milgrana auec entenut aguestes paraules, eth mon s’enneric entada era, e era desolacion entrèc en sòn còr, e es somics dera desesperacion la secodiren tota. E pendent fòrça temps non s’enteneren en palai submarin que crits de dòu des hemnes, e sanglòts de dolor.

Mès, lèu les calec pensar en botar remèdi a un estat de causes tant anormau e desolador. Atau, donc, era mairia siguec era prumèra que sequèc es sues lèrmes, e didec: “Hilha mia, non t’entristisques massa era anma per aguesta aventura, pr’amor que non i a cap motiu entà qu’eth tòn frair non trape fin finau ath tòn hilh Arridolet-de-Lua. Per çò que hè a tu, s’estimes vertadèrament ath tòn hilh e velhes pes sòns interèssi, çò de milhor que pòs hèr ei entornar en tòn règne pr’amor de dirigir es ahèrs e mantier secreta entà toti era desaparicion deth tòn hilh. E Allà provedirà!”

Flor-de-Milgrana responec: “Qu’as rason, mair mia. Tornarè. Mès, se te platz, te prègui que non cèsses de pensar en mèn hilh, e que non se canse arrés enes cèrques. Pr’amor que se l’arribèsse quauquarren dolent, jo me moriria sense remèdi, donques que veigui era vida a trauèrs d’eth e sonque quan lo veigui gaudisqui d’alegria!” E contestèc era

reina Langosta: “Plan que òc, hilha mia, qu’ac harè damb tot eth mèn còr. Non te cau pòur, donc, per aquerò, e padega eth tòn esperit!”

Alavetz Flor-de-Milgrana se didec adiu dera sua mair, deth sòn frair e des sues cosies, e damb eth pièch plan sarrat e era anma trista, entornèc entath sòn règne e era sua ciutat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quaranta tresau net

Era didec:

… entornèc entath sòn règne e era sua ciutat.

Mès tornem ara ara isla verda a on era joena Mirta, era d’anma sensibla, deishèc a Arridolet-de-Lua transformat pera princessa en audèth blanc de bèc e pautes ròies!

Quan er audèth Arridolet-de-Lua se vedec abandonat pera caritativa Mirta, se metec a plorar abondosament; dempús, coma qu’auie hame e set, se metec a minjar frutes e a béuer aigua fresca, pensant tostemp ena sua mala sòrt e estonant-se de veder-se convertit en audèth. E per mès que sagèc de servir-se des sues ales entà volar, non poderen tier-lo en aire, pr’amor qu’ère molt gran e pesant. E acabèc en tot resignar-se ath sòn destin, pensant: “A tot darrèr, qué artenheria abandonant aguesta isla, se non sai entà on anar ne arrés poirà arreconéisher damb aguesta aparença d’audèth ath rei que i a ath mèn laguens.”

E seguic viuent tristament ena isla, e de nets pujaue en un arbe entà dormir. E vaquí qu’un dia que passejaue desolat damb es sues pautes e damb eth cap clin per tantes preocupacions qu’auie, vedec a un auderaire qu’anaue a lançar es sòns hilats de caça ena isla. E encantat peth magnific aspècte d’aqueth audèth tan gran que non auie parièr e qu’eth sòn bèc e pautes ròis resautauen de manèra plan polida ena blancor deth plumatge, s’alegrèc fòrça per poder auer semblable audèth d’ua espècia desconeishuda absoludament entada eth.

Cuelhec, donc, totes es sues precaucions, e damb lentitud estudiada se metec peth darrèr der animau e li lancèc de pic eth hilhat ath dessús e lo cuelhec. E afogat per aqueth beròi exemplar de caça, tornèc entara ciutat qu’auie gessut, amiant ena espatla e delicadament cuelhut pes pautes ar auderòt.

Quan arribèc ena ciutat, se didec er auderaire: “Per Allà qu’ena mia vida è vist un audèth semblable ad aguest, ne enes mies cacères per tèrra e per mar. Atau, donc, non lo vau a véner de cap des manères a un crompador vulgar que non se n’encuede deth sòn prètz e deth sòn valor e que solide l’aucirie e se lo minjarie en familha. Mès l’ac vau a amiar coma present ath rei dera ciutat que se meravilharà dera sua beresa e me recompesarà esplendidament:” E anèc en palai e l’ac amièc ath rei, que quedèc encantat en veder-lo, e mès que mès admirèc eth beròi color ròi deth bèc e des pautes. E l’acceptèc e li balhèc dètz mil dinnars d’aur ar auderaire, que punèc era tèrra e se n’anèc.

Alavetz eth rei ordenèc bastir ua gabiòla grana damb reishat d'aur e embarrèc en era ath beròi audèth. E li metec dauant grans de milhòc e de horment; mès er audèth non apressèc eth bèc ada eri. E eth rei se didec, estonat: "Non se les minge! Vau a dar-li ua auta causa!" E lo treiguec dera gabiòla e li botèc dauant pitre de poth, lèsques de carn e frutes. E de seguit er audèth comencèc a minjar damb grana satisfaccion, en tot deishar anar petites parrucades e hènt a veir es sues plumes blanques. E en veir aquerò, eth rei trantalhèc d'alegria, e li didec a un esclau: "Cor de seguit a avisar ara tua patrona, era reina, de qué è crompat un audèth prodigiós qu'ei un miracle entre es miracles deth temps, pr'amor de que vengue a admirar-lo damb jo, e a veir era manèra meravilhosa qu'a de minjar-se totes aguestes parves, que damb eres, generaument, non s'alimenten es audèths." E er esclau hec lèu a avisar ara reina, que non se tardèc a presentar-se.

Mès quan auec aubirat ar audèth, era reina se caperèc eth ròstre damb eth vel e arreculèc entara pòrta e volec gésser indignada. E correc ath sòn darrèr eth rei, e li preguntèc cuelhent-la peth vel: "Per qué te capères eth ròstre, se non èm aciu que jo, eth tòn espós, es eunucs e es sirventes?" Era responec: "Ò rei!, te cau saber qu'aguest audèth non ei un audèth, senon un òme coma tu! E non ei un aute qu'eth rei Arridolet-de-Lua, hilh de Shahraman e de Flor-de-Milgrana era marina. E l'a transformat atau era princessa Gema, hilja de Salamandra eth marin, en to resvenjar damb aquerò ath sòn pair que siguec vençut per Saleh, oncle d'Arridolet-de-Lua."

En enténer aguestes paraules, eth rei s'estonèc ar arràs der estonament, e exclamèc: "Allà confone ara princessa Gema e li braque era man! Mès, per Allà sus tu! ò hilha deth mèn soer! balha-me mès detalhs sus era causa!" E era reina, qu'ère era maga mès insigna deth sòn temps, li condèc tota era istòria sense ométer cap detalh. E prodigiosament meravilhat, eth rei s'acarèc damb er audèth, e li preguntèc: "Ei vertat tot aquerò?" E er audèth…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quaranta quatau net

Era didec:

… s'acarèc damb er audèth, e li preguntèc: "Ei vertat tot aquerò?" E er audèth baishèc eth cap en senhau d'assentiment, e agitèc es ales. Alavetz li didec eth rei ara sua esposa: "Allà te benedisque, ò hilha deth mèn soer! Mès, per vida dauant des tòns uelhs, hè lèu a desliurar-lo d'aguest encantament, non lo dèishes en semblable torment!"

Alavetz era reina, caperant-se totafèt eth ròstre, li didec ar audèth: "Ò Arridolet-de-Lua, entra en aguest armari gran!" E er audèth aubedic e entrèc en armari gran, simulat ena paret, qu'era reina venguie de daurir; e darrèr d'eth entrèc era amiant ena man ua tassa d'aigua, que sus era prononcièc paraules desconeishudes; e comencèc a borir era aigua ena tassa. Alavetz cuelhec era quauques gotes, les lancèc en ròstre der audèth, e didec: "Pera vertut des Nòms Magics e des Paraules Poderoses, e pera majestat d'Allà Omnipotent Creador deth cèu e dera tèrra, Ressuscitador de Mòrts, Fixador de tèrmes e

Distribuidor de destins, t'ordeni qu'abandones aguesta forma d'audèth, e recupères era forma que t'autregèc eth Creador!"

E de seguit tremolèc eth, damb ua tremolor e lo secodic ua secodida, e recuperèc era sua anciana forma. E eth rei, meravilhat, vedec qu'ère un joen que non n'auie de parièr sus era tèrra. E exclamèc: "Per Allà! que se merite eth nòm d'Arridolet-de-Lua!"

E vaquí que, quan Arridolet-de-Lua se vedec en sòn estat primitiu, exclamèc: "*La ilah ill'Allà! ua Mohamedrassul Allà!*" Dempús s'apressèc ath rei, li punèc era man e li desirèc longa vida. E eth rei lo punèc en cap, e li didec: "Arridolet-de-Lua, te prègui que me condes tota era istòria des de qué neisheres enquia aué." E Arridolet-de-Lua li condèc era sua istòria, sense deishar cap detalh, ath rei, que se meravilhèc d'era ar arràs.

Alavetz eth rei, en darrèr limit dera satisfaccion, li didec ar aute rei joen que s'auie desliurat der encantament: "Qué vòs que hèsca ara per tu, ò Arridolet-de-Lua? Parla-me damb tota confiança." Eth joen contestèc: "Ò rei deth temps, desiraria tornar en mèn règne. Pr'amor que ja hè fòrça dies que sò absent d'eth, e cranhi qu'es mèns enemics s'aprofiten deth mèn aluenhament entà panar-me eth tron. E ath delà, era mia mair deu èster fòrça aclapada pera mia desaparicion. E qui sap s'eth dobte l'aurà deishat subervíuer ath sòn dolor e preocupacions!" E esmoigut eth rei pera sua beresa e conquistat pera sua joenessa e pietat, contestèc: "Escoti e aubedisqui!" E hec premanir de seguit un vaishèth damb es sues provisions, es sòns esturments, es sòns marinèrs e eth sòn capitan, qu'en eth s'embarquèc Arridolet-de-Lua, dempús des desirs pròpris des adius e de balhar gràcies, fidant en sòn destin.

Mès des d'aquerò invisible, aguest destin li sauvaue encara d'autes aventures!

Efectivament, cinc dies dempús dera partida, se lheuèc ua tempèsta furiosa que possèc e trinquèc eth vaishèth en ua còsta escalabrosa, e solet Arridolet-de-Lua, per çò dera sua impermeabilitat podec sauvar-se nadant e arribar a tèrra fèrma.

E vedec ena luenhor que gessie ua ciutat coma ua paloma molt blanca, que dominaue eth mar des deth cim d'ua montanha e còp sec vedec baishar d'aquera montanha e apressar-se ada eth a galaup furiós damb ua rapiditat coma er uracan, shivaus, muls e saumets innombrables coma es grani d'arena. E s'arturèc ath sòn entorn aquera tropa galopanta e encrabada. E toti es saumets, damb es shivaus e es muls, se meteren a hèr-li damb eth cap senhaus evidents que volien díder: "Torna per a on as vengut!" Mès coma qu'eth s'entestaue en estar-se aquiu, es shivaus comencèren a endilhar e es muls comencèren a bohar e es saumets a bramar; mès es sòns endilhaments, bohades e brams èren de dolor e de desesperacion. E quauqui uns enquia e tot se meteren a plorar bohant d'ua manèra que non deishaue lòc a dobtes. E possauen damb eth morre delicadament a Arridolet-de-Lua, que non volie entornar ena aigua. Dempús, coma qu'en sòrta de hèr repè eth joen s'auançaue entara ciutat, es bèsties se meteren en marcha, uns dauant d'eth e d'auti darrèr, en tot formar ua espècia d'acompanhada funèbra que resultaue impressionanta perque Arridolet-de-Lua credie percéber enes crits que hègen ua vaga melodia en lengua araba, que se retiraue ara que reciten dauant des mòrts es liegeires deth Koran…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quaranta cincau net

Era didec:

… Arridolet-de-Lua credie percéber enes crits que hègen ua vaga melodia en lengua araba, que se retiraue ara que reciten dauant des mòrts es liegeires deth Koran. E sense saber ja s'ère adormit o desvelhat, ne se tot aquerò ère solet ua illusion enganhosa der estat que se trapaue, Arridolet-de-Lua comencèc a caminar coma en sauneis, e arribèc atau ena porta dera ciutat calada en cim d'un ticolet. E veiguec seigut ena entrada d'ua drogueria a un jeique de barba blanca, ath quau li desirèc era patz e eth jeique, dera sua part, en veder-lo tan beròi, quedèc plan encantat, e se lheuèc e l'entornèc era salutacion e hec senhaus as bèsties entà que s'aluenhèssen. E s'aluenhèren virant eth cap de quan en quan, coma entà hèr veir era intensitat des sues penes; dempús s'escampilhèren pertot e despareisheren.

Alavetz, interrogat peth vielh jeique, Arridolet-de-Lua condèc era sua istòria en pòques paraules, e li didec ath jeique dempús: "Ò venerable oncle mèn! Me pòs díder quina ciutat ei aguesta e qui son aguestes bèsties que m'acompanhauen en tot planher-se?" Eth jeique contestèc: "Hilh mèn, entra abans ena mia botiga e sè-te! Pr'amor que deues auer besonh d'aliment. E dempús te diderè çò que posca dider-te." E lo hec entrar e sèir-se en un divan ar extrèm dera botiga, e li hec a vier minjar e bèuer. E quan s'auec assadorat e refrescat, lo punèc entre es uelhs, e li didec: "Balha gràcies, ò hilh mèn, a Allà, que hec que te trapèsses damb jo abans de qué te vedesse era reina d'aciu! Se non t'è dit arren enquia ara siguec perque cranhia trebolar-te e empedir atau que mingèsses a gust. Pr'amor que te cau saber qu'aguesta ciutat se cride Ciutat des Encantaments e qu'era qu'aciu règne se cride era reina Almanakh!

Qu'ei ua maga formidabla, ua vertadèra *cheitana*. E vaquí qu'eth desir l'uscle sense pòsa! E cada viatge que trape a un joen estrangèr, fòrt e beròi que desembarque en aguesta isla, lo sedusís e hè que la cauque e la copule molti viatges pendent quaranta dies e quaranta nets. Mès, coma qu'ath cap d'aguest temps l'a agotat complètament, lo transforme en animau. E coma que, jos aguesta naua forma d'animau recupere eth naues fòrces e potentes vertuts, se transforme era madeisha ath sòn gust, cada viatge en animau que li conven, ègua o saumeta e se hè copular atau peth saumet o eth shivau ua quantitat innombrabla de còps. Dempús d'aquerò recupere era sua forma umana entà tier naui aimants e naues victimes entre es joeni beròis que trape. E a viatges, pendent es nets des sòns extremats desirs, se passe que se hè caucar successivament, enquia qu'arribe eth maitin, per totes es bèsties dera isla. E atau se passe era sua vida!

Mès coma que t'estimi damb gran afeccion, hilh mèn, non voleria veder-te quèir enes mans d'aguesta encantadora insadorabla, que non viu senon entà tot aquerò que vengui de condar-te. E coma que solide ès eth mès beròi de toti es joeni qu'an desembarcat ena isla, vè-te'n a saber se qué t'arribarie se te vedesse era reina Almanakh!

Per çò que hè as saumets, shivaus e muls qu'en veder-te baishèren dera montahha ath tòn encontre, son precisament, es joeni qu'a transformat Almanakh. E coma te vedien tan joen e tan beròi, cuelheren pietat de tu e damb es sòns senhaus de cap volien dider-te per auança que tornèsses en mar. Dempús, coma vedien que t'entestaues en demorar-te a maugrat des sues objeccions t'acompanhèren enquia aciu salmodiant en sòn lenguatge es formules funèbres, coma s'acompanhèssen a un òme mòrt entara vida umana.

Mès era vida damb aguesta joena reina Almanakh, era encantadora, non serie bric desagradiua, ò hilh mèn! se non abusèsse era d'aqueth que la sòrt l'amie coma aimant.

Per çò que hè a jo, li cau pòur e me respècte, pr'amor que sap que sò mès versat qu'era en art dera bruisheria e des encantaments. Mès coma que sò un credent d'Allà e deth sòn Profèta, jo, hilh mèn, non me tengui ara magia entà hèr eth mau. Pr'amor qu'eth mau acabe tostemps virant-se contra eth maufactor."

E vaquí que, a penes eth vielh auie dit aguestes paraules, auancèc peth sòn costat ua magnifica acompanhada de mil joenes coma lues, vestides de porpra e d'aur, que vengueren a meter-se en dues hilères ath long dera botiga entà deishar passar a ua joena mès beròia que totes, montada en un shivau arab reludent de peireries. E ère era pròpria reina Almanakh, era maga. E s'arturèc dauant dera botiga, baishèc deth shivau, ajudada pes dues esclaues qu'amiauen era brida, e entrèc ena casa deth vielh jeique que saludèc damb grana cortesia. Dempús se seiguec en divan e guardèc a Arridolet-de-Lua damb es uelhs miei clucadi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc cintes quaranta siesau net

Era didec:

… Dempús se seiguec en divan e guardèc a Arridolet-de-Lua damb es uelhs miei clucadi. E quina guardada! Longa, traucadora, arderosa e de relampit! E Arridolet-de-Lua se sentec coma trauessat per ua lança o usclat per un carbon ardent. E era joena reina s'acarèc damb eth jeique e li didec: "Ò jeique Abderrahman! d'a on as trèt semblable joen?" Eth jeique contestèc: "Qu'ei hilh deth mèn frair. Acabe d'arribar de viatge en casa." Era didec: "Qu'ei plan beròi, ò jeique! Voleries prestar-me-lo solet per ua net? Sonque parlarè damb eth, e te l'entornarè intacte deman peth maitin." Eth jeique didec: "Me jures que jamès sajaràs d'embruishar-lo?" Era responec: "T'ac juri dauant des senhors des magues e dauant de tu, venerable oncle!"

E hec que l'autregessen coma present ath jeique mil dinnars d'aur entà mostrar-li era sua gratitud, e ordenèc que montèssen a Arridolet-de-Lua en un meravilhós shivau caperat de peireries, e se lo hec a vier damb era en palai. E campaue ath miei dera acompanhada coma era lua ath miei des esteles.

E vaquí qu'Arridolet-de-Lua, que se resignaue a deishar obrar ath Destin, non didie ua soleta paraula e se deishaue amiar sense manifestar es sòns sentiments.

E era maga Almanakh que sentie usclar es sues entralhes per aqueth joen fòrça mès qu'en totes es ocasions passades, s'esdeguèc a amiar-lo en ua sala qu'auie parets d'aur e er ambient refrescat per un saut d'aigua que brotoaue d'ua pila de turquesa. E anèc a estirar-se damb eth, en un lhet ample, d'evòri, e comencèc a amorassar-lo d'ua manèra tant extraordinària que se metec a cantar eth e a dançar entre toti es audèths. E non auie era arren de grossièr, senon ath contrari. Ère vertadèrament tan delicada…! Autant, que sigueren incalculables es assauts qu'eth poth li hec ara infatigabla garia!

E se didec eth: "Per Allà, qu'ei infinitament expèrta! E non m'atropelhe! Cuelh eth sòn temps, e jo madeish. Atau, donc, coma creigui impossible qu'era princessa Gema sigue tan meravilhosa coma aguesta encantadora, voi estar-me aciu tota era mia vida e non pensar mès ena hilha de Salamandra ne enes mèns parents, ne en mèn règne!"

Eth cas ei que s'estèc aquiu pendent quaranta dies e quaranta nets, en tot passar tot eth sòn temps damb era joena maga, entre hestaus, balhs, amorasses, movements, assauts, copulacions e d'autes causes parières ath limit deth plaser e deth gòi.

De quan en quan, Almanakh li preguntaue de trufaria: "Ò uelhs mèns! Te trapes damb jo milhor que damb eth tòn oncle dera botiga?" E contestaue eth: "Per Allà1, ò senhora mia, eth mèn oncle ei un praube venedor de drògues, mès tu qu'ès era pròpria triaca!"

E vaquí, qu'en èster ena quarantau net, era maga Almanakh, dempús d'un nombre infinit d'assauts damb Arridolet-de-Lua, semblaue mès agitada que de costum, e se metec a dormir. Mès entara mieja net, Arridolet-de-Lua, que simulaue dormir, la vedec lheuar-se deth lhet damb eth ròstre alugat. E se botèc era ath miei dera sala e cuelhec d'ua plata de coeire un sarpat de grans de civada, que lancèc ena aigua dera pila. E ath cap d'uns instants germièren es grans de civada, e gesseren dera aigua es sues tilhes, e madurèren e se daurèren es espigues. Alavetz era maga recuelhec es grans naus, les estronhèc en un mortèr de marme, les barregèc damb uns povassi que treiguie de diuèrses caishes, e hec damb tot aquerò ua pasta redona coma ua còca. Dempús botèc eth pastís premanit en huec d'ua estofeta e lo codec lentament. Alavetz lo treiguec deth huec, l'estropèc en un tovalhon e l'amaguèc en un armari e dempús d'aquerò tornèc a ajaçar-se ath costat d'Arridolet-de-Lua, e s'esclipsèc.

Mès peth maitin, Arridolet-de-Lua, que des de qu'entrèc en palai dera maga se n'auie desbrembat deth vielh jeique Abderrahman, se'n brembèc d'eth a temps, e pensèc ena necessitat de vier ara sua cèrca entà meter-lo ath pas de çò que l'auie vist hèr a Almanakh pendent era net. E anèc ena botiga deth jeique que s'alegrèc fòrça de veder-lo, lo punèc damb efusion, e li didec: "Me pensi, hilh mèn, que non auràs auut cap quèisha dera maga Almanakh, per mès infidèu que sigue!"

Eth joen responec: "Per Allà, brave oncle mèn! que m'a tractat pendent tot aguest temps damb molta delicadesa e non m'a atropelhat bric. Mès aguesta net l'è sentida lheuar-se, e en veder-la damb eth ròstre alugat simulè que dormia, e l'è vist hèr causes que m'amien a cranhè'c tot d'era. Plan per aquerò, ò venerable oncle mèn! vengui a consultar-te."

E li condèc era operación nueitiua qu'efectuèc era maga…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quaranta setau net

Era didec:

… E li condèc era operación nueitiua qu'efectuèc era maga.

En enténer aguestes paraules, et jeique Abderrahman sentec gran colèra, e exclamèc: "A maudida!, perfida, perjura, que non vò complir eth sòn jurament! Arren, per çò que semble, la corregirà dera sua magia funèsta!" Dempús higec: "Que ja ei ora de qué jo acaba damb es sòns maleficis!" E anèc entà un armari, treiguec d'eth ua còca deth tot parièra ara qu'auie confeccionat era maga, l'estropèc en un mocador e l'autregèc a Arridolet-de-Lua, en tot dider-li: "Gràcies ad aguesta còca que te balhi queirà sus era eth mau que te vò hèr. Pr'amor qu'ath cap de quaranta dies d'estar-se damb es sòns aimants les dar a minjar còques hètes per era que les transformen en animaus de quate pautes e qu'abiten era isla. Mès, tu, hilh mèn, non gauses tocar era còca que te presente. Saja, peth contrari, de hèr-li avalar ada era un bocin d'aguesta que te balhi jo. Dempús li haràs exactament aquerò qu'era age sajat de hèr damb tu, damb es sues bruissheries, prononciant sus era es madeishes paraules qu'era age prononciat sus tu. E d'aguesta manèra la convertiràs en animau que volgues. E montaràs ath dessús d'eth e vieràs a veder-me. E alavetz ja saberè jo se qué me cau hèr." E dempús de balhar-li es gràcies ath jeique pera afeccion e per interès que li mostraue, Arridolet-de-Lua lo deishèc e tornèc en palai dera maga.

E trapèc a Almanakh demorant-lo en jardin, seiguda dauant d'un mantèl e ath miei deth quau i auie era còca premanida a mieja net. E en planher-se era per çò dera sua abséncia, didec eth: "Ò patrona mia!, coma que hège fòrça temps que non vedia ath mèn oncle, l'è tengut ua visita; e m'a recebut efusivament e m'a dat minjar; e entre d'autes causes excellentes, m'a balhat pastissi tan deliciosi, que non m'è pogut tier de hèr-te'n a vier un entà que lo tastes."

E treiguec eth petit paquet, desvolopèc eth pastís, e ne balhèc un tròç ada era. E entà non desdenhar-lo Almanakh partic eth pastís e ne cuelhec un bocin, en tot avalar-lo-se. Dempús l'aufric ath sòn torn era sua còca a Arridolet-de-Lua, qu'entà non desdenhar-la, ne cuelhec un tròç, mès lo deishèc quèir pera dubertura deth sòn vestit, hènt veir que se l'avalaue.

Coma se pensèc que reaument s'auie avalat eth tròç de pastís, era maga de seguit se lheuèc e rapidament cuelhec en ua pila pròcha un shinhau d'aigua en paumet dera sua man e l'esposquec damb era, cridant-li: "Ò joen aflaquit, convertis-te en un saumet potent!"

Mès quin siguec eth sòn estonament en veir qu'eth joen, luenh de transformar-se en saumet se lheuaue ath sòn torn e s'apressaue damb rapiditat ara pila, d'a on cuelhec un shinhau d'aigua entà esposcar ada era, cridant-li: "Ò perfida!, abandona era tua forma umana e convertis-te en saumeta!"

E en madeish moment, abans de qué auesse temps entà tornar deth sòn estonament, era maga Almanakh se convertic en saumeta. E Arridolet-de-Lua montèc en era e s'esdeguèc a vier ara cèrca deth jeique Abderrahman ath quau li condèc çò que venguie de passar. Dempús l'autregèc era saumeta que se mostraue refractària ad aquerò.

Alavetz eth jeique metec en còth dera saumeta Almanakh ua dobla cadia qu'estaquèc a ua anèra dera muralha. Dempús li didec a Arridolet-de-Lua: "Ara, hilh mèn, vau a tier-me a méter en orde es ahèrs dera nòsta ciutat e vau a començar per trincar er encantament qu'a convertit a tanti joeni en animaus de quate pautes. Mès abans, encara que me còste fòrça trabalh separar-me de tu, voi hèr-te entornar en tòn règne pr'amor de qué s'acaben es inquietuds dera tua mair e des tòns subdits. E entad aquerò te mostrarè eth camin mès cuert!"

E en tot díder aguestes paraules eth jeique se metec es dits entre es pòts e deishèc anar un fiulet long e penetrant, e apareishec dauant d'eth un gran genni de quate ales, que se quilhèc sus era punta des sòns pès e li preguntèc eth motiu dera sua crida. E li didec eth jeique: "Ò geni Relampit! Met-te ena espatla ath rei Arridolet-de-Lua, qu'ei aguest que ves aciu, e transporta-lo de seguit entath sòn palai dera Ciutat Blanca!"

E eth genni Relampit se pleguèc baishant eth cap; e dempús de punar era man deth sòn libertador eth jeique e d'auer-li balhat es gràcies, Arridolet-de-Lua pugèc ena espatla de Relampit, e deishant penjar es sues cames sus eth pièch deth genni, montèc en còth cama aciu cama enlà. E eth genni se lheuèc pes aires e volèc damb era velocitat dera paloma messatgèra, hènt damb es sues ales un bronit coma eth d'ua mòla de vent…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes quaranta ueitau net

Era didec:

… hènt damb es sues ales un bronit coma eth d'ua mòla de vent. E viatgèc infatigablament pendent un dia e ua net, e d'aguesta manèra recorrec ua distància corresponenta a sies mesi de camin. E arribèc sus era Ciutat Blanca e deishèc a Arridolet-de-Lua ena madeisha terrassa deth sòn palai. Dempús despareishec.

E Arridolet-de-Lua, damb eth còr honut en sénter er aire dera sua pàtria, s'esdeguèc a baishar en apartament que, des de qué despareishec eth, abitaue era sua mair Flor-de-Milgrana, plorant en silenci e amiant ena sua anma eth dòu secretament entà non tradir-se e temptar damb aquerò as usurpadors. E lheuèc era cortina dera sala, qu'en era precisament, i auie tient-li ua visita ara reina, era vielha mairia Langosta, eth rei Saleh e es parents. E entrèc, desirant era patz as presents, e correc a lançar-se enes braci dera sua mair qu'en veder-lo queiguec estavanida d'alegria e de suspresa. Mès non se tardèc a remeter-se, e sarrant contra eth sòn pièch ath sòn hilh, plorèc pendent ua longa estona, secodida pes somics, mentre qu'es sòns parents li punauen es pès e era mairia l'auie cluelhut d'ua man e eth sòn oncle Saleh dera auta man. E atau s'estèren damb era alegria dera tornada, sense poder prononciar ua soleta paraula.

Mès, quan a tot darrèr poderen expansionar-se, se condèren mutuaument es sues diuèrses aventures e benediren amassa a Allà eth Benfactor, qu'atau auie permetut era sauvacion e era reünion de toti.

Dempús d'aquerò, Arridolet-de-Lua s'acarèc damb era sua mair e damb era sua mairia e les didec: "Que ja non me cau hèr que maridar-me! E persuti en maridar-me solet damb era princessa Gema, hilha de Salamandra! Pr'amor qu'ei, de vertat, gema coma ditz eth sòn nòm!"

E responec era vielha mairia: "Ara era causa qu'ei aisida, donques que seguim en tot auer presoèr, en sòn palai, ath pair." E de seguit manèc cercar a Salamandra, que heren entrar es esclaus encadenat de mans e pès.

Mès Arridolet-de-Lua ordenèc que li treiguessen es cadies; e de seguit s'executèc era orde.

Alavetz, Arridolet-de-Lua s'apressèc a Salamandra, e dempús de desencusar-se per auer estat era causa des maus que li vengueren, lo cuelhec dera man, en tot punar-la damb respècte, e didec. "Ò rei Salamandra! Que ja non ei un intermediari qui te demane que li hèsques er aunor dera tua aliança, senon jo madeish, Arridolet-de-Lua, rei dera Ciutat Blanca e deth màger empèri dera tèrra, que te pune ena man e te demane en matrimòni ara tua hilha Gema. E se non me la vòs autrejar, morirè. E s'acèptes, non solet tornaràs a èster rei deth tòn règne, senon que jo madeish serè eth tòn esclau."

En enténer aguestes paraules, Salamandra punèc a Arridolet-de-Lua, e li didec: "De vertat, ò Arridolet-de-Lua! que degun se merite ara mia hilha Gema, milhor que tu. Ath delà, coma qu'ei sometuda ara mia autoritat, acceptarà de boni talents. De sòrta que manarè a cercar-la ena isla a on s'està des de qué me despossediren deth mèn tron." E dident aguestes paraules, hec arribar deth mar a un emissari, que l'encarguèc qu'anèsse rapidament a cercar ara princessa ena isla e que se la hesse a vier de seguit. E despareishec er emissari e no se tardèc a tornar damb era princessa Gema e era sua sirventa Mirta.

Alavetz eth rei Salamandra comencèc en tot punar ara hilha, dempús l'ac presentèc ara vielha reina Langosta e ara reina Flor-de-Milgrana, e li didec, senhalant damb eth dit a Arridolet-de-Lua, qu'ère cuelhut d'admiracion: "Te cau saber, ò hilha mia! que t'è prometut ad aguest joen, rei magnanim, ad aguest valent leon Arridolet-de-Lua, hilh dera reina Flor-de-Milgrana era marina, donques que solide ei eth mès beròi des òmes deth sòn temps, e eth mès encantador, eth mès poderós, e eth mès naut en reng e en noblesa entre toti! De sòrta que semble qu'ei hèt entà tu, e tu hèta entada eth…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cin centes quaranta nauau net

Era didec:

"…De sòrta que semble qu'ei hèt entà tu, e tu hèta entada eth."

En enténer aguestes paraules deth sòn pair, era princessa Gema baishèc es uelhs modèstament, e contestèc: “Es tues opinions, ò pair mèn! son era mia norma de conducta, e era tua afeccion susvelhanta ei era ombra que m’ajoqui. E donques qu’aguest ei eth tòn desir, en avier serà enes mèns uelhs era imatge deth qu’alistères entà jo, ena mia boca eth sòn nòm, e en mèn cor era sua casa!”

Quan es parents d’Arridolet-de-Lua e es autes daunes presentes aueren entenut aguestes paraules, ensordiren eth palai damb es sòns crits d’alegria e es sòns *lu lu* penetrants. Dempùs eth rei Saleh e Flor-de-Milgrana ordenèren cridar ath kadi e as testimònis entà redigir eth contracte de matrimòni deth rei Arridolet-de-Lua e era princessa Gema. E se celebrèren es nòces damb tau pompa e magnificéncia que pendent era ceremònia li cambièren nau viatges era ròba ara nauèth maridada. Ath delà, que gesserien peus ena lengua abans de poder parlar d’aquerò coma ei degut. Atau, donc, glòria a Allà qu’amasse entre eres es causes beròies, e non arrecule era alegria senon entà autrejar mès felicitat!

Quan Schahrazada auec acabat de condar aguesta istòria, se carèc. Alavetz exclamèc era petita Doniazada: “Ò fraia mia! Be ne son de doces, amables e saboroses es tues paraules! E guaire admirabla ei aguesta istòria!”

E eth rei Schahriar didec: “Vertadèrament, ò Schahrazada! m’ensenhères fòrça causes que jo ignoraua! Pr’amor qu’enquia ara non me’n sabia ben de çò que se passaue dejós des aigües. E m’a agradat fòrça era istòria d’Abdalah deth Mar e era de Flor-de-Milgrana! Mès, ò Schahrazada! sabes bèra istòria totafèt diabolica?”

E Schahrazada arric, e contestèc: “Precisament, ò rei! me’n sai d’ua que te vau a condar de seguit!”

Era cauhada d’iuèrn d’Ishak de Mossul

E didec Schahrazada:

Eth music Ishak de Mossul, cantaire favorit de Al-Raschid, mos conde era anecdòta següenta.

Ditz:

Ua net d’iuèrn èra jo seigut ena mia casa, e mentre dehòra endilhauen es vents coma leons e es bromes se uedauen coma es boques dubèrtes d’oires plei d’aigua, me cauhaua jo es mans en un brasèr de coeire, e èra trist per non poder gésser ne demorar era visita de cap amic que me hesse companhia, per çò dera hanga des camins, dera ploja e dera escurina. E coma que còp sec se me sarraue mès eth còr, li didí ath mèn esclau: “Balha-me quauquarren de minjar entà passar eth temps!” E mentre ère en tot premanir-me era taula, non podia jo mens de pensar enes encantaments dera joena qu’auia coneishut pòc abans en palai; e non sabia se per qué m’obsessionaue enquia aqueth punt eth sòn rebrembe, ne per quin motiu s’arturaue eth mèn pensament sus eth sòn ròstre damb preferéncia a quinsevolh des nombroses qu’encantèren es mies nets passades. E de tau sòrta m’empeguie eth sòn rebrembe agradiu, qu’acabè per pèrder ena nocion dera

preséncia der esclau, que dempús de botar eth mantèl sus era taula, s'estaue de pès, damb es braci crotzadi, sense demorar qu'un senhau des mèns uelhs entà hèr-se a vier es plates. E coelhut pes mèns desirs, exclamè en votz nauta: "A, se siguesse aciu era joena Sayeda, qu'era sua votz ei tan doça, non me botaria jo tan melancolic!"

Encara qu'es mèns pensaments normaument èren silenciosi, m'en brembi ara qu'aqueres paraules les prononciè en votz nauta. E siguec grana era mia suspresa quan escotè alavetz eth son dera mia votz, mentre eth mèn esclau daurie desmesuradament es uelhs.

Mès, a penes auí manifestat eth mèn desir, s'entenec un còp ena pòrta, coma s'aquiu i auesse quauquarrés que non podesse demorar-se mès, e alendèc ua votz joena: "Pòt eth plan estimat daurir era pòrta ara sua amiga?"

Alavetz pensè ath mèn laguens: "Solide deu ester quauquarrés que, ena escurina, s'a enganhat de casa! O dilhèu a dat eth sòn frut er arbe estèrle deth mèn desir?" Hi lèu, donc, a sautar sus es mèns pès, e corrí a daurir era pòrta jo madeish; e en lumedan vedí ara desirada Sayeda; mès damb quina manèra e damb quin aspècte mès estranh! Anaue vestida damb un vestit cuert de seda verda, e amiaue en cap ua tela d'aur que non l'aurie pogut protegir dera ploja ne dera aigua queiguda pes gotères dera terrassa. Ath delà, se deu auer metut ena hanga pendent tot eth camin; ac hègen veir clarament es sues cames. E en veder-la en tau estat, exclamèc: "Ò patrona mia! per qué gesseres en ua net coma aguesta?"

Era me didec damb era sua amabla votz: "Dilhèu podia non inclinar-me dauant deth desir qu'ara madeish m'a transmetut eth tòn messatgèr? Que me didec era vivacitat deth tòn desir respècte a jo, e a maugrat d'aguest mau temps, aciu que sò!"

Mès jo, encara que non me'n brembaua d'auer dat ua orde semblabla, e encara que l'auesssa dat eth mèn solet esclau non l'aurie pogut executar donques qu'ère aciu damb jo, non li volí mostrar ara mia amiga era estranhesa que tot aquerò costaue ath mèn esperit; e li didí: "Laudat sigue Allà! que permet era nòsta amassada, ò patrona mia! e que convertís en mèu er amarum deth desir! Qu'era tua arribada perhume tota era casa e l'autrege repaus ath còr deth patron dera casa! De vertat que, se non auesses vengut, jo madeish auria anat a cercar-te, donques que pensè fòrça en tu aguesta net…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquantau net

Era didec:

"… jo madeish auria anat a cercar-te, donques que pensè fòrça en tu aguesta net!; Dempús m'acarè damb eth mèn esclau, e li didí: "Hè-me a vier aigua cauda e esséncies!" E quan er esclau executèc es mies ordes jo madeish me botè a lauar-li es pès ara mia amiga, e vessè ath sòn dessús un flascon d'esséncia de ròses. Dempús, la vestí damb ua ròba beròia de mossolina de seda verda, e la hi sèir ath mèn costat dauant dera plata damb frutes e beuendes. E quan auec begut damb jo diuèrsi viatges ena copa, volí

cantar un aire nau qu'auia compausat entà complader-la, encara que normaument jo non canti se non ei a truca de precs e supliques.

Mès me didec era qu'era sua anma non auie talents d'entener-me. E li didí: "Alavetz, ò patrona mia! digna-te cantar-mos bèra causa tu!" Era responec: "Non persutes! pr'amor qu'era mia anma non a talents d'aquerò!" E jo didí: "Ça que la, ò uelhs mèns! era alegria non pòt èster complèta sense eth cant e sense era musica. Non ei atau?"

Era me didec: "Qu'as rason! Mès, sabi pas se per qué aguesta net solet è talents d'enténer cantar a bèth òme deth pòble o a bèth mendicant deth carrèr. Vòs, donc, vier a veir se passe pera tua pòrta quauquarrés que posque satisfèr-me?" E entà non desdenhar-la, e encara que n'èra convençut de qué en ua net coma aquera non passarie arrés peth carrèr, daurí era pòrta dera mia casa e treiguí eth cap per era. E damb gran estonament, vedí emparat en sòn baston a un vielh mendicant que des dera muralha deth dauant didie, parlant damb et madeish: "Quin tarrabastalh còste aguesta tormenta! Eth vent se hè a vier era mia votz, e non dèishe que m'escote era gent. Quin malastre deth praube mendicant! Se cante, non l'escoten! E se non cante, se morís de hame!" E en tot auer dit aguestes paraules, eth vielh cèc comencèc a paupar eth solèr damb eth baston, apressat ath mur, pr'amor de protegir eth sòn camin.

Alavetz li didí, estonat e encantat ath còp per aqueth encontre fortuit: "Ò oncle mèn! Qu'ei que sabes cantar?" Eth responec: "Qu'è fama de saber cantar." E li didí: "Alavetz, ò jeique! vòs passar era net damb nosati e alegrar-mos damb era tua companhia?"

Eth me contestèc: "S'ac vòs, cuelh-me dera man, donques que sò cèc des dus uelhs!" E lo cuelhí dera man e dempús de hèr-lo passar ena casa, barrant era pòrta suenhosament, li didí ara mia amiga: "Ò patrona mia! te hèsqui a vier un cantaire qu'ath delà ei cèc. Que mos poirà complàder sense veir se qué hèm. E non auràs d'èster incomòda ne caperar-te eth ròstre damb eth vel." Era me didec. "Hè lèu a hèr-lo entrar!" E lo hi entrar.

Comencè prumèr convidant-lo a sèir-se dauant de nosati, e lo convidè a minjar bèra causa. E mingèc plan delicadament damb era punta des dits. E quan auec acabat e s'auec lauat es mans, li presentè es beuendes, e se beuec tres copes plies, e alavetz me preguntèc: "Me pòs díder de qui ei era casa que me trapi?" Jo contestè: "Era casa d'Ishak, hilh d'Ibrahim de Mossul!" Mès eth mèn nòm non l'estonèc bric; e se limitèc a contestar-me: "A, plan, que ja è entenut a parlar de tu! E m'alègri de trapar-me ena tua casa." Jo li didí: "Ò senhor mèn, que sò vertadèrament content de receber-te ena mia casa!"

Eth me didec: "Alavetz, ò Ishak! se vòs, dèisha-me enténer era tua votz, que diden qu'ei plan beròia. Pr'amor qu'er ostejaire li cau començar entà complàder, eth prumèr, as sòns convidadi!" E contestè: "Escoti e aubedisqui!" E coma qu'aquerò començaue a divertir-me fòrça, cuelhí eth mèn laüt e lo pulsè, cantant tot çò de milhor que podí. E quan auí acabat, e se dispersèren es diuèrsi sons, eth vielh mendicant hec un arridolet ironic, e me didec: "De vertat, *ya Ishak*! que te manque pòc entà èster un music perfècte e un cantaire consumat!"

Mès en enténer aguesta laudança, que mèsalèu ère un censura, me sentí plan empetitit dauant des mèns pròpris uelhs, e deishè ath mèn costat eth laüt, damb desengust e desalend. Totun aquerò, coma que non volia èster desconsiderat damb eth mèn òste, non credí avient responer-li, e non didí arren. Alavetz me didec eth: "Non cante ne tòque arrés? Qu'ei que non i a aciu degun mès?"

Jo didí: "Que i a tanben ua esclaua joena."

Eth didec: "Mana-li que cante entà que jo l'entena!" Didí: "Per qué li cau cantar, se ja n'aueres pro damb aquerò qu'enteneres?"

Eth didec: "Que cante, a maugrat de tot!"

Alavetz, encara que de mala encolia, era mia joena cuelhec eth laüt, e dempús de preludiar adreitament, cantèc çò milhor que podec. Mès eth vielh mendicant l'interrompec còp sec, e didec: "Encara te rèste fòrça entà apréner!" E era mia amiga deishèc eth laüt, furiosa, e volec lheuar-se. E solet damb dificultat artenhí tier-la en tot lançar-me as sòns pès. Dempús m'acarè damb eth mendicant cèc, e li didí: "Per Allà, ò òste mèn! Era nòsta anma non pòt autrejar qu'aquerò qu'a! Ça que la, ac auem hèt çò milhor que sabíem entà satisfèr-te. Hètz-mos a veir tu, encara que sigue solet per educacion, çò qu'as!" Arric eth, damb ua boca que l'arribaue d'ua aurelha ar auta, e me didec:

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta unau net

Era didec:

… Arric eth, damb ua boca que l'arribaue d'ua aurelha ar auta, e me didec: "Alavetz comença en tot hèr-me a vier un laüt que non age tocat cap man encara." E daurí ua caisha, e li hi a vier un laüt totafèt nau que li botè entre es sues mans. E cuelhec eth entre es sòns dits era pluma de lit talhada e hereguèc leugèrament damb era es còrdes armonioses. E des des prumèrs sons, me n'encuedè qu'aqueth mendicant cèc ère sense cap de dobte eth milhor music deth nòste temps. Mès guaira serie era mia emocion e era mia admiracion quan l'entení executar ua pèça d'ua manèra qu'ere desconeishuda entà jo, encara que non me consideraua ignorant en art! Dempús, damb ua votz que non se retiraue a cap auta, cantèc aguestes estròfes:

Trauessant era ombra espèssa, eth planestimat ges dera sua casa e ven a cercar-me ath miei dera net!

E abans de desirar-me era patz, l'enteni cridar e dider-me: "Pòt eth planestimat daurir era pòrta ath sòn amic?"

Quan entenérem aguest cant deth vielh cèc, jo e era mia amiga mos guardèrem ath limit dera estupefaccion. Dempús era se rogic tota, de ràbia, e me didec de manèra que solet jo l'entenessa: "Ò perfid! Non te hè vergonha auer-me traït en tot condar-li ad aguest vielh mendicant era mia visita enes cuerts instants que te tardères en daurir era pòrta?

De vertat, ò Ishak! que non pensè qu'eth tòn pièch auesse ua resisténcia tan febla, que non podesse sauvar un secret pendent ua ora!

Er opròbi entàs òmes que se te retiren!"

Mès jo li jurè mil còps que non auie auut dera mia part cap indiscrecion, e li didí: "Pera hòssa deth mèn pair Ibrahim! te juri que non è dit arren de semblable ad aguest vielh."

E era mia amiga me credec, e acabèc en tot deishar-se amorassar e punar per jo, sense crànher que la vedesse eth cèc. E tanlèu la punaua jo enes caròles e enes pòts, coma li hèja gatalhèues o li pecigaua es popes o li mossegaua es parts delicades; e era arrie fòrça. Dempús m'acarè damb eth vielh, e li didí: "Mos vòs cantar bèra causa mès?"

Eth didec: "Per qué non"? E cuelhec de nauèth eth laüt e didec, en tot acompanhar-se:

A! soent recorri embriagat es encantaments dera mia estimada, e amorassi damb era mia man era sua beròia pèth nuda!

Tanlèu sarri es milgranes des sues popes de evòri joen, coma mossègui a flor des pòts es pomes des sues caròles! E torni a començar!"

Alavetz jo, en enténer aguest cant, non dobtè ja dera enganha deth faus cèc, e li preguè ara mia amiga que se caperèsse eth ròstre damb eth vel. E eth mendicant me didec de seguit: "Qu'è fòrça talents de pishar! A on ac posqui hèr?"

Alavetz me lheuè e gessí un moment entà hèr-li a vier ua candèla entà alugar-lo, e tornè entà hér-me-lo a vier. Mès quan entrè, ja non trapè ad arrés; eth cèc auie despareishut damb era joena! E quan me remetí deth mèn estonament, les cerquè per tota era casa, mès que non les trapè. Ça que la, es pòrtes e es sarralhes des pòrtes èren barrades peth laguens, atau, donc, non podí saber se se n'auien anat peth tet o peth solèr miei dubèrt e tornat a barrar. Mès dempús me convencí de qué ère eth pròpri Eblis qui m'auie servit de petofièr abans, e m'auie agarrat dempús ad aquera joena, que non ère senon ua faussa aparença e ua illusion.

Dempús se carèc Schahrazada, en auer condat aguesta anecdòta. E exclamèc eth rei Schahriar, impressionat ar arràs: "Allà confone ath Maligne!" E en veir qu'arroncilhaue eth es celhes, Schahrazada volec padegar-lo, e condèc aguesta istòria:

Eth Felah d'Egipte e es sòns hilhs blancs

E vaquí çò qu'enes libres de croniques relate er emir Mohammed, governador de Eth Caire.

Ditz:

Quan viatjaua jo peth Naut Egipte, me lotgè ua net ena casa d'un felah, qu'ère eth jeique-al-balad deth lòc. E ère un òme d'edat, brun, d'un color extrèmament brun, damb era barba peublanca. Mès notè qu'auie dus hilhs petits qu'èren blancs, d'un color molt blanc matizat de ròsa enes caròles, damb peus ròis e uelhs blus. Dempús, quan en hèr-mos hèt ua bona acuelhuda e un recebement corau, venguec eth a conversar damb

nosati, li hi aguesta pregunta: “Escota, amic mèn, com ei que, auent tu era cara bruna, es tòns hilhs l’an clara e amien ua pèth tan blanca e rosada, e uelhs e peus tan clars?” E eth felah, apressant entada eth as sòns hilhs, qu’es sòns fini peus podec amorassar, didec: “Ò senhor mèn! era mair des mèns hilhs ei ua hilha des francs, e la crompè coma presoèra de guèrra enes tempsi de Saladin eth Victoriós, dempús dera batalha de Hattin, que mos desliurèc entà tostemp des cristians estrangèrs usurpadors deth règne de Jerusalem. Mès que hè ja fòrça temp d’aquerò, donques que siguec enes dies dera joenessa.”

E jo li didí: “Alavetz, ò jeique! te pregam que mos deleites damb aguesta istòria!” E didec eth felah: “Coraument e coma omenatge degut as nòsti òstes! Donques qu’ei molt estranha era mia aventura damb era mia esposa, era hilha des francs.”

E mos condèc:

“Vos cau saber qu’è coma mestièr cultivador de lin; eth mèn pair e eth mèn pairin cultivauen lin abans que jo, e per çò dera mia neishença e dera mia origina sò un felah entre es felahs d’aguest país. E vaquí qu’un an se passèc que per çò dera benediccion, eth mèn lin semiat, creishut, net e perfècte, artenhèc eth valor de cinc cents dinnars d’aur. E coma que l’aufrí en mercat sense trapar-ne cap de profit, me dideren es mercadèrs: “Vè-te’n a amiar eth tòn lin en castèth d’Acre, en Siria, qu’alavetz ère en poder des francs. E efectivament, comencè damb ua bona venda, cedint-les as corredors era mitat deth mèn lin, damb un credit de sies mesi, e me sauvè era auta mitat, e me quedè ena ciutat entà vener-lo peth menut damb immensi beneficis.

Mès un dia, mentre èra jo venent eth mèn lin, venguec a crompar ena mia casa ua joena franca, qu’amiaue eth ròstre descubèrt e eth cap sense vels, segontes eth costum entre es francs. E se quilhaue dauant de jo, beròia, blanca e polida. E podia jo admirar ath mèn gust es sòns encantaments e era sua frescor.

E coma mès la guardaua en ròstre, mès me cuelhie era rason er amor! E me tardè fòrça a vener-li eth lin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta dusau net

Era didec:

“…e me tardè fòrça a vener-li eth lin. A tot darrèr, l’estropè e l’ac balhè en plan pòc de sòs. E se n’anèc era, seguida des mies guardades.

Quauqui dies mès tard, tornèc a crompar-me lin, e l’ac vení encara a mès baish prètz, sense deishar-la regatejar. E comprenec que jo èra encamardat d’era e se n’anèc; mès que siguec entà tornar pòc temps dempús, acompanhada d’ua vielha que siguec presenta pendent era venda, e que tornèc dempús damb era guairi viatges era joena auie besonh de lin.

Jo alavetz, coma qu'er amor s'auie apoderat complètament deth men còr, cridè a despart ara vielha e li didí: "Poiries autrejar-me un gòi damb era, a cambi d'un present entà tu?" Era vielha me responec: "Que poiria proporcionar-te un encontre entà que la gaudisques; mès qu'a d'èster damb era condicion de qué era causa s'estongue secreta entre es tres: jo, tu e era. E ath delà te costarà bèth sòs."

Contestè: "Ò anma caritativa! S'era mia ama e era mia vida auessen d'èster eth prètz des sòns favors, balharia era mia anma e era mia vida. E per çò des sòs, que m'ei parièr çò que sigue!" E me metí d'acòrd damb era entà balhar-li, coma comission, cinquanta dinnars, e les compdè de seguit. E acabat ja aguesta sòrta de tracte era vielha me deishèc entà anar a parlar damb era joena; e tornèc de seguit damb ua responsa favorabla. Dempús me didec: "Ò patron mèn! aguesta joena non a un lòc entà semblables encontres, donques qu'era sua persona encara ei vèrge, e non sap arren d'aguestes causes. Te cau, donc, receber-la ena tua casa, a on vierà a cercar-te e se demorarà enquia londeman." E jo acceptè afogat, e partí entà casa pr'amor de premanir çò de besonh entà minjar, béuer e era pastisseria. E me metí a demorar.

E lèu vedí arribar ara joena franca, e li daurí era pòrta, e la hi entrar ena mia casa. E coma qu'ère ostiu ac auia premanit tot ena terrassa. E la convidè a sèir-se ath mèn costat e mingè e beuí damb era. E era casa que jo me lotjaue auie vistes entath mar; e ara lum dera lua campaue beròia era terrassa, e era net semblaue plia d'esteles que se reflectien ena aigua. E guardant tot aquerò, tornè sus jo madeish, e pensè ath mèn laguens: "Non te hè vergonha dauant d'Allà eth Plan Naut de rebelar-te contra er Exaltat, copulant dejós eth cèu e dauant deth mar, aciu madeish en un país estrangèr, damb aguesta cristiana que non ei dera tua raça ne dera tua lei?" E encara que ja m'auia estirat ath costat dera joena, que se sarraue amorosament contra jo, didí en mèn esperit. "Senhor, Diu d'Exaltacion e de Vertat, sigues testimòni de qué damb tota castetat m'abstengui d'aguesta cristiana hilha de francs." E atau pensat, li virè era esquia ara joena sense botar-li era man ath dessús; e m'esclipsè jos era agradiua claretat deth cèu.

Quan se hec de dia, era joena franca se lheuèc sense badar boca e se n'anèc plan aclapada. E jo entornè ena mia botiga, a on me calec tier-me a véner eth lin coma de costum. Mès entà meddia, passèc per dauant dera mia botiga era joena, acompanhada dera vielha e damb cara emmaliciada; e de nauèth la desirè damb tot eth mèn èsser enquia morir. Pr'amor que, per Allà! era ère coma era lua; e jo non me podí resistir ara temptacion. E pensè golard: "Qui ès, ò felah! entà frenar atau es tòns desirs per semblabla joeneta? Dilhèu ès un ascèta, o un sufi, o un eunuc, o un castrat, o un des insensibles de Bagdad o de Persia? Non vies dera raça des potents felahs deth Naut Egipte o dilhèu era tua mair se'n desbrembèc de balhar-te era popa?"

E en un virament de uelhs, me metí a córrer darrèr dera vielha, e en tot cridar-la a despart, li didí: "Que voleria un aute encontre!" Era me didec: "Peth Mesies, qu'ara ja non ei possible senon damb cent dinnars!" E de seguit compdè es cent dinnars d'aur e les autregè ada era. E per dusau viatge venguec ena mia casa era joena franca. Mès dauant dera beresa deth cèu nud, cuelhí jo es madeishi escrupuls, e non m'en profitè

d’aguesta naua entrevista mès qu’ena prumèra, e damb tota castetat m’abstenguí dera joeneta. E cuelhuda era per un violent desdenh, se lheuèc deth mèn costat, e se n’anèc.

Mès de nauèth a londeman, quan passaue era per dauant dera mia botiga, sentí en jo es madeishi movements, e me bateguèc eth còr, e anè ara cèrca dera vielha e li parlè dera causa. Mès era me guardèc emmaliciada e me didec: “Peth Mesies, ò musulman! Ei atau coma tracten as vèrges es dera tua religion? Jamès poiràs gaudir d’era, se non ei que me balhes aguest còp cinc cents dinnars!”!

Dempús partic.

Naturaument, jo, tremolant d’emocion e sentent usclar en jo era ahlama der amor, decidí amassar eth impòrt de tot eth men lin e sacrificar pera mia vida es cinc cents dinnars d’aur. E dempús d’estropar-les en ua tela, me premani a hèr-se-les a vier ara vielha, quan ara imprevista…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta tresau net

Era didec:

… me premania a hèr-se-les a vier ara vielha, quan ara imprevista entení qu’eth pregonèr public cridaue: “Ola! Assemblada de Musulmans, vosati es que viuetz ena nòsta ciutat entà desvolopar es vòsti negòcis, sabetz-vo’n que s’a acabat era patz e era trèva qu’auíem acordat damb vosati! E se vos autrege ua setmana de temps entà que botetz en orde es vòsti ahèrs e abandonetz era ciutat e entornetz en vòste país.”

Alavetz jo, en enténer aguest avertiment, m’esdeguè a véner eth lin que me restaue, amassè es sòs de çò qu’auia balhat a credit, crompè mercaderies de facila venda enes nòsti païsi e règnes, e abandonant era ciutat d’Acre partí damb mil penes e sentiments en còr per aquera joena cristiana que s’auie apoderat deth mèn esperit e deth mèn pensament.

E vaquí qu’anè entà Damasc, en Siria, a on vení es mies mercaderies d’Acre damb grani beneficis e guanhs, pr’amor qu’èren interrompudes es comunicacions per çò dera guèrra. E hi boni negòcis comerciaus, e damb era ajuda d’Allà (sigue exaltat!) prosperèc tot enes mies mans. E de tau sòrta podí comerciar profitosament damb es joenes cristianes captives, cuelhudes ena guèrra. E s’auien passat lèu tres ans dera mia aventura en Acre, e de man en man començaue a adocir-se er amarum dera mia sobtada separacion dera joena franca.

Per çò que hè a nosati, seguírem artenhent granes victòries sus es francs, autant en Jerusalem coma en Siria. E damb era ajuda d’Allà, dempús de moltes batalhes glorioses, eth sultan Saladin acabèc vencent complètament as francs e a toti es infidèus; se hec a vier captidi entà Damasc as reis d’aguesti e as sòns caps qu’auie hèt presoèrs dempús de conquistar totes es ciutats dera còsta e pacificar tot eth país. Glòria a Alla!

Mentretant, anaua jo un dia a véner ua plan beròia esclaua enes tendes a on acampaue encara et sultan Saladin. E li mostrè era esclaua qu'eth me volec crompar. E l'ac autregè per cent dinnars solet. Mès eth sultan Saladin (Allà l'age ena sua misericòrdia) non amiaue ath dessús que nauanta dinnars, pr'amor que tenguie toti es sòs deth tresòr entara guèrra contra es descreigudi. Alavetz, en tot acarar-se damb un des gardes, li didec eth sultan Saladin: "Hè-te a vier ad aguest mercadèr ena tenda que son amassades es presoères arribades darrèrament, e qu'aliste entre eres era que mès l'agrade entà remplaçar es dètz dinnars que li deui." Atau actuaue ena sua justícia eth sultan Saladin.

Eth garda m'amièc, donc, entara tenda des captives franques, e en tot passar entre aqueres joenes, arreconeishí precisament ena prumèra que se tumèc era mia guardada ara joena franca que d'era siguí tant enamorat en Acre. E alavetz ère era esposa d'un cap de cavalaria des francs. E vaquí qu'en arreconeisher-la, l'enrodè damb es mèns braci entà possessionar-me d'era, e didí: "Que voi aguesta!"

E la cuelhí, e partí.

Alavetz, en tot amiar-la entara mia tenda, li didí: "Ò joeneta, non m'arreconeishes?" Era me contestèc: "Non, non te coneishi!" Jo li didí: "Que sò eth tòn amic, eth madeish que vengueres ena sua casa en Acre dus còps gràcies ara vielha, qu'ada era me calec autrejar-li cinquanta dinnars e cent dinnars eth dusau viatge, en tot abstier-me de tu damb castetat e deishant que partisses, plan aclapada, entara tua casa. E aqueth madeish que volec auer-te en sòn poder ua auta net per cinc cents dinnars quan ara eth sultan te cedís ada eth per dètz!"

Era baishèc eth cap, e en tot tornar a lheuar-lo de pic, didec: "Çò passat serà un mistèri entara fe islamica, pr'amor que jo lhèui eth dit e digui que non i a mès Diu qu'Allà, e que Mohammed ei eth Profèta!" E prononcièc atau oficiaument er acte de fe dera nòsta fe, e en aqueth moment s'ennoblic entar Islam.

Alavetz pensè jo, dera mia part: "Per Allà! Qu'aguest còp non penetrarè en era enquia que l'aja desliurat e m'aja maridat damb era legaument!" E de seguit anè ara cèrca deth kadi ibn-Scheddan, que metí ath pas de tot er ahèr, e que venguec ena mia tenda damb testimonis entà redigir eth mèn contracte de matrimòni.

Alavetz penetrè en era. E se quedèc prens de jo. E mos establírem en Damasc.

S'auien passat atau quauqui mesi, quan arribèc en Damasc un embaishador deth rei des francs, enviat entath sultan Saladin, entà demanar un escambiament de presoèrs de guèrra cossent damb es nòrmes estipulades entre es reis. E toti es presoèrs, òmes e hemnes, sigueren escrupulosament entornadi as francs coma escambi de presoèrs musulmans. Mès quan er embaishador franc consultèc era sua lista vedec que d'era mancaue encara era hemna deth cavalièr franc, aqueth qu'ère eth prumèr marit dera mia esposa. E es gardes vengueren a reclamar-la. E se me cambièc eth color dera cara, e anè plorant ara cèrca dera mia esposa, que metí ath pas de çò que s'auie passat. Mès era se lheuèc e me didec: "Amia-me ena preséncia deth sultan, a maugrat de tot. Que ja sai se qué me cau díder entre es sues mans."

Atau, donc, cuelhent ara mia esposa, l'amiè, tapada damb eth vel, ena preséncia deth sultan Saladin; e vedí qu'er embaishador des francs ère seigut ath sòn costat, ara sua dreta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta quatau net

Era didec:

… e vedí qu'er embaishador des francs ère seigut ath sòn costat, ara sua dreta.

Alavetz punè era tèrra entre es mans deth sultan Saladin, e li didí: "Vaquí ara hemna mentada!" E s'acarèc eth damb era mia esposa, e li didec: "Qué te cau díder? Vòs anar en tòn país damb er embaishador o t'estimes mès estar-te damb eth tòn marit?"

Era contestèc: "Me demori damb eth mèn espós, pr'amor que sò musulmana e sò prenhs d'eth, e era patz dera mia anma non se trape entre es francs."

Alavetz eth sultan, s'acarèc damb er embaishador, e li didec: "Ac as entenut? Ça que la, parla-li tu madeish, se vòs!"

E er embaishador des francs hec avertiments e amonestacions ara mia esposa, e acabèc en tot dider-li: "T'estimes mès quedar-te damb eth tòn marit musulman o tornar ath costat deth cap de cavalaria des francs?" Era contestèc: "Non me separarè deth mèn espós er egipci pr'amor qu'era patz dera mia anma se trape entre es musulmans!"

E er embaishador, plan contrariat, fotec un còp de pè en solèr, e me didec: "Hè-te a vier, donc, aguesta hemna!"

E cuelhí dera man ara mia esposa e gessent dera audiéncia damb era, mos cridèc ara imprevista er embaishador e me didec: "Era mair dera tua esposa, qu'ei ua vielha franca que demore en Acre, m'a autrejat entara sua hilha aguest hardèu que vès aciu!" E m'autregèc eth hardèu, e higec: "E m'a encargat aguesta senhora que li didessa ara sua hilha que desiraue que se trapèsse en bona santat."

Cuelhí, donc, eth hardèu e tornè ena mia casa damb era mia esposa. E quan daurírem eth hardèu, trapèrem en eth es vestits qu'era mia esposa amiaue en Acre, ath delà des prumèrs cinquanta dinnars que jo l'auia balhat e des auti cent dinars deth dusau encontre; estropadi en madeish mocador e damb eth nud que hi jo madeish! Alavetz avertí en aquerò era benediccion que m'auie hèt a vier era castetat, e balhè es gràcies a Allà!

Mès endauant me hi a vier ara mia hemna, era franca convertida en musulmana, entà Egipte, aquiu madeish. E era ei, ò òstes mèns! qui m'a hèt pair des hilhs blancs que benediden ath sòn Creador! E enquia aué auem viscut ena nòsta union, minjant eth pan qu'auem codut abans. E tau ei era mia istòria! Mès Allà ei mès sabent!" E dempús de condar aguesta anecdòta, se carèc Schahrazada. E eth rei Schahriar didec: "Be n'ei d'erós aguest felah, Schahrazada!"

E didec Schahrazada: “Òc, ò rei!, mès non n’ei solide mès de çò que ne siguec Califa, eth pescador, damb es monards marins e eth califa!”

E preguntèc eth rei Schahriar: “E com ei aguesta **Istòria de Califa e deth califa?”**

Schahrazada contestèc: “Te la vau a condar de seguit.”

Istòria de Califa e deth califa

E didec Schahrazada:

Me n’è sabut, ò rei afortunat! de qué ena ancianitat deth temps e eth passat dera edat e deth moment, i auie ena ciutat de Bagdad un òme qu’ère pescador e se cridaue Califa. E ère un òme tan praube, tan malerós e tan sense recorsi que non auie pogut amassar es escasses monedes de coeire que li calien entà maridar-se; e atau, donc, seguie celibatari, mentre qu’es mès praubi des praubi auien hemna e hilhs.

Un dia se metec es sòns hilats en espatla, coma auie per costum, e se n’anèc ara vòra dera aigua entà lançar-les plan d’ora, abans de qué arribèssen es auti pescadors. Mès les lancèc dètz còps seguidi sense trèir-ne cap profit.

E era sua decepcion siguec extrèma ara prumeria, e se li sarrèc eth còr, e eth sòn esperit se trapaue perplèx e se seiguec cuelhut pera desesperacion. Mès acabèc en tot padegar es sòns pensaments, e didec: “Allà me perdone eth mèn impuls! Solet i a recors en Eth! Eth s’encargue dera subsisténcia des sues creatures e çò qu’Eth balhe non mos ac pòt trèir arrés, e çò qu’Eth refuse, arrés mos ac pòt balhar! Cuelhem, donc, es dies boni e dolents que mos arriben, e ajam eth pièch plen de paciéncia contra es malastres. Pr’amor qu’era mala fortuna ei coma eth gran que non crèbe e solet se decidís a truca de suenhs pacients!”

Quan eth pescador Califa s’auec consolat era anma damb aguestes paraules, se lheuèc coratjosament, e rebussant-se era ròba, lancèc ena aigua es hilats tan luenh coma podie arribar eth sòn braç e demorèc ua bona estona; dempús d’aquerò tirassèc era còrda damb totes es sues fòrces; mès pesauen tant es hilats, que li calec cuélher precaucions infinites entà arrosegar-les sense trincar-les. Fin finau ac artenhèc, en tot hèr-se-les a vier delicadament e quan les auec ath sòn dauant, les dauric, damb eth còr bategant, mès non trapèc laguens qu’un monard molt gran, guèrcho e tarat...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta cincau net

Era didec:

… mès non trapèc laguens qu’un monard molt gran, guèrcho e tarat.

En veir aquerò exclamèc eth malerós Califa: “Que non i a fòrça ne poder qu’en Allà! De vertat que pertanhem a Allà e ada Eth tornaram!

Mès quin malastre m’acace aué!

E qué vò díder aguesta sòrt desastrosa e aguest destin calamitós? Qué m'arribarà, donc, en aguest dia benedit? Mès tot aquerò ei escrit per Allà (sigue exaltat!)" E parlant atau, cuelhec ath monard e l'estaquèc damb ua còrda en un arbe que i auie era arriba; dempús cuelhec un foet qu'amiaue damb eth, e, quilhant-lo en aire, volec foter-li còps ath monard entà deishar anar era sua ràbia. Mès de pic, eth monard botgèc era lengua damb era ajuda d'Allà, e d'ua manèra eloqüenta li didec a Califa:

"Ò Califa, tè-te! Non me piques! Dèisha-me un moment estacat en aguest arbe, e vè-te'n a lançar un aute còp es hilats ena aigua, pensant en Allà, que te balharà eth tòn pan deth dia!"

Quan Califa entenec aguest discors deth monard guèrcho e tarat, tenguec eth sòn gèst menaçaire e anèc entara aigua, a on lancèc eth sòn hilhat, deishant flotar era còrda. e quan la volec apressar entada eth, trapèc eth hilat encara mès pesant qu'eth prumèr viatge; mès tirassant d'eth damb lentor e precaucion, artenhèc amiar-lo ara vòra, e vaquí que trapèc laguens un aute monard que non ère guèrcho ne cèc, senon molt beròi, damb es uelhs alongadi damb kohl, es ungles tintades damb *henné*, es dents blanqui e separadi per polits intervaus, e un cu rosat e non de color cru, coma eth cu des auti monards; e amiaue cenhut ena cintura un vestit ròi e blu molt agradiu ara vista, e braçalet d'aur enes punhets e enes cauilhars e plendengues d'aur enes aurelhes; e arrie en tot guardar ath pescador e guinhaue es uelhs e hège espetar era lengua.

En veir aquerò, exclamèc Califa: "Per çò que semble aué ei eth dia des monards! Laudat sigue Allà, qu'a convertit en monards es peishi dera aigua!

Ò dia de peish, com comences!

Qu'ès coma eth libre qu'eth sòn contengut ja se sap sonque liegent era prumèra pagina! Mès tot aquerò m'arribe per tòrt deth conselh que me balhèc eth prumèr monard!"

E dident aguestes paraules, correc entath monard guèrcho estacat ar arbe, e quilhèc sus eth eth foet en tot hèr-lo virar prumèr tres còps en aire, e cridant: "Guarda, ò ròstre de mau auguri! eth resultat deth tòn conselh!

Per auer-te escotat e auer dubèrt eth mèn dia damb er espectacle deth tòn uelh guèrcho e dera tua deformitat, vaquí que sò condemnat a morir de fatiga e de hame!"

E li fotec en lomb damb eth foet e l'anaue a picar de nauèth, quan li didec eth monard: "Ò Califa! abans de picar-me, començа parlant-li ath mèn companh, eth monard que vies de trèir dera aigua. Pr'amor qu'eth tracte que me vòs balhar, ò Califa! non te servirà d'arren, senon ath contrari. Escota, donc, çò que te digui, peth tòn ben!"

E plan perplèx, Califa s'aluenhèc deth monard guèrcho e s'apressèc ath dusau, que lo guardaue arrint de boni talents.

E li didec eth pescador: "E tu, ò ròstre de peish, se qui ès?"

E eth monard des uelhs beròis contestèc: "Com ei, ò Califa! que non me coneishes?"

E eth didec: "Non, que non te coneishi! Parla lèu, o queirà sus eth tòn cu aguest foet!"

Eth monard contestèc: “Que non me semble ben aguest lenguatge, ò Califa! E serà milhor que parles de ua auta manèra, e retengues es mies responses, que t’an d’enriquir!”

Alavetz Califa lancèc eth foet luenh d’eth, e li didec ath monard: “Vaquí que sò prèst a escotar-te, ò senhor monard! rei de toti es monards!”

E er aute didec: “Te cau saber, alavetz, ò Califa! que pertanhi ath mèn patron eth cambista judiu Abu-Saada, e qu’a jo me deu era sua fortuna e era sua capitada enes negòcis.”

Califa preguntèc: “E com ei aquerò?”

Eth monard responec: “Simplament perque jo sò era prumèra persona qu’eth sòn ròstre guarde peth maitin, e era darrèra que d’era se ditz adiu abans d’anar-se’n a dormir!”

En enténer aguestes paraules, exclamèc Califa: “Donques non ei cèrt eth provèrbi que ditz: “Calamitós coma eth ròstre deth monard…”

Dempús s’acarèc damb eth monard guèrcho, e li didec: “Ac entenes, vertat? Aguest maitin eth tòn ròstre non m’a het a vier que fatiga e contrarietat. Non t’arribe çò qu’ad aguest frair tòn!”

Mès eth monard des uelhs beròis didec: “Dèisha tranquil ath mèn frair, ò Califa! e escota-me ja! Entà experimentar era vertat des mies paraules, comença, donc, a estacar-me ar extrèm dera còrda que tie es tòns hilats, e lança-les ena aigua un còp mès! E ja veiràs alavetz se te hèsqui a vier bona sòrt...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta siesau net

Era didec:

“…E ja veiràs alavetz se te hèsqui a vier bona sòrt!”

Alavetz Califa hec aquerò qu’eth monard venguie de conselhar-li, e en auer lançat es sòns hilats, treiguec un magnific peish, tan gran coma un moton, damb uelhs coma dus dinnars d’aur e escaumes coma diamants. E radiant coma se siguesse eth patron dera tèrra e des sues dependéncies, anèc eth pescador a hér-se-lo a vier trionfaument ath monard des uelhs beròis, que li didec: “Ja ac ves! Ara vè-te’n a cuélher èrbes bones, bota-les ath hons deth tòn tistèr, met eth peish ath dessús, capèra’c tot damb ua naua capa d’èrbes, met-te eth tistèr ena espatla e amia-lo ena ciutat de Bagdad, en tot deishar-mos as dus monards estacadi en aguest arbe. E s’es caminaires te pregunten se qué amies, non les digues ua soleta paraula. E entraràs en mercat des cambistes, e ath miei deth mercat traparàs era botiga deth mèn patron Abu-Saada eth judiu, jeique des cambistes.

Lo traparàs seigut en un divan damb un coishin ath sòn darrèr e dues caishes dauant, ua entar aur e era auta entara plata. E veiràs ena sua casa vailets joeni, esclaus, sirvents e emplegats. Alavetz auançaràs entada eth, li meteràs ath dauant eth tistèr de peish, e li

dideràs: “Vaquí, ò Abu-Saada! Aué è anat de pesca, e è lançat es hilats en tòn nòm, e Allà m’a enviat ad aguest peish que i a en tistèr! E desnisharàs delicadament eth peish.

Eth te preguntarà: “L’ac as aufrit a bèth aute que non siga jo?” Ditz-li: “Non, per Allà!”

Eth cuelherà eth peish e t’aufrirà coma prètz un dinnar; mès tu l’ac entornaràs. E t’aufrirà dus dinnars, mès les ac entornaràs. E te diderà: “Ditz-me alavetz se qué vòs!” E li contestaràs: “Per Allà! sonque veni eth peish per dues paraules!”

E se te pregunte: “Quines son aguestes paraules?” li responeràs: “Lhèua-te sus es tòns pès!, e ditz: “Sigatz testimònis, ò vosati qu’ètz presents en mercat de qué sò d’acòrd d’escambiar eth monard de Califa eth pescador peth mèn monard; que càmbii era mia sòrt pera sua sòrt e era mia part de felicitat pera sua part de felicitat!”

E higeràs, en tot dirigir-te a Abu-Saada: “Tau ei eth prètz deth mèn peish, pr’amor qu’er aur m’ei parièr! Non coneishi eth sòn color ne eth sòn sabor ne era sua utilitat!”

Parlaràs atau, ò Califa. E s’eth judiu ei d’acòrd damb aguest tracte, coma ja serè jo proprietat tua, cada dia peth maitin te balharè eth bon dia e pera net era bona net; e atau te harè a vier era bona sòrt e guanharàs cent dinnars cada dia. Per çò d’Abu-Saada eth judiu, inaugurarà deman era sua jornada damb er espectacle d’aguest monard guèrcho e tarat, e aurà era madeisha vision totes es nets; e cada dia l’afligirà Allà damb un nau impòst o ua carga o ua vexacion. E d’aguesta sòrta, ath cap de pòc temps s’arroïnarà, e quan ja non li rèste arren, se veirà redusit ara mendicitat. Atau, donc, ò Califa! sauva ben ena memòria çò que vengui de dider-te e prosperaràs e seguiràs eth camin dret dera felicitat!”

Quan Califa eth pescador auec entenut aguest discors deth monard, contestèc: “Accèpti eth tòn conselh, ò rei de toti es monards! Mès, qué me cau hèr, alavetz, damb aguest guèrcho de mau auguri? L’è de deishar estacat en aguest arbe? Pr’amor que sò plan perplèx per çò que hè ada eth. Volgue Allà non benedir-lo jamès!”

Eth monard responec: “Dèisha-lo que torne ena aigua. E deisha-me tanben a jo. Qu’ei çò de milhor!” Califa contestèc: “Escoti e aubedisqui!” E s’apressèc ath monard guèrcho e tarat, e lo desliguèc der arbe; e tanben li balhèc era libertat ath monard conselhèr. E còp sec se meteren es dus ena aigua, a on se submergiren e despareisheren.

Alavetz Califa cuelhec eth peish, lo lauèc lo botèc en tistèr ath dessús dera èrba verda e fresca, lo tornèc a caperar damb mès èrba, se lo metec ena espatla e partic entara ciutat cantant a crits.

E vaquí que quan entrèc en mercat era gent e es caminaires l’arreconeisheren e coma normaument hègen badinades damb eth, li preguntèren: “Qué amies aciu, ò Califa?”

Mès non les contestaue, e ne tansevolh les guardaue e atau pendent tot eth camin. E arribèc atau en mercat des cambistes, e passèc es botigues ua dàrrèr dera auta enquia arribar ena deth judiu. E lo vedec ath miei dera sua botiga seigut en un divan, en tot tier ath sòn servici nombrosi sirvents de totes es edats e de toti es colors. E semblaue atau un rei deth Khorassan!

Dempús d'assegurar-se'n de qué aqueth ère eth pròpri judiu, Califa s'auancèc entre es sues mans e s'arturèc. E eth judiu lheuèc eth cap entada eth, e didec en arreconeisher-lo: "Comoditat e familha, ò Califa! planvengut sigues!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta setau net

Era didec:

"… Comoditat e familha, ò Califa! planvengut sigues! E ditz se qué desires! e se per edart t'a dit males paraules quauquarrés e t'a possat o t'a atropelhat, ditz-m'ac de seguit entà que venga jo damb tu ara cèrca deth wali e demanar-li complèta reparacion deth mau que t'age costat!"

Er alludit responec: "Non, per vida deth tòn cap! ò cap des judius e era sua corona! Arrés m'a dit males paraules ne m'a possat ne m'a atropelhat! Mès aguest maitin gessí dera mia casa e lancè es mèns hilats ena aigua ara tua santat e en nòm tòn. E les retirè e trapè laguens aguest peish.! E atau parlant, treiguec eth peish delicadament, e l'ac presentèc damb ostentacion ath cambista judiu. E quan aguest vedec aqueth peish, lo trapèc admirable, e exclamèc: "Peth Pentateüc e pes Dètz Manaments!, ò pescador! te cau saber qu'ager, en èster jo dormint, vedí en sauneis ara Vèrge Maria, que se m'aparesihec entà dider-me: "Ò Abu-Saada, deman auràs un present mèn!"

E vaquí que solide ei aguest eth present mentat!"

Dempús higec: "Ditz-me, pera tua religion, ò Califa! se l'as mostrat o brindat aguest peish a un aute que non siga jo?" E Califa responec: " Non, per Allà! T'ac juri pera vida d'Abu-Bekr eth Sincèr, ò cap des judius e dera sua corona! que non l'a vist encara arrés, senon tu!" Alavetz eth judiu s'acarèc damb un des sòns esclaus joeni e li didec: "Vene aciu! Cuelh aguest peish e amia-lo en casa, e ditz-li ara mia hilha Saada que lo netege, ne fregisque era mitat e rostisque era auta mitat, e que m'ac sauve tot caud entà quan arriba jo de despachar es ahèrs e posca tornar en casa!"

E entà balhar-li mès fòrça ara orde, Califa li didec ath vailet: "Òc, ò vailet! recomana-li ara tua patrona que non lo dèishe usclar e hètz-li veir eth beròi color des sues gaunhes!" E eth vailet responec: "Escoti e aubedisqui, ò patron mèn!" E partic.

Tornem entath judiu.

L'aufric damb era punta des ditz un dinnar a Califa pescador, en tot dider-li: "Cuelh aquerò entà tu! ò Califa, e despene-lo ena tua familha!"

Quan Califa cuelhec instintivament eth dinnar e lo vedec lúder en paumet dera sua man, eth, qu'encara non auie vist ena sua vida er aur ne tansevolh sospechaue eth sòn valor, exclamèc: "Gràcies, ò senhor! patron des tresòrs e sobeiran des riqueses des domènis!"

Dempús hec quauqui passi entà anar-se'n, mès de pic se'n brembèc dera recomanacion deth monard de uelhs beròis, e hènt repè, li lancèc eth dinnar ath judiu e li didec: "Cuelh

eth tòn aur e entorna eth peish ath praube! Dilhèu te penses que vas a burlar-te impunament des praubi coma jo?”

Quan eth judiu entenec aguestes paraules, se pensèc que Califa volie hèr badinades damb eth, e arrint fòrça pera pensada, l’aufric tres dinnars en sòrta d’un!

Mès Califa li didec: “Non per Allà! pro de badinades desagradiues! Te penses reaument que vau a decidir-me a véner aguest peish per un prètz tan ridicul?”

Alavetz eth judiu l’aufric cinc dinnars en sorta de tres, e li didec: “Qué vòs, donc, ò Califa! e qué vies a demanar? Desires escambiar es tòns dinnars d’aur per dracmes de plata?”

Eth pescador responec: “Que non voi ne es tòns dracmes, ne es tòns dinnars, senon que entornes eth peish ath praube!”

En enténer aguestes paraules s’emmalicièc eth judiu, e cridèc: “Com se pòt comprèner ò pescador! Me hès a vier un peish que non vau un dinnar, e te balhi per eth cinc dinnars, e encara non te quedes satisfèt? Ès hòl? Vòs, se non, dider-me fin finau eth prètz que me lo vòs hèr a vier?”

Califa contestèc: “Que non lo voi cedir per plata ne per aur, senon que lo voi véner per dues paraules solet.” Quan eth judiu entenec qu’ère qüestion de dues paraules, pensèc que se tractaue des dues paraules que servissen de formula entara profession der Islam, e qu’eth pescador li demanaue qu’abjurèsse dera sua fe per un peish.

Atau, donc, era colèra e era indignacion heren que se li daurissen es uelhs enquia mes naut deth cap, e se l’arturèc era respiracion e se li trinquèc eth còr, e li carrinclèren es dents, e exclamèc: “Ò pòcavergonha de musulman! Dilhèu vòs damb eth tòn peish separar-me dera mia religion e hèr-me abjurar dera mia fe e dera mia lei que professèren es mèns pairs abans que jo?”

E cridèc as sòns sirvents, qu’acodiren de seguit, e les didec: “Maudicion” Au! Cuelhetz aguest ròstre de peish peth cogòt e foetatz-lo enquia trèir-li tires dera pèth. E non lo perdonetz…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta ueitau net

Era didec:

“…E non lo perdonetz!” E de seguit es sirvents li heren ua bona repassada e lo piquèren enquia que rodèc pes gradons dera botiga. E eth judiu les didec: “Deishatz que se lhèue ara!” E Califa se lheuèc sus es sòns pès, a maugrat des còps recebudi, coma se non auesse sentut arren!

E eth judiu li preguntèc: “Me vòs díder ara eth prètz que vòs recéber d’aguest peish? Que sò prèst a autrejar-te-lo entà acabar ja! E pensa en tracte bric recomanable que vies de recéber!”

Mès Califa se metec a arrir e didec: “Que non cranhi per jo, ò patron mèn! per çò des còps, donques que ne posqui tier tants coma grans de civada poirien minjar-se dètz saumets ath còp! Que non me’n hèsqui de tot aquerò!” E eth judiu, tanben se metec a arrir d’aguestes paraules, e li didec: “Per Allà sus tu! ditz-me çò que desires e te juri pera vertat dera mia fe que t’ac autrejarè!”

Alavetz contestèc Califa: “Que ja t’ac è dit! Per aguest peish demani dues paraules solet. E non te penses de nauèth que se tracte de prononciar eth nòste acte de fe musulman! Perque, per Allà! ò judiu, se te hès musulman, eth tòn islamisme non li balharà jamès cap auantatge as musulmans e cap desauantatge entàs judius; e se, peth contrari, t’entestes a estar-te ena tua fe impia e en tòn error de descreigut, era tua incredulitat non aurà cap auantatge entàs judius.

Es dues paraules que te demani non an arren a veir damb tot aquerò. Desiri que te quilhes sus es tòns dus pès e digues: “Sigatz testimònis des mies paraules, ò abitants deth mercat, ò mercadèrs de bona fe! Per volontat pròpria sò d’acòrd en escambiar eth mèn monard peth monard de Califa, e en cambiar era mia sòrt e eth mèn destin d’aguest mon pera sua sòrt e eth sòn destin e era mia felicitat pera sua felicitat!”

En enténer aguest discors deth pescador, li didec eth judiu: “Se solet ei aquerò era tua demana, era causa qu’ei aisida entà jo!” E en aquera ora e en aqueth instant, se quilhèc sus es dus pès e didec es paraules que l’auie demanat Califa eth pescador. Dempús d’aquerò s’acarèc damb eth e li preguntèc: “Te cau hèr bèra causa mès ena mia casa?” Califa responec: “Non!”

Eth judiu li didec: “Alavetz, vè-te’n tranquil!” E sense mès demora, se lheuèc Califa, cuelhec eth sòn tistèr uet e es sòns hilats e entornèc ena arriba.

Alavetz, confiant ena promesa deth monard des uelhs beròis, lancèc es sòns hilats ena aigua, les treiguec dempús, encara que damb granes dificultats, donques que pesauen molt, e les trapèc plies de peishi de totes es espècies. E de seguit passèc peth sòn costat ua hemna qu’amiaue en equilibri sus eth sòn cap ua plata, e que li demanèc un dinnar de peish; e l’ac venec eth. E tanben passèc per aquiu un esclau, que li cuelhec un aute dinnar de peish. E atau successivament, enquia qu’auec venut aqueth dia per valor de cent dinnars. Content alavetz, e ar arràs dera alegria, cuelhec es sòns cent dinnars e entrèc ena miserabla aubèrja a on se lotjaue, apròp deth mercat de peish.

E quan arribèc era net, se sentec eth plan inquiet per çò de toti aguesti sòs, e didec entada eth abans de calar-se a dormir en sòn tapís: “Ò Califa! toti en barri saben qu’ès un praube òme, un malerós pescador que non a arren entre es mans. Mès vaquí ara que t’as convertit en proprietari de cent dinnars d’aur. E era gent s’en saberà e tanben s’en saberà et califa Harun Al-Raschid, e bèth dia que se trape escàs de sòs, enviarà ara tua casa as gardes entà dider-te: “Qu’è besonh de tant de sòs, e me n’è sabut de qué tu as cent dinnars. E vengui entà que me les prèstes!” Alavetz jo cuelherè ua actitud plan lamentabla, e me quedarè picant-me eth ròstre, e contestarè: “Ò Emir des Credents! que sò un praube que non a arren. Com podia jo auer ua soma tan fabulosa? Per Allà! Qu’aqueth que te condèc aquerò ei un mentidèr. Jamès auí ne aurè semblabla soma!”

Alavetz, entà trèir-me es mèns sòs e hèr-me declarar eth lòc a on les auia amagat, m'autrejarà ath cap de policia Ahmad-era-Tinha, qu'ordenarà que me despolhen e que me foten ua repassada enquia que declara e les autreja es cent dinnars. E entà non declarar, me cau acostumar era pèth as còps, encara que, (laudat sigue Allà) ja ei pro rosigada! Mès me cau qu'ac sigue deth tot, non se passe qu'era mia delicadesa non resistisque es còps e m'obligue a hèr çò que non desire era mia anma!"

Dempús de pensar aquerò, Califa non dobtèc mès, e metec en execucion eth sòn projècte que li suggerie era sua anma d'avalador d'aishish. Se lheuèc, donc, de seguit, se quedèc complètament despolhat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta nauau net

Era didec:

… Dempús de pensar aquerò, Califa non dobtèc mès, eth metec en execucion eth sòn projècte que li suggerie era sua anma d'avalador d'aishish. Se lheuèc, donc, de seguit, se quedèc complètament despolhat, e cuelhec un coishin de pèth qu'auie, e lo pengèc en un clau dauant d'eth, ena murallha; dempús, cuelhent un foet de cent ueitanta nuds, comencèc a foter-li alternativament ua foetada ara sua pèth e ua auta ara pèth deth coishin e a deishar anar ath còp crits, coma se ja siguesse ena preséncia deth cap de policia e se vedesse obligat a defener-se dera acusacion. E cridaue: "Ai! ai! ai! Per Allà! Qu'ei mentida, senhor mèn! ua mentida clara! Ai! Ai! paraules de perdicion contra jo! Ò! ò! que sò molt delicat! Toti mentidèrs! Que jo sò praube! Allà! Allà! Un praube pescador! Que non è arren! Non è arren! Que non è cap des bens mespredables d'aguest mon! Òc, qu'è! Òc que non è! Òc qu'è! Òc que non è!" E seguic en tot foetar-se d'aquesta manèra coma remèdi, en tot meter-se sus era sua pèth ua foetada e ua auta ena pèth deth coishin; e quan se hège massa mau, se'n desbrembaue deth torn e li fotie un aute cop ath coishin; e acabèc per non foter-se ja qu'un còp de cada tres, dempús de cada quate e dempús de cada cinc.

E aquerò siguec tot!

E es vesins e es mercadèrs deth barri, qu'entenien ressonar pera net es crits e es còps, acabèren en tot emocionar-se, e se dideren: "Qué l'aurà arribat ad aguest praube gojat entà que cride d'aguesta manèra? E quini còps son aguesti que quèn sus eth? Dilhèu l'agen cuelhut bèri panaires e li piquen enquia hèr-lo morir!" E alavetz, coma qu'es crits, e es sorriscles s'aumentauen, e es còps se hègen mès nombrosi, gesseren des sues cases toti e correren ena casa de Califa. Mès trapèren barrada era pòrta, e se dideren: "Es lairons auràn entrat ena casa pera auta pòrta, baishant pera terrassa." E pugèren ena terrassa deth costat e d'aquiu estant sautèren ena terrassa de Califa, e baishèren ena casa para lucana deth tet. E lo trapèren solet e nud, tengut a foter-se còps e deishar anar crits e protèstes d'innocéncia!"

E se revoutaue coma un efrit, sautant sus es sues cames!

En veir aquerò, es vesins li preguntèren estonadi: “Que te cau, Califa? e per qué hès aquerò? Es còps e es crits qu’auem entenut an botat en conmocion a tot eth barri e non mos as deishat dormir. E èm aciu damb es còrs agitadi rambalhosament!” Mès Califa les didec: “Qué voletz de jo? Qu’ei que non sò patron dera mia pèth e non posqui acostumar-la en patz as còps? Dilhèu sai çò que me resèrve er avier? Anatz-vo’n, bona gent! Que serà milhor que hescatz coma jo e vos balhetz eth madeish tracte. Que non ètz mès ar abric que jo des exaccions e des vexacions!”

E sense hèr-ne cabau dera sua preséncia, Califa seguic idolant jos es còps que ressonauen en sòn coishin, en tot hèr-se era illusion de qué anauen a parar ena sua pròpria pèth!

Alavetz es vesins, en veir aquerò, se meteren a arrir de tau manèra que queigueren de cu, e acabèren en tot anar-se’n coma auien vengut.

Per çò de Califa, se cansèc ath cap d’un cèrt temps; mès que non volec barrar es uelhs per pòur des panaires, donques qu’encara ère plan preocupat pera sua recenta fortuna. E peth maitin, abans d’anar-se’n entath sòn trabah, encara pensaue enes cent dinnars, e se didie: “Se les dèishi ena mia aubèrja, solide me les panaràn; se les sauvi en mèn cinturon, se n’encuedarà d’aquerò bèth panaire, que s’estarà ara demora en bèth lòc solitari enquia que jo passa e sautarà sus jo, m’aucirà e me panarà. Que vau a hèr quauquarren milhor que tot aquerò!”

Alavetz se lheuèc, esmiegèc era sua capa, fabriquèc ua saca damb ua des mitats, e se sauvèc er aur ena saca, que se pengèc en còth damb ua còrda. Dempús cuelhec es sòns hilats, eth sòn tistèr e eth sòn baston e se filèc entara arriba. E quan arribèc en era, cuelhec es sòns hilats e les lancèc ena aigua damb tota era fòrça deth sòn braç. Mès eth movement que hec siguec tan brusc e tan violent, que sautèc deth sòn còth era saca d’aur e seguic as hilats ena aigua; e era fòrça deth corrent l’arrosseguèc luenh entàs prigondors.

En veir aquerò, Califa abandonèc es sòns hilats, se despolhèc en un virament de uelhs, deishant es sòns vestits ena arriba, sautèc ena aigua e se submergic en era ara cèrca dera sua saca; mès que non artenhèc trapar-la. Alavetz se metec ena aigua per dusau viatge e per tresau viatge e atau successivament enquia cent còps, mès que siguec en bades. Alavetz desesperat e ath limit des sues fòrces, volec vestir-se; mès vedec qu’era sua ròba auie despareishut e non trapèc qu’eth hilat, eth sòn tistèr e eth sòn baston. Alavetz se piquèc es mans ua contra era auta, e exclamèc: “A, maudits delinquénts, que m’an panat era mia ròba!

Mès tot aquerò m’arribe solet perque ei cèrt eth provèrbi que ditz: “Non s’acabe entath camelhèr era peregrinacion senon quan a traucat ath sòn camelh…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes seishantau net

Era didec:

“…Non s’acabe entath camelhèr era peregrinacion senon quan a traucat ath sòn camelh!”

E decidic alavetz estropar-se en sòn hilat, a manca de ua auta ròba, dempús agarrèc eth sòn baston e damb eth tistèr ena esquia, comencèc a recórrer era arriba a granes camalhardades, anant d’un costat en aute, de dreta a quèrra, de dauant entà darrèr, alendant e desordenat e rabiós coma un camelhen gelosia, e complètament semblable a un efrit rebèl que s’auesse escapat dera estreta preson de bronze que l’auie embarrat Soleiman.

E aquerò ei çò que hè a Califa eth pescador!

Mès vaquí ara çò que tanh ath califa Harun Al-Raschid, que tanben forme part d’aguesta istòria.

En aqueth temps i auie en Bagdad, en qualitat d’òme de negòcis e joièr deth califa un individú molt notable que se cridaue Ibn Al-Kirnas. E ère un personatge tant important en mercat, que guaire se venie en Bagdad de teles beròies, jòies, objèctes preciosi, joens e joenes, non se venie que damb era sua mediacion o dempús d’auer passat pes sues mans o auer-lo sometut a un infòrme sòn. E un dia entre es dies qu’Ibn Al-Kirnas ère seigut ena sua botiga, vedec que venguie entada eth, eth cap des corredors, qu’amiaue dera man a ua joena que jamès n’auie un vist d’auta tan beròia, donques qu’arribaue ar arràs dera beresa, dera elegància, dera finesa, e dera perfeccion. E ath delà des encantaments qu’auie en era, aquera joena coneishie totes es sciéncies, es arts, era poesia eth manejament d’esturments armonics, eth cant e era dança. Atau, donc, Ibn Al-Kirnas non trantalhèc en crompar-la de seguit per cinc mil dinnars d’aur; e dempús de vestir-la damb ròba que valie mil dinnars, l’ac presentèc ar Emir des Credents. E passèc, era, era net damb eth califa. E podec aguest veir per eth madeish es sues aptituds e es sons coneishements diuèrsi. E la trapèc expèrta en tot e sense parièr ena epòca.

Se cridaue era joena Fòrça-des-Còrs e ère bruna e de pèth ufanosa.

De sòrta que, encantat damb era sua naua esclaua, er Emir des Credents manèc a londeman a Ibn Al-Kirnas dètz mil dinnars coma pagament dera crompa. E sentec pera joena ua passion tan violenta que de tau manèra quedèc cuelhut eth sòn còr, que mespredèc ara sua cosia Sett-Zobeida, hilha d’Al-Kassim; e abandonèc a totes es sues favorites e s’estèc embarrat damb era joena un mes sancer, sense gésser qu’entara pregària deth diuendres e tornant de seguit ath mès córrer. Atau, donc, as senhors deth règne les semblèc ua causa massa grèu que se prolonguèsse tant de temps e vengueren a expausar es sues quèishes ath gran visir Giafar Al- Barmaki. E Giafar les prometec botar remèdi de seguit e demorèc era pregària deth diuendres seguent entà veir ath califa. E entrèc alavetz ena mesquita e auec ua entrevista damb eth, e pendent long temps podec parlar-li des aventures der amor e des sues conseqüéncies.

Dempús d’escotar-lo sense interrómper, li contestèc eth califa: “Per Allà! ò Giafar! Que non intervie era entad arren en aguesta question, e eth tòrt ei deth mèn còr, que se deishèc cuélher enes hilats der amor, sense que jo sàpia se com desliurar-me’n d’eri!” E contestèc eth visir Giafar: “Pensa, ò Emir des Credents! qu’era tua favorita Fòrça-des-

Còrs serà tostemp enes tues mans, sometuda as tues ordes, coma ua esclaua entre es esclaues, e ja sabes que quan era man tie bèra causa, era anma dèishe de cobejar.

Ath delà, te voi indicar ua manèra entà qu'eth tòn còr non se canse dera favorita: s'està en aluenhar-se d'era de quan en quan, anant, per exemple, de caça o de pesca, donques qu'ei possible qu'es hilats de pescar te desliuren des auti hilats qu'en eri te cuelhec er amor. Que serà milhor aquerò que començar a tier-te de seguit enes ahèrs deth règne, donques qu'ena situacion que te trapes t'engüejarie massa aguest trabalh."

E contestèc eth califa: "Qu'ei excellenta era tua dia, Giafar! Anem, donc, de passeg sense cap dilacion!"

E quan acabèren es pregàries, abandonèren era mesquita, montèc cada un ena sua mula, e se meteren ath cap dera acompanhada, gessent dera ciutat e caminant pes camps.

Dempús d'auer vagat fòrça temps d'un costat en aute pendent es ores de calor, acabèren deishant darrèr ara sua acompanhada, distrèts ena conversa. E Al-Raschid sentec ua set immensa, e didec: "Ò Giafar, me torture ua set molt grana!" E guardèc pertot ath sòn entorn, cercant bèra casa, e aubirèc ena luenhor ua causa que se botjaue naut de tot d'un ticolet, e li preguntèc a Giafar: "Ves çò que veigui jo aquiu ena luenhor?"

Er aute contestèc: "Òc, ò Comendador des Credents! veigui naut de tot d'un ticolet ua causa vaga! Que deu èster bèth jardinèr o un semiador de cornishons! Ça que la, coma que solide deu auer aigua per aquiu vau a córrer entà hèr-te-la a vier."

E Raschid contestèc: "Era mia mula ei mès rapida qu'era tua. Quèda-te aciu demorant ara nòsta acompanhada mentre jo madeish vau entà que me balhe de béuer aguest jardinèr e torni de seguit." E atau parlant, Al-Raschid guidèc era sua mula en aquera direccion, e s'aluenhèc damb era rapiditat deth vent o d'un torrent que queiguesse de naut de tot d'ua ròca, e en un virament de uelhs, artenhèc ara persona mentada, que non ère un aute que Califa eth pescador. E lo vedec despolhat e embolhat enes sòns hilats, e damb es uelhs rogidi, exorbitadi e espauridi, e damb un aspècte òrre ara vista. E de tau sòrta, se retiraue eth pescador a un d'aguesti efrits maufactors que romen pes lòcs desèrts…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes seishata unau net

Era didec:

… E de tau sòrta, se retiraue eth pescador a un d'aguesti efrits maufactors que romen pes lòcs desèrts. E Harun li desirèc era patz e Califa corresponec ath desir, renegant e lançant-li ua guardada usclanta. E Harun li didec: "Ò òme, me pòs balhar ua glopada d'aigua?" E Califa li contestèc: "Ò tu, qu'ès cèc o ès hòl? Non ves córrer era aigua darrèr d'aguest ticolet?" Alavetz Harun hec eth torn ath ticolet e anèc a parar en Tigris, a on amortèc era set, en tot estirar-se de bocadents, e tanben hec béuer ara sua mula.

Dempus tornèc ath cant de Califa, e li didec: “Qué ès aciu, ò òme! e quin ei eth tòn mestièr?” Califa contestèc: “De vertat qu’aguesta pregunta ei encara mès estranha e mès extraordinària qu’era dera aigua. Dilhèu non ves ena mia espatla es esturments deth mèn mestièr?” E en veir eth hilat, li didec Harun: “Plan que deues èster pescador!” Er aute didec: “Plan que òc!”

E Harun li preguntèc: “Mès qué t’a arribat damb era tua ròba, era camisa e era tua saca?” En enténer aguestes paraules, Califa, qu’auie perdut es diuèrsi objèctes que venguie de nomentar Harun, non dobtèc un solet moment de qué auie ath sòn dauant ath panaire que l’ac auie agarrat ena plaja e lançant-se coma un relampit sus Al-Raschid, de naut de tot deth ticolet, agarrèc pera brida ara mula, en tot exclamar: “Entorna-me es mies causes e acaba ja aguesta trufaria de mala classa!” Harun contestèc: “Per Allà, que non è vist era tua ròba ne sai de qué me parles!” E vaquí que, coma ei sabut, Al-Raschid auie es caròles gròsses e voluminoses e era boca molt petita. De sòrta que, en guardar-lo damb mès atencion, Califa creiguec qu’ère un tocador de clarinet, e li didec: “Vòs o non, ò tocador de clarinet! entornar-me es mies causes o t’estimes mès que te hèsca dançar a còps e me pisha enes tòns vestits?”

Quan et califa vedec sus eth sòn cap eth baston deth pescador, se didec: “Per Allà! que non poirè tier era mitat d’un còp d’aguest baston!” E sense trantalhar mès, se treiguec eth sòn beròi vestit de satin, en tot aufrir-lo a Califa, e li didec: “Ò òme, cuelh aguest vestit entà remplaçar damb eth es causes que perderes!” E Califa cuelhec eth vestit, lo virèc per toti es cantons, e didec: “Ò tocador de clarinet! es mies causes valen dètz còps mès qu’aguest vestit tan mal ornat.”

Al-Raschid didec: “Qu’ei vertat, mès bota-te-lo a maugrat de tot mentre cerqui es tues causes!” E Califa lo cuelhec e se lo botèc; mès, en semblar-li massa long, agarrèc eth sòn guinhauet, qu’ere aganchat ena ansa deth tistèr dera pesca, e d’un còp talhèc eth terç inferior deth vestit, en tot servir-se d’aqueth tròç entà hèr-se de seguit un turbant, mentre qu’eth vestit a penes l’arribaue as jolhs; ça que la, eth lo preferie atau entà poder-se botjar aisidament. Dempús s’acarèc damb eth califa, e li didec: “Per Allà sus tu, ò tocador de clarinet! ditz-me guaire guanhs te produís cada mes eth tòn mestièr!” Eth califa responec, sense gausar contrariar ath sòn interpelant: “Eth mèn mestièr de tocador de clarinet me produís uns dètz dinnars cada mes!” E didec Califa, damb un gèst de pietat prigonda: “Per Allà, ò praube! que m’entristís era tua sòrt. Pr’amor qu’aguesti dètz dinnars les guanhi jo en ua ora, sonque lançant eth mèn hilat e treiguent-lo; pr’amor qu’è ena aigua un monard que s’encargue des mèns interèssi, e s’encargue de possar es peishi entàs mèns hilats cada viatge que les lanci. Vòs, donc, ò caròles voluminoses entrar ath mèn servici entà que jo t’ensenha eth mestièr de pescador e arribar un dia a èster eth mèn sòci enes guanhs, començant prumèr guanhant cinc dinnars diadèrs coma ajudant mèn? E ath delà, te’n profitaràs dera proteccion d’aguest baston contra es exigéncies deth tòn ancian mèstre de clarinet, que jo m’encargui d’eslomar damb un solet còp, se te cau!” E Al-Raschid contestèc: “Qu’accèpti era prepausa.” Califa didec: “Alavetz baisha dera mula e estaca-la en quinsevolh lòc pr’amor de qué posque servir-mos entà amiar eth peish entath mercat quan sigue de besonh. E vene lèu a començar eth tòn aprenentatge de pescador!”

Alavetz eth califa, alendand damb tota era anma e lançant ath sòn entorn guardades inquietes, baishèc dera sua mula, l'estaquèc près d'aquiu, se rebussèc çò que li quedaue de ròba e subjectèc en sòn cinturon era òrla dera camisa, en tot plaçar-se ath costat deth pescador, que li didec: "Ò tocador de clarinet! cuelh aguest hilat, met-te-lo en braç de tau manèra e lança-lo ena aigua de tau auta manèra!" E Al-Raschid hec damb eth sòn còr ua crida a tot eth valor que se sentie capable, e executant aquerò que li manaue Califa, lancèc eth hilat ena aigua e ath cap de quauqui instants volec retirar-lo; mès lo trapèc tan pesant que non ac podec hèr solet e Califa se vedec obligat a ajudar-lo; e entre es dus l'amièren ena arriba, mentre que Califa li cridaue ath sòn ajudant:

"Ò clarinet des mès colhons! se, per malastre, veigui que s'a trincat o espatracat eth mèn hilat damb es pèires deth hons, te traucarè! E madeish que tu me panères era mia ròba te cuelherè jo era tua mula!"

Mès erosament entà Harun, eth hilat ère intacte e plen de peishi plan beròis. Se non auesse estat atau, solide que Harun s'aurie vist cuelhut des colhons peth pescador, e solet Allà se'n sap de com aurie pogut tier semblabla carga! Ça que la, non se passèc arren. Ath contrari, eth pescador li didec a Harun: "Ò clarinet!, qu'ès plan lèg e era tua cara se retire exactament ath mèn cu. Mès, per Allà! que se te ties ath tòn nau mestièr, arribaràs un dia a èster un pescador extraordinari…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes seishanta dusau net

Era didec:

"…Ò clarinet!, qu'ès plan lèg e era tua cara se retire exactament ath mèn cu. Mès, per Allà! que se te ties ath tòn nau mestièr, arribaràs un dia a èster un pescador extraordinari. Mès ara, çò milhor que pòs hèr ei montar un aute còp ena tua mula e anar entath mercat pr'amor de crompar-me dus tistèrs grans e posca jo botar en eri çò que non cap aciu, d'aguesta pesca prodigiosa; e jo me demorarè susvelhant eth peish enquia que tornes. E non te'n hèsques d'arren, pr'amor qu'aciu è eth pes dera pesca, es balances e tot çò de besonh entara venda peth menut. E quan arribem en mercat deth peish, tota era tua obligacion s'estarà en tier-me era balança e crubar es sòs as parroquians. Mès hè lèu a crompar-me es dus tistèrs. E compde damb pigrejar se non vòs qu'eth baston te cuelhe era mida des costelhes."

E eth califa responec: "Escoti e aubedisqui!" Dempús s'esdeguèc e desligar era mula e a montar en era pr'amor de meter-la ath galaup; e morint-se d'arrir anèc a trapar a Giafar, qu'en veder-lo vestit de tant estranha manèra, lheuèc es braci entath cèu, e exclamèc: "Ò Comendador des Credents! Plan que òc deueres trapar en tòn camin un jardin divertit entà estirar-te e redolar pera èrba!"

E eth califa se metec a arrir en enténer es paraules de Giafar.

Dempús es auti Barmecides dera escòrta, qu'èren parents de Giafar, punèren era tèrra entre es mans deth califa, e dideren: " Ò Emir des Credents! pro qu'Allà alongue sus tu

es alegries e aluenhe de tu es copacaps! Mès quina ei era causa que te tenguec aluenhat tant de temps de nosati, se solet mos deishères entà béuer ua glopada d'aigua?"

E eth califa les contestèc: "Que ven d'arribar-me ua aventura prodigiosa, des mès dilatadores e des mès extraordinàries!" E les condèc çò que l'auie arribat damb Califa eth pescador, e com entà remplaçar es vestits que l'acusaue deth sòn panatòri, l'auie autrejat eth sòn vestit de satin. Alavetz exclamèc Giafar: "Per Allà, ò Emir des Credents! que quan te vedí aluenhar-te complètament solet auí era presentida de çò que t'arribarie! Mès que non ei gran eth mau pr'amor qu'ara madeish vau a rescatar deth pescador aguest vestit que l'autregeres!"

Eth califa se metec a arrir mès fòrt encara, e didec: "Qu'ac auies d'auer pensat abans, ò Giafar! pr'amor qu'eth brave der òme a talhat ja un tèrç deth vestit entà ajustar-se-lo ara cintura, e s'a hèt un turmbant damb eth tròç sobrèr. Mès, ò Giafar! Que ja n'è pro damb aguesta pesca e non è talents de començar un aute prètzhèt semblable. E per cèrt, qu'è pescat tant en un solet còp, que solide ja non auria era madeisha capitada en avier, pr'amor qu'era pesca que gessec deth mèn hilat ei d'ua abondància miraculosa e aquiu ena arriba ei susvelhada peth mèn patron Califa, que non demore qu'era mia tornada damb es tistèrs entà anar en mercat a véner eth producte dera mia pesca."

E didec Giafar: "Ò Emir des Credents! vau, alavetz, a hèr que venguen entà vosati dus des crompadors!" Harun exclamèc: "Ò Giafar! Pes merits des mèns ancessors es Purs, prometi un dinar per cada viatge que les crompen dera mia pesca ath mèn patron Califa!"

Alavetz Giafar cridèc as gardes dera escòrta: "Ep!, gardes e individús dera escòrta! Corretz entara arriba e sajatz de her-li a vier eth peish ar Emir des Credents!" E de seguit toti es dera escòrta correren entath lòc indicat, e se trapèren a Califa susvelhant era pesca, e l'enrodèren coma esparvèrs que cèrquen ua presa, e l'agarrèren es peishi amolonadi dauant d'eth, en tot disputar-se-les, encara qu'eth baston de Califa s'agitaue menaçaire. E a maugrat de tot, quedèc Califa vençut pera majoritat, e exclamèc: "Solide que non ei deth Paradís aguest peish!" E a truca de còps de baston artenhec sauvar deth panatòri es dus peishi mès beròis dera pesca; e les cuelhec cada un en ua man, e s'amaguèc ena aigua entà escapar d'aqueri que credie bandolèrs panaires de camins. E ja ena aigua, lheuèc es sues mans damb un peish en cada ua e exclamèc: "Ò Allà! pes merits d'aguesti peishi deth Paradís, hè que non se tarde a arribar eth mèn sòci e tocador de clarinet!"

E vaqui que, prononciada aguesta invocacion, un nere dera escòrta que s'auie arreculat des auti pr'amor qu'eth sòn shivau s'arturèc en camin entà pishar, arribèc ena arriba eth darrèr, e non vedent ja tralha de peish, guardèc a dreta e quèrra, e vedec ena aigua a Califa damb un peish en cada man. E li cridèc: "Ò pescador, vene aciu!"

Mès Califa responec: "Vira era esquia o avalador de vergues!"

En enténer aguestes paraules, eth nere lheuèc era sua lança ar arràs de furor, e afustant damb era a Califa, li cridèc: "Vòs vier aciu e vener-me aguesti dus peishi ath prètz que

volgues, o t'estimes mès recéber aguesta lança en costat?" E Califa responec: "Non la lances, ò brigand! Que serà mihor que t'autreja eth peish abans que pèrder era vida!"

E gessec dera aigua e lancèc damb mesprètz es dus peishi ath nere, que les recuelhec e les metec en un mocador de seda ricament ornat; dempús se metec era man ena pòcha entà trèir es sòs, mès la trapèc ueda; e li didec ath pescador: "Per Allà, que non as sòrt, ò pescador! donques qu'ara non è ena mia pòcha un sò horadat. Mès vene deman en palai e pregunta peth nere eunuc Sandal. E es sirvents t'amiaràn ena mia preséncia e en jo traparàs ua acuelhuda generosa e çò qu'era sòrt t'age premanit, e dempús seguiràs eth tòn camin!" Sense gausar protestar, Califa li lancèc ar eunuc ua guardada que didie mès que mil insults o mil menaces de traucament o de fornicacion damb era mair o era fraia der interessat, e s'aluenhèc en direccion entà Bagdad, en tot picar-se es mans ua contra era auta, e dident en un ton d'amarum e d'ironia: "Vaquí, de vertat, un dia que des dera sua auba ei benedit entre toti es dies benedits dera mia vida! Qu'ei vertat!" E d'aguesta manèra passèc es murs dera ciutat, e arribèc ena entrada des mercats.

E quan es caminaires e es botiguèrs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes seishanta tresau net

Era didec:

… E quan es caminaires e es botiguèrs vederen qu'eth pescador Califa, a maugrat d'amiar enes sues espatles es sòns hilats, eth sòn tistèr e eth sòn baston, anaue vestit damb ua ròba e un turbant qu'entre es dus deuien valer mil dinnars, s'apressèren ath sòn entorn e se meteren a caminar ath sòn darrèr entà saber-se'n dera causa, enquia qu'eth pescador passèc per dauant dera botiga deth pròpri sarte deth califa. E en prumèr còp de uelh que li tachèc a Califa eth sarte, arreconeishec en vestit qu'amiaue aqueth òme eth madeish que l'autregèc eth, hège pòc, ath Comendador des Credents. E li cridèc ath pescador: "Ò Califa! D'a on t'a vengut aguesta ròba qu'amies?"

E Califa, de plan mala encolia, contestèc en tot medir-lo damb era guardada: "Qué n'as de hèr, impudic damb cara d'excrements? Ça que la, entà que veigues que non t'amagui arren, te cau saber qu'aguest vestit me l'a autrejat er aprendís qu'ensenhi a pescar e qu'ara ei eth mèn ajudant. E me l'a balhat entà que non li talhèssen era man coma conseqüéncia deth panatòri que se n'a declarat coma colpable per panar-me es mies causes!" En enténer aguestes paraules, eth sarte comprenec qu'eth califa s'auie trapat damb eth pescador pendent eth sòn passeg e l'aurie embolhat d'aquera manèra entà arrir-se'n d'eth. E deishèc seguir a Califa eth sòn camin e arribar ena sua casa, a on deman lo traparam.

Mès mos cau saber ja se qué se passèc en palai pendent era abséncia deth califa Harun Al-Raschid; plan, donc, se passèren causes d'extrèma gravetat.

Efectivament, sabem qu'eth califa non auie gessut deth sòn palai damb Giafar qu'entà cuélher sonque un shinhau d'aire pes camps e distrèir-se pendent un moment dera sua

passion extremada entà Fòrça-des-Còrs. Mès que non ère ada eth solet que torturaue aquera passion entara esclaua. Era sua esposa e cosia Sett-Zobeida, dès qu'arribèc en palai aquera joena que venguec a èster era favorita exclusiva der Emir des Credents, non podie ja minjar, ne béuer, ne dormir, ne arren, de tanta gelosia que senten ordinàriament es hemnes contra es sues rivaus. E entà resvenjar-se d'aquera ofensa contunha que l'umiliaue dauant des sòns pròpris uelhs e dauant des uelhs des que les enrodauen, non demoraue qu'ua escadença, ja ua abséncia fortuita deth califa, ja un viatge, ja ua ocupacion quinsevolh, que li permetèsse actuar damb libertat. Atau, donc, tanlèu se'n sabec de qué eth califa auie gessut de caça e de pesca, hec premanir enes sues crambes un gran hestau, qu'en eth non mancauen beuendes ne plates plies de confitures e de pastissi. E convidèc damb grana ceremònia ara favorita Fòrça-des-Còrs, en tot hèr que li didessen es esclaues: "Era nòsta patrona Sett-Zobeida, hilha de Kassem, esposa der Emir des Credetns, te convide aué a un hestau que balhe en aunor tòn, ò patrona nòsta Fòrça-des-Còrs! Pr'amor qu'a prenut aué un cèrt medicament qu'entà que li hèsque es sòns efèctes milhor ei de besonh qu'era anma sigue alègra e que balhe repaus ar esperit, e era se pense qu'eth milhor repaus e era milhor alegria non l'ac pòden autrejar qu'era tua preséncia e es tòns encantaments meravilhosi, que d'eri n'a entenut a parlar ath califa. E a fòrça talents de veir per era madeisha e poder jutjar."

E Fòrça-des-Còrs responec: "Era audida e era aubediéncia son entà Allà e entara nòsta patrona Sett-Zobeida!" E se lheuèc en aquera ora e en aqueth instant; e non sabie se qué li reservaue eth Destin enes sòns designis misteriosi. E se hec a vier damb era es esturments musicaus que li calie, e acompanhèc ath cap des eunucs enes crambes de Sett-Zobeida.

Quan siguec ena preséncia dera esposa det califa punèc era tèrra entre es sues mans; dempús se lheuèc, e damb ua votz infinitament deliciosa, didec: "Era patz sus era cortina lheuada e eth vel sublim d'aguest harem, sus era descendenta deth Profèta e eretèra dera vertut des Abbasides. Volgue Allà alongar era felicitat dera nòsta patrona mentre eth dia e era net se succedissen un ar aute!" E en auer dit aguest compliment, arreculèc enquia plaçar-se ath miei des autes hemnes e esclaues.

Alavetz Sett-Zobeida, qu'ère estirada en un ample divan de velot, lheuèc es uelhs lentament entara favorita e la guardèc fixament. E quedèc enludernada dera beresa que vedie…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes seishanta quatau net

Era didec:

… . E quedèc enludernada dera beresa que vedie en aquera joena perfècta qu'auie cabeladura de nets, caròles coma ròses, milgranes en sòrta de popes, uelhs ludents, paupetes langoroses, un front ludent e un ròstre de lua. E solide deuie gésser eth solei darrèr dera franja deth sòn front, e es tenèbres dera net s'espessirien damb era sua cabeladura; eth musc non s'aurie de trèir senon deth sòn alend perhumat, e es flors

l'eren deuteires dera sua gràcia e perhums. Era lua solet ludie quan l'agarraue eth resplendor deth sòn front; e era rama sonque se balancejaue quan imitaue et balanceg dera sua portadura, e es esteles solet lugrejauen enes sòns uelhs; er arc des guerrèrs non ère senon ua imitacion des sues celhes, e eth corau des mars rogie enes sòns pòts solet.

Se s'irritaue, queiguien en tèrra sense vida es sòns aimants! S'era se padegaue, es anmes entornauen era vida as còssi inanimadi! Se lançaue ua guardada, embruishaue e sometie ath sòn empèri as dus mons. Pr'amor que de vertat ère un miracle de beresa, aunor deth sòn temps e glòria d'Aqueth que l'auie creat e perfeccionat!

Quan Sett-Zobeida l'admirèc e l'estudièc, li didec: "Comoditat, amistat e familha! Planvenguda sigues entre nosates, ò Fòrça-des-Còrs! Sè-te e esvaga-mos damb eth tòn art e damb es primors dera tua execucion." E contestèc era joena: "Escoti e aubedisqui!" Dempús se seiguec, e estirant era man, cuelhec prumèr un tamborin, esturment admirable; e se li podie alavetz aplicar aguesti vèrsi deth poèta:

Ò tocadora de tamborin, eth mèn còr vòle en entener-te! E mentre es tòns dits tòquen eth ritme prigond, er amor que me possedís seguís ath compàs e eth son repercutís en mèn còr!

Que non t'apoderaràs que d'un còr herit! Madeish quan cantes en un ton leugèr que quan dèishes anar un crit de dolor, penetres ena nòsta anma!

A!, lhèua-te, a!, despolha-te, a!, lança eth vel, e quilhant es tòns suaus pès, ò tota beròiua! senhala eth pas dera delícia leugèra e dera nòsa holia!

E quan auec hèt sonar er esturment, cantèc, en tot acompanhar-se, aguesti vèrsi improvisadi:

Es sòns frairs es audèths li dideren ath mèn còr, audèth herit: "Hug, hug des òmes e dera societat!"

Mès jo li didí ath mèn còr, audèth herit: "Còr mèn, aubedís as òmes e qu'es tues ales tremolen coma ventalhs! Alègra-te entà complader-les!"

E cantèc aguestes dues estròfes damb ua votz tan meravihosa, qu'es audèths deth cèu s'artureren e eth palai se botèc a dançar damb afogadura damb toti es sòns murs. Alavetz Fòrça-des-Còrs deishèc eth tamborin e cuelhec era flaüta de canha, qu'en era emparèc es sòns pòts e es sòns dits. E se li poirien alavetz aplicar aguesti vèrsi deth poèta:

Ò tocadora de flaüta, er esturment d'insensibla canha qu'an enes tòns pòts es tòns agils dits, aquerís ath pas deth tòn alend ua anma naua!

Boha en mèn còr! Que sonarà milhor qu'era insensibla canha dera flaüta de traucs sonors, perque en eth traparàs mès de sèt herides que s'an d'avivar damb eth heregament des tòns dits!

Quan auec encantat as concorrentes damb era sua maestria, deishèc era flaüta e cuelhec eth laüt, esturment admirable, l'apuèc sus eth sòn sen, en tot inclinar-se sus era caisha

damb era trendesa d'ua mair que s'incline sus eth sòn hilh, de sòrta que, sense cap de dobte, se referís ada era e ath sòn laüt eth poèta qu'a dit:

Ò tocadora de laüt! sus es còrdes perses es tòns dits exciten o padeguen era violencia ara mida deth tòn desir, coma un mètge agil qu'ath sòn gust hè brotoar era sang des venes o la dèishe circular per eres tranquillament, segontes eth besonh.

Quin gust entener parlar jos es tòns dits delicadi a un laüt de còrdes perses que parle ad aqueri que d'eri non possedís eth sòn lenguatge, en veir se com toti es ignorants comprenen eth sòn lenguatge sense paraules!

E alavetz preludièc era en catorze formes desparières, e acompanhant-se, cantèc un cant complèt, que confonec d'admiracion as que la vedien e aumplic de delícies as que l'escotauen.

Ara seguida, dempús de preludiar atau en diuèrsi esturments e cantar dauant de Sett-Zobeida cançons variades, Fòrça-des-Còrs se lheuèc damb era sua gràcia e flexibilitat ondulanta, e dancèc! Dempús d'aquerò se seiguec e executèc diuèrsi jòcs d'adretia, prestidigitacions e escamotatges, e ac hec damb ua man tan leugèra e damb tant d'art e d'adretia, que, a maugrat dera gelosia, eth despièch e eth desir de resvenja, Sett-Zobeida siguec a man de quèir enamorada d'era e de declarar-li era sua passion. Mès se tenguec a temps aqueth impuls, pensant ath sòn laguens: "De vertat que non auria de censurar ath mèn cosin Al-Raschid per èster enamorat d'era…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes seishanta cincau net

Era didec:

"…De vertat que non auria de censurar ath mèn cosin Al-Raschid per èster enamorat d'era!" E balhèc era orde as esclaus entà que hessen eth hestau e deishèc a despart eth sòn òdi. Ça que la, non deishèc qu'era compasion se n'anèsse deth tot deth sòn còr, e en sòrta de realizar eth projècte d'empodoar ara sua rivau, e desliurar-se atau d'era entà tostemp, se limitèc a barrejar enes pastissi mestradi a Fòrça-des-Còrs ua dòsi plan fòrta de bang narcotic. E tanlèu era favorita se hec a vier enes pòts un tròç d'aqueri pastissi, deishèc anar eth cap entà darrèr e se neguèc enes tenèbres dera inconsciéncia. E Sett-Zobeida, simulant un gran dolor, ordenèc as esclaues que l'amièssen a un apartament secret. Dempús hec córrer era notícia dera sua mòrt, dident que s'auie engavachat per minjar massa ara prèssa e ordenèc celebrar un simulacre de funeralhes solemnes e d'acogament. E li bastic de seguit ua hòssa somptuosa enes madeishi jardins deth palai.

Tot aquerò se passèc pendent era abséncia deth califa. Mès quan dempús dera sua aventura damb eth pescador Califa entrèc en palai, eth sòn prumèr in siguec preguntar as eunucs pera sua estimada Fòrça-des-Còrs. E es eunucs, que Sett-Zobeida auie menaçat de penjar-les en cas d'indiscrecion, contestèren ath califa damb accent funèbre: "Ai, ò senhor nòste! Allà alongue es tòns dies e vèsse sus eth tòn cap es benaurances que se meritaue era nòsta patrona Fòrça-des-Còrs! Era tua abséncia, ò Emir

des Credents! l'a costat ua desesperacion e un dolor tan grani, que non a pogut tier era emocion e l'a cuelhut ua mòrt repentina. E ei ara ena patz deth Senhor!"

En enténer aguestes paraules, eth califa se metec a córrer peth palai coma un insensat caperant-se es aurelhes e preguntant a grani crits pera sua estimada a guairi trapaue. E ath sòn pas se lançaue de cap contra toti o s'amagaue darrèr des colomnes. E d'aguesta manèra arribèc en jardin a on se lheuaue era hòssa fausssa dera favorita e tumèc damb eth front contra et marme. E estirant es braci e plorant damb totes es lèrmes des sòns uelhs, exclamèc:

"Ò hòssa! com ei possible qu'es tues ombres heredes e es tenèbres dera net embarren ara planestimada?

Ò hòssa! per Allà, ditz-me s'era beresa e es encantaments dera mia amiga s'esfacèren entà tostemp! S'esbugassèc entà tostemp er espectacle alègre dera sua beresa?

Ò hòssa! Plan que òc non ès eth jardin des Delicies ne eth naut cèu. Mès per qué veigui lúder laguens de tu era lua, e florir era rama?"

E eth califa seguic somicant e deishant anar d'aguesta manèra eth dolor pendent ua ora. Dempús se lheuèc e correc a embarrar-se enes sues crambes, sense voler entener consolaments ne recéber ara sua esposa ne as sòns intims.

Per çò de Sett-Zobeida a penes vedec era capitada dera sua estratagèma hec embarrar en secret a Fòrça-des-Còrs en ua arca (pr'amor qu'era joena seguie jos es efèctes deth narcotic) e ordenèc a dus esclaus de confiança que treiguessen deth palai era arca e la venessen en mercat ath prumèr crompador que se presentèsse, damb era condicion de hèr era crompa sense lheuar era tapa.

E vaquí çò referent a toti eri.

Tornem ara ath pescador Califa. Quan se desvelhèc a londeman, eth sòn prumèr pensament siguec entath nere castrat que non l'auie pagat es dus peishi, e se didec: "Me semble que çò milhor que posqui hèr ei anar en palai e preguntar per aguest eunuc Sandal, hilh d'ua nera maudida de nas ample; donques qu'eth madeish m'ac a recomanat atau. E se non vò complir damb jo, per Allà! que lo trauqui!"

E se filèc entath palai.

Mès quan arribèc en palai trapèc a toti en movement, e era prumèra persona que trapèc ena madeisha pòrta siguec eth nere eunuc Sandal, qu'ère seigut ath miei d'un grop respectuós de neri e d'auti eunucs en tot discutir e hènt gèsti. E s'auancèc Califa ada eth, e coma qu'un joen mameluc l'ac volie empedir, lo possèc e li cridèc: "Dèisha-me, hilh de gosset!"

En enténer aguest crit, er eunuc Sandal virèc eth cap e vedec qu'ère aquiu Califa eth pescador. E arrint, er eunuc li didec que s'apressèsse; e Califa auancèc, e didec: "Per Allà, que t'auria coneishut entre mil!"

E er eunuc se metec a arrir en escotar aguestes paraules, e li didec amablament: "Sè-te un moment, ò patron Califa! De seguit te pagarè çò que te deui." E se metec era man

ena pòcha entà cuélher es sòs e autrejar-se-les, quan un crit anoncièc era preséncia deth gran visir Giafar, que gessie de veir ath califa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes cinquanta siesau net

Era didec:

… e se metec era man ena pòcha entà cuélher sòs e autrejar-se-les, quan un crit anoncièc era preséncia deth gran visir Giafar, que gessie de veir ath califa. Atau, donc, es eunucs, es esclaus e es joeni mamelucs se lheuèren entà botar-se en dues hilères; e Sandal, qu'eth visir li hec un senhau damb era man de qué l'auie de parlar, deishèc ath pescador e ath mès córrer se metec as ordes de Giafar. E comencèren es dus a parlar longament, passejant.

Quan Califa vedec qu'er eunuc se tardaue a tornar damb eth, se pensèc qu'aquerò ère ua estratagèma entà non pagar-li, mès que mès quan er eunuc semblaue que se n'auie desbrembat complètament, sense hèr-se'n ja dera sua preséncia e coma se non existisse eth pescador. Alavetz aguest comencèc a botjar-se e a hèr-li ar eunuc senhaus, de luenh, que volien díder: "Torna ja!" Mès coma qu'er aute non ne hège cabau, cridèc Califa damb un accent ironic: "Ò senhor mèn Tidon, da-me çò que me deues entà que me'n vaja!"

E per çò dera preséncia de Giafar er eunuc s'avergonhèc fòrça d'aguest apostròf, e non volec responer-li. Ath contrari, se metec a parlar damb mès vivacitat entà non atrèir entar aute era atencion deth gran visir. Mès que siguec en bades. Pr'amor que Califa s'apressèc mès e exclamèc damb ua votz formidabla: "Ò trufaire bridand! Qu'Allà cofone ara gent de mala fe e a guairi priven des sues causes as praubi!"

Dempús cambièc de ton e li didec damb ironia: "Me boti jos era tua proteccion, ò senhor mèn Pancha-Ueda! e te supliqui que m'autreges çò que me deues entà que me'n vaja!"

E er eunuc arribèc ar arràs dera confusion, donques que Giafar auie vist e entenut aquera votz; mès coma qu'encara non sabie de qué se tractaue, li preguntèc ar eunuc: "Qué li passe ad aguest òme? E qui l'a enganhat?"

E er eunuc contestèc: "Ò senhor mèn! non sabes se qui ei aguest òme?"

Giafar didec: "Per Allà, com vau a coneisher-lo s'ei eth prumèr còp que lo veigui!"

Er eunuc didec: "Ò senhor nòste, qu'ei precisament eth pescador qu'ager li disputèrem es peishi entà hèr-se-les a vier ath califa! E coma que jo li prometí sòs pes dus darrèrs peishi que li restauen li didí que venguesse a cercar-me entà pagar-li çò que li deuia! E hè ua estona anaua a pagar-li quan me calec acodir entre es tues mans. E plan per aquerò m'escarnís d'aguesta manèra, impacient ja eth brave òme!" Quan eth visir Giafar auec entenut aguestes paraules, arric leugèrament, e li didec ar eunuc: "Com as gausat, ò cap

des eunucs! fautar atau ath respècte, ara promptitud e as detalhs que se li deuen ath pròpri patron der Emir des Credents?

Praube Sandal! qué diderà eth califa se se n'arribe a saber que non as aunorat enquiar extrèm ath sòn sòci e mèstre Califa eth pescador?"

Dempús Giafar higec de seguit: "Ò Sandal, sustot non lo dèishes partir, donques que mos pòt hèr bèra manca! Precisament eth califa a eth pièch sarrat, eth còr afligit, era anma doluda, e ei negat ena desesperacion damb era mòrt dera favorita Fòrça-des-Còrs e è sajat en bades de consolar-lo pes mejans normaus.

Mès dilhèu pogam dilatar-li eth pièch damb era ajuda deth pescador Califa: "Tie-lo, donc, mentre vau a veir era animositat deth califa!" E contestèc er eunuc Sandal: "Ò senhor mèn! harè çò que creigues mès avient! E Allà te sauve entà tostemp coma sosten, pilar e pèira de canton der empèri e dera dinastia der Emir des Credents! E queigue sus tu e sus era era ombra protectora deth Plan Naut! E pro qu'era rama, eth tronc e era arraïc s'estonguen intactes pendent sègles!"

E s'esdeguèc a amassar-se damb Califa mentre Giafar anaue a veir ath califa. E en veir fin finau arribar ar eunuc, eth pescador li didec: "Vaquí ja! Ò Pancha-Ueda! " E coma qu'er eunuc balhaue ordes as mamelucs de cuélher ath pescador e d'empedir que se n'anèsse, cridèc aguest: "A, aquerò plan no m'ac demoraua! Eth creditor se convertís en deuteire!, e eth demandant resulte demandat! A, Tidon dera mia verga! Vengui aciu a reclamar eth mèn deute e m'agarre presoèr damb era desencusa deth retard enes contribucions e de manca de pagament d'impòsti!"

E vaquí çò que hè ada eth.

Per çò deth califa, quan Gafiar entrèc ena sua cramba lo trapèc doblegat pera cintura damb eth cap entre es mans e eth pièch holat de somics. E recitaue tot doç aguesti vèrsi:

De contunh me repoteguen es mèns censors eth dolor inconsolable que me negue! Mès qué vau a hèr s'eth còr refuse tot consolament? Dilhèu depen de jo aguest còr independent?

E com, sense morir, poirè suportar era abséncia d'ua mainada qu'eth sòn rebrembe aumplís era mia anma, d'ua mainada encatadora e doça, e tan doça, ò còr mèn!?

Ò, non! Jamès la desbrembarè! Desbrembar-la quan era copa a circulat entre nosati, copa qu'en era bue íeth vin des sues guardades, vin qu'encara m'embriague!

E quan Giafar siguec entre es mans deth califa, didec: "Era patz sigue damb tu, ò Emir des Credents! ò defensor der aunor dera nòsta fe! ò descendent der oncle deth Prince des Apostòls! Qu'era pregària e era patz d'Allà siguen damb Eth e damb toti es sòns sense excepcion!"

E eth califa lheuèc es uelhs entà Giafar, uns uelhs plei de lèrmes, en tot guardar-lo damb ua guardada dolorosa e li contestèc:

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes seishanta setau net

Era didec:

… E eth califa lheuèc es uelhs entà Giafar, uns uelhs plei de lèrmes, en tot guardar-lo damb ua guardada dolorosa e li contestèc: “E damb tu, ò Giafar! era patz d’Allà e era sua misericòrdia e es sues benediccions!” E Giafar preguntèc: “Me permet eth Comendador des Credents que li parle eth sòn esclau, o l’ac enebís?” E Al-Raschid contestèc: “ E des quan, ò Giafar t’ei enebit parlar-me, a tu, qu’ès senhor e cap de toti es mèns visirs? Ditz-me tot çò que m’ages de díder!”

E Giafar didec alavetz: “Ò senhor nòste! quan jo gessia d’entre es tues mans entà tornar ena mia casa, è trapat de pès ara pòrta deth palai, ath miei des eunucs, ath tòn patron e professor e companh, Califa eth pescador, qu’auie moltes quèishes que formular dauant de tu, e se querelhaue dident: “Glòria a Allà! Non compreni arren de tot çò que m’arribe! L’è ensenhat er art dera pesca e non solet non me sauve cap gratitud senon que se n’anèc entà crompar-me dus tistèrs e se n’a encuedat pro ben de non tornar. Se pòt cridar ad aquerò ua intencion formau e un bon aprenentatge? O dilhèu ei atau coma se pague as patrons?”

De sòrta que jo, ò Emir des Credents! m’è esdegat a vier a avisar-te dera causa entà que, se vòs encara èster eth sòn associat, ne sigues, e se non, entà que li digues que s’a acabat er acòrd que i auie entre ambdús, pr’amor de que posque eth trapar un aute sòci o companh.”

Quan eth califa auec entenut aguestes paraules deth sòn visir, a maugrat des sorriscles que l’estofauen, non podec mens qu’arrir prumèr, e dempús arrir a arridalhades e de pic sentec que se li dilataue eth còr, e li didec a Giafar: “Pera mia vida sus tu!, ò Giafar, qu’ei vertat!

Ei cèrt qu’eth pescador Califa ei ena pòrta det palai ara?” E Giafar responec: “Per vida tua, ò emir des Credents! qu’ena pòrta ei eth pròpri Califa damb es sòns dus uelhs!”

E didec Harun: “Giafar! Per Allà! que me cau hèr-li justícia aué, cossent damb es sòns merits e balhar-li çò que li correspon. Atau, donc, se mejançant jo Allà l’envie suplicis e patiments, non se li’n perdonarà degun, e se, peth contrari, escriu entara sua sòrt era prosperitat e era fortuna, les aurà tanben”!

E dident aguestes paraules eth califa cuelhec ua huelha grana de papèr, la braquèc en tròci petits dera madeisha mida, e didec: “Ò Giafar!, escriu damb era tua pròpria man, prumèr, en vint d’aguestes paperetes, somes de sòs qu’oscillen entre un dinnar e mil dinnars, e es nòms de totes es dignitats deth mèn empèri, des dera dignitat de califa, d’emir, de visir, e de camarlenc enquia es mès petits cargues de palai; dempús escriu enes autes vint peperetes totes es classes de castigs e de tortures, des de foetades enquiara forca e era mòrt!”

E contestec Giafar: “Escoti e aubedisqui!” E cuelhec ua pluma e escriuec damb era sua pròpria man enes paperetes es indicacions ordenades peth califa, taus coma un milèr de dinnars, cargue de camarlenc, emirat, dignitat de califa e senténcia de mòrt, preson,

foetades, e d'autes causes parières. Dempús dobleguèc dera madeisha forma totes es paperetes, les metec en ua palangana d'aur e l'ac autregèc tot ath califa, que li didec:"Ò Giafar!, pes merits sagrats des mèns sants ancessorses Purs, e pera mia ascendéncia reiau que se remonte a Hamzah e a Akil, juri que quan Califa eth pescador se trape aciu, en un moment, li vau a ordenar que trèigue ua d'aguestes paperetes qu'eth sòn contengut solet jo e tu coneishem, e l'autrejarè çò que sigue escrit en papèr qu'eth treigue, quinsevolh que sigue era caua que i sigue escrita. E se li toquèsse era mia pròpria dignitat de califa, jo abdicarè de seguit a favor sòn e l'ac transmeterè damb tota era generositat dera mia anma! Mès, se peth contrari, li correspon era horca, o era mutilacion, o era castracion, o quinsevolh sorta de mòrt, l'ac harè patir sense remèdi!

Vè-te'n, donc, a cercar-lo e hè-me-lo a vier de seguit!"

En enténer aguestes paraules, Giafar didec entada eth: "Que non i a majestat ne poder qu'en Allà eth Gloriós, er Omnipotent! Qu'ei possible qu'era papereta que trèigue aguest praube sigue des dolentes e li còste era perdicion. E sense voler, serè jo tanben era encausa prumèra deth sòn malastre. Pr'amor qu'ac a jurat eth califa e non mos cau pensar que cambiarà era decision. Per tant, me cau ja solet cercar ad aguest praube òme. E non se passarà senon aquerò qu'ei escrit per Allà!"

Dempús gessec ara cèrca de Califa eth pescador e, en tot cuelher-lo dera man, lo volec arrossegar en interior deth palai.

Mès Califa, qu'enquia alavetz non auie deishat de hèr gèsti, planher-se dera sua detencion e empenaïr-se d'auer vengut ena cort, ère a man de pèrder deth tot era rason, e exclamèc: "Be ne siguí de pèc de hèr-me cas a jo madeish e vier aciu a cercar ad aguest eunuc nere, aguest Tidon funèst, aguest hilh maudit d'ua maudida nera de nas ample, aguest Pancha-Nera!"

Mès Giafar li didec: "Tè, seguis-me!" E se lo hec a vier, precedit e escortat pera multitud d'esclaus e de gojats, as quaus Califa non deishaue d'insultar. E lo heren passar per sèt immensi vestibuls, e Giafar li didec: "Atencion, ò Califa! pr'amor que vas a entrar ena preséncia der Emir des Credents, eth defensor dera fe." E lheuant ua grana cortina lo possèc ena sala de recepcion, qu'en sòn tron campaue seigut Harun Al-Raschid, qu'enrodauen es sòns emirs e es grani dera cort. E Califa, que non auie era mendre idia de çò que vedie, non se'n hèc bric, senon que, en guardar damb era màger atencion a Harun Al-Raschid ath miei dera sua glòria, s'auancèc entada eth arrint a arridalhades, e didec: "A!, fin finau te trapi, ò clarinet! Te semble qu'as obrat legaument en deishar-me ager tot solet entà sauvar eth peish, dempús que t'ensenhè eth mestièr e t'encarguè qu'anèsses a crompar dus tistèrs? Me deishères indefens e a posita d'un grop d'eunucs que, coma ua volada de voltors me panèren eth mèn peish, que m'aurie pogut balhar aumens cent dinnars! E tanben tu n'as eth tòrt de çò que m'arribe ara entre toti aguesti individús que me retien aciu! Mès, ditz-me ja, ò clarinet! qui t'agarrèc e t'a estacat en aguesta cagira…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes seishanta ueitau net

Era didec:

"…Mès, ditz-me ja, ò clarinet! qui t'agarrèc e t'a estacat en aguesta cagira?"

En enténer aguestes paraules de Califa, eth califa arric, e cuelhent damb es dues mans era palangana d'aur que i auie es paperetes escrites per Giafar, didec: "Aprèssa-te, ò Califa! e vene a trèir ua papereta entre aguestes paperetes."

Mès exclamèc Califa, en tot meter-se a arrir: "Com, ò clarinet! Cambières ja de mestièr e abandonères era musica? E vaqui qu'ara t'as convertit en astrològ! E ager ères aprendís de pescador! Cre-me, clarinet, qu'aguest anament non t'amiarà guaire luenh! Pr'amor que coma mès mestièrs se tien, mens profit se'n trè d'eri! Dèisha, donc, de cornèr era astrologia e torna a èster clarinet o torna damb jo entà seguir er aprenentatge de pescador!"

E encara anaue a seguir parlant quan Giafar s'apressèc ada eth, e li didec: "Pro ja de parlòta! E vene a trèir es paperetes, coma t'a ordenat er Emir des Credents" E lo possèc entath tron.

Alavetz Califa, encara que resistint-se ara possada de Giafar, s'auancèc renegant entara plata d'aur, e metent, maladret, era man en era, treiguec un sarpat de paperetes ath còp. Mès Giafar, que lo susvelhaue, hec que les deishèsse anar, e li didec que sonque ne cuelhesse ua. E Califa, refusant-lo damb un còp de code, tornèc a méter era man e non treiguec qu'ua papereta, dident: "Luenh de jo tota idia de tornar a cuélher ath mèn servici en avier ath aguest tocador de clarinet de caròles holades, ad aguest astrològ que trè oroscòps!"

E atau parlant, despleguèc era papereta, e damb era ath revèrs, donques que non sabie liéger, l'ac autregèc ath califa, en tot preguntar-li: "Me vòs díder, ò clarinet! er oroscòp escrit en aguesta papereta? E compde de non amagar-me arren!"

Eth califa cuelhec era papereta e sense lieger-la, l'ac autregèc ath sòn torn a Giafar, en tot dider-li: "Ditz-mos en votz nauta çò qu'ei escrit aquiu!" E Giafar cuelhec era papereta e en auer-la liejut, lheuèc es braci e exclamèc: "Que non i a majestat ne poder qu'en Allà eth Gloriós, er Omnipotent!"

E eth califa li preguntèc a Giafar, arrint: "Supausi que seràn bones notícies, ò Giafar! De qué se tracte? Parla! Me cau baishar deth tron? Cau hèr seir aciu a Califa? o mos auem d'apoderar d'eth?"

E Giafar contestèc damb un accent trist: "Ò emir des Credents! en aguesta papereta i a escrit: "Cent còps ath pescador Califa."

Alavetz, a maugrat des crits e des protèstes de Califa, eth califa didec: "Que s'execute era senténcia!" E eth pòrta simitarra Massrur hec que s'apoderèssen deth pescador que cridaue coma un lhòco, e quan lo meteren de bocadents, ordenèc que li fotessen cent còps justi, ne un mès ne un mens. E encara que Califa non sentie cap dolor, per çò der

enduriment qu'auie aquerit, daue crits espaventosi e lançaue mil imprecacions contra eth tocador de clarinet.

E eth califa arrie extrèmament.

E quan aueren acabat de foter-li es cents còps, Califa se lheuèc coma se non s'auesse passat arren, e exclamèc: "Maudide Allà era tua musica, ò holat! Des de quan formen es paus part des trufaries entre gent distinguida?"

E Giafar, qu'auie ua anma misericordiosa e un còr pietós, s'acarèc damb eth califa, e li didec: "Ò Emir des Credents! Permet-li ath pescador que treigue ua auta papereta! Dilhèu era sòrt li sigue aguest còp favorabla. E a tot darrèr, non voleràs pas qu'eth tòn amic s'aluenhe der arriu dera tua liberalitat sense auer padegat era sua set!"

E eth califa contestèc: "Per Allà, ò Giafar! qu'ès molt imprudent! Ja sabes qu'es reis non an eth costum de desdider-se'n des sòns jurament e promeses! De sòrta que ne pòs èster segur de qué, s'en trèir era dusau papereta eth pescador, li tòque era forca, se'l penjarà sense remèdi! E atau tu n'auràs eth tòrt dera sua mòrt!" E Giafar responec: "Per Allà, ò Emir des Credents!, qu'era mòrt deth malerós ei preferibla ara sua vida!"

E eth califa didec: "Plan, donc, que trèigue alavetz ua auta papereta!"

Mès Califa exclamèc, en tot acarar-se damb eth califa: "Ò clarinet funèst, qu'Allà te recompense pera tua liberalitat!, mès ditz-me, qu'ei que non podies trapar en Bagdad ua auta persona que jo entà her-li experimentar tant agradiua pròva? O dilhèu jo solet sò eth disponible en tot Bagdad?"

Mès Giafar s'apressèc ada eth e li didec: "Cuelh ua auta papereta, e Allà l'alistarà!"

Alavetz Califa metec era man ena palangana d'aur, e ath cap d'un moment, treiguec ua papereta en blanc. E eth califa didec: "Que ja ac ves! Era fortuna d'aguest pescador non lo demore entre nosati. Ditz-li, donc, ara, que se'n vage çò mès lèu possible. Que ja ne sò hart de veder-lo!"

Mès Giafar didec: "Ò emir des Credents! te conjuri, pes merits sagrats des tòns sants ancessors es Purs, a que li permetes ath pescador que trèigue ua tresau papereta. Qui sap se traparà aquiu damb qué non morir-se de hame?" E contestèc Al-Raschid: "Plan, donc, que la cuelhe; mès era tresau e cap auta mès!"

E Giafar li didec a Califa: "Au, ò praube! trè era tresau papereta e era darrèra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mè quan arribèc era cinc centes seishanta nauau net

Era didec:

"… Au, ò praube! trè era tresau papereta e era darrèra." E un còp mès treiguec Califa ua papereta, e cuelhent-la, Giafar cridèc en votz nauta: "Un dinnar entath pescador!"

En enténer aguests paraules exclamèc Califa eth pescador: "Malediccion sus tu, ò clarinet funèst! Un dinnar per cent còps! Vai, quina generositat!

Atau te recompense Allà eth dia deth Judici!”

E eth califa se metec a arrir damb tota era sua anma, e Giafar, qu’a tot darrèr auie artenhut distrèir-lo, cuelhec dera man ath pescador Califa e lo hec gésser dera sala deth tron.

Quan Califa arribèc ena pòrta deth palai se trapèc damb er eunuc Sandal, que lo cridèc e li didec: “Vene, Califa! Vene a hèr-mos participar dera gratificacion que t’age dat era generositat der emir des Credents!”

E contestec Califa: “A!, vòs participar d’era, nere de quitran?

Vene, donc, a recéber era mitat des còps sus era tua pèth nera, abans de qué Eblis te les administre en lunfèrn. Cuelh ara eth dinnar que m’a balhat eth tòn patron eth tocador de clarinet.”

E li lancèc ena cara eth dinnar que Giafar l’auie botat ena sua man e volec passar era pòrta entà anar-se’n peth sòn camin. Mès er eunuc se metec a córrer darrèr d’eth, e treiguent dera pòcha ua borsa de cent dinnars, l’ac aufric a Califa, en tot dider-li: “Ò pescador, cuelh aguesti cent dinnars coma pagament deth peish que te crompè ager. E vè-te’n en patz!”

En veir aquerò, s’alegrèc fòrça e cuelhec era borsa damb es cent dinnars e tanben eth dinnar que li dèc Giafar, e desbrembant era sua mala sòrt e eth tracte que venguie de recéber, se didec adiu der eunuc e tornèc ena sua casa, plen de glòria e er arràs dera satisfaccion.

E ara…

Coma quan Allà decrete ua causa l’execute tostemp, e aqueth còp eth sòn decret se referie precisament a Califa eth pescador, s’auec de complir era sua volontat. Efectivament, quan trauessèc es mercats tornant entara sua casa, Califa se vedec arturat, dauant deth mercat des esclaus, per un rondèu considerable de persones que guardauen toti entath madeish punt.

E se preguntèc Califa: “Qué guarde aquiu aguesta gent?” E ahiscat de curiosèr, separèc ara gentada en tot possar a mercadèrs e corredors, e a praubi que se metien a arrir quan l’arreconeishien, dident-se es uns as auti: “Deishatz passar ar opulent valent que vie a crompar tot eth mercat! Deishatz passar ath sublim Califa, mèstre de traucadors!”

E Califa, sense hèr-ne cabau e ahiscat en tot senter-se aprovedit des dinnars d’aur qu’amiaue en sòn cinturon, arribèc ath miei dera prumèra hilèra e guardèc entà veir se qué se passaue. E vedec a un ancian qu’auie ath sòn dauant ua arca qu’en era i auie seigut un esclau. E aqueth ancian recitaue a votzes un pregon que didie: “Ò mercadèrs! ò gent rica! ò nòbles abitants dera nòsta ciutat! Qui de vosati vò plaçar es sòns sòs en un negòci que li serà rendible cent per cent se crompe damb eth sòn contengut, qu’ignoram, aguesta arca de bona origina, procedenta deth palai de Sett-Zobeida hilha de Kassem, esposa der Emir des Credents? Licitatz per era! E qu’Allà protegisque ad aqueth que mès aufrisque!” Mès un silenci generau responec ara sua crida, pr’amor qu’es

mercadèrs no gausauen aventurar ua soma de sòs per aquera arca qu'eth sòn contengut ignorauen, e pro cranhien que i auesse ath laguens bera fotesa.

Mès un d'eri lheuèc era votz, e didec: "Per Allà, qu'ei molt aventurat eth tracte! E i a molt de risc! Ça que la, vau a hèr ua ofèrta, damb era condicion de qué non se me repotegue per era! Vau a díder ua paraula, e arren de censures contra jo!

Vaquí! Vint dinnars e ne un de solet mès!"

Mès de seguit licitèc un aute mercadèr, e didec: "Qu'ei mèn per cinquanta!" E licitèren d'auti mercadèrs, e es ofèrtes arribèren a cent dinnars.

Alavetz cridèc eth subastador: "I a bèth un que licite mès, ò mercadèrs? Qui ne balhe mès? Cent dinnars, qui ne balhe mès?" Alavetz lheuèc era votz Califa e dicec: "Cent dinnars e un dinnar!" Alavetz, a maugrat des arridolets des mercadèrs, eth subastador didec: "Per Allà! que te pertanh era arca! E solet ada eth l'ac veni."

Dempús higec: "Tè, ò pescador, paga es cents e un dinnars e hè-te a vier era arca damb eth sòn contengut. Allà benedide era venda e sigue damb tu era prosperitat gràcies ad aguesta crompa!"

E Califa uedèc enes mans deth subastador eth sòn cinturon, que contenguie es cent e un dinnars, e se hec era venda damb plen consentiment pes dues parts. E era arca quedèc alavetz coma pròprietat de Califa pescador.

Alavetz, en veir acabada era venda, toti es cargadors deth mercat se precipitèren sus eth còfre, pelejant per qui artenherie hèr-se-lo a vier entà guanhar bèth sòs. Mès aquerò ja non entraue enes calculs deth malerós Califa, que damb aquera crompa ja s'auie despenut de toti es sòs qu'auie, e ja non amiaue ath dessús un sò horadat. E es cargadors seguien pelejant e se treiguien era arca es uns as auti enquia qu'es mercadèrs intervengueren entà separar-les, e dideren: "Eth prumèr d'arribar a estat eth cargador Zoraik! Ada eth, donc, li correspon era arca!" E heren húger a toti es cargadors, exceptat de Zoraik. E a maugrat des protèstes de Califa, que volie amiar eth madeish era arca, la carguèren ena esquia deth cargador, e li dideren que seguisse damb era carga ath sòn patron Califa.

E eth cargador se metec a caminar darrèr de Califa damb era arca ena esquia…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setantau net

Era didec:

… E eth cargador se metec a caminar darrèr de Califa damb era arca ena esquia. E mentre caminaue, se didie entara sua anma Califa: "Que ja non amii ath dessús, ne aur, ne plata, ne coeire ne tansevolh era flaira de semblable causa! E com m'ac vau a hèr entà pagar ad aguest maudit cargador quan arriba en casa? E quin besonh n'auia jo de cargador? E quin besonh n'auia jo tanpòc d'aguesta arca funèsta? E qui me podec méter en cap era idia de crompar-la? Mès qu'a de passar çò qu'ei escrit! De moment, entà

gésser deth compromis damb eth cargador, lo vau a hèr córrer e caminar e perder-se pes carrèrs enquia que sigue extenuat de fatiga. Alavetz s'arturarà per volontat pròpria e se remirà a seguir. E me profitarè dera sua negativa entà remir-me jo a pagar-li e me meterè ena esquia era arca jo madeish!"

E dempús d'imaginar aguest projècte, lo botèc en practica de seguit. Comencèc, donc, anant de carrèr en carrèr e de plaça en plaça, e hèr-li hèr tors ath cargador per tota era ciutat, e atau siguec des de meddia enquiara còga deth solei, de sòrta qu'eth cargador ère ja totafèt extenuat e acabèc repotegant e mormolhant e se decidic a dider-li a Califa: "Ò patron mèn! a on ei era tua casa?"

E contestèc Califa: "Per Allà, qu'ager sabia jo a on ère, mès aué me n'è desbrembat complètament. E vaquí que me tengui a cercar damb tu a on se trape!"

E didec eth cargador: "Da-me, donc, es sòs e cuelh tu era arca!"

E didec Califa: "Demora un shinhau encara e camina tot doç mentre jo ordeni es mèns rebrembes e pensi en lòc que se trape era mia casa!" Dempús, ath cap de cèrt temps, coma qu'eth cargador se metesse a protestar entre dents, li didec: "Ò Zoraik! Non amii ath dessús sòs entà pagar-te aciu madeish! Pr'amor que me les è deishat en casa e ara sabi pas se quina ei era mia casa!"

E quan eth cargador s'arturaue ja, sense poder caminar, e anaue a deishar era sua carga, passèc per aquiu un coneishut de Califa, que lo toquèc ena espatla, e li didec: "Per Allà! Ès tu, Califa? E qué hès per aguest barri tan aluenhat deth tòn? E qué amie entà tu aguest òme?" Mès abans de qué eth consternat Califa auesse temps de contestar-li, eth cargador Zoraik s'acarèc damb eth caminaire e li preguntèc: "Ò senhor! a on ei era casa de Califa?" Er òme contestèc: "Per Allà! Vai, quina pregunta! Era casa de Califa ei precisament en aute costat dera ciutat, en khant roïnós que i a ath costat deth mercat de peish en barri de Rawssin!"

E se n'anèc arrint.

Alavetz Zoraik eth cargador li didec a Califa: "Tè, au! ò miserable! Pro que non podesses víuer ne caminar!" E l'obliguèc a anar dauant d'eth e a guidar-lo entara sua casa deth khant roïnós apròp deth mercat de peish. E enquia qu'arribèren non deishèc d'injuriar-lo e de repotegar-li era sua conducta, en tot dider-li: "Ò tu, ròstre nefast, atau te talhèsse Allà eth pan de cada dia en aguest mon! Guaire viatges non auram passat per dauant dera tua casa sense que hesses eth mendre gèst entà que m'arturèssa! Au, ajuda-me ara a descargar-me dera esquia era arca. E pro que siguesses lèu embarrat entà tostemp en era!"

E sense díder cap mès paraula, Califa l'ajudèc a descargar era arca, e netejant-se damb era pauma dera man es gotes gròsses de sudor que li baishauen peth front, didec Zoraik: "Ara vam a veir era capacitat dera tua anma e era generositat dera tua man ena sodada que me correspon per totes es fatigues que m'as hèt passar sense besonh. E hè lèu entà que m'en poga anar peth mèn camin!" E didec Califa: "Plan, que seràs retribuit esplendidament, companh! Vòs, donc, que te hèsca a vier aur o plata? Escuelh!"

E contestèc eth cargador: “Tu saberàs milhor se qué te convie!”

Alavetz Califa, deishant ena pòrta ath cargador damb era arca, entrèc ena casa, e gessec d’era de seguit amiant ena man un formidable foet, damb claus agudents, capable de hèr quèir a un camelh ath prumèr còp. E se precipitèc contra eth cargador damb eth braç quilhat e brandint eth foet e lo deishèc quèir sus era esquia der aute, e comencèc de nauèth, de sòrta qu’eth cargador comencèc a cridar e virant era esquia, passèc per dauant d’eth, caperant-se era cara damb es mans e despareishec per ua cantoada.

Desliurat atau deth cargador, qu’a tot darrèr auie cargat damb er arca per pròpria iniciativa, Califa se credec en déuer d’arrossegar era arca enquiara sua casa. Mès en enténer aqueth sorrolh, vengueren es vesins, e en veir era estranha vestimenta de Califa, damb eth vestit de satin talhat pes jolhs e eth turbant, li dideren: “Califa! D’a on as trèt aguest vestit e aguesta arca tan pesada?”

Eth contestèc: “Me les a autrejat eth mèn sirvent e aprendís qu’a eth mestièr de clarinet e se cride Harun Al-Raschid!...”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setanta unau net

Era didec:

“… Me les a autrejat eth mèn sirvent e aprendís qu’a eth mestièr de clarinet e se cride Harun Al-Raschid!

En enténer aguestes paraules, es abitants deth khant, vesins de Califa, senteren qu’er espant les invadie era anma, e se dideren es uns as auti: “Que non ei bon qu’arrés entene parlar atau ad aguest insensat! Pr’amor que se s’en saben l’agarrarà era policia e lo penjaràn sense remèdi. E esbauçaràn complètament eth nòste khant, e dilhèu tanben a nosati per tòrt sòn, mos pengen ena pòrta deth khant o mos castiguen damb bèth castig terrible!

E plan espauridi, l’obliguèren a sauvarse era lengua ena boca, e entà acabar abans, l’ajudèren a amiar era arca ena sua casa e barrèren era pòrta ath sòn darrèr.

Mès era casa de Califa ère tan petita, qu’era arca l’aumplie complètament, exactament coma se siguesse hèta entà calar-se aquiu. E sense saber ja a on meter-se entà passar era net, Califa se metec ath dessús dera arca totafèt estirat. E d’aquera manèra se metec a reflexionar sus tot aquerò que l’auie arribat pendent eth dia. E se preguntèc de pic: “Mès, vam a veir, a qué demori entà daurir era arca e saber-me’n deth sòn contengut? “ E sautèc sus es dus pès e trabalhèc damb es mans tot çò que podec entà daurir-la, mès en bades. E se didec: “Com ei que se me trebolèc era rason enquiath punt de crompar aguesta arca que ne tansevolh posqui daurir?” E de nauèth sagèc de trincar era sarralha e hèr-la sautar pes aires, mès en bades. Alavetz se didec: “Demorem a deman entà veir se com mos apraiam!” E un aute còp s’estirèc sus era arca e non se tardèc a esclipsar-se, roncant ath mès poder.

Mès ath cap d'ua ora de trapar-se aquiu, se desvelhèc, exaltat d'espant, e fotec eth cap contra eth tet dera casa. Pr'amor que venguie de notar que se botjaue quauquarren laguens dera arca. E còp sec hugec deth sòn cap eth saunei ath còp qu'era rason, e exclamèc: "Plan que òc i deu auer bèth genni aciu laguens! Laudat sigue Allà que m'inspirèc a non daurir era tapa! Pr'amor que se l'auessa daurit aurie gessut e s'aurie metut a atacar-me ath miei dera escurina e qui sap se qué aurie passat! E solide que jo non i gesseria guanhant!" Mès en madeish moment que formulaue eth sòn pensament de terror, s'aumentèc eth bronit en interior dera arca, e arribèc enes aurelhes de Califa ua sòrta de gemec. Alavetz, ar arràs der espant, Califa cerquèc per instint ua lampa entà alugar era lum, mès non se'n brembaue de qué era praubetat l'empedic tostemp auer ua lampa, e mentre anaue paupant damb es mans enes parets dera casa, li carrinclauen es dents, e se didie: "Aquerò qu'ei terrible complètament terrible!" Dempús, coma que s'aumentaue era sua pòur, dauric era pòrta e se precipitèc dehòra ath miei dera net, cridant damb totes es sues fòrces:

"Ajuda! Ò abitants deth khant! ò vesins! acoditz! ajuda!"

E es vesins qu'ena sua majoritat dormien tranquillament se desvelhèren espauridi e vengueren ada eth, mentre qu'es hemnes pistauen pes pòrtes e hièstres. E li preguntèren toti: "Qué te cau, ò Califa?" Eth contestèc: "Lèu, balhatz-me lèu ua lampa donques qu'a vengut a visitar-me un genni!"

E es vesins se meteren a arrir, e un d'eri, a maugrat de tot, acabèc en tot balhar-li era lampa. E Califa cuelhec era lampa e pugèc ena sua cramba un shinhau mès encoratjat. Mès quan s'inclinaue sus era arca, entenec de pic ua votz que didie: "A! a on sò?" E mès espaurit que jamès, ac abandonèc tot, se calec dehòra coma un lhòco, cridant de nauèth: "Ò vesins! Ajudatz-me!" E es vesins li dideren: "Ò maudit Califa!, mès quin malastre t'arribe? Acabaràs ja de shordar-mos?" Eth contestèc: "Ò bona gent! eth genni qu'ei ena arca! Se botge e parle!" Eri preguntèren: "Ò mentidèr! e qué ditz eth genni?"

Eth contestèc: "M'a dit: "A on sò?" Es vesins li responeren arrint: "Donques en lunfèrn solide, ò maudit! Pro que non gaudisques deth saunei en tota era tua vida! As metut en movement a tot eth khant e a tot eth barri! Se non te cares, baisharam a moler-te es uassi!" E encara qu'ère miei mòrt de pòur, decidic tornar ena sua cramba, hènt apilament de valor, cuelhec ua grana pèira e trinquèc era barralha dera arca e hec sautar a còps era tapa.

E vedec estirada laguens, langorosa e damb es paupetes miei dubèrtes, a ua joena beròia coma ua huri e ludenta de peireries! Qu'ère Fòrça-des-Còrs! E en senter-se liura, e alendant a tot paumon er aire fresc, se desvelhèc deth tot, e acabèren complètament es efèctes deth bang.

E aquiu ère era esblancossida e beròia e vertadèrament desirabla!

En veir aquerò, eth pescador, qu'ena sua vida auie vist ath descubèrt, non solet ua beresa semblabla, senon ne tansevolh ua vulgara hemna, queiguec de jolhs dauant d'era, e li preguntèc: "Per Allà, ò senhora mia!, qui ès?...

En aguest moment dera sua narracion Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setanta dusau net

Era didec:

"…queiguec de jolhs dauant d'era, e li preguntèc: "Per Allà, ò senhora mia!, qui ès?.

Era dauric es uelhs, uns uelhs neri de pestanhes corbades, e didec: "A on ei Gensemin? a on ei Narcis?"

Aqueri qu'èren nòms de dues esclaues joenes qu'auie ath sòn servici en palai. E pensant-se Califa que li parlaue de gensemin e de narcís, contestèc: "Per Allà, ò senhora mia! qu'en aguest moment non è aciu mès que quauques flors seques de *henné*!"

En enténer aquera responsa e aquera votz, era joena se remetec complètamente, daurint es sòns uelhs deth tot, e preguntèc: "Qui ès? e a on sò?"

E ac didec damb ua votz mès doça qu'eth sucre, acompanhada d'un encantador movement dera man. E Califa, qu'ath hons auie ua anma plan delicada, s'emocionèc fòrça damb aquerò que vedie e entenie, e contestèc: "Ò senhora mia, ò vertadèrament plan beròia! que sò Califa eth pescador, e te trapes ena mia casa precisament!"

E preguntèc Fòrça-des-Còrs: "Alavetz ja non sò en palai deth califa Harun Al-Raschid?" Eth pescador contestèc: "Non, per Allà, qu'ès ena mia casa, en aguesta casa qu'ei un palai deth moment que te lòtge a tu! E era venda e era crompa t'a hèt esclaua mia donques que t'è crompat aué madeish, damb era tua arca, en publica subasta, per cent dinnars e un dinnar! E t'è transportat ena mia casa, adormida en aguesta arca. E non me n'è sabut dera tua preséncia enquia que m'espauriren es tòns movements d'abans! E ara me n'encuedi de qué era mia estela puge damb auspicis erosi, encara qu'anteriorament siguesse tan mesquina e nefasta!"

En enténer aguestes paraules, Fòrça-des-Còrs arric, e didec: "Atau, donc, m'as crompat en mercat sense veder-me, ò Califa?" E contestèc eth: "Òc, per Allà, sense supausar tansevolh era tua preséncia." Alavetz comprenec Fòrça-des-Còrs que guaire l'auie arribat auie estat tramat per Sett-Zobeida, e hec qu'eth pescador li condèsse tot aquerò que l'auie arribat, desde eth principi enquiath finau.

E seguic parlant d'aguesta manèra damb eth enquiath maitin. Alavetz li didec era: "Ò Califa! Non as arren entà minjar? Donques qu'è fòrça hame."

Eth pescador contestèc: "Que non è arren entà minjar ne entà béuer, absoludament arren. E ja hè dus dies, per Allà, que non me hèsqui vier arren ena boca."

Era preguntèc: "As ath dessús bèth sòs, aumens?"

Eth pescador didec: "Sòs? ò senhora mia! Allà me sauve aguesta arca qu'ena sua crompa è despenut era mia darrèra moneda, ahiscat peth mèn destin e eth mèn curiosèr! E vaquí que sò calat ena misèria!"

En enténer aguestes paraules se metec a arrir era joena, e li didec: “A maugrat de tot, ges entà hèr-me a vier quauquarren de minjar, en tot demanar-l’ac as vesins, que non te lo remiràn. Pr’amor qu’es vesins se deuen as sòns vesins.”

Alavetz se lheuèc Califa e gessec en pati deth khan, e ath miei deth silenci dera auba, se metec a cridar: “Ò abitants deth khan! ò vesins! vaquí qu’eth genni dera arca me demane minjar ara! E non è arren a man entà autrejar-li.”

E es vesins, que cranhien aquera votz e qu’ath còp l’auien pietat per çò dera sua praubetat, baishèren a veder-lo, es uns amiant miei pan sobrèr deth minjar anterior, d’auti un tròç de hormatge, d’auti un cornishon, e d’auti un arravet.

Li botèren tot aquerò ena hauda deth sòn vestit retalhat e pugèren enes sues cases. E content der apilament hèt, Califa tornèc ena sua casa, e botèc tot aquerò entre es mans dera joena, en tot dider-li: “Minja, minja!”

Era se metec a arrir, e didec: “Com vau a minjar se non è ua gèrla entà béuer? Que se m’arturarien ena gòrja es bocades, e me morira alavetz!”

E contestèc Califa: “Luenh de tu eth mau, ò perfèctament beròia! Ara madeish vau a hèr-te a vier non ua gèrla senon un tonèl!”

E gessent en pati deth khan, cridèc damb toti es sòns paumons: “Ò vesins, ò abitants deth khan!” E de pertot gesseren votzes irritades que l’insultèren, e li dideren: “Mès qué vòs encara, ò maudit?”

Eth contestèc: “Eth genni dera arca me demane béuer ara!” E es vesins baishèren enquia on se trapaue eth, en tot amiar, uns un recipient d’aigua, d’auti ua gèrla, d’auti ua anfora e bèth un un tonèl; e ac cuelhec eth, amiant es recipients ena man e en cap o dejós deth braç e s’esdeguèc a hèr-se-lo a vier tot a Fòrça-des-Còrs, en tot dider-li: “T’amii çò que desire era tua anma! Desires bèra causa mès?”

Era didec: “Non, es dons d’Allà que son nombrosi!”

Didec eth: “Alavetz, ò senhora mia! parla-me damb era tua paraula tan doça, e conda-me era tua istòria, pr’amor que non la coneishi.”

Alavetz Fòrça-des-Còrs guardèc a Califa, arric, e didec: “Te cau saber, donc, ò Califa! qu’era mia istòria se resumís en dues paraules! Era gelosia dera mia rivau!. Sett-Zobeida, era pròpria esposa de Harun Al-Raschid, me neguèren en aguesta situacion que d’era tu me sauvères, erosament entath tòn destin! Pr’amor que sò Fòrça-des-Còrs, era favorita der Emir des Credents. Per çò que hè a tu, era tua felicitat ei assegurada a compdar d’ara!”

E Califa li preguntèc: “Mès aguest Harun ei eth madeish que l’ensenhè er art dera pesca? Ei aguest espaurugal que vedí en palai, seigut en ua cagira molt grana?” Era responec: “Eth madeish precisament!”

Didec eth: “Per Allà!, qu’ena mia vida è trapat un tocador de clarinet ne un brigand mès gran! Non solet m’a panat, aguest miserable de cara holada, senon que m’a dat un

dinnar dempús d'auer-me fotut cent còps de pau! Se lo torni a trapar l'estronhi damb aguest baston!"

Mès Fòrça-des-Còrs li didec, en tot hèr-lo carar: "Dèisha aguest lenguatge inconvenient, pr'amor qu'ena naua situacion que vas a trapar-te te cau daurir es uelhs deth tòn esperit e cultivar era cortesia e es bones manères! E alavetz quan passes pera tua pèth era bròssa dera galanteria, ò Califa! te convertiràs en un ciutadan de naut reng e en un personatge dotat de distincion e de delicadesa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setanta tresau net

Era didec:

"…E alavetz quan passes pera tua pèth era bròssa dera galanteria, ò Califa! te convertiràs en un ciutadan de naut reng e en un personatge dotat de distincion e de delicadesa!"

Quan Califa auec entenut aguestes paraules de Fòrça-des-Còrs, sentec qu'ath sòn laguens se hège ua grana transformacion, e se li daurien es uelhs der esperit, e se l'agranie era comprension des causes, e se l'agudaue era intelligéncia. E siguec entath sòn ben tot aquerò! Be n'ei de vertat qu'es anmes fines exercissen ua influéncia grana sus es anmes grossières! Atau, donc, enes paraules doces de Fòrça-des-Còrs, eth pescador Califa, insensat e grossièr enquia alavetz, se convertie per moments en un elegant ciutadan, dotat de formes excellentes e d'eloqüenta lengua.

Efectivament, quan Fòrça-des-Còrs l'auec d'indicar d'aquera manèra era conducta qu'auie de seguir, mès que mès en cas que lo tornèssen a cridar ena preséncia der Emir des Credents, eth pescador Califa responec: "Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs! Es tòns avertiments, ò senhora mia! son era mia norma de conducta, e era tua benvolença ei era ombra qu'en era me compladi. Escoti e aubedisqui! Allà t'aumplisque des sues benediccions e t'autrege toti es tòns desirs! Vaquí entre es tues mans ath mès abnegat des tòns esclaus, a Califa eth pescador, aubedient e plen de cortesia entàs tòns merits!"

Dempús higec: "Parla, ò senhora mia! Qué posqui hèr entà servir-te? " Era contestèc: "Ò Califa! sonque me cau ua pluma, un tintèr e ua huelha de papèr." E Califa s'esdeguèc a córrer entara casa d'un vesin, que l'aprovedic d'aqueri diuèrsi objèctes. E se les hec a vier a Fòrça-des-Còrs, que de seguit escriuec ua longa carta ar òme de negòcis deth califa, ath madeish joièr Ibn Al-Kirnas, qu'en d'auti tempsi l'auie crompat e aufrit coma present ath califa. E en aquera carta lo metie ath pas de tot çò que venguie d'arribar-li, e l'explicaue que se trapaue ena casa deth pescador Califa, ath quau pertanhie per çò dera venda e dera crompa. E pleguèc era carta, e l'ac autregèc a Califa, en tot dider-li: "Cuelh aguesta carta e hè-la a vier en mercat des joièrs a Ibn Al-Kirnas, er òme de negòcis deth califa, qu'era sua botiga coneishen toti. E non desbrembes es mies recomanacions per çò des bones manères e lenguatge." E Califa responec damb

era audida e era aubediéncia, cuelhec era carta , se la hec a vier enes pòts e en front e dempús partic ath mès córrer entath mercat des joièrs, a on preguntèc pera botiga d'Ibn Al-Kirnas, que l'indiquèren. E s'apressèc ena botiga, e damb fòrça escuelhudes manères, s'inclinèc dauant deth joièr e li desirèc era patz.

E eth joièr corresponec ath sòn desir, encara que sense a penes guardar-lo, e li preguntèc: "Qué vòs?" E coma responsa, Califa l'autregèc era carta. E eth joièr la cuelhec damb era punta des dits e la deishèc ath sòn costat en tapís, sense lieger-la ne tansevolh daurir-la, donques que se pensaue qu'ère ua demana d'aumòina e que Califa ère un mendicant. E li didec a un des sòns sirvents: "Balha-li miei dracma!"

Mès Califa refusèc dignament aquera aumòina, e li didec ath joièr: "Que non demani aumòina! Sonque te prègui que lieges aguesta carta!" E eth joièr cuelhec era carta, la despleguèc e la liegec, e de ressabuda la punèc e se la hec a vier en cap respectuosament, e convidèc a sèir-se a Califa, e li preguntèc: "Ò frair mèn! a on ei era tua casa?"

Eth pescador contestèc: "En tau barri e en tau carrèr e en tau khan." Eth joièr didec: "Perfèctament!" E cridèc as sòns dus emplegats mès importants, e les didec: "Amiatz ad aguest aunorable ena botiga deth mèn cambista Mohsen, pr'amor de qué li balhe mil dinnars d'aur. Dempús, hètz-lo a vier aciu çò mès lèu possible!" E es dus emplegats amièren a Califa ena casa deth cambista, ath quau dideren: "Ò Mohsen, autreja ad aguest aunorable mil dinnars d'aur!" E eth cambista pesèc es mil dinnars d'aur e les autregèc a Califa, que tornèc damb es dus emplegats ena botiga d'Ibn Al-Kirnas; e lo trapèc montat en ua mula magnificament ornada, enrodat de cent esclaus vestidi damb rics vestits. E eth joièr li senhalèc a Califa ua auta mula non mens beròia e li didec que montèsse en era e lo seguisse. Mès didec Califa: "Per Allà, ò senhor mèn! qu'ena mia vida è montat jo en ua mula, e non sai anar a shivau ne tansevolh en un saumet!" Eth joièr didec: "Qu'ei parièr! Ja n'aprenerà aué!"

E didec Califa: "Me cau pòur de qué me lance en solèr e me trinca es costelhes!" Eth joièr contestèc: "Non cranhes arren e monta!" E didec Califa: "En nòm d'Allà!" E en un bot montèc ena mula, encara que plaçant-se ath revèrs, e li cuelhec era coa en sòrta dera brida. E era mula, qu'ère en excès pachoqueta, s'estrementic e comencèc a voludar-se, en tot foter-lo en solèr rapidament. E Califa se lheuèc adolorit e didec: "Pro me'n sai jo de qué non posqui anar d'auta manèra que sus es mèns pès!"

Mès aguesta siguec era darrèra des tribulacions de Califa! E en avier eth sòn destin l'auie d'amiar decididament peth camin dera prosperitat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setanta quatau net

Era didec:

… Mès aguesta siguec era darrèra des tribulacions de Califa! E en avier eth sòn destin l'auie d'amiar decididament peth camin dera prosperitat!

Efectivament, eth joièr didec a dus des sòns esclaus: “Amiatz en hammam ad aguest patron vòste e didetz que li balhen un banh de prumèra qualitat. E amiatz-lo dempús ena mia casa, a on vierè jo a cercar-lo.” E se n’anèc solet entara casa de Califa, ara cèrca de Fòrça-des-Còrs entà hèr-se-la a vier ena sua casa tanben.

Per çò de Califa, es dus esclaus se lo heren a vier en hammam, a on non auie botat es pès ena sua vida, e l’ac confièren ath milhor massatgista e as milhors banhadors, que de seguit se tengueren a lauar-lo e a heregar-lo. E li treigueren dera pèth e des peus ua quantitat de lordera de tota sòrta, e pedolhs e cimes de totes es varietats. E l’apraièren e lo refresquèren, e dempús de secar-lo, lo vestiren damb un vestit somptuós de seda qu’auien anat a crompar ara prèssa es dus esclaus. E vestit de tau sòrta, l’amièren entara casa deth sòn patron Ibn Al-Kirnas, que ja auie tornat aquiu damb Fòrça-des-Còrs.

E en entrar ena sala principau dera casa, Califa vedec ara joena seiguda en un beròi divan e enrodada per ua multitud de sirventes e d’esclaues que s’esdegauen a mestrar-la. E per cèrt, qu’ara pòrta dera casa, quan lo vedec eth portèr, s’esdeguèc a lheuar-se en aunor sòn e a punar-li era man respectuosament. E tot aquerò negaue en un gran estonament a Califa. Mès que non ac demostrèc pr’amor de no semblar mau educat. E enquia e tot quan toti s’apressèren ath sòn entorn entà dider-li: “Sigue deliciós eth tòn banh!”, sabec contestar damb urbanitat e eloqüéncia; e en herir-lo enes sues pròpries aurelhes, es sues paraules lo meravilhauen e lo vantauen agradiuament.

De sòrta que quan siguec en preséncia de Fòrça-des-Còrs, s’inclinèc dauant d’era e demorèc a qu’era li dirigisse prumèr era paraula. E Fòrça-des-Còrs se lheuèc en aunor sòn e lo cuelhec dera man, e lo hec sèir ath sòn costat en divan. Dempús l’aufric ua tassa plia de sorbet de sucre perhumat damb aigua de ròses; e lo cuelhec e se lo beuec tot doç, sense hèr cap bronit damb era boca, e entà mostrar encara milhor era sua educacion, a mieges, en sòrta d’avalar-se-lo tot e méter es dits laguens, coma solide aurie hèt abans. E enquia e tot deishèc era tassa ena plata sense trincar-la, e prononcièc damb paraula molt eloqüenta era formula de cortesia qu’entre era gent ben educada se pronóncie quan s’a acceptat quauquarren de minjar o de beuer. “Pro que se tarde tostemp era ospitalitat d’aguesta casa!” E Fòrça-des-Còrs li contestèc: “E qu’era tua vida se tarde tanben molt!” E dempús d’obsequiar-lo damb un hestau excellent, li didec: “Ara, ò Califa! a arribat eth moment de qué mòstres tota era tua intelligéncia e es tòns merits. Per tant, escota-me ben,e non desbrembes aquerò qu’escotes!

Des d’aciu vieràs en palai der Emir des Credents e demanaràs audiéncia, que te serà autrejada, e dempús des omenatges que se li deuen ath califa, li dideràs: “Ò Emir des Credents! te prègui que m’autreges un favor coma rebrembe der ensenhament que te balhè.” E te l’autrejarà per auança. E li dideràs: “Desiri que me hèsques er aunor d’èster eth mèn convidat aguesta net.” Aquerò ei tot! E ja veiram s’accèpte o non!”

Alavetz se lheuèc Califa e gessec acompanhat damb ua seguida nombrosa d’esclaus botadi ath sòn servici, e vestit damb un vestit de seda que deuie valer mès de mil dinnars. E d’aguesta sòrta, campaue ar arràs era sua beresa natiua des sues faccions, e ère tot estonat!

Pr'amor que ditz eth provèrbi:

"Bota magnifics vestits a ua cana, e era cana resultarà ua nauèth maridada!"

Quan arribèc en palai siguec vist de luenh peth cap eunuc Sandal, que se quedèc estonat d'aquera transformacion e correc damb tota era fòrça des sues cames ena sala deth tron, e li didec ath califa: "Ò emir des Credents!, sabi pas se qué se passe! Mès eth cas ei que Califa eth pescador s'a convertit en rei! Pr'amor que vaquí que ven vestit damb ròba que deu valer auments mil dinnars, acompanhat per ua seguida esplendida!"

E didec eth califa: "Hè-lo entrar!"

Atau, donc, Califa siguec introduit ena sala deth tron, a on se trapaue Harun Al-Raschid ath miei dera sua glòria. E eth pescador s'inclinèc coma solet ac saben hèr es mès grani entre es emirs, e didec: "Era patz sus tu, ò Comendador des Credents, ò califa deth Patron des Tres Mons, defensor deth pòble des fidèus e dera nòsta fe! Allà eth Plan Naut alongue era tua vida e aunore eth tòn règne e la lhèue enquiath reng mès naut!"

En veir e enténer tot aquerò, eth califa arribèc ar arràs der estonament. E non podie compréner per quin camin l'auie arribat tan rapidament a Califa era fortuna.

E li preguntèc a Califa: "Ditz-me abans qu'arren, ò Califa! d'a on as trèt aguesta ròba tan beròia?"

Eth pescador contestèc: "Deth mèn palai, ò Emir des Credents!" Eth califa preguntèc: "Mès, qu'ei qu'as un palai, ò Califa?"

Eth pescador contestèc: "Tu vies de didè'c, ò Emir des Credents! E precisament vengui a convidar-te entà qu'aguesta net l'illumines damb era tua preséncia! Qu'ès, donc, eth mèn convidat." E Al-Raschid, cada còp mès estupefacte, acabèc arrint, e preguntèc: "Eth tòn convidat? Plan ben. Mès ne sò jo solet o jo e toti que son damb jo?" Eth pescador contestèc: " Tu e toti es que volgues hèr-te a vier damb tu…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setanta cincau net

Era didec:

"…Tu e toti es que volgues hèr-te a vier damb tu!" E Harun guardèc a Giafar. E Giafar s'apressèc a Califa e li didec: "Seram es tòns òstes aguesta net, ò Califa! Atau ac vò er Emir des Credents." E Califa, sense híger ua paraula mès, punèc era tèrra entre es mans deth califa, e dempús de dar-li a Giafar era direccion dera sua naua casa, tornèc ath costat de Fòrça-des-Còrs, qu'ada era li condèc era capitada dera sua mission.

Per çò deth califa, s'auie quedat molt perplèx e li didec a Giafar: "Com me pòs explicar, ò Giafar! aguesta transformacion tan sobtada de Califa, eth miserable brigand d'ager, en un ciutadan tan fin e tant eloqüent, e ric entre es emirs e mercadèrs mès rics?" E contestèc Giafar: "Solet Allà, ò emir des Credents! coneish es replecs deth camin que seguís eth Destin!"!

E quan siguec de nets, eth califa montèc a shivau, e acompanhat de Giafar, de Massrur e de quauqui intims, se presentèc ena casa a on l'auien convidat. E en arribar en era, vedec que, des dera entrada enquiara pòrta de recepcion, i auie eth solèr caperat de beròis tapissi de valor, e es tapissi èren semiadi de flors de toti es colors. E vedec ath pè dera escala a Califa que lo demoraue arridolent, e que s'esdeguèc a tier-li er estriu entà ajudar-lo a baishar deth shivau. E li desirèc era planvenguda en tot inclinar-se enquiath solèr, e lo hec passar, dident: "*Bismilah*!"

E eth califa se trapèc en ua sala grana nauta de tet, somptuosa, rica e ath miei dera quau i auie un tron d'aur massís d'evòri, quilhat sus quate pès d'aur, e qu'en eth li preguèc Califa que se seiguesse. E de seguit entrèren damb immenses plates de porcelana uns botelhèrs joeni coma lues, que les presentèren copes precioses plies de condiments de musc pur, geladi e refrescants deliciosi. Dempús entrèren uns joeni, vestidi de blanc e mès beròis qu'es anteriors, mestrant-les minjars de colors admirables, lits farcidi, porets, anhèths fregidi, e tota sòrta d'audèth fregidi. Dempús entrèren d'auti esclaus blancs, joeni e encantadors, de cintura cenhuda e eleganta, que lheuèren es mantèls e mestrèren es plates de beuendes e de doci. E se colorejauen es vins en veires de cristau e en tasses d'aur enriquides damb peireries. E quan correren entre es mans blanques des botelhèrs, exalèren ua flaira que non se retiraue a cap auta, de sòrta que de vertat se les podie aplicar aguesti vèrsi deth poèta:

Botelhèr, mèstra-me d'aguest vin ancian, e mestra-lo tanben ath mèn companh, qu'ei aguest mainatge qu'estimi!

Ò vin preciós! Quin nòm digne des tues vertuts t'autrejarè? Te cridarè "licor dera nauèth maridada!"

Atau, donc, eth califa, mès meravilhat cada còp, li didec a Gafiar: "Ò Giafar!, per vida deth mèn cap, que non sai se qué admirar mès aciu, s'era magnificéncia d'aguesta recepcion o es manères refinades, esquistes e nòbles deth nòste ostejaire! De vertat que non ac compreni!"

Mès Giafar contestèc: "Tot aquerò que vedem non ei arren en comparèr de çò que pòt hèr encara Aqueth que non li cau que díder as causes: "Sigatz, entà que siguen!. Ça que la, ò Emir des Credents! çò qu'admiri especiaument en Califa ei era seguretat ena sua paraula e era sua sabença consumada! E aquerò me semble un senhau de bon destin. Pr'amor qu'Allà quan destribuís es sòns dons as umans, autrege sabença ad aqueri qu'eth sòn desir aliste entre toti es auti, e les autrege damb preferéncia es bens d'aguest mon!"

Mentretant, tornèc Califa, que se n'auie anat pendent un moment, e dempús de naui desirs de planveguda, didec Califa: "Vò er Emir des Credents permete ath sòn esclau que li presente ua cantaira tocadora de laüt entà encantar es ores dera sua net? Pr'amor qu'en aguest moment non i a en Bagdad cantaira mès expèrta ne musica mès abila!"

E contestèc eth califa: "Plan que t'ei permetut!" E Califa se lheuèc e entrèc a veir a Fòrça-des-Còrs, e li didec que ja auie arribat eth moment.

Alavetz Fòrça-des-Còrs, que ja ère tota apraiada e perhumada, non li calec que caperar-se en sòn gran mantèl e meter-se peth cap e peth ròstre eth leugèr vel de seda entà èster premanida a presentar-se.

Califa la cuelhec dera man, e velada d'aquera manera la hec passar ena sala, en tot emocionar-se es assistents ara vista des sòns anaments reiaus.

E quan era auec punat era tèrra entre es mans deth califa, que non podie endonviar se qui ere, se seiguec non luenh d'eth, templèc es còrdes deth laüt, e preludièc damb ua execucion que cuelhec en un extasi a tot er auditòri.

Dempús cantèc:

Entornarà eth temps ath nòste patron aqueri qu'estimam?

A! doça union des aimants, tornarè a saborar-te?

Ò encantament des nets ena casa amorosa! Ò encantament des mèns nets! Viueria jo encara sense demorar-te?

En enténer de nauèth aquera votz qu'es sòns accents l'èren coneishudi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setanta siesau net

Era didec:

… En enténer de nauèth aquera votz qu'es sòns accents l'èren coneishudi, eth califa, emocionat ar arràs, s'esblancossic tot, e quan s'acabèren es darrères paraules deth cant, queiguec estavanit. E toti l'enrodèren, en tot prodigar-li fòrça suenhs. Mès Fòrça-des-Còrs cridèc a Califa, e li didec: "Ditz-les a toti que se retiren un moment ena sala deth costat, e que mos dèishen solets!" E Califa preguèc as convidadi que se retirèssen, pr'amor de qué Fòrça-des-Còrs podesse prodigar ath califa es suenhs que li calien. E quan abandonèren es auti era sala, Fòrça-des-Còrs lancèc luenh d'era, en un movement rapid, eth mantèl que la caperaue e eth vel que li tapaue eth ròstre, e apareishec vestida damb un vestit totafèt semblable as que vestie en palai, quan eth califa l'acompanhaue. E s'apressèc a Al-Raschid que seguie estirat sense hèr cap movement, e se seiguec ath sòn costat, e l'esposquèc damb aigua de ròses e li hec aire damb eth ventalh, e acabèc en tot remeter-lo.

E eth califa dauric es uelhs e en veir ath sòn costat a Fòrça-des-Còrs, siguec a man d'estavanir-se un aute còp. Mès s'esdeguèc era a punar-li es mans, arrint e damb lèrmes enes uelhs; e eth califa exclamèc ar arràs dera emocion: "Èm en dia dera Resurrecion, e se desvelhen enes sues hòsses es mòrts, o ei que sò en tot soniar?"

E contestèc Fòrça-des-Còrs: "Ò Emir des Credents! ne èm en dia dera Resurreccion, ne sónies. Pr'amor que sò Fòrça-des-Còrs, e sò viua! e era mia mòrt solet a estat un simulacre!" E en pòques paraules li condèc des deth principi enquiath finau guaire l'auie arribat. Dempús higec: "E tota era felicitat que mos arribe ara, l'ac deuem a Califa eth pescador."

En enténer aquerò, Al-Raschid tanlèu ploraue e somicaue coma arrie a gust. E quan acabèc de parlar era, la sarrèc entre es sòns braci, e la punèc enes pòts pendent fòrça temps, en tot sarrar-la contra eth sòn pièch. E non podec prononciar ua soleta paraula. E atau s'estèren es dus pendent ua ora.

Alavetz Califa se lheuèc e didec: "Per Allà, ò Emir des Credents! Me pensi qu'ara non haràs que me foetegen!" E eth califa, remetut ja deth tot, se metec a arrir, e didec: "Ò Califa!, guaire posca hèr jo en avier per tu, non serà arren en comparèr de çò que te deuem. Ça que la, vòs èster eth mèn amic e governar ua provícnia deth mèn Empèri?" E contestèc Califa: "Pòt er esclau refusar es ofèrtes deth sòn patron magnanim?" Alavetz Al-Raschid didec: "Plan, donc, Califa, non solet te nomenti governador de província damb emoluments de dètz mil dinnars ath mes, senon que desiri qu'era pròpria Fòrça-des-Còrs aliste entà tu ath sòn gust, entre es joenes de palai e es hilhes des emirs e des notables, a ua joena que serà era tua esposa! E jo madeish m'encargui dera sua ròba e dera sua dòt que tu l'as d'autrejar ath sòn pair. E a compdar d'ara voi veder-te cada dia, e auer-te enes es hestaus ath mèn costat e ena prumèra hilèra entre es mèns intims. E auràs ua casa digna des tues foncions e deth tòn reng e tot aquerò que posque desirar era tua anma."

E Califa punèc era tèrra entre es mans deth califa. E auec tota aguesta felicitat e fòrça d'autes felicitats mès! E deishèc d'èster celibatari e viuec ans e ans damb era joena esposa que l'alistec Fòrça-des-Còrs e qu'ère era mès beròia e era mès modèsta des hemnes deth sòn temps.

Atau siguec!

Glòria ath qu'autrege es sòns favors as creatures e repartís ath sòn gust alegries e felicitat!

Dempús didec Schahrazada: "Mès non te penses, ò rei afortunat! qu'aguesta istòria ei mès admirabla o mès meravilhosa qu'era que te sauvi entà acabar era net!" E exclamèc eth rei Schahriar: "De vertat, ò Schahrazada! que non è dobtes ja des tues paraules. Mès ditz-me lèu eth nòm d'aguesta istòria que m'auies sauvat entad aguesta net. Pr'amor que deu èster extraordinària s'ei qu'ei mès admirabla qu'era de Califa eth pescador!" E Schahrazada arric e didec: "Òc, ò rei! aguesta istòria se cride…

Es aventures de Hassan Al-Bassri

E Schahrazada li didec ath rei Schahriar:

Te cau saber, ò rei afortunat! qu'era istòria meravilhosa que vau a condar-te, a ua origina extraordinària que me cau revelar-te abans de començar; autrament non serie aisit compréner se com arribèc enquia jo.

Plan que òc, enes edats e enes ans de hé fòrça temps, i auie un rei entre es reis de Persia e deth Khorassan, qu'auie jos era sua dominacion eth país dera India, de Sindh e dera China, atau coma es pòbles qu'abitauen en aute costat der Oxus enes tèrres barbares. Se cridaue eth rei Kendamir. E ère un eròi de valor indomable e un cavalièr mès valent que

sabie tier era lança, l'agradaue era caça e es cavaucades guerrères. Mès s'estimaue plan mès que cap auta causa era convèrsa damb gent agradiua e persones instruïdes, e enes hestaus autrejaue eth lòc d'aunor ath sòn costat as poètes e as narradors.

Mès encara i a mès! Quan un estragèr, dempús d'auer-li acceptat era sua ospitalitat e experimentat es efèctes dera sua esplendidesa e dera sua generositat, li relataue bèth conde desconeishut encara peth monarca e bèra istòria beròia, eth rei Kendamir l'aumplie de favors e de beneficis, e non l'enviaue entath sòn país enquia que l'auie satisfèt toti es sòns desirs, e hège que l'acompanhèsse pendent tot eth viatge ua seguida esplendida de cavalièrs e esclaus as sues ordes. Per çò des sòns narradors abituaus e des sòns poètes, les tractaue damb es madeishes consideracions qu'as sòns visirs e emirs. E d'aguesta sòrta, eth palai s'auie convertit en ua casa agradiua entà toti es que sabien hèr vèrsi, ordenar òdes o hèr revíuer damb era sua paraula eth passat e es causes mòrtes.

Atau, donc, non mos cau estonar de qué, ath cap de cèrt temps, eth rei Kendamir auesse entenut toti es condes coneishudi des arabs, des perses e des indis, e se les sauvèsse ena sua memòria damb es passatges mès beròis des poètes e des ensenhaments des analistes versadi en estudi des pòbles ancians. De manèra que, dempús recapitular guaire sabie, non li quedèc arren entà apréner ne arren entà escotar.

Quan se vedec en aqueth estat, se sentec cuelhut pera ua grana tristesa e negat en ua grana perplexitat. Alavetz, sense saber ja com ocupar es sòns moments d'òci, s'acarèc damb eth sòn cap eunuc, e li didec:

"Vè-te'n de seguit a cercar a Abu-Alí!" Abú-Alí ère eth narrador favorit deth rei Kendamir; e ère tant eloqüent e auie tan nautes dòts, que podie hèr que se tardèsse un conde un an sancer sense interropcion e sense cansar ua soleta net era atencion des sòns audidors. Mès, coma toti es sòns companhs, auie ja agotat era sua sabença e es sòns recorsi d'eloqüencia, e des de hège fòrça temps se trapaue mancat d'istòries naues.

Er eunuc s'esdeguèc, donc, a cercar-lo e a hèr-lo passar enes apartaments deth rei. E eth rei li didec: "Vaquí, ò pair dera eloqüéncia! qu'as agotat era tua sabença e te trapes mancat d'istòries naues! Totun, te manè vier, pr'amor qu'ei absoludament de besonh que, a maugrat de tot, relates un conde extraordinari e desconeishut, e que non l'aja entenut jamès. Pr'amor qu'ara me shauten mès que jamès es istòries e eth relat d'aventures. Atau, donc, s'artenhes encantar-me damb paraules beròies que me haràs escotar, te corresponerè en tot autrejar-te immenses tèrres que d'eres ne seràs eth patron e fortaleses e palais, damb un acòrd que te desliure de tota sòrta de pagaments e de tributs; e tanben te nomentarè eth mèn gran visir e te harè sèir ena mia dreta; e governaràs ath tòn gust, damb plia autoritat, ath miei des mèns subdits e des subdits des mèns règnes. E se vòs, enquia e tot te legarè eth tron dempús dera mia mort. E, mentre jo siga viu, te pertanherà tot aquerò que me pertanhe! Mès s'eth tòn destin ei pro nefast entà que non posques satisfèr eth desir que vengui d'exprimir-te, e que supause entara mia anma fòrça mès que possedir era tèrra sancera, a compdar d'ara ja pòs començar a dider-te adiu des tòns parents e dider-les que te demore era horca."

En enténer aguestes paraules deth rei Kendemir, eth narador Abu-Alí comprenec qu'ère perdut sense remèdi, e repliquèc: "Escoti e aubedisqui!" E baishèc eth cap, damb eth ròstre esblancossit, cuelhut d'ua grana desesperacion. Mès ath cap de cèrt temps, lheuèc eth cap, e didec: "Ò rei! eth tòn ignorant esclau, abans de morir, li demane ua gràcia ara tua generositat."

E preguntèc eth rei: "E qué ei aquerò?" Er aute didec: "Que l'autreges solet eth tèrme d'un an entà permeter-li trapar çò que li demanes. E se passat aguest an non trape eth conde mentat, o, se, encara que lo trape, non ei eth mès beròi, eth mès meravilhós e eth mès extraordinari qu'age arribat ena audida des òmes, patirè, sense amarum, eth suplici dera horca."

En enténer aguestes paraules, eth rei Kendamir se didec: "Be n'ei de long aguest tèrme! E cap òme sap s'a de víuer eth dia a vier!" Dempús higec: "Ça que la, ei tan gran eth mèn desir d'enténer ua istòria mès, que t'autregi aguest tèrme d'un an; mès damb era condicion de qué non te botges dera tua casa pendent tot aguest temps." E eth narrador Abu-Alí punèc era tèrra entre es mans deth rei, e s'esdeguèc a tornar ena sua casa.

Ja en era, dempús de reflexionar fòrça estona, cridèc a cinc des sòns joeni mamalucs, que sabien lièger e escríuer, e que, ath delà, èren es mès sagaci, es mès abnegadi e es mès distinguidi de toti es sòns sirvents, e a cada un d'eri li balhèc cinc mil dinnars d'aur. Dempús les didec: "Vos è elevat e suenhat e neurit ena mia casa enquia quan arribèsse un dia coma aguest. A vosati vos tòque, donc, ajudar-me a gésser d'entre es mans deth rei."

Eri contestèren: "Ordena, ò patron nòste! Es nòstes anmes te pertanhen e te serviram de rescat!" Eth didec: "Escotatz! Cada un de vosati partirà enta païsi estrangèrs pes desparièrs camins d'Allà! Recorretz toti es règnes e toti es parçans dera tèrra ara cèrca des sabents, des persones sagaces, des poètes e des narradors mès celèbres. E preguntatz-les, damb era finalitat de transmeter-me-les, se coneishen era Istòria des Aventures de Hassan Al-Bassri. E se, per un favor deth Plan Naut la coneish bèth un d'eri, didetz-li que vo'la conde e vo l'escriue ath prètz que sigue. Pr'amor que solet damb aguesta istòria poderatz sauvar ath vòste patron dera horca que lo demore!"

Dempús s'acarèc damb cada un d'eri en particular; e li didec ath prumèr mameluc: "Tu te'n vas pes païsi dera India e deth Sindh e pes parçans e províncies que depenen d'eri." E li didec ath dusau: " Tu te'n vas entà Persia e China e es païsi vesins!" E li didec ath tresau: "Tu recorreràs eth Kharassan e es sues dependéncies!" E li didec ath quatau: "Tu exploraràs tot eth Magreb d'orient a occident!" E li didec ath cincau: "Per çò que hè a tu, ò Mobarak! visitaràs Egipte e Siria…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribècc era cinc centes setanta setau net

Era didec:

"…Per çò que hè a tu, ò Mobarak! visitaràs Egipte e Siria!"

Atau parlèc as sòns cinc abnegats mamalik eth narrador Abu-Alí. E les alistèc entara partida un dia de benediccion, e les didec: “Partitz en aguest dia benedit! E tornatz damb era istòria que d’era depenerà era redempcion!” E se dideren adiu d’eth, e partiren en cinc direccions desparières.

Mès, ath cap d’onze mesi, es quate prumèrs tornèren un darrèr der aute molt desencantadi e li dideren ath sòn patron que, a maugrat des exactes cèrques pes païsi luenhants que venguien de recórrer, eth destin non les auie botat sus era tralha deth narrador o deth sabent que desirauen, e non auien trapat en nunlòc, ne enes ciutats ne enes tendes ne en desèrt, que narradors e poètes vulgars, qu’es sues istòries èren universaument coneishudes; mès per çò des aventures de Hassan Al-Bassri, degun les coneishie!

En enténer aguestes paraules, eth pièch deth vielh narrador Abu-Alí se sarrèc enquiath limit dera opression, e dauant deth sòn ròstre s’enneric eth mon. E exclamèc: “Non i a recors ne fòrça qu’en Allà! Ara veigui qu’en libre der Angel ei escrit que me demore era horca eth mèn destin.” E hec es sòns preparatius e eth sòn testament abans de morir damb aquera mort nera.

E vaquí çò que hè ada eth.

Mès respècte deth cincau mameluc, que se cridaue Mobarak, vaquí que recorrec tot eth país d’Egipte e ua part notabla de Siria, sense trapar tralha de çò que cercaue. E ne tansevolh es narradors famosi de Eth Caire lo poderen informar sus er ahèr, encara qu’era sua sabença supère er enteniment. Encara mès! Ne tansevolh auien entenut a parlar as sòn pairs e pairins, narradors coma eri, dera existéncia d’aquera istòria. Atau, donc, eth joen mameluc cuelhec eth camin de tornada enta Damasc encara que non demoraue poder realizar satisfactòriament aquera mission.

E vaqui que, quan arribèc en Damasc, se sentec cuelhut per encantament deth sòn clima, des sòns jardins, des sues aigües e dera sua magnificéncia. E eth sòn entosiasme aurie arribat ar extrèm s’eth non auesse auut er esperit tan preocupat pera sua mission irrealizabla. E coma qu’ère tard, recorrie es carrèrs dera ciutat ara cèrca d’un khan a on passar era net, quan en tornar des mercats vedec ua multitud de cargadors, escampaires, traginèrs, cavadors, mercadèrs e aiguadèrs, atau coma d’autes moltes persones, que corrien en ua madeisha direccion. E se didec: “Qui sap a on deu anar tota aguesta gent?”

Quan ère ja prèst a córrer damb eri lo possèc damb violéncia un joen que venguie d’estramuncar en tot aganchar-se eth pè ena òrla deth sòn vestit per çò dera precipitacion dera marcha. E eth mameluc l’ajudèc a lheuar-se e dempús de secar-li era esquia, li preguntèc: “Entà on vas d’aguesta manèra? Te veigui molt preocupat e plen d’impaciéncia, e ja non sai qué pensar en veir tanben as auti hèr madeish que tu!” Eth joen li contestèc: “Veigui qu’ès estrangèr, donques qu’ignòres eth motiu dera nòsta corsa. Te cau saber, donc, que jo voi èster un des prumèrs d’arribar aquiu luenh, ena sala vòutada qu’en era se trape eth jeique Ishah Al-Monabbi, eth narrador sublim dera nòsta ciutat, eth que conde es istòries mès meravilhoses deth mon. E coma tostemp i a dehòra e laguens ua grana multitud d’audidors, e es qu’arriben darrèr non pòden gaudir

coma cau dera istòria condada, te prègui que me dispenses, donc, era prèssa per deishar-te!”

Mès eth joen mameluc se cuelhec ara ròba der abitant de Damasc, e li didec: “Ò hilh de gent de ben! te prègui que m’amies damb tu pr’amor de que trapa un bon lòc apròp deth jeique Ishak. Pr’amor que jo tanben desiri entener-lo, e per eth precisament ei que vengui deth mèn luenhant país!” E contestèc et joen: “Seguis-me, donc, e correm!” E possant a dreta e quèrra ara gent pacifica qu’entrauen enes sues cases, se lancèren ena sala a on celebraue es sues sessions eth jeique Ishak Al-Monabbi.

E vaquí que, en entrar en aquera sala de tet de vòuta que d’eth baishaue ua frescor doça, Mobarak vedec, seigut en ua cagira ath mei deth rondèu silenciós de cargadors, mercadèrs, notables, aiguadors e d’auti, a un venerable jeique de ròstre senhalat pera benediccion, de front enrodada d’esplendor, que parlaue damb un votz grèu seguint era istòria qu’auie començat hège mès d’un mes dauant des sòns audidors fidèus. Mès era votz deth jeique non se tardèc a animar-se condant es hètes insuperables deth guerrèr. E de pic se lheuèc deth sòn sèti, sense poder ja contier era sua veeméncia, e comencèc a recórrer era sala d’un costat en aute entre es sòns audidors, hènt rodar era simitarra deth guerrèr talhador de caps e hènt bocins as sòns enemics. Que morisquen es traïdors! Que siguen maudidi e uscladi en huec deth lunfèrn! E qu’Allà sauve ath guerrèr! Que ja ei sauvat! Mès non! A on son es nostes espades, a on son es nòsti paus entà vier ena sua ajuda? Vaqui! Que ges trionfant dera luta, estronhant as sòns enemics, queigudi damb era ajuda d’Allà! Atau, donc, glòria ath Totpoderós, patron dera valentia! E que vage ara eth guerrèr ena tenda que lo demore era enamorada, e qu’es bereses dera joena li hèsquen desbrembar es perilhs passats per era! E laudat sigue Allà qu’a creat ara hemna entà que bote eth baume en còr deth guerrèr e eth huec enes sues entralhes!

Coma qu’eth jeique Ishak botaue finau ara session damb aqueres paraules aguesta tarde, es audidors se lheuèren ar arràs der extasi, e repetint es darrères paraules deth narrador, gesseren dera sala. E eth mameluc Mobarak, meravilhat d’art tan admirable, s’apressèc ath jeique Ishak e dempús de punar-li era man, li didec: “Ò senhor mèn, sò estrangèr, e desiri demanar-te ua causa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes setanta ueitau net

Era didec:

“…Ò senhor mèn, sò estrangèr, e desiri demanar-te ua causa!” E eth jeique l’entornèc era sua salutacion, e contestèc: “Parla! Er estrangèr que non ei entà nosati estrangèr. Qué te cau?” Er aute contestèc: “Que vengui de luenh entà aufrir-te un present de mil dinnars d’aur de part deth mèn patron eth narrador Abu-Alí de Khorassan. Pr’amor que te considère eth mèstre de toti es narradors d’aguest temps, e vò demostrar-te atau era sua admiracion.”

Eth jeique Ishak contestèc: “Cèrtament, arrés saberà ignorar era fama der illustre Abu-Alí de Khorassan! Accèpti, donc, coraument eth present deth tòn patron, e voleria a cambi enviar-li bèra causa a trauèrs tòn. Ditz-me, donc, çò que mès l’agrade, pr’amor de que eth mèn present l’agrade mès encara!”

En enténer aguestes paraules tant de temps demorades, eth mameluc Mobarak se didec: “Que ja sò ath finau des mèns desirs! E aguest serà eth mèn darrèr recors!” E contestèc: “Allà t’aumplisque des sues benediccions, ò senhor mèn! Mès es bens d’aguest mon son nombrosi sus eth cap d’Abu-Alí, que non desire qu’ua causa, e ei ornar eth sòn esperit damb aquerò que non coneish. Atau, donc, m’a enviat a tu entà demanar-te, se te platz, que l’ensenhes bèth conde que damb eth posque adocir es aurelhes deth nòste rei! Per exemple: arren poirie emocionar-lo mès que saber per tu, s’ei qu’ac coneishes, era istòria que se cride es Aventures de Hassan Al-Bassri!”

Eth jeique contestèc: “Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs! Eth tòn desir serà satisfèt, e ar arràs, donques que coneishi aguesta istòria, e per cèrt que sò eth solet narrador que la coneish en tota era superfícia dera tèrra! E a rason de cercar-la eth tòn patron Abu-Alí, donques que solide ei ua d’es istòries mès extraordinàries qu’existissen, e en d’auti tempsi me la condèc un sant derviche, mòrt ja, que se la sabie per un aute derviche, mòrt ja, que se la sabie per un aute derviche, mòrt tanben. E entà hèr aunor ara generositat deth tòn patron, non solet te la vau a condar, senon a dictar-te-la damb toti es detalhs des deth principi enquiath finau. Ça que la, entad aguesta donacion, dera mia part boti ua condicion que te comprometeràs a complir jos jurament, s’ei que vòs auer aguesta còpia.”

Eth mameluc contestèc: “Que sò prèst a acceptar totes es condicions, enquia e tot botant en perilh era mia vida!”

Eth narrador didec: “Plan, donc, coma qu’aguesta istòria ei des que non se conden a quinsevolh, e non ei hèta entà toti, senon solet entà persones escuelhudes, vas a jurar-me en tòn nòm e en deth tòn patron, que james dideràs ua soleta paraula d’era a cinc classes de persones: es ignorantes, pr’amor qu’eth sòn esperit grossièr non saberie estimar-la; es ipocrites, que s’espauririen en entener-la; es mèstres d’escòla, incapables e arreculadi, que non la comprenerien; es pècs, pr’amor que son coma es mèstres d’escòla; e es capinauts, que non ne poirien trèir d’era un ensenhament profitós.”

E exclamèc eth mameluc: “Ac juri dauant deth ròstre d’Allà e dauant de tu, ò senhor!” Dempús se desliguèc eth cinturon e treiguec d’eth ua borsa que contenguie mil dinnars d’aur, e les autregèc ath jeique Ishak. Eth jeique, ath sòn torn, li presentèc un tintèr e ua pluma, e li didec: “Escriu!”

E se metec a dictar-li paraula per paraula tota era istòria des Aventures de Hassan Al-Bassri, tau coma li siguec transmetuda peth derviche. E aqueth dictat se tardèc sèt dies e sèt nets, sense interrupcion. Dempús d’aquerò eth mameluc tornèc a liéger ath jeique çò qu’auie escrit, e aqueth corregic diuèrsi passatges e diuèrses fautes d’ortografia. E ar arràs dera alegria, eth mameluc Mobarak punèc era man ath jeique, e dempús de dider-

se adiu, s'esdeguèc a tornar entà Khorassan. E, coma qu'era alegria lo hège anar mès leugèr non se tardèc qu'era mitat deth temps que normaument les cau as caravanes.

E vaquí que sonque mancauen dètz dies entà qu'expirèsse er an fixat coma tèrme peth rei, e entà que se lheuèsse dauant dera pòrta deth palai eth pau que serie eth suplici d'Abu-Alí. E se l'auie esbugassat complètament era esperança ath malerós narrador, e auie amassat aguest a toti es sòns parents e as sòns amics entà que l'ajudèssen a tier damb mens terror era ora espaventosa que lo demoraue. E ara imprevista, ath miei des lamentacions, hec era sua entrada eth mameluc Mobarak, brandint eth manuscrit e s'apressèc ath sòn patron, e dempús de punar-li era man, l'autregèc es huelhes precioses, era prumèra des quaus ostentaue en letres granes eth titol: **Istòria des Aventures de Hassan Al-Bassri.**

En veir aquerò, eth narrador Abu-Alí se lheuèc e abracèc ath sòn mameluc; e lo hec sèir ara sua dreta e se treiguec es sòns pròpris vestits entà botar-se-les ada eth, e l'aumplic de mòstres d'aunor e de beneficis; dempús, per çò d'auer-lo desliurat, li balhèc coma present dètz shivaus de raça nòbla, cent ègües, dètz camelhs, dètz mules, tres neri e dus mossos joeni. Dempús d'aquerò, cuelhec eth manuscrit que li sauvaue era vida, e lo copièc de nauèth, eth madeish, en letres d'aur sus un papèr magnific damb era sua caligrafia mès beròia, en tot botar espacis amples entre es paraules de sòrta qu'era lectura se hesse agradiua e aisida. E tenguec en aqueth trabalh nau dies sancers, en tot cuélher a penes temps entà dormir un shinhau o minjar un datil. E eth dètzau dia, ara ora senhalada entara horca, botèc eth manuscrit en ua petita arca d'aur e pugèc a veir ath rei…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament

Mès quan arribèc era cinc centes setanta nauau net

Era didec:

… E eth dètzau dia, ara ora senhalada entara horca, botèc eth manuscrit en ua petita arca d'aur e pugèc a veir ath rei.

De seguit eth rei Kendamir amassèc as sòns visirs, as sòns emirs e as sòns camarlencs, atau coma as poètes e as sabents, e li didec a Abu-Alí: "Era paraula des reis s'a de difóner! Lieg-mos, donc, aguesta istòria prometuda! E jo ath mèn torn, non desbrembarè çò que s'acordèc entre nosati en un principi!"

Abu-Alí treiguec dera petita arca d'aur eth meravilhós manuscrit, e despleguèc era prumèra huelha e comencèc era sua lectura. E despleguèc era dusau huelha, e era tresau e fòrça d'autes mès, e seguic en tot liéger ath miei dera admiracion e dera meravilha de tota era assemblada. E siguec tant extraordinari er efècte costat en rei, que non volec eth lheuar era session aqueth dia! E aquiu se mingèc, se beuec e se tornèc a començar; e atau enquiath finau.

Alavetz eth rei Kendamir, afogat enquiath limit dera afogadura, e segur de qué en avier jamès aurie un instant d'engüeg, donques qu'ena sua man auie semblabla istòria, se

lheuèc en aunor d'Abu-Alí, e lo nomentèc ara seguida gran visir sòn, hènt enlà deth sòn cargue ar ancian, e dempús d'auer-li botat et sòn mantèl reiau, l'autregèc coma proprietat ereditària ua província sancera deth sòn règne damb es sues ciutats, viles e fortaleses e lo tenguec ath sòn costat coma companh intim e confident. Dempús li hec sauvar era petita arca damb eth manuscrit preciós en armari des papèrs entà tornar-lo a trèir dempús pr'amor de que li liegessen era istòria guairi viatges se presentèsse ena pòrta dera sua anma er engüeg.

E aguesta ei precisament, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, era istòria meravilhosa que te vau a condar, gràcies a ua còpìa exacta qu'arribat enquia jo."

Se conde, mès Allà ei eth mès sabent, eth mès prudent e eth mès benfactor, que, enes ans que passèren hè fòrça temps, i auie ena ciutat de Bassra un joen qu'ère eth mès graciós, mès beròi e mès delicat entre es joeni deth sòn temps. E se cridaue Hassan (beròi) e vertadèrament jamès cap aute nòm l'aurie convengut de manèra tan perfècta a un hilh des òmes.

E eth pair e era mair de Hassan l'estimauen damb un amor gran, pr'amor que non l'aueren enquias dies dera sua extrèma ancianitat e siguec gràcies ath conselh d'un sabent liegeire de libres magics, que les hec minjar es parts plaçades entre eth cap e era coa d'ua sèrp dera qualitat des sèrps granes, segontes era prescripcion deth nòste senhor Soleiman (damb eth era patz e era pregària). E vaquí que, quan arribèc eth tèrme fixat, Allà qu'ac enten tot e ac ve tot, decretèc era admission deth mercadèr, pair de Hassan, en sen dera Sua Misericòrdia e eth mercadèr moric ena patz deth sòn senhor (Allà l'age tostemp ena sua pietat!)

Atau, donc, se trapèc eth joen Hassan coma solet eretèr des bens deth sòn pair. Mès coma que siguec mau educat pes sòns pairs, que l'auien estimat fòrça, s'esdeguèc a freqüentar eth tracte des joeni dera sua edat, e ena sua companhia non se tardèc a minjar-se en hestaus e esvagaments es economies deth sòn pair. E ja non li restèc arren entre es sues mans. Alavetz era sua mair, qu'auie un còr pietós, non podec tier eth hèt de veder-lo trist, e damb era sua pròpria part dera eréncia, li dauric en mercat ua botiga d'orfebreria.

E vaquí qu'era beresa de Hassan lèu atirèc entara botiga, damb er assentiment d'Allà, es guardades de toti es caminaires; e non trauessaue eth mercat degun que non s'arturèsse dauant dera pòrta entà contemplar era òbra deth Creador e meravilhar-se damb era. E d'aguesta sòrta se convertic era botiga de Hassan en centre d'apilament de mercadèrs, de hemnes e de mainatges que s'amassauen aquiu entà veder-lo manejar eth martèth d'orfèbre e admirar-lo ath sòn gust.

E vaquí que, un dia entre es dies, en èster Hassan seigut en interior dera botiga, e mentre dehòra aumentaue era acostumada aglomeracion, passèc per aquiu un persa de longa barba blanca e gran turbant de mossolina blanca. Eth sòn ròstre e es sues manères indicauen, plan, qu'ère un notable e un òme d'importancia. E amiaue ena man un libre ancian. E s'arturèc dauant dera botiga e se metec a guardar a Hassan damb grana atencion. Dempús s'apressèc mès ada eth e didec de manèra que se l'entenesse: "Per

Allà! Excellent orfèbre!” E comencèc a botjar eth cap damb es gèsti mès evidents d’ua admiracion sense limits. E s’estèc aquiu quiet enquia qu’es caminaires s’escampilhèren entà hèr era pregària dera tarde.

Alavetz entrèc ena botiga e saludèc a Hassan, que l’entornèc era salutacion damb gran trendesa, e li didec: “De vertat, hilh mèn! qu’ès un joen molt agraciat. E coma que jo non è hilhs, voleria adoptar-te, pr’amor d’ensenhar-te es secrets deth mèn art, solet en mon, e que milèrs e milèrs de persones me supliquèren sense exit que les ensenhèssa. E ara era mia anma e era mia amistat que neishec ena mia anma per tu, m’ahisquen a revelar-te çò qu’enquia aué è amagat suenhosament, entà que dempús dera mia mòrt sigues tu eth depositari dera mia sciéncia. E d’aguesta manèra botarè entre tu e era praubetat un obstacle infranquejable, e te desliurarè d’aguest trabalh damb eth martèth e d’aguest mestièr pòc lucratiu, indigne d’ua persona encantadora coma tu, ò hilh mèn!, e que practiques ath miei deth povàs, deth carbon e dera ahlama!” Contestèc Hassan: “Per Allà, ò venerable oncle! que sonque desiri èster eth tòn hilh e er eretèr dera tua sciéncia. Quan vòs, donc, començar a iniciar-me?” Eth persa responec: “Deman!” E en tot lheuar-se de seguic, cuelhec damb es dues mans eth cap de Hassan e lo punèc. Dempús gessec sense híger ua paraula mès…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitantau net

Era didec:

… cuelhec damb es dues mans eth cap de Hassan e lo punèc. Dempús gessec sense híger ua paraula mès.

Alavetz Hassan, extremadament trebolat per tot aquerò, s’esdeguèc a barrar era sua botiga e correc ena sua casa pr’amor de condar-li ara sua mair, çò que venguie d’arribar-li. E era mair de Hassan didec, plan esmoiguda: “Que me condes, *ya Hassan*? E com pòs creir enes paraules d’un persa eretge?” Hassan didec: “Aguest venerable sabent non ei un eretge, donques qu’amie un turbant de mossolina blanca coma es des vertadèrs credents!”

Era responec: “Ai, hilh mèn, desenganha-te! Aguesti perses son uns miserables, uns seductors! E era sua sciéncia ei era alquimia! E solet Allà se’n sap des params que tramen ena neror dera sua anma, e eth nombre d’estratagèmes que tien entà panar ara gent!”

Mès Hassan se metec a arrir e didec: “Ò mair mia!, nosati èm praubi, e non auem, de vertat, arren que posque temptar era cobesença des auti. Per çò d’aguest persa, en tota era província de Bassra non n’a cap aute qu’age un ròstre e ues manères milhors. E è vist en eth es senhaus mès evidents dera bontat e dera vertut. Balhem es gràcies a Allà, que hec qu’eth sòn còr cuelhesse pietat de jo!”

En enténer aguestes paraules, arren responec ja era sua mair. E Hassan aquera net non podec clucat un uelh, de tant impacient que se trapaue.

A londeman, se presentèc fòrça d'ora, dauric era sua botiga abans qu'es auti mercadèrs, e de seguit vedec entrar ath persa e se lheuèc damb agilitat en aunor sòn e volec punar-li era man; mès er aute non ac consentic e lo sarrèc entre es sòns braci, e li pregutèc: "Ès maridat, ò Hassan?" Hassan contestèc: "Non, per Allà! Sò celibatari, encara qu'era mia mair non cèsse d'inclinar-me entath matrimòni!"

Eth persa didec: "As coeire ena tua botiga, hilh mèn?" Hassan didec: "Qu'è ua plata vielha tota rosigada, de coeire auriò!" Eth persa didec: "Qu'ei aquerò çò que me cau! Comença, donc, en tot alugar eth tòn hornet, met en huec eth tòn crusòl e hè anar es pompes! Cuelh dempús aguesta plata vielha de coeire e talha-la a trocets damb es estalhants." E Hassan s'esdeguèc a executar era orde. E eth persa didec: "Ara met aguesti tròci de coeire en crusòl e ahisca eth huec enquia que se liquidifique tot eth metau." E Hassan metec en crusòl es tròci de coeire, ahisquèc eth huec e se metec a bohar damb era cana sus eth meatu enquiara liquefaccion. Alavetz se lheuèc eth persa e s'apressèc ath crusòl e dauric eth sòn libre, e dauant deth liquid borint liegec ues formules en lengua desconeishuda; dempús, lheuant era votz, didec: "Hakh! makh! bakh! Ò vil metau, qu'eth solei te penetre damb totes es sues vertuts! Hakh! makh! bakh! ò vil metau, qu'era vertut der aur espaurisque es tues impuretats! Hakh! makh! bakh! Ò coeire, convertis-te en aur!" E en prononciar aguestes paraules, eth persa lheuèc era man entath sòn turbant e treiguec d'entre es plecs dera mossolina un paquet de papèr plegat, que dauric; e cuelhec uns povassi auriòs coma eth safran, que s'esdeguèc a botar en coeire liquid laguens deth hornet. E ar instant se solidifiquèc eth liquid e se convertic en pan d'aur, der aur mès pur!

En veir aquerò, Hassan quedèc estupefacte e ath limit dera estupefaccion; e a un senhau deth persa, cuelhec era sua lima d'assag e hereguèc damb era un extrèm deth pan ludent, e comprovèc qu'ère aur dera milhor qualitat. Alavetz, cuelhut pera admiracion volec cuélher era man deth persa e punar-la, mès aguest non l'ac permetec, e li didec: "Ò Hassan, vè-te'n ja en mercat a véner aguest pan d'aur! E cruba er impòrt, e torna ena tua casa entà sauvar es sòs, sense díder ua soleta paraula de çò que sabes." E Hassan anèc entath mercat, e l'autregèc eth pan ath pregonèr, lo pregonèc e obtenguec per eth de seguit mil dinnars d'aur e dempús dus mil en dusau pregon. E se l'adjudiquèc eth pan d'aur, ad aguest prètz, a un mercadèr, e Hassan cuelhec es dus mil dinnars e se les hec a vier ara sua mair, volant d'alegria. E era mair de Hassan, en veir tot aqueth aur, non podec ara prumeria badar boca, de tan estonada qu'ère; dempús, quan Hassan, arrint, condèc qu'aquerò venguie dera sciéncia deth persa, era lheuèc es mans e exclamèc, espaurida: "Que non i a mès Diu qu'Allà, e non i a fòrça ne poder qu'en Allà! Qué heres, ò hilh mèn! damb aguest persa versat ena alquimia?"

Mès Hassan contestèc: "Precisament, ò mair, aguest venerable sabent ei en tot instruir-me ena alquimia! E a començat en hèr-me veir se com se càmbie un vil metau en aur deth mès blos!" E sense prestar ja atencion as observacions dera sua mair, Hassan cuelhec dera codina eth mortèr gran de coeire qu'en eth era sua mair trissaue alh e ceba e hège es mandonguilhes de horment molut, e correc ena sua botiga ara cèrca deth persa, que lo demoraue. E lancèc en solèr eth mortèr de coeire, e se metec a activar eth huec. E eth persa li preguntèc: "Mès se que vòs hèr, Hassan?" Hassan contestèc: "Que

voleria convertir en aur th mortèr dera mia mair!" E eth persa se metec a arrir, e didec: "Qu'ès un insensat, Hassan, se vos aparéisher en mercat dus còps eth madeish dia damb lingòts d'aur que desvelharien es sospeches des mercadèrs, qu'endonviarien que mos tiem ara alquimia, e mos harien a vier sus eth nòste cap quauquarren molt anutjós!"

Hassan contestèc: "Qu'as rason! Mès voleria que m'ensenhèsses eth secret dera sciéncia!" Eth persa se metec a arrir encara mès fòrt qu'eth prumèr viatge, e didec: "Qu'ès un insensat, Hassan, se cres qu'era sciéncia e es secrets dera sciéncia se pòden ensenhar atau, ath miei deth carrèr o enes places publiques, e que se pòt apréner ath miei deth mercat, ara vista des gardes. Mès, se vertadèrament, Hassan, vòs instruir-te d'ua manèra complèta, non te cau que recuélher es tòns utisi e seguir-me entara mia casa."

E Hassan contestèc sense trantalhar: "Escoti e aubedisqui!" E en lheuar-se, cuelhec es sòns utilsi, barrèc era sua botiga e seguic ath persa.

Mès peth camin se'n brembèc Hassan des paraules dera sua mair sus es perses, e coma que li cuelhien er esperit mil pensaments, s'arturèc ena sua marcha, sense saber exactament se qué hège, e damb eth cap clin se metec a reflexionar prigondament. E eth persa, que s'auie virat, lo vedec en aqueth estat e se metec a arrir, dempús li didec: "Qu'ès un insensat, Hassan! Pr'amor que se siguesses tan dotat de rason coma de gentilesa, non t'arturaries dauant d'un destin tan bon coma eth que te demore. Com ei possible que trantalhes quan jo voi hèr era tua felicitat?"

Dempús higec: "Ça que la, hilh mèn! entà que non ages eth mès leugèr dobte sus es mies intencions, te vau a revelar es secrets dera mia sciéncia ena tua pròpria casa!" E Hassan constestèc: "Òc, per Allà! atau se padegarà era mia mair!" E didec eth persa: "Vè-te'n dauant, donc, entà mostrar-me eth camin."

E Hassan se metec a caminar dauant e eth persa darrèr, e d'aguesta manèra arribèren ena casa dera sua mair.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta unau net

Era didec:

… e d'aguesta manèra arribèren ena casa dera sua mair. E Hassan li preguèc ath persa que se demorèsse en vestibul, e corrent coma cor un potro pes prats ena primauèra, anèc a previer ara sua mair de qué auien coma òste ath persa. E higec: "Donques que minjarà deth nòste minjar ena casa seram estacats ada eth peth pan e era sau, e atau ja non poiràs enquimerar-te per jo en avier."

Mès era mair contestèc: "Allà mos protegisque, hilh mèn! Eth laç deth pan e dera sau ei sagrat entre nosati; mès que non lo respècten aguesti pèrses abominables que son adoradors deth huec, pervertits e perjurs. A, hilh mèn, quina calamitat mos acace!" Hassan didec: "Quan veigues ad aguest venerable sabent, non voleràs ja deishar-lo gésser dera casa."

Era didec: “Non, pera hòssa deth tòn pair! que non è d’estar-me aciu mentre i sigue aguest erètge! E quan s’en vage, netejarè totes es rajòles dera cramba e usclarè encens, e ne tansevolh te tocarè a tu pendent un mes seguit, pr’amor que cranhi que me posque tacar damb eth tòn contacte!” Dempús higec: “Ça que la, donques qu’ei ena nòsta casa e sauvam er aur que mos a balhat, vau a premanir-vos eth minjar, e dempús anarè ena casa des vesins.” E mentre Hassan anaue a cercar ath persa, era estenec eth mantèl, e dempús de hèr moltes crompes, metec ena plata porets rostits e cornishons e dètz classes de pastissi e confitures, e hec lèu a refugiar-se ena casa des vesins.

Alavetz Hassan hec passar ath persa en minjador, e lo convidèc a sèir-se, en tot dider-li: “Qu’ei de besonh que mos estaquen eth pan e era sau!” E contestèc eth persa: “Solide qu’aguest laç a d’èster causa inviolabla.” E se seiguec ath costat de Hassan, e se metec a minjar damb eth, sense deishar de parlar. E li didie: “Ò hilh mèn Hassan! peth laç sagrat deth pan e dera sau que i a ara entre nosati, cre-me, que se non t’estimèssa coma a un hilh non t’ensenharia es causes secretes que mos an hèt a vier aciu.” E dident aquerò, treiguec deth sòn turbant eth paquet de povàs auriò, e en tot mostrar-se-lo, didec: “Ves aguesti povassi? Plan, donc, te cau saber que damb un shinhau d’eri pòs transformar en aur dètz onzes de coeire. Pr’amor qu’aguesti povassi non son ua auta causa qu’er elixir quinta esséncia, solidificat e pulverizat que treiguí dera substància de mil còssi simples e de mil ingredients qui mès complicadi. E solet artenhí aguest descurbiment ath cap de molti trabalhs e fatigues que ja coneisheràs bèth dia.”

E l’autregec eth paquet a Hassan, que lo guardèc damb atencion, e non vedec ath persa trèir rapidament deth sòn turbant un tròç de bang e barrejar-lo en un pastís. E eth persa aufric eth pastís a Hassan que, sense deishar de guardar es povassi, se l’avalèc entà quèir de seguit d’esquia, sense coneishement, picant damb eth cap en solèr abans que damb es pès.

Ara seguida, deishant anar un sorriscle de capitada, eth persa sautèc sus es sòns dus pès, dident: “A, encantador Hassan! Guairi ans hè que te cèrqui sense trapar-te! Mès vaquí qu’ara ja ès enes mies mans e non t’escaparàs as mèns desirs!” E se rebussèc es manges, se cenhec era cintura, e apressant-se entà Hassan, lo pleguèc en dus, en tot botar-li eth cap sus es jolhs, e en aguesta posicion l’estaquèc es braci as cames e es mans as pès. Dempús dauric ua arca, la uedèc e metec laguens a Hassan damb tot er aur que produsic era sua operación d’alquimia. Dempús gessec a cridar a un messatgèr, li carguèc era arca ena espatla e l’ac hec amiar entara vòra deth mar, a on i auie un vaishèth prest a hèr-se ara vela. E eth capitan, que non demoraue qu’era arribada deth persa, lheuèc era ancla. E possat pera brisa de tèrra, eth vaishèth s’aluenhèc dera vòra a tota vela. E vaquí çò que tanh ath persa, raptor de Hassan e dera arca qu’en era ère embarrat Hassan!

Mès vaquí ara çò que tanh ara mair de Hassan. Quan se n’encuedèc de qué eth sòn hilh auie despareishut damb era arca e damb er aur, e qu’era ròba ère escampilhada pera cramba, e qu’era pòrta dera casa auie quedat dubèrta, comprenec que Hassan ja ère perdut entada er e que s’auie executat eth designi deth Destin. Alavetz s’autregèc ara desesperacion, e se piquèc eth ròstre, e esquincèc es sòns vestits e se metec a gemegar, a

deishar anar crits dolorosi e a vessar lèrmes, dident: “Ai, ò hilh mèn! A! Ai deth frut viu deth mèn còr! A!”

E se passèc tota era net corrent alhocardida, preguntant peth sòn hilh ena casa de toti es sòns vesins, mès sense resultats. E des d’alavetz deishèc passar es dies e es nets entre lèrmes de dò, ath costat dera hòssa que bastic ath miei dera sua casa e qu’en era escriuec eth nòm deth sòn hilh Hassan e dera data que li siguec panat ara sua afeccion. E tanben hec gravar en marme dera hòssa, aguesti dus vèrsi, pr’amor de recitar-les plorant sense pòsa:

Quan m’adormisqui pera net, se me presente ua forma enganhosa, que ven a errar, trista, ath torn deth mèn lhet e dera mia solitud!

Voi sarrar entre es mèns braci era estimada forma deth mèn hilh, e me desvelhi, ai! ath miei dera casa desèrta, quan ja s’a passat era ora dera visita!

E atau ei coma viuie damb eth sòn dolor era prauba mair.

En aguest moment dera sua narracion Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta dusau net

Era didec:

… Per çò deth persa que se n’anèc damb eth vaishèth e damb era arca, ère reaument un mag formidable; e se cridaue Bahram eth Gauro, Adorador deth Huec, alquimista de mestièr. E cada an alistaue entre es mainatges musulmans un joen ben format, entà hèr-se-lo a vier damb eth, e hèr damb eth çò que l’ahiscaue a hèr era sua incredulitat, era sua perversion e era sua raça maudida; pr’amor que, coma a dit eth Mèstre des provèrbis, ère “un gosset, hilh de gosset; e toti es sòns ancessors èren gossets! Com podie èster alavetz ua auta causa qu’un gosset ne hèr ua auta causa qu’es accions d’un gosset? E vaquí que mentre se tardèc eth viatge per mar, baishaue un còp ath dia ath hons deth vaishèth, a on i auie era arca, daurie era tapa e li balhaue minjar e béuer a Hassan, en tot meter-li eth madeish es aliments ena boca e deishant-lo tostemp en estat de somnoléncia. E quan eth vaishèth arribèc ath finau deth sòn viatge, hec desembarcar era arca e baishèc eth tanben en tèrra, mentre eth vaishèth seguie eth sòn romb.

Alavetz eth mag Bahram dauric era arca, desliguèc es còrdes de Hassan e destruic er efècte deth bang en tot hèr-li aspirar vinagre e meter-li en nas povàs antibang. E de seguit se remetec Hassan, e guardec a dreta e quèrra, e se vedec estirat en ua plaja marina qu’es sòns calhaus e arena èren colorejadi de ròi, de verd, de blanc, d’auriò e de nere; e plan per aquerò s’estonèc en veder-se en un lòc que non coneishie, e se lheuèc e vedec seigut darrèr d’eth, en ua ròca, ath persa, que lo guardaue damb un uelh clucat e er aute dubèrt. E sonque de veir aquerò, auec era presentida de qué auie estat victima deth mag e que a compdar d’ara ère jos eth sòn domèni. E se’n brembèc des malastres que l’auie predit era sua mair; e se resignèc as decrets deth Destin, en tot dider-se: “Boti era mia confiança en Allà!”

Dempús s'apressèc ath persa, que lo deishaue auançar sense botjar-se, e li preguntèc damb votz alterada: "Qué vò díder tot aquerò, ò pair mèn? Qu'ei que non auíem entre nosati eth laç deth pan e dera sau?" E Bahram eth Gauro se metec a arrir, e exclamèc: "Peth Huec e pera Lum! Per qué me parles de pan e de sau a jo, que sò Bahram er Adorador dera Ahlama e deth Bualh, deth Solei e dera Lum? E non sabes que, madeish qu'a tu, è auut en mèn poder a nau cents nauanta nau joeni musulmans que raptè, e que tu ès eth milèr? Mès, peth Huec e era Lum! tu qu'ès eth mès beròi de toti. E non me pensaua, ò Hassan! que queiguesses tant aisidament enes mèns hilats! Mès, glòria ath Solei! vaquí qu'ès ja entre es mies mans, e lèu veiràs guaire t'estimi.

Dempús higec: "Prumèr començaràs abjurant dera tua religion!" En enténer aguestes paraules, er estonament de Hassan se tornèc en indignacion sense limits, e li cridèc ath mag: "Ò jeique de maudicion! Qué gauses prepausar-me? E quina abominacion me vòs hèr cométer?"

Quan eth persa vedec a Hassan en tau estat de colèra, coma qu'auie d'auti projèctes respècte ada eth, non volec persutar mès aqueth dia, e li didec: "Ò Hassan, aquerò que te prepausaua, en demanar-te qu'abjurèsses dera tua religion, non ère qu'ua trufaria dera mia part, entà meter a pròva era tua fe e somar-te un merit dauant deth Retribuidor!" Dempús higec: "Era mia finalitat, en hèr-te vier aciu, qu'ei iniciar-te, en solitud, enes mistèris dera sciéncia. Guarda aguesta nauta montanha que domine eth mar. Ei era Montanha des Bromes! e en era se trapen es elements de besonh entar elixir des transmutacions. E se vòs deishar-te amiar enquiath cim, te juri peth Huec e era Lum que non te n'auràs d'empenaïr d'aquerò. Pr'amor que s'auessa volut amiar-te aquiu contra era tua volontat, ac auria hèt pendent eth tòn saunei. E un còp ajam arribat en cim, agarraram es tilhes des plantes que creishen en aguesta region plaçada per dejós des bromes. E alavetz t'indicarè çò que te cau hèr!" E Hassan, qu'a maugrat sòn se sentie dominat pes paraules deth mag, non gausèc refusar, e didec: "Escoti e aubedisqui!" Dempús, rebrembant adolorit ara sua mair e ara sua pàtria, s'estarnèc en somics.

Alavetz Bahram li didec: "Non plores Hassan! Lèu veiràs çò que vas a guanhar seguint es mèns conselhs." E Hassan preguntèc: "Mès com poiram pujar en aguesta montanha s'ei coma ua muralha? Eth mag responec: "Que non t'arture aguesta dificultat! arribaram aquiu mès aisidament qu'un audèth!"

E en auer dit aguestes paraules, eth persa treiguec d'entre eth sòn vestit un tamborin de coeire qu'en eth auie estenuda ua pèth de poch e apareishien gravadi caractèrs talismatics. E se metec a tocar damb es sòns dits eth tamborin. E de seguit se lheuèc ua povassèra, que deth sòn laguens s'entenec ua endilhada prolongada; e còp sec, campèc dauant d'eri un gran shivau nere alat, que comencèc a picar eth solèr damb es sues pautes, deishant anar ahlames pes nassi. E eth persa lo montèc e ajudèc a Hassan a montar ena gropa. E de seguit eth shivau bateguèc es ales e remontèc eth vòl; e en un virament de uelhs les deishèc en cim dera Montanha des Bromes. Ara seguida despareishec.

Alavetz eth persa guardèc a Hassan dera madeisha manèra qu'ena plaja, e deishant anar ua arridalhada estridenta, exclamèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta tresau net

Era didec:

… Alavetz eth persa guardèc a Hassan dera madeisha manèra qu'ena plaja, e deishant anar ua arridalhada estridenta, exclamèc: "Ara, Hassan, ès definitivament en mèn poder; e cap creatura poirie ajudarte! Premanist-te, donc, a satisfèr toti es mèns desirs damb eth còr submís, e comença prumèr de tot a abjurar dera tua religion e a reconéisher coma solet poder ath Huec, pair dera Lum!"

En enténer aguestes paraules, Hassan arreculèc, exclamant: "Que non i a mès Diu qu'Allà! e Mohammed ei er enviat d'Allà! Per çò de tu, ò vil persa! solet ès un impiu e un descreigut! E eth Patron dera Omnipoténcia te castigarà a trauèrs de jo!"

E rapid coma eth relampit, Hassan se lancèc contra eth mag e li treiguec des mans eth tambor, dempús lo possèc ath bord dera montanha a pic, e hènt fòrça damb es dus braci, lo lancèc en abisme. E virant sus eth madeish, eth mag perjur e impiu s'estronhèc contra es ròques deth mar e exalèc era sua anma ena incredulitat. E Eblis recuelhec eth sòn darrèr alend entà atisar damb eth, eth huec deth lunfèrn.

Tau siguec era mòrt que moric Bahram eth Gauro, mag mentidèr e alquimista.

Per çò de Hassan, liure ja der òme que li volie hèr cométer tantes abominacions, comencèc en tot examinar en totes es sues parts eth tambor magic qu'en eth ère estenuda era pèth de poth. Mès, coma que non sabie se com servir-se'n, s'estimèc mès d'abstier-se de manejar-lo e se lo pengèc en cinturon. Dempús virèc es uelhs ath sòn entorn, e vedec que, efectivament, eth cim que se trapaue ère tan naut, que dominaue es bromes apiletades ena sua basa. E sus aqueth naut mont s'estenie ua planhèra immensa, formant coma un mar sense aigua entre eth cèu e era tèrra. E ena luenhor ludie ua ahlama brilhanta, e pensèc Hassan: "Aquiu a on i a huec i a bèth èsser uman!"

E se filèc entad aquera direccion, entrant per aquera planhèra a on non i auie mès preséncia qu'era preséncia d'Allà. E quan ja s'apressaue ath finau, se n'encuedèc qu'era ahlama brilhanta ère solet era ludentor deth solei que daue sus un palai d'aur damb copòla d'aur, emparada en quate nautes colomnes d'aur.

En veir aquerò, Hassan se preguntèc: "Quin rei o quin genni abitarà en aguesti lòcs?" E coma qu'ère molt cansat per totes es emocions que venguie d'experimentar e pera gran caminada qu'auie hèt, se didec: "Vau a entrar, damb era gràcia d'Allà, en aguest palai e vau a demanar ath portèr que me balhe un shinhau d'aigua e bèth aliment entà non morir-me de hame. E s'ei un òme de ben, dilhèu me lòtge en bèth cornèr dera casa pendent ua net." E confiant en Destin, arribèc dauant dera gran pòrta, qu'ère botada en un lòc en pati d'entrada.

Mès a penes auec hèt quauqui passi per aqueth prumèr pati, vedec seigudes en un banc de marme a dues joenes ludentes de beresa que hègen ath gambit. E coma qu'èren atentiues ath sòn jòc, non se n'encuedèren dera entrada de Hassan. Mès, en enténer eth

bronit de passi, era mès joena lheuèc eth cap e vedec ath beròi Hassan, que tanben s'auie susprenut en veder-les. E se lheuèc era rapidament, e li didec ara sua fraia: "Guarda, fraia, quin joen mès beròi! Que deu èster solide eth darrèr des malerosi qu'eth mag Bahram se hè a vier cada an ena Montanha des Bromes! Mès com s'ac aurà pogut hèr entà escapar-se des mans d'aguest dimòni?" En enténer aguestes paraules, Hassan, qu'ara prumeria non gausaue botjar-se deth sòn lòc, s'auancèc entàs joenes e en tot lançar-se as pès dera mès petita, exclamèc: "Òc, senhora mia! que sò aguest malerós."

En veir enes sòns pès ad aqueht joen tan beròi qu'auie lèrmes enes uelhs, era joena s'emocionèc enquiath hons des sues entralhes; e se lheuèc damb ròstre pietós e li didec ara sua fraia, en tot mostrar-li ath joen: "Sigues testimòni, fraia mia! de qué juri dauant d'Allà e dauant de tu que des d'aguest moment adòpti coma frair mèn ad aguest joen; e voi compartir damb eth es plasers e es alegries des dies bons e es penes e afliccions des dies mens erosi!" E cuelhec dera man a Hassan e l'ajudèc a lheuar-se, e lo punèc coma ua fraia punarie ath sòn frair estimat. Dempús, en tot tier-lo dera man tostemp, l'amièc entar interior deth palai, a on, sustot, comencèc balhant-li en hammam un banh que lo refresquèsse perfèctament; dempús lo vestic damb ròba magnifica, en tot lançar era sua ròba vielha e lorda deth viatge, e ajudada pera sua fraia, que venguec a amassar-se damb eri en hammam, se lo hec a vier en sòn pròpri apartament, tient-lo per dejós d'un braç mentre era sua fraia lo tenguie per dejós der aute. E ambdues joenes convidèren ath sòn joen òste a sèir-se entre es dues entà préner bèth aliment. E dempús d'aquerò, li didec era mès joena: "Ò frair mèn plan estimat! qu'era sua arribada hè dançar d'alegria es pèires dera casa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta quatau net

Era didec:

"… Ò frair mèn plan estimat! qu'era sua arribada hè dançar d'alegria es pèires dera casa! Vòs dider-mos eth nòm encantador que te criden e eth motiu que t'amièc ara pòrta dera nòsta casa?"

Eth contestèc: "Te cau saber, ò fraia que me preguntes, e tu tanben, era nòsta fraia màger! que me criden Hassan. Per çò deth motiu que m'amièc en aguest palai, non siguec cap aute qu'eth mèn erós destin. Ça que la, ei vertat que, se sò aciu, siguec dempús d'auer patit tribulacions molt granes!" E condèc des deth principi enquiath finau çò que l'auie arribat damb eth mag Bahram eth Gauro. Mès que non mos cau repeti'c. E indignades pera conducta deth persa, exclamèren alavetz es dues frais: "Ò gosset maudit! Que se meritaue era sua mòrt! e as hèt ben, ò frair mèn! d'empedir-li entà tostemp alendar er aire dera vida!"

Dempús d'aquerò s'acarèc era màger damb era joena e li didec: "Ò Boton-de-Ròsa! ara te cau a tu condar-li ath nòste frair era nòsta istòria, pr'amor de qué la tengue ena sua memòria." E era encantadora Boton-de-Ròsa didec:

“Te cau saber, ò frair mèn, ò eth mès beròi! que nosates èm princesses! Jo me cridi Boton-de-Ròsa, e aguesta fraia mia que ves aciu se cride Gran-de-Mirta, mès tanben è d’autes cinc fraies mès beròies encara que nosates, qu’en aguest moment son de caça e que non se tardaràn a tornar: Era màger de totes nosates se cride Estela-deth-Maitin, era dusau se cride Estela-dera-Tarde, era tresau Cornalina, era quatau Esmeralda, e era cincau Anemòna. Mès jo sò era mès joena des sèt. E èm hilhes deth madeish pair, mès que non dera madeisha mair; jo e Gran-de-Mirta èm hilhes dera madeisha mair. E eth nòste pair, qu’ei un des poderosi reis des genn e des mareds, ei un tirant tant orgulhós, que non credent ad arrés digne de convertir-se en espós d’ua des sues hilhes, jurèc que non mos maridarie jamès. E entà estar-ne segur de qué jamès se defraudarie era sua volontat, hec comparéisher as sòns visirs e les preguntèc: “Sabetz de bèth lòc que non i vagen ne es genn ne es òmes, e que posque servir de casa as mies hilhes?” Es visirs responeren: “E entà, qué, ò rei nòste?” Eth didec: “Entà botar as mies sèt hilhes ar abric des òmes e des genn d’espècia masculina!” Eri dideren: “Ò rei nòste, credem qu’es hemnes e es joenes solet sigueren creades peth Benfactor entà que se junhessen as òmes a trauèrs des organs delicadi! E per cèrt, qu’a dit eth Profèta (damb eth era pregaria e era patz): “Cap hemna envielhirà vèrge en Islam!” Atau, donc, queirie un gran opròbi sus eth cap deth nòste rei s’es sues hilhes envielhissen damb era sua virginitat! Ath delà, per Allà! quin malastre entara sua joenessa!”

Mès eth nòste pair contestèc: “Abans voi veder-les mòrtes que maridades!” E higec: “Se non me didetz ja eth paratge que vos demani, sautarà deth vòste còth eth cap!” Alavetz es visirs contestèren: “En aguest cas, ò rei! te cau saber que i a un paratge plan avient entà sauvar as tues hilhes: Era Montanha des Bromes, qu’enes tempsi ancians ère abitada pes efrits rebèls as ordes de Soleiman.

Aquiu se quilhe un palai d’aur bastit antan pes efrits rebèls entà que les servisse de refugi, mès qu’ei abandonat des d’alavetz e s’està desèrt. E era region que se trape plaçat ei afavorida per un clina admirable e abondós en arbes, en frutes en aigües delicioses mès fresques qu’eth gèu e mès doces qu’era mèu!” En enténer aguestes paraules, eth nòste pair s’esdeguèc a manar-mos aciu damb ua escòrta formidabla de genn e de mareds, es quaus, un còp mos meteren segures, tornèren entath règne deth nòste pair.

E vaquí que des d’alavetz, vedérem que, aguest parçan, isolat de totes es creatures d’Allà, ère un parçan florit, ric en seuves, e peisheus abondosi, en jardins e en hònts d’aigües correntes que s’esguitlauen abondosament, coma colhars de pèrles e lingòts de plata; qu’es arriuets se possauen es uns as auti entà contemplar e guardar-se enes flors que les arrien; qu’er aire ère encantat de cants d’audèth e perhums; qu’es coloms e es palomes cantauen des des rames ena primauèra e cantauen laudances ath Creador, qu’es cignes nadauen gloriosament enes lacs, e qu’es pavons, damb es sues esplendides vestimentes incrustades de corau e de peireries de color a milèrs, èren semblables a nauèth maridades; qu’era tèrra ère ua tèrra pura e canfrada, beròia damb totes es bereses deth Paradís; e fin finau, qu’aguest ère un país alistat pes benediccions.

Atau, donc, ò frair mèn! que ne peth mau de morir mos credem maleroses per víuer en un tau país, laguens d'aguest palai d'aur. E balhant tostemp es gràcies ath Retribuidor pes sòns favors, non engüejam qu'ua causa: non auer, entà hèr-mos companhia, a un òme de ròstre agradiu ara vista quan mos desvelham peth maitin e de còr amable e ben intencionat. Plan per aquerò, ò Hassan! mos ves ara tan contentes damb era tua arribada."

E dempús de parlar atau, era encantadora Boton-de-Ròsa aumplic a Hassan de laudances e de presents, coma se hè entre frairs e entre amics, e seguic parlant damb eth afectuosament.

Mentretant, arribèren es autes cinc princesses, fraies de Boton-de-Ròsa e de Gran-de-Mirta; e encantades e satisfètes de veir a un joen tan beròi e a un frair tan deliciós, li balhèren era acuelhuda mès graciosa e mès corau. E dempús des salutacions e des formules e frases preliminares, li heren jurar que s'estarie damb eres pendent un long periòde de temps. E Hassan, que non vedie en aquerò camp inconvenient…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta cincau net

Era didec:

… E Hassan, que non vedie en aquerò cap inconvenient, ac jurèc damb còr amistós. E s'estèc damb eres en aqueth palai plen de meravilhes, e des d'aqueth moment siguec eth sòn acompanhant en totes es sues partides de caça e enes sòns passegi. E s'alegraue e se felicitaue d'auer fraies tant encantadores e tan delicioses; e eres se meravilhauen d'auer un frair tant arrogant e miraculòs. E passauen es dies tumant amassa enes jardins e ath long des arriuets; e pera net s'instruien mutuaument, en tot condar-les Hassan es costums deth sòn país natau, e contant-li eres era istòria des genn, des mareds e des efrits. E aquera vida agradiua se tornaue mès beròia cada dia, e balhaue ath sòn ròstre tot er aspècte dera lua. E era sua amistat frairau damb es sèt fraies, mès que mès damb era joena Boton-de-Ròsa, se consolidèc enquia arribar a èster coma era fraternitat des hilhs neishudi deth madeish pair e dera madeisha mair.

Mès un dia que toti èren seigudi cantant en un petit bòsc, vederen ua grana povassèra qu'amagaue eth cèu e caperaue ath solei; e auançaue rapìdament damb un rambalh de tron. E es sèt princesses cuelhudes d'espant, li dideren a Hassan: "Ò! cor a amagar-te de seguit en pabilhon deth jardin!" E Boton-de-Ròsa lo cuelhec dera man e anèc a amagar-lo en pabilhon. E vaquí que s'esbugassèc era povassèra e darrèr d'era apareishec un còs sancer dera armada de genn e de mareds. Pr'amor qu'ère ua escòrta qu'eth rei amiaue as sues hilhes entà hèr-se-les a vier damb eth pr'amor de qu'assistissen as grani hestaus qu'auie era intencion de balhar en aunor d'un rei vesin.

En saber-se'n d'aguesta notícia, Boton-de-Ròsa correc ara cèrca de Hassan ena amagader e lo punèc, damb lèrmes enes uelhs e damb eth pièch agitat per sanglòts dolorosi, e l'expliquèc era sua partida e era des sues fraies, e li didec: "Mès, ò frair mèn

plan estimat! demora era nòsta tornada en aguest palai, que d'eth n'ès eth patron absolut. E vaquí es claus de totes es crambes!" E l'autregèc es claus, dident: "Solet te prègui *ya Hassan*! e te conjuri ad aquerò pera tua anma estimada, que non daurisques era cramba qu'era sua clau a coma senhau aguesta turquesa incrustada." E li mostrèc era clau mentada. E Hassan, plan aclapat pera partida d'era e des sues fraies, la punèc plorant e li prometec que demorarie era sua tornada sense botjar-se, e que non dauririe era pòrta qu'era sua clau auie coma senhau era turquesa inscrustada. E era joena e es sies fraies, qu'auien anat en amagader entà amassar-se damb era, se dideren adiu de Hassan damb un adiu plen de trendesa, e lo punèren totes, ua darrèr dera auta, e dempús se meteren en camin entath país deth sòn pair, enrodades pera escòrta.

Per çò de Hassan, quan se vedec solet en palai, se sentec cuelhuc pera ua grana malenconia, e coma se trapaue ena solitud dempús dera encantadora companhia des sues sèt fraies, se li sarrèc eth còr; e entà distrèir-se e padegar es sues penes, se metec a visitar, ua darrèr dera auta, es crambes des joenes. E en veir eth lòc qu'ocupauen eres e es beròis objèctes que les pertanhien, se l'exaltaue era anma e li batanaue eth còr d'emocion. E d'aguesta sòrta arribèc ena cramba que se daurie damb era clau qu'auie coma senhau era turquesa incrustada. Mès que non volec servir-se d'era, e hec repè.

Dempús pensèc: "Per qué m'aurà recomanat era mia fraia Boton-de-Ròsa que non daurisca era pòrta? Qué i deu auer de misteriós laguens entà que m'age impausat semblabla proïbicion? Mès, donques qu'aguesta ei era volontat dera mia fraia, sonque me rèste respóner damb era audida e era aubediéncia." E se retirèc, e coma que ja hège nets e l'aclapaue era solitud, anèc a ajaçar-se entà dormir era sua pena. Mès que non podec clucar un uelh, per çò que l'obsessionaue aquera pòrta enebida; e de tau sòrta lo torturaue aguest pensament que se didec: "E se la daurissa, a maugrat de tot?" Mès pensèc: "Vau mès demorar a deman!" Dempus, non podent ja demorar sense dormir, se lheuèc, dident. "M'estimi mès anar ja, a daurir aguesta pòrta e veir se qué embarre ath laguens, encara que trapa aquiu era mòrt!" E en tot lheuar-se, aluguèc ua halha e se filèc de cap ara pòrta proïbida. E hec entrar era clau ena sarralha, que cedic sense dificultat, e era pòrta se dauric sense bronit, coma per era madeisha; e Hassan entrèc ena estança que daue accès era tau pòrta.

Mès en bades guardèc pertot, pr'amor que non vedec arren ara prumeria. Mès, quan hec un torn pera estança, vedec en un cornèr, sarrada ath mur, ua escala de husta nera que despareishie per un gran trauc dubèrt en tet. E Hassan, sense trantalhar, deishèc en soler era halha, e pujant pera escala, pugèc enquiath tet e se metec peth trauc. E un còp se calec en trauc, se vedec ar aire, ath nivèu dera terrassa plaçada ath tet dera cramba.

Alavetz Hassan pugèc ena terrassa qu'ère caperada de plantes e d'arbilhons coma en un jardin, e aquiu, jos era claror miraculosa dera lua, ath miei deth silenci dera tèrra, vedec estener-se eth paisatge mès beròi que jamès uelhs umans…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta siesau net

Era didec:

… Alavetz Hassan pugèc ena terrassa qu'ère caperada de plantes e d'arbilhons coma en un jardin, e aquiu, jos era claror miraculosa dera lua, ath miei deth silenci dera tèrra, vedec estener-se eth paisatge mès beròi que jamès uelhs umans an vist. As sòns pès, dormit ena serenitat, campaue un gran lac a on se sauvaue tota era beresa deth cèu, e enes remolins deliciosi dera aigua, arrie era arriba damb tija de laurèrs, damb mirtes de flor damb amelhèrs coronadi pera sua nhèu, damb garlandes de glicina, e cantaue er imne dera net damb totes es lengües des audèths. E era gasa de seda, enrodada d'arbratge, anaue a banhar mès luenh es fonaments d'un palai d'estranha arquitectura, de copòles diafanes, surgentat ena transparéncia e en cristau des cèus. E des d'aqueth palai auançaue enquiara aigua, per ua escala de marme e de rajòles, ua estrada reiau bastida damb franges alternades de cristau, de robins, d'esmeraldes, pèires de plata e pèires d'aur. E sus aguesta estrada s'estiraue tengut per quate leugèrs pilars d'alabatre ròsa, un vel gran de seda verda que protegie damb era doçor dera sua ombra un tron de husta d'aloè e d'aur, d'un trabalh esquist, ath long deth quau pujaue ua arradimèra damb pesants arradims qu'es sòn grans èren pèrles grósses coma ueus de paloma.

E tot ère enrodat per un reishat de plaques d'aur e de plata. E viuien en aqueres causes pures tau armonia e tau beresa, que cap òme, encara que siguesse Khosroes o Kaissar, aurie pogut endonviar o realizar esplendors parièrs.

Atau, donc, Hassan, enludernat, non gausaue botjar-se cranhent trebolar era patz deliciosa d'aqueri lòcs, quan, ara imprevista, vedec destacar-se deth cèu e apressar-se visiblament ath lac ua volada d'audèths molt grani. E vaquí que s'anèren a posar ara vòra dera aigua; e èren dètz; e arrossegauen pera èrba es sues beròies plumes blanques e espesses, mentre eri se balancejauen caminant guiterosament. E en toti es sòns movements semblauen aubedir a un audèth màger e mès beròi que toti eri, que s'auie filat tot doç entara estrada e auie pujat en tron. E de ressabuda, es dètz ath còp, se treigueren es sues plumes damb un graciós gèst. E quan lancèren aqueri mantèls, gesseren d'eri dètz joenes complètament despolhades. E sautèren alègres ena aigua, que les recebec damb un ning-ning de peireries. E se banhèren damb afogadura, tumant entre eres; e era mès beròia les acaçaue, les agarraue e s'entrelaçaue damb eres damb mil amorasses, e les hège gatalhèues e les mossegaue damb mil arridolets e mims.

Quan acabèren eth sòn banh, gesseren deth lac; e era mès beròia pugèc ena estrada e se seiguec en tron, sense mès vestit qu'era sua cabeladura. E en contemplar es sòns encantaments sentec Hassan que se l'anaue era rason, e pensèc: "A! pro me'n sai ara de per qué me proïbic era mia fraia Boton-de-Ròsa daurir aguesta pòrta! Vaquí qu'è perdut eth mèn repaus entà tostemp!" E seguic guardant es diuèrses bereses dera joena nuda. Quina meravilha! De vertat qu'ère era mès perfècta gesssuda des dits deth Creador! Ò era sua esplendida nudesa! Depassaue as gasèles ena beresa deth sòn cogòt e ena ludentor des sòns uelhs neri, e ara *araka* ena elegància dera cintura. Era sua cabeladura de tenèbres qu'ère ua net d'iuèrn espessa e nera. Era sua boca, que rivalizaue damb era ròsa, ère eth sagèth de Soleiman. Es sòns dents d'evòri joen èren un colhar de pèrles o de granits dera madeisha mida; eth sòn còth ère un lingòt de plata; eth sòn vrente auie

cornèrs e amagaders, e era sua gropa trauquets e protuberàncies, eth sòn melic auie era capacitat sufisenta entà contier ua onza de musc nere; es sues cueishes èren pesades e ath còp fèrmes e elastiques coma coishins farcidi de plumes d'estruci, e sus eri, en sòn nin caud e encantador, semblable a un conilh sense aurelhes apareishie ua istòria plia de glòria, damb era sua terrassa e eth sòn territòri e es sues corsères en baishada, entà deishar-se quèir aquiu pr'amor de desbrembar es penes. E tanben se l'aurie pogut cuélher coma ua copòla de cristau, redona per toti es costats e seiguda sus ua basa solida, o per ua tassa de plata plaçada ath revèrs.

E a ua joena atau se li porien aplicar aguesti vèrsi deth poèta:

Venguec entà jo era joena, vestida damb era sua beresa coma eth rosèr damb es sues ròses, e damb es popes fèrmes, ò milgranes! e exclamèc: "Vaquí era ròsa e es milgranes!"

Que m'auia enganhat! Quina enganha, ò joen! siguec comparar es tues caròles damb es ròses e es tues popes damb milgranes! Donques que ne es causes des rosèrs ne es milgranes des jardins meriten era comparacion!

Pr'amor que se pòt aspirar es ròses e cuélher es milgranes! mès tu, ò virginau! qui pòt vantar-se de flairar-te o de tocar-te?

E atau ère era joena qu'auie pujat a sèir-se, reiau e nuda, en tron d'aur ara vòra deth lac….

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta setau net

Era didec:

"…E atau ère era joena qu'auie pujat a sèir-se, reiau e nuda, en tron d'aur ara vòra deth lac.

Quan auec descansat deth sòn banh, les didec as sues companhes, estirades ath sòn costat ena estrada: "Balhatz-me era mia ròba interiora!" E es joenes s'apressèren, e coma tot vestit li botèren enes espatles un chal d'aur, ua gasa verda enes peus e un cinturon de brocat ar entorn dera cintura. E quedèc vestida d'aguesta manèra. E semblaue ua nauèth maridada e ère mès meravilhosa qu'ua meravilha. E Hassan la guardaue, amagat darrèr des arbes dera terrassa, e a maugrat deth desir que lo possaue a auançar, non artenhie hèr un solet movement, per çò de tant immobil que lo tenguie eth sòn entosiasme e de tant anequelit que lo tenguie era emocion.

E didec era joena: "Ò princesses! vaquí qu'arribe eth maitin, e ja ei ora de qué pensem en partir, pr'amor qu'eth nòste país ei luenh e ja auem repausat pro." Alavetz la vestiren damb era sua ròba de plumes, se vestiren eres dera madeisha manèra, e se meteren a volar amassa, illuminant eth cèu deth maitin.

E aquerò siguec tot!

E Hassan, estupefacte, les seguie damb era guardada, e fòrça estona dempús de desparéisher eres seguie damb es uelhs tachadi en orizon luenhant, cuelhut per ua passion violenta que jamès auie alugat ena sua anma era contemplacion de cap hilha dera tèrra. E ath long des sues caròles s'esguitlèren lèrmes de desir e d'amor, e exclamèc: "A! Hasan, malerós Hassan! Vaquí qu'en avier auràs eth còr entre es mans des hilhes des genn, tu que cap beresa te podec retier ena tua pàtria!"

E negat en un prigond pensament, e emparada era maishèra ena man, improvisèc:

Quin maitin t'acuelherà, ò desapareishuda! jos era tua rosada? Vestida de lum e de beresa, t'apareishes dauant mèn entà torturar-me eth còr e desparéisher!

Gausèren afirmar qu'er amor ei plen de doçor? A!, s'ei doç aguest martiri, qué serà, donc, er amarum dera mirra?

E seguic alendand de tau sòrta, sense clucar un uelh, enquia que gessec eth solei. Dempús baishèc ara vòra deth lac e comencèc a vagar per aquiu, alendand en aire fresc es flaires que deishèren eres. E seguic en tot consumir-se pendent tot eth dia ara demora dera net, entà tornar alavetz a pujar ena terrassa, demorant que tornèssen es audèths.

Mès que non vedec arren aquera net ne es pròplèus nets. E Hassan, desesperat, ja non volec minjar, ne béuer, ne dormir, e non hec senon enervar-se cada còp mès damb era sua passion pera desconeishuda. E s'afeblic e s'esblancossic; e pòc a pòc l'abandonèren es fòrces; e se deishèc quèir en solèr, en tot dider-se: "Era pròpria mòrt qu'ei preferibla ad aguesta vida de patiment!"

Mentretant, es sèt princesses, hilhes deth rei Gennistan, tornèren des hèstes que les auie convidat eth sòn pair. E sense ne tansevolh treir-se era sua ròba de viatge, era mès joena correc ara cèrca de Hassan. E lo trapèc ena sua cramba estirat en lhet, era sang dera cara perduda e aclapat; e auie barrades es paupetes e ath long des sues caròles corrien lèrmes doçament. E en veir aquerò, era joena deishèc anar un sorriscle dolorós, e se lancèc entada eth e l'abracèc damb es braci, coma era fraia harie damb eth sòn frair, e lo punèc en front e enes uelhs, en tot dider-li: "Ò estimat frair mèn! per Allà, qu'eth mèn còr se delís en veder-te en aguest estat. A!, ditz-me qué te cau entà que jo trapa eth remedi!" E damb eth pièch holat pes somics, Hassan hec damb eth cap e damb era man un senhau que volie díder: "Non!" E non prononcièc ua soleta paraula. E banhada en lèrmes, e damb amorasses infinites ena votz, li didec era joena: "Cre-me, frair mèn Hassan, anma dera mia anma, delícia des mèns uelhs, qu'en veir es tòns uelhs en.honsadi enes sues orbites peth flaquitge e esfaçades es ròses des tues caròles estimades, era vida se m'a hèt odiosa e sense encantament!

Pera sagrada afeccion que mos amasse, te conjuri a que non amagues es tues penes e eth tòn mau a ua fraia que vò rescatar era tua vida a còsta de mil de sues!" E capvirada, lo caperaue de punets e l'auie es dues mans emparades en sòn pièch, e li suplicaue atau, de jolhs ath costat deth sòn lhet. E ath cap de bèth temps, Hassan deishèc anar quauques alendades esquinçadores, e damb votz amortada improvisèc aguesti vèrsi:

Se guardèsses atentiuament, sense que t'ac expliquèssen, te'en saberies dera causa des mèns patiments! Mès entà qué saber-se'n d'ua malautia que non a remèdi…?

Eth mèn còr a cambiat de lòc e es mèns uelhs ja non saben dormir! E aquerò qu'a transformat er amor, solet er amor ac pòt restaurar!

Dempús correren abondiuament es lèrmes de Hassan; e higec eth: "A, fraia mia! Com poiràs ajudar ad aqueth que patís per tòrt sòn? E, ath delà, cranhi que m'ages de deishar morir de pena e de malastre!" Era joena exclamèc: "Eth nòm d'Allà sus tu e sus eth tòn entorn, ò Hassan! Qué dides? Encara que li calesse ara mia anma abandonar eth sòn còs non poiria evitar vier ena tua ajuda!" Alavetz didec Hassan somicant: "Te cau saber, donc, ò fraia mia Boton-de-Ròsa! que hè dètz dies que non è cuelhut aliment, e siguec per taus e quaus causes que m'an arribat!" E li condèc era sua aventura sense deishar cap detalh.

Quan Boton-de-Ròsa auec entenut eth relat de Hassan, luenh de mostrar-se emmaliciada, donques que non auie cap motiu entad aquerò, cuelhec pietat dera pena deth joen e se metec a plorar damb eth…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta ueitau net

Era didec:

… cuelhec pietat dera pena deth joen e se metec a plorar damb eth. Dempús li didec: "Ò frair mèn, padega era tua anma preciosa, refresca es tòns uelhs e seca es tues lèrmes. Pr'amor que te juri que sò prèsta a riscar era mia vida estimada e era mia anma preciosa entà botar remèdi ad aquerò que t'arribe e realizar eth tòn desir, en hèr-te possedir ara desconeishuda qu'estimes, *isnchalà!*

Mès te recomani ò frair mèn! que sauves eth secret d'aquerò e non digues ua soleta paraula as mies fraies, se non vòs perder-te e perder-me a jo damb tu. E se te parlèssen dera pòrta proïbida e te preguntèssen respecte ada era, les dides: "Que non è vist aguesta pòrta!" E se te hèn preguntes per çò deth tòn pallitge, les dideràs: "Qu'è pallitge per auer patit era solitud pendent tant de temps sense vosates! E eth mèn còr se n'a hèt fòrça per causa vòsta." E Hassan contestèc: "Plan ben. Parlarè atau, donques qu'era tua idia ei excellenta." E punèc a Boton-de-Ròsa e sentec que se li padegaue era anma e se li dilataue eth pièch en senter-se d'aquera manèra aleugerit deth gran temor qu'auie de veir ara sua fraia emmaliciar-se damb eth per çò dera pòrta proïbida. E tranquil ja, alendèc damb libertat e demanèc minjar.

Boton-de-Ròsa lo punèc un aute còp, e damb lèrmes enes uelhs s'esdeguèc a amassar-se damb es sues fraies, que les didec: "Ò fraies mies! eth mèn praube frair Hassan ei plan malaut. De hège dètz dies non auie entrat aliment en sòn còs, barrat per çò dera nòsta absència e pera desesperacion qu'ère negat. Que lo deishèrem solet ath praube, sense qu'arrés li hesse companhia, e alavetz se n'a brembat dera sua mair e dera sua pàtria, e es sòns rebrembes l'aumpliren d'amarum. Ò! qu'era sua situacion botge a compassion, fraies mies!"

En enténer aguestes paraules de Boton-de-Ròsa, es princesses, qu'èren dotades d'ua anma encantadora e prèstes a emocionar-se, s'esdeguèren a hèr-li a vier minjar e béuer ath sòn frair; e s'esforcèren per consolar-lo e animar-lo damb era sua preséncia e es sues paraules; e entà distrèir-lo li condèren totes es hèstes e es meravilhes qu'auien vist en palai deth sòn pair, en Gennistan. e pendent un mes sancer non cessèren de prodigar-li es mès trendi suenhs, sense arribar, ça que la, a guarir-lo complètament.

Ath cap d'aguest temps, es princesses, exceptat de Boton-de-Ròsa que volec demorar-se en palai pr'amor de non deishar solet a Hassan, gesseren entà anar de caça, segontes eth sòn costum; e laudèren ara sua fraia petita per çò dera atencion damb eth son òste. Tanlèu eres partiren, era joena ajudèc a Hassan a lheuar-se, lo cuelhec deth braç e l'amièc entara terrassa que d'era se dominaue eth lac. E metent-lo sus era sua hauda e hènt-li repausar eth sòn cap ena sua espatla, li didec: "Ditz-me ara, frair mèn, en quin des pabilhons que son escalonadi ara vòra deth lac as vist ad aquera que te còste tanta tristesa." E Hassan contestèc: "Que non siguec en un des pabilhons que la vedí, senon ena aigua deth lac prumèr e dempús en tron d'aguesta estrada!"

En enténer aguestes paraules, era joena se metec plan esblancossida, e exclamèc: "Ò quin malastre eth nòste, alavetz, ò Hassan! Se tracte dera hilha deth rei des genn, que règne en vast empèri qu'en eth eth mèn pair non ei senon un lòctenent! E eth país que s'està eth nòste rei se trape a ua distància dehòra man e enrodat d'un mar que non pòden trauessar ne es òmes ne es genn. E eth rei a sèt hilhes, que d'eres era mès petita ei era qu'as vist. E dispause d'ua garda compausada solet de guerrères vèrges de reng illustre, cada ua des quaus a eth comandament d'un còs dera armada de cinc mil amazònes. E vaquí qu'era qu'as vist ei precisament era mès beròia e era mès lutadora de totes es joenes reiaus. E depasse a totes es autes en valor e adretia. Se cride Esplendor!

En cada lua naua ven a passejar-se per aciu en companhia des hilhes des camarlencs deth sòn pair. E per çò d'aguesti mantèls de plumes que les amien pes aires coma se siguessen audèths, pertanhen ath garda ròba des gennes. E gràcies ad aguesti mantèls poiram arténher eth nòste objectiu. Pr'amor que te cau saber, ò Hassan! qu'era soleta forma que dispauses de senhorejar-te dera sua persona s'està en apoderar-te d'aguesta vestimenta encantada. Entad aquerò non te cau que demorar aciu amagat era sua tornada; e te'n profitaràs deth moment qu'era a baishat en lac a banhar-se, entà trèir-li eth mantèl, sense hèr-te a vier arren mès. E ath delà la possediràs ada era madeisha! E compde alavetz de cedir as sues supliques d'entornar-li eth mantèl, pr'amor que te perderies sense remèdi. E tanben seríem victimes dera sua resvenja totes nosates, e eth nòste pair damb nosates!

Çò de milhor ei que l'agarres pes peus e la sarres contra tu, e se te someterà e t'aubedirà! E se passarà çò que s'age de passar…

En aguest moment dera sua narracion,. Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes ueitanta nauau net

Era didec:

“…E se passarà çò que s’age de passar.

En enténer aguestes paraules de Boton-de-Ròsa, Hassan se sentec transportat d’alegria e notèc qu’en eth entraue de nauèth era vida e li tornaue era plenitud des fòrces. E se quilhèc sus es sòns pès, e cuelhec enes sues mans eth cap dera joena e la punèc trendament, en tot balhar-li es gràcies pera sua amistat. E baishèren ambdús en palai e passèren era rèsta deth temps parlant doçament d’ues causes e d’autes ena mès deliciosa des sinceritats.

A londeman, qu’ère precisament eth dia de lua naua, Hassan demorèc era net entà vier a amagar-se darrèr dera estrada que i auie ara vòra deth lac. E a penes amiaue aquiu uns instants quan en silenci nueitiu s’entenec un bronit d’ales, e ara claror dera lua es audèths, damb impaciéncia desiradi, arribèren e baishèren en lac dempús de trèir-se es sòns mantèls de plumes e es sedes que amiauen per dejós. E era meravilhosa Esplendor, hilha deth rei des genn, tanben submergic ena aigua era sua nuda carn de glòria. E ère mès beròia e mès desirabla qu’eth prumèr viatge. E a maugrat dera admiracion e dera emocion que lo cuelhie, Hassan podec esguitlar-se sense èster vist enquiath lòc que se trapaue era sua ròba, cuelhent eth mantèl de plumes dera joena reiau e amagant-se de seguit darrèr dera estrada.

Quan era beròia Esplendor gessec deth banh, ath prumèr còp de uelh comprenec, per çò deth desorde dera ròba escampilhada sus era potja qu’ua man estranha e audaça l’auie profanat. E s’apressec e vedec qu’auie despareishut eth sòn mantèl. E deishèc anar un estrident crit de terror e de desesperacion, e se piquèc eth ròstre e eth pièch. Ò! Be n’ère de beròia atau desesperada! Mès, en enténer eth crit, se precipitèren sus era es sues companhes entà veir se qué passaue, e en tot imaginar-se aquerò que venguie d’arribar, se metec cada ua eth sòn mantèl, e sense pensar en secar era sua nudesa, ne en vestir-se es sues sedes interiores, se caperèren enes sues plumes volantes, e rapidas coma gasèles espaurides o palomes perseguides per un falcon, hugeren desordenadament pes aires. E despareisheren en un virament de uelhs, deishant soleta ena vòra deth lac ara plorosa, ara dolorida, ara indignada Esplendor, hilha deth sòn rei.

Alavetz, encara que tremolant d’emocion, Hassan gessec deth sòn amagader ara cèrca dera joena nuda, que hugec. E la seguic eth ar entorn deth lac, en tot cridar-la damb es nòms mès trendes e assegurar-li que non li volie hèr cap mau.

Mès era, coma un cèrvi assetjat, corrie alendant, auançant es braci, damb es peus ath vent, alhocardida de veder-se susprenuda atau ena sua nudesa intima de vèrge. Mès en un bot, Hassan acabèc artenhent-la, e la cuelhec pera cabeladura, que se nudèc ena man, e l’obliguèc a seguir-lo. Alavetz barrèc era es uelhs, e resignada damb era sua sòrt, se deishèc amiar sense hèr cap tipe de resisténcia. E Hassan l’amièc ena sua cramba a on l’embarrèc sense deishar-se emocionar pes supliques e es plors d’era, corrent sense demora a previer ara sua fraia e a anonciar-li era bona naua dera sua capitada.

De seguit Boton-de-Ròsa venguec ena cramba de Hassan e en tot trapar-se damb era desolada Esplendor, que se mossegaue desesperada es mans e ploraue damb totes es lèrmes des sòns uelhs. E Boton-de-Ròsa se lancèc as sòns pès entà render-li omenatge, e

dempús de punar era tèrra, li didec: “Ò sobeirana mia! Era patz sus tu e era gràcia d’Allà e es sues benediccions! Qu’illumines era casa e la perhumes damb era tua arribada!”

E contestèc Esplendor: “Mès, ès tu, Boton-de-Ròsa? Qu’ei que permetes qu’es hilhs des òmes tracten atau ara hilha deth rei? Coneishes eth poder deth mèn pair, sabes que se li someten es reis des genn e que govèrne en legions d’efrits e de mareds, e gausères recéber ena tua casa a un òme entà que me susprenesse, e as hèt traïson ara hilha deth tòn sobeiran! Se non ei atau, com aurie aguest òme trapat eth camin deth lac que jo me banhaua?”

En enténer aguestes paraules, contestèc era fraia de Hassan: “Ò princessa hilha deth nòste sobeiran! Ò era mès beròia e mès admirada entre es hilhes des genn e des umans! Te cau saber qu’eth que te susprenec en tòn banh, ò illustra! ei un joen que non se retire a cap aute. E de vertat qu’ei dotat de formes massa encantadores entà qu’auesse era intencion de desengustar-te. Mès quan ua causa a estat decretada peth Destin, a d’arribar! E precisament eth destin deth beròi joen que te susprenec lo hec enamorar-se dera tua beresa apassionadament, e es enamoradi son disculpables! E non pòt èster colpable dauant des tòns uelhs aqueth que t’estime coma t’estime eth! E sustot, non a creat Allà as hemnes entàs òmes? E non ei aguest eth joen mès encantador que i a sus era tèrra? Se sabesses, ò senhora mia, com de malaut a estat des deth dia que te vedec per prumèr viatge! Que siguec a mand de pèrder era anma! Atau coma ac entenes!”

E l’anèc explicant ara princessa tota era violéncia dera passion alugada en còr de Hassan, e acabèc dident: “E non desbrembes, senhora mia! qu’entre es tues dètz companhes t’alistèc a tu coma era mès beròia e mès meravilhosa. E, ça que la, eres èren tan depolhades coma tu e madeish les aurie pogut suspréner en sòn banh.”

En enténer aguestes paraules dera fraia de Hassan, era beròia Esplendor comprenec qu’auie de renonciar a quinsevolh plan entà anar-se’n, e se limitèc a lançar ua prolongada alendada de resignacion. E de seguit correc Boton-de-Ròsa a hèr-li a vier un vestit, que damb eth la vestic…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauantau net

Era didec:

… E de seguit correc Boton-de-Ròsa a hèr-li a vier un vestit, que damb eth la vestic. Dempús li mestrèc eth minjar e hec tot çò que podec entà trèir-li era pena. E era beròia Esplendor acabèc per consolar-se un shinhau, e didec: “Ja veigui qu’ère escrit en mèn destin qu’auria de separar-me deth mèn pair, dera mia familha e des cases dera pàtria! E me cau someter as descrets deth Destin!” E era fraia de Hassan non deishèc d’assolidar-la en aguesta resolucion, de sòrta qu’es lèrmes dera princessa cessèren completament e se resignèc era damb era sua sòrt. Alavetz era fraia de Hassan s’absentèc un moment entà vier ath costat deth sòn frair e dider-li: “Hè lèu a presentar-te de seguit ara tua plan

estimada, donques qu'ei arribat eth moment avient. Un còp entres ena estança, comença en tot punar-li es pès, dempús es mans, dempús eth cap. E solet alavetz poiràs parlar damb era e t'ac cau hèr dera manèra mès eloqüenta e mès amabla."

E tremolant d'emocion, se presentèc Hassan ara princessa, que, en arreconeisher-lo, lo guardèc damb atencion, e a maugrat sòn, quedèc ar arràs dera emocion pera beresa deth joen. Mès baishèc era guardada, e Hassan li punèc es pès e es mans e eth front entre ambdús uelhs, en tot dider-li: "Ò sobeirana des mès beròies, vida des anmes, alegria des guardades, jardin der engenh! Ò reina, ò sobeirana mia! Padega, se te platz eth tòn còr, e refresca es tòns uelhs, pr'amor qu'era tua sòrt ei plia de felicitat. Eth mèn solet desir respècte a tu s'està en èster eth tòn esclau fidèu, coma era mia fraia ei ja era tua sirventa. E non ei era mia intencion hèr-te violéncia, senon maridar-me damb tu segontes era lei d'Allà e deth sòn Enviat! E alavetz t'amiarè entà Bagdad, era mia pàtria, a on meterè ara tua disposicion esclaus d'ambdús sexes e ua casa digna de tu pera sua magnificéncia. A! Se sabesses guaire admirable ei eth país que se lhèue Bagdad, era ciutat dera patz, e qué amables, educadi e ospitalaris son es sòns abitants, e que deliciós e de bon auguri ei eth sòn tracte! E ath delà, qu'è ua mair qu'ei era milhor des hemnes e que t'estimarà coma a ua hilha, e te codinarà magnifics minjars, donques que solide sap codinar milhor qu'arrés en Irak!"

Atau li parlèc Hassan ara joena Esplendor, hilha deth rei deth Gennistan! E era princessa non li reponie ne ua soleta paraula, ne damb ua letra, ne damb un senhau! E de pic s'entenec picar ena pòrta deth palai. E didec Hassan, qu'ère er encargat de daurir e de barrar es pòrtes: "Desencusa-me, ò senhora mia! Me cau absentar-me un moment!" E correc a daurir era pòrta. Qu'èren es sues fraies, que tornauen dera caça, e en veder-lo de nauèth remetut e damb es caròles ludentes s'alegrèren e se quedèren satisfètes enquiath limit dera satisfaccion. E Hassan qu'auèc pro suenh entà non condar-les çò dera princessa Esplendor e les ajudèc a amiar eth butin dera caça, que s'estaue en gasèles, vops, lebres, bufles e animaus de totes es espècies. E auec damb eres ua amabilitat excessiua, en tot punar-les en front a ua darrèr dera auta, amorassant-les e mostrant-les era sua amistat damb ua efusion que non i èren acostumades, donques que se sauvaue totes es amorasses entà Boton-de-Ròsa, era fraia mès petita. Atau, donc, quedèren agradiuament estonades per aqueth cambiament; e enquia e tot era màger des joenes acabèc supausant que bèra causa costaue taus cambiaments e lo guardèc damb un arridolet maligne, e guinhèc eth uelh, e li didec: "De vertat, ò Hassan, que mos estone aguesta demostracion tant excessiua dera tua part, donques qu'enquia aué acceptères es nòstes amorasses sense voler entornar-mo-les jamès. Qu'ei que mos trapes mès beròies damb era nosta ròba de caça o ei que mos estimes mès ara, o son es dues causes ath còp?"

Mès Hassan baishèc es uelhs, e deishèc anar ua alendada capabla de hóner eth còr mès dur! E es princesses li preguntèren estonades: "Mès, per qué alendes d'aguesta manèra, ò frair nòste? E qui pòt trebolar era tua tranquilitat? Vòs entornar ena tua pàtria ath costat dera tua mair? Parla, Hassan, daurís eth tòn còr as tues frais." Mès Hassan s'acarèc damb era sua fraia Boton-de-Ròsa, que venguie d'arribar, e li didec, en tot rogir-se tot: "Qu'ei milhor que parles tu, donques qu'a jo me hè vergonha díder era

causa deth mèn trebolament.” E didec Boton-de-Ròsa: “Que non ei arren, fraies mies! tot s’està en qu’eth nòste frair Hassan a cuelhut un audèth der aire, plan beròi e desire que vosates l’ajudetz e adondar-lo!” E exclamèren totes: “Plan que òc, Vai, quina causa! Mès per qué se rogís tant Hassan per aquerò?” Era joena responec: “A!, qu’ei que Hassan estime damb amor, e damb quin amor!, ad aguest audèth.”

Es autes dideren: “Per Allà! e com pòs, Hassan, declarar-li eth tòn amor a un audèth?” E mentre Hassan jocaue eth cap e se rogie encara mès, didec Boton-de-Ròsa: “Damb era paraula, damb es gèsti e damb tot çò que ven dempús!” Es autes dideren; “Alavetz, que deu èster molt gran er audèth deth nòste frair.” Boton-de-Ròsa didec: “Qu’ei dera nòsta estatura! Mès acabatz d’escotar-me!” E higec: “Vos cau saber, ò fraies mies! qu’er esperit des hilhs d’Adam ei molt limitat. Plan per aquerò quan deishèrem aciu solet ath noste praube Hassan, coma se sentie aclapat, comencèc a recórrer eth palai entà esvagar-se. Mès auie tan trebolada era sua imaginacion, que confonec es claus des apartaments, e sense voler, dauric era pòrta dera estança proïbida, era que da tara terrassa. E aquiu l’arribèc tau e quau causa.! E condèc, encara qu’amendrint eth tòrt de Hassan, tota era istòria, en tot híger: “A tot darrèr, qu’a desencusa eth nòste frair, pr’amor qu’era joena ei beròia. A! se vo’n sabéssetz o fraies mies guaire n’ei de beròia!”

En enténer aguestes paraules de Boton-de-Ròsa, es sues fraies li contesteren: “S’ei tan beròia coma dides, mostra-mo-la entà que pogam hèr-mo’n ua idia!”

Boton-de-Ròsa didec: “Qui poirie descriuer-la, *ya Allà*! Que me gesserien peus ena lengua abans de qué artenhessa nomentar es sòns encantaments, encara que siguesse solet aproximadament. Ça que la, ac voi sajar de hèr, encara que sigue entà que non queiguetz d’esquia en veder-la.”

Bismilah! ò fraies mies! Glòria ad Aqueth que revestic d’esplendor era sua nudesa de gensemin! Depassaue as gasèles ena beresa deth sòn cogòt e ena ludentor des sòns uelhs neri, e ara *araka* ena elegància dera cintura. Era sua cabeladura de tenèbres qu’ère ua net d’iuèrn espessa e nera. Era sua boca, que rivalizaue damb era ròsa, ère eth sagèth de Soleiman. Es sòns dents d’evòri joen èren un colhar de pèrles o de granits dera madeisha mida; eth sòn còth ère un lingòt de plata; eth sòn vrente auie cornèrs e amagaders, e era sua gropa trauquets e protuberàncies, eth sòn melic auie era capacitat sufisenta entà contier ua onza de musc nere; es sues cueishes èren pesades e ath còp fèrmes e elastiques coma coishins farcidi de plumes d’estruci, e sus eri, en sòn nin caud e encantador, semblable a un conilh sense aurelhes apareishie ua istòria plia de glòria, damb era sua terrassa e eth sòn territòri e es sues corsères en baishada, entà deishar-se quèir aquiu pr’amor de desbrembar es penes. E tanben se l’aurie pogut cuélher coma ua copòla de cristau, redona per toti es costats e seiguda sus ua basa solida, o per ua tassa de plata plaçada ath revèrs.

E a ua joena atau se li porien aplicar aguesti vèrsi deth poèta:

Venguec entà jo era joena, vestida damb era sua beresa coma eth rosèr damb es sues ròses, e damb es popes fèrmes, ò milgranes! e exclamèc: "Vaquí era ròsa e es milgranes!"

Que m'auia enganhat! Quina enganha, ò joen! siguec comparar es tues caròles damb es ròses e es tues popes damb milgranes! Donques que ne es causes des rosèrs ne es milgranes des jardins meriten era comparacion!

Pr'amor que se pòt aspirar es ròses e cuélher es milgranes! mès tu, ò virginau! qui pòt vantar-se de flairar-te o de tocar-te?

E aquerò ei ò, fraies mies! çò que d'un còp de uelh podí veir dera princessa Esplendor, hilha deth rei de reis deth Gennistan…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discretament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta unau net

Era didec:

"…E aquerò ei ò, fraies mies! çò que d'un còp de uelh podí veir dera princessa Esplendor, hilha deth rei de reis deth Gennistan!" Quan es joenes aueren entenut aguestes paraules dera sua fraia, exclamèren meravilhades: "Qu'as rason, ò Hassan! d'enamorar-te d'aguesta joena esplendida! Mès per Allà! hè lèu a amiar-mos ath sòn costat entà que la veigam damb es nòsti pròpris uelhs!"

E Hassan, segur per çò que hège as sues fraies, les amièc entath pabilhon a on se trapaue era beròia Esplendor. E en veir era sua beresa sense parièr, punèren eres era tèrra entre es sues mans, e dempús des salutacions de benvenguda, li dideren: "Ò hilha deth nòste rei! reaument ei prodigiosa era tua aventura damb eth nòste frair eth joen. E de pès totes aciu entre es tues mans, totes t'auguram era tua felicitat en futur, e t'asseguram que pendent tota era tua vida non deisharàs de felicitar-te peth tòn encontre damb aguest joen, frair nòste, e pera sua delicadesa de formes, e pera sua adretia en tot, e pera sua afeccion! Pensa, ath delà, que, en sòrta de servir-se d'intermediari, t'a declarat eth madeish era sua passion, e non t'a demanat arren illicit! E se non auéssem era certitud de qué es joenes non se pòden estar sense es òmes, non haríem dauant de tu, hilha deth nòste rei, un pas tant audaç. Dèisha-mos, donc, maridar-te damb eth nòste frair, e quedaràs contenta d'eth, que nosates responem damb eth nòste còth!" E en auer dit aguestes paraules, demorèren era responsa.

Mès, coma qu'era beròia Esplendor non didesse arren, s'auancèc Boton-de-Ròsa e li cuelhec era man damb es sues mans e li didec: "Damb eth tòn permís, ò senhora nòsta!" E s'acarèc damb Hassan, e li didec: "Da-me era tua man!" E Hassan li dèc era man, e Boton-de-Ròsa la cuelhec e la junhec entre es sues ara dera princessa, en tot dider-les a ambdús: "Vos maridi damb er assentiment d'Allà e pera lei deth sòn Enviat!" E ar arràs dera felicitat, Hassan improvisèc aguesti vèrsi:

Ò barreja admirabla, amassada damb era tua beresa! En veir eth tòn gloriós ròstre banhat ena aigua dera beresa, qui poirà desbrembar eth tòn ludent resplendor?

Te ven es mèns uelhs compausada preciosament de robins en tota ua mitat deth tòn còs encantador, de pèrles en tresau part, de musc nere ena cincau part e d'ambre ena siesau part, ò tota daurada!

Entre es vèrges neishudes dera Eva prumèra, e entre es bereses qu'abiten es molti jardins deth cèu, no n'a cap que se posque comparar damb tu!

Vòs balhar-me era mòrt? Non me perdones! Moltes autes victimes hec er amor! e se me vòs tornar era vida, tacha es tòns uelhs en jo! ò ornament deth mon!

En enténer aguesti versi, exclamèren es joenes ath còp, en tot acarar-se damb Esplendor: "Ò princessa, mos repotegaràs ara ara per auer-te hèt a vier un joen que s'a exprimit de tant excellenta manèra e en vèrsi tan beròis?" E preguntèc Esplendor: "Mès, ei poèta?" Eres dideren: "Plan que n'ei! Improvise e compause damb ua facilitat meravihosa poèmes e òdes de milèrs de vèrsi, qu'en eri règne tostemp un sentiment plan viu!"

Aguests paraules que pro demostrauen eth nau merit de Hassan, acabèren fin finau de conquistar eth còr dera nauèth maridada. E guardèc a Hassan, arrint jos es sues longues pestanhes. E Hassan, que non demoraue qu'un senhau des sòns uelhs, la cuelhec en braça e se la hec a vier ena sua cramba. E aquiu, damb eth sòn permís, dauric en era çò qu'auie de daurir, e trinquèc çò qu'auie de trincar e destapèc çò qu'ère sagerat! E s'adocic damb tot aquerò enquiath limit dera doçor; e madeish l'arribèc ada era. E experimentèren ambdús en pòc de temps er arràs de totes es alegries deth mon. E er amor ara joena s'incrustèc en còr de Hassan mès que totes es passions. E toti es sòns audèths cantèren longament! Per tant, glòria a Allà que junh enes delícies as sòns credents e non les estauvie es sòns dons erosi!" Tu qu'ès, Senhor, eth qu'adoram, tu eth que d'eth imploram ajuda! Amia-mos peth camin dret, peth camin d'aqueri qu'aumplires damb es tòns beneficis e non peth d'aqueri qu'ahisquèren era tua colèra ne peth camin des horaviadi!

E vaquí que Hassan e Esplendor sigueren amassa d'aguesta manèra pendent quaranta dies, passadi en sen dera alegria qu'autrege er amor. E es sèt princesses, mès que mès Boton-de-Ròsa, s'esforcèren entà cambiar cada dia es plasers d'ambdús esposi, e hèr-les era estança en palai çò mès agradiua possible.

Mès ath cap deth quarantau dia, Hassan vedec en sauneis ara sua mair, que lo repotegaue per auer-la desbrembat, mentre era se passaue es dies e es nets plorant sus era hòssa que l'auie bastit ena casa.

E se desvelhèc damb lèrmes enes uelhs, deishant anar alendades que trincauen era anma! E en entener-lo plorar, acodiren es sues fraies, es sèt princesses; e Boton-de-Ròsa, mès desolada que totes es autes, preguntèc ara hilha deth rei des genn se qué l'auie arribat ath sòn espós. E contestèc Esplendor: "Sabi pas!" E didec Boton-de-Ròsa: "Jo madeisha vau a informar-me de çò que lo hè botar tan trist!"

E li preguntèc a Hassan: "Que te cau, frair mèn?" E es lèrmes de Hassan correren damb mès violéncia; e acabèc condant eth sòn saunei, en tot planher-se fòrça…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta dusau net

Era didec:

… e acabèc condant eth sòn saunei, en tot planher-se fòrça. Alavetz li toquèc a Boton-de-Ròsa plorar e gemegar, mentre qu'es sues fraies li didien a Hassan: "Alavetz, ò Hassan! non podem retier-te mès temps aciu ne empedir-te que tornes en tòn país entà veir ara tua mair estimada. Sonque te demanem que non mos desbrembes e que mos prometes tornar entà tier-mos ua visita un còp ar an." E era sua fraia Boton-de-Ròsa se li pengèc en còth somicant e acabèc en tot estavanir-se de dolor. E quan se remetec, recitèc tristament vèrsi d'adiu, e amaguèc eth cap enes es sòns jolhs, refusant tota consolacion. E Hassan comencèc a punar-la e amorassar-la; e l'auec de prométer jos jurament que tornarie a veder-la un còp ar an. E mentretant, es sues sies fraies, a precs de Hassan, se meteren a hèr es preparatius deth viatge. E quan ja tot siguec prèst, li preguntèren: "De quina manèra vòs tornar entà Bassra?" Eth didec: "Sabi pas!" Mès en brembar-se'n deth tambor magic que l'auie trèt ath mag Bahram e qu'auie aquera pèth de poth, exclamèc: "Per Allà! Vaquí era manèra! Mès sabi pas se com tier aguest tambor!"

Alavetz Boton-de-Ròsa, que seguie plorant, sequèc es sues lèrmes pendent un moment, e lheuant-se, li didec a Hassan: "Ò estimat frair mèn, te vau a mostrar se com se tie aguest tambor!" E cuelhec eth tambor, e en tot emparar-lo en sòn costat, hec veir que tocaue sus era pèth de poth damb es dits. Dempús li didec a Hassan: "Qu'ac as de hèr atau!" E Hassan didec: "Que ja ac è comprenut, ò fraia mia!" E alavetz cuelhec eth tambor des mans dera joena, e toquèc coma ac auie vist hèr a Boton-de-Ròsa, mès damb fòrça. E de seguit surgentèren de toti es punts der orizon grani camelhs, dromedaris de corsa, mules e shivaus. E tota aquera vegada ath galaup acodic a alinhar-se tumultuosament en ua grana hilèra molt longa damb es camelhs prumèr, darrèr es dromedaris, e ath darrèr es mules e es shivaus.

Alavetz es sèt princesses alistèren as milhors animaus e heren enlà as auti. E carguèren as qu'auien alistat damb hardèus preciosi, presents, objèctes e provisions de boca. E en lomb d'un gran dromedari de corsa, botèren un magnific palanquin damb dus sèti entàs dus esposi. E alavetz comencèren a dider-se adiu. Ò! be ne sigueren de dolorosi es adius! Prauba Boton-de-Ròsa! Qu'ères trista e ploraues! Com se delie eth tòn còr en punar a Hassan, que se n'anaue damb era hilha deth rei! e gemegaues coma ua tortora que separèssen deth sòn tortor violentament! A, non sabies encara, ò trenda Boton-de-Ròsa! guaire amarum sauve era copa dera separacion. E non podies demorar qu'eth tòn estimat Hassan, qu'era sua felicitat premanies, ò plia de pietat! s'auesse de sostreir ath tòn dolor tan lèu! Mès tie era certitud de qué lo veiràs! Padega, donc, era tua anma preciosa e refresca es tòns uelhs! A truca de plorar, es tues caròles de ròses qu'eren, s'an tornat semblables a flors de milgranèr. Dèisha de plorar, Boton-de-Ròsa! Padega era tua anma preciosa e refresca es tòns uelhs. Que tornaràs a veir a Hassan, donques qu'atau ac vò eth Destin!

E era caravana se metec en marcha entre es crits esmovents des adius e despareishec ena luenhor, mentre Boton-de-Ròsa queiguie estavanida. E damb era rapiditat der audèth, trauessèc era caravana vals e montanhes, planhères e desèrts, e damb er assentiment d'Allà, que l'escriuec era seguretat, arribèc en Bassra sense cap trebuc.

Quan arribèren ena pòrta dera casa, Hassan entenec gemegar ara sua mair e doler-se'n dera abséncia deth sòn hilh; e se l'aumpliren de lèrmes es uelhs, e piquèc ena pòrta. E de laguens estant, preguntèc era votz trincada dera prauba vielha: "Qui i a ena pòrta?" E didec Hassan: "Dauris-mos!" E damb es sues aflaquides cames venguec era a daurir era pòrta, tremolant, e a maugrat d'auer era vista amendrida pes lèrmes, arreconeishec ath sòn hilh Hassan. Alavetz deishèc anar ua longa alendada e queiguec estavanida. E Hassan la suenhèc, damb era ajuda dera sua esposa, e se remetec. Alavetz se li pengèc en còth era, e se punèren damb trendesa, plorant d'alegria. E dempús des darrères emocions, Hassan li didec ara sua mair: "Ò mair, vaquí ara tua hilha, era mia esposa, que te hèsqui e vier entà servir-te."

Era vielha guardèc a Esplendor e en veder-la tan beròia, quedèc enludernada e se pensèc que perdie era rason. E li didec: "Qui que sigues, hilha mia sigues plan venguda ena mia casa!" E li preguntèc a Hassan: "Hilh mèn, com se cride era tua esposa?" Eth joen responec: "Esplendor, ò mair mia!" Era didec: "Ò, quin nòm mès avient! Be ne siguec de ben inspirat eth que li cerquèc aguest nòm, ò hilha de benediccion!" E la cuelhec dera man e se seiguec ath sòn costat en vielh tapís dera casa. E Hassan, alavetz, li condèc ara sua mair tota era sua istòria, des dera desaparicion sobtada enquiara sua tornada en Bassra, sense deishar un solet detalh. E era mair quedèc meravilhada de tot aquerò qu'entenie, e non sabec se què her entà aunorar, d'acòrd damb eth sòn reng, ara hilha deth rei des reis deth Gennistan.

Prumèr de tot, s'esdeguèc a vier en mercat entà crompar tota sòrta de viures de prumèra qualitat, e dempús anèc en mercat des sederies e crompèc dètz vestits esplendids, deth mès naut prètz, qu'auien es mercadèrs de mès prestigi; e se les hec a vier ara esposa de Hassan e la vestic damb eri, en tot botar-li ath còp es dètz, un dessús der aute entà demostrar-li atau qu'arren ère massa entath sòn reng e eth sòn merit. E la punèc coma se siguesse era sua pròpria hilha. Dempús se metec a codinar minjars extraordinaris e pastissi que non se retirauen a cap aute. E non estauvièc arren entà complader-la, en tot aumplir-la de suenhs e d'atencions delicades. Dempús d'aquerò, s'acarèc damb eth sòn hilh, e li didec: "Sabi pas, ò Hassan! mès me semble qu'era ciutat de Bassra non ei digna deth reng dera tua esposa; que serie milhor entà nosati anar-mo'n a víuer en Bagdad, era Ciutat dera Patz, jos era ala protectora deth califa Harun Al-Raschid. E ath delà, hilh mèn, vaquí que mos auem tornat rics còp sec, e cranhi que, se mos estam en Bassra, a on mos coneishen coma praubi, cridaram era atencion d'ua manèra sospechosa, e pensaràn que practicam era alquimia. Çò milhor, donc, entà nosati, ei que partim çò mès lèu possible entà Bagdad a on des deth principi mos acuelheràn coma princes o emirs luenhants!" E Hassan li contestèc ara sua mair: "Qu'ei ua idia excellenta!" E se lheuec en aquera ora e en aqueth instant , e venec es mòbles e era casa. E dempús, cuelhec eth tambor e hec sonar era pèth de poth.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta tresau net

Era didec:

… E dempús, cuelhec eth tambor e hec sonar era pèth de poth. E de seguit surgentèren deth hons des aires grans dromedaris que se meteren en hilèra dauant dera casa. E Hassan e era mair de Hassan e era esposa de Hassan cuelheren çò que s'auien sauvat coma milhor per èster causes precioses e leugères de pes, e montant en sòn palanquin, meteren as dromedaris a pas de corsa. E en mens temps deth que cau entà distinguir era man dreta dera quèrra, arribèren ara vòra deth Tigris, enes pòrtes de Bagdad. E Hassan s'auancèc, ara cèrca d'un corredor entà que les crompèsse, peth prètz de cent mil dinnars, un magnific palai proprietat d'un visir entre es viris. E s'esdeguèc a amiar aquiu ara sua mair e ara sua esposa. E moblèc eth palai damb un luxe fastuós e crompèc esclaus des dus sèxes, e mossos joeni e eunucs. E non estauvièc arren entà qu'eth tipe de casa siguesse era mès notabla de Bagdad.

Installat en aqueth lòc, Hassan amièc des d'alavetz ena Ciutat de Patz ua vida deliciosa damb era sua esposa Esplendor, enrodadi ambdús de suenhs minuciosi per part dera venerabla e anciana mair, que cada dia se les apraiaue entà hèr un minjar nau e executar es recèptes de Bassra; pr'amor qu'en Bagdad i auie molti plats que non se podien hèr en cap aute lòc dera superfícia dera tèrra. E vaquí qu'ath cap de nau mesi d'amiar aquera vida encantadora e de gaudir d'aquera alimentacion especiau, era esposa de Hassan amainadèc erosament dus hilhs barons e bessons, beròis coma lues. E a un lo cridèren Nasser, e ar aute Manssur.

Mès, ath cap d'un an, eth rebrembe des sèt princesses li venguec ara memòria de Hassan ath còp qu'eth rebrembe deth jurament qu'auie hèt. E experimentèc eth mès viu desir de tornar a veir a Boton-de-Ròsa sustot. Hec, donc, es preparatius de besonh entad aqueth viatge, crompèc es teles mès beròies e es causes mès beròies que podec trapar en Bagdad e en tot Irak, e aqueri que li semblèren es presents mès dignes, e li didec ara sua mair eth projècte qu'auie format, en tot híger: "Sonque voi recomanar-te ua causa enquiath limit dera recomanacion e mentre se tarde era mia abséncia: que sauves suenhosament eth mantèl de plumes dera mia esposa Esplendor, qu'è amagat en lòc mès secret dera casa. Pr'amor que, ò mair mia! te cau saber que se, entath nòste malastre, era mia esposa estimada auesse era ocasión de tornar a veir aguest mantèl, se'n brembarie de seguit deth sòn instint originau, qu'ei eth vòl des audèths, e non poirie mens que volar d'aciu, enquia e tot contra es impulsi deth sòn còr! Compde, donc, mair mia, de non mostrar-li aguest mantèl. Donques que, se tau malastre arribèsse, solide me moriria jo de pena o m'auciria! Ath delà, te recomani que la suenhes ben, donques qu'ei delicada e acostumada as mims, e que non dèishes de mestrar-la tu madeisha e non es autes sirventes, que non saben coma tu çò que cau e çò que non cau, çò que conven e çò que non conven, çò qu'ei fin e çò qu'ei grossièr. E sustot, mair mia, non li permetes botar es pès dehòra de casa, ne trèir eth cap pera hièstra ne tansevolh pujar ena terrassa deth palai, donques que cranhi qu'er aire liure e er espaci l'ahisque de bèra manèra o per

bèth costat. Vaquí es mies recomanacions! E se vòs era mia mòrt, non te cau que mespredar-les!”

E contestèc era mair de Hassan: “Qu’Allà me sauve de desaubedir-te, ò hilh mèn! Preguem ath Profèta! Dilhèu m’è tornat hòla entà auer tau besonh de recomanacions o entà infringir era mendre des tues ordes? Vè-te’n, donc, tranquil, ò Hassan! Padega eth tòn esperit. E quan tornes, damb era gràcia d’Allà non auràs que preguntar-li a Esplendor se s’a hèt tot d’acòrd damb es tòns desirs. Mès, jo ath mèn torn, voi demanar-te tanben ua causa, ò hilh mèn! e ei que non alongues era tua abséncia luenh de nosates mès deth temps de besonh entà arribar e tornar e estar-te pendent un brèu temps damb es sèt princesses!”

Atau se parlèren un ar aute, Hassan e era mair de Hassan. E non sabien çò que les demoraue de desconeishut en libre deth Destin, mentre qu’era beròia Esplendor entenie totes es paraules que se dideren e se les sauvaue ena memòria.

Atau, donc, Hassan li prometec ara sua mair que non s’absentarie mès de çò de besonh, e se didec adiu d’era, e anèc a punar ara sua esposa Esplendor, e as sòns dus hilhs. Nasser e Manssur, que popauen ath pièch dera mair. Dempús d’aquerò, toquèc era pèth de poth deth tambor…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta quatau net

Era didec:

… Dempús d’aquerò, toquèc era pèth deth poth deth tambor e montèc en un dromedari de corsa que se li presentèc; e dempús de reiterar per dusau viatge ara sua mair totes es recomanacions, li punèc era man. Dempús parlèc ath dromedari qu’ère ajocat, e de seguit se lheuèc sus es quate pautes e gessec disparat pes aires milhor que per tèrra, autrejant es sòns membres ath vent e avalant-se ath sòn pas era distància. E non siguec ja qu’un punt ena luenhor der espaci.

Que non mos cau, de vertat, díder era intensitat dera alegria que siguec recebut Hassan dauant des sèt princesses, e sustot eth gòi que sentec Boton-de-Ròsa e com ornèren eth palai damb flors e l’illuminèren. Que serà milhor que lo deisha condant-les as sues fraies çò qu’auie de condar-les, mès que mès eth neishement des dus bessons Nasser e Manssur; deishem-lo, ath delà, tier-se damb eres ara caça e as divertiments; hètz-me eth favor, ò auorables e generosi audidors que m’enrodatz, de tornar damb jo en palai de Hassan, en Bagdad, a on deishèrem ara anciana mair de Hassan e ara sua esposa Esplendor.

Hètz-me aguest favor, ò senhors mèns! e veirats e enteneratz çò qu’es vòsti uelhs e es vòstes aurelhes jamès enteneren, escotèren ne sospechèren. E que baishen sus vosati es benediccions deth Distribuidor e es sòns favors mès escuelhudi. Escotatz-me ben, senhors!

Qu'ei eth cas, ò plan illustres, que quan partic Hassan, era sua esposa Esplendor non se botgèc ne abandonèc un solet instant ara mair de Hassan pendent dus dies. Mès en maitin deth tresau dia, punèc era man dera anciana senhora, en tot balhar-li eth bon dia, e li didec: "Ò mair mia, que voleria anar en hammam, donques que hè ja temps que non cuehi cap banh per çò d'èster elevant a Nasser e a Manssur!" E era anciana senhora li didec: "*Ya Allà*, quines paraules tan dehòra de lòc, hilha mia! Que serie ua calamitat anar en hammam! Non sabes que tu e jo èm estrangères que non coneishem arren des hammams d'aguesta ciutat? E com pòs anar aquiu sense que t'amie eth tòn espós, que t'aurie de precedir entà demanar per auança ua sala e assegurar-se de qué tot ei net e de que non quèn deth tet pedolhs, cimes e arles? Mès eth tòn espós ei absent e jo non coneishi ad arrés que posque remplaçar-lo en ua circonstància tan grèu e non posqui acompanhar-te jo madeisha per çò dera mia edat e dera mia debibitat. Ça que la, se vòs, hilha mia, harè que t'escauhen aigua aciu madeish, e te lauarè eth cap e te darè un banh deliciós en hammam dera nòsta casa.

Precisament è tot çò que mos cau entad aquerò e enquia e tot recebí delàger ua caisha de tèrra perhumada d'Alepo, e ambre e pasta depilatòria, e henné! Atau, donc, hilha mia, pòs èster tranquilla per tot aquerò. Que serà un banh excellent!"

Mès Esplendor contestec: "Ò senhora mia! Des de quan se remís as hemnes eth permis d'anar en hammam? Per Allà! que se l'auesses dit aguestes causes a ua esclaua, non les aurie suportat, e abans de contunhar ena vòsta casa t'aurie demanat que la subastèsses en mercat! Es òmes, ò senhora mia! son insensats, e se pensen que totes es hemnes se retiren e que cau cuélher contra eres tota sòrta de precaucions entà empedir-les hèr causes licites! Tu, ça que la, deues saber pro ben que, quan ua hemna a decidit fèrmament hèr ua causa, tostemp trape era manèra d'arténher eth sòn prepaus, a despièt de toti es trebucs e qu'arren la pòt arturar enes sòns desirs, encara que siguen irrealizables o siguen plei de desastres.

A! ai dera mia joenessa! Se sospeche de jo e non s'a cap confiança dera mia castetat! E ja solet me rèste morir-me!" E en auer dit aguestes paraules, se metec a plorar, e a cridar sus eth sòn cap es mès neres calamitats.

Alavetz era mair de Hassan acabèc deishant-se emocionar pes sòns plors e gemecs, comprenent ath delà, que non la poirie hèr enlà deth sòn prepaus. Se lheuèc, donc, a maugrat dera sua ancianitat e dera proïbicion deth sòn hilh, e premanic tot çò de besonh entath banh, coma era ròba blanca neta e perhums. Dempús li didec a Esplendor: "Au, hilha mia, vene e non t'entristisques mès! Mès qu'Allà mos desliure dera colèra deth tòn espós!" E gessec deth palai damb era e l'acompanhèc en hammam mès famós dera ciutat.

A! Guaire milhor non aurie estat qu'era mair de Hassan non s'auesse deishat emocionar pes planhs d'Esplendor, e non passar eth lumedan d'aqueth hammam! Mès qui pòt liéger en libre des Destins, a despart deth Solet Vident? E qui pòt díder per auança çò que li cau hèr entre dus passi deth camin? Ça que la, nosati, qu'èm musulmans, credem e confiam ena Voluntat Suprèma, e didem: "Que non i a mès Diu qu'Allà e Mohammed ei eth Profeta enviat per Allà!" Pregatz ath Profèta, ò credents!, illustres audidors mèns!

Quan era beròia Esplendor, precedida pera mair de Hassan, qu'amiaue eth paquet dera ròba blanca neta, auec entrat en hammam, es hemnes que i auie estirades en salon centrau dera entrada deishèren anar un sorriscle d'admiracion de tant coma les sedusic era beresa dera joena…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta cincau net

Era didec:

… Quan era beròia Esplendor, precedida pera mair de Hassan, qu'amiaue eth paquet dera ròba blanca neta, auec entrat en hammam, es hemnes que i auie estirades en salon centrau dera entrada deishèren anar un sorriscle d'admiracion de tant coma les sedusic era beresa dera joena. E ja non la deishèren de uelh! Tau siguec eth sòn enludernament en veir ara joena caperada pes sòns vels encara! Mès quin non serie eth sòn delèri quan, dempús de trèir-li era ròba, se quedèc totafèt nuda!

Ò arpa de Daud eth rei, qu'encantaues ath leon Saul; e tu, hilha deth desèrt, aimanta d'Antara, eth guerrèr de peus crespadi, ò vèrge Abla! era de beròies anques, que revoutères en toti es sensi as tribús d'Arabia, en tot hèr-les tumar es ues contra es autes! E tu, Sett Budur, hilha deth rei Ghayur, senhor de El-Budur e de El-Kussus, tu qu'es tòns uelhs de huec trebolèren ar arràs as genn e as efrits; e tu, musica des hònts, e tu, cant primauerau des audèths, en qué vos vedetz redusidi dauant dera nudesa d'aquera gasèla? Laudat sigue Allà que te creèc, ò Esplendor! e barregèc en tòn còs de glòria es robins e eth musc, er ambre e es pèrles, ò tota d'aur!

Atau, donc, es hemnes deth hammam, entà considerar-la milhor, deishèren de cornèr eth sòn banh e era sua guitèra, e la seguiren pas a pas. E era fama des sòns encantaments s'escampilhèc de seguit des deth hammam per toti es entorns, e en un instant invadiren es sales, enquiath punt de qué non se podie passar per eres, hemnes tirades peth curiosèr de veir ad aquera meravilha. E entre aqueres hemnes desconeishudes i auie precisament ua des esclaues de Sett Zobeida, esposa deth califa Harun Al-Raschid. E aquera joena esclaua, que se cridaue Tohfa, quedèc encara mès estupefacta qu'es autes dera beresa perfècta d'aquera lua magica. E damb es uelhs plan dubèrts, se metec en prumèra fila en tot guardar se com se banhaue ena piscina. E quan Esplendor auec acabat eth sòn banh e ja ère vestida, era esclaua non podec mens que seguir-la dehòra deth hammam, tirada per era coma ua pèira d'asimant, e se metec a caminar darrèr d'era peth carrèr enquia qu'Esplendor e era mair de Hassan arribèren ena sua casa. Alavetz era joena esclaua Tohfa, coma que non podie entrar en palai, se limitèc a hèr-se a vier es dits enes pòts, en tot lançar-li a Esplendor, ath còp qu'ua ròsa, un punet sonor. Mès, malerosament entada era, er eunuc que i auie ena pòrta vedec era ròsa e eth punet, e emmaliciat ar arràs, comencèc a dirigir-li espaventoses injúries, botant es uelhs en blanc; çò que la hec decidir, encara qu'alendant, a hèr repè. E entrèc en palai deth califa, en tot esdegar-se a vier ath costat dera sua patrona Sett Zobeida.

E vaquí que Sett Zobeida vedec qu'era esclaua ère plan esblancossida e plan emocionada; e li preguntèc: "A on sigueres, ò gentila! que tornes en aguest estat de pallitge e d'emocion?" Era esclaua didec: "En hammam, ò senhora mia!" Sett Zobeida preguntèc: "E qué vederes en hammam, ò Tohfa mia, entà tornar tan capvirada e damb es uelhs tan langorosi?" Era esclaua contestèc: "E com, ò senhora mia! non s'an d'aflaquir es mèns uelhs e era mia anma, e non a de negar eth mèn còr era malenconia dempús de veir ad aquera que m'a panat era rason?"

Sett Zobeida se metec a arrir, e didec: "Qué me dides, ò Tohfa! e de qui parles?" Era esclaua didec: "Quina adolescenta delicada o quina joena, quin pavon o quina gasèla, ò senhora mia! l'egalaràn jamès en encantaments e en beresa? Sett Zobeida didec: "Ò hòla Tohfa!, me dideràs fin finau et sòn nòm?"

Era esclaua didec: "Que non lo sai, ò senhora mia! Mès, ò senhora!, pes merits des tòns beneficis sus eth mèn cap, te juri que cap creatura dera superfícia dera tèrra, en passat, en present, e en futur, ei comparabla ada era! Tot çò que sai d'era ei que demore en un palai plaçat ara vòra deth Tigris e qu'a ua pòrta grana peth costat dera ciutat e ua auta pòrta peth costat der arriu. E m'an dit, ath delà, en hammam, qu'ère era esposa d'un ric mercadèr cridat Hassan Al-Bassri. A, senhora mia! se me ves tota tremolosa entre es tues mans, non ei solet dera emocion suscitada pera sua beresa, senon deth temor extrèm que me cuelh en pensar enes conseqüéncies funèstes qu'arribaràn se, per malastre, nòste senhor eth califa arribèsse a saber-se'n d'era. Solide harie qu'aucissen ath sòn marit mespredant totes es leis d'equitat, e se maridarie damb aguesta miraculosa joena. E d'aguesta sòrta venerie es bens inestimables dera sua anma immortau pera possession temporau d'ua creatura beròia, mès peribla!"

En enténer aguestes paraules dera sua esclaua Tohfa, Sett Zobeida, que sabie guaire prudenta e mesurada ère normaument enes sòns discorsi, quedèc estupefacta, e li didec: "Mès, ò Tohfa! n'ès segura, aumens, de qué non a estat tot un saunei!" Era esclaua contestèc: "Juri peth mèn cap e peth pes der arregraïment que li deui as tues bontats damb jo, ò senhora mia! que non solet l'è vista, senon que vengui de lançar-li ua ròsa e un punet ad aguesta joena, que non a parièr ena tèrra, atau entre es arabs, es turcs o es perses!"

Sett Zobeida exclamèc alavetz: "Pera vida des mèns ancessors es Purs, que me cau veir jo tanben aguesta pèira preciosa unenca, e que la veiga damb es mèns pròpris uelhs!"

Ara seguida hec cridar ath pòrta simitarra Massrur, e dempús qu'eth auec punat era tèrra entre es sues mans, li didec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta siesau net

Era didec:

… Ara seguida hec cridar ath pòrta simitarra Massrur, e dempús qu'eth auec punat era tèrra entre es sues mans, li didec: "Ò Massrur, vè-te'n ara prèssa en palai qu'a dues

pòrtes, ua que da entar arriu e era auta entara ciutat, e pregunta aquiu pera joena que demore en eth, e me la hès a vier, jos era pena deth tòn cap!" E contestèc Massrur: "Enténer qu'ei aubedir!" E gessec, auançant eth cap mès qu'es pès, e correc entath palai mentat, que, plan que òc, ère eth de Hassan. E passèc era pòrta ara vista der eunuc que l'arreconeishec e s'inclinèc dauant d'eth enquia tèrra. E arribec ena pòrta d'entrada e piquèc.

De seguit venguec a daurir era mair de Hassan. E Massrur entrèc en vestibul e li desirèc era patz ara anciana senhora.

E era mair de Hassan l'entornèc era salutacion e li preguntec: "Qué desires?"

Eth didec: "Que sò Massrur, eth pòrta simitarra! Vengui enviat aciu per Sett Zobeida, hilha de El-Kassem, esposa de Harun Al-Raschid, siesau descendent de Al-Abbas, oncle deth Profèta (damb eth era patz d'Allà e es sues benediccions!) e vengui entà her-me a vier damb jo en palai, ena preséncia dera mia senhora, ara beròia joena que demore en aguesta casa!"

En enténer aguestes paraules, exclamèc era espaurida e tremolosa mair de Hassan: "Ò Massrur! qu'èm estrangères aciu, e eth mèn hilh, er espós dera joena en qüestion, ei absent, de viatge. E abans de partir me proïbic exprèssament que la deishèsse gésser de casa, ne damb jo ne damb cap auta persona, e sense cap desencusa! E me cau pòur de qué se la dèishi gésser, arribe, per çò dera sua beresa, bèth accident qu'obligue ath mèn hilh a dar-se era mòrt quan torne! Te pregam, donc, ò brave Massrur! qu'ages pietat dera nòsta afliccion e que non mos demanes ua causa qu'ei per dessús dera nòsta volontat e des nòsti mejans d'autrejar-te!"

Massrur contestèc: "Non te cau pòur, ò brava senhora! donques que cap accident sensible l'arribarà ara joena. Se tracte simplament de qué era mia senhora Sett Zobeida veigue ad aguesta joena tan beròia entà assegurar-se'n damb es sòns pròpris uelhs de s'ei vertat era fama des sòns encantaments o ei exagerada. Per cèrt, que non ei eth prumèr còp que m'a encargat ua mission coma aguesta; e posqui assegurar-te que ne era ua ne era auta vos auratz d'empenaïr dera vòsta submission a semblable desir, senon ath contrari! E ath delà, madeish que vos amiarè damb tota seguretat ena preséncia de Sett Zobeida, me comprometi a entornar-vos sanes e en bona santat ena vòsta casa."

Quan era mair de Hassan comprenec que quinsevolh resisténcia ère inutila e enquia e tot damnatjosa, deishèc a Massrur en vestibul e entrèc a vestir a Esplendor e a apolidir-la e a vestir tanben as dus petits, Nasser e Manssur. E cuelhec en braça as dus petits e li didec a Esplendor: "Donques que mos cau cedir ath desir de Sett Zobeida, i anaram toti amassa!" E passèc peth vestibul abans qu'era e li didec a Massrur: "Que ja èm prèstes!" E Massur gessec e dauric era marcha, seguit pera mair de Hassan, qu'amiaue es dus petits e anaue seguida ath còp per Esplendor, complètament caperada enes sòns vels. E d'aguesta manèra les amièc Massrur en palai deth califa enquia meter-les dauant der ample tron qu'en eth i auie, repausant seiguda majestuosament, Sett Zobeida, enrodada pera multitud des sues esclaues e des sues favorites, qu'ena prumèra fila d'eres i auie era petita Tohfa.

Alavetz, autrejant els dus petits a Esplendor, que seguie caperada pes sòns vels, era mair de Hassan punèc era tèrra entre es mans de Sett Zobeida e dempús dera salutacion la complimentèc. E Sett Zobeida, l'entornèc era salutacion, l'estirèc era man, qu'era anciana se hec a vier enes pòts, e li preguèc que se lheuèsse. Dempús, s'acarèc damb era esposa de Hassan, e li didec: "Per qué, ò planvenguda! non te très es vels? Aciu que non i a òmes! E li hec un gèst a Tohfa, que de seguit s'apressèc a Esplendor, rogint-se tota, e comencèc tocant-li era òrla deth sòn vel, en tot her-se a vier dempús enes pòts e en front es dits que hereguèren eth vel. Dempús l'ajudèc a trèir-se eth vel gran e li lheuèc, era madeisha, eth vel deth ròstre.

Ò Esplendor! Ne era lua plia quan ges de dejós d'ua broma, ne eth solei damb tota era sua ludentor, ne eth trende balancejament dera rama ena tebesa dera primauèra, ne es brises deth crepuscul ne era aigua arridolenta, ne arren de guaire encante as umans pera vista, pera audida o per enteniment, aurie pogut panar, coma tu ac heres, era rason des que te guardauen! Damb era irradiacion dera tua beresa s'illuminèc e ludec tot eth palai! Damb era alegria dera tua preséncia, sautèren coma anhèths es còrs e dancèren enes pièchs! E era holia bohaue sus toti es caps. E es esclaues te contemplauen damb admiracion, gasulhant: "Ò Esplendor!" Mès nosati, ò audidors mèns! didem: "Laudat sigue Allà, que formèc eth còs dera hemna coma eth liri dera val, e lo balhèc as credents coma ua auança deth Paradís…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta setau net

Era didec:

… Mès nosati, ò audidors mèns! didem: "Laudat sigue Allà, que formèc eth còs dera hemna coma eth liri dera val, e lo balhèc as credents coma ua auança deth Paradís!"

Quan Sett Zobeida se remetec der enludernament que se trapaue, se lheuèc deth sòn tron e s'apressèc a Esplendor, qu'abracèc e sarrèc contra eth sòn pièch, punant-li es uelhs. Dempús la hec sèir ath sòn costat en tron, e se treiguec e li botèc en còth un colhar de dètz pèces de pèrles gròsses qu'amiaue era des de que se maridèc damb Al- Raschid.

Dempús li didec: "Ò sobeirana des encantaments! De vertat que s'enganhèc era mia esclaua Tohfa quan me parlèc dera tua beresa! Pr'amor qu'era tua beresa ei per dessús de totes es paraules. Mès ditz-me, ò perfècta! coneishes eth cant, eth balh o era musica? Pr'amor que quan un ei coma tu, subergés en tot!" Esplendor contestèc: "De vertat ò senhora mia que non sai cantar, ne dançar, ne tocar eth laüt o era guitarra; e non non me distinguisqui en cap des arts que generaument coneishen es joenes. Ça que la, qu'è ua sciéncia unica que dilhèu te semble meravilhosa: s'està en volar pes aires coma es audèths!"

En enténer aguestes paraules d'Esplendor, exclamèren totes es hemnes: "Ò encantament! Ò prodigi!" E Sett Zobeida didec: "Com posqui trantalhar en creder-te dotada de semblabla aptitud, encara que m'estone fòrça? Non ès ja mès armoniosa

qu'eth cigne e mès leugèra ara vista qu'es audèths? Mès se vòs encadenar era nòsta anma darrèr tòn, hè dauant des nòsti uelhs era pròva d'un vòl sense ales!" Era didec: "Qu'è ales precisament, ò senhora mia! mès que non les amii ath dessús. Ça que la, les posqui tier s'ei aguesta era tua volontat! Non te cau que demanar ara mair deth mèn espós que me hèsque a vier eth mèn mantèl de plumes."

De seguit Sett Zobeida s'acarèc damb era mair de Hassan e li didec: "Ò venerabla dauna, mair nòsta! vòs hèr-te a vier aguest mantèl de plumes entà que jo veigua er usatge que d'eth ne hè era tua encantadora hilha?" E pensèc era prauba mair: "Que ja èm perdudi sense remèdi! Era vista deth sòn mantèl li harà a vier ena memòria eth sòn instint originau e solet Allà sap se qué se passarà!" E contestèc damb votz tremolosa: "Ò senhora mia!, era mia hilha Esplendor se trape trebolada pera tua majestat e ja non sap se qué ditz. Dilhèu s'a vestit bèth còp mantèls de plumes que son ua vestimenta que non ei senon entà audèths?"

Mès intervenguec Esplendor e li didec a Sett Zobeida: "Per vida tua, ò senhora mia! te juri qu'eth mèn mantèl de plumes ei sauvat en un còfre e amagat ena nòsta casa." Alavetz Sett Zobeida se treiguec deth braç un braçalet preciós que valie autant coma toti es tresòrs de Khosroes e de Kaissare l'ac aufric ara mair de Hassan, en tot dider-li: "Ò mair nòsta! Pera mia vida sus tu! te conjuri entà que vages ena tua casa ara cèrca deth mantèl de plumes, sonque entà veder-lo un còp! E te lo haràs a vier de seguit en madeish estat que l'amies."

Mès era mair de Hassan jurèc que jamès auie vist aqueth mantèl de plumes ne arren que se li retirèsse. Alavetz cridèc Sett Zobeida: "*Ya Massrur*!" E de seguit eth pòrta simitarra se presentèc entre es mans dera sobeirana, que li didec: "Massrur, cor de seguit ena casa d'aguestes daunes, e cèrca en era pertot un mantèl de plumes qu'ei sauvat en un còfre amagat."

E Massrur obliguèc ara mair de Hassan a que l'autregèsse era clau dera casa, e correc a hèr era cèrca pertot enquia qu'acabèc en tot trapar eth mantèl de plumes en un còfre amagat jos era tèrra. E se lo hec a vier a Sett Zobeida, que, dempús de guardar-lo longament e meravilhar-se der art qu'ère hèt, l'ac autregèc ara beròia Esplendor.

Alavetz Esplendor comencèc a examinar-lo pluma per pluma, e vedec qu'ère intacte coma eth dia que l'ac agarrèc Hassan. E lo despleguec e se metec laguens, en tot recuelher-se es puntes e cordar-se-lo. E se convertic en quauquarren semblable a un gran audèth blanc. E dauant der estonament des presents, s'esguitlèc prumèr pendent bèth temps, dempús hec repè sense tocar eth solèr, e se lheuèc enquiath tet en tot balancejar-se. Dempús baishèc leugèra e aeriana, e se metec cama aciu cama enlà des sues espatles as sons dus hilhs, en tot dider-les a Sett Zobeida e as daunes: "Veigui que vos an shautat es mèns vòls. Vau, donc, a balhar-vos mès gust encara." E cuelhec impuls, e se lancec entara hièstra mès nauta en tot posar-se sus era parabanda. E des d'aquiu exclamèc: "Vos declari que vos abandoni!"

E emocionada ar arràs, didec Sett Zobeida: "Com ei possible, ò Esplendor! que mos dèishes ja, privant-mos entà tostemp dera tua beresa, ò sobeirana entre es sobeiranes?"

Esplendor contestèc: “Qu’ei vertat, ò senhora mia! aqueth que se’n va ja non torne!” Dempús s’acarèc damb era prauba mair de Hassan, desolada, somicant e abatuda en tapís, e li didec: “Ò mair de Hassan! Cre-me que me hè dò anar-me’n atau e m’entristisqui per tu e peth tòn hilh Hassan, eth mèn espós, donques qu’es dies dera separacion esquinçaràn eth sòn còr e escuriràn era nòsta vida, mès ai!, que ja non posqui mès! Senti que me negue era anma era embriaguesa der aire e me cau volar per espaci. Mès s’eth tòn hilh me vò trapar bèth dia, non li cau que cercar-me enes isles Wak-Wak.

Adishatz, donc, ò mair deth mèn espós!” E en auer dit aguestes paraules, Esplendor se lheuèc pes aires e anèc a posar-se pendent un instant ena copòla deth palai pr’amor d’alisar es sues plumes. Dempús seguic eth sòn vòl e desparesishec enes bromes damb es sòns dus hilhs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta ueitau net

Era didec:

… E en auer dit aguestes paraules, Esplendor se lheuèc pes aires e anèc a posar-se pendent un instant ena copòla deth palai pr’amor d’alisar es sues plumes. Dempús seguic eth sòn vòl e desparesishec enes bromes damb es sòns dus hilhs.

Per çò dera prauba mair de Hassan, siguec a mand d’expirar de dolor, e quedèc sense movement, desplombada en solèr. E Sett Zobeida s’inclinèc sus era e li prodiguèc per era madeisha es suenhs de besonh; e quan l’auec remetut un shinhau, li didec: “A mair mia! per qué en sòrta de remi’c tot, non m’as avertit de qué Esplendor podie hèr semblables causes damb aguesta ròba encantada, damb aguest mantèl fatau? Que non l’ac auria deishat en poder sòn! Mès, com podia jo endonviar qu’era esposa deth tòn hilh pertanhie ara raça des genn aerians? Te prègui, donc, brava mair mia, que me perdones per çò dera mia ignorància e que non censures massa un acte que non hi de bon voler!”

E didec era prauba vielha: “Ò senhora mia! jo soleta n’è eth tòrt! e era esclaua arren l’a de perdonar ara sua sobeirana! Cada un amie penjat en còth eth sòn destin! E eth mèn e eth deth mèn hilh, ei morir de dolor!” E cerquèc era as arrèhilhs e non les trapèc; e cerquèc ara esposa deth sòn hilh e non la trapèc! Alavetz s’estarnèc en somics mès apròp dera mòrt que dera vida: E hec bastir ena sua casa tres hòsses ua grana e dues petites, qu’ath sòn costat se passaue es dies es es nets gemegant e plorant.

E recitaue aguesti vèrsi e molti d’autes:

Ò arrèhilhs mèns! Coma era ploja pes rames seques, corren es mèns plors pes mies caròles arropides!

Er adiu dera vòsta partida ei er adiu ara nòsta vida! Era vòsta pèrta ei era pèrta dera nòsta anma e jo, ai!, sò encara aciu!

Vosati èretz era mia anma! Com en auer-me abandonat era mia anma, pòt víuer encara, ò praubi petits mèns! E jo sò encara aciu!

E aquerò per çò que hè ada era. Mès per çò de Hassan, quan s'aueren passat tres mesi, damb es sèt prncesses, pensèc tornar entà non méter inquieta ara sua mair e ara sua esposa. E piquèc era pèth de poth deth tambor, e se presentèren es dromedaris. E carguèren cinc dromedaris damb lingòts d'aur e de plata e cinc de peireries. E li heren promèter que tornarie a veder-les ath cap d'un an. Dempús lo punèren totes, ua darrèr dera auta, meten-se en fila; e cada ua li dediquèc ua o dues estròfes molt trendes, qu'en eres l'exprimien guaire les aclapaue era sua partida. E se balancejauen ritmicament sus es sues anques, mercant era cadéncia des vèrsi. E Hassan les responec damb aguesti versi improvisadi:

Es mies lèrmes son pèrles, que d'eres vos aufrisqui un colhar, fraies mies! Vaquí qu'en dia dera partida, afermat sus es estrius, ja non posqui virar entà darrèr!

Ò fraies mies! Com m'arrincarè des vòsti braci aimants? Eth mèn còs s'aluenhe, mès era mia anma se demore damb vosates! Ai! Ai! com virar ja s'è es pès en estriu?

Dempus s'aluenhèc Hassan en sòn dromedari, ath cap dera caravana e arribèc erosament en Bagdad era Ciutat de Patz. Mès, en entrar ena sua casa, lèu non arreconeishec Hassan ara sua mair de tant coma auie cambiat era malerosa a truca de lèrmes, de dejun e de vesilhes. E coma que non vedie qu'acodissen era sua esposa e es sòns hilhs, li preguntèc ara sua mair: "A on ei era hemna? e a on son es mainatges?" E era sua mair non podec respóner que damb somics. E Hassan se metec a córrer coma un hòl pes abitacions, e ena sala de reunions vedec dubèrt eth còfre qu'ère sauvat eth mantèl de plumes. E se virèc e vedec ath miei dera estança es tres hòsses!

Alavetz queiguec tan long coma ère, sense coneishement, en tot tumar eth cap contra ua pèira. E a maugrat des suenhs dera sua mair, que volèc ena sua ajuda, e esquincèc es sòns vestits e se caperèc eth cap damb cendre e povàs. Dempús se precipitèc ara imprevista sus era sua espada e volec trauessar-se damb era. Mès era sua mair s'interpausèc entre eth e era espada, estirant es braci. E l'apuèc eth cap en sòn pièch, e lo hec sèir, encara que non se tardèc a retortilhar-se de desesperacion peth solèr coma se siguesse ua sèrp. E se metec era a condar-li pòc a pòc tot aquerò que s'auie passat pendent era sua abséncia, e acabèc en tot dider-li: "Ja ves, hilh mèn, dera immensitat deth nòste malastre, non a d'entrar en tòn còr era desesperacion, donques que pòs trapar ara tua esposa enes isles Wak-Wak…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cinc centes nauanta nauau net

Era didec:

"…Ja ves, hilh mèn, dera immensitat deth nòste malastre, non a d'entrar en tòn còr era desesperacion, donques que pòs trapar ara tua esposa enes isles Wak-Wak."

En enténer aguestes paraules dera sua mair, Hassan sentec qu'ua esperança sobta refrescaue es ventalhs dera sua anma, e lheuant-se de seguit, li didec ara sua mair: "Me'n vau entàs isles de Wak-Wak!" Dempús pensèc: "A on deuen èster plaçades aguestes isles qu'eth sòn nòm se retire ath crit d'un audèth rapinaire? Seràn enes mars dera India, o de Sindh, o de Persia o de China?" E entà aclarir eth sòn esperit sus aguest ahèr, gessec dera casa, e anèc ara cèrca des sabents e des letrats dera cort deth califa, e les preguntèc per torn se coneishien es mars qu'èren plaçades es isles Wak-Wak. E contestèren toti: "Que non ac sabem! E non auem entenut a parlar ena nòsta vida dera existéncia d'aguestes isles." Alavetz Hassan comencèc un aute còp a desesperar-se, e tornèc ena casa damb eth pièch sarrat peth vent dera mòrt. E li didec ara sua mair, en tot deishar-se quèir en solèr: "Ò mair! que non ei enes isles Wak-Wak que me cau anar senon mèsalèu enes lòcs a on s'a plaçat era Mair des Voltors dera Mòrt!"

E se metec a plorar, damb eth cap en tapís. Mès de pic se lheuèc, e li didec ara sua mair: "Allà me hè a vier en pensament era idia de tornar ath costat des sèt princesses que me criden frair sòn, entà preguntar-les eth camin de Wak-Wak!" E sense demorar mès, se didec adiu dera prauba mair barrejant es sues lèrmes damb es d'era e montèc en dromedari que d'eth non auie prescindit des dera sua tornada. Arribèc erosament en palai des sèt fraies, enes Montanhes des Bromes.

Quan es sues fraies lo vederen arribar, lo recebèren damb es esclats d'alegria. E lo punèren, deishant anar crits d'alegria e desirant-li era benvenguda. E quan li toquèc a Boton-de-Ròsa punar-li era man ath sòn frair, vedec damb es uelhs deth sòn còr aimant eth cambiament costat en ròstre de Hassan e eth trebolament dera sua anma. E sense hèr-li cap pregunta, s'estarnèc en somics sus es sues espatles. E Hassan plorèc damb era, e li didec: "A, Boton-de-Ròsa, fraia mia, patisqui crudèument, e vengui entà tu pr'amor de cercar eth solet remèdi que pòt aleugerir es mèns maus. Ò perhums d'Esplendor! Que non vos harà a vier eth vent entà refrescar era mia anma!"

Dempús de prononciar aguestes paraules, Hassan deishèc anar un crit desesperat e queiguec estavanit.

En veir aquerò, es princesses, espaurides, s'apilèren ar entorn d'eth, plorant, e Boton-de-Ròsa l'esposquèc eth ròstre damb aigua de ròses e lo banhèc damb es sues lèrmes. E pendent sèt còps sagèc d'incorporar-se Hassan, e sèt còps queiguec en solèr. Fin finau podec tornar a daurir es uelhs dempús d'ua malagana mès longa que d'auti còps, e les condèc as sues fraies tota era sua trista istòria des deth principi enquiath finau. Dempús higec: "E ara, ò pietoses fraies! vengui a preguntar-vos peth camin qu'amie entad aguestes isles Wak-Wak. Pr'amor que, quan partic, era mia esposa Esplendor li didec ara mia mair: "Se bèth dia me vò trapar eth tòn hilh, non li calerà que cercar enes isles Wak-Wak!"

Quan es fraies de Hassan enteneren aguestes darrères paraules, joquèren eth cap, cuelhudes d'un estupor sense limits e se guardèren sense parlar pendent ua bona estona. Fin finau, trinquèren eth silenci e exclamèren totes ath còp: "Lhèua era tua man entara vòuta deth cèu, ò Hassan! e saja d'agarrar-la o de tocar-la. Que serie encara mès aisit

qu’arribar en aguestes isles Wak-Wak qu’en eres se trape era tua esposa damb es tòns hilhs!”

En enténer aguestes paraules, es lèrmes de Hassan correren a torrents e neguèren es sòns vestits. E cada còp mès emocionades damb eth sòn dolor, es sèt princesses d’esforcèren en consolar-lo. E Boton-de-Ròsa l’enrodèc trendament eth còth damb es sòns braci, e li didec en tot punar-lo: “Ò frair mèn, padega era tua anma e refresca es tòns uelhs, tient damb pacuéncia eth destin advèrs, donques qu’a dit eth Mèstre des Provèrbis: “Era paciéncia qu’ei era clau deth consolament, e eth consolament hè arténher eth prepaus!” E ja sabes, ò frair mèn! que tot destin s’a de complir, mès jamès se morís en an nauau aqueth qu’a de víuer dètz ans! Coratge!, donc, e seca es tues lèrmes; e jo harè tot çò que poga entà facilitar-te es mejans entà arribar ath costat dera tua hemna e des tòns hilhs, se tau ei era volontat d’Allà (que sigue exaltat!) A! Maudit mantèl de plumes! guairi viatges me venguec era idia de dider-te que l’usclèsses e me tenguí per çò de non contrariar-te! Plan, donc, çò qu’ei escrit ei escrit! Vam a sajar de botar remèdi, entre toti es maus, ad aqueth qu’ei mès irremediable!” E s’acarèc damb es sues fraies e se lancèc as sòns pès, e les conjurèc a que l’ajudèssen a descurbir era manèra de qué eth sòn frair trapèsse eth camin des isles Wak-Wak. E es sues fraies li prometeren damb còr amistós qu’ac harien.

E vaquí qu’es sèt princesses auien un oncle, frair deth sòn pair, qu’estimaue de manèra especiau ara màger des fraies; e venguie a veder-la regularament un còp ar an. E eth tau oncle se cridaue Abd Al-Kaddús…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centau net

Era didec:

… E vaquí qu’es sèt princesses auien un oncle, frair deth sòn pair, qu’estimaue de manèra especiau ara màger des fraies; e venguie a veder-la regularament un còp ar an. E eth tau oncle se cridaue Abd Al-Kaddús. E ena sua darrèra visita l’auie dat ara preferida, era màger des princesses, ua borsa plia de substàncies aromatiques, en tot dider-li que non li calie qu’usclar un shinhau d’aguestes substàncies, se bèth còp se’arribaue a trapar en ua circonstància que credesse auer besonh dera sua ajuda. Atau, donc, quan Boton-de-Ròsa li supliquèc d’aquera manèra qu’actuèsse, era màger des princesses pensèc que dilhèu eth sòn oncle poirie sauvar ath praube Hassan. E li didec a Boton-de-Ròsa: “Vè-te’n de seguit a cercar-me era borsa de perhums e eth pevetèr perhumador d’aur!” E Boton-de-Ròsa correc a cercar es dues causes, e les autregèc ara sua fraia, que dauric era borsa, cuelhec d’era un shinhau de perhum e lo metec en pevetèr ath miei dera brasa, pensant mentaument en sòn oncle Abd Al-Kaddús, e cridant-lo.

Tanlèu s’esbugassèc era humadissa deth pevetèr, vaquí que se lheuèc un remolin de povàs que s’anaue apressant, e darrèr d’eth campèc, montat en un elefant blanc, eth jeique Abd Al-Kaddús. E baishèc deth sòn elefant e li didec ara màger des fraies e as princesses, hilhes deth sòn frair: “Que sò aciu! A qué ei degut qu’age arribat en mèn

olfacte era flaira deth perhum? E qué posqui hèr per tu, hilha mia?" E era joena se pengèc deth sòn còth e li punèc era man, e contestèc: "Ò estimat oncle mèn! Que ja hè mès d'un an que non venguies a veder-mos, e era tua abséncia mos enquimeraue e mos tormentaue. Plan per aquerò è usclat eth perhum, pr'amor de veder-te e demorar-me tranquilla!"

Didec eth: "Qu'ès era mès encantadora des hilhes deth mèn frair, ò preferida mia! Ça que la, non te penses que, perque retardè aguest an era mia arribada, t'è desbrembat. Precisament volia vier a veder-te deman! Mès non m'amagues arren, donques que solide me vòs demanar bèra causa!"

Era responec: "Allà te sauve e alongue es tòns dies, ò oncle mèn! Donques que m'ac permetes, te voleria demanar ua causa, plan que òc." Didec eth: "Parla! que te l'autregi per auança!" Alavetz era joena li calec condar tota era istòria de Hassan, e higec: "E ara, se te platz, te prègui que li digues ath nòste frair Hassan qué a de hèr entà arribar en aguestes isles Wak-Wak!"

En entèner aguestes paraules, eth jeique Abd Al-Kaddús joquèc eth cap e se metec un dit ena boca, en tot reflexionar prigondament pendent ua ora. Dempús se treiguec dera boca eth dit, lheuèc eth cap, e sense badar boca, se metec a traçar sus era arena diuèrses figures. Fin finau trinquèc eth silenci, e les didec as princesses, botjant eth cap: "Hilhes mies, didetz-li ath vòste frair que se tormente en vaganaut. Qu'ei impossible que posque vier enes isles Wak-Wak!" Alavetz es joenes s'acarèren damb Hassan e li dideren, damb lèrmes enes uelhs: "Ai!, ò frair nòste!" Mès Boton-de-Ròsa lo cuelhec dera man, lo hec apressar-se e li didec ath jeique Abd Al-Kaddús: "Estimat oncle mèn! Demostra-li çò que vies de dider-mos, e balha-li conselhs prudents, que escotarà damb còr submís." E er ancian li balhèc era sua man a Hassan entà que la punèsse, e li didec: "Te cau saber, hilh mèn, que te tormentes en bades! Qu'ei impossible que posques arribar enes isles Wak-Wak, encara que venguessen ena tua ajuda tota era cavalaria des genn, es cometes errants e es planetes viratòris! Pr'amor qu'aguestes isles Wak-Wak, hilh mèn, son isles abitades per amazònes vèrges, e a on règne precisament eth rei de reis deth Gennistan, pair dera tua esposa Esplendor. E d'aguestes isles, qu'arrés i a anat e que d'eres jamès a tornar arrés, te separen sèt vasti mars, sèt vals sense hons e sèt montanhes sense cim. E se trapen plaçades enes confinhs extrèms dera tèrra, mès enlà des quaus non i a arren que sapiam. Atau, donc, non me pensi que de cap manèra arribes a sauvar es obstacles que d'eres te separen. E me semble que çò mès prudent que pòs hèr ei tornar ena tua casa o estar-te aciu damb es tues fraies que son encandores. Mès per çò des isles Wak-Wak non penses mès en eres."

En enténer aguestes paraules deth jeique Abd Al-Kaddús, Hassan se metec auriò coma eth safran, deishèc anar un crit desesperat e queiguec estavanit. E es princesses non poderen reprimir es sòns somics; e era mès joena esquincèc es sòns vestits e se piquèc en ròstre; e comecèren a plorar e a planher-se totes amassa ar entorn de Hassan. E un còp eth se remetec, non podec mens que plorar, emparant eth cap ena hauda de Boton-de-Ròsa. E er ancian acabèc en tot emocionar-se dauant d'aqueth espectacle, e cuelhent pietat per tant de dolor, s'acarèc damb es princesses que se planhien de forma

lamentabla, e les didec damb ton agre: “Caratz-vos!” E es princesses reprimiren es crits que volien gésser des sus gorges e demorèren damb ansietat çò que les anaue a díder eth sòn oncle. E eth jeique Abd Al-Kaddús apuèc era sua man ena espatla de Hassan, e li didec: “Cessa enes tòns planhs, ò hilh mèn, e cuelh coratge. Pr’amor que, damb era ajuda d’Allà, te balharè un mejan milhor d’arténher eth tòn prepaus. Lhèua-te, donc, e seguis-me…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes unau net

Era didec:

… e eth jeique Abd Al-Kaddús apuèc era sua man ena espatla de Hassan, e li didec: “Cessa enes tòns planhs, ò hilh mèn, e cuelh coratge. Pr’amor que, damb era ajuda d’Allà, te balharè un mejan milhor d’arténher eth tòn prepaus. Lhèua-te, donc, e seguis-me.” E Hassan, qu’aguestes paraules l’auien entornat ena vida còp sec, se quilhèc sus es sòns pès, se didec adiu rapidament des sues fraies, punèc diuèrsi viatges a Boton-de-Ròsa e li didec ar ancian: “Que sò eth tòn esclau!”

Alavetz eth jeique Adb Al-Kaddús hec pujar ena gropa deth sòn elefant blanc a Hassan, e li parlèc ara bèstia immensa, que se metec en movement. E rapid coma era granissa que herís e eth relampit que lutz, eth gran elefant agitèc es sòns membres per aire e se metec a volar e se submergic enes planhères der espaci, en tot avalar-se ath sòn pas es distàncies!

E vaquí qu’en tres dies e tres nets de semblabla velocitat recorreren un camin de sèt ans. E arribèren en ua montanha blua qu’es sòns entorns èren toti blus, e ath miei dera quau i auie ua tuta damb era entrada barrada per ua pòrta d’acèr blu. E eth jeique Abd Al-Kaddús piquèc en aquera pòrta, e gessec a daurir-lo un nere bluenc qu’amiaue en ua man ua espada blua e ena auta un escut de metau blu. E damb ua rapiditat incredibla, eth jeique l’agarrèc era espada des mans deth nere, que se retirèc de seguit entà deishar-lo passar, e seguit per Hassan, entrèc ena tuta, qu’era sua pòrta barrèc ath sòn darrèr eth nere.

Alavetz caminèren apruprètz ua mila per ua ampla galaria qu’en era era lum ère blua e es ròques transparentes e blues, e ath sòn extrèm se trapèren dauant de dus enòrmes pòrtes d’aur. E eth jeique Abd Al-Kaddús dauric ua d’aqueres pòrtes, e li didec a Hassan que lo demorèsse enquiara sua tornada. E despareishec en interior. Mès ath cap d’ua ora, tornèc amaiant dera brida a un shivau blu, tintat e ornat damb colors blus, qu’en eth hec que montèsse Hassan. E dauric alavetz era dusau pòrta d’aur e dauant d’eri se despleguèc de ressabuda er espaci blu e as sòns pès ua immensa pradèra sense orizon. E eth jeique li didec a Hassan: “Hilh mèn, ès decidit a partir e a afrontar es perilhs sense nombre que te demoren? o dilhèu t’estimes mès, coma jo te conselharia, hèr repè e entornar ath costat des tues fraies es sèt princesses nebodes mies, que saberàn consolar-te dera pèrta dera tua esposa Esplendor?”

Hassan contestèc: “Que m’estimi mil còp mès afrontar es perilhs dera mòrt que patir pendent mès temps es torments dera abséncia!” Eth jeique repliquèc: “Hilh mèn Hassan: qu’ei que non as ua mair qu’entada era serà era tua abséncia ua hònt inagotabla de lèrmes? E non voleràs milhor tornar damb era entà consolar-la?” Eth joen responec: “Que non tornarè ath costat dera mia mair sense era mia esposa e es mèns hilhs!” Alavetz li didec eth jeique Abd Al-Kaddús: “Plan, donc, Hassan; Vè-te’n jos era proteccion d’Allà!” E l’autregèc ua carta qu’en era i auie escrita damb tinta blua era adreça següenta: “Ath plan illustre e plan gloriós jeique des jeiques, nòste senhor eth venerable Pair-des-Plumes.”

Dempús li didec: “Cuelh aguesta carta, hilh mèn, e vè-te’n entà on t’amie eth shivau. Arribarà ena montanha nera, qu’es sòns entorns son neri, e s’arturarà dauant d’ua tuta nera. Alavetz baisharàs, e dempús d’auer estacat era brida ena sera, deisharàs entrar ath shivau solet ena tuta. E demoraràs ena pòrta. E veiràs gésser a un ancian nere, vestit de nere, e nere per toti es costats, exceptat d’ua longa barba blanca que l’arribe enquias jolhs. Alavetz li punaràs era man, te meteràs en tòn cap era òrla deth sòn vestit, e l’autrejaràs aguesta carta que te balhi entà que te servisque de presentacion dauant d’eth. Pr’amor qu’ei eth jeique Pair-des-Plumes! qu’ei eth mèn senhor e era corona deth mèn cap! E solet eth te pòt ajudar ena tua temeraria empresa. Sajaràs, donc, de qué te sigue propici, e haràs tot çò qu’eth te digue. *Uassalam*!”

Alavetz Hassan se didec adiu deth jeique Abd Al-Kaddús, e esperonèc ath sòn shivau blu, qu’endilhèc e partic coma ua flècha. E eth jeique Abd Al-Kaddús tornèc ena tuta blua.

E pendent dètz dies deishèc Hassan qu’eth shivau caminèsse ath sòn gust, damb tanta velocitat, que non l’auançarien eth vòl des audèths ne es remolins des tempèstes. E caminèc de tau sòrta un trajècte de dètz ans en linha dreta! E arribèc, a tot darrèr, ath pè d’ua cadia de montanhes neres, de cim invisible, que s’estenien d’Orient entà Occident. E a mida que s’anaue apressant ad aguestes montanhes eth shivau se metec a endilhar, amendrint era marcha…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitn, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes dusau net

Era didec:

… E a mida que s’anaue apressant ad aguestes montanhes eth shivau se metec a endilhar, amendrint era marcha. E de seguit, de toti es costats ath còp, mès nombrosi qu’es gotes dera ploja, acodiren uns shivaus neri que vengueren a flairar ath shivau blu de Hassan e a heregar-se contra eth. E Hassan quedèc estonat peth sòn nombre, e cranhèc que volessen empedir-li eth camin; mès seguic era sua marcha e arribèc ena entrada d’ua tuta nera que i auie ath miei des ròques mès neres qu’era ala dera net. E aquera ère precisament era tuta que l’auie parlat eth jeique Abd Al-Kaddús. E baishèc, e dempús d’auer estacat era brida ena sera, deishèc entrar ath sòn shivau solet ena tuta; e se seiguec ena pòrta, coma l’auie ordenat eth jeique.

Mès non s'auie passat encara ua ora, quan vedec gésser dera tuta a un venerable ancian, vestit de nere, e nere eth madeish de cap a pès, exceptat dera longa barba que l'arribaue enquias jolhs. Qu'ère eth jeique des jeiques, eth plan gloriós Alí Pair-des-Plumes, hilh dera reina Balkis, esposa de Soleiman (damb eth era patz d'Allà e es sues benediccions!) e Hassan, en veder-lo, se lancèc as sòns pès, botant sus eth sòn cap era òrla deth vestit der ancian, plaçan-se atau jos era sua proteccion. Dempús li presentèc era carta de Abd Al-Kaddús. E eth jeique Pair-des-Plumes cuelhec era carta e sense badar boca, entrèc un aute còp ena tuta. E ja començaue Hassan a desesperar-se, pr'amor que non lo vedie tornar, quan vaquí que campèc, mès vestit alavetz de blanc. E li hec a Hassan un gèst entà que lo seguisse, e se metec a caminar dauant d'eth pera tuta. E Hassan lo seguic, e arribèc en ua immensa sala quadrada, pasimentada de peireries e que cada un des sòns quate cornèrs l'ocupaue un ancian vestit de nere e seigut sus un tapís, ath miei d'ua quantitat infinita de manuscrits, damb un pevetèr d'aur qu'en eth usclauen perhums dauant d'eth; e cada un d'aqueri quate sabents ère enrodat per d'auti sèt sabents, escolans sòns, que copiauen es manuscrits e les liegien o reflexionauen. Mès quan entrèc eth jeique Alí Pair-des-Plumes, toti aqueri venerables personatges se lheuèren en aunor sòn; e es quate sabents principaus abandonèren es sòns cornèrs e vengueren a sèir-se ath costat d'eth ath miei dera sala. E quan ja toti èren en sòn lòc, eth jeique Alí s'acarèc damb Hassan e li didec que les condèsse era sua istòria ad aquera asemblada de sabents.

Alavetz Hassan, plan esmoigut, comencèc prumèr vessant lèrmes a torrents, dempús, tanlèu se les podec secar, damb era votz entrebracada pes somics, condèc tota era sua istòria, des deth sòn rapte, amiat a tèrme per Bahram eth Gauro, enquiath sòn encontre damb eth jeique Abd Al-Kaddús, alumne deth jeique Pair-des-Plumes e oncle des sèt princesses. E tant que se tardèc eth relat, non l'interromperen es sabents; mès, quan auec acabat, exclamèren toti ath còp, en tot apressar-se ath sòn mèstre: "Ò venerable mèstre! Ò hilh dera reina Balkis! qu'ei digna de pietat era sòrt d'aguest joen, donques que patís coma espós e coma pair. E dilhèu lo poiram ajudar a entornar-li aguesta joena tan beròia e aguesti dus hilhs tan beròis!" E contestèc eth jeique Alí: "Venerables frairs mèns! se tracte d'un ahèr important. E tan ben coma jo vò'n sabetz dera dificultat d'arribar en aguestes isles Wak-Wak, e guaire mès dificil ei tornar d'eres. E ja sabetz totes es dificultats que i a, un còp que s'arribe en aguestes isles dempús d'auer superat toti es obstacles, quan un s'aprèsse as amazònes vèrges, gardes deh rei des genn e des sues hilhes. En aguestes condicions, com voletz que Hassan trape ara princessa Esplendor hilha deth sòn poderòs rei?" Es jeiques responeren: "Qui poirà remir qu'as tota era rason, ò venerable pair? Mès aguest joen t'a estat recomanat concretament peth nòste frair er aunorable e illustre jeique Abd Al-Kaddús e non pòs mens qu'acuélher es sues intencions d'aua manèra favorabla."

E Hassan, dera sua part, en enténer aguestes paraules, se lancèc as pès deth jeique, se caperèc eth cap damb era òrla deth sòn vestit, e en tot abraçar-li es jolhs, lo conjurèc a que l'entornèsse era sua esposa e es sòns hilhs. E tanben punèc era man de toti es jeiques, qu'amassèren es sòns prècs as d'eth, suplicant ath mèstre de toti, ath jeique Pair-des-Plumes qu'auesse pietat deth malerós joen. E eth jeique Alí contestèc: "Per

Allà! qu'ena mia vida è vist a degun mespredar era vida tan decididament coma aguest joen Hassan! Que non sap se qué desire ne qué lo demore aguest temerari. Mès, plan, que voi hèr per eth tot çò que posca!"

En auer parlat atau, eth jeique Alí Pair-des-Plumes reflexionèc pendent ua ora ath miei des vielhs alumnes respectuosi, dempús lheuèc eth cap, e li didec a Hassan: "Prumèr de tot, te vau a dar ua causa que te protegirà en cas de perilh!" E s'arrinquèc dera barba un flòc de peus deth lòc a on èren mès longui, e les autregèc a Hassan, en tot dider-li…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes tresau net

Era didec:

… e s'arrinquèc dera barba un flòc de peus deth lòc a on èren mès longui, e les autregèc a Hassan, en tot dider-li: "Que hèsqui aquerò per tu! Se bèth còp te trapèsses ath miei d'un gran perilh, non te cau qu'usclar un peu d'aguest flòc, e de seguit vierè a ajudar-te." Dempús lheuèc eth cap entara vòuta dera sala, e hec un còp de man, coma entà cridar a quauquarrés. E de seguit baishèc dera vòuta, presentant-se entre es sues mans un efrit entre es efrits aladi. E li preguntèc eth jeique: "Com te crides, ò efrit?" Er efrit didec: "Eth tòn esclau Dahmasch ben-Forltasch, ò jeique Alí Pair-des-Plumes!" E li didec eth jeique; "Aprèssa-te!" E er efrit Dahmasch s'apressèc ath jeique Alí, que l'apropèc era sua boca ena aurelha e li didec quauquarren en votz baisha. E er efrit contestèc damb un movement de cap que significaue: "Plan ben!" E eth jeique s'acarèc damb Hassan, e li didec: "Guarda, hilh mèn, puja ena esquia d'aguest efrit. Eth te transportarà enes regions des bromes, e des d'aquiu te baisharà en ua tèrra qu'ei de canfre blanc. E aquiu, ò Hassan! te deisharà er efrit, donques que ja non pòt arribar mès luenh. E alavetz te calerà caminar solet per aguesta tèrra de canfre blanc. E un còp qu'ages gessut d'era, te traparàs dauant des isles Wak-Wak. E aquiu Allà provedirà!"

Alavetz Hassan punèc de nauèth es mans deth jeique Pair-des-Plumes, se didec adiu des auti sabents, en tot balhar-les es gràcies pes sues bontats, e se metec cama aciu cama enlà, sus es espatles de Dahnasch, que se lheuèc damb eth pes aires. E er efrit l'amièc ena region des bromes, e aquiu baishèc damb eth ena tèrra de canfre blanc, a on lo deishèc entà desparéisher de seguit.

Atau, ò Hassan, originari de Bassra! tu, qu'antan t'admirauen enes mercats dera tu ciutat natau e hèges volar toti es còrs e estonar-se dera tua beresa ad aqueri que te guardauen; tu, que viueres erós tant de temps entre es princesses e suscitères enes sues anmes tanta trendesa e tant de dolor, vaquí que, possat peth tòn amor a Esplendor, arribes, enes ales der efrit, en aguesta tèrra de canfre blanc a on vas a experimentar çò que degun abans que tu e degun dempús de tu a experimentat ne experimentarà jamès.

Efectivament, quan er efrit l'auec deishat en aquera tèrra, Hassan se metec a caminar en linha dreta per un solèr ludent e perhumat. E caminèc atau pendent fòrça temps, e acabèc en tot aubirar, ena luenhor, ath miei d'ua pradèra, ua sòrta de tenda. E se filèc

entà aquiu e acabèc arribant plan près dera tenda. Mès coma en aqueth moment caminaue per ua potja molt espessa, metec eth pè sus bèra causa que s'amagaue entre era èrba; e la guardèc e vedec qu'ère un còs blanc coma ua massa de plata e dera mida d'un colomna dera ciutat d'Iran. E vaquí qu'ère un gegant, e era tenda que Hassan vedie non ère ua auta causa qu'era sua aurelha, que li servie de proteccion contra eth solei. e en veder-se desvelhat deth sòn saunei, eth gegant se lheuèc rugint e sentec tanta ràbia, que se l'aumplic d'alend eth vrente, mentre es esfòrci tant considerables que hège entad aquerò hègen gemegar ath sòn cu; çò que costèc, a manèra de tron, ua sòrta de pets extraordinaris que lancèren a Hassan de morre en solèr, en tot lançar-lo dempús pes aires damb es uelhs exorbitadi de terror. E abans de qué tornèsse a quèir en solèr, eth gegant l'agarrèc ath vòl peth còth, en lòc qu'era pèth ei mès mofla, e damb era fòrça deth sòn braç lo tenguec quilhat en aire, coma un parrat ena garra d'un falcon. E virant-se damb eth braç, se premanic a estronhar-lo contra era tèrra, en tot polverizar-li es uassi e convertint era sua longada en amplada.

Quan Hassan comprenec çò que l'anaue a arribar, se botgèc damb totes es sues fòrces, e exclamèc: "A!, qui me sauvarà? A! qui me desliurarà? Ò gegant, cuelh pietat de jo!"

En enténer aqueri crits de Hassan, se didec eth gegant: "Allà! que non cante mau aguest audèth. E me shauten es sòns triolets. Atau, donc, l'ac vau a amiar ath nòste rei!" E lo cuelhec delicadament per un pè entà non hèr-li mau, e se calèc en ua espessa floresta, e laguens dera, ath miei d'ua clariana, apareishie seigut sus ua ròca que li servie de tron eth rei des gegants dera tèrra de canfre blanc. E ère enrodat des sòs gardes, qu'èren cinquanta gegants d'ua estatura de cent codes cada un. E eth qu'amiaue a Hassan s'apressèc ath rei, e li didec: "Ò rei nòste! Vaquí un audèth qu'è cuelhut e que te hèsqui a vier per çò dera sua beròia votz! Pr'amor que cante d'ua manèra agradiua!" E fotèc dus còps en nas de Hassan, que non comprenie eth lenguatge deth gegant, e se pensèc que l'auie arribat era sua darrèra ora, e comencèc a tremolar, exclamant: "A! qui me sauvarà? A! qui me desliurarà?" En enténer aquera votz, eth rei s'estrementic e se balancegèc d'alegria, e li didec ath gegant: "Per Allà! qu'ei encantador! L'auem d'amiar de seguit ara mia hilha entà que se divertisque!" E higec, acarant-se damb eth gegant: "Òc, hè lèu a meter-lo en un gabiòla e penjar-lo ena cramba dera mia hilha, ath costat deth sòn lhet, pr'amor de qué l'esvague damb es sòns cants e es sòns triolets…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quatau net

Era didec:

"… Òc, hè lèu a meter-lo en un gabiòla e penjar-lo ena cramba dera mia hilha, ath costat deth sòn lhet, pr'amor de qué l'esvague damb es sòns cants e es sòns triolets!"

Alavetz eth gegant s'esdeguèc a méter a Hassan en ua gabiòla, damb dus grans recipients, un entath minjar e er aute entara aigua. Tanben li butèc dues canes entà que podesse sautar e cantar ath sòn gust; e l'amièc ena cramba dera hilha deth rei e lo pengèc en sòn cabeç.

Quan era hilha deth rei vedec a Hassan, quedèc encantada dera sua figura e des sues polides formes, e se metec a hèr-li mil amorasses e a mimar-lo de mil manères. E li parlaue damb ua votz plan doçà entà adondar-lo, encara que Hasan non comprenie bric eth sòn lenguatge. Mès, coma vedie qu'era non l'estimaue mau, sagèc d'atrendir-la damb eth sòn destin, plorant e gemegant. E era princessa se cuelhie tostemps es sòns gemiments e alendades coma cants armoniosi; e damb aquerò experimentaue un plaser extrèm. E acabèc en tot sénter ua inclinacion extraordinària entada eth; e non podie estar-se sense eth ua soleta ora deth dia e dera net. E quan se l'apressaue sentie que tot eth sòn èsser s'impressionaue; e non comprenie quines manifestacions se podien hèr damb un audèth tan petit. E solet li hège senhaus e li parlaue damb gèsti; mès que tanpòc la comprenie eth, e ère luenh d'endonviar tot eth projècte que poirie trèir-li a ua joena tant agraciada encara que siguesse geganta.

Mès un dia era hilha deth rei treiguec a Hassan dera gabiòla entà netejar-la e cambiar-li era ròba. E quan l'auec despolhat, vedec, ò prodigiós descurbiment! que non ère deth tot desaprovedit de çò qu'auient es gegants deth sòn pair, encara que, en proporcion, siguesse aquerò extremadament diminut. E pensèc: "Per Allà! qu'ei eth prumèr viatge que veigui a un audèth damb aguestes causes!" E comencèc a tocar a Hassan e dar-li tors e mès torns en toti es sensi, en tot meravilhar-se de çò qu'en cada instant descurbie en eth. E enes sues mans Hassan semblaue exactament un parrat entre es mans deth caçador. E en veir qu'entre es sues mans eth *cornishon* se convertie en *carabassa*, era joena geganta se metec a arrir de tau manèra, que queiguec de costat. E exclamèc: "Quin audèth mès estonant! Cante coma es audèths, e se compòrte damb es hemnes tan complidament coma es òmes gegants!" E coma que volie entornar-li compliment per compliment, lo sarrèc contra era, e se metec a amorassar-lo pertot, coma se siguesse un òme de vertat, en tot hèr-li mil proposicions, encara que non damb paraules, donques qu'un audèth non les poirie compréner, senon damb gèsti e hèts, de sòrta qu'er audèth li calie comportar-se damb era absoludament coma un parrat damb era sua parelha. E des d'aqueth moment Hassan se convertic en parrat dera hilha deth rei.

Mès, a maugrat de veder-se amorassat e mimat, coma un audèth, e a despièt de çò qu'experimentaue entre es somptuositats dera gegantesca hilha deth rei, e de çò qu'eth li hège sénter ath sòn torn ada era, e a maugrat de tot eth benèster que viuie ena sua gabiòla, a on era princessa l'embarraue cada còp qu'auie acabat era sua *causa* damb eth, ère luenh de desbrembar ara sua esposa Esplendor, hilha deth rei de reis de Gennistan, e as isles Wak-Wak, finau deth sòn viatge que d'eres non sabie que se trapaue tant apròp. E entà gésser deth sòn embolh, de boni talents aurie hèt usatge deth sòn tambor magic e deth flòc de peus; mès, en cambiar-li era ròba, era hilha deth rei des gegants l'auie deishat sense es objèctes preciosi; e per mès que les reclamèsse per senhaus e damb toti es gèsti que se hèn en arab, non comprenie era çò que li demanaue. E tostemp se pensaue que desiraue era copulacion. Per tant, cada còp que li demanaue eth tambor, li responie damb ua copulacion. Se passèc aquerò tanti e tanti viatges, de vertat, qu'ath cap de quauqui dies se quedèc eth joen en un estat que non se retiraue a cap aute, e ja non gausaue hèr un gèst ne eth mendre senhau per pòur ara responsa ena accion dera terribla geganta.

E aquerò siguec tot!

E era situacion de Hassan non cambiaue; e eth se desmilhoraue e s'esblancossie ena sua gabiòla, sense saber se qué hèr, quan un dia era geganta, dempús d'amorasses mès multiplicades que de costum, s'adormic en tot auer-lo sarrat contra eth sòn pièch, e lo deishèc escapar. E de seguit se precipitèc Hassan en còfre a on i auie es sòns objèctes, e cuelhec eth flòc de peus, que d'eth ne usclèc quauqui uns, cridant damb eth pensament ath jeique Alí Pair-des-Plumes. E vaquí que…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes cincau net

Era didec:

… E de seguit se precipitèc Hassan en còfre a on i auie es sòns objèctes, e cuelhec eth flòc de peus, que d'eth ne usclèc quauqui uns, cridant damb eth pensament ath jeique Alí Pair-des-Plumes. E vaquí que tremolèc eth palai, e de dejòs dera tèrra gessec eth jeique vestit de nere dauant de Hassan, que se lancèc as sòns pès. E li preguntèc eth jeique: "Que te cau, Hassan?" E eth joen li didec: "Se te platz, non hèsques bronit, que se desvelharà! E alavetz me veirè entre es sues mans obligat sense remèdi a hèr d'audèth!" E li mostrèc damb eth dit ara geganta adormida. Alavetz eth jeique lo cuelhec dera man, e en vertut deth sòn poder amagat, l'amièc dehòra de palai. Dempús li didec: "Conda-me qué t'a arribat!" E Hassan li condèc tot çò qu'auie hèt des de qu'arribèc ena tèrra deth canfre blanc. E higec: "E per Allà! que s'auessa estat un dia mès damb aguesta geganta, m'aurie gessut era anma peth nas!"

E li didec eth jeique: "Ja t'avisè, ça que la, qu'auries de patir! Mès tot aquerò sonque ei eth començament! E ath delà, me cau dider-te, ò hilh mèn! qu'enes isles de Wak-Wak ja non aurà cap efècte era vertut des mèns peus, e te veiràs abandonat as tòns pròpris recorsi!" E didec Hassan; "A maugrat de tot, ei de besonh que vaja a cercar ara mia esposa. E encara me rèste aguest tambor magic, qu'en cas de perilh me poirà servir entàs trèir-me de trebucs." E eth jeique Alí guardèc eth tambor, e didec: "Ò! l'arreconeishi! Qu'ei eth que pertanhie a Bahram eth Gauro, un des mèns ancians alumnes, eth solet qu'a deishat de seguir era via d'Allà! Mès, ò Hassan! te cau saber que tanpòc aguest tambor poirà servir-te enes isles Wak-Wak, a on toti es encantaments se des.hèn, e a on es genis qu'abiten era isla non aubedissen qu'ath sòn rei!" E didec Hassan: "Aqueth qu'a de víuer dètz ans non morirà en nauau an! S'eth mèn destin ei morir en aguestes isles, que m'ei parièr. Te supliqui, donc, ò venerable jeique des jeiques! que me digues eth camin que me cau cuélher entà vier aquiu." Alavetz eth jeique Alí, coma tota responsa, lo cuelhec dera man, e li didec: "Cluca es uelhs e dauris-les!" E Hassan barrèc es uelhs entà daurir-les un instant dempús. E auie despareishut tot, madeish eth jeique Ali Pair-des-Plumes qu'eth palai dera hilha deth rei e qu'era tèrra de canfre blanc. E se trapèc ena plaja d'ua isla qu'es sòns calhaus èren pèires precioses de desparièrs colors. E non sabie eth se fin finau auie arribat enes isles tan desirades.

Mès a penes auec temps de hèr un còp de uelh a dreta e quèrra, quan de pic queigueren sus eth volades d'audèths blancs molt grani, gessudi des calhaus marins e dera esgluma des ondades e que caperèren eth cèu damb ua broma densa e baisha. E era volada enemiga auancèc contra eth en remolins, damb un estrèpit de bècs menaçaires e d'ales agitades; e ath madeish temps lancèren totes es gòrges aerianes un crit raucós, repetit mil còps, qu'en eth Hassan arreconeishec fin finau es sillabes Wak-Wak que dauen nòm ara isla. Alavetz comprenec qu'auie arribat en aqueres tèrres proïbides, e qu'es audèths d'aciu lo considerauen coma un intrús e sajauen de refusar-lo entath mar. E Hassan correc a amagar-se en ua cabana que se quilhaue non luenh d'aquiu, e se metec a reflexionar sus es circonstàncies.

De ressabuda, entenec gemegar era tèrra e la sentec tremolar dejós des sòns pès; e ac escotèc, tient era respiracion, e ena luenhor vedec espessir-se ua auta broma, que d'era pòc a pòc gesseren ath solei puntes de lança e de cascos, e ludien armadures. Es amazònes! Entà on húger? E eth galaup furiós s'aspressèc en un virament de uelhs, rapid coma era granissa que què, coma eth relampit que lutz. E dauant d'eth apareisheren, formades en quadre mobil e formidable, guerrères montades en ègües coma er aur pur, de coa longa, d'anques vigoroses, damb es retnes nautes e liures, mès velòces qu'eth vent deth Nòrd quan bohe damb violéncia peth costat deth mar tempestuós. E cada ua d'aqueres guerrères, armades entara luta, amiaue ath costat un sabre pesant, ua longa lança en ua man e ena auta ua sòrta d'armes qu'espaurien sonque de veder-les; e damb es sues cueishes sarrauen quate javelinas que mostrauen es sòns caps espaventosi.

Mès, tanlèu aqueres guerrères vederen ar audaç Hassan de pès en lumedan dera cabana, arturèren a sec es sues ègües encabrades, e en tumar contra eth solèr tota era massa des cascos hec volar entath cèu es calhaus dera plaja e s'en.honsèc prigondament ena arena. E es nassi dilatadi des animaus s'estrementien ath còp qu'es aletes des nassi des joenes guerrères; e es cares descubèrtes jos es cascos de visères nautes èren beròies coma lues; e es gropes redones e pesades s'amassauen e confonien damb es gropes des ègües. E es longues cabeladures, brunes, ròies, leonades e neres, se barrejauen ondulantes damb es coes e es crins. E es caps de metau e es corasses d'esmeralda ludien ath solei coma immenses jòies e usclauen sense consumir-se.

Mès alavetz, deth miei d'aqueth quadre de lum, s'auancèc ua amazòna mès nauta qu'es autes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes siesau net

Era didec:

… Mès alavetz, deth miei d'aqueth quadre de lum, s'auancèc ua amazòna mès nauta qu'es autes, qu'eth sòn ròstre non ère caperat peth casco senon complètament amagat ena visera calada, e qu'eth sòn pièch de popes fèrmes ludie jos era proteccion d'ua còta de malhes d'aur mès sarrades qu'es ales des langostes. E arturèc còp sec era sua ègua a

quauqui passi de Hassan. E Hassan, sense saber se serie entada eth ostila o ospitalària, comencèc en tot en.honsar dauant d'era eth front en povàs, lheuant dempús eth cap e dident-li: "Ò sobeirana mia! Que sò un estrangèr qu'eth Destin a amiat en aguesta tèrra, e me boti jos era proteccion d'Allà e jos era sua susvelhança. Non me refuses! Ò sobeirana mia! Cuelh pietat deth malerós que vie ara cèrca dera sua esposa e des sòns hilhs!"

En enténer aguestes paraules de Hassan, era amazòna baishèc deth shivau, e virant-se entàs sues guerrères, les hèc partir damb un gèst. E s'apressèc a Hassan, que de seguit li punèc es pès e es mans e se hec a vier en front era òrla deth sòn mantèl. E era l'examinèc atentiuament; dempús, se lheuèc era visèra, e se mostrèc ada eth ath descubèrt. E en veder-la, Hassan deishèc anar un sorriscle e arreculèc espaurit; pr'amor que, en sòrta d'ua joena tan beròia, aumens, coma es guerrères adolescentes qu'acabaue de veir, auie ath sòn dauant a ua vielha de lèg aspècte, qu'auie un nas tan gròs coma ua aubergínia, celhes trauessades, caròles arropides e mofles, uelhs que s'injuriauen, ò calamitat! Damb tot aquerò se retiraue a un porcèth. Atau, donc, Hassan entà non veder-se obligat a guardar pendent mès de temps aqueth ròstre, se tapèc es uelhs damb era òrla deth sòn vestit. E era vielha cuelhec aguest gèst coma ua gran pròva de respècte, en tot convencer-se de qué Hassan solet ac hège entà non semblar insolent se la guardaue cara a cara; e quedèc ar arràs esmoiguda per aquera mòstra de respècte e li didec: "Ò estrangèr! padega era tua inquietud. Des d'aguest moment qu'ès jos era mia proteccion! E te prometi era mia ajuda entà tot aquerò qu'ages de besonh! Dempús higec: "Mès, prumèr de tot, te cau qu'arrés de veigue en aguesta isla. E entad aquerò, encara que sò impacienta entà saber-me'n dera tua istòria, te vau a hèr a vier de seguit es efèctes indispensables entà desguisar-te d'amazòna, pr'amor qu'en avier non se te posque distinguir des joenes guerrères vèrges, gardes deth rei e des hilhs deth rei!" E se n'anèc, entà totrnar ath cap d'uns instants damb ua corassa, ua lança, un sabre e un casco e d'autes armes semblables en tot as qu'amiauen es amazònes. E ac autregèc tot a Hassan, que se caperèc damb eres. Alavetz lo cuelhec dera man e l'amièc entà ua ròca que se quilhaue ara vòra deth mar, e en tot sèir-se aquiu damb eth, li didec: "Ara, ò estrangèr! hè lèu a condar-me era causa que t'a possat enquia aguestes isles que cap adamita gausèc jamès abordar abans que tu!" E dempús d'auer-li balhat es gràcies pera sua bontat, Hassan contestèc: "Ò senhora mia! era mia istòria ei era d'un malerós qu'a perdut eth solet ben qu'auie, e recorri era tèrra damb era esperança de trapar-lo!" E li condèc es sues aventures sense deishar-se cap detalh.

E era vielha amazòna li preguntèc: "E com se cride era joena esposa tua e com se criden es tòns hilhs?" Eth didec: "En mèn país es mèns hilhs de criden Nasser e Maussur, e era mia esposa se cride Esplendor. Mès ignòri eth nòm qu'amien en país des genn!" E acabant de parlar, Hassan s'estarnèc en somics.

Quan era vielha auec entenut era istòria de Hassan e vedec eth sòn dolor, quedèc complètament conquistada pera pietat, e li didec: "Te juri, ò Hassan! que non s'interessarie peth sòn hilh ua mair mès de çò que jo voi interessar-me pera tua sòrt. E donques que dides que dilhèu se trape era tua esposa ath miei des mies amazònes,

deman te les mostrarè nudes a totes en mar! E dempús harè que desfilen ua per ua dauant de tu entà que me digues s'entre eres arreconeishes ara tua esposa."

Atau parlèc era vielha Mair-des-Lances a Hassan Al-Bassri. E lo padeguèc, en tot afirmar-li que, mejançant aguesta estratagèma, non deisharien de descurbir ara joena Esplendor. E passèc tot eth dia damb eth, e passegèc pera isla, en tot hèr-li admirar totes es sues meravilhes. E acabèc estimant-lo damb ua grana afeccion, e li didie: "Padega-te, hilh mèn! Qu'ès jos es mèns uelhs! E s'entà dar-te plaser me demanèsses a totes es mies guerrères, que son joenes vèrges, te les autrejaria de tot còr!" E li responie Hassan: "Ò senhora mia! Per Allà que non t'abandonarè enquia qu'era mia anma m'abandone!"

E vaquí qu'a londeman, d'acòrd damb era sua promesa, era vielha Mair-des-Lances se metec ath cap des sues guerrères ath son des tambors. E desguisat d'amazòna, se trapaue seigut ena ròca que dominaue eth mar Hassan. E de tau sòrta se retiraue a ua hilha entre es hilhes des reis…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setau net

Era didec:

… E vaquí qu'a londeman, d'acòrd damb era sua promesa, era vielha Mair-des-Lances se metec ath cap des sues guerrères ath son des tambors. E desguisat d'amazòna, se trapaue seigut ena ròca que dominaue eth mar Hassan. E de tau sòrta se retiraue a ua hilha entre es hilhes des reis!

Mentretant es joenes guerrères baishauen des sòns shivaus dempús d'un gèst dera vielha Mair-des-Lances que manaue sus eres, en tot deishar es sues armes e es sues corasses. E gesseren dretes coma fusi e ludentes, ò delèri de mujòls e de ròses! dera madeisha manèra qu'es musjòls gessen des sues huelhes e es ròses des sues espies. E blanques e leugères, se meteren en mar. E era esgluma se barrègèc damb es sues cabeladures liures e retortilhades o pientades e dretes coma tors. E es protuberàncies des ondades se confonien damb es protuberàncies des sues gropes vèrges. E semblauen coròlles des.huelhades sus era aigua.

Mès entre tanti ròstres de lua e cintures flexibles, entre tanti uelhs neri e dents blancs, entre tantes cabeladures de colors desparièrs e gropes de benediccions, per mès que guardèc Hassan non arreconeishec ara incomparabla beresa dera sua estimada Esplendor. E li didec ara vielha: "Ò brava mair mia, que non ei Esplendor entre eres!"

E contestèc era anciana amazòna: "Vè-te'n a saber, hilh mèn! Dilhèu era distància non t'a permetut encuedar-te'n ben!" E hec un còp de paumet, e gesseren dera aigua totes es joenes e vengueren a botar-se en fila ena arena, banhades de peireries encara. E ua darrèr dera auta, flexibles e ondulantes, passèren per dauant dera ròca qu'ere Hassan damb era Mair-des-Lances, sense amiar arren ath dessús, per tota armadura, qu'es sòns peus escampilahadi pera esquia, e ornades solet damb es jòies dera sua carn nuda.

Alavetz, ò Hassan! siguec quan vederes çò que vederes! Ò *conilhs* de toti es colors e de totes es varietats entre es cueishes d'aqueres joenes hilhes de reis! Qu'èretz gròssi, èretz redons, èretz robusti, èretz coma ua copòla, èretz intactes, èretz estrets, èretz pesats, èretz morrudi, èretz mudi, èretz coma nins, èretz sense aurelhes, èretz cauds, èretz coma tendes, èretz peladi, èretz sords, èretz amagadi, èretz petits, èretz henudi, èretz sensibles, èretz coma golfi marins, èretz secs, èretz excellents; mès de cap manèra poiríetz comparar-vos damb era istòria d'Esplendor.

Atau, donc, Hassan deishèc passar a totes es joenes, e li didec ara anciana Mair-des-Lances: "Ò senhora mia! pera tua vida sus jo, que non i a entre totes aguestes joenes ne ua soleta que d'apròp o de luenh se retire a Esplendor!" E era vielha guerrèra li didec: "Alavetz, ò Hassan! dempús de totes es qu'as vist, non rèsten qu'es sèt hilhes deth rei. Te prègui, donc, que me balhes quauques senhaus que per eres posca arreconéisher ara tua esposa quan arribe era ocasión, e descriu-me-la damb es sues particularitats! E tierè era descripcion ena mia memòria, e informada d'aguesta sòrta, non deisharè de trapar ara que desires."

E Hassan contestèc: "Descriuer-la, ò senhora! qu'ei morir d'impoténcia; pr'amor que cap lengua saberie exprimir totes es sues perfeccions. Mès voi balhar-te ua idia aproximada. Qu'a, ò senhora mia! un ròstre tan blanc coma un dia de benediccion; ua cintura tan fina, qu'eth solei non artenherie alongar era sua ombra en solèr, ua cabeladura nera e longa, que què sus era sua esquia coma era net què sus eth dia; ues popes que trauquen es teles mès dures; ua lengua coma era des abelhes; ua saliua coma era aigua dera hònt Salsabil, uns uelhs coma era hònt de Kausar; ua fragilitat coma de rama de gensemin; uns dents coma granissa; un gran de beresa ena caròla dreta e ua piga en melit; ua boca coma ua corallina que beu en copa e gèrla; maishères coma anemones de Neman; un vrente elastic e enludernador, tant espaciós e tan blanc coma ua tina de marme; mès solida e milhor bastida qu'era copòla deth temple d'Iram; cueishes fabricades en motle dera perfeccion tan doces coma es dies de reünion dempús dera abséncia amara, qu'entre eres s'assè eth *tron* deth califa, santuari deth repaus e dera embriaguesa, e qu'eth sòn enigma lo descriuec eth poèta atau:

Eth mèn nòm, objècte de tants desvelhaments se compause de dues letres ramoses! Multiplicatz quate per cinc c sies per dètz e lo tieratz!

E quan auec dit aguestes paraules, Hassan non podec reprimir mès temps es lèrmes, e se metec a plorar. Dempús exclamèc: "Eth mèn torment, ò Esplendor! ei tant amargant coma eth torment deth derviche qu'a perdut era sua escudèla, o eth patiment deth peregrin qu'a ua herida en talon, o eth dolor der amputat que se ve sense cames ne braci!"

Quan era anciana amazòna auec entenut aquerò, joquèc eth cap pendent un moment, negada en prigonda reflexion, e dempús li didec a Hassan: "Quina calamitat, ò Hassan! Te perderàs sense remèdi e me perderas a jo tanben! Pr'amor qu'era joena que vies de descriuer-me ei solide ua des sèt hilhes deth nòste poderós rei! Quini propòsits amagues e guaire hòla ei era tua astúcia! Entre tu e era i a era distància madeisha qu'entre eth cèu

e era tèrra e se persutes en tòn desir, correràs entara tua perdicion! Escota-me, donc, Hassan! Renóncia ad aguest projècte temerari, e non t'expauses a rénder era tua anma…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes ueitau net

Era didec:

"… Escota-me, donc, Hassan! Renóncia ad aguest projècte temerari, e non t'expauses a rénder era tua anma!" En enténer aguestes paraules dera vielha, Hassan se quedèc tan trebolat que queiguec estavanit. E quan se remetec, plorèc tant amarament, que se li negueren de lèrmes es vestits e ath limit dera desesperacion, exclamèc: "Atau, donc, ò caritativa tia! me cau tornar desesperat, dempús d'auer vengut de tan luenh, e en moment que sò apròp d'arténher eth mèn prepaus! Com, dempús des seguretats que me balhères, podia jo dobtar dera capitada dera mia empresa e dera capacitat deth tòn poder? Non ès tu era que mane enes tropes des Sèt Isles, e qu'entà tu non ei impossibla cap hèta d'aguesta classa?"

Era contestèc: "Plan que òc, hilh mèn, qu'è molta influéncia sus es mies tropes e sus cada ua en particular des amazònes que la formen. Plan per aquerò, entà her-te enlà deth tòn projècte insensat, voi qu'alistes entre totes aguestes joenes guerrères aquera que mès t'agrade, e te l'autrejarè en lòc dera tua esposa! E dempús tornaràs damb era en tòn país e seràs protegit dera resvenja deth nòste rei. Se non ac hès atau, son inevitables era mia pèrta e era tua!"

Mès ad aguest conselh dera vielha, Hassan solet responec damb naues lèrmes e naui somics. E esmoiguda dauant der excès deth sòn dolor, era vielha li didec: "Per Allà sus tu, ò Hassan! Qué mès vòs que hèsca a favor tòn? Se se descurbís que t'è deishat arribar enes nòstes isles, ja non me pertanherà era mia anma!"

E exclamèc Hassan: "Per Allà, ò senhora mia! t'asseguri que non è guardat de manèra inconvenienta ad aguestes joenes, ne è observat massa era sua nudesa!" E didec era vielha: "Donques non ac as hèt ben, ò Hassan, pr'amor qu'en tota era tua vida tornaràs a gaudir d'un espectacle semblable! Ça que la, se non t'ahisque cap d'aguestes vèrges a decidir-te a tornar en tòn país e botar atau sauvada era tua anma, te cargarè de riqueses e de productes preciosi deth nòstes isles, e t'aumplirè de bens que te haràn ric e erós entara rèsta dera tua vida." Mès Hassan se precipitèc sus es pès dera vielha, l'abracèc es jolhs, e li didec plorant: "Ò benfactora mia! ò viston des mèns uelhs! ò sobeirana mia! Com vau a tornar en mèn país dempús d'auer patit tantes fatigues e acarat tanti perilhs? Com poiria deishar aguesta isla sense auer vist ara mia estimada qu'eth sòn amor m'amièc enquia aciu? A!, pensa, ò senhora mia! que dilhèu sigue era volontat deth Destin que jo me trapa ara mia esposa dempús de toti es patiments qu'è auut de suportar!" E quan didec aguestes paraules, Hassan non podec reprimir er impuls dera sua anma, e improvisèc aguesti vèrsi:

Ò reina dera beresa! Cuelh pietat deth presoèr de dus vistons que dominèren as reis des Khosroes!

Ne es ròses, ne es nards, ne es esséncies aromatiques poirien substituir damb es sues vertuts aromatiques ath tòn alend!

Era brisa des planhères deth palai s'arture enes tòns peus entà perhumar as erosi que la flairen!

Es pleiades que luden de nets cuelhen des tòns uelhs era sua claror, e es astres nueitius son es solets digni de servir de colhar ara tua gòrja, ò blanca joena!

Quan era anciana amazòna entenec aguesti vèrsi de Hassan, vedec que reaument serie crudèu trèir-li entà tostemp era esperança de tornar a veir ara sua esposa, e cuelhec pietat deth sòn dolor, e li didec: "Hilh mèn, aluenha deth tòn pensament era afliccion e era desesperacion. Pr'amor que jo sò absoludament decidida a sajà'c tot entà entornar-te ara tua esposa!" E higec: "Ara vau a començar a trabalhar a favor tòn damb tota era mia anma, ò praube! Pr'amor que pro ben veigui qu'er enamorat ei mancat d'audida e d'enteniment. Te dèishi, donc, entà vier en palai dera reina d'aguesta isla que mos trapam, qu'ei ua des sèt isles Wak-Wak. Donques que te cau saber que cada ua d'aguestes isles ei abitada e governada per ua des sèt hilhes deth nòste rei, es quaus son fraies peth madeish pair, mès non dera madeisha mair. E aquera que mos govèrne aciu ei era màger des fraies, e se cride era princessa Nur Al-Huda. E la vau a veir entà parlar-li a favor tòn. Padega, donc, era tua anma, refresca es tòns uelhs e demora era mia tornada damb eth còr tranquil." E se didec adiu d'eth e se filèc entath palai dera princessa Nur Al-Huda

Tanlèu arribèc ena preséncia dera princessa, era vielha amazòna, qu'ère respectada e estimada pes hilhes deth rei e peth pròpri rei per çò dera sua sabença e educacion e pes suenhs qu'auie balhat as joenes princesses, s'inclinèc e punèc era tèrra entre es mans de Nur Al-Hudda. E de seguit se lheuèc era princessa en aunor sòn, e la punèc e la hec sèir-se ath sòn costat, e li didec: "*Inschalah!* Pro que siguen de bon presagi es naues que me hès a vier. E se vòs hèr-me bèra demana o demanar-me bèth favor, parla! Vaquí que sò en tot escotar-te atentiuament…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes nauau net

Era didec:

"… parla! Vaquí que sò en tot escotar-te atentiuament!" Era vielha Mair-des-Lances didec: "Ò reina deth sègle e deth temps! Ò hilha mia! Que vengui entà anonciar-te un eveniment extraordinari que demori que te servisque de distraccion e d'esvagament! Te cau saber, plan, que m'è trapat estirat ena plaja dera nòsta isla a un joen de beresa meravilhosa que ploraue d'amarum. E coma que li preguntè sus era sua estança aquiu me contestèc qu'eth sòn destin l'auie lançat enes nòstes còstes quan anaue ara cèrca dera sua esposa! E coma que jo li preguè que me didesse se qui ère era sua esposa me

hec d'era ua descripcion que me neguèc en ua grana emocion per causa tua e des tues fraies, es autes princesses! E entà díder tota era vertat, me cau revelar-te, ò reina mia! que jamès vederen es mèns uelhs entre es genn e entre es efrits un joen tan beròi coma aqueth!"

Quan era princessa Nur Al-Huda entenec aguestes paraules dera vielha, s'emmalicièc terriblament, e li cridec ara anciana amazòna: "Ò vielha de malediccion, ò hilha des mil cornuts dera infàmia! Com as gausat introduir a un baron ath miei des nòstes vèrges enes nòsti domènis? A! hilha dera impudícia! qui me balharà a béuer ua glopada dera tua sang o minjar ua bocada dera tua carn?"

E era anciana guerrèra se metec a tremolar coma ua cana ath miei dera tempèsta e queiguec enes pès dera princessa, que li cridec: "Qu'ei que non cranhes eth castig que tiraràn sus tu era mia resvenja e eth mèn anuèg? Peth cap deth mèn pair eth gran rei des genn, que sabi pas se qué me tie en aguesti moments entà non hèr que te braquen a tròci, pr'amor de qué en avier servisques de leçon as guides dera infàmia que volguen introduir enes nòstes isles a un viatjaire!"

Dempús higec: "Mès, abans qu'arren, hè lèu a cercar ad aguest adamita temerari qu'a gausat violar es nòstes frontères!" E se lheuèc era vielha, sense saber ja, en sòn aclapament, distinguir era sua man dreta dera quèrra e gessec a cercar a Hassan. E pensaue: "Aguesta vergonhosa calamitat qu'Allà me mane per mediacion dera reina, m'a estat suscitada solet per tòrt d'aguest joen Hassan! Per qué non l'obliguè a abandonar era isla e a deishar-mos veir era amplada dera dus esquia?" E arribèc d'aguesta manèra en lòc que se trapaue Hassan, e li didec tanlèu lo vedec: "Lhèua-te, ò tu qu'eth tòn finau ei ja apròp! E vene a veir ara reina, que vò parlar-te!" E Hassan seguic ara vielha, dident: "*Ya salam*! En quin abisme me vau a precipitar?" E d'aquera manèra arribèc en palai entre es mans dera princessa. E lo recebec era seiguda en sòn tron e damb eth ròstre totafèt caperat peth sòn vel. E Hassan non trapèc arren milhor en tan penibla circonstància que començar punant era tèrra dauant deth tron, e dempús dera salutacion, dirigir-li un compliment en vèrs ara princessa.

Alavetz s'acarèc era damb era anciana e li hec un senhau que significaue: "Interròga-lo!" E era anciana li didec a Hassan: "Era nòsta poderosa reina t'entorne era salutacion e te pregunte quin ei eth nòm dera tua esposa e quin ei et nòm des tòns hilhs." E ajudat peth Destin, contestèc Hassan, en tot acarar-se damb era princessa: "Reina der univèrs, sobeirana deth sègle e deth temps, ò soleta dera epòca e des edats! Per çò que hè ath mèn miserable nòm, me cridi Hassan er aclapat. Mès per çò que tanh ara mia esposa, qu'ac ignòri! Per çò des mèns hilhs, un se cride Nasser e er aute Manssur." Era reina li preguntèc mejançant era anciana: "E per qué t'a deishat era tua esposa?" Eth didec: "Per Allà, que non ac sai! Mès qu'ac deuec hèr a maugrat sòn!" E era reina preguntèc: "D'a on se n'anèc e com?" Eth didec: "Se n'anèc de Bagdad, deth pròpri palai deth califa Harun Al-Raschid, Emir des Credents! E li siguec pro botar-se eth sòn mantèl de plumes e lheuar-se pes aires."

E era reina li preguntèc: "E non te didec arren quan se n'anèc?" Eth contestèc: "Li didec ara mia mair: "S'eth tòn hilh, torturat peth dolor dera mia absència, vò trapar-me bèth

dia, non li cau que vier ara mia cèrca enes isles Wak-Wak! E ara adishatz, ò mair de Hassan. De vertat que m'aclape molt auer de partir atau, e m'entristisqui ena mia anma, donques qu'es dies dera separacion l'estarnaràn eth còr e ennerirà era vòsta vida! Mès, ai! que ja non posqui mès! Senti que me negue era anma era embriaguesa der aire, e me cau volar entar espaci!" Atau parlèc era mia esposa! E comencèc eth vòl! E des d'alavetz ei nere eth mon dauant des mèns uelhs e en mèn pièch abite era desolacion!"

Era princessa Nur Al-Huda contestèc, botjant eth cap: "Per Allà, plan que òc, s'era tua esposa non volesse veder-te mès, non l'aurie revelat ara tua mair eth paratge que se trapaue. Mès, ça que la, se t'estimaue, vertadèrament, non t'aurie abandonat atau!"

Alavetz jurèc Hassan damb es mès fèrms juraments qu'era sua esposa l'estimaue vertadèrament, que l'auie balhat mil pròves dera sua afeccion e dera sua abnegacion, mès que non podec tier era temptacion der aire e eth sòn instint originau, qu'ère eth vòl des audèths. E higec: "Ò reina, ja t'e condat era mia trista istòria! e vaquí que sò dauant de tu, suplicant dera tua cleméncia que me perdones aguest pas audaç e que m'ajudes a cercar ara mia esposa e as mèns hilhs! Per Allà sus tu!, ò sobeirana mia, non me refuses!"

Quan era princessa Nur Al-Huda auec entenut aguestes paraules de Hassan, reflexionèc pendent ua ora; dempús lheuèc eth cap, e li didec a Hassan: "Per mès que pensi sus era classa de suplici que te merites, non ne trapi qu'un entà castigar era tua temeritat!" Alavetz, encara que molt espaurida, era vielha se lancèc as pès dera sua patrona, e li cuelhec era òrla deth vestit, en tot caperar-se damb era eth cap, e li didec: "Ò gran reina…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes dètzau net

Era didec:

… Alavetz, encara que molt espaurida, era vielha se lancèc as pès dera sua patrona, e li cuelhec era òrla deth vestit, en tot caperar-se damb era eth cap, e li didec: "Ò gran reina! Pes mèns titols de hilhuquèra que t'a elevat, non t'esdegues a castigar-lo, mès que mès sabent qu'ei un praube estrangèr que s'acarèc a molti perilhs e experimentèc moltes tribulacions. E sonque gràcies ara longa vida que l'a decretat eth Destin, podec resistir es torments que li gesseren ath pas. E çò mès gran e mès digne dera tua noblesa, ò reina! ei que lo perdones e non viòles en eth es drets dera ospitalitat! Ath delà, considèra que solet er amor lo possèc entad aguesta empresa fatau; e que se les a de perdonar fòrça causes as enamorats. Fin finau, ò reina mia e corona deth nòste cap! te cau saber que se gausè a parlar-te d'aguest joen tan beròi ei pr'amor que degun entre es nòsti hilhs des òmes sap coma eth hèr vèrsi e improvisar òdes! E entà comprovar era mia afirmacion non te calerà que mostrar-li ath descubèrt eth tòn ròstre e veiràs se com sap celebrar era tua beresa!" En enténer aguestes paraules dera anciana, era reina arric, e didec: "De vertat que ja sonque mancaue aquerò entà aumplir era mesura!" Mès, a maugrat dera severitat dera sua actitud, era princessa Nur auie quedat emocionada enquiath hons des

sues entralhes pera beresa de Hassan, e arren mès deth sòn gust qu'experimentar es dòts deth joen, madeish damb es vèrsi que damb aquerò que tostemps ei conseqüéncia des vèrsi. Atau, donc, simulèc deishar-se convéncer pes paraules dera sua hilhuquèra, e lheuant-se eth vel, mostrèc eth sòn ròstre ath descubèrt.

En veir aquerò, Hassan lancèc un crit tant estrident, que s'estrementic eth palai, e queiguec cuelhut d'ua malagana. E era vielha li prodiguèc es suenhs de besonh e lo hec remeter-se; dempús li preguntèc: "Mès qué te cau, hilh mèn? E qué vederes entà trebolar-te d'aguesta manèra?"

E Hassan cotestèc: "A! çò qu'è vist, *ya Allà*! Era reina qu'ei era mia pròpria esposa, o aumens se retire ara mia esposa coma era mitat d'ua haba esmiejada se retire ara sua fraia!"

En enténer aguestes paraules, era reina se metec a arrir de tau sòrta, que queiguec de costat e didec: "Aguest joen ei hòl! Dider que sò era sua esposa! Per Allà! E des de quan son fecondades es vèrges sense era ajuda deth baron e an hilhs der aire e deth temps?"

Dempús s'acarèc damb Hassan, e li didec arrint: "Ò estimat mèn! Me vòs díder, aumens, entà que me'n sàpia, en qué me retiri ara tua esposa e en qué non me retiri ada era? Pr'amor que veigui que, a maugrat de tot, sentes ua grana perplexitat respècte a jo!"

Eth joen contestèc: "Ò sobeirana de reis, refugi de grani e de petits! Que siguec era tua beresa que me tornèc lhòco. Pr'amor que te retires ara mia esposa enes uelhs mès ludents qu'es esteles, ena frescor deth tòn ròstre, enes tues caròles rogides, ena forma erècta des tues popes, ena doçor dera tua votz, ena leugeresa e elegància dera tua cintura e en d'auti molti atractius que d'eri non ne parlarè per respècte ad aquerò que s'està velat. Mès, en tot guardar ben es tòns encantaments, trapi entre tu e era ua diferéncia, visibla solet entàs mèns uelhs d'enamorat, e que non poiria exprimir damb era paraula!"

Quan era princessa Nur Al-Huda entenec aguestes frases de Hassan, comprenec qu'eth sòn còr james se decidirie per era; e pensèc en un violent despièt, e se jurèc descurbir quina des sues fraies princesses ère aquera que Hassan auie convertit en esposa sense consentiment deth rei, pair de totes. E se didec: "Me resvenjarè atau de Hassan e dera sua esposa, assadorant en ambdús era mia justa rancura!" Mès amaguèc es sòns pensaments ath hons dera sua anma, e acarant-se damb era vielha, didec: "Ò hilhuquèra, vè-te'n lèu a cercar as mies fraies, e a cada ua ena isla qu'abite, e ditz-les que me hè fòrça dò era sua abséncia, donques que ja hè dus ans que non m'an visitat. E convida-les dera mia part a que venguen a veder-me, e hè-te-les a vier damb tu. Mès compde en dider-les ua soleta paraula de çò que s'a passat e d'anonciar-les era arribada d'un estrangèr joen que ven ara cèrca dera sua esposa! Vè-te'n, e non te tardes!"

Era anciana, que non podie endonviar es intencions dera princessa, gessec deth palai de seguit, e rapida coma un relampit, volèc entàs isles que se trapauen es sies princesses fraies de Nur Al-Huda. E sense cap dificultat convencec as cinc prumères entà que la seguissen. Mès quan arribèc ena setau isla, a on abitaue era princessa mès joena damb eth sòn pair eth rei de reis des genn, li costèc fòrça trabalh qu'accedisse ath desir de Nur

A-Huda. Pr'amor que, tanlèu anèc era princessa mès joena a demanar-li ath sòn pair eth permís entà vier damb era Mair-des-Lances a visitar ara sua fraia màger, eth rei, esmoigut enquiath limit dera emocion per aquera demana, exclamèc: "A, hilha mia plan estimada, preferida deth mèn còr! Que i a quauquarren ena mia anma que me ditz que non te veirè ja se t'aluenhes d'aguest palai. E ath delà, aguesta net è auut un saunei espantoriant que te vau a condar. Te cau saber, donc, hilha mia, ò viston des mèns uelhs!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes onzau net

Era didec:

"…Te cau saber, donc, hilha mia, ò viston des mèns uelhs! qu'aguesta net un saunei me neguèc mentre dormia e sarrèc eth mèn pièch. Efectivament, pendent eth mèn saunei me passejaua entre un tresòr amagat a totes es guardades e qu'es sues riqueses solet se mostrauen as mèns uelhs. E admiraua jo tot aquerò que vedia; mès es mies guardades non se tachauen qu'en sèt pèires precioses que ludien esplendidament ath miei de tot çò d'aute. Mès era mès petita ère era mès beròia e era mès atrasenta. Atau, donc, entà admirar-la milhor e meter-la a despart des guardades, l'agarrè ena mia man, la sarrè contra eth mèn còr e abandonè eth tresòr, en tot hèr-me-la a vier damb jo. E quan l'auia dauant des mèns uelhs ara lum deth solei, un audèth d'espècia extraordinària, e que jamès s'auie vist en aguestes isles, queiguec de pic sus jo, m'agarrèc era pèira preciosa e se metec a volar. E me quedè negat en estupor e en dolor mès viu. E quan me desvelhè, dempùs de tota era net de torments, hi que venguessen es interprets de sauneis e les demanè era explicaicon de çò qu'auia vist en sauneis. E me contestèren: "Ò rei nòste! es sèt pèires precioses son es tues sèt hilhes, e era pèira mès petita, agarrada des tues mans per audèth, ei era tua hilha mès petita, qu'ara fòrça arrincaràn ara tua afeccion! E vaquí, hilha mia, qu'ara me cau pòur de deishar que t'aluenhes damb es tues fraies e era Mair-des-Lances entà vier a tier-li ua visita ara tua fraia màger Nur Al-Huda, pr'amor que sabi pas quini trebucs pòden gessér pendent eth viatge, ja sigue ena anada o ena tornada."

E Esplendor (qu'ère era esposa de Hassan), contestèc: "Ò sobeiran e pair mèn! ò gran rei! non ignòres qu'era mia fraia màger, Nur Al-Huda a premanit en aunor mèn ua hèsta e me demore damb era mès viua impaciéncia. E hè mès de dus ans que pensi vier a veder-la, e me calerie auer ara tota sòrta de motius entà non èster satisfèta dera mia conducta. Mès non cranhes arren, ò pair mèn! E non desbrembes que hè bèth temps, quan hi damb es mies companhes un viatge luenhant, tanben me crederes perduda entà tostemp; e amières dòu. E, ça que la, tornè sense cap de trebuc e damb bona santat!

Dera madeisha manèra m'absentarè aguest còp, coma molt un mès e dempús tornarè, s'Allà ac vò! Ath delà se se tractèsse d'aluenhar-me deth nòste règne, compreni era tua emocion; mès aciu, enes nòstes isles, quin enemic me cau crànher? Qui poirie arribar enes isles Wak-Wak dempús d'auer crotzat era Montanha des Bromes, es Montanhes

Blues, es Montanhes Neres, es Sèt Vals, es Sèt Mars e era Tèrra de Canfre Blanc, sense pèrder mil còps era sua anma en camin? Dèisha de cornèr, donc, quinsevolh inquietud, ò pair mèn! refresca es tòns uelhs e padega eth tòn còr!"

Quan eth rei des genn entenec aguestes paraules dera sua hilha, consentic en deishar-la partir, encara que de mala encolia, e en tot hèr-li prométer que non s'estarie damb era sua fraia qu'uns dies. E li balhèc ua escòrta d'amazònes, e la punèc trendament. E Esplendor se didec adiu d'eth, e dempús d'anar a punar as sòns dus hilhs en lòc qu'èren amagadi, sense qu'arrés sospechèsse era sua existéncia, donques que des dera sua arribada les fidèc a dues esclaues abnegades, seguic ara vielha e as sues fraies, en tot filar-se de cap ara isla que regnaue era sua fraia màger. E vaquí que, entà recéber as sues fraies, Nur Al-Huda s'auie botat un vestit de seda ròia, ornat damb audèths d'aur qu'es sòns uelhs, bècs e ungles èren de robins e d'esmeraldes. E cargada d'ornaments e peireries, se trapaue seiguda sus eth tron ena sala d'audiéncies. E dauant d'era s'estaue de pès Hassan; e ara sua dreta èren formades en hilèra ues joenes damb espades desgainades; e ara sua quèrra i auie d'autes joenes damb longues lances agudentes.

En aqueth moment arribèc era Mair-des-Lances damb es sies princesses. E demanèc audiéncia e per orde dera reina hèc passar prumèr ara màger des sies, que se cridaue Noblesa-dera-Raça. Anaue vestida damb ròba de seda blua e ère encara mès beròia que Nur Al-Huda. E s'auancèc entath tron, e punèc era man dera sua fraia, que se lheuèc en aunor sòn e la punèc e la hec sèir ath sòn costat.

Dempús s'acarèc damb Hassan e li didec: "Ditz-me, ò adamita! ei aguesta era tua esposa?" E contestèc Hassan: "Per Allà, ò senhora mia! Qu'ei meravilhosa e beròia coma era lua; qu'a cabeladura de carbon, caròles delicades, boca arridolenta, popes erèctes, conjuntures fines e extremitats esquistes! E diderè entà celebrar-la en vèrs:

Auance vestida de blu, e se la crederie un tròç arrincat deth blu des cèus!

Enes sòns pòts amien un abelhèr de mèu, enes sues caròles un jardin de ròses, e en sòn còs, corolles de gensemin!

En veir era sua cintura, dreta e fina e era sua gropa monumentau se la cuelherie per ua cana calada en un petit mon d'arena movibla!

"Que la veigui atau, ò senhora mia! Mès entre era e era mia esposa i a ua diferéncia que se remís a exprimir era mia lengua!"

Alavetz Nur Al-Huda li hec un gèst ara vielha hilhuquèra entà que hesse passar ara dusau fraia. E entrèc era joena, vestida damb ròba de seda de color d'albricòt. E ère encara mès beròia qu'era prumèra; e se cridaue Fortuna-dera-Casa. E dempús de punar-la, era sua fraia la hec sèir ath costat dera anteriora e li preguntèc a Hassan s'arreconeishie en era ara sua esposa. E Hassan contestèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes dotzau net

Era didec:

… e li preguntèc a Hassan s'arreconeishie en era ara sua esposa. E Hassan contestèc: "Ò sobeirana mia! pane era rason des qui la guarden, e encadene es còrs des que s'aprèssen ada era; e vaquí es vèrsi que m'inspire:

Era luta der ostiu ath miei d'ua net d'iuèrn, non ei mès beròia qu'era tua arribada, ò joena!

Es trenes neres des tòns peus, prolongades enquias tòns cauilhars, e es bandes tenebroses que te cenhen eth front, m'ahisquen a dider-te:

"Ennerisses era auròra damb era ala dera net!" Mès tu me contestes: "Non, non! solet ei ua broma qu'a amagat ara lua!"

Atau la veigui ò sobeirana mia! Mès entre era e era mia esposa i a ua diferéncia qu'era mia lengua ei impotenta entà descríuer!" Alavetz, Nur Al-Huda li hec un senhau ara Mair-des-Lances que s'esdeguec a introdusir ara tresau fraia. E entrèc era joena vestida damb ròba de seda ròia; e ère encara mès beròia qu'es dues prumères, e se cridaue Claretat-Nueitiua. E dempús de punar-la, era sua fraia la hec sèir ath costat dera anteriora, e li preguntèc a Hassan s'arreconeisie en era ara sua esposa.

E Hassan contestèc: "Ò reina mia e corona deth mèn cap! de vertat que hè húger era rason des mès prudents, e eth mèn estonament dauant d'era m'ahisque a improvisar aguesti vèrsi:

Apareish coma era lua plia en ua net erosa, e es sues guardades magiques aluguen eth nòste camin!

Se m'aprèssi ada era entà escauhar-me damb eth huec des sòns uelhs, de seguit me veigui refusat pes centinèles que la defenen: es sues dues popes fèrmes e dures coma era pèira de granit!

"E non la descriui tota sancera, pr'amor qu'entad aquerò me calerie improvisar ua longa òda. Ça que la, ò senhora mia! me cau dider-te que non ei era mia esposa, encara qu'era sua retirada damb era ei estonanta. Alavetz Nur Al-Huda hec entrar ara sua cincau fraia, que se cridaue Blanca-Auròra, e que s'auancèc botjant es anques; e ère tan flexibla coma ua rama de *ban* e tan leugèra coma un trende pavon. E dempús d'auer punat ara sua fraia màger, se seiguec en lòc que l'assignauen, ath costat des autes, e s'apraièc es plecs deth sòn vestit de seda verda laurat d'aur. E Hassan, en veder-la, improvisèc aguesti vèrsi:

Era flor ròia dera milgrana non ei milhor velada damb es sues huelhes verdes que vestida ès tu ò joena! damb aguesta camisa encantadora!

E se te pregunti: "Quin vestit ei aguest que tan ben l'està as tues caròles solars?" Me respones: "Que non a cap nòm, donques qu'ei era mia camisa!"

E exclami jo: "Ò meravihosa camisa tua, causa de tantes herides mortaus! Te cridarè era camisa que trinque es còrs!"

E non ères tu encara mès meravlhosa, ò joena!? Se te quilhes damb era tua beresa entà enludernar uelhs umans, es tues anques te diden: "Non te botges! Non te botges! Çò que va darrèr de nosates ei massa aclapant entàs nòstes fòrces!"

E s'alavetz auanci entà implorar-te arderosament, era tua beresa me ditz: "Au! Au!" Mès quan sòs prèst a obrar, me ditz eth tòn pudor: "Non! Non!"

Quan Hassan auec recitat aguesti vèrsi, tota era concurréncia quedèc meravilhada deth sòn talent; e era pròpria reina, a maugrar dera sua rancura, non podec mens que mostrar-li era sua admiracion. Atau, donc, era vielha amazòna, protectora de Hassan, se profitèc dera escadença entà hèr-li entornar Hassan ena gràcia dera plan resvenjativa princessa, e li didec: "Ò sobeirana mia! t'auia enganhat quan te parlè der art admirable d'aguest joen entara construccion de vèrsi? E dilhèu non ei delicat e discrèt enes sues improvisacions? Te prègui, donc, que desbrembes totafèt era audàcia dera sua empresa, e que l'agrègues ara tua persona a compdar d'ara coma poèta, tient eth sòn talent entàs hestes e ocasions solemnes!"

Mès era reina contestèc: "Òc! Mès voleria acabar era pròva abans qu'arren! Hè qu'entre ara era mia fraia petita…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes tretzau net

Era didec:

"…Òc! Mès voleria acabar era pròva abans qu'arren! Hè qu'entre ara era mia fraia petita!" E gessec era vielha, e un instant dempús entrèc amiant dera man ara joena mendre, que se cridaue Ornament-deth-Mon, e non ère ua auta qu'Esplendor!

Atau entrères, ò Esplendor! e anaues vestida solet damb era tua beresa, mespredant ornaments e vels enganhosi! Mès quin Destin tan plen de calamitats seguie es tòns passi! Tu ac ignoraues, sense saber encara tot çò qu'ère escrit sus tu en libre dera sòrt!

Quan Hassan, que se trapaue de pès ath miei dera sala vedec arribar a Esplendor, deishèc anar un crit estrident e queiguec en solèr, privat deth sens. E en enténer aqueth crit, Esplendor se virèc e arreconeishèc a Hassan. E esmoiguda de veir ath sòn espós, que se pensaue qu'ère tan luenh, queiguec tota estirada, contestant damb un aute crit, e s'estavanic.

En veir aquerò, era reina Nur Al-Huda non dobtèc un solet moment de qué era sua fraia petita siguesse era esposa de Hassan, e non podec dissimular pendent mès temps era sua gelosia e era sua ràbia. E cridèc as sues amazònes: "Cuelhetz ad aguest adamita e lançatz-lo dehòra dera ciutat!" E es gardes executèren era orde, e se heren a vier a Hassan e lo lancèren dehòra dera ciutat ena plaja. Dempús era reina s'acarèc damb era sua fraia, que ja l'auien remetut deth sòn estavaniment, e li cridèc: "Libertina! com t'ac heres entà conéisher ad aguest adamita? E be ne siguec de criminau era tua conducta! Non solet te maridères sense eth consentiment deth nòste pair e dera tua familha, senon qu'abandonères ath tòn espós e deishères era tua casa! E atau as avilit era tua raça e era

noblesa dera tua raça! Aguesta ignomínia non se pòt lauar que damb era tua sang!" E cridèc as sues hemnes: "Hètz-vos a vier ua escala e estacatz-la en era pes peus e foetatz-la enquia que rage era sang!" Dempús gessec dera sala d'audiéncies damb es sues fraies e anèc entàs sues crambes entà escriuer-li ath sòn pair ua carta qu'en era li hesse saber damb toti es detalhs, era istòria de Hassan e dera sua fraia, ath còp qu'er opròbri costat a tota era raça des genn, e li hège saber eth castig que credec convenient impausar ara colpabla. E acabaue era carta demanant-li ath sòn pair que li contestèsse çò mès lèu possible entà que podesse decidir era sua opinion sus eth castig definitiu que pensaue impausar ara hilha criminau. E fidèc era carta a ua messatgèra rapida, que s'esdeguèc a hèr-se-la a vier ath rei.

Quan eth rei liegec era carta de Nur Al-Huda vedec ennerir-se eth mon dauant des sòns uelhs e indignat enquiath limit dera indignacion pera conducta dera sua hilha mendre, li contestèc ara sua hilha màger que tot castig serie leugèr en comparèr damb eth delicte e qu'auie de condemnar a mòrt ara colpabla; mès que, a maugrat de tot, li deishaue ara prudéncia e justícia dera joena, executar era orde.

E vaquí que, mentre Esplendor, abandonada enes mans dera sua fraia, gemegaue estacada pes peus ena escala, e demoraue eth suplici, Hassan, qu'auien lançat ena plaja, acabèc remetent-se deth sòn estavaniment, e pensèc ena gravetat deth sòn malastre, que, plan, encara non supausau. Qué podie demorar ja? Ara que ja cap poder poirie ajudar-lo, qué poirie sajar e com s'ac apraiarie entà gésser d'aquera isla maudida? E se lheuèc, cuelhut pera desesperacion, e se metec a caminar sense romb peth costat deth mar confiant encara trapar bèth remèdi entàs sòns maus. E alavetz acodiren ena sua memòria aguesti vèrsi deth poèta:

Quan non ères qu'un gèrme en sen dera tua mair, formè eth tòn destin d'acòrd damb era mia Justícia e l'orientè en sens dera mia Vision!

Dèisha, donc, ò creatura! que seguisquen eth sòn cors es eveniments: que non pòs opausar-te ada eri!

E s'era adversitat se cèrn sus eth tòn cap, dèisha ath tòn destin eth suenh de desviar-la!

Aguest precèpte de prudéncia encoratgèc un shinhau eth valor de Hassan, que seguic caminant ar edart pera plaja e sajant d'endonviar çò que s'auie passat pendent eth sòn estavaniment, e per qué l'auien abandonat d'aquera manèra sus era arena. E mentre reflexionaue d'aguesta sòrta, se trapèc a dues petites amazònes d'uns dètz ans qu'èren en tot foter-se còps de punh. E non luenh d'eres, vedec lançat en tèrra ua gòrra de cuer que sus era i auie traçadi diboishi e escritures. E s'apressèc as mainades e sagèc de separar-les e les preguntèc peth motiu dera sua peleja. E li dideren que se disputauen era possession d'aquera gòrra. Alavetz Hassan les preguntèc se volien qu'actuèsse de jutge e se volien autrejar-se ada eth entà meter-se d'acòrd sus era possession dera gòrra. E quan es mainades acceptèren era prepausa, Hassan cuelhec era gòrra, e les didec: "Plan, donc, vau a lançar en aire ua pèira, e era gòrra serà entad aquera de vosates dues que me la hèsque a vier abans…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes catorzau net

Era didec:

"…Plan, donc, vau a lançar en aire ua pèira, e era gòrra serà entad aquera de vosates dues que me la hèsque a vier abans." E dideren es petites amazònes: "Excellenta idia!" Alavetz Hassan cuelhec un calhau dera plaja e lo lancèc luenh damb totes es sues fòrces. E mentre es gojates corrien darrèr deth calhau, Hassan se botèc era gòrra en cap, pr'amor de provar-se-la. E se la deishèc calada en cap. Mès, ath cap d'uns instants, tornèren es mainades, e cridaue era qu'auie cuelhut era pèira: "A on ès, ò òme! qu'è guanhat jo!"

E arribèc enquiath lòc que se trapaue Hassan e se metec a guardar pertot, sense veir a Hassan. E era sua fraia tanben guardaue ath sòn entorn en totes es direccions, e non vedie a Hassan. E Hassan se preguntaue: "Que non son cègues aguestes petites amazònes! Per qué non me ven, alavetz?" E les cridèc: "Que sò aciu! Vietz!" E es mainades guardèren ena direccion que venguie era votz, mès que non vederen a Hassan; e cuelheren pòur, e se meteren a plorar. E Hassan s'apressèc ada eres e les toquèc ena espatla, e les didec: "Que sò aciu! Per qué ploratz, mainades?" E es mainades lheuèren eth cap, mès non vederen a Hassan. E s'espauriren autant alavetz, que se meteren a córrer damb totes es sues fòrces, deishant anar crits estridents, coma se les acacèsse un genni de mala espècia. E alavetz se didec Hassan: "Qu'ei clar! Aguesta gòrra ei encantada! e eth sòn encantament consistís en hèr invisible ad aqueth que l'amie en cap!" E se metec a sautar d'alegria, en tot dider-se: "Allà me l'envie! Pr'amor que, damb aguesta gòrra en cap, posqui vier a veir ara mia esposa sense qu'arrés me veigue."

E de seguit entornèc ena ciutat e entà comprovar milhor es vertuts d'aquera gòrra, volec experimentar eth sòn efècte damb era vielha amazòna. E la cerquèc pertot, e acabèc en tot trapar-la ena sua cramba deth palai, estacada damb ua cadia en ua anèra calada ena paret, per orde dera princessa. Alavetz, entà assegurar-se'n de s'ère invisible reaument, s'apressèc a ua estatgèra qu'en era i auie plaçadi veires de porcelana e deishèc quèir en solèr eth veire mès gran, que se trinquèc as pès dera anciana, e deishèc anar alavetz era un sorriscle d'espant, en creir qu'ère ua malahèta des efrits dolents qu'èren as ordes de Nur Al-Huda. E li semblèc avient prononciar es formules conjuratòries, e didec: "Ò efrit! peth nòm gravat en sagèth de Soleiman, t'ordeni que me digues eth tòn nòm!"

E contestèc Hassan: "Que non sò un efrit, senon eth tòn protegit Hassan Al-Bassri! E vengui a desliurar-te!" E en tot díder aguestes paraules, se treiguec era gòrra magica e se deishèc veir e arreconéisher. E exclamèc era vielha: "A, malerós de tu, desgraciat Hassan! Dilhèu non sabes qu'era reina se n'a empenaït ja de non auer-te aucit dauant sòn e qu'a enviat esclaus pertot entà que t'agarren, prometent un quintau d'aur coma recompensa ad aqueth que t'autrege ada era, mòrt o viu? Non pèrdes un solet moment, donc, e sauva eth tòn cap hugent." Dempús metec ath pas a Hassan des suplicis terribles

que premanie era reina entà hèr perir ara sua fraia damb eth cosentiment deth rei des genn.

Mès Hassan contestèc: “Allà la sauvarà e mos sauvarà a toti des mans d’aguesta princessa crudèu! Guarda aguesta gòrra! Qu’ei encantada! E gràcies ada era posqui anar pertot estant invisible!” E exclamèc era anciana: “Aunor a Allà, que da vida as uassi des mòrts, ò Hassan! e t’a enviat entara nòsta sauvacion aguesta gòrra! Hè lèu a desliurar-me, pr’amor de que te mòstre eth croton qu’ei embarrada era tua esposa!” E Hassan talhèc es ligadures dera vielha, e la cuelhec dera man, e se caperèc eth cap damb era gòrra encantada. E de seguit se heren invisibles es dus. E era vielha l’amièc entath croton que jadie era sua esposa Esplendor estacada pes peus en ua escala e demorant en cada instant era mòrt ath miei de suplicis. E l’entenec eth recitar a mieja votz aguesti vèrsi:

Era net ei escura e trista ei era mia solitud! Ò uelhs mèns, deishatz que rage era hònt des mies lèrmes! Eth mèn estimat ei luenh de jo! D’a on m’arribarà era esperança, s’eth mèn còr e era esperança se n’an anat damb eth?

Rajatz, ò lèrmes! Rajatz des mèns uelhs! Mès, ai!, artenheratz amortar bèth còp eth huec que s’avale es mies entralhes?... Ò hugitiu aimant! Era tua imatge qu’ei acogada en mèn còr, e ne es madeishi vèrmes dera hòssa artenheràn escafar-la!

E encara que s’aurie estimat mès non obrar precipitadament, pr’amor d’evitar-li ara sua esposa ua emocion massa grana, Hassan, en entener e veir ara sua estimada Esplendor, non podec tier mès temps es torments que l’agitauen e se treiguèc era gòrra e se lancèc entada era, en tot enrodar-la damb es sòns braci. E era l’arreconeishec, e s’estavanic contra eth sòn pièch. E ajudat pera vielha, Hassan talhèc es ligadures, e damb fòrça suenh, la remetec e se la hec sèir enes sòns jolhs en tot hèr-li aire damb era man. E dauric es uelhs era, e damb lèrmes enes caròles, li preguntèc: “As baishat deth cèu, o as gessut deth sen dera tèrra? Ò espós mèn, Ai! Ai! Qué podem hèr contra eth Destin? Aquerò qu’ei escrit s’a de complir! Hè lèu, donc, e qu’eth mèn destin seguisque eth sòn camin, e torna d’a on vengueres entà non costar-me mès dolor de veder-te tanben victima dera crudeutat dera mia fraia!”

Mès Hassan contestèc: “Ò estimada mia! Ò lum des mèns uelhs! Qu’è vengut a desliurar-te e hèr-te a vier damb jo entà Bagdad, luenh d’aguest país crudèu!” Mès exclamèc era: “A Hassan! quina naua imprudéncia te cau cométer encara? Se te platz, vè-te’n e non aumentes es mèns patiments damb es tòns!” Mès Hassan contestèc: “Ò Esplendor, anma mia! te cau saber que non gesserè d’aguest palai sense tu e sense era nòsta protectora qu’ei aguesta brava hemna que ves aciu. E se me preguntes de quina manèra ac vau a hèr, te mostrarè aguesta gòrra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quinzau net

Era didec:

“…E se me preguntes de quina manèra ac vau a hèr, te mostrarè aguesta gòrra!” E Hassan li mostrèc era gòrra encantada, la provèc dauant d’era, despareishent còp sec tanlèu se la metec en cap e li condèc alavetz se com l’ac auie lançat Allà en sòn camin entà que siguesse causa dera sua liberacion. E damb es caròles caperades de lèrmes d’alegria e d’empenaïment, Esplendor li didec a Hassan: “Allà! De toti es copacaps qu’auem patit n’è jo eth tòrt, per auer abandonat sense permís tòn era nòsta casa de Bagdad. Ò senhor mèn estimat! Se te platz, non me repotegues çò que meriti, donques que pro que me’n sai ara qu’ua brava hemna li cau saber tot çò que vau eth sòn espós! E perdona-me era mia fauta, qu’entada era supliqui indulgéncia dauant d’Allà e dauant de tu! E desencusa-me, tient en compde qu’era mia anma non se podec resistir ara emocion que me cuelhec en veir eth mantèl de plumes!”

E contestèc Hassan: “Per Allà, ò Esplendor! que solet jo n’è eth tòrt, per auer-te deishat soleta en Bagdad! Que t’auria d’auer hèt a vier damb jo! Mès non te cau pòr, qu’en avier ac harè atau!” E en auer dit aguestes paraules, se la botèc ena esquia, cuelhec tanben dera man ara vielha e se caperèc eth cap damb era gòrra. E es tres se tornèren invisibles. E gesseren deth palai, e ara prèssa se filèren de cap ara setau isla, a on èren amagadi es sòns dus hilhs, Nasser e Manssur.

Alavetz Hassan, encara que se trapaue ath limit dera emocion per auer tornat a veir as sòns dus hilhs, sans e en bona santat, non volec pèrder temps en efusions de trendesa; e li fidèc es dus hilhs ara vielha, que se les botèc, cama aciu cama enlà, ena sua espatla. Dempús, sense qu’arrés les vedesse, Esplendor artenhec agarràr tres mantèls de plumes complètament naus, e se les botèren. Dempús s’agarrèren des mans es tres e abandonèren sense cap trebuc es isles Wak-Wak, volant entà Bagdad.

E vaquí qu’Allà les escruiec era seguretat, e dempús d’un viatge hèt a petites etapes, arribèren ena Ciutat dera Patz un maitin. E baishèren ena terrassa dera sua casa. E baishèren pera escala e entrèren ena sala a on ère era prauba mair de Hassan, qu’era pena e es inquietuds l’auien botat malauta e lèu cèga. E Hassan escotèc un shinhau ena pòrta, e entenec gemegar e desesperar-se laguens ara prauba hemna. Alavetz piquèc, e era prauba vielha li calec preguntar: “Qui i a ena pòrta?” Hassan contestèc: “Ò mair mia! eth Destin que vò reparar es sòns rigors!”

En enténer aguestes paraules, sense saber encara s’aquerò ère ua illusion o ua realitat, era mair de Hassan correc damb es sues febles cames a daurir era pòrta. E vedec ath sòn hilh a Hassan damb era sua esposa e es sòns dus hilhs, e ara vielha amazòna darrèr d’eri. e coma era emocion ère massa fòrta entada era, era anciana queiguec estavanida enes braci des nauèth vengudi. E Hassan la hec remeter-se en tot banhar-la damb es sues lèrmes. E Esplendor auancèc entada era e l’aumplic d’amorasses, en tot demanar-li perdon per auer-se deishat véncer peth sòn instint originau. Dempús heren que s’auancèsse era Mair-des-Lances e la presentèren coma sauvadora e responsabla dera sua liberacion. E alavetz Hassan li condèc ara sua mair totes es aventures meravilhoses que l’auien arribat, e que non mos cau repetir. E toti amassa glorifiquèren ath Plan Naut, que permetec que se tornèsse a amassar.

E des d'alavetz viueren toti amassa era vida mès erosa e deliciosa. E gràcies ath tambor magic, non deishèren d'anar cada an en caravana a visitar as sèt princesses, fraies de Hassan, que demorauen ena Montanha des Bromes, en palai de copòla verda. E dempús de molti ans venguec a visitar-les era Destructora inexorabla d'alegries e de plasers. Aunors e glòria ad Aqueth que domine er empèri de çò visible e invisible, ath Viuent, ar Etèrn, que non coneish era mòrt!

Quan Schahrazada auec condat, d'aguesta sòrta, aguesta istòria, era petita Doniazada se pengèc en sòn còth e li punèc era boca, e li didec: "Ò fraia mia! Guaire meravihosa e agradiua ei aguesta istòria! A! Guaire estimi a Boton-de-Ròsa, e guaire senti que Hassan non la cuelhesse coma esposa ath madeish temps qu'a Esplendor!"

E eth rei Schahriar didec: "Qu'ei estonanta aguesta istòria, Schahrazada! e me hec desbrembar de moltes causes qu'a compdar de deman voi mèter en execucion."

E didec Schahrazada: "Òc, ò rei! mès que non ei arren, en comparèr damb era qu'encara vau a condar-te, sus eth **Pet Istoric**!" E exclamèc eth rei Schahriar: "Qué dides Schahrazada? E quin pet istoric ei aguest que non coneishi?

Schahrazada didèc: "Qu'ei eth que li vau a condar deman ath rei, s'ei qu'encara sò viua!" E eth rei Schahriar se didec: "De vertat que non l'aucirè mentre non m'age condat çò que ven de dider-me."

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setzau net

Era didec:

Aguesta anecdòta, ò rei afortunat!, mo'la transmet **Eth Divan des Gents Alègres e Despreocupades**. E non voi ajornar mès temps eth hèt de condar-te-la!" E didec Schahrazada:

Eth divan des Gents Alègres e Despreocupades

Eth Pet Istoric

Se conde, mès Allà ei eth mès sabent, qu'ena ciutat de Kaukaban, en Yaman, i auie un beduin dera tribú des Fazli, cridat Abul Hussein, que ja hège fòrça temps qu'auie abandonat era vida des beduins, e s'auie convertit en un ciutadan distinguit e en un mercadèr entre es mercadèrs mès opulents. E se maridèc per prumèr còp, ena joenessa; mès Allà cridèc ara sua esposa ena sua misericòrdia ath cap d'un an de matrimòni. Atau, donc, es amics d'Abul Hussein non cessauen d'ahiscar-lo entà que se maridèsse de nauèth, en tot repetir-li es paraules deth poèta:

Lhèua-te, companh, e non dèishes passar en bades era sason dera primauèra!

Qu'ei aquiu era joena! Marida-te! Non sabes qu'en casa ua hemna ei un almanac excellent entà tot er an?

E Abul Hussein, a tot darrèr, sense poder ja tier mès es insinuacions des sòns amics, se decidic a hèr negociacions damb es daunes vielhes que premanien matrimònis, e acabèc en tot maridar-se damb ua joena tan beròia coma era lua quan lutz sus eth mar. E damb motiu des sues nòces balhèc grani hestaus, e convidèc a toti es sòns amics e coneishudi, atau coma a ulemes, fakirs, derviches e santons e dauric de land en land es pòrtes dera sua casa, e hec que mestrèssen as sòns convidadi minjars de tota sòrta, e entre d'autes causes, arròs de sèt colors desparièrs, e sorbets, e anhèths farcidi d'auerassi, amelhes, pistaches e panses, e un pichon de camelh fregid sancer e mestrat en un solet tròç. e toti mingèren e beueren e gaudiren de gòi, d'alegria e de contentament. E passegèc e exibic ara esposa damb ostentacion sèt còps seguidi, vestida cada còp damb un vestit desparièr e mès beròi qu'er anterior. E quitament per ueitau viatge la passegèren ath miei dera concurréncia, entà satisfaccion des convidadi que non auien pogut tachar pro es sòns uelhs en era. Dempús d'aquerò, es daunes de mès edat la heren passar ena cramba nòviau e l'ajacèren en un lhet naut coma un tron, e la premaniren en toti es sensi entara entrada der espós.

Alavetz, en tot separar-se dera acompanhada, Abul Hussein entrèc tot doç e damb dignitat, ena cramba dera maridada. E se seiguec un moment en divan entà provar-se ada eth madeish e mostrar-li ara sua esposa e as autes hemnes dera acompanhada guaire plen ère de tacte e de mesura. Dempús se lheuèc per educacion entà recéber es felicitacions des daunes e dider-se adiu d'eres abans d'apressar-se en lhet a on lo demoraue modèstament era sua esposa, quan vaquí, ò calamitat! que d'eth sòn vrente, qu'ère farcit de parva pesada e de beuendes, s'escapèc un pet rambalhós enquiath limit, terrible e prolongat. Que sigue aluenhat eth Maligne!

En enténer aqueth bronit, cada dauna s'acarèc damb aquera qu'auie ath costat en tot meter-se a parlar en votz nauta e simulant que non auien entenut arren; e tanben era maridada, en sòrta de meter-se a arrir o burlar-se'n, se metec a hèr sonar es sòns braçalets. Mès Abul Hussein, confonut enquiath limit dera confusion, simulèc un besonh urgent, e damb era vergonha en còr, baishèc ath pati, li metec era sera ara ègua, sautèc en lomb der animau, e abandonèc era sua casa, era nòça, era maridada e hugec a trauèrs des tenèbres dera net. E gessec dera ciutat, e se calèc en desèrt. E d'aguesta manèra arribèc ara vòra deth mar a on vedec un vaishèth que partie entara India. E s'embarquèc en eth, e arribèc ena còsta de Malabar.

Aquiu hec amistat damb diuèrses persones originàries deth Yaman, que lo recomanèren ath rei deth país. E eth rei li balhèc un cargue de confiança e lo nomentèc capitan dera sua garda. E s'estèc en aqueth país pendent dètz ans, aunorat e respectat, e damb era tranquillitat d'ua vida deliciosa. E cada còp qu'eth rebrembe deth pet li venguie ena memòria, lo hège enlà coma se hèn enlà es males flaires.

Mès ath cap d'aqueri dètz ans lo cuelhec era nostàlgia deth sòn país natau, e pòc a pòc emmalautic de langor; e sense pòsa alendaue pensant ena sua casa e ena sua ciutat; e credec morir d'aqueth desir reconcentrat. Mès un dia, sense poder ja tier es desirs dera

sua anma, ne tansevolh se cuelhec temps entà dider-se adiu deth rei, e hugec e tornèc entath país de Hadramon, en Yaman. Aquiu se desguisèc de derviche e anèc a pè entara ciutat de Kaukaban; e amagant eth sòn nòm e era sua condicion, arribèc d'aguesta manèra en ticolet que dominaue era ciutat. E damb es uelhs plei de lèrmes vedec era terrassa dera sua anciana casa e es terrasses deth costat; e se didec: "Mens mau que non m'arreconeish arrés! Qu'Allà volgue que toti agen desbrembat era mia istòria!"

E pensant atau baishèc deth ticolet e cuelhec ua corsèra entà arribar ena sua casa. E peth camin vedec a ua vielha que, seiguda en lumedan d'ua pòrta, li treiguie es pedolhs deth cap a ua mainada de dètz ans, e li didie era mainada ara veilha: "Ò mair mia! voleria saber era edat qu'è, pr'amor qu'ua des mies companhes me vò hèr er oroscòp. Me vas a díder, donc, er an qu'è neishut?"

E era vielha reflexionèc pendent un moment, e contestèc: "Neisheres, ò hilha mia! eth madeish an e era madeisha net qu'Abul Hussein se fotèc eth pet!"

Quan eth malerós Abul Huessein entenec aguestes paraules, hec repè e se metec a córrer mès rapid qu'eth vent. E se didie: "Vaquí qu'eth tòn pet ei ja ua data enes annaus! e se transmeterà a trauèrs deth temps mentre enes palmeres neishen flors!" E non deishèc de córrer e de viatjar enquia arribar en país dera India. E viuec en despatriament damb amarum enquiath dia dera sua mòrt. Siguen damb eth era misericòrdia d'Allà e era sua pietat!

Dempús Schahrazada didec encara aquera net:

Es dus galejaires

Me n'è sabut tanben, ò rei afortunat! qu'ena ciutat de Damasc, en Siria, i auie antan un òme famós pes sues badinades, es sues galejades e es sòns atreviments, e en Eth Caire, un aute òme non mens famós pes madeishes qualitats. E vaquí qu'eth badinaire de Damasc, que soent entenie parlar deth sòn companh de Eth Caire, desiraue fòrça coneisher-lo, mès que mès pr'amor qu'es sòns clients abituaus li didien de contunh: "Qu'ei segur! Er egipci ei sense dobte mès intencionat, mès intelligent, mès escarrabilhat e mès trufaire que tu! E eth sòn tracte ei fòrça mès divertit qu'eth tòn! E se non t'ac vòs creir, non te cau qu'anar a Eth Caire a veder-lo actuar, e cromprovaràs era sua superioritat!" E s'ac heren de manèra que didec er òme: "Per Allà! que ja veigui que non è mès remèdi que vier en Eth Caire e observar mejançant es mèns pròpris uelhs s'ei vertat çò que se ditz d'eth."

E aprarièc es sues causes e abandonèc Damasc, qu'ère era sua ciutat, e partic entà Eth Caire, a on arribèc, damb eth consentiment d'Allà, en bona santat. E de seguit preguntèc pera casa deth sòn rivau, e l'anèc a visitar. E siguec recebut damb totes es consideracions d'ua ospitalitat ampla, e siguec aunorat e lotjat dempús des desirs de planvenguda mès coraus.

Dempús se meteren es dus a condar-se mutuaument es causes mès importantes deth mon, e passèren era net parlant tranquillament.

Mès a londeman, er òme de Damasc li didec ar òme de Eth Caire: “Per Allà, ò companh! Que non è vengut de Damasc entá Eth Caire qu’entà veir pes mèns pròpris uelhs es bones jogalhes e badinades que de contunh hès pera ciutat. E voleria tornar en mèn país enriquit damb es tues instruccions! Vòs, donc, que veiga çò que tant arderosament desiri veir?” Er aute didec: “Per Allà, ò companh! solide t’enganhèren aqueri que t’an parlat de jo! Qu’ a penes sai diferenciar entre era man dreta e era man quèrra! Com vau, donc, a instruir ena delicadesa e en engenh a un nòble damasquin coma tu? Mès, anem a passejar, donques qu’eth mèn déuer d’ostejaire s’està en hèr que veigues es causes beròies que i a ena ciutat.”

Gessec, donc, damb eth, e abans qu’arren, l’amièc ena mesquita d’Al-Azhar, pr’amor de qué les podesse condar as abitants de Damasc es meravlhes dera instrucción e dera sciéncia. E peth camin, en passar peth costat des meracdèrs de flors, se hec un nhòc de flors, damb èrbes aromatiques, damb clavelhs, damb ròses, damb alfabrega, damb gensemins, damb rames de menta e majorana. E atau arribèren es dus ena mesquita, e passèren en pati. Mès quan entrèren, vederen dauant dera hònt des ablucions, arraulides enes lavabos, persones qu’èren en tot evacuar imperioses necessitats. E er òme de Eth Caire li didec ath de Damasc: “Vam a veir, companh. Se les auesses de hèr ua badinada ad aguestes persones arraulides en fila, com t’ac apraiaries?...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes dètz-e-ueitau net

Era didec:

“…Vam a veir, companh. Se les auesses de hèr ua badinada ad aguestes persones arraulides en fila, com t’ac apraiaries?” Er aute contestèc: “Çò mès indicat serie passar per darrèr d’eres damb ua escampa d’espart, e coma sense voler, hènt veir qu’escampaua, ponchar-les en cu damb es espies dera escampa!” Er òme de Eth Caire didec: “Aguesta manèra, amic mèn, serie sapastra e grossièra. E reaument aguestes badinades resulten grossières. Vaquí çò que haria jo.” Dempús de parlar atau, s’apressèc damb mina amabla e simpatica as persones qu’èren ajocades, dident: “Damb eth tòn permís, ò senhor mèn!” e cada un l’auec de constestar, ath limit dera confusion e deth furor:” Qu’Allà t’arroïne! ò hilh de nassejaire! Dilhèu celebram un hestau aciu?” E en veir era cara indignada des persones alludides, arriren ar arràs toti es circonstants amassadi en pati dera mesquita.

De sòrta que quan er òme de Damasc auec vist aquerò damb es sòns pròpris uelhs, s’acarèc damb er òme de El Caire, e li didec: “Per Allà, que m’as vençut!, ò jeique des badinaires! e a rason eth provèrbi quan ditz: “Subtil coma er egipci que passe peth uelh d’ua agulha!”

Dempús Schahrazada encara didec aquera net:

Ardit de Hemna

Me n'è sabut, ò rei afortunat! que, en ua ciutat entre es ciutats, ua joena de naut reng, qu'eth sòn espós s'absentaue soent entà hèr viatges pròxims o luenhants, acabèc per non resistir ja as incitacions deth sòn torment, e escuelhec entada era, a manèra de baume caumant, a un gojat, que non n'auie cap de parièr entre es joeni deth sòn temps. E s'estimèren ambús damb un amor extraordinari; e se satisfèren mutuament damb tota era alegria e tranquillitat, lheuant-se entà minjar, minjant entà ajaçar-se e estirar-se entà copular. E d'aquera manèra viueren pendent un long temps.

E vaquí qu'un dia sollicitèc, damb males intencions, ath gojat, un jeique de barba blanca, un perfid astut, semblable ath guinhauet deth venedor de colocàsies. Mès eth joen non volec prestar-se ad aquerò que li demanaue eth jeique, e en tot emmaliaciar-se damb eth, lo piquèc ena cara e l'arrinquèc era sua barba de confusion. E eth jeique anèc entath wali dera ciutat pr'amor de queishar-se deth mau tracte que venguie de patir, e eth wali ordenèc detier e empresoar ath joen.

Mentretant, se'n sabec era joena de çò que venguie d'arribar-li ath sòn estimat, e en saber-se'n de qué ère empresoat, la cuelhec ua pena violenta. Atau, donc, non se tardèc a tramar un plan entà desliurar ath sòn amic; e en tot ornar-se damb es sòns vestits mès beròis, anèc en palai deth wali, sollicitèc audiéncia e la heren passar ena sala de reünions; e de vertat, per Allà! que, sonque mostrant-se d'aquera manèra tan eleganta aurie pogut obtier per auança er autrejament de totes es peticions dera tèrra. De sòrta que, dempús des salutacions, li didec ath wali: "Ò senhor nòste wali! eth malerós joen que héretz empresoar, ei eth mèn pròpri frair e eth solet sosteniment dera mia casa. E a estat calomniat per testimònis deth jeique e peth madeish jeique, qu'ei un perfid, un libertin. Que vengui, donc, a sollicitar dera tua justícia era libertat deth mèn frair, que sense era era mia casa s'arroïnarà, e jo me morirè de hame!"

Mès tanlèu eth wali auec vist ara joena, se l'aclapèc fòrça eth còr per causa d'era, e s'enamorèc d'era, e li didec: "Plan que sò prèst a desliurar ath tòn frair! Mès serie convenient qu'abans entrèsses en harem dera mia casa, que jo vierè a trapar-te aquiu dempús des audiéncies, pr'amor de parlar damb tu sus er ahèr." Mès, en compréner era çò que volie eth wali, se didec: "Per Allà, ò barba de peish! que non me tocaràs enquia qu'es gargolhes agen peu!"

E contestèc: "Ò senhor nòste wali! qu'ei milhor que vengues tu ena mia casa a on auram temps entà parlar sus er ahèr damb mès tranquillitat qu'aciu a on, a tot darrèr, sò ua estranha!" E li preguntèc eth wali ar arràs dera alegria: "A on ei era tua casa?" Era didec: "En tau lòc! e te demori aquiu aguesta tarde ara còga deth solei!" E gessec dera casa deth wali que deishèc negat en un mar agitat, e anèc ara cèrca deth kadi dera ciutat. E entrèc, donc, ena casa deth kadi, qu'ère un òme d'edat, e li didec: "Ò patron nòste kadi!" Eth didec: "Qué te cau?"

Era seguic: "Te supliqui que botes era tua guardada ena mia tribulacion e Allà ac aprovarà!"

Eth preguntèc: “Qui t’a oprimit?” Era responec: “Un jeique perfid, que, en tot valer-se de testimònis faussi, artenhec qu’embarrèssen ath mèn frair solet sosteniment dera mia casa. E vengui a demanar-te qu’intercedisques damb eth wali entà que dèishen anar ath men frair! E vaquí que, quan eth kadi vedec e escotèc ara joena, quedec hòlament enamorat d’era, e li didec: “Solide que me vau a interessar peth tòn frair. Mès entra en harem e demora-me aquiu. E alavetz parlaram der ahèr. E tot gesserà a mida deth tòn desir.” E se didec era joena: “A hilh de nassejaire! Coma non me possedisques quan es gargolhes agen peus!...” E contestèc: “Ò estimat patron! Que serà mihor que te demora ena mia casa, a on non mos shordarà arrés!” Eth preguntèc: “E a on ei era tua casa?”

Era didec: “En tau lòc! e te demori aquiu aguesta madeisha tarde dempús dera còga deth solei!” E gessec dera casa deth kadi e anèc ara cèrca deth visir.

Quan siguec ena preséncia deth visir, li condèc er empresoamant deth gojat, que didie qu’erè frair sòn, e li supliquèc que balhèsse era orde de meter-lo en libertat. E li didec eth visir: “Non i a cap inconvenient! Mès entra ara a demorar en harem, a on vierè a amassar-em damb tu entà parlar der ahèr.” Era didec: “Pera vida deth tòn cap, ò patron nòste, que sò plan timida, e ne tansevolh saberè amiar-me en harem de sa senhoria! Mès era mia casa ei mès avienta entà convèrses d’aguesta sòrta, e demorarè en era aguesta madeisha net ua ora dempús de cogar-se eth solei.” E l’indiquèc eth lòc que se trapaue era sua casa, e gessec d’aquiu corrent entà vier en palai deth rei dera ciutat. E vaquí que quan entrèc ena sala deth tron, eth rei se didec, meravilhat pera sua beresa: “Per Allà! Que bona bocada entà prener-se-la cauda e en dejun encara!” E li preguntèc: “Qui t’a oprimit?”

Era didec: “Que non m’an opirimit, donques qu’existís era justícia deth rei!” Didec eth: “Solet Allà ei just! Mès qué posqui hèr per tu?” Era didec: “Balha era orde de qué meten en libertat ath mèn frair, empresoat injustament.” Didec eth: “Qu’ei aisida era causa! demora-me en harem, hilha mia! E non se passarà qu’açò que te convengue!”

Era didec: “En aguest cas, ò rei, milhor te demorarè ena mia casa. Pr’amor que ja sap eth nòste rei qu’en aguesta sòrta de causes cau uns preparatius importants, coma banh, neteja e d’autes causes semblables. E arren d’aquerò ac posqui hèr milhor qu’en casa, que serà aunorada e benedida entà tostemp, tanlèu cauishiguen en era es passi deth nòste rei!”

E eth rei didec: “Que sigue, donc, atau!” E se meteren es dus d’acòrd sus era ora e eth lòc der encontre. E era joena gessec de palai e anèc a cercar a un hustèr…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes vintau net

Era didec:

… e anèc a cercar a un hustèr, ath quau didec: “Aguesta tarde me haràs a vier en casa un armari gran damb tres estatgères suberpausades, e que cada estatgèra age ua pòrta independenta que se barre ben damb un cadenat!” Eth hustèr contestèc: “Per Allà, ò

patrona mia! qu'es causes non son tant aisides entà hèr-les aguesta tarde!" Era didec: "Te pagarè çò que volgues." Eth didec: "Alavetz, que l'auràs prèst, mès eth prètz que voi non ei aur ne plata, ò senhora mia! senon solet aquerò que tu ja sabes. Entra, donc, ena reirebotiga entà que posca parlar damb tu!" En enténer aguestes paraules deth hustèr, responec era joena: "Ò hustèr de benediccion, be n'as pòc de tacte! Per Allà! Ei qu'aguesta miserabla reirebotiga tua ei a prepaus entà ua convèrsa coma era que vòs mantier? Que serà milhor que vengues aguesta net ena mia casa dempús de hèr-me a vier er armari, e me traparàs prèsta a conversar damb tu enquiath maitin." E eth hustèr contestèc: "Damb còr amistós e damb er omenatge degut!" E seguic era joena: "Plan, donc, mès er armari que m'as de bastir non a d'auer quate estatgères, senon cinc! Donques que, s'è de sauvar en eth tot çò que me cau sauvar, me cau cinc estatgères!"

E dempús de dar-li era adreça dera sua casa, se separèc deth hustèr e tornèc entara sua casa.

Ja en era, treiguec deth còfre cinc tuniques de mides e colors desparièrs, les deishèc suenhosament e hec que amièssen minjar e béuer, e que placèssen flors e qu'usclèssen perhums. E d'aguesta manèra demorèc era arribada des sòns convidadi.

E vaquí qu'en escurir amièc er armari sabut eth mosso deth hustèr, e era joena ordenèc plaçar-lo ena sala de visites. Dempús se didec adiu deth mosso, e abans de qué auesse temps de provar es cadenats der armari, piquèren ena pòrta, e entrèc eth prumèr des convidadi, qu'ère eth wali dera ciutat. E lheuant-se en aunor sòn, punèc era tèrra entre es sues mans e lo convidèc a sèir-se e li mestrèc refresqui. Dempús comencèc a tachar en eth es uelhs, e a lançar-li guardades uscladores, de sòrta qu'eth wali li calec lheuar-ñse de seguit e hènt molti gèsti e, tremolant ja, volec possedir-la ar instant.

Mès didec era joena, en tot separar-se d'eth: "Senhor mèn! Be n'ès de refinat! Comença despolhant-te pr'amor d'auer libertat de movements!" Didec eth wali: "Que non i a cap inconvenient!" E se treiguec era sua vestimenta. E era li presentèc ua tunica de seda auriòla e d'ua forma extraordinària, e ua gòrra deth madeish color, entà que s'ac botèsse tot en sòrta des sòns vestits de color escur, e se premanic a divertir-se. Mès en aqueth madeish moment piquèren ena pòrta damb violéncia.

E preguntèc eth wali plan contrariat: "Demores a quauques vesies o a quauqua aprovedidora?" Era contestèc espaurida: "Per Allà, que non! Mès me n'auia desbrembat qu'aguesta madeisha net arribaue eth mèn espós de viatge! E deu èster eth qui pique ena pòrta." Eth walí preguntèc: "Qué serà de jo alavetz? Qué vau a hèr?"

Era didec: "Non i a qu'ua manèra de sauvar-te, qu'ei meter-te en aguest armari!" E dauric era pòrta dera prumèra estatgèra, e li didec ath walí: "Cala-te aquiu laguens!" Didec eth: "E com i vau a càber?" Era didec: "Arraulint-te!" E doblegant-se pera cintura, entrèc eth walí en armari e s'arraulic aquiu. E era joena barrèc damb clau era pòrta e anèc a daurir ath que picaue.

E vaquí qu'ère eth kadí.

E lo recebec coma auie recebut ath walí, e quan arribèc eth moment avient, li botèc ua tunica ròia de forma extraordinària e ua gòrra deth madish color; e coma que ja volie eth

lançar-se sus era, li didec: “Non, per Allà! abans auràs d’escriuer-me ua orde dispausant que dèishen anar ath mèn frair!” E eth kadí l’escriuec era orde, e l’ac autregèc en madeish moment que picauen ena pòrta. E exclamèc era joena damb accent espaurit: “Qu’ei eth mèn espós que torne de viatge!” E hec pujar ath kadí ena dusau estatgèra der armari, e anèc a daurir ath que picaue ena pòrta.

E precisament ère eth visir. E se passèc çò que s’auie passat damb es auti dus; e vestit damb un tunica verda e gòrra verda, s’auec de calar ena tresau estatgèra der armari en moment qu’arribaue ath sòn torn eth rei dera ciutat. E dera madeisha manèra se vestic eth rei damb ua tunica blua e ua gòrra blua, e dauant deth terror dera joena se vedec obligat a pujar ena quatau estatgèra der armari a on s’arraulic en ua postura molt penibla entada eth qu’ère pro gròs. Alavetz volec quèir sus era joena eth hustèr, que la guardaue damb uelhs avaladors e volie crubar-se er armari. Mès li didec era: “Ò hustèr!, per qué as het tan petita era cincau estatgèra der armari. A penes se pòt sauvar aquiu eth contengut d’ua caisha petita!”

Didec eth: “Per Allà, qu’en aguesta estatgèra i cabi jo e enquia e tot quate mès coma jo!” Era didec: “Saja de hè’c, donc! a veir s’ei vertat.” E pujant en banquetes suberpausades, eth hustèr se metec ena cincau estatgèra a on quedèc embarrat damb clau immediatament.

Ara seguida, cuelhent era orde que l’auie dat eth kadí, era joena anèc ara cèrca des zeladors dera preson, que, en veir eth sagèth estampat dejós der escrit, deishèren anar ath gojat.

Alavetz tornèren, era e eth, ara prèssa ena casa, entà celebrar era sua amassada, copulèren fèrmament e pendent fòrça temps damb fòrça rambalh e alendades. E es cinc embarradi laguens der armari entenien tot aquerò, mès non gausauen botjar-se ne podien tanpòc. E arraulidi enes estatgères, non sabien se quan les desliurarien.

E vaquí que, tanlèu era joena e eth gojat acabèren damb es sues aventures amoroses, recuelheren guaires causes precioses poderen hèr-se a vier, les meteren en còfres, veneren tot çò d’aute, e abandonèren aquera ciutat entà anar-se’n en ua auta e en un aute règne. E aquerò per çò que hè ada eri! Mès as auti cinc, vaquí se qué les arribèc. Ath cap de dus dies d’estar-se aquiu, es cinc se senteren cuelhudi per ua necessitat imperiosa de pishar. E eth prumèr que pishèc siguec eth hustèr. E queigueren es pishats en cap deth rei. E en madeish moment se metec eth rei a pishar sus eth cap deth sòn visir, que pishèc en cap deth kadí, eth quau pishèc en cap deth walí. Alavetz lheuèren era votz toti, exceptat deth rei e deth hustèr, cridant: “Quin hastic!” E eth kadí arreconeishec era votz deth visir, eth quau arreconeishec era votz deth kadí. E se dideren es uns as auti: “Vaquí qu’auem queigut en param! Mens mau que s’a escapat eth rei!”

Mès en aguest moment les cridèc eth rei, que s’auie carat per dignitat: “Non digatz aquerò, donques que tanben sò aciu! E sabi pas se qui s’a pishat en mèn cap!” Alavetz exclamèc eth hustèr: “ Allà lhèue era dignitat deth rei! Me semble qu’è estat jo! Donques que sò ena cincau estatgèra!”

Dempús higec: “Per Allà que n’è eth tòrt de tot aquerò, pr’amor qu’er armari ei òbra mia!”

Mentretant, arribèc deth sòn viatge eth marit dera joena; e es vesins que non se n’auien encuedat dera marcha dera joena, lo vederen arribar e picar ena pòrta en bades. E les preguntèc se per qué non li contestaue arrés de laguens estant. E non saberen informar-lo sus er ahèr. Alavetz, cansadi ja de demorar, esbaucèren era pòrta entre toti e entrèren en interior; mès se trapèren damb era casa ueda e sense cap aute mòble qu’er armari. E enteneren votzes d’òmes laguens der armari. E ja non aueren cap de dobte de qué er armari ère abitat per genn…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes vint-e-dusau net

Era didec:

… e enteneren votzes d’òmes laguens der armari. E ja non aueren cap de dobte de qué er armari ère abitat per genn. E en votz nauta dideren qu’anauen a calar huec ar armari e a usclar-lo damb aqueri que i auie ath laguens. E quan anauen a hèr eth sòn projècte, se deishèc enténer de laguens estant der armari era votz deth kadí, que cridaue: “Arturatz-vos, ò brava gent! Que non èm ne genn ne panaires senon qu’èm tau e quau!”

E en pòques paraules les metec ath pas der ardit qu’auien estat victimes. Alavetz es vesins, damb er espós en cap, trinquèren es cadenats e desliurèren as cinc presoèrs, que trapèren vestidi damb es vestits estranhs que les auie botat era joena. E en veir aquerò, cap d’eri podec mens qu’arrir dera aventura. E entà consolar ar espós dera marcha dera sua hemna, li didec eth rei: “Te nomenti eth mèn dusau visir!”

E tau ei aguesta istòria. Mès Allà ei mès sabent! E dempús de parlar atau, Schahrazada li didec ath rei Schahriar: “Mès non te penses, ò rei! que tot aquerò ei comparable damb era istòria der **Adormit Desvelhat**!” E coma qu’eth rei Schahriar arroncilhèsse es celhes en enténer aguest titol qu’ère desconeishut entada eth, Schahrazada didec sense mès tardar-se:

Istòria der Adormit Desvelhat

Me n’è sabut, ò rei afortunat! qu’antan, en temps deth califa Harun Al-Raschid, i auie en Bagdad un joen celibatari, cridat Abul Hassan, qu’amiaue ua vida molt estranha e molt extraordinària. Pr’amor qu’es sòns vesins jamès lo vedien tractar dus dies seguits ara madeisha persona ne convidar ena sua casa a cap abitant de Bagdad, donques que toti es que venguien ena sua casa èren estrangèrs. Atau, donc, era gent deth sòn barri, coma non sabien se qué hège, l’auien botat eth nòm de Abul Hassan eth Dissolut.

Qu’auie eth costum de vier cada tarde a meter-se en extrèm deth pònt de Bagdad, e aquiu demoraue que passèsse bèth estrangèr e quan ne trapaue bèth un, siguesse ric o praube, s’auançaue entada eth arrint e plen d’educacion, e dempús des salutacions e paraules de benvenguda lo convidaue a acceptar era ospitalitat dera sua casa pendent era

prumèra net que s'estèsse en Bagdad. E se lo hège a vier damb eth, e l'ostajaue çò mielhor que podie; e coma qu'ère un individú molt alègre e de caractèr complasent, li hège companhia tota era net e non estauviaue arren entà balhar-li er milhor idia dera sua generositat. Mès a londeman li didie: "Ò òste mèn!, te cau saber que, se te convidè en aguesta casa a on solet Allà te coneish, ei pr'amor qu'è es mies rasons entà obrar d'aguesta manèra. Mès que hi jurament de non tractar mès de dus dies seguits ath madeish estrangèr, encara que sigue eth mès encantador e eth mès deliciós entre es hilhs des òmes. Atau, donc, vaquí que me cau dider-me adiu de tu, e enquia e tot te demani que, se bèth còp me trapes pes carrèrs de Bagdad, hè veir que no me coneishes entà non obligar-me a que me separa de tu."

E dempús de parlar atau, Abul Hassan amiaue ath sòn òste en quinsevolh khan dera ciutat, li balhaue toti es infòrmes que podie necessitar, se didie adiu d'eth e ja non lo tornaue a veir. E se per edart se passaue que se trapèsse mès tard pes mercats damb bèth un des estrangèrs qu'auie recebut ena sua casa, hège veir que non lo coneishie, e enquia e tot viraue eth cap entar aute costat entà non veder-se obligat a parlar-li o a saludar-lo. E seguic obrant d'aguesta manèra, sense deishar jamès ne ua soleta tarde de hèr-se a vier ena sua casa un nau estrangèr.

Mès ua tarde, en cogar-se eth solei, quan ère seigut, segons eth sòn costum, en extrèm deth pònt de Bagdad demorant era arribada de bèth estrangèr, vedec auançar ena sua direccion a un ric mercadèr vestit ara manèra des mercadèrs de Mossul, e seguit per un esclau de nauta estatura e d'aspècte imponent. Qu'ère arren mens qu'eth califa Harun Al-Raschid, desguisat, coma ac solie hèr cada mes, pr'amor de veir e examinar damb es sòns pròpris uelhs çò que se passaue en Bagdad. E Abul Hassan, en veder-lo, ne per edart s'imagièc se qui ère, e en tot lheuar-se deth lòc qu'ère seigut, auancèc entada eth, e dempús dera salutacion mès graciosa e eth desir de benvenguda, li didec: "Ò senhor mèn, benedida sigue era tua arribada entre nosati! Accèpta, se te platz, per aguesta net era mia ospitalitat en sòrta de vier a dormir en khan. Que ja auràs temps deman peth maitin de cercar tranquillament lotjament!" E entà hèr-lo decidir a acceptar era sua ofèrta, en pòques paraules li condèc que de hège ja temps auie eth costum de balhar ospitalitat, solet pendent ua net, ath prumèr estrangèr que vedie passar peth pònt. Dempús higec: "Allà qu'ei generós, ò senhor mèn! ena mia casa traparàs ampla ospitalitat, pan caud e vin clarificat!"

Quan eth califa auec entenut es paraules d'Abul Hassan, li semblèc tant estranha era aventura e tan singular Abul Hassan, que ne per un instant trantalhèc a satisfèr eth sòn desir de coneisher-lo mès ath hons. Atau, donc, dempús de hèr-se pregar un shinhau per pura formula e entà non semblar un òme mau educat, acceptèc era ofèrta, dident: "Peth dessús deth mèn cap e dera mia audida! Allà aumente sus tu es sòns beneficis!, ò senhor mèn!. Vaquí que sò prèst a seguir-te!" E Abul Hassan mostrèc eth camin ath sòn òste e l'amièc ena sua casa, conversant damb eth agradiuament.

Aquera net era mair de Hassan auie premanit un minjar excellent. E les mestrèc prumèr es pastissi tostadi damb boder e farcidi damb carn picada e pinhons; dempús un capon plan gras enrodat de quate porets grani; dempús un lit farcit de panses e pistaches, e fin

finau, uns coloms en saussa. E de vertat que tot aquerò ère esquist ath paladar e agradiu ara vista.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes vint-e-quatau net

Era didec:

… e de vertat que tot aquerò ère esquist ath paladar e agradiu ara vista. Atau, donc, en sèir-se es dus dauant des plates, mingèren damb gran apetís; e Abul Hassan alistaue es tròci mès delicadi entà balhar-les ath sòn òste. Dempús, quan acabèren de minjar, er esclau les presentèc era gèrla e era palangana; e se lauèren es mans, mentre era mair de Hassan retiraue es plates de minjar, entà mestrar es siètes de frutes plies d'arradims, datils, pères, atau coma d'autes siètes damb pòts plei de confitures, pastes d'amelhes e tota sòrta de causes delicioses. E mingèren enquia assadorar-se, entà començar a béuer dempús.

Alavetz Abul Hassan aumplic de vin era copa deth hestau, e damb era ena man, s'acarèc damb eth sòn òste e li didec: "Ò òste mèn! Ja sabes qu'eth poth non beu jamès sense cridar, cacalejant abans, as garies entà que venguen a béuer damb eth. Per tant, se jo me hessa a vier enes pòts aguesta copa entà béuer estant solet, era beuenda s'arturarie ena mia gòrja, e me moriria jo segurament. Te prègui, donc, que per aguesta net dèishes era sobrietat entad aqueri que son de mala encolia, e cerques damb jo era alegria ath hons dera copa. Pr'amor que, de vertat, ò òste mèn! qu'era mia felicitat artenh eth limit extrèm quan jo è ena mia casa un personatge tant aunorable coma tu!"

Eth califa, que non volie mespredar-lo, e que, ath delà, desiraue her-lo parlar, non refusèc era copa e se metec a béuer damb eth. E quan comencèc eth vin a aleugerir-les es anmes, didec eth califa a Abul Hassan: "Ò senhor mèn! Ara, que i a entre nosati eth pan e era sau, me vòs díder eth motiu que t'ahisque a comportar-te atau damb estrangèrs que non coneishes, e condar-me, entà que jo m'en sapia, era tua istòria, que deu èster estonanta?"

E contestèc Abul Hassan: "Te cau saber, ò òste mèn! qu'era mia istòria non ei estonanta, senon instructiva solet. Me cridi Abul Hassan, e sò hilh d'un mercadèr que quan moric me deishèc pro causes entà víuer tranquillament en Bagdad, era nòsta ciutat. E coma que jo auia estat elevat molt sevèrament, en vida deth mèn pair, m'esdeguè a hèr guaire ère ena mia man entà recuperar eth temps perdut ena mia joenessa. Mès coma qu'èra naturaument dotat de reflexion, dividí era mia eréncia en dues parts: ua que convertí en aur e era auta que sauvé coma resèrva. E cuelhí er aur dera prumèra part, e comencè a despener-lo a mans plies, en tot tractar-me damb joeni dera mia edat, que les regalaua e atenguia esplendidament e damb generositat d'emir. E non estauviaua arren entà qu'era nòsta vida siguesse plia de delícies e de comoditats.

Mès, despenent d'aguesta sòrta, vedí que, ath cap d'un an no me restaue ja un solet dinnar en hons dera petita arca, e me virè entàs mèns amics, mès que ja auien despareishut. Alavetz anè a cercar-les, e les demanè qu'ath sòn torn m'ajudèssen ena

penibla situacion que me trapaua. Mès, un darrèr der aute, botèren bèra desencusa que les empedie vier ena mia ajuda e cap d'eri accedic a aufrir-me quauquarren entà passar encara que siguesse un solet dia. Alavetz reflexionè, e comprení guaira rason auie eth mèn pair d'educar-me damb severitat.

E tornè ena mia casa, e me metí a reflexionar sus aquerò que me calie hèr. E alavetz cuelhí era resolucion que des d'alavetz tengui sense trantalhar. Jurè dauant d'Allà, que jamès frequentaria eth tracte damb persones deth mèn país, ne daria ena mia casa ospitalitat ad arrés que non siguesse estrangèr. Mès era experiéncia m'a ensenhat tanben qu'era amistat cuerta ei preferibla ara amistat longa e qu'acabe mau, e hi jurament de non tractar jamès dus dies seguidi ath madeish estrangèr convidat ena mia casa, encara que sigue eth mès encantador e eth mès deliciós entre es hilhs des òmes. Pr'amor que ja è experimentat guaire crudèus son es laci dera afeccion, e enquia quin punt empedissen saborar ena sua plenitud es alegries dera amistat.

Atau, donc, ò òste mèn! non t'estones de qué deman peth maitin, dempús d'aguesta net qu'era amistat se mos dèishe veir jos eth sòn aspècte mès atraient, me veiga obligat a dider-te adiu. E enquia e tot se mès tard, me trapèsses enes carrèrs de Bagdad, non te cuelhes mau que ja ne tansevolh t'arreconeisha."

Quan eth califa auec entenut aguestes paraules d'Abul Hassan, li didec: "Per Allà, qu'era tua conducta ei un conducta meravilhosa, e ena mia vida è vist comportar-se damb tanta prudéncia coma tu a un joen dissolut. Atau, donc, era mia admiracion per tu arribe ar arràs: damb es hons que te reservères dera dusau part dera eréncia, as sabut amiar ua vida intelligenta que te permet gaudir cada net deth tracte d'un òme desparièr que damb eth pòs variar tostemp de plasers e de convèrses, e que non poirà hèr-te experimentar sensacions desagradius." Dempús higec: "Mès, ò senhor mèn! çò que m'as dit respècte dera nòsta separacion de deman, me còste ua pena extrèma. Pr'amor que jo voleria correspóner de bèra manèra ara excellenta forma que t'as comportat damb jo e ara ospitalitat d'aguesta net.

Te prègui, donc, ara, que te hèsques a vier un desir, e te juri pera Kaaba santa que te lo vau a satisfèr. Parla-me, per tant, damb tota sinceritat, e non cranhes que sigue excessiua era tua peticion, pr'amor qu'es bens d'Allà son nombrosi sus aguest mercadèr que te parle e non me serà dificil de realizar arren, damb era ajuda d'Allà…

En aguest moment dera sua narracion, Schchrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc disrètament.

Mès quan arribèc era sies centes vint-e-cincau net

Era didec:

"… que te parle e non me serà dificil de realizar arren, damb era ajuda d'Allà."

En enténer aguestes paraules deth califa desguisat de mercadèr, Abul Hassan contestèc sense trebolar-se ne manisfestar eth mendre estonament: "Per Allà, ò senhor mèn! qu'es mèns uelhs son pagadi ja solet de veder-te, e es tòns beneficis serien sobrèrs. Te balhi es gràcies, donc, pera tua bona volontat damb jo; mès, coma que non è cap desir que satifèr

ne cap ambicion que realizar, me veigui molt perplèx entà responer-te! Donques que n'è pro damb era mia sòrt, e non desiri que víuer coma viui, sense auer besonh d'arrés jamès!" Mès eth califa persutèc: "Per Allà sus tu, ò senhor mèn! non refuses era mia ofèrta, e dèisha ara tua anma exprimir un desir, pr'amor de qué jo lo posca satisfèr. Se non ei atau, partirè d'aciu damb eth còr torturat e umiliat. Pr'amor que pese mès un benefici recebut qu'ua mala accion, e er òme ben neishut li cau tostemp entornar duplicat eth ben que se li hè. Atau, donc, parla e non cranhes shordar-me!"

Alavetz, en veir que non poidie comportar-se de ua auta manèra, Abul Hassan joquèc eth cap e se metec a reflexionar prigondament sus era peticion que se l'auie obligat a hèr; lheuèc de pic eth cap, e exclamèc: "Plan donc, que ja è trapat aquerò! Mès se tracte d'ua peticion hòla, solide. E me semble que non te la vau a indicar entà non separar-me de tu en tot hèr-te formar sus jo ua idia dolenta!"

Eth califa didec: "Pera vida deth mèn cap! e qui pòt díder per auança s'ua idia ei hòla o rasonabla? De vertat que non sò qu'un mercadèr!, mès, a maugrat de tot, posqui hèr pro mès de çò que semble, segontes eth mèn mestièr. Parla, donc, lèu!" Abul Hassan contestèc: "Parlarè, ò senhor mèn! mès pes merits deth nòste Profèta (siguen damb eth era patz e era pregària), te juri que solet eth califa poirie realizar çò que desiri. Pr'amor que, entà complader-me, serie de besonh que me convertissa jo, encara que siguesse solet un dia, en califa en lòc deth nòste patron er Emir des Credents, Harun Al-Raschid." Eth califa preguntèc: "Mès, vam a vier, *ya Abul Hassan*! Qué haries se siguesses califa solet un dia?"

Er aute contestèc: "Escota!" E Abul Hassan s'interrompec pendent un moment, e dempús didec:

"Te cau saber, ò senhor mèn! qu'era ciutat de Bagdad ei dividida en barris e que cada barri a ath cap un jeique que se cride al-balad. Mès, entà malastre d'aguest barri que jo demori, eth jeique al-balad ei un òme tan lèg e tant òrre, que solide aurà neishut dera copulacion d'ua ièna damb un porcèth. Era sua preséncia ei pudesenca, pr'amor que non a coma boca ua boca normau, senon ua grasa lorda comparabla ath trauc d'ua latrina; es sòns uelhs de peish li gessen des costats e semble que li van a sautar enquia quèir enes sòns pès; es sòns pòts holadi semblen ua herida maligna, e quan parle, dèishe anar gisclets de saliua; es sues aurelhes son ues aurelhes de porcèth; es sues caròles mofles e pintades se retiren a cu d'un monard vielh; es sues maishères non an dents a truca de mastegar lorderes; eth sòn còs ei cuelhut de totes es malauties; e per çò deth sòn darrèr, que ja non existís; a truca de servir d'estug as utisi des traginèrs, porcerèrs e escampaires, ei atacat de poiridura e lo remplacen ara uns taps de lan qu'empedissen que queiguen per aquiu es budèths.

E aguest innòble depravat ei eth que se permet méter en conmocion a tot eth barri damb era ajuda de d'auti dus depravats que te vau a descríuuer. Pr'amor que non i a dolenteria que non comete e calomnia que non difone, e coma qu'a ua anma d'excrements, exercís era sua marridesa de hemnòta vielha sus es persones aunèstes, tranquilles e netes. Mès coma que non se pòt èster pertot, ath còp, entà escampilhar peth barri era sua pestiléncia, a ath sòn servici a dus ajudants, tant infames coma eth.

Eth prumèr d'aguesti infames ei un esclau de ròstre imbèrbe coma eth des eunucs, de uelhs auriòs e de votz tan desagradiua coma eth son que s'escape deth cu des saumets. E aguest esclau, hilh de vop e de gosset, se hè passar per un nòble arab, quan solet ei un rumí dera mès vila e mès baisha extraccion. Eth sòn mestièr s'està en hèr-li companhia as codinèrs, as sirvents e as eunucs ena casa des visirs e des grani deth règne entà susprèner es secrets des sòns patrons e anar a condar-les ath sòn cap, eth jeique al-balad, e amiar-les per totes es tauèrnes e lòcs pejors. Cap prètzhèt li repugne, e lèque es cus quan d'aguesta manèra pòt trapar un dinnar d'aur.

Per çò deth dusau infame, qu'ei ua sòrta de bofon de uelhs gessudi que se tie a hèr badinades e graciositats pes mercats, a on lo coneishen per çò deth sòn cap cauvet coma ua pèth de ceba e era sua quequejadissa, qu'ei penibla, e semble que vage a vomegar en cada paraula eth hitge. Ath delà, cap mercadèr lo convide a que se seigue ena sua botiga, donques qu'ei tan gròs e massís que quan se sè en ua cagira, vòle hèta brigalhs per çò deth pes. Mès aguest non ei tan depravat coma eth prumèr, encara qu'ei pro pèc.

Per tant, ò senhor mèn! se jo siguessa solet un dia Emir des Credents, non sajaria d'enriquir-me ne d'enriquir as mèns, senon que m'esdegaria a desliurar ath nòste barri d'aguesti tres òrres brigands e les meteria en horat des lordères, un còp que les auessa castigat a cada un segontes era sua ignomínia. E d'aguesta sòrta entornaria era tranquillitat as abitants deth nòste barri. E aquerò ei tot çò que desiri!..."

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes vint-e-setau net

Era didec:

"… E d'aguesta sòrta entornaria era tranquillitat as abitants deth nòste barri. E aquerò ei tot çò que desiri!"

Quan eth califa auec entenut aguestes paraules de Abul Hassan, li didec: "De vertat, *ya Abul Hassan*, qu'eth tòn desir ei eth desir d'un òme que va peth bon camin e eth d'un còr excellent, pr'amor que sonque es òmes bravi e es còrs excellents patissen quan era impunitat acompanhe eth pagament des dolents. Mès non te penses qu'eth tòn desir ei tan dificil de realizar coma me heres pensar, donques que ne sò segur de qué se s'en sabesse er Emir des Credents, que tant li shauten es aventures singulares, harie lèu a autrejar eth sòn poder enes tues mans pendent un dia e ua net!"

Mès Abul Hassan se metec a arrir, e contestèc: "Per Allà! Pro que m'en sai de qué aquerò que venguem de díder non ei qu'ua trufaria! E ath delà sò convençut de qué, s'eth califa s'en sabesse dera mia extravagància, me harie embarrar coma a un hòl! Atau, donc, te prègui que, se per edart es tues relacions t'amien ena preséncia de bèth personatge de palai, non li parles jamès de çò qu'auem dit jos era influéncia dera beuenda!"

E entà non contrariar ath sòn ostejador, li didec eth califa: "Te juri qu'ad arrés li parlarè d'aquerò!" Mès ath sòn laguens se prometec non deishar passar aquera escadença de

divertir-se coma jamès ac auie hèt des de que recorrie era ciutat desguisat damb tota sòrta de desguisaments. E li didec a Abul Hassan: “Ò ostejador mèn, me conven que jo, ath mèn torn, te balha de béuer, donques qu’enquia ara as estat tu que se cuelhec eth trabalh de mestrar-me.” E cuelhec era botelha e era copa, vessèc vin ena copa, en tot botar en era damb adretia un shinhau de bang dera qualitat mès pura, e aufric era copa a Hassan, en tot dider-li: “Que te sigue san e deliciós!” E Abul Hassan contestèc: “Com refusar era beuenda que mos aufrís era man deth convidat? Mès, per Allà sus tu, ò senhor mèn! coma que deman non poirè lheuar-me entà acompanhar-te dehòra dera mia casa, te prègui que quan gèsques non te’n desbrembes de barrar ben era pòrta ath tòn darrèr!”

E eth califa l’ac prometec atau. Tranquil ja per aguest motiu, Abul Hassan cuelhec era copa e la uedèc en redon. Mès de seguic hec eth sòn efècte eth bang, e Abul Hassan rodèc per tèrra, arribant abans damb eth cap que damb es pès, e de manèra tan rapida, qu’eth califa se metec a arrir. Dempús d’aquerò cridèc ar esclau que demoraue es sues ordes, e li didec: “Carga-te ena esquia ad aguest òme, e seguis-me.” E er esclau aubedic, e metent-se ena esquia a Abul Hassan, seguic ath califa, que li didec: “Bremba-te’n ben deth lòc a on ei aguesta casa, pr’amor de qué posques tornar en era quan jo t’ac ordena!”

E gesseren en carrèr, en tot desbrembar-se de barrar era pòrta, a maugrat dera recomanacion.

Tanlèu arribèren en palai, entrèren pera pòrta secreta e arribèren en apartament particular qu’ère plaçada era cramba. E eth califa li didec ath sòn esclau: “Trè-li era ròba ad aguest òme, vestis-lo damb eth mèn vestit de net e estira-lo en mèn pròpri lhet.” E quan er esclau auec executat era orde, eth califa l’envièc a cercar a toti es dignataris de palai, visirs, camarlencs e eunucs, atau coma a totes es daunes deth harem; e quan se presentèren toti entre es sues mans, les didec: “Cau que deman pèth maitin sigatz toti en aguesta cramba, e que cada un de vosati se mete as ordes d’aguest òme qu’ei estirat en mèn lhet e vestit damb era mia ròba. E non deishetz de hèr-li es madeishes consideracions qu’a jo madeish, e auetz de comportar-vos damb eth coma se siguessa jo. E en constestar as sues preguntes, li balharatz eth tractament de Emir des Credents, e auetz d’auer fòrça suenh de non contrariar-lo en cap des sòns desirs. Pr’amor que se quauqu’un de vosati, encara que siguesse eth mèn pròpri hilh, non complís ben es intencions que vos indiqui, serà penjat ena pòrta principau de palai!”

En enténer aguestes paraules deth califa, es presents responeren: “Escotar qu’ei aubedir!” E a un senhau deth visir se retirèren en silenci, en tot compréner que, quan eth califa les auie balhat aqueres instruccions, ère pr’amor que volie divertir-se d’ua manèra extraordinària. Quan se n’anèren, Al-Raschid s’acarèc damb Giafar e damb eth pòrta simitarra Massrur, que s’auien quedat ena cramba, e les didec: “Que ja auetz entenut es mies paraules. Plan donc: ei de besonh que deman sigatz vosati es prumèrs de lheuar-vos e de vier en aguesta cramba entà meter-vos as ordes deth mèn substitut, qu’ei aguest que vedetz aciu. E non vos estonetz per cap des causes que vos digue entà trèir-vos deth vòste error simulat. E balhatz presents ad aqueri qu’eth vos digue encara qu’auéssetz

d’agotar toti es tresòrs deth règne, e recompensaratz, e castigaratz, e penjaratz, e auciratz, e nomentaratz e destruiratz, exactament coma eth vos digue qu’ac hescatz. E non vos cau consultar-me arren abans. Jo que serè amagat apròp e veirè e entenerè tot çò que se passe. E mès que mès, obratz de manèra que ne un solet moment posque sospechar que tot çò que l’arribe ei ua trufaria endonviada per orde mia.

Aquerò ei tot! E que se complisque atau!”

Dempús higec: “Non deishetz tanpòc, tanlèu vos desvelhetz, de vier a trèir-me deth mèn saunei ara ora dera pregària maitiau!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes vint-e-nauau net

Era didec:

“…Non deishetz tanpòc, tanlèu vos desvelhetz, de vier a trèir-me deth mèn saunei ara ora dera pregària maitiau!”

E vaquí qu’a londeman, ara ora indicada, non deishèren Giafar e Massrur d’anar a desvelhar ath califa, que de seguit correc a plaçar-se darrèr d’ua cortina ena madeisha cramba que dormie Abul Hassan. E d’aquiu estant podie enténer e veir tot çò que s’anaue a passar sense expausar-se a que Abul Hassan lo vedesse entre es presents.

Alavetz entrèren Giafar e Massrur, atau coma es dignataris, es daunes e es esclaus, e cada un se metec en lòc acostumat, d’acòrd damb era sua categoria. E regnauen ena cramba ua gravetat e un silenci coma se se tractèsse de desvehar ar Emir des Credents. Quan ja toti sigueren formadi en orde, er esclau designat per auança s’apressèc a Abul Hassan, qu’ère encara dormint, e l’apliquèc en nas un isòp impregnat de vinagre. E de seguit esternudèc Abul Hassan, un, dus e tres còps, deishant anar peth nas longui filaments produits per efècte deth bang. E er esclau recuelhec aqueres mucositats en ua plata d’aur entà que non queiguessen en lhet o en tapís; dempús sequèc eth nas e eth ròstre d’Abul Hassan e l’esposquèc damb aigua de ròses. E Abul Hassan acabèc en tot gésser deth sòn sopor, e dauric es uelhs, desvelhant-se.

E se vedec de seguit en un lhet magnific, qu’era sua vana ère un magnific e admirable brocat d’aur ròi, constellat de pèrles e peireries! E lheuèc es uelhs e se vedec en ua sala de parets e tet tapissadi de satin, damb cortines de seda e veires d’aur e de cristau enes cornèrs. E virèc es uelhs ath sòn entorn e se vedec enrodat de hemnes joenes e d’esclaus joeni, d’ua beresa extraordinària, que s’inclinauen dauant dera sua vista e darrèr d’eri vedec ara multitud de visirs, emirs, camarlencs, eunucs neri e tocadors d’esturments, prèsti a pulsar es còrdes armonioses e a acompanhar as cantaires plaçades en cercle sus ua estrada. E ath sòn costat, sus un tamboret, arreconeishec per çò deth color des vestits, eth mantèl e eth turbant der Emir des Credents.

Quan Abul Hassan vedec tot aquerò, barrèc de nauèth es uelhs entà dormir un aute còp, de tan convençut qu'ère de qué se trapaue jos er efècte d'un saunei. Mès en aqueth moment s'apressèc ada eth eth gran visir Giafar e dempús de punar era tèrra pendent tres còps, li didec damb accent respectuós: "Ò Emir des Credents, permet que te desvelhe eth tòn esclau, donques que ja ei era ora dera pregària maitiau!"

En enténer aguestes paraules de Giafar, Abul Hassan se hereguèc es uelhs diuèrsi còps, dempús se peciguèc un braç tan crudeument que deishèc anar un crit de dolor, e didec: "Non, per Allà, que non sò soniant! Vaquí que sò convertit en califa!" Mès trantalhèc encara, e didec en votz nauta: "Per Allà, que tot aquerò ei producte dera mia rason horaviada per tanta beuenda que m'avalè ager damb eth mercadèr de Mossul, e tanben ei efècte dera convèrsa desbarrada qu'auí damb eth!" E se virèc entath costat dera paret entà esclipsar-se de nauèth. E coma que ja non se botjaue, Giafar s'apressèc ada eth e li didec: "Ò Emir des Credent! permet qu'eth tòn esclau s'estone en veir qu'eth sòn senhor manque ath sòn costum de lheuar-se entara pregària!" En aqueth madeish moment, a un gèst de Giafar, es tocaires d'esturments heren enténer un concèrt d'arpes, de laüts e de guitarres e es votzes des cantaires ressonèren armoniosament. E Abul Hassan se virèc entàs cantaires en tot dider-les en votz nauta: "E des de quan, *ya Abul Hassan*! es dorments entenen çò que tu entenes e ven çò que tu ves?" E ara seguida se lheuèc ar arràs der estonament e der encantament, encara que dobtant tostemp dera realitat de tot aquerò. E se botèc es mans dauant des uelhs a manèra de pantalha, entà distinguir milhor e provar-se milhor es sues impressions, en tot dider-se: "*Ualah!* Be n'ei d'estranh e d'estonant! A on ès, Abul Hassan, ò hilh dera tua mair! Sónies o non sónies? Des de quan ès califa? Des de quan aguest palai, aguest lhet, aguesti dignataris, aguesti eunucs, aguestes hemnes encantadores, aguestes tocadores d'esturments, aguestes cantaires encantadores e tot aquerò ei tòn?"

Mès en aqueth moment cessèc eth concèrt, e Massrur eth pòrta simitarra, s'apressèc ath lhet, punèc era tèrra tres còps, e en tot lheuar-se, li didec a Abul Hassan: "Ò Emir des Credents! permet ath darrèr des tòns esclaus que te digue que ja s'a passat era ora dera pregària e ei temps entà vier en divan pr'amor de despachar es ahèrs deth règne!" E Abul Hassan, cada còp mès estupefacte, sense saber ja quin partit cuélher ena sua perplexitat, acabèc guardant a Massur entre es sòns dus uelhs, e li didec emmaliciat: "Qui ès tu? E qui sò jo?"

Massrur contestèc damb accent respectuós: "Tu qu'ès eth nòste patron er Emir des Credents, eth califa Harun Al-Raschid, cincau des Ani-Abbas, descendent der oncle Profèta (damb eth era patz e era pregària). E er esclau que te parle ei eth praube, eth mespredable, er infim Massrur, aunorat damb eth cargue august que s'està en amiar era simitarra dera volontat de nòste senhor…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes trentau net

Era didec:

"…E er esclau que te parle ei eth praube, eth mespredable, er infim Massrur, aunorat damb eth cargue august que s'està en amiar era simitarra dera volontat de nòste senhor!" En enténer aguestes paraules de Massrur, li cridèc Abul Hassan: "Mentisses, hilh de mil cornuts!" Mès Massrur, sense trebolar-se, contestèc: "Ò senhor mèn! de vertat que, en enténer parlar atau ath califa, moririe de dolor quinsevolh aute! Mès jo, eth tòn ancian esclau, que des de hè tanti ans sò ath tòn servici, e demori ara ombra des tòns beneficis e dera tua bontat, sai qu'eth vicari deth Profèta solet me parle atau entà méter a pròva era mia fidelitat! Se te platz, donc, ò senhor mèn! te supliqui que non me sometes a pròva mès temps! Se bèra malajadilha fatiguèc eth tòn saunei aguesta net, hè-la enlà e padega ath tòn esclau tremolós!"

En enténer aguestes paraules de Massrur, Abul Hassan non podec tier-se mès temps, e deishant anar ua immensa arridalhada, se lancèc en lhet, e comencèc a voludar-se, en tot embolhar-se ena vana e lheuant es cames per dessús deth cap. E Harun Al-Raschid, qu'entenie e vedie tot aquerò des de darrèr dera cortina, holaue es caròles entà sufocar er arrir que l'embargaue.

Quan Abul Hassan s'estèc arrint en aquera postura pendent ua ora, acabèc en tot padegar-se un shinhau, e lheuant-se ara seguida, hec un gèst entà que s'apressèsse un esclau nere, e li didec: "Escota-me! Mè coneishes? E me poiries díder se qui sò?"

Eth nere baishèc es uelhs damb respècte e modéstia, e contestèc: "Qu'ès eth nòste patron er Emir des Credents Harun Al-Raschid, califa deth Profèta (benedit sigue) e vicari ena tèrra deth Sobeiran dera Tèrra e deth Cèu." Mès Abul Hassan li cridèc: "Mentisses, ò cara de peish! ò hilh de mil nassejaires!"

S'acarèc alavetz damb ua des esclaues qu'èren aquiu presentes, e en tot hèr-li un senhau de qué s'apressèsse, l'estirèc un dit e li didec: "Mossega aguest dit! Atau veirè se dormisqui o sò desvelhat!" E era joena, que sabie qu'eth califa ère en tot veir e enténer tot çò que se passaue, se didec entada era: "Aguesta ei era ocasión de mostrar-li ar Emir des Credents tot çò que sai hèr entà divertir-lo!" E amassant es dents damb totes es sues fòrces, mosseguèc eth dit enquia arribar en uas. E lançant un sorriscle de dolor, exclamèc Abul Hassan: "Ai! A! ja veigui que non dormisqui! Com è de dormir!"

E li preguntèc ara joena: "Me poiries díder se me coneishes e se sò vertadèrament aqueth qu'as dit?" E era esclaua contestèc, estirant es braci: "Eth nòm d'Allà sus eth califa e ath tòn entorn! Qu'ès eth mèn senhor! Er Emir des Credents Harun Al-Raschid, vicari d'Allà!"

En enténer aguestes paraules, exclamèc Abul Hassan: "Vaquí qu'en ua net t'as convertit en vicari d'Allà, ò Abul Hassan! ò hilh dera tua mair!" Dempús, remetent-se, cridèc ara joena: "Mentisses, ò guinèu! Dilhèu non sai jo se qui sò?"

Mès en aqueth moment s'apressèc ath lhet eth cap eunuc, e dempús de punar tres còps era tèrra, se lheuèc, e inclinat pera cintura, se dirigic a Abul Hassan, e li didec:

“Perdona-me patron nòste! Mès qu’ei era ora de qué eth nòste patron a coma costum satisfèr es sues necessitats en lavabo!” E li passèc eth braç pes eishères e l’ajudèc a gésser deth lhet. E quan Abul Hassan siguec de pès sus es sues plantes, era sala e eth palai ressonèren ath crit que lo saludauen toti es presents: “Allà hèsque victoriós ath califa!” E pensaue Abul Hassan: “Per Allà! non ei ua causa meravilhosa? Ager èra Abul Hassan! E aué sò Harun Al-Raschid?” Dempús se didec: “Que ja ei ora de pishar, donques anem a pishar! Mès que non ne sò guaire segur de se tanben ei era ora de hèr bèra auta necessitat!”

Mès lo treiguec d’aguestes reflexions er eunuc que l’aufric un caucèr descubèrt, brodat d’aur e de pèrles, e qu’ère naut de talon, per èster destinat precisament a tier-lo en lavabo. Mès Abul Hassan, qu’ena sua vida auie vist quauquarren semblable, cuelhec aqueth caucèr, e pensant que deuie èster un objècte preciós que li regalauen, se lo metec en ua des amples manges dera sua tunica.

En veir aquerò, toti es presents, qu’enquia alavetz auien artenhut retier er arrir, non poderen pendent mès temps tier era ilaritat. E es uns virant eth cap e es auti simulant punar era tèrra dauant dera majestat deth califa, queigueren agitadi sus es tapissi. E darrèr dera cortina, eth califa ere cuelhut de tau accès d’arrir silenciós, que queiguec de costat en solèr.

Mentretant, eth cap eunuc, tient a Abul Hassan per dejós dera espatla, l’amièc entà un lavabo pasimentat de marme blanc, mentre totes es autes crambes de palai ère caperades de riqui tapissi. Dempús d’aquerò, tornèc damb eth ena cramba, ath miei des dignataris e des daunes, alinhadi toti en dues hilères. E alavetz s’auancèren dus esclaus que se tenguien especiaument ath pientar e li treigueren es sòns vestits de net e li presentèren era palangana d’aur, plia d’aigua de ròses, entàs sues ablucions. E quan se lauèc, shurlant damb delícia era aigua perhumada, li botèren es sues vestimentes reiaus, li placèren era diadèma, e l’autregèren eth scèptre d’aur.

En veir aquerò, Abul Hassan pensèc: “Vam a veir! Sò o no sò Abul Hassan?” E reflexionèc un instant, e damb accent decidit, cridèc en votz nauta entà èster entenut per toti es presents: “Jo non sò Abul Hassan! Que pengen ad aqueth que digue que sò Abul Hassan! Que sò Harun Al-Raschid en persona!”

E dempús de prononciar aguestes paraules, ordenèc Abul Hassan, damb un accent de comandament tan fèrm coma s’auesse neishut en tron: “Endauant!” E de seguit se formèc era acompanhada; e plaçant-se ath darrèr, Abul Hassan seguic ara acompanhada que l’amièc ena sala deth tron. E Massrur l’ajudèc a pujar en tron a on se seiguec eth, entre es aclamacions de toti es presents. E se metec eth scèptre enes jolhs e guardèc ath sòn entorn. E vedec que toti èren plaçadi per orde ena sala de quaranta pòrtes e vedec ua multitud de gardes damb simitarres ludentes, e visirs e emirs, e notables, e representants de toti es pòbles der empèri, e d’auti mès. E entre era silenciosa multitud vedec quauques cares que coneishie plan ben: Giafar, eth visir, Abu Nowas, Al-jiji, Al-Rakashi, Ibdan, Al-Farazadk, Al-Loz, Al-Sakar, Omar Al-Taris, Abu-Ishak, Al-Kalia e Padim.

E vaquí que mentre passejaue d'aquera manèra era sua guardada de ròstre en ròstre, s'auancèc Giafar seguit des principaus dignataris, toti vestidi damb ròba esplendida, e arribant dauant deth tron, s'inclinèren damb eth ròstre en tèrra, e s'estèren en aquera postura enquia que les ordenèc que se lheuèssen. Alavetz Giafar treiguec de dejós deth mantèl un gran rotlèu que despleguèc e que d'eth treiguec ua liassa de papèrs que se metec a liéger un darrèr der aute e qu'èren es projèctes ordinaris. E encara que Abul Hassan jamès i auie entenut en semblables ahèrs, ne per un moment se trebolèc: e en cada un des ahèrs que li someteren, dictèc senténcia damb tant de tacte e justícia, qu'eth califa, que s'auie amagat darrèr de ua auta cortina, quedèc deth tot meravilhat.

Quan Giafar auec acabat era exposicion, Abul Hassan li preguntèc: "A on ei eth cap dera policia?" E Giafar li senhalèc damb eth dit a Ahmad-era-Tinha, cap dera policia, e li didec: "Qu'ei aguest, ò Emir des Credents!"

En veder-se senhalat, eth cap dera policia deishèc eth lòc qu'ocupaue e s'apressèc grèument ath tron, e ath sòn pè s'inclinèc damb eth ròstre enquia tèrra. E dempús de permeter-li que se lheuèsse, li didec Abul Hassan: "Ò cap de policia! Hè-te a vier damb tu a dètz gardes e vè-te'n de seguit a tau barri, tau carrèr e tau casa! En era traparàs a un òrre porcèth qu'ei eth jeique al-balad deth barri, e lo traparàs seigut entre es sòns compaires, dus brigands non mens innòbles qu'eth. Apodera-te des sues persones, e entà acostumar-les as patiments que les arribaràn, comença en tot foter-les a cada un quate cents còp de pau ena planta des pès…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes trenta dusau net

Era didec:

"…Apodera-te des sues persones, e entà acostumar-les as patiments que les arribaràn, comença en tot foter-les a cada un quate cents còps de pau ena planta des pès. Dempús les haràs montar en un camelh ronhós vestidi damb pelhòts e damb era cara virada entara coa deth camelh, e les passejaràs per toti es barris dera ciutat, en tot hèr pregonar ath pregonèr public: "Aguest qu'ei eth principi deth castig impausat as calomniadors, as que taquen as hemnes, as que trebòlen era patz des vesins e bauegen sus es persones aunèstes!" Quan ages acabat aquerò, haràs empalar pera boca ath jeique al-balad, donques que per aquiu ei per a on a pecat e pr'amor qu'ena actualitat ja non a cu. E lançaràs eth sòn còs poirit as gossets. Cuelheràs dempús ar òme imbèrbe de uelhs auriòs, qu'ei eth mès infame des dus compaires qu'ajuden en sòn vil prètzhèt ath jeique al-balad, e haràs que l'estofen en clòt des excrements dera casa deth sòn vesin Abul Hassan. Dempús li tocarà eth torn ath dusau compaire. Ath aguest qu'ei un bofon e un pèc ridicul, non li haràs patir mes castig qu'aguest: manaràs a un hustèr adreit que bastisque ua cagira hèta de manèra que vòle en bocins cada còp que vage a sèir-se en era er òme mentat e lo condemnaràs a sèir-se tota era vida en aguesta cagira! Vè-te'n, e executa es mies ordes!"

En enténer aguestes paraules, eth cap de policia Ahmad-era-Tinha, qu'auie recebut de Giafar era orde d'executar totes es ordes que li balhèsse Abul Hassan, se hec a vier era man en cap entà indicar damb aquerò qu'ère prèst a pèrder eth sòn pròpri cap se non executaue puntuaument es ordes recebudes. Dempús punèc era tèrra per dusau viatge entre es mans de Abul Hassan e gessec dera sala deth tron.

Aquerò siguec tot! E eth califa, en veir a Abul Hassan desvolopar damb tanta gravetat prerogatives dera reialesa, sentec un gran plaser. E Abul Hassan siguec jutjant, nomentant, destituint e acabant es ahèrs pendents enquia qu'eth cap dera policia auec tornat ath pè deth tron. E li preguntèc: "Executères es mies ordes?" E dempús d'inclinarse coma de costum, eth cap dera policia treiguec un papèr e l'ac presentèc a Abul Hassan, que lo despleguèc e lo liegec sancer: Qu'ère precisament eth procés verbau dera execucion des tres compaires, signat per testimònis legaus e per persones molt coneishudes en barri. E didec Abul Hassan: "Plan ben! Que ja sò satisfèt! Que siguen entà tostemp castigadi atau es calomniadors, es que taquen as hemnes e guairi se calen en ahèrs autrú."

Dempús d'aquerò li hec un gèst ath cap tresorèr entà que s'apressèsse, e li didec: "Cuelh deth tresòr de seguit ua saca de mil dinnars d'aur, e vè-te'n ath madeish barri qu'è enviat ath cap de policia e pregunta pera casa d'Abul Hassan que criden eth Dissolut. E coma qu'aguest Abul Hassan, que molt luenh d'èster un dissolut, ei un òme excellent e de companhia agradiua, toti s'esdegaràn a mostrar-te era sua casa. Alavetz entraràs en era e dideràs que te cau parlar damb era sua venerabla mair, e dempús des salutacions e des consideracions degudes ad aguesta excellenta anciana, li dideràs: "Ò mair de Hassan! vaquí ua saca de mil dinnars d'aur que te mane eth nòste patron eth califa. E aguest present non ei arren en proporcion as tòns merits! Mès en aguest moment eth tresòr ei uet, e eth califa sent non poder hèr mès per tu aué! E sense mès demora, l'autrejaràs era saca e tornaràs a balhar-me compde dera tua mission.! E eth cap tresorèr contestèc damb era audida e era aubediéncia, e s'esdeguèc a executar era orde.

Hèt aquerò, Abul Hassan indiquèc damb un gèst ath gran visir Giafar que se lheuèsse et divan. E Giafar les transmetec eth senhau as visirs, as emirs, as camarlencs e as auti assistents, e toti, dempús d'inclinar-se dauant deth tron, gesseren en madeish orde qu'auien entrat. E solet se quedèren damb Abul Hassan eth gran visir Giafar e eth pòrta simitarra Massrur, que s'apressèren ada eth e l'ajudèren a lheuar-se, cuelhent-lo un per dejós deth braç dret e er aute per dejós deth braç quèrre. E l'amièren entara pòrta der apartament interior des hemnes, a on s'auie mestrat eth hestau deth dia. E de seguit es daunes de servici vengueren a remplaçar ath sòn costat a Giafar e a Massrur e lo heren passar ena sala deth hestau.

De seguit s'entenec un concèrt de laüts, de tiòrbes, de guitarres, de flaütes, d'oboès e de clarinets qu'acompanhauen a fresques votzes de joenes, damb tant encantament, melodia e beresa, que Abul Hassan non sabie per quina decidir-se, entosiasmat ar arràs der entosiasme. E acabèc en tot dider-se: "Ara que ja non posqui dobtar! Que sò reaument er Emir des Credents Harun Al-Raschid. Pr'amor que non pòt èster un saunei

tot aquerò! Se siguese atau, veiria, enteneria, senteria e caminaria coma ac hèsqui? Ena man è aguest papèr damb eth procès verbau dera execucion des tres compaires; escoti aguestes cançons e aguestes votzes; e tot çò d'aute, es aunors, e es consideracions son entà jo! Que sò eth califa!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes trenta quatau net

Era didec:

"…Que sò eth califa!" E guardèc ara sua dreta e guardèc ara sua quèrra; e aquerò que vedec l'assegurèc encara mès ena idia dera sua reialesa. Qu'ère ath miei d'ua sala esplendida, a on ludie er aur pes parets, a on es colors mès agradius se diboishauen de manèra variada enes tapissi e a on botauen un resplendor incomparable sèt aranhes d'aur de sèt braci penjades deth tet blu. E ath miei dera sala, en tamborets baishi, i auie sèt granes plates d'aur massís caperades damb minjars admirables, qu'era sua flaira embaumau er aire damb ambre e espècies. E ar entorn d'aguestes plates se trapauen de pès, ara demora d'un senhau, sèt joenes de beresa incomparabla, vestides damb ròba de colors e formes desparières. E cada ua amiaue ena man un ventalh prèstes a refrescar er aire ar entorn d'Abul Hassan.

Alavetz Abul Hassan, qu'encara non auie minjat arren des dera vesilha, se seiguec dauant des plates; e de seguit es sèt joenes se meteren a agitar totes ath còp es sòns ventalhs entà hèr aire ath sòn entorn. Mès coma que non ère acostumat eth a recéber tant d'aire mentre minjaue, guardèc as joenes ua darrèr dera auta, damb un arridolet graciós, e les didec: "Per Allà, ò joenes! que me semble qu'ei pro ua soleta persona entà hèr-me aire. Vietz totes a sèir-vos ath mèn entorn entà hèr-me companhia. E didetz-li ad aguesta nera qu'ei aquiu que vengue a hèr-mos er aire!" E les obliguèc a sèir-se ara sua dreta, ara sua quèrra e dauant d'eth, de sòrta que, entà quinsevolh costat que se virèsse, auie ara vista un espectacle agradiu.

Alavetz comencèc a minjar; mès, ath cap d'un instant, se n'encuedèc qu'es joenes non gausauen tocar eth minjar per consideracion ada eth, e les convidèc diuèrsi còps a que se mestrèssen sense escrupuls, e autanplan les aufric damb era sua pròpria man tròci escuelhudi. Dempús les preguntèc eth nòm a cada ua, e li contestèren: "Mos cridam Gran-de-Musc, Còth-de-Alabastre, Huelha-de-Ròsa, Còr-de-Milgrana, Boca-de-Corau, Nòde Moscada e Cana-de-Sucre." E en enténer nòms tan graciosi, exclamèc eth: "Per Allà! Que vos son avients aguesti nòms, ò joenes! Pr'amor que ne eth musc, ne er alabastre, ne era ròsa, ne era milgrana, ne eth corau, ne eth nòde muscat, ne era cana de sucre pèrden es sues qualitats quan passen pera vòsta gràcia!" E mentre se tardèc eth minjar, seguic en tot dider-les paraules tant esquistes, qu'eth califa, que l'observaue darrèr dera cortina, se felicitaue cada còp mès per auer organizat semblabla diversion.

Quan s'acabèc eth minjar, es joenes avisèren as eunucs que de seguit l'amièren tot çò de besonh entà lauar-se es mans. E es joenes s'esdeguèren a cuélher des mans des eunucs era palangana d'aur, era gèrla e es tovalhòles perhumades, e metent-se de jolhs dauant de Abul Nassan, li vessèren aigua enes mans. Dempús l'ajudèren a lheuar-se; e quan es eunucs heren córrer ua gran cortina, apareishec ua auta sala qu'en era i auie plaçades es frutes sus plates d'aur. E es joenes l'acompanhèren enquiara pòrta d'aquera sala, e se retirèren.

Alavetz, tengut per dus eunucs, Abul Hassan arribèc enquiath centre d'aquera sala, qu'ère mès beròia e mès ben decorada qu'era anteriora. E quan se seiguec, un nau concèrt, balhat per ua auta orquèstra de musics e cantaires, li hec escotar acòrds admirables. E plan afogat, Abul Hassan vedec enes plates dètz files alternades des frutes mès estranhes e mès esquistes; e i auie sèt plates; e cada plata ère jos ua aranha penjada en tet; e dauant de cada plata i auie ua joena mès beròia e mès apolidida qu'es anteriores; e tanben amiaue cada ua un ventalh. E Abul Hassan les examinèc ua darrèr dera auta e quedèc encantat dera sua beresa. E les convidèc a sèir-se ath sòn costat; e entà ahiscar-les a minjar, les mestrèc eth madeish, en sòrta de deishar que lo mestrèssen ada eth. E s'informèc des sòns nòms, e li didec a cada ua un compliment avient quan les presentaue ua higa, o un arradim, o un tròç de melon d'aigua, o ua banana. E eth califa, que l'escotaue, se divertie ar arràs e ère cada còp mès satisfèt de veir tot çò qu'er aute daue d'eth madeish.

Quan Abul Hassan auec tastat totes es frutes que i auie enes plates, e tanben se les hec tastar as joenes, se lheuèc, ajudat pes eunucs que lo heren passar en ua tresau sala mès beròia encara qu'es dues prumères…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes trenta siesau net

Era didec:

… se lheuèc, ajudat pes eunucs que lo heren passar en ua tresau sala mès beròia encara qu'es dues prumères.

Qu'ère era sala des confitures. I auie, plan, sèt plates, cada ua dejós d'ua aranha, e dauant de cada plata ua joena, de pès, e en aqueres plates, laguens de pòts de cristau e plates daurades, i auie confitures excellentes. E n'auie de toti es colors e de totes es espècies. E i auie confitures liquides e confitures seques, e pastissi de pasta fulhada, e tot!

E ath miei d'un nau concèrt de votzes e d'esturments, Abul Hassan tastèc un shinhau de cada pastís perhumat, e tanben hec que les tastèssen es joenes, que, dera madeisha manèra qu'es anteriores, les convidèc a hèr-li companhia. E a cada ua li sabec díder ua paraula agradiua que responesse ath nòm que l'auie preguntat.

Dempús d'aquerò lo heren passar ena quatau sala, qu'ère era sala des beuendes, e qu'ère era mès estonanta e era mès meravilhosa, de passa. Dejós des sèt aranhes d'aur penjades deth tet, i auie sèt plates damb flascons de totes es formes e de totes es mides, plaçadi en files simetriques; e s'entenien musiques e cantaires invisibles entàs uelhs der espectador; e dauant des plates se lheuauen sèt joenes que non anauen vestides damb ròba pesanta, coma es sues fraies des autes sales, senon simplament caperades en ua camisa de seda; e èren de colors desparièrs e d'aspècte diferent: era prumèra ère morèa, era dusau nera, era tresau blanca, era quatau ròsa, era cincau gròssa, era siesau prima e era setau ròia. E Abul Hassan les examinèc damb mès gust e atencion encara, pr'amor que non podie aisidament aubirar e sues formes e atractius jos era transparéncia dera ròba subtila.

Damb grana complacéncia les convidèc a sèir-se ath sòn costat e a vessar-li eth béuer. E comencèc a preguntar eth sòn nòm a cada joena, segontes l'anauen presentant es copes. e cada còp que uedaue ua copa, li balhaue ara joena corresponenta un punet, ua mossegadeta o un pecic ena cueisha. E seguic jogant atau damb eres enquia qu'eth *mainatge en ereccion* se metec a cridar. Alavetz, entà padegar-lo, preguntèc as sèt joenes: "Per vida mia! Qui de vosates se vò encargar d'aguest *mainatge* inoportun?" E coma tota responsa ad aguesta pregunta, es sèt joenes se lancèren ath còp sus eth *mainatget* e lo voleren aleitar. E cada ua lo tiraue entada era per un costat o per aute, arrint o cridant, de sòrta qu'eth pair deth *mainatge* sense saber ja a qui escotar ne a qui atier, se lo sauvèc de nauèth, dident: "Que s'a tornat a esclipsar!"

Aquerò siguec tot!

E eth califa, qu'anaue seguint pertot a Abul Hassan e s'amagaue darrèr des cortines, s'alegraue en silenci de çò que vedie e entenie, e benedie ath Destin que lo metec en camin d'un òme coma aqueth. Mès, mentretant, ua des joenes, qu'auie recebut es instruccions de Giafar, cuelhec ua copa e metec en era dissimuladament un shinhau de povàs narcotic que tenguec eth califa era net anteriora entà adormir a Abul Hassan. Dempús l'aufric era copa a Abul Hassan arrint, e li didec: "Ò Emir des Credents! Te supliqui que beues encara aguesta copa, que dilhèu desvelharà ar estimat *mainatge*!"

E arrint a arridalhades, contestèc Abul Hassan: "*Ò ualah*!" E agarrèc era copa que l'aufrie era joena, e la uedèc en redon. Dempús se metec a parlar damb aquera que l'auie mestrat eth bèuer; mès solet artenhèc daurir era boca entà gasulhar bèra causa e queiguec desplombat, arribant en solèr damb eth cap abans que damb es pès.

Alavetz eth califa, que damb tot aquerò s'auie divertit ar arràs dera diversion, e que ja non demoraue senon aqueth saunei d'Abul Hassan, gessec deth darrèr dera cortina, sense poder tier-se ja de pès de tant arrir. E s'acarèc damb es esclaus qu'acodiren e les ordenèc trèir-li a Abul Hassan era ròba reiau que l'auien botat peth maitin, e que lo vestissen damb era sua ròba abituau. E quan s'auèc executat era orde, hec cridar ar esclau que raptèc a Abul Hassan, e li manèc que se lo botèsse enes espatles e lo transportèsse ena sua casa e l'ajacèsse en sòn lhet. Mès eth califa didec entada eth: "S'aquerò se tarde mès, me vau a morir d'arrir, o eth se tornarà lhòco!" E er esclau, en

tot meter-se ena espatla a Abul Hassan lo treiguec de palai pera pòrta secreta, e correc a deishar-lo en sòn lhet, laguens dera casa, qu'era sua pòrta auec eth suenh de barrar quan se n'anèc.

Per çò que hè a Abul Hassan…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc duscrètament.

Mès quan arribèc era sies centes trenta setau net

Era didec:

… Per çò que hè a Abul Hassan, s'estèc esclipsat en un prigond saunei enquia londeman a meddia, e non se desvelhèc enquia que s'esbugassèc totafèt deth sòn cervèth er efècte deth bang. E pensèc abans de daurir es uelhs: "È reflexionat, e era que preferisqui de totes es joenes ei solide Cana-de-Sucre, e tanben a Boca-de-Corau, e en tresau lòc solet a Ornament-de-Pèrles, era ròsa que me mestrèc ager era darrèra copa!" E cridèc en votz nauta: "Ep! Vietz, ò joenes! Cana-de-Sucre, Boca-de-Corau, Ornament-de-Pèrles, Auba-deth-dia, Estela-deth-Maitin, Gran-de-Musc, Còth-de-Alabastre, Cara-de-Lua, Còr-de-Milgrana, Flor-de-Pomèra, Huelha-de-Ròsa, Ep! Acoditz totes! Ager qu'èra un shinhau fatigat! Mès aué eth *mainatge* va ben!"

E demorèc un moment. Mès coma qu'arrés li responie ne acodie as sues votzes, s'anugèc, e daurint es uelhs, s'incorporèc a mièges. E alavetz se vedec ena sua cramba, mès ne peth mau de morir en palai somptuós qu'auie abitat era vesilha e des d'a on auie governat coma patron en tota era tèrra. E li semblèc que se trapaue jos er efècte d'un saunei, e entà hèr-lo enlà, se metec a cridar damb totes es sues fòrces: "Vam a veir, Giafar, ò hilh de gosset! E tu nassejaire Massrur, a on ètz?"

En enténer aguesti crits acodic era anciana mair, e li didec: "Qué te cau, hilh mèn? Eth nòm d'Allà sus tu e sus eth tòn entorn! Qué as soniat, ò hilh mèn! ò Abul Hassan!?" E indignat en veir ara anciana en sòn cabeçau, li cridèc Abul Hassan: "Qui ès anciana? E qui ei aguest Abul Hassan?" Era didec: "Per Allà! Que sò era tua mair! e tu ès eth mèn hilh, tu ès Abul Hassan, ò hilh mèn! Quines paraules mès estranhes enteni dera tua boca! Semble que non m'arreconeishes." Mès Abul Hassan li cridèc: "Entà darrèr, ò maudida vielha! Qu'ès en tot parlar damb er Emir des Credents, damb eth califa Harun Al-Raschid! Trè-te dera vista deth vicari d'Allà ena tèrra!"

En enténer aguestes paraules, era prauba vielha comencèc a picar-se era cara, exclamant: "Eth nòm d'Allà sus tu, ò hilh mèn! Se te platz, non lhèues era votz entà díder semblables holies! Que t'enteneràn es vesins, e seram perdudi sense remèdi. Pro que baishen sus era tua rason era seguretat e era cauma!" Abul Hassan exclamèc: "Te digui que gèsques de seguit, ò vielha execrabla! Qu'ei qu'ès hòla entà confoner-me damb eth tòn hilh? Jo que sò Harun Al-Raschid, Emir des Credents, senhor d'Orient e d'Occident!"

Era se piquèc eth ròstre e didec planhent-se: “Allà confone ath Maligne! e te desliure dera possession era misericòrdia deth Plant Naut, ò hilh mèn! Com podec entrar en tòn esperit causa tant insensata? Non ves qu’aguesta cramba que te trapes, ne peth mau de morir ei eth palai deth califa, e que des de qué neisheres as demorat aciu, e que jamès abitères dehòra d’aciu damb mès persones que damb era tua anciana mair que t’estime, ò hilh mèn! *ya Abul Hassan*?” Escota-me, hè enlà deth tòn pensament aguesti sauneis vans e perilhosi que t’an assautat aguesta net, e entà padegar-te, beu un shinhau d’aigua d’aguesta gèrla!”

Alavetz Abul Hassan, cuelhec de mans dera sua mair era gèrla, beuec ua glopada d’aigua, e didec un shinhau padegat: “Pro que pòt èster, plan, que siga Abul Hassan!” E joquèc eth cap, e damb era man emparada ena maishèra reflexionèc pendent ua ora, e sense lheuar eth cap, didec parlant damb eth madeish coma aqueth que ges d’un saunei prigond: “Ò, per Allà, que pro pòt èster que jo siga Abul Hassan! Que sò Abul Hassan, plan que òc! Aguesta cramba ei era mia cramba! *Ualah*! L’arreconeishi perfèctament! e tu ès era mia mair, e jo sò eth tòn hilh! Òc, que sò Abul Hassan!”

E higec: “Mès per quin motiu m’an invadit era rason taus lhocaries?”

En enténer aguestes paraules, era prauba vielha plorèc d’alegria, sense dobtar ja de qué eth sòn hilh ère ja totafèt padegat. E dempús de secar-se es lèrmes, se premanie a hèr-li a vier eth minjar e a demanar-li detalhs deth saunei que venguie de tier, quan Abul Hassan, que des de hège un moment guardaue dauant sòn, sautèc de pic coma un hòl, e cuelhent dera ròba ara prauba hemna, comencèc a voludar-la, en tot cridar-li: “A infama vielha! Se non vòs que t’estofa, ditz-me quini enemics m’an destronat, e qui m’a embarrat en aguesta preson e qui ès tu entà lotjar-me en aguesta miserabla tuta! A! Cranh es efèctes dera mia colèra quan torna jo en tron! Tremola dera resvenja deth tòn august sobeiran eth califa Harun Al-Raschid, que sò jo!”

E a truca d’agitar-la acabèc per deishar que se l’escapèsse des mans. E queiguec era en tapís, plorant e planhent-se. E ar arràs dera ràbia, Abul Hassan se metec un aute còp en lhet e s’estèc damb eth cap entre es mans, cuelhut per pensaments tumultuosi. Mès, ath cap de cèrt temps, se lheuèc era anciana, e coma se l’atrendie eth còr per çò deth sòn hilh, non trantalhèc a amiar-li, encara que tremolant, un shinhau de siròp damb aigua de ròses, e li hec préner ua glopada, e entà her-lo cambiar d’idies, li didec: “Escota, hilh mèn, çò que te vau a condar! Qu’ei ua causa que sò convençuda de qué t’alegrarà fòrça. Donques que te cau saber qu’ager venguec aciu, de part deth califa, eth cap de policia entà detier ath jeique al-balad e as sòns dus compaires; e dempús de hèr qu’a cada un li fotessen quate cents còps de pau ena planta des pès, ordenèc que les passegèssen montadi ath revés en un camelh ronhós, pes barris dera ciutat, entre es burles e escopits des hemnes e des mainatges. Dempús d’aquerò hec empalar pera boca ath jeique al-balad, dempús hec lançar en clòt des excrements dera nòsta casa ath dusau compaire, e ath tresau lo condemnèc a un suplici extrèmament complicat que s’estaue en obligar-lo a sèir-se pendent tota era sua vida en ua cagira que se trinque jos eth sòn pes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes trenta nauau net

Era didec:

"…un suplici extrèmament complicat que s'estaue en obligar-lo a sèir-se pendent tota era sua vida en ua cagira que se trinque jos eth sòn pes!"

Quan Abul Hassan auec entenut aguestes paraules, que, ena pensada dera brava vielha, contribuirien a hèr enlà eth trebolament qu'escurie era anma deth hilh, quedèc aguest mès segur encara dera sua reialesa e dera sua dignitat ereditària d'Emir des Credents. E li didec ara sua mair: "Ò vielha de malastre! es tues paraules non hèn que afermir-me mès ena mia idia, que non è abandonat jamès, de qué sò Harun Al-Raschid. E entà demostrar-t'ac, te cau saber que jo madeish li balhè era orde ath cap de policia Ahmad-era-Tinha de castigar as tres brigands d'aguest barri! Acaba, donc, de dider-me que sónii e de qué sò possedit peth Cheitan! Inclina-te, donc, dauant dera mia glòria, puna era tèrra entre es mies mans, e demana-me perdon pes paraules desconsiderades e de dobte que dideres respècte de jo!"

En enténer aguestes paraules deth sòn hilh, era mair ja non auec eth mendre dobte sus era lhocaria de Abul Hassan, e li didec: "Qu'Allà eth misericordiós te hèsque baishar sus eth tòn cap era arrosada dera sua benediccion, ò Abul Hassan!, e que te perdone e t'autrege era gràcia de qué tornes a èster un òme dotat de rason e de de bon sen. E te supliqui, ò hilh mèn! que dèishes de prononciar e d'adjudicar-te eth nòm deth califa, pr'amor que te pòden enténer es vesins e condar-li es tues paraules ath walí, que harà alavetz que t'agarren e te pengen ena pòrta de palai!" Dempús, sense poder tier ja era emocion, comencèc a planher-se e a picar-se eth pièch damb desesperacion.

E vaquí que, en veir aquerò, en sòrta de padegar-se, Abul Hassan s'excitèc encara mès, e se quilhèc sus es dus pès, cuelhec un pau, e lançant-se contra era sua mair, horaviat de furor, li cridèc damb votz espanturianta: "T'enebisqui, ò maudida! que me tornes a cridar Abul Hassan! Sò Harun Al-Raschid, e s'encara dobtes d'aquerò, te harè entrar aguesta credença a còps de pau!" E en enténer aguestes parules, encara que tremolaue tota de pòur e d'emocion, era anciana non desbrembèc que Abul Hassan ère eth sòn hilh, e guardant-lo coma guarde ath sòn hilh ua mair, li didec damb votz doça: "Ò hilh mèn! non me pensi qu'era lei d'Allà e deth sòn Profèta manque en tòn esperit enquiath punt de qué arribes a desbrembar-te'n deth respècte qu'un hilh li cau auer ara sua mair que l'a amiat pendent nau mesi en vrente e l'a neurit damb era sua lèit e era sua trendesa! Permet-me, donc, dider-te, per darrèr viatge, que t'enganhes, en tot deishar negar era tua rason en aguest saunei estranh e apoderant-te d'aguest titol august de califa que solet pertanh ath nòste senhor e sobeiran er Emir des Credents Harun Al-Raschid. E mès que mès, te hès colpable d'ua ingratitud grana entath califa, precisament eth dia següent que mos a aumplit des sòns beneficis. Pr'amor que te cau saber qu'eth cap tresorèr de palai venguec ager ena nòsta casa, manat peth pròpri Emir des Credents

e m’autregèc per orde sua ua saca damb mil dinnars d’aur, en tot acompanhar-lo damb desencuses pera pòca quantitat e prometent-me que non serie eth darrèr present dera sua generositat!”

En entèner aguestes paraules dera sua mair, Abul Hassan perdec es darrèrs escrupuls que li quedauen en referéncia ath sòn ancian estat, e quedèc convençut de qué tostemp siguec califa, donques qu’eth madeish auie enviat era saca damb mil dinnars d’aur ara mair de Abul Hassan. Guardèc, donc, ara prauba hemna damb es uelhs dehòra dera sua orbita e menaçaires, e li didec: “Dilhèu pretenes díder, entath tòn malastre, ò vielha calamitosa! que non sò jo qui t’a enviat era saca d’aur, e que non venguec a autrejar-te-la ager per orde mia eth cap tresorèr? E dempús d’aquerò, gausaràs encara cridar-me hilh tòn e a dider-me que sò Abul Hassan eth Dissolut?” E coma qu’era sua mair se caperèsse es aurelhes entà non escotar aguestes paraules que la capvirauen, Abul Hassan non podec tier-se mès e excitat enquiath limit dera frenesia se lancèc sus era, damb eth pau ena man e comencèc a foter-li còps.

Alavetz era prauba anciana, en non poder passar en silenci eth sòn dolor e era sua indignacion per aquera manèra de tractar-la, comencèc a cridar demanant ajuda as vesins e cridant: “Ò! quina calamitat era mia! Acoditz, ò musulmans!” E Abul Hassan, qu’aqueri crits l’excitauen encara mès, seguit fotent-li ara anciana damb eth pau, mentre li cridaue de quan en quan: “Sò o non sò er Emir des Credents?” E a maugrat des còps, contestaue era sua mair: “Qu’ès eth mèn hilh! Ès Abul Hassan eth Dissolut!”

Mentretant, atiradi es vesins pes crits e peth rambalh…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quarantau net

Era didec:

… Mentretant, atiradi es vesins pes crits e peth rambalh, entrèren ena estança e se meteren entre era mair e eth hilh entà separar-les e li treigueren eth pau des mans de Abul Hassan, e indignadi pera conducta deth sòn hilh l’agarrèren entà que non se botgèsse e li preguntèren: “T’as tornat lhòco, ò Abul Hassan, entà quilhar atau era man contra era tua mair, aguesta prauba vielha? Desbrembères complètament es precèptes deth Libre Sant?”

Mès les cridèc Abul Hassan, damb es uelhs ludents de ràbia: “Qué ei aquerò de Abul Hassan? A qui balhatz aguest nòm?” E en enténer aguesta pregunta, es vesins se quedèren extrèmament perplèxi e acabèren en tot preguntar-li: “Com! Dilhèu non ès tu Abul Hassan et Dissolut? E non ei aguesta brava vielha era tua mair, que t’a elevat e neurit damb era sua lèit e era sua trendesa?” Eth contestèc: “A, hilhs de gosstet! Dehòra dera mia vista! Jo que sò eth vòste patron et califa Harun Al-Raschid, Emir des Credents!”

En enténer aguestes paraules de Hassan, es vesins quedèren absoludament convençudi dera sua lhocaria; e sense voler deishar ja en libertat d'accion ad aqueth òme qu'auien vist possedit pera ceguetat deth furor, l'estaquèren de pès e mans, e manèren a un d'eri a cercar ath portèr der espitau de lhòcos. E ath cap d'ua ora, seguit de dus robusti zeladors, arribèc eth portèr der espitau de lhòcos damb tot un arsenau de cadies e anelhes e amiant ena man un slagèth de nèrvi de buèu.

Coma qu'en veir aquerò, Abul Hassan hège grani esfòrci entà desilurar-se des sues ligadures e lançaue injúries as presents, eth portèr comencèc en tot foter-li ena espatla dues o tres foetades damb eth nèrvi de buèu. Dempus d'aquerò, sense hèr-ne cabau des sues protèstes ne des titols que s'adjudicaue, lo carguèren de cadies de hèr e lo transportèren entar espitau de lhòcos entre era multitud de caminaires, que li fotien es uns còps de punh e es auti còps de pè, en creder-lo lhòco.

Quan arribèc en espitau de lhòcos, l'embarrèrn en un gabia de hèr, coma se siguesse ua bèstia herotja, e era prumèra precaucion siguec foter-li ua bona repassada de cinquanta foetades damb eth nervi de buèu. E a compdar d'aqueth dia, patie ua repassada de cinquanta foetades cada maitin e cada tarde, de sòrta que, ath cap de dètz dies de semblable tractament, cambièc de pèth coma ua sèrp. Alavetz se remetec e pensèc: "En quin estat me trapi ara! Que deui èster jo er enganhat, donques que toti me cren lhòco! Ça que la, non ei possible que solet siguesse er efècte d'un saunei tot aquerò que m'arribèc en palai. Plan, donc, non voi apregondir en aguesta question ne seguir sajant de comprener-la, pr'amor que me vau a tornar reaument lhòco. Dempús d'aquerò, non ei era soleta causa que non pòt arribar a a compréner era rason der òme, e l'encomani a Allà era solucion!"

Mentre ère negat en aguesti pensaments, arribèc era sua mair, negada en lèrmes, entà veir en quin estat se trapaue e s'auie ja sentiments rasonables. E lo vedec tan aflaquit e extenuat que s'estarnèc en somics; mès artenhec remeter-se deth sòn dolor e acabèc en tot poder saludar-lo trendament; e Abul Hassan l'entornèc era salutacion damb votz tranquilla, coma un òme senat, en tot contestar-li: "Damb tu era salutacion e era misericòrdia d'Allà e es sues benediccions, ò mair mia!" E era mair sentec ua grana alegria en enténer que la cridaue mair, e li didec: "Eth nòm d'Allà sus tu, ò hilh mèn! Benedit sigue Allà que t'a entornat era rason e a botat en sòn lòc eth tòn cervèth capvirat!" E Abul Hassan contestèc damb accent empenaït: "Demani perdon a Allà e a tu, ò mair mia! De vertat que non compreni se com podí díder totes es lhocaries que didí, e cométer excèssi que solet un insensat pòt realizar. Per çò que semble, siguec eth Cheitan que me possedic e me possèc a deishar-me amiar per semblables lhocaries! Pr'amor qu'ei segur qu'a d'auti les hec quèir en extravagàncies mès granes encara! Mès que tot s'a acabat ben, e vaquí que ja sò remetut deth mèn desorde." En enténer aguestes paraules, notèc era mair qu'es sues lèrmes de dolor se tornauen en lèrmes d'alegria e exclamèc: "Tant alegre ei eth mèn còr, ò hilh mèn! coma s'acabèssa jo d'amainadar-te un aute còp. Benedit sigue entà tostemp Allà." Dempús higec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quaranta dusau net

Era didec:

"…Benedit sigue entà tostemp Allà." Dempús higec: "Plan que tu non n'as eth tòrt, ò hilh mèn! pr'amor que tot eth mau que mos a arribat ei degut ad aqueth mercadèr estrangèr que convidères eth darrèr dia a minjar e béuer damb tu, e que se n'anèc peth maitin sense barrar era pòrta ath sòn darrèr. E ja deues saber que cada còp que quede dubèrta era pòrta d'ua casa abans de gésser eth solei, eth Cheitan entre ena casa e s'apodère der esperit des abitants!

E alavetz se passe çò que se passe!

Balhem, donc, gràcies a Allà per non auer permetut que queiguen sus es nòsti caps malastres pejors!" E contestèc Abul Hassan: "Qu'as rason, ò mair! Que siguec òbra dera possession deth Cheitan! Per çò que hè a jo, pro que l'avertí ath mercadèr de Mossul que barrèsse era pòrta ath sòn darrèr pr'amor d'evitar qu'entrèsse eth Cheitan ena nòsta casa; mès que non ac hec, e per aquerò mos an arribat tants copacaps!" Dempús higec: "Ara que ja veigui que non è eth cervèth capvirat e que ja s'acabèren es extravagàncies, te prègui, ò trenda mair! que parles damb eth portèr der espitau de lhòcos entà que me treiguen d'aguesta gabia e me desliuren des suplicis que supòrti aciu cada dia."

E sense mès dilacion, correc era mair d'Abul Hassan a avertir ath portèr qu'eth sòn hilh ère ja remetut. E eth portèr venguec damb era a examinar a Abul Hassan e a interrogar-lo. E coma qu'es responses èren senades e er interpelat arreconeishie qu'ère Abul Hassan e non Harun Al-Raschid, eth portèr lo treiguec dera gabia e lo desliurèc des cadies. E sense poder tier-se sus es sues cames, Abul Hassan tornèc tot doç ena sua casa, ajudat pera sua mair, e s'estèc ajaçat pendent diuèrsi dies enquia que li tornèren es fòrces e se n'anèren un shinhau es efèctes des còps recebudi.

Alavetz, coma qu'era solitud començaue ja a engüejar-lo, decidic tornar ara sua vida d'abans, a sèir-se en extrèm deth pònt, ara còga deth solei, pr'amor de demorar era arribada der òste estrangèr que l'amièsse eth Destin.

E vaquí qu'aquera tarde ère precisament era deth prumèr de mes; e eth califa Harun Al-Raschid, qu'auie eth costum de desguisar-se de mercadèr a principis de cada mes, auie gessut en secret deth sòn palai ara cèrca de bèra aventura, e tanben entà veir per eth madeish se regnaue ena ciutat er orde, d'acòrd damb sòns desirs. E d'aguesta sòrta arribèc en pònt, qu'ath sòn extrèm ère seigut Abul Hassan, qu'ère ara demora dera aparicion d'estrangèrs, e non se tardèc a veir ath mercadèr de Mossul que ja auie ostajat, e que s'auançaue, seguit coma eth prumèr viatge, d'un esclau corporent.

En veder-lo, dilhèu pr'amor que consideraue ath mercadèr era causa iniciau des sòns malastres, dilhèu perque auie eth costum de hèr veir que non coneishie as persones

qu’auie convidat ena sua casa, Abul Hassan s’esdeguèc a virar era cara en direccion der arriu pr’amor de non veder-se obligat a saludar ath sòn ancian òste. Mès eth califa, que se’n sabie mejançant es sòns espions de guaire l’auie arribat a Abul Hassan des dera sua abséncia e deth tracte qu’auie recebut en espitau de lhòcos, non volec deishar passar aquera escadença de divertir-se encara mès a cargue d’un òme tan singular. E ath delà, eth califa, qu’auie un còr generós e magnanim, auie decidit reparar un dia, ena mesura des sues fòrces, eth mau patit per Abul Hassan, en tot entornar-li damb beneficis, d’ua manèra o de ua auta, eth plaser qu’experimentèc ena sua companhia. Atau, donc, tanlèu vedec a Abul Hassan, s’apressèc ada eth, e pistèc eth cap per dessús des espatles de Abul Hassan que tenguie obstinadament virat eth ròstre entar arriu, e en tot guardar-lo as uelhs, li didec: Salutacions, ò amic mèn Abul Hassan! Era mia anma desire punar-te!”

Mès Abul Hassan li responec sense guardar-lo e sense botjar-se: “Entre tu e jo non i a salutacions que valguen! Vè-te’n! Non te coneishi!” E exclamèc eth califa: “Com Abul Hassan! Qu’ei que non arreconeishes ar òste qu’aueres tota ua net ena tua casa?” Er aute responec: “Non, per Allà, non te coneishi! Vè-te’n peth tòn camin!” Mès Al-Raschid persutèc dauant d’eth: “Ça que la, jo òc que te coneishi e non posqui creir que m’ages desbrembat tan complètament, quan a penes s’a passat un mes des de qué auec lòc era nòsta entrevista e era cauhada agradiua que passè ena tua casa damb tu!” E coma qu’Abul Hassan seguisse sense contestar e hènt-li senhaus entà que se n’anèsse, eth califa li botèc es braci en còth e comencèc a punar-lo, e li didec: “Ò frair mèn Abul Hassan! Non me semble ben qu’actues damb jo d’aguesta manèra! Per çò que hè a jo, sò decidit a non abandonar-te sense que m’ages amiat per dusau viatge ena tua casa e m’ages condat era causa dera tua rancura damb jo. Pr’amor que, pera manèra de refusar-me veigui qu’as quauquarren entà repotegar-me.”

Abul Hassan exclamèc damb accent indignat: “Amiar-te jo ena mia casa per dusau viatge, ò cara de mau auguri!? Tè, vira era esquia e mòstra-me era amplitud des tues espatles!” Mès eth califa lo punèc per dusau viatge, e li didec: “A, amic mèn Abul Hassan, qué durament me tractes! Se per edart era mia preséncia ena tua casa costèc bèth malastre, pòs èster segur de qué sò aciu prèst a reparar tot eth mau que sense voler t’aja costat! Conda-me, donc, çò que t’a arribat e eth mau qu’ages patit, entà que jo posca botar-i remèdi!” E a maugrat des protèstes de Abul Hassan, se seiguec en pònt ath sòn costat, e li passèc eth braç peth còth, coma harie un frair damb eth sòn frair, e demorèc era responsa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quaranta tresau net

Era didec:

… e a maugrat des protèstes de Abul Hassan, se seiguec en pònt ath sòn costat, e li passèc eth braç peth còth, coma harie un frair damb eth sòn frair, e demorèc era responsa.

Alavetz Abul Hassan, conquistat pes amorasses, acabèc en tot díder: “Damb plaser te vau a condar es causes extraordinàries que m’arribèren a compdar d’aquera cauhada, e es malastres que se produiren. E tot siguec per tòrt dera pòrta que non barrères ath tòn darrèr, e que per era entrèc era Possession!” E li condèc tot aquerò qu’en realitat se pensaue qu’auie vist e que se pensaue qu’ere solide ua illusion suscitada peth Cheitan, e toti es malastres es maus tractes que li calec suportar en espitau de lhòcos e er escandal que se costèc en barri damb tot aqueth ahèr, e era mala fama qu’auie aquerit definitivament dauant de toti es sòns vesins! E non se deishèc cap detalh. E botèc en sòn relat ua veeméncia tau, e condèc damb tanta credulitat era istòria dera sua presompta possession, qu’eth califa non podec mens de deishar anar ua grana arridalhada! E Abul Hassan non sabec damb exactitud eth perqué d’aquerò, e li preguntèc: “Qu’ei que non te hè dò eth malastre que se calèc en mèn cap, donques qu’atau te’n burles de jo? O deilhèu te penses que sò jo qui se’n burle de tu, en tot condar-te ua istòria imaginària? S’ei atau, te vau a trèir de dobtes e a demostrar-t’ac per auança!” E dident aquerò, se treiguec es manges dera tunica e deishèc ara vista es sues espatles, era sua esquia e eth sòn darrèr. E d’aguesta manèra li mostrèc ath califa es cretes e morats dera sua pèth mautractada pes foetades deth nèrvi de buèu.

En veir aquerò eth califa non podec mens que planher-se dera sòrt deth malerós. Deishèc d’auer damb eth era mendre intencion de trufaria e aqueth còp lo punèc damb vertadèra afeccion, e li didec: “Per Allà sus tu, frair men Abul Hassan! Te supliqui que me tornes a amiar ena tua casa aguesta net, pr’amor que desiri alegrar era mia anma damb era tua ospitalitat! E veiràs se com deman t’entorne Allà eth tòn benefici multiplicat per cent!”

E seguic dident-li tan bones paraules e punant-lo tant afectuosament, que maugrat era sua norma de non lotjar dus còps ara madeisha persona, se decidic a hér-se-lo a vier ena sua casa. Mès, peth camin, li didec Abul Hassan:: “Cedisqui as tòns desirs, encara que de mala encolia. A cambi, sonque desiri demanar-te ua causa: qu’aguest còp, quan gèsques dera mia casa deman peth maitin, non te’n desbrembes de barrar era pòrta!” E tient-se er arrir en sòn interior que li costaue era credença de qué Abul Hassan auie tostemp creigut qu’eth Cheitan auie entrat pera pòrta dubèrta, li prometec jos jurament que la barrarie. E d’aguesta manèra arribèren ena casa.

Quan entrèren e descansèren un shinhau, les mestrèc er esclau, e dempús deth minjar les hec a vier es beuendes. E damb era copa ena man se meteren a parlar agradiuament d’ues causes e d’autes enquia qu’en sòn còr fermentèc era beuenda. Alavetz eth califa dirigic era convèrsa damb adretia entà motius d’amor, e li preguntèc a Abul Hassan se bèth còp s’auie enamorat de hemnes violentament, o se ja ère maridat, o s’auie estat tostemp celibatari.

Abul Hassan contestèc: “Voi dider-te, ò senhor mèn! qu’enquia aué non m’an agradat especiaument qu’es companhs alègri, es minjars delicadi, es beuendes e es perhums; e arren ena vida è trapat superior ara convèrsa damb amics, amiant ua copa ena man. Mès aquerò non vò díder, qu’arribada era ocasión, non sàpia reconéisher es merits d’ua hemna, mès que mès se se retirèsse a ua des joenes meravilhoses qu’eth Cheitan me hec veir en aqueri sauneis fantastics que me tornèren lhòco; ua d’aguestes joenes que tostemps son de bona encolia, que saben cantar, tocar esturments, dançar e padegar ath *mainatge* qu’auem eretat; que tien era sua vida a complader-mos e a divertir-mos. De vertat, que se trapèssa ua joena atau, m’esdegaria a crompar-se-la ath sòn pair e a maridar-me damb era e a sénter per era ua afeccion prigonda. Mès es que son atau, solet se trapen damb er Emir des Credents o damb eth gran visir Giafar!

Plan per aquerò, ò senhor mèn! en sòrta d’alistar a ua hemna qu’espatraquèsse era mia vida damb era sua mala encolia o es sues imperfeccions, m’estimi mès era societat damb amics e es botelhes ràncies que ves aciu. E d’aguesta manèra se passe tranquilla era mia vida, e s’arribi a èster praube, me minjarè solet eth pan nere dera misèria!”

E dident aguestes paraules, Abul Hassan uedec en ua glopada era copa que l’aufrie eth califa, e de seguit queiguec en tapís. Pr’amor qu’eth califa tanben aqueth viatge auie barrejat eth vin damb povàs de bang. E, a un gèst deth sòn patron, er esclau carguèc ena espatla a Abul Hassan e gessec dera casa, seguit peth califa, que, coma qu’aqueth còp non auie era intencion d’entornar a Abul Hassan ena sua casa, non deishèc de barrar suenhosament era pòrta ath sòn darrèr. E arribèren en palai, e sense hèr bronit, entrèren en eth pera pòrta secreta, e arribèren enes apartaments reservadi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quaranta quatau net

Era didec:

… E arribèren en palai, e sense hèr bronit, entrèren en eth pera pòrta secreta, e arribèren enes apartaments reservadi.

Alavetz eth califa ordenèc qu’estirèssen a Abul Hassan en sòn pròpri lhet, coma eth prumèr viatge, e hec que lo vestissen dera madeisha manèra. E balhèc es madeishes ordes qu’abans, e li recomanèc a Massrur que l’anèsse a desvelhar d’ora, peth maitin, abans dera ora dera pregària. E s’anèc a ajaçar en ua cramba pròcha.

A londeman, ara ora indicada, quan lo desvelhèc Massrur, eth califa venguec ena cramba qu’encara ère endormiscat Abul Hassan, e hec vier ena sua preséncia a totes es joenes qu’eth prumèr viatge se trapauen enes diuèrses sales que passèc Abul Hassan, atau coma a totes e musicaires e cantaires. E les hec botar-se en orde, e les dèc instruccions. Dempús, tanlèu auec aspirat un shinhau de vinagre Abul Hassan, que de seguit esternudèc, deishant anar peth nas bèra mucositat, s’amaguèc darrèr dera cortina e balhèc eth senhau convengut.

Ara seguida es cantaires barregèren a cor es sues votzes delicioses ath son dera arpa, des flaütes e d'oboès, e deishèren enténer un concèrt comparable ath concèrt des angels deth cèu. E en aqueth moment Abul Hassan gessec dera sua letàrgia e abans de daurir es uelhs entenec aquera musica plia d'armonia, qu'acabèc de desvelhar-lo. E dauric alavetz es uelhs e se vedec enrodat pes vint-e-cinc joenes qu'auec trapat de sèt en sèt enes quate sales; e les arreconeishec en un còp de uelh, atau coma eth lhet, era cramba, es pintures e es ornaments. E tanben arreconeishec es votzes que l'encantèren eth prumer viatge. E en tot incorporar-se alavetz, damb es uelhs dehòra des orbites, seient-se en lhet, se passèc era man pera cara diuèrsi viatges entà assegurar-se'n deth sòn estat de vesilha.

En aqueth moment, tau coma s'auie convengut per auança, cessèc eth concèrt e regnèc ena cramba un silenci gran. E totes es daunes baishèren modèstament es uelhs dauant des uelhs augusti que les guardauen. Alavetz Abul Hassan, ara arràs dera estupefaccion, se mosseguèc es dits, e exclamèc ath miei deth silenci: "Malerós de tu, *ya Abul Hassan*! ò hilh dera tua mair! Ara qu'ei era ora dera illusion, mès deman vierà damb tu et nèrvi de buèu, es cadies, er espitau de lhòcos e era gàbia de hèr!"

Dempús cridèc encara: "A, infame mercadèr de Mossul! Pro que t'estofesses ath hons deth lunfèrn, en braça deth tòn senhor eth Cheitan! Solide as tornat a deishar entrar ena mia casa ath Cheitan per non auer barrat era pòrta, e me possedís ja! E ara eth maligne me capvire eth cervèth e me hè veir causes estravagantes! Allà te confone, ò Cheitan! amassa damb es tòns sequaci e es tòns mercadèrs de Mossul! E pro qu'era ciutat de Mossul sancera s'esbauce sus es sòns abitants e les sepulte a toti enes sues dèishes!"

Dempús cluquèc es uelhs, e les dauric, e les tornèc a clucar, e les tornèc a daurir diuèrsi viatges, e exclamèc: "Ò praube Abul Hassan! çò milhor que pòs hèr ei adormir-te un aute còp tranquil e non desvelhar-te enquia que sigues segur de qué eth Maligne a gessut ja deth tòn còs e as eth cervèth en sòn lòc acostumat. Se non ei atau, ja sabes se qué te demore deman!" E dident aguestes paraules, se metec un aute còp en lhet, se caperèc eth cap damb era vana, e entà hèr-se era illusion de qué dormie se metec a roncar coma un camelh en gelosia o coma ua vegada de bufles ena aigua.

E vaquí que, en veir aquerò eth califa, darrèr dera cortina, auec un accès d'arrir tan gran, que pensaue que s'estofaue.

Per çò de Abul Hassan non artenhec dormir, pr'amor qu'era sua preferida, era joena Cana-de-Sucre, seguint es instruccions recebudes, s'apressèc en lhèt a on eth roncaue sense dormir e en tot sèir-se ath cant deth lhet li didec damb votz amabla a Abul Hassan: "Ò Emir des Credents! T'avisi de qué a arribat era ora dera pregària deth maitin!" Mès Abul Hassan cridèc damb votz sorda de dejós dera vana: "Sigue confonut eth Maligne! Vèt-te'n, ò Cheitan!" E sense desconcertar-se, didec Cana-de-Sucre: "Solide er Emir des Credents se trape jos era influéncia d'un mau saunei! Que non ei Cheitan qui te parle, ò senhor mèn! senon era petita Cana-de-Sucre! Que sigue aluenhat eth Maligne! Sò era petita Cana-de-Sucre, ò Emir des Credents!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quaranta cincau net

Era didec:

"…Sò era petita Cana-de-Sucre, ò Emir des Credents!"

En enténer aguestes paraules, Abul Hassan separèc era vana, e daurint es uelhs, vedec, efectivament, seiguda at cant deth lhet ara sua preferida, era petita Cana-de-Sucre, e de pès, dauant d'eth, en tres files, as autes joenes, qu'arreconeishec ua per ua: Huelha-de-Ròsa, Còth-de-Alabastre, Ornament-de-Pèrles, Estela-deth-Maitin, Auba-deth-Dia, Gran-de-Musc, Còr-de-Milgrana, Boca-de-Corau, Nòde Moscada, Fòrça des-Còrs, e es autes. E en veir aquerò, se hereguèc es uelhs enquia en.honsar-les enes orbites, e exclamèc: "Qui ètz? E qui sò jo?" E totes contestèren a cor damb tonalitats desparières: "Glòria ath nòste patron eth califa Harun Al-Raschid, Emir des Credents, rei deth mon!" E ar arràs dera estupefaccion, preguntèc Abul Hassan: "Mès, qu'ei que non sò Abul Hassan eth Dissolut?" Eres contestèren a cor damb tonalitats desparières: "Sigue aluenhat eth Maligne! Que non ès Abul Hassan, senon Abul Hossn! (Pair dera Beresa) Qu'ès eth nòste sobeiran e era corona deth nòste cap!" E Abul Hassan se didec: "Ara vau a saber de cèrt se dormisqui o sò desvelhat!" E en tot acarar-se damb Cana-de-Sucre, li didec: " Vene aciu, petita!" E Cana-de-Sucre, auancèc eth cap, e Abul Hassan li didec: "Mossèga-me era aurelha!" E Cana-de-Sucre nhaquèc eth lobul dera aurelha de Abul Hassan, tan crudèument, que comencèc a cridar d'ua manera espaventosa. Dempús exclamèc: "Plan que sò er Emir des Credents, Harun Al-Raschid en persona!"

De seguit comencèren a tocar es esturments de musica un atrasent pas de dança, e es cantaires entonèren a cor ua cançon animada. E cuelhent-se dera man, totes es joenes heren un gran rondèu ena cramba e lheuant es pès damb leugeresa, se meteren a dançar ar entorn deth lhet, responent damb eth repic ath cant principau d'ua manèra tan graciosa que Abul Hassan, exaltat e cuelhut d'entosiasme, lancèc es hlaçades e es coishins, lancèc ar aire era sua gòrra de dormir, sautèc deth lhet, se despolhèc complètament, e damb era verga erècta e eth darrèr ath descubert, se metec entre es joenes e dancèc damb eres, hènt mil contorsions, e botjant eth vrente, era verga e eth cu, ath miei des arridalhades e deth rambalh progressiu. E hec tantes badinades e taus movements divertits qu'eth califa, darrèr dera cortina, non podec reprimir er arrir, e s'estarnèc en arridalhades tan fòrtes, que depassèren eth rambalh deth balh e deth cant e deth bronit des tambors, des esturments de còrda e des esturments de vent! E lo cuelhec eth sanglòt, e se queiguec de cu, e siguec a a mand de pèrder eth coneishement. Mès artenhec lheuar-se, e passant era cortina, treiguec eth cap, e cridèc: "Abul Hassan, *ya Abul Hassan*! Qu'ei que jurères hèr-me morir estofat d'arrir?"

En veir ath califa e enténer era sua votz cessèc eth balh còp sec, es joenes se quedèren immobiles en lòc qu'ocupauen, e s'interrompec tan complètament eth bronit, que s'aurie entenut ressonar ua agulha qu'auesse queigut en solèr. E Abul Hassan,

estupefacte, s'arturèc coma es auti e virèc eth cap en direccion entara votz. E vedec ath califa, e ath primèr còp de uelh, arreconeishec en eth ath mercadèr de Mossul.

Alavetz, rapida coma eth relampit que lutz, assautèc eth sòn cervèth era comprension dera causa de tot aquerò que l'auie arribat. E endonvièc de pic tota era trufaria. Atau, donc, luenh de desconcertar-se o de trebolar-se , simulèc non arreconéisher era persona deth califa, e volent divertir-se ath sòn torn, s'auancèc entath califa e li didec: "Ola! Ola! Que ja ès aciu, ò mercadèr deth mèn cu! Demora e veiràs se com te vau a ensenhar a deishar dubèrtes es pòrtes des persones aunèstes!" E eth califa se metec a arrir a plaser e contestèc: "Qu'è jurat pes merits des mèns sants pairins, ò Abul Hassan, frair mèn! que t'autrejarè guaire era tua anma pogue desirar entà indemnizar-te de totes es tribulacions que t'auem costat! E en avier, se te tractarà en mèn palai coma a un frair mèn!" E lo punèc damb efusion en tot sarrar-lo contra eth sòn pièch.

Dempús d'aquerò, s'acarèc damb es joenes e les ordenèc que vestissen ath sòn frair Abul Hassan damb ròba deth sòn armari personau, alistant aquerò mès ric e somptuós que i auie. E es joenes s'esdeguèren a executar era orde. E quan Abul Hassan siguec complètament vestit, eth califa li didec: "Parla ja, Abul Hassan! guaire me demanes te serà autrejat!"

E Abul Hassan punèc era tèrra entre es mans deth califa, e contestèc: "Non voi demanar ath nòste generós senhor qu'ua causa: que m'autrege eth favor de víuer ara sua ombra tota era mia vida!"

E esmoigut ar arràs pera delicadesa de sentiments de Abul Hassan, li didec eth califa: "Que m'agrade fòrça eth tòn desinterès, *ya Abul Hassan*! Per tant, non solet t'escuelhi en aguest instant coma companh de copa e frair mèn, senon que t'autregi entrada liura e gessuda liura a quinsevolh ora deth dia e dera net, sense demanar audiéncia ne abséncia. Encara mès! voi que ne tansevolh te sigue enebit, coma as auti, er accès ar apartament de Sett Zobeida era hilha deth mèn soèr, e quan jo entra aquiu, tu vieràs damb jo sigue quina sigue era ora deth dia o dera net!"

Ath madeish temps li balhèc eth califa a Abul Hassan un esplendic lotjament en palai, e comencèc autrejant-li, coma prumèrs emoluments, dètz mil dinnars d'aur. E li prometec qu'eth madeish velharie entà que jamès li manquèsse arren. Dempús d'aquerò l'abandonèc entà vier en divan a apraiar es ahèrs deth règne…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quaranta setau net

Era didec:

… Dempús d'aquerò l'abandonèc entà vier en divan a apraiar es ahèrs deth règne.

Alavetz Abul Hassan non volec arrecular mes temps eth hèt d'informar ara sua mair de tot aquerò que l'auie arribat. E correc a cercar-la. E li condèc peth menut es eveniments estranhs que s'auien passat, des deth principi enquiath finau. Mès que non mos cau repetir-les. E quan vedec qu'era non artenhie comprener-les ben, non deishèc d'explicar-li qu'ère eth pròpri califa que lo hec victima de totes aqueres jogalhes sense cap auta finalitat que divertir-se. E higec: "Mès, donques que ja s'a acabat tot en auantatge entà jo, que sigue glorificat Allà eth Benfactor!" Dempús s'esdeguèc a deishar ara sua mair, en tot prometer-li que vierie cada dia a veder-la, e se filèc de nauèth entath palai mentre era notícia dera sua aventura damb eth califa e dera sua naua situacion s'espargie peth barri e des d'aquiu s'estenie per tot Bagdad, entà difoner-se dempús pes províncies pròches e distantes.

Per çò de Abul Hassan, eth favor que gaudie près deth califa, en sòrta de tornar-lo capinaut o desagradiu, non hec qu'aumentar eth sòn bon umor, eth sòn caractèr alègre e eth sòn gòi. E non se passaue un dia qu'es sues galejades plies de gràcia e es sues badinades non divertissen ath califa e a totes es persones de palai, granes e petites. E eth califa que non podie prescindir deth sòn tracte l'amiaue damb eth pertot, enquia e tot enes apartaments reservadi e enes crambes de Sett Zobeida, causa qu'ère un favor que jamès auie autrejat ne tansevolh ath sòn gran visir. Mès non se tardèc a notar Sett Zobeida qu'Abul Hassan, cada còp que se trapaue damb eth califa en apartament des hemnes, s'entestaue en tachar es uelhs en ua des hemnes dera sua seguida, era que se cridaue Cana-de-Sucre e que jos es guardades d'Abul Hassan, era joena se rogie tota de plaser. Plan per aquerò li didec un dia ath sòn espós: "Ò Emir des Credents! Solide auràs notat coma jo, es senhaus inequivòcs d'amor que se hèn Abul Hassan e Cana-de-Sucre. Qué te semblarie un maridatge entre es dus?"

Eth califa contestèc: "Ben, que me semble plan ben. Per cèrt, qu'ac auia d'auer pensat abans. Mès es ahèrs deth règne me heren enlà d'aguest suenh. E me hè dò, pr'amor que des dera dusau cauhada que passè ena sua casa, l'auia prometut cercar-li a Abul Hassan ua esposa selecta. E veigui que Cana-de-Sucre ei avienta entad aquerò. E ja solet mos rèste preguntar a ambdús s'ei deth sòn gust eth matrimòni."

Alavetz heren vier a Abul Hassan e a Cana-de-Sucre, e les preguntèren se consentien en maridar-se un damb er aute. E Cana-de-Sucre, coma tota responsa, se limitèc a rogir-se tota. E se lancèc as pès de Sett Zobeida en tot punar-li era òrla deth vestit en accion de gràcies. Mès Abul Hassan contestèc: "De vertat, ò Emir des Credents! qu'aumplires damb era tua generositat ath tòn esclau Abul Hassan. Mès abans de cuélher coma esposa ad aguesta encantadora joena, qu'eth sòn nòm indique ja es sues qualitats esquistes, voleria, damb eth tòn permís, qu'era nosta patrona i hesse ua pregunta." E Sett Zobeida arric e didec: "E quina pregunta ei aguesta, ò Abul Hassan?"

Abul Hassan contestèc: "Ò senhora mia, voleria saber s'ara mia esposa li shaute çò qu'a jo me shaute. Me cau dider-te, ò senhora mia! qu'es soletes causes qu'estimi son era animacion deth vin, eth plaser des minjars e era alegria deth cant e des vèrsi beròis! S'a Cara-de-Sucre, donc, l'agraden aguestes causes, e ath delà ei sensibla e non ditz jamès

que non, ad aquerò que tu ja sabes, ò senhora mia! consentisqui en estimar-la damb un gran amor. Se non ei atau, per Allà! m'estimi mès èster celibatari!" E en enténer aguestes paraules, Sett Zobeida s'acarèc damb Cana-de-Sucre, arrint, e li preguntèc: "Que ja ac as entenut… Qué respones ad aquerò?" E Cana-de-Sucre responec en tot hèr damb eth cap un gèst que volie díder que òc.

Alavetz eth califa hec vier sense demora ath kadi e as testimònis que redigiren eth contracte de matrimòni. E damb aqueth motiu se heren en palai grani hestaus pendent trenta dies e trenta nets, ath cap des quaus poderen gaudir er un der aute damb tota tranquillitat. E passauen era vida minjant, beuent, arrint a arridalhades, sense guardar es sues despenes. E jamès èren uedes ena sua casa es plates de minjar, de fruta, de pastissi e de beuendes, e era alegria e es delícies mercauen toti es sòns moments. Atau, donc, ath cap d'un cèrt temps, a truca de despener-se es sòs en hèstes e diversions, non les quedèc ja arren entre es mans. E coma que, preocupat pes sòns ahèrs, eth califa se'n desbrembèc d'assignar-li a Abul Hassan es sòns emoluments fixi, un maitin se desvelhèren sense un sò horadat, e aqueth dia non poderen apraiar-se damb er proveïdors que les hègen toti es auançaments. E se crederen plan malerosi, e per discrecion non gausèren demanar arren ath califa o a Sett Zobeida. Alavetz joqueren eth cap e se meteren a reflexionar sus era situacion. Mès Abul Hassan siguec eth prumèr que lheuèc eth cap, e didec: "Era vertat ei que siguérem prodigs! E non voi passar era vergonha de vier a demanar aur, coma un mendicant. E mens encara voi que vages tu a demanar-la'c a Sett Zobeida! Atau, donc, è pensat çò que mos cau her, ò Cana-de-Sucre!" E Cana-de-Sucre contestèc alendant: "Parla! Que sò prèsta a ajudar-te enes tòns projèctes, donques que non anaram demanant, e ath delà, tanpòc vam a cambiar de vida e a amendrir es nòstes despenes, se non mos volem expausar a qu'es auti mos tracten damb mens consideracion!"

E didec Abul Hassan: "Pro sabia jo, Cana-de-Sucre, que jamès te remiries a ajudar-me enes diuèrses circonstàncies que mos hèsquen passar es designis deth Destin! Plan, donc, te cau saber que solet auem ua manèra de gésser deth trebuc, ò Cana-de-Sucre!" Era responec: "Ditz-m'ac ja!" Eth didec: "Deishar-mos morir!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quaranta ueitau net

Era didec:

"…Deishar-mos morir!"

En enténer aguestes paraules, era joena Cana-de-Secre exclamèc espaurida: "Non per Allà! Jo non voi morir! Tie entà tu solet aguesta manèra!" Abul Hassan contestèc sense emmaliciar-se ne emocionar-se: "A hilha mia! pro didia jo, de fradin, qu'arren valie tan coma era solitud! E era pòca solidesa deth tòn sen acabe de demostrar-ma'c milhor que jamès! S'en sòrta de contestar-me tan rapidament t'auesses cuelhut era pena de

demanar-me explicacions, te n'auries alegrat ar arràs d'aguesta mòrt que te prepausi e que torni a prepausar-te. Non comprenes que se tracte de morir damb ua mòrt simulada e non damb ua mòrt vertadèra, pr'amor d'auer aur entà tot çò que mos rèste de vida?"

En enténer aguestes paraules, Cana-de-Sucre se metec a arrir, e preguntèc: "E com mos ac vam a hèr?" Didec eth: "Escota, donc! E non desbrembes arren de çò que te vau a dider. Guarda! Quan jo me morisca, o milhor dit, quan simula que m'è mòrt, donques que sò jo eth prumèr que se morirà, cuelheràs un susari e m'amortalharàs. Hèt aquerò, me botaràs ath miei d'aguesta cramba que mos trapam, ena posicion adequada, damb eth turbant sus era cara, e eth ròstre e es pès viradi de cap ara Kaaba santa, entara Meca. Dempús començaràs a lançar crits agudents, a cridar acarnissadament, a vessar lèrmes ordinàries e extraordinàries e a esquinçar-te es vestits e a hèr veir que t'arrinques eth peu! E quan tot sigue prèst, anaràs banhada de lèrmes e damb es peus esperluadi a presentar-te ara tua senhora Sett Zobeida, e damb paraules entrebracades per somics e malaganes diuèrses, li condaràs era mia mòrt enes tèrmes mès atrendidors; dempús te lançaràs en solèr, a on t'estaràs pendent ua ora entà non remeter-te enquia que te nòtes negada pera aigua de ròses que t'esposcaràn. E alavetz, ò Cana-de-Sucre! veiràs se com entre ena nòsta casa er aur!"

En enténer aguestes paraules, Cana-de-Sucre contestèc: "De vertat qu'aguesta mòrt se pòt hèr! E sò d'acòrd en ajudar-te a amiar-la a tèrme!" Dempús higec: "Mès quan e de quina manèra me cau morir a jo?" Didec eth: "Prumèr de tot haràs çò que vengui de dider-te. E dempús Allà provedirà!" E higec: "Guarda! Que ja sò mòrt!" E s'estirèc ath miei dera cramba e se hec eth mòrt.

Alavetz Cana-de-Sucre lo despolhèc, l'amortalhèc damb un susari, li virèc es pès en direccion ara Meca e li botèc eth turbant sus era cara. Dempús d'aquerò se metec a hèr tot çò qu'auien parlat, e comencèc a deishar anar crits, sorriscles, lèrmes ordinàries e extraordinàries, esquinçar vestits, chinar-se es peus e engarrapar-se es maishères. E quan siguec en estat prescrit, damb eth ròstre auriò coma eth safran e es peus desordenadi, anèc a presentar-se ara sua senhora Sett Zobeida e comencèc a deishar-se quèir as pès dera sua senhora tan longa coma ère, lançant un planh capable d'atrendir un còr de ròca.

En veir aquerò, Setr Zobeida, que ja auie entenut dera sua cramba es crits penetrants e es sorriscles de dò lançadi per Cana-de-Sucre de luenh, non dobtèc ja en veir en aqueth estat ara favorita Cana-de-Sucre, qu'era mòrt s'auie apoderat deth sòn espós Abul Hassan. Atau, donc, aclapada enquiath limit, li prodiguèc era madeisha guairi suenhs requerie eth sòn estat, e se la botèc enes jolhs, e artenhec tornar-la ara vida. Mès Cana-de-Sucre, desolada, e damb es uelhs banhadi de lèrmes, seguic gemegant e engarrapant-se e chinant-se es peus e picant-se es caròles, mentre alendaue entre somics eth nòm d'Abul Hassan. E acabèc en tot condar-li damb paraules entrebracades que pera net s'auie mòrt d'ua indigestion. E picant-se en pièch un darrèr còp, higec: "Ja non me rèste que morir-me jo tanben: Mès qu'Allà alongue fòrça era vida de nosta senhora!" E se deishèc quèir un còp mès as pès de Sett Zobeida; e s'estavanic de dolor.

En veir aquerò totes es hemnes comencèren a planher-se ath sòn entorn, e a apenar-se pera mòrt d'aqueth Abul Hassan que tant les auie divertit en vida damb es sues badinades e eth sòn bon umor.

E es sòns plors a alendades demostrèren a Cana-de-Sucre, que ja s'auie remetut a truca d'aigua de ròses que l'esposquèren, era part que cuelhien ena sua pena e dolor.

Per çò de Sett Zobeida, que tanben ploraue damb es hemnes dera sua seguida era mòrt d'Abul Hassan, acabèc en tot cridar ara tresorèra, dempús de totes es formules de dòu que se tien en semblables escadences, e li didec: "Vè-te'n de seguit a cuélher dera mia arca ua saca de dètz mil dinnars d'aur, e balha-se-les ara prauba, ara desolada Cana-de-Sucre, pr'amor de qué posque hèr que se celebren dignament es funeralhes deth sòn espós Abul Hassan!" E era tresorèra s'esdeguec a executar era orde e carguèc era saca d'aur ena esquia d'un eunuc que venguec a deishar-lo ena cramba d'Abul Hassan.

Dempús Sett Zobeida abracèc ara sua servidora e li prodiguèc paraules doces entà padegar-la. E l'acompanhèc entara gessuda en tot dider-li: "Qu'Allà te hèsque desbrembar era tua afliccion, ò Cana-de-Sucre! e guarisque es tues herides e alongue era tua vida tanti ans coma deishèc de víuer eth defuntat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes quaranta nauau net

Era didec:

"…Qu'Allà te hèsque desbrembar era tua afliccion, ò Cana-de-Sucre! e guarisque es tues herides e alongue era tua vida tanti ans coma deishèc de víuer eth defuntat!" E era desolada Cana-de-Sucre punèc era man dera sua senhora, plorant, e tornèc ena sua casa complètament soleta.

Entrèc, donc, ena cramba a on la demoraue Abul Hassan, tostemp estirat coma un mòrt e caperat en susari, e barrèc era pòrta en entrar, e comencèc per deishar anar ua arridalhada de bon auguri. E li didec a Abul Hassan: "Lhèua-te ja d'entre es mòrts, ò pair dera sagacitat! e vene a arrosegar damb jo aguesta saca frut dera tua malícia. Per Allà! que non serà aué quan morigam de hame!" E Abul Hassan, ajudat pera sua hemna, s'esdeguèc a trèir-se eth susari, e sautant sus ambdús pès, correc entà on ère era saca d'aur e l'arrosseguèc enquiath centre dera cramba, e se metec a dançar sus un solet pè.

Dempús d'aquerò s'acarèc damb era sua esposa e la felicitèc pera capitada, e li didec: "Mès aquerò encara non ei tot, ò hemna! Ara te tòque a tu morir-te coma ac è hèt jo e a jo me tòque guanhar era saca! E atau veiram se sò tant adreit damb eth califa coma n'as estat tu damb Sett Zobeida. Mès que cau qu'eth califa, que tant se divertic a cargue mèn en ua auta ocasión, sàpie ara que non ei solet eth que hè badinades! Mès non mos cau pèrder temps en paraules vanes! Au!, moris-te!"

E Abul Hassan acomodèc ara sua hemna en susari qu'era l'auie amortalhat abans, la botèc ath miei dera estança, en madeish lòc qu'eth auie estat estirat, li virèc es uelhs en direccion ara Meca e li recomanèc que non dèsse cap senhau de vida, encara que l'entenesse arribar. Hèt aquerò, se vestic de mala manèra, des.heiguec a mieges eth sòn turbant, se hereguèc es uelhs damb ceba entà hèr veir que ploraue abondosament, e en tot esquinçar-se eth vestit e chinar-se era barba e foter-se còps de punh en pièch, anèc ara cèrca deth califa qu'en aqueth moment ère ath miei deth divan, enrodat deth sòn gran visir Giafar, de Massrur e de diuèrsi camarlencs.

En veir en aqueth estat d'afliccion e d'inconsciéncia a Abul Hassan, que normaument ère tant alègre e despreocupat, eth califa arribèc ath limit der estonament e dera afliccion, e interrompent era session deth divan, se lheuèc e correc entà Abul Hassan, ath quau didec de seguit que li manifestèsse era causa deth sòn dolor. Mès Abul Hassan, qu'amiaue eth mocador enes uelhs, responec aumentant es plors e somics e deishant escapar des sòns pòts, fin finau, entre mil alendades e mil malaganes simulades, eth nòm de Cana-de-Sucre, mentre didie: "Ai! ò prauba Cana-de-Sucre! Ai! Ò malerosa! Qué serà de jo sense tu?"

En enténer aguestes paraules e aguestes alendades, eth califa comprenec qu'Abul Hassan venguie d'anonciar-li era mòrt dera sua esposa Cana-de-Sucre e quedèc extrèmament afectat. E li gesseren lèrmes des uelhs, e li didec a Abul Hassan, en tot botar un braç sus es sues espatles: "Qu'Allà l'age ena sua misericòrdia! E alongue es tòns dies damb toti es que li treigueren ad aguesta esclaua doça e encantadora. Te l'autregérem damb era fin de que siguesse entà tu motiu d'alegria, e vaquí ara que se torne motiu de dòu! Prauba Cana-de-Sucre!" E eth califa non podec mens que plorar. E se sequèc es uelhs damb eth mocador. E Giafar e es auti visirs e toti es presents plorèren tanben, e se sequèren es uelhs coma ac auie hèt eth califa.

Dempús assautèc ath califa era madeisha idia qu'a Sett Zobeida; e hec vier ath tresorèr, e li didec: "Compda de seguit entà Abul Hassan dètz mil dinnars d'aur entà despenes des funeralhes dera sua esposa! E hè que se les hesquen a vier en sòn apartament!" E eth tresorèr contestèc damb era audida e era aubediéncia e s'esdeguèc a executar era orde. E Abul Hassan, mès desolat que jamès, punèc era man ath califa e se retirèc somicant.

Quan arribèc ena cramba qu'en era lo demoraue Cana-de-Sucre, caperada tostemp damb eth susari, exclamèc: "Plan, donc, te penses que tu soleta as guanhat tantes monedes d'aur coma lèrmes as vessat? Guarda! Vaquí era mia saca!" E arrosseguèc era saca enquiath centre dera cramba e dempús d'ajudar a Cana-de-Sucre a gésser deth susari, li didec: "Plan!, mès encara non ei tot, ò hemna! Ara mos cau actuar de manèra que, quan se'n sàpien dera nosta estratagèma, non mos hescam a vier era colèra deth califa e de Sett Zobeida!

E vaqui, donc, çò que mos cau hèr… E comencèc a instruir a Cana-de-Sucre enes sues intencions sus er ahèr.

E aquerò ei çò que hè ada eri….

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes cinquantau net

Era didec:

… E aquerò ei çò que hè ada eri!

Per çò deth califa, quan auec acabat era session deth divan, qu'aqueth dia auie escuerçat, s'esdeguèc a vier damb Massrur en palai de Sett Zobeida entà balhar-li eth dòu pera mòrt dera sua esclaua favorita. E dauric era pòrta dera cramba dera sua esposa, e la vedec estirada en lhet enrodada des sues hemnes, que li secauen es uelhs e la consolauen. E s'apressèc ada era e li didec: "Ò hilha deth mèn soèr! pro que visques tanti ans coma se perderen entara tua prauba favorita Cana-de-Sucre!" En enténer aguest compliment Sett Zobeida, que demoraue era arribada deth califa entà acompanhar-li eth dòu pera mòrt d'Abul Hassan, quedèc extrèmanent estonada, e pensant qu'eth califa ère mau informat, exclamèc: "Que sigue preservada era vida dera mia favorita Cana-de-Sucre, ò Emir des Credents! Que me tòque a jo acompanhar-te eth dòu! Pro que subrevisques pendent fòrça temps ath tòn companh eth defuntat Abul Hassan! Se me ves tant afligida non ei que pera causa dera mòrt deth tòn amic, non pera de Cana-de-Sucre, que, benedit sigue Allà! gaudís de bona santat!"

En enténer aguestes paraules, eth califa, qu'auie motius entà pensar qu'ère ben informat dera vertat, non podec mens qu'arrir e en tot acarar-se damb Massrur, li didec: "Per Allà, Massrur! Qué te semblen aguestes paraules dera tua patrona? Vaquí qu'era, tan senada e prudenta normaument, a es madeishi desvaris qu'es autes hemnes. Be n'ei de vertat que, a tot darrèr, totes son parièr! Vengui a padegar-la, e vò apenar-me e enganhar-me en tot anonciar-me ua notícia faussa! Plan, donc, parla-li tu! E ditz-li çò que vederes e enteneres coma jo! Dilhèu càmbie alavetz de tactica e non sage ja d'enganhar-mos. E entà aubedir ath califa, Massrur li didec ara princessa: "Ò Senhora mia! eth nòste Emir des Credents qu'a rason! Abul Hassan gaudís de bona santat e de fòrces excellentes, encara que deplore era pèrta dera sua esposa Cana-de-Sucre, era tua favorita, mòrta anet d'ua indigestion. Pr'amor que te cau saber qu'Abul Hassan ven de gésser hè un instant deth divan, a on a vengut a anonciar-mos, eth madeish, era mòrt dera sua esposa. E se n'a anat entara sua casa plan desolat, e gratificat, gràcies ara generositat deth nòste patron, damb ua saca de dètz mil dinnars d'aur entàs despenes des funeralhes.

Aguestes paraules de Massrur, luenh de convéncer a Sett Zobeida, non heren senon confirmar-la ena credença de qué eth califa auie talents de trufaria, e exclamèc: "`Per Allà, ò Emir des Credents! que non ei aué eth dia mès avient entà badinades! Pro sai jo çò que digui! E era mia tresorèra te diderà çò que me còsten es funeralhes d'Abul Hassan. Que serie milhor que cuelhéssem partida deth dòu dera nòsta esclaua en sòrta d'arrir sense sen, coma ac hèm ara!" E en enténer aguestes paraules, eth califa sentec que lo cuelhie era colèra, e exclamèc: "Qué dides, ò hilha deth soèr! Per Allà! Qu'ei que

t'as tornat hòla entà díder semblables causes? Te digui que qui s'a mòrt ei Cana-de-Sucre! E ath delà, non mos cau discutir sus er ahèr, donques que de seguit te vau a dar ua pròva de çò que digui!" E se seiguec en divan e s'acarèc damb Massrur, e li didec: "Encara que non me calen mès pròves qu'es que ja coneishi, vè-te'n en apartament d'Abul Hassan entà veir quin des dus esposi ei eth mòrt! E torna de seguit a dider-mos çò que sigue!" E mentre Massrur s'esdegaue a executar era orde, eth califa s'acarèc damb Sett Zobeida, e li didec: "Ò hilha deth soèr! ara vam a veir se qui des dus a rason! Mès deth moment que persutes d'aguesta manèra en ua causa tan clara, vau a apostar en contra tua çò que volgues!"

Era contestèc: "Qu'accèpti era apòsta! e vau a apostar aquerò que mès m'agrade deth mon, qu'ei eth mèn pabilhon de pintures, contra aquerò que tu me volgues prepausar, encara que sigue de pòc valor!" E eth didec: "Contra era tua apòsta boti çò que mès me shaute deth mon, qu'ei eth mèn palai d'esvagament! E me pensi que d'aguesta manèra non abusi! Pr'amor qu'eth mèn palai d'esvagament ei superior en molt, peth sòn valor e era sua beresa, ath pabilhon de pintures!"

Sett Zobeida contestèc plan anujada: "Que non se tracte de saber ara s'eth tòn palai ei superior ath mèn pabilhon! Ath delà, non auries mès qu'escotar çò que se ditz darrèr tòn. Mès abans auem de sancionar era nòsta apòsta. Sigue, donc era Fatilha entre nosati!" E didec eth califa: "Plan, donc, sigue era Fatilha deth Koran entre nosati!" E recitèren ath còp eth capitol liminar deth libre sant entà sagerar era sua apòsta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes cinquanta unau net

Era didec:

… E recitèren ath còp eth capitol liminar deth libre sant entà sagerar era sua apòsta. E ath miei d'un silenci ostil, demorèren era tornada deth pòrta simitarra Massrur. E vaquí çò que hè ada eri!

Per çò d'Abul Hassan, qu'ère ara demora entà saber-se'n de çò qu'anaue a arribar, vedec de luenh auançar a Massrur e comprenec eth prepaus que lo guidaue. E li didec a Cana-de-Sucre: "Ò Cana-de-Sucre!, vaquí que Massrur ven de dret entara nòsta casa! Solide l'an ordenat vier per çò deth desacord que segurament a surgentat entre eth califa e Sett Zobeida sus era nòsta mòrt. Hè lèu a hèr-te era mòrta un còp mès, pr'amor de que t'amortalha jo sense demora!" E de seguit se hec era mòrta Cana-de-Sucre e Abul Hassan l'amortalhèc damb et susari e la botèc coma eth prumèr viatge entà sèir-se de seguit ath sòn costat, damb eth turbant des.hèit, era cara longa e eth mocador enes uelhs.

En aqueth madeish moment entrèc Massrur. E en veir a Cana-de-Sucre amortalhada ath miei dera cramba e a Abul Hassan negat ena desesperacion, non podec mens qu'emocionar-se e didec: "Que non i a mès Diu qu'Allà! Qu'ei grana era mia afliccion per tu, ò Cana-de-Sucre, fraia nòsta! Ò tu, antan tan gentila e tan doça! Guaire dolorós

entà toti nosati ei eth tòn destin! E guaire rapida siguec entà tu era orde de retornar entad Aqueth que t'a creat! Pro que t'autrege, aumens, era sua compasion e era sua gràcia eth Retribuidor!"

Dempús punèc a Abul Hassan e s'esdeguèc a dider-se adiu d'eth, plan trist, pr'amor de vier a balhar compdes ath califa de çò qu'auie comprovat. E non l'ère desagradiu hèr veir atau a Sett Zobeida guaire obstinada ère e guaire enganhada ère en contradíder ath califa.

Entrèc, donc, en apartament de Zobeida e dempús d'auer punat era tèrra entre es sues mans, didec: "Allà alongue era vida dera nòsta senhora! Era defuntada ei amortalhada ath miei dera cramba, e ja amie eth còs holat dejós deth susari, e putz. Per çò deth praube Abul Hassan, me semble que non suberviuerà ara sua esposa!"

En enténer aguestes paraules de Massrur, eth califa se desliurec d'un pes e s'alegrèc infinitament; dempús, acarant-se damb Sett Zobeida, que s'auie botat auriòla, li didec: "Ò hilha deth soèr! Qué demores ara entà cridar ar escrivan qu'a d'inscríuer ath mèn nòm eth pabilhon de pintures?"

Mès Sett Zobeida comencèc a injuriar a Massrur, e ar arràs dera indignacion, li didec ath califa: "Com pòs auer confiança enes paraules d'aguest eunuc mentidèr e hilh de mentidèr? Dilhèu non è vist jo aciu, jo madeisha, e es mies esclaues l'an vist damb jo hè ua ora, ara mia favorita Cana-de-Sucre que ploraue desolada era mòrt d'Abul Hassan?" E en tot ahiscar-se damb es sues pròpries paraules, li lancèc era babocha en cap de Massrur, e li didec: "Ges d'aciu, ò hilh de gosset!" E Massrur, mès estupefacte encara qu'eth califa, non volec anujar mès ara sua patrona e inclinant-se pera cintura, s'esdeguèc a anar-se'n, botjant eth cap.

Alavetz, plia de colèra, Sett Zobeida s'acarèc damb eth califa, e li didec: "Ò Emir des Credents! Jamès me pensè qu'un dia te meteries d'acòrd damb aguest eunuc entà dar-me un desengust tan gran e hèr-me creir çò que non ei! Donques que non n'è cap de dobte que çò que t'a condat Massrur ac auetz maquinat per auança damb er in de desengustar-me. Ça que la, entà provar-te de manèra segura que sò jo era qu'a rason, jo tanben vau a enviar a quauquarrés entà que veigue qui de nosati a perdut era apòsta. E s'ès tu qui ditz era vertat, serè ua insensata, e totes es mies hemnes seràn tant insensates coma era sua patrona! Se, peth contrari, sò jo qui a rason, voi que, ath delà des guanhs dera apòsta, m'autreges eth cap der impertinent eunuc de peish."

Eth califa, que sabie per experiéncia pròpria guaire irritabla ère era sua cosia, balhèc de seguit eth sòn consentiment a tot aquerò qu'era li demanaue. E Sett Zobeida hec presentar-se de seguit ara anciana hilhuquèra que l'auie elevat e qu'en era auie tota era sua confiança, e li didec: "Ò hilhuquèra! Vè-te'n ara ena casa d'Abul Hassan, eth companh deth nòste califa, e simplament guarda se qui s'a mòrt ena casa, s'Abul Hassan o era sua esposa Cana-de-Sucre. E torna de seguit a condar-me çò qu'ages vist!"

E era hilhuquèra contestèc damb era audida e era aubedíencia e a maugrat des sues cames vielhes, pressèc eth pas en direccion ara casa d'Abul Hassan. Mès Abul Hassan, que susvelhaue constantament es va-e-veni entara sua casa, aubirèc de luenh ara anciana hilhuquèra, que s'apressaue damb dificultats; e comprenec per qué l'auien enviat, e s'acarèc ara sua esposa, e exclamèc arrint: "Ò Cana-de-Sucre! Que ja sò mòrt!...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes cinquanta dusau net

Era didec:

"… Ò Cana-de-Sucre! Que ja sò mòrt!" E coma que non auie temps a pèrder, s'amortalhèc eth madeish damb eth susari e s'estirèc en tèrra damb es uelhs viradi entara Meca. E Cana-de-Sucre li botèc eth turbant sus era cara; e damb era cabeladura esperludada comencèc a picar-se es caròles e eth pièch, deishant anar crits de dòu. E en aqueth moment entrèc era anciana hilhuquèra. E vedec çò que vedec! E s'apressèc plan trista ara desolada Cana-de-Sucre, e li didec: "Qu'Allà t'autrege sus eth tòn cap es ans que se perderen entath defuntat! Ai, hilha mia Cana-de-Sucre! Que ja ès soleta ena veudetat ath miei dera tua joenessa! Qué serà de tu sense Abul Hassan, ò Cana-de-Sucre?" E s'estèc plorant damb era bèth temps. Dempús li didec: "Hilha mia, me cau deishar-te, plan a despièt mèn; mès è de tornar ara prèssa damb era mia senhora Sett Zobeida entà desliurar-la dera aflictiva inquietud que l'a negat aguest mentidèr descarat, er eunuc Massrur, que li didec qu'ères tu era mòrta en sòrta d'Abul Hassan!" E Cana-de-Sucre, gemegant, didec: "Pro qu'auesse volgut Allà, ò mair mia! qu'auesse dit era vertat aguest eunuc. Que non seria alavetz en tot plorar coma ara! Mès que non se tardarà guaire era mia ora! Deman, a mès tardar, m'acogaràn, mòrta de dolor!" E dident aguestes paraules, s'estarnèc en somics, alendades e planhs. E mès atrendida que jamès, era hilhuquèra la punèc un aute còp e gessec tot doç entà non shordar-la, e barrèc era pòrta ath sòn darrèr. E l'anèc a condar ara sua senhora çò qu'auie vist e entenut. E quan acabèc de parlar, se seiguec, mancada d'alend per çò de molt qu'auie trabalhat ena sua auançada edat.

Quan Sett Zobeida entenec era narracion dera sua hilhuquèra, s'acarèc, capinauta, damb eth califa, e li didec: "Abans qu'arren, cau penjar ath tòn esclau Massrur, aguest eunuc impertinent." E ar arràs dera perplexitat, eth califa hec vier ena sua preséncia a Massrur, e lo guardèc anujat e volec repotegar-li era sua mentida. Mès que non li balhèc temps Sett Zobeida. Excitada pera preséncia de Massrur, s'acarèc damb era sua hilhuquèra, e li didec: "Torna a díder, ò hilhuquèra!, dauant d'aguest hilh de gosset, çò que vies de dider-mos!" E era hilhuquèra, qu'encara non s'auie remetut deth tot, se vedec obligada a repetir era sua relacion dauant de Massrur, que, irritat pes sues paraules, non podec mens que cridar-li, a maugrat dera preséncia deth califa e de Sett Zobeida: "A vielha desdentada! Com gauses mentir tant impudicament e envilir es tòns peus blanqui? Qu'ei que vòs hèr-me creir que non è vist damb es mèns pròpris uelhs a Cana-de-Sucre mòrta e amortalhada?" E era hilhuquèra, sufocada, auancèc eth cap damb ràbia, e li cridèc:

“Tu solet ès eth mentidèr, ò nere de betum! Que non t’aurien de penjar, senon talhar-te a bocins e hér-te minjar era tua pròpria carn!”

E repliquèc Massrur: “Cara-te, vielha repapiaira! Vè-te’n a condar es tues istòries as joenes deth harem!” Mès Sett Zobeida, furiosa dauant dera insoléncia de Massrur, s’estarnèc en somics, en tot lançar-li en cap es coishins, es veires, es gèrles e es tamborets e l’escopic en ròstre e acabèc en tot deishar-se quèir en sòn lhet, plorant.

Quan eth califa auec vist e entenut tot aquerò, arribèc ar arràs dera perplexitat e fotec un còp de paumet, e didec: “Per Allà! que non solet ei Massrur eth mentidèr! Jo tanben sò un mentidèr, e era hilhuquèra tanben ei ua mentidèra, e tu tanben ès ua mentidèra, ò hilha deth soèr!” Dempús joquèc eth cap e non didec arren mès. Mès, ath cap d’ua ora de temps, lheuèc eth cap e didec: “Per Allà! que mos cau saber era vertat ara! Era soleta causa que mos rèste hèr ei vier ena casa d’Abul Hassan, entà veir damb es nòsti pròpris uelhs qui de toti nosati ei eth mentidèr e qui ei eth veraç!” E se lheuèc e li preguèc a Sett Zobeida que l’acompanhèsse; e seguit de Massrur, dera hilhuquèra e dera multitud de hemnes se filèc de cap ar apartament d’Abul Hassan.

E vaquí qu’en veir apressar-se aquera seguida, Cana-de-Sucre non podec mens qu’enquimerar-se e emocionar-se fòrça, encara qu’Abul Hassan ja l’auie prevengut per auança de qué era causa aurie ua bona fin, e exclamèc: “Per Allà! non tostemp que què era gèrla quede sancera!” Mès Abul Hassan se metec a arrir, e didec: “Morim-mos es dus, ò Cana-de-Sucre!” E estirèc en solèr ara sua hemna e l’amortalhèc damb eth susari, se metec eth madeish en ua pèça de seda que treiguec deth còfre e s’estirèc ath costat d’era, sense desbrembar-se’n de botar-se eth turbant sus era cara sivans eth rite. E a penes auec acabat es sòns preparatius, era seguida entrèc ena sala.

Quan eth califa e Sett Zobeida vederen er espectacle funèbre que se presentaue dauant des sòns uelhs, se quedèren immobils e mudi. E Sett Zobeida, que tantes emocions en tan pòc de temps l’auien capvirat complètament, se metec de pic esblancossida, deishèc anar un gran crit e queiguec estavanida enes braci des sues hemnes. E quan se remetec, vessèc un torrent de lèrmes e exclamèc: “Ai de tu, ò Cana-de-Sucre! non poderes subervíuer ath tòn espós, e t’as mòrt de pena!” Mès eth califa, que non volie entener-li aquerò e que, ath delà, ploraue tanben era mòrt deth sòn amic Abul Hassan, s’acarèc damb Sett Zobeida e li didec: “Non, per Allà! Que non ei Cana-de-Sucre qui s’a mòrt de pena, senon eth praube Abul Hassan que non podec subervíuer ara sua esposa! Aquesta qu’ei era vertat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes cinquanta tresau net

Era didec:

… Mès eth califa, que non volie entener-li aquerò e que, ath delà, ploraue tanben era mòrt deth sòn amic Abul Hassan, s’acarèc damb Sett Zobeida e li didec: “Non, per

Allà! Que non ei Cana-de-Sucre qui s'a mòrt de pena, senon eth praube Abul Hassan que non podec subervíuer ara sua esposa! Aquesta qu'ei era vertat!" E higec: "E vaquí que plores e t'estavanisses pr'amor que te penses qu'as rason!" E contestèc Sett Zobeida: "E a tu te semble qu'as rason, a maugrat mèn, pr'amor qu'aguest maudit esclau a mentit." E higec: "Plan, donc, mès a on son es sirvents d'Abul Hassan? Que vagen a cercar-les ja! e coma qu'an amortalhat as sòns patrons, eri mos dideràn se quin des dus moric prumèr e qui moric de pena!" E didec eth califa: "Qu'as rason, ò hilha mia! e per Allà, que prometi dètz mil dinnars d'aur ad aqueth que me balhe era notícia!"

Mès a penes auec prononciat aguestes paraules eth califa, quan s'entenec ua votz que gessie de dejós deth susari dera dreta, e didie: "Que me compden es dètz mil dinnars, donques que l'anóncii ath nòste senhor eth califa, que sò jo, Abul Hassan qui se moric dusau, de dolor plan!"

En enténer aquera votz, Sett Zobeida e es hemnes, cuehudes d'espant, lancèren un crit e se precipitèren entara pòrta, mentre que, ath contrari, eth califa, que comprenec de seguit era jogalha d'Abul Hassan, arrie de tau manèra, que queiguec de cu ath miei dera sala, e exclamèc: "Per Allà, *ya Abul Hassan*, qu'ara sò jo qui va a morir-se a truca d'arrir!" Dempús, quan eth califa acabèc d'arrir e Sett Zobeida se remetec deth sòn terror, Abul Hassan e Cana-de-Sucre gesseren deth susari, e ath miei des arridalhes de toti, decidiren condar eth motiu que les possèc a hèr aquera badinada. Abul Hassan se lancèc as pès deth califa; e Cana-de-Sucre punèc es pès dera sua patrona e ambdús demanèren perdon damb accent empenaït. E higec Abul Hassan: "Mentre siguí fradint, ò Emir des Credents! mespredè es sòs. Mès aguesta Cana-de-Sucre, que deui ara tua generositat, a tanta hame, que se minge es saques damb eth sòn contengut e per Allà, qu'ei capabla d'avalar-se tot eth tresòr deth califa amassa damb eth tresorèr!" E eth califa e Sett Zobeida se meteren a arrir un aute còp. E perdonèren a ambdús e heren qu'ara seguida les compdessen es dètz mil dinnars que guanhèc damb era sua responsa Abul Hassan, e ath delà uns auti dètz mil per auer-se desliurat dera mòrt. Dempús d'aquerò, eth califa, qu'aquera comèdia l'auie hèt ocupar-se des despenes e des necessitats d'Abul Hassan, non volec qu'eth sòn amic manquèsse d'un pagament fixe en avier. E balhèc era orde ath sòn tresorèr entà que cada mes li paguèssen emoluments parièrs as deth sòn gran visir. E damb mès desirs qu'abans, volec tanben qu'Abul Hassan siguesse estant eth sòn amic intim e companh de copa. E viueren toti era mès deliciosa vida enquia qu'arribèc era Separadora d'amics, era Destructora de palais, era Constructora de hòsses, era Inexorabla, era Inevitabla!

E quan aquera net Schahrazada acabèc de condar aguesta istòria, li didec ath rei Schahriar: "Aquerò ei tot çò que sai, ò rei! sus er Dormit Desvelhat. Mès, se m'ac permetes, te vau a condar ua auta istòria que depasse en molt e en toti es sensi ara que vies d'enténer."

E didec eth rei Schahriar: "Abans de permetè'c, voi que me digues eth titol d'aguesta istòria, Schahrazada" Era didec: "Qu'ei era istòria des **Amors de Zein Al-Mawassif**!" E didec eth: "E quina istòria ei aguetsa que non coneishi?"

Schahrazada arric, e li didec:

Es Amors de Zein Al-Mawassif

Me n'è sabut, ò rei afortunat! qu'enes edats e enes ans de hè fòrça temps, i auie un joen de çò mès beròi, que se cridaue Anís, e que solide ère eth mès ric, eth mès generós, eth mès delicat, eth mès excellent e eth mès deliciós deth sòn temps. E coma que, ath delà, li shautaue tot aquerò que i a de gustós ena tèrra, es hemnes, es amics, eth bon minjar, era poesia, e era musica, es perhums, es jardins, es banhs, es passegi e toti es plasers, viuie damb eth repaus dera vida erosa.

Ua tarde, eth beròi Anís dormie ua agradiua meddiada, coma auie per costum, e estirat jos un carobièr deth sòn jardin. E auec un saunei qu'en eth se vedec jogant damb quate beròis audèths e ua paloma d'ua blancor enludernanta. E sentie un gran plaser en amorassar-les, alisant eth sòn plumatge e punant-les, quan un gran corvàs molt lèg se lancèc de pic sus era paloma, damb eth bèc menaçaire, en tot escampilhar as sòns camarades, es quate audeths tan beròis. E Anís se desvelhèc fòrça afectat, e se lheuèc e anèc ara cèrca de quauquarrés que l'expliquèsse eth significat d'aqueth saunei. Mès caminèc pendent fòrça temps sense trapar ad arrés. E pensau ja tornar ena sua casa quan passèc pes entorns d'ua casa de magnific aspècte, que d'era entenec que, en apressar-se eth, se lheuaue ua votz de hemna, encantadora e melancolica e que cantaue aguesti vèrsi:

Era doça auròra deth maitin fresc esmò eth còr des enamoradi! Mès ei eth mèn còr captiu eth liure còr des enamoradi?

Ò frescor des maitins! Padeguères bèth còp un amor parièr ad aqueth que sent eth mèn còr per un joen cèrvi, mès delicat qu'era flexibla rama de ban?

E Anís sentèc que li penetrauen ena ama es accents d'aquera votz; e ahiscat peth desir de conéisher ara que la possedie, s'apressèc ara pòrta, qu'ère miei dubèrta, e guardèc ath laguens. E vedec un jardin magnific a on se perdien es guardades en pertèrres armoniosi, carrèrs florits e bòsqui de ròses, gensemins, violetes, narcisi e d'autes mil flors, abitadi per un pòble cantaire jos eth cèu d'Allà.

Atau, donc, atirat pera puretat d'aqueri lòcs, Anis non trantalhèc a passar era pòrta e entrar en jardin. E ath hons dera espessor, entath finau d'ua avenguda talhada per tres arcs, aubirèc un grop blanc de joeni en libertat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes cinquanta cincau net

Era didec:

… E ath hons dera espessor, entath finau d'ua avenguda talhada per tres arcs, aubirèc un grop blanc de joeni en libertat. E anèc entad aqueth costat e arribèc en prumèr arc, qu'en eth i auie ua inscripcion gravada damb caractèrs de color rogenc:

Ò casa! Pro que non passe jamès eth tòn lumedan era tristesa, ne jamès pese eth temps sus eth cap des tòns abitants.

Pro que dures etèrnament, ò casa! entà daurir es pòrtes ara ospitalitat, e jamès sigues massa estreta entà amics!

E arribèc en dusau arc e liegec en eth aguesta inscripcion gravada en letres d'aur:

Ò casa de gòi! Pro que dures tant de temps com an de gaudir es tòns bòsqui damb era armonia des tòns audèths!

Qu'es perhums dera amistat t'embalssamen tant de temps coma an de languir es tues flors per çò de saber-se'n tan beròies! E qu'es tòns possessors visquen ena serenor tant de temps coma an de veir as sòns arbes madurar es sòns fruts, e an de lúder naues esteles ena vòuta des cèus!

E arribèc d'aguesta sòrta dejós deth tresau arc, qu'en eth liegec aguesti vèrsi gravadi en caractèrs blus:

Ò casa de luxe e de glòria! Pro que t'eternizes ena tua beresa jos era cauda lum e es tenèbres doces, a despièt deth temps e des cambiaments!

Quan auec passat eth darrèr arc, arribèc ath finau dera avenguda; e dauant d'eth, ath pè des gradons de marme qu'amiauen entara casa, vedec a ua joena que deuie auer mès de catorze ans, mès solide non auie complit es quinze ans. E ère estirada en un tapís de velot e emparada en coishins. E l'enrodauen e èren jos es sues ordes d'autes quate joenes. E ère beròia e blanca coma era lua, damb celhes pures e tan delicades coma un arc format en musc preciós, damb uelhs grani e neri, cargadi d'exterminacions e d'assassinats, damb ua boca de corau tan petita coma un nòde muscat e damb un menton que didie perfèctament: "Que sò aciu!" E sense discusion aurie usclat d'amor damb tanti encantaments as còrs mès hereds e mès endurits.

Atau, donc, eth beròi Anís s'auancèc entara beròia joena, s'inclinèc enquiath solèr, se hec a vier era man en còr, enes pòts e en front, e didec: "Salutacions, ò sobeirana des pures!" Mès era li responec: "Com gausères, ò joen impertinent! entrar en un lòc proïbit e que non te pertanh?" Eth contestèc: "Ò senhora mia! Eth tòrt non ei mèn, senon tòn e d'aguest jardin! Pera pòrta dubèrta è vist aguest jardin damb es sòns pertèrres de flors, es sòns gensemins, es sòns mirtes e es sues violetes, e è vist que tot eth jardin damb es sòns pertèrres e es sues flors s'inclinaue dauant dera lua de beresa que se seiguie aciu madeish a on tu te trapes! E era mia anma non podec tier eth desir que la possaue a vier e a inclinar-se e rénder omenatge damb es flors e es audèths!"

Era joena se metec a arrir, e li didec: “Com te crides?” E didec eth: “Eth tòn esclau Anís, ò senhora mia!” Didec era: “M’agrades infinitament, *ya Anís*! Vene a sèir-te ath mèn costat!”

Lo hec, donc, sèir-se ath sòn costat, e li didec: “*Ya Anís*! qu’è talents de esvagar-me un shinhau! Sabes hèr as escacs?” Didec eth: “Plan que òc!” E era li hec un senhau a ua des joenes, que de seguit les hec a vier eth taulèr d’eben e evòri damb cantoades d’aur, e es peons der escacs èren ròis e blancs. E li preguntèc era: “Vòs es ròis o es blancs?” Eth contestèc: “Per Allà, ò senhora mia! que me cau cuélher es blancs pr’amor qu’es ròis an eth color des gasèles e per aguesta retirada e per moltes autes mès, s’adapten a tu perfèctament.” Era didec: “Que pòt èster!” E se metec a apraiar es peons.

E comencèc eth jòc.

Mès Anís, que prestaue mès atencion as encantaments dera joena qu’as peons der escacs e se sentie cuelhut enquiar extasi pera beresa des mans d’era, qu’èren semblables ara pasta d’amelha, e pera elegància e finor des sòns dits, comparables ath canfre blanc. E acabèc en tot exclamar: “Com vau a poder, ò senhora mia! jogar sense perilh contra uns dits atau?” Mès era li contestèc negada en sòn jòc: “Escac ath rei! Escac ath rei!, *ya Anís!* Qu’as perdut!”

Dempús, coma que vedie qu’Anís non prestaue atencion ath jòc, li didec: “Entà que te tengues mès atentiuament ath jòc, Anís, vam a jogar en cada partida ua apòsta de cent dinnars!”

Eth contestèc: “Plan ben!” E apraièc es peons. Dera sua part, era joena, que se cridaue Zein Al-Mawassif, se treiguec en aqueth moment eth vel de seda que li caperaue es peus, e apareishec coma ua ludenta colomna de lum. E Anís, que non artenhie hèr enlà es sues guardades dera contrincanta, seguie sense encuedar-se’n de çò que hège: tan lèu agarraue es peons ròis en sòrta des blancs, coma les botjae mau, de sòrta que perdec cinc partides seguides de cent dinnars cada ua. E li didec Zein Al-Mawassif: “Ja veigui que non ès mès atentiu qu’abans. Joguem ua apòsta mès nauta! A mil dinnars era partida!” Mès Anís, a maugrat dera soma jogada, non se comportèc milhor; e perdec era partida. Alavetz li didec era: “Joguem tot eth tòn aur contra tot eth mèn aur!” Acceptèc eth e perdec. Alavetz se joguèc es sues botigues, es sues cases, es sòns jardins e es sòns esclaus e les perdec un darrèr der aute. E ja non li restaue arren entre mans.

Alavetz Zein Al-Mawassif s’acarèc ada eth e li didec: “Qu’ès un insensat, Anís! e non voi que te n’ages d’empenaïr d’auer entrat en mèn jardin, e d’auer hèt amistat damb jo. T’entorni, donc, tot çò que perderes! Lhèua-te, Anís, e vè-te’n en patz per a on vengueres!” Mès Anís contestèc: “Non, per Allà, ò sobeirana mia! que m’ei parièr tot aquerò qu’è perdut. E se me demanes era mia vida, te pertanherà de seguit. Mès, se te platz! non m’obligues a abandonar-te!”

Era didec: “Donques que non vòs recuperar aquerò qu’as perdut, vè-te’n, aumens, a cercar ath kadi e as testimònis, e hèr-les a vier aciu entà que redigisquen ua donacion

coma cau de çò que t'è guanhat!" E anèc Anis a cercar ath kadí e as testimònis. E eth kadí, encara qu'ere a mand de qué li queiguesse era pluma d'entre es dits en veir era beresa de Zei Al-Mawassif redigic era acta de donacion e botèc en era es sagèths des dus testimònis.

Dempus se n'anèc…

Mès quan arribèc era sies centes cinquanta siesau net

Era didec:

… E eth kadí, encara qu'ere a mand de qué li queiguesse era pluma d'entre es dits en veir era beresa de Zei Al-Mawassif redigic era acta de donacion e botèc en era es sagèths des dus testimònis.

Dempús se n'anèc.

Alavetz Zei Al-Mawassif s'acarèc damb Anís e li didec, arrint: "Ara ja te'n pòs anar, Anís. Que ja non mos coneishem!" Didec eth: "Ò sobeirana mia!, vas a deishar-me partir sense era satisfaccion deth desir?" Era didec: "Damb plaser accedirè ad aquerò que volgues, Anís; mès encara me rèste demanar-te quauquarren! Encara m'auràs d'amiar quate veishigues de musc blos, quate onzes d'ambre gris, quate mil pèces de brocat d'aur dera milhor qualitat e quate mules apraiades!" Didec eth: "Per dessús deth mèn cap, ò senhora mia!"

Era preguntèc: "E com t'ac vas a hèr se non as arren?" Didec eth: "Allà provedirà! Qu'è amics que me prestaràn toti es sòs que me calgue." Era didec: "Alavetz hè lèu a hèr-me a vier çò que t'è demanat." E Anís, sense dobtar qu'es sòns amics l'ajudarien, gessec entà cercar-les.

Alavetz Zein Al-Mawassif li didec a ua des sues hemnes, que se cridaue Hubub. "Vè-t'en ath sòn darrèr, ò Hubub! e espia-lo. E quan veigues que toti es amics qu'a parlat se remissen a ajudar-lo e lo refusen damb quinsevolh desencusa, t'apressaràs ada eth, e li dideràs: "ò patron mèn, Anis! era mia patrona Zei Al-Mawassif me mane entà que te diga que vò veder-te de seguit." E te lo haràs a vier damb tu, e lo haràs passar ena sala de recepcion. E alavetz se passarà çò que s'age de passar!"

E Hubub contestèc damb era audida e era aubediéncia e s'esdeguèc a gésser darrèr d'Anís e seguir es sòns passi.

Per çò de Zein Al-Nawassif entrèc ena sua casa e anèc en hammam entà cuélher un banh. E dempús deth banh, es joenes li prodiguèren es suenhs que requerís ua portadura extraordinària; dempús depilèren çò qu'auien de depilar, hereguèren çò qu'auien de heregar; alonguèren çò qu'auiien d'alongar e sarrèren çò qu'auien de sarrar. Dempús la vestiren damb ua ròba de brodat d'aur fin, e li botèren en cap ua placa de plata entà que li servisse de supòrt a ua rica diadèma de pèrles que per darrèr se hège un nud damb es dues puntes, ornades cada ua damb un robin dera mida d'un ueu de paloma, e li

queiguien pes espatles enludernantes coma era plata vèrge. Dempús acabèren de pientar es sòn peus neri, perhumadi de musc e d'ambre, e li heren ues trenes que l'arribauen enquias pès. E quan acabèren d'ornar-la, e quedec coma ua nauèth maridada, se lancèren as sòn pès, e li dideren damb votz tremolosa d'admiracion: "Allà te sauve en tòn esplendor, ò patrona nòsta Zein Al-Mawassif! E aluenhe de tu entà tostemp era guardada des envejosi, e te protegisque deth mau de uelh!" E mentre era ensajaue ena sua cramba ua forma galharda de caminar, non deishèren de hèr-li mil e mil compliments des deth hons dera sua anma.

Mentretant, tornèc era joena Hubub damb eth beròi Anís, que se hec a vier quan es sòns amics li refusèren era ajuda. E lo hec passar ena sala a on se trapaue era sua patrona Zein- Al-Mawassif.

Quan eth beròi Anís vedec a Zein Al-Mawassif damb tot er esplendor dera sua beresa, se posèc, enludernat, e se preguntèc: "Mès ei era, o ua des nauèth maridades que solet se ven en paradís?" E Zein Al-Mawassif, contenta der efecte costat en Anís, anèc entada eth arrint, lo cuelhec dera man e l'amièc entath divan ample e baish que se seiguie era, e lo hec sèir ath sòn costat. Dempús ordenèc per gèsti as sues hemnes que se hessen a vier ua taula grana e baisha, hèta d'un solet tròç de plata, e qu'en era i auie gravadi aguesti vèrsi gastronomics:

Cala era culhèra enes sausses granes, e alègra es tòns uelhs e alègra eth tòn còr damb totes aguestes essències admirables e variades!

Rostits e fregits, confitures e gelats, compòtes ar aire liure o ath horn!

Ò catles! ò porets! ò capons! vos adòri!

E vosati, anhèths alimentadi pendent tant de temps de pistaches e ara farcidi d'arradims en aguesta plata, ò excelléncies!

Enara que non ajatz ales coma es catles e es porets e es capons, m'agradatz fòrça!

Per çò de tu, ò kabab ara grasilha, qu'Allà te benedigue! Jamès me veirà eth tòn color daurat dider-te que non!

E tu, ò salada de verdura, qu'en aguesta escudèla beues era anma madeisha des olivèrs, te pertanh eth mèn esperit, ò amiga mia!

Ara vista d'aguest parelh de peishi caladi ath hons dera sièta sus menta fresca, t'estrementisses de plaser en mèn pièch, ò còr mèn!

E tu, afortunada boca mia, cara e sónia que minges aguestes delicies que d'eres entà tostemp ne parlaràn es annaus!

Alavetz es joenes les mestrèren es minjars perhumats. E ambdús mingèren amassa enquia assadorar-se e s'adociren. E se heren a vier es flascons de vin, e beueren ambdús ena madisha copa. E Zei Al-Mawassif s'inclinèc entà Anís, e li didec: "Vaquí qu'auem

minjat amassa eth pan e era sau, e ja ès eth mèn òste! Non te penses, donc, que vau a quedar-me ara damb era mendre causa d'aquerò que t'a pertanhut. Atau, donc, ac volgues o non, t'entorni tot aquerò que t'è guanhat!" E Anís non auec mès remèdi qu'acceptar coma present es bens que l'auien pertanhut. E se lancèc as pès dera joena e l'exprimic era sua gratitud. Mès era se lheuèc, e li didec: "Se vertadèrament, Anís, vòs agraïr-me aguest don, non te cau que seguir-me enquiath mèn lhet. E aquiu me demostraràs positivament s'ès un gran jogaire d'escacs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes cinquanta ueitau net

Era didec:

"…non te cau que seguir-me enquiath mèn lhet. E aquiu me demostraràs positivament s'ès un gran jogaire d'escacs!" E sautant sus es dus pès, contestèc Anís: "Per Allà, ò senhora mia! qu'en lhet vas a veir se com eth rei blanc depasse as cavalièrs!" E dident aguestes paraules, la cuelhec en braça, e cargat damb aquera lua, correc entara cramba, qu'era sua pòrta li dauric era sirventa Hubub. E aquiu joguèc damb era joena ua partida d'*escacs* seguint es règles d'un art consumat, e hec que la seguisse ua dusau partida e ua tresau partida, e atau succesivament enquiara quinzau partida, en tot hèr que se portèsse tan ben eth *rei* en toti es assauts, qu'era joena, meravilhada e sense alend, li calec dar-se per vençuda, e exclamèc: "Que guanhères, ò capitan des lances e des cavalièrs!" Dempús higec: "Per Allà sus tu, ò senhor mèn! ditz-li ath *rei* que descanse!" E se lheuèc arrint e metec punt e finau, per aquera net, as partides d'*escacs*.

Alavetz, nadant damb anma e còs en ocean des delícies, descasèren un moment, un enes braci der aute. E Zein Al-Mawassif li didec a Anís: "Qu'a arribat era ora deth repaus ben guanhat, ò invencible Anís! Mès, entà jutjar encara milhor eth tòn valor, voi saber per tu madeish s'en art des vèrsi ès tant excellent coma en jòc d'*escacs*. Pories, donc, ordenar ritmicament es diuèrsi episòdes deth nòste encontre e deth nòste jòc, de sòrta que mos quedèssen ena memòria?" E contestèc Anís: "Era causa qu'ei plan simpla entà jo, ò senhora mia!" E se seiguec en lhet perhumat e mentre Zein Al-Mawassif li passaue eth braç peth còth e l'amorassaue doçament, improvisèc eth, aguesta òda sublima:

Lheuatz-vos entà escotar era istòria d'ua joena de catorze ans e un quatau d'an, que trapè en un paradís, e ère mès beròia qu'es lues en cèu d'Allà!

Coma ua gasèla, se balancejaue en jardin e es rames flexibles des arbes s'inclinauen dauant d'era, e li cantauen es audèths! E campè jo, e li didí: "Era salutacion sus tu, ò sedosa de caròles, ò sobeirana! Ditz-me entà que m'en sàpia, eth nòm d'aquera qu'es sues guardades me tòrnen lhòco!"

Damb un accent mès doç qu'eth rom rom des pèrles dera copa, me didec: "Non traparàs eth nòm tu solet?Tant amagades son es mies qualitats que non pòt eth mèn ròstre reflectir-les ara tua vista?

Contestè: "Non, plan que òc! Non, plan que òc! Solide te crides Ornament des Qualitats? Da-me ua aumòina, ò Ornament des Qualitats (traduccion de Zein Al-Mawassif)

E, ça que la, ò joen! aciu qu'as musc, aciu qu'as ambre, aciu qu'as pèrles, aciu qu'as aur e jòies e totes es gemes e sedes!"

Alavetz ludec enes sòns dents eth relampit dera sua arridalha, e me didec: "Que sò aciu, donc, sò aciu ò estimats uelhs mèns!"

Extasi dera mia anma, ò era sua cintura relaxada! ò era sua camisa descaperada! ò era sua carn nuda! ò diamants! Satisfaccion des mèns desirs! Emanacions tues, qu'èren perhums en punar! Flaira de pèth, suprèma calor de vrente, ò frescor, mil punets!

Se l'auéssetz vist, censors que m'impugnatz! Escotatz! Vos cantarè tota era mia embriaguesa e dilhèu compreneratz!

Era sua immensa cabeladura, color de net, se desplegue capinauta sus era blancor dera sua esquia enquia arribar en solèr! E es ròses des sues caròles alugarien eth lunfèrn!

Un arc preciós son es sues celhes pures; qu'aucissen es sues paupetes, cargades de flèches; e ei ua simitarra cada ua des sues guardades!

Era sua boca ei un flascon de vin ranci; era sua saliua ei aigua de hònt; es sòns dents son un colhar de pèrles acabades de cuélher deth mar!

Eth sòn còth, coma eth còth der antilòp, ei elegant e talhat admirablament; eth sòn pièch ei ua lausa de marme que sus era descansen dues copes invertides!

Eth sòn vrente a un trauquet qu'embaume damb es perhums mès rics; e dejós, acarant era mia demora, gròs e robust, naut coma un tron de rei, seigut entre dues colomnes de glòria i a aqueth qu'ei era holia des mès senats!

Per un costat lis e per aute barbut, ei tan sensible, que s'encabre coma un mul tanlèu se tòque!

Qu'a es uelhs ròis, es pòts carnosi e doci, eth morret fresc e encantador!

Se t'aprèsses ada eth damb valentia lo traparàs caud, solid, decidit e somptuós, sense crànher es fatigues, ne es assauts, ne es batalhes!

Qu'ès atau, ò Zein Al-Mawassif! plia d'encantaments e de cortesia! E plan per aquerò non desbrembarè es delícies des nòstes nets ne era beresa des nòsti amors!

En enténer aguesta òda improvisada en aunor sòn, Zein Al-Mawassif se sentec transportada de plaser e s'expansionèc enquiath limit dera expansion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes cinquanta nauau net

Era didec:

… En enténer aguesta òda improvisada en aunor sòn, Zein Al-Mawassif se sentec transportada de plaser e s'expansionèc enquiath limit dera expansion. E li didec a Anís, punant-lo: "Ò Anís, quina excelléncia! Per Allà, que ja non voi víuer que damb tu!" E passèren amassa era rèsta dera net entre calinhatges diuèrsi, amorasses, copulacions e d'autes causes semblables enquiath maitin. E deishèren passar eth dia, un ath costat der aute, autant descansant coma minjant e beuent e divertint-se enquiara net. E seguiren viuent d'aguesta sòrta pendent un mes ath miei de transportacions d'alegria e de voluptuositat.

Mès, ath cap d'un mes, era joena Zein Al-Mawassif, qu'ère ua hemna maridada, recebec ua carta deth sòn espós que l'anonciaue era sua proxima tornada. E quan l'auec liejut, exclamèc: "Pro que se li trinquen es cames! Que sigue aluenhada era sua lejor! E vaquí qu'era nòsta deliciosa vida serà trebolada pera arribada d'aguest ròstre de mau auguri!" E li mostrèc era carta ath sòn amic, e li didec: "Qué podem hèr, ò Anís?" Eth contestèc: "M'autregi complètament a tu, ò Zein Al-Mawassif! Pr'amor qu'en causes d'astúcia e de subtileses, es hemnes depassèren tostemp as òmes!" Era didec: "Plan ben, mès t'avisi qu'eth mèn marit ei un òme molt violent, e era sua gelosia non a limits! E mos serà plan dificil non desvelhar sospeches!" E reflexionèc pendent ua ora, e didec: "Entà meter-te en casa, dempùs dera arribada maudida, non veigui ua auta manèra que her-te passar per un mercadèr de perhums e d'essències! Pensa, donc, sus aguest mestièr, e mès que mès tie compde de non contrariar-lo en arren pendent es tractes!" E se meteren es dus d'acòrd sus es mejans que tierien entà enganhar ath marit.

Mentretant, tornèc de viatge eth marit e arribèc ar arràs dera suspresa en veir ara sua hemna tota auriòla, de cap a pès. Era astuta s'auie botat en aqueth estat en tot heregar-se damb safran. E eth sòn marit, plan estonat, li preguntèc quina malautia auie; e contestèc era: "Se tan auriòla me ves, ai! que non ei per cap malautia senon per çò dera tristesa e dera inquietud qu'auí pendent tota era tua abséncia. Se te platz, non tornes a viatjar sense amiar damb tu a un acompanhant que te defene e te suenhe! E alavetz serè mès tranquilla per tu!" Eth contestèc: "Qu'ac harè de tot còr! Per vida mia, qu'ei ua idia sensata! Padega, donc, era tua anma e saja de recuperar eth tòn color de d'auti viatges!" Dempús la punèc e se n'anèc ena sua botiga, donques qu'ère un gran mercadèr, judiu de religion. E era sua esposa, era joena, ère tanben judiua coma eth.

E vaquí qu'Anís, que se n'auie sabut de tot çò que hège ath sòn mestièr, demoraue ath marit ena porta dera botiga. E entà establir amistat damb eth, l'aufric perhums e espècies a un prètz molt inferior ath normau. E ath cap de pòcs dies, acabèc en tot prepausar-li que s'associèsse damb eth, en cas de qué podesse aportar pro capitau. E non deishèc Anís d'acceptar era ofèrta que solide l'apressarie ara plan estimada Zein Al-Mawassif.

E contestèc qu'auie aguest madeish desir e que desiraue èster sòci d'un mercadèr tant estimable. E sense tardar-se, redigiren eth contracte d'associacion, e se meteren es sagèths en preséncia de dus testimònis entre es notables deth mercat.

E vaquí qu'aquera madeisha tarde er espós de Zein Al-Mawassif, entà celebrar eth sòn contracte d'associacion, convidèc ath sòn nau associat ena sua casa entà compartir damb eth un sopar. E se lo hec a vier damb eth; e coma qu'ère judiu, e es judius non an vergonha e non sauven as sues hemnes amagades des estranhs, volec hèr-lo conéisher ara sua esposa. E anèc a previer-la dera arribada deth sòn associat Anís, e li didec: "Qu'ei un joen ric e de bones manères. E desiri que vengues a veder-lo." E encara que transportada d'alegria en saber-se'n d'aquera notícia, Zei Al-Mawassif non volec deishar veir es sòns sentiments, e simulant trapar-se fòrça indignada, exclamèc: "Per Allà! com gauses, ò pair dera barba, introduir estranhs ena intimitat dera casa? E de quina manèra vòs impausar-me eth dur besonh de mostrar-me ada eri, damb eth ròstre descubèrt o velat? Eth nòm d'Allà sus jo e ar entorn mèn! Qu'ei que, pr'amor que t'as trapat un sòci me cau desmbrembar a jo era modéstia que les cau as joenes? Abans me deisharia talhar a tròci!"

Mès contestèc eth: "Quines paraules tan desconsiderades dides, ò hemna! E des de quan mos cau hèr coma es musulmans qu'an coma lei amagar as sues hemnes? Quina vergonha e quina modéstia tan terribla! Nosati èm moisites, e es tòns escrupuls ad aguest respècte son excessius en ua moisita!" E li parlèc atau. Mès ath sòn laguens pensaue: "Quina benediccion sus era mia casa ei auer en era ua esposa tan casta, tan prudenta, tan modèsta e tan plia de timiditat! Dempús se metec a parlar damb tanta eloqüéncia, qu'acabec en tot convencer-la de qué anèsse a complir era madeisha es deuers d'ospitalitat entath nauèth vengut.

E vaquí qu'Anís e Zein Al-Mawassif, en veder-se, heren veir que non se coneishien. E pendent eth sopar, Anís auie es uelhs baishi plan aunèstament. E simulaue grana discrecion, e non guardaue qu'ath marit. E eth pròpri judiu pensaue: "Be n'ei d'excellent aguest joen!" Atau, donc, quan s'auec acabat eth sopar non deishèc de convidar a Anís entà qu'a londeman tornèsse a her-li companhia ena taula. E Anís tornèc eth dia a vier, e er aute dia, e cada viatge se comportaue en tot, damb tacte e damb ua discrecion admirables.

Mès ath judiu l'auie chocat ja ua causa estranha que se passaue quan se trapaue ena casa Anís. Efectivament, i auie ena casa un audèth adondat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes seishantau net

Era didec:

… Efectivament, i auie ena casa un audèth adondat, qu'adondèc eth judiu, e que reconeishie e estimaue molt ath sòn patron. Mès, mentre se tardèc era abséncia deth

judiu, aqueth audèth li calec botar era sua afeccion en Anís e cuelhec eth costum de botar-se sus eth sòn cap e enes espatles e hèr-li mil amorasses, de sòrta que, quan eth sòn patron eth judiu tornèc de viatge, non volec er audèth arreconeisher-lo ja, en tot considerar-lo coma a un estranh. E ja non i auie piulets d'alegria, alades e amorasses qu'entath joen Anís, sòci deth sòn patron. E eth judiu pensec entada eth: "Per Muza e Aarun!, donques que m'a desbrembat aguesta audèth! E era sua conducta entà jo encara da mès valor as sentiments dera mia esposa qu'a queigut malauta de dolor per çò dera mia abséncia!" Atau pensaue. Mès non se tardèc a estranhar-li e hèr que l'assautèssen mil idies torturadores, ua auta causa estranha.

Pr'amor que notèc qu'era sua esposa tan reservada e tan modèsta dauant d'Anís, auie sauneis extraordinaris tanlèu s'adormie. Estiraue es braci, alendaue, gemegaue e hège mil contorsions prononciant eth nòm d'Anís e parlant-li coma parlen es enamorades mès apassionades. E eth judiu se quedèc ar arràs der estonament quan vedec aquerò diuèrses nets seguides, e pensèc: "Peth Pentateuc qu'aquerò me demòstre que totes es hemnes son parièr e que quan ua d'eres ei vertuosa e casta e continenta coma era mia esposa, li cau satisfèr d'ua manèra o de ua auta es sòn maus desirs, encara que sigue en sauneis. Que s'alunhe de nosati eth Maligne! Quina calamitat son aguestes creatures formades damb era ahlama deth lunfèrn!" Dempús se didec: "Me cau botar a pròva ara mia hemna! Se resistís era temptacion e s'està casta e reservada, çò der audèth e des sauneis non serà qu'ua coïncidéncia entre es coïncidéncies sense cap resultat!"

E vaquí que quan arribèc era ora deth minjar acostumat, eth judiu l'anoncièc ara sua esposa e ath sòn sòci, que l'auien convidat ena casa deth walí per çò d'ua grana comanda de mercaderies; e les preguèc que demorèssen era sua tornada entà començar a minjar. Dempús les deishèc e gessec en jardin. Mès, en sòrta de vier ena casa deth walí, s'esdeguèc a hèr repè e pujar en estatge naut dera casa; aquiu, des d'ua cramba qu'era sua hièstra daue entara sala de reünions, poirie susvelhar çò que se passèsse.

Que non s'auec de demorar guaire eth resultat, que per part des aimants se manifestèc damb punets e amorasses d'ua intensitat e ua passion incredibles. Mès coma que non volie eth judiu descurbir era sua preséncia ne deishar-les endonviar que non auie anat ena casa deth walí se vedec obligat pendent ua ora a assistir as manifestacions desfrenades d'ambdús aimants. Mès, dempús d'aguesta demora dolorosa, baishèc a amassar-se damb eri e entrèc ena sala arridolent coma se non sabesse arren. E mentre se tardèc eth minjar, s'ac apraièc ben entà que non endonvièssen es sòns sentiments, e auec moltes mès consideracions damb eth joen Anís, que, dera sua part, se mostrèc encara mès reservat e mès discret que de costum.

Mès quan s'acabèc eth mijar e se n'anèc Anís, eth judiu se didec: "Pes còrnes deth nòste senhor Muza!, qu'è d'usclar-les eth còr quan les separa!" E treiguec ua carta que dauric e liegec; dempús exclamèc: "Vaqui que me vau a veir de nauèth obligat a partir entà un nau viatge. Pr'amor que m'arribe aguesta carta des mèns corresponsals der estrangèr, e me cau vier a veder-les pr'amor d'apraiar damb eri un important ahèr comerciau." E Zein Al-Mawassif dissimulèc perfèctament era alegria que li costaue era notícia, e

didec: “Ò espós mèn estimat! que vas a deishar-me morir pendent era tua abséncia! Ditz-me, aumens, guaire temps seràs luenh de jo!” E didec eth: “Tres ans, o dilhèu quate, ne mès ne mens!” Era exclamèc: “Ò, prauba Zein Al-Mawassif! Era tua mala sòrt non te dèishe jamès gaudir dera preséncia deth tòn espós! Ò desesperacion dera mia anma!”

Mès li didec eth: “Non te desesperes mès per aquerò! Pr’amor qu’entà non deishar-te soleta aguest còp e expausar-te ara tristesa, voi que vengues damb jo! Lhèua-te, donc, e ordena qu’es tues esclaues Hubub, Khutub, Sukub e Rukub t’ajuden a hèr eth tòn equipatge entara marcha.”

En enténer aguestes paraules, ara malerosa Zein Al-Mawassif se li botèc era cara auriòla e es sòns uelhs s’umidifiquèren damb lèrmes, e non podec prononciar ua soleta paraula. E eth sòn marit, qu’ath sòn laguens se dilataue d’alegria, li preguntèc damb accent corau: “Que te cau, Zein?” Era contestèc: “Arren, per Allà! Solet que sò un shinhau emocioada damb aguesta agradiua notícia de saber que ja non me vau a separar de tu.”

Dempús se lheuèc e se metec a hèr es preparatius dera marcha, ajudada pes sues sirventes, dauant deth sòn espós judiu. E non sabie se com dider-l’ac a Anís. Fin finau auec un shinhau de temps entà escríuer sus era pòrta d’entrada aguesti vèrsi d’adiu ath sòn amic:

Entà tu es mies penes, Anís! Vaquí qu’ès solet damb eth còr sagnant per viues herides!

Era gelosia, mès qu’eth besonh, còsten era nòsta separacion! E era alegria deuec entrar ena anma der envejós ara vista deth mèn dolor e dera mia desesperacion!

Mès per Allà, juri que non me possedirà un aute que non sigues tu, Anís, encara que vage acompanhat de mil intercessors!

Dempús d’aquerò montèc en un camelh premanit entada era, e segura de non tornar a veir mès a Anís, se metec en sòn baiard, dedicant-li vèrsi d’adiu ara casa e ath jardin. E se metec en marcha tota era caravana, damb eth judiu ath cap, Zein Al-Mawassif ath miei e es sirventes darrèr. E aquerò per çò que hè a Zein Al-Mawassif e ath sòn espós judiu…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes seishanta dusau net

Era didec:

… E aquerò per çò que hè a Zein Al-Mawassif e ath sòn espós judiu.

Mès vaquí çò que tanh a Anís!

Quan a londeman vedec que non venguie en mercat eth sòn sòci eth mercadèr judiu, quedèc estonat ar arràs, e demorèc era sua arribada enquiara tarde. Mès en bades.

Alavetz se decidic a saber per eth madeish era causa de semblabla abséncia. E arribèc atau ena pòrta dera entrada, e liegec era inscripcion que Zein Al-Mawassif auie gravat aquiu. E comprenec eth sòn sens, e capvirat se deishèc quèir en solèr, cuelhut pera desesperacion. E quan se remetec un shinhau dera emocion que li costèc aquera abséncia dera sua estimada, preguntèc as vesins. E d'aguesta manèra se'n sabec de qué eth sòn espós eth judiu se l'auie hèt a vier damb es sues sirventes e un gran equipatge, que carguèren en dètz camelhs e damb viures entà un viatge molt long.

En saber-se'n d'aguesta notícia, Anís caminèc coma un insensat entre es solituds deth jardin, e improvisèc aguesti vèrsi:

Entà plorar eth rebembre dera planestimada, arturem-mos aciu en limit des arbes deth sòn jardin, a on se quilhe era sua casa, a on es sues tralhes, coma en mèn còr, non pòden èster esfaçades ne pes vents det Nòrd ne pes vents deth Sud!

Se n'anèc, mès eth mèn còr ei damb era, estacat ath foet que prèsse era marcha des camelhs!

A!, vene, ò net! vene a refrescar es mies caròles ardentes e a padegar eth huec que me consumís eth còr!

Ò brisa deth desèrt! a tu, qu'era tua bohada perhumèc et sòn alend, non t'a receptat cap coliri entà secar es mies lèrmes, cap remèdi entà encoratjat eth mèn còs gelat?

Ai! Ai! eth menaire dera caravana balhèc eth senhau de partir, ath miei des tenèbres dera net abans qu'era bohada maitiau venguesse a vivificar es canets!

S'ajulhèren es camelhs; se carguèren es hardèus; se metec era en baiard; se n'anèc!

Ai! Se n'anec, e m'a deishat sense poder seguir es sues tralhes! La seguisqui de luenh, adaiguant damb es mies lèrmes eth povàs!

Dempús, mentre s'autrejaue ad aguesta sòrta de reflexions e rebrembes, entenec coacar un corbàs en jardin. E improvisèc aguesta estròfa:

Ò corbàs! Qué te cau hèr ja en jardin dera mia estimada? Vies a gemegar damb era tua votz lugubra pes torments deth mèn amor? Ai! Ai! crides ara mia aurelha! e eth resson infatigable repetís sense pòsa: Ai! Ai!

Dempús sense poder ja tier tantes penes e torments, se lancèc Anís en solèr e se sentec cuelhut peth sopor. E vaquí qu'en sauneis se l'aparesihec era estimada e se trapaue erós damb era, e la sarraue enes sòns braci e era hège madeish.

Mès se desvelhèc de pic, e quedèc esbugassada era illusion. E entà consolar-se, solet podec improvisar aguesti vèrsi:

Salutacions, imatge dera mia estimada! Te m'apareishes ath miei des tenébres dera net, e vies a padegar pendent un instant era violéncia deth mèn amor!

Mès era me parle, m'arrís, me hè mil trendes amorasses; qu'è enes mies mans tota era felicitat dera tèrra e me desvelhi banhat en lèrmes!

Atau se planhie eth joen Anís. E seguic demorant ara ombra dera casa abandonada, sense aluenhar-se, mès qu'entà préner bèth aliment ena sua casa.

E vaquí çò que hè ada eth.

Per çò dera caravana, quan ère ja a un mes de distància dera ciutat sabuda, s'arturèc. E eth judiu ordenèc montar es tendes apròp d'ua ciutat banhada peth mar. Aquiu li treiguec ara sua esposa es rics vestits que la caperauen, cuelhec ua lata longa e li didec: "A miserabla traïdora! Era tua pèth tacada, solet se poirà netejar damb aquerò! Que vengue ara a desliurar-te des mies mans aguest joen Anís!" E a maugrat des sòns crits e protèstes la foetèc dolorosament damb totes es sues fòrces.

Dempús la caperèc damb un mantèl vielh, e anèc entara ciutat ara cèrca d'un haure, e li didec:

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes seishanta tresau net

Era didec:

… e anèc entara ciutat ara cèrca d'un haure, e li didec: "Vas a herrar solidament es pès d'aguesta esclaua; e dempús li herraràs es mans. E me servirà de cavaladura!" E eth haure, estonat, guardèc ath vielh, e li didec: "Per Allà! qu'ei eth prumèr viatge que me criden entà herrar a un èsser uman! Mès se qué a hèt aguesta joena enta meritar aguest castig?" Eth vielh didec: "Peth Pentateuc! Aguesta qu'ei era pena que nosati es judius castigam as nòsti esclaus quan auem bèra quèisha dera sua conducta!" Mès eth haure, enludernat pera beresa de Zein Al-Mawassif e estonat ar extrèm pes sòns encantaments, guardèc ath judiu damb mesprètz e l'escopic ena cara, e en sòrta de tocar ara joena improvisèc aguesta estròfa:

Pro que, ò mul! te herrèssen a tu en tota era tua pèth abans de torturar es sòns pès delicadi! Se siguesses senat, ornaries es sòns pès encantadors damb anelhes d'aur!

Pr'amor que ne sò segur de qué, en comparéisher dauant deth Jutge Sobeiran, serà declarada innocenta e pura tan beròia creatura!

Dempús anèc eth haure ara cèrca deth walí dera ciutat e li condèc çò qu'auie vist, en tot descriuer-li era beresa meravilhosa de Zein Al-Mawassif e eth tracte crudèu que li volie balhar eth sòn espós eth judiu. E eth walí ordenèc as gardes qu'anèssen de seguit en campament e li hessen a vier ena sua preséncia ara beròia esclaua, ath judiu e as autes hemnes dera caravana. E es gardes s'esdeguèren a executar era orde. E ath cap d'ua ora, tornèren e introduiren ena sala dera audiéncia, dauant deth walí, ath judiu, a Zein Al-Mawassif e as quate sirventes Hubub, Khutub, Sukub, e Rukub. E enludernat pera

beresa de Zein Al-Mawassif, eth walí li pregutèc: “Com te crides, hilha mia?” Era didec, botjant es anques: “Era tua esclaua Zein Al-Mawassif, ò patron nòste!” E eth preguntèc: “E qui ei aguest òme tan lèg?” Era contestèc: “Ei judiu, ò senhor mèn! que me separèc deth mèn pair e dera mia mair, e me violentèc, e damb tota sòrta de maus tractes me forcèc a abjurar dera santa fe des mèns pairs musulmans! E me hè patir tortures cada dia, e damb aquerò sage de véncer era mia resisténcia! E coma pròva de tot aquerò que digui, aciu qu’auetz es tralhes des còps que non cèsse de martirizar-me!” E tota rogida desnishèc era part nauta des braci e ensenhèc es cretes que i auie. Dempús higec: “E per cèrt, ò patron nòste! qu’er aunorable haure pòt balhar testimòni de çò que me volie hèr patir aguest judiu! E es mies sirventes confirmaràn es mies paraules! Per çò que hè a jo, sò ua musumana, ua credenta, e digui que non i a mes Diu qu’Allà, e que Mohammed ei er Enviat d’Allà!”

En enténer aguestes paraules, eth walí s’acarèc damb es sirventes Hubub, Khutub, Sukub e Rukub, e les preguntèc: “Ei vertat çò que ditz era vòsta patrona?” Eres responeren: “Qu’ei vertat!” Alavetz eth walí s’acarèc damb eth judiu, e damb es uelhs usclant, li didec: “Maudit enemic d’Allà! Per qué panères ad aguesta joena ath sòn pair e ara sua mair, ara sua casa e ara sua pàtria, e la torturères, e sagères de hèr-la renegar dera nòsta santa religion e precipitar-la enes orribles errors dera tua credença maudida?”

Eth judiu contestèc: “Ò patron nòste! per vida deth cap de Yakub, de Muza e d’Aarun, te juri qu’aguesta joena ei era mia esposa legau!” Alavetz exclamèc eth walí: “Que li foten ua repassada!” E es gardes lo lancèren en solèr e li foteren cent còps enes plantes des pès, cent còps ena esquia e cent còps enes cueishes. E coma que seguie cridant, protestant e afirmant que Zein Al-Mawassif li pertanhie legaument, eth walí didec: “Donques que non vò declarar, que li talhen es mans e es pès, e que lo fustiguen!”

En enténer aguesta terribla senténcia, exclamèc eth jduiu: “Pes còrnes sagrats de Musa! se sonque aquerò ei pro entà sauvar-me, declari que non ei era mia esposa aguesta hemna e que l’è panada ara sua familha!”

Alavetz prononcièc eth walí: “Donques qu’a declarat que l’empresoen! E que s’estongue pres tota era sua vida! Que siguen castigadi atau es judius descreigudi!” E de seguit es gardes executèren era orde. E se heren a vier ath judiu ena preson. E solide aquiu se moririe ena sua incredulitat e ena sua lejor. Qu’Allà non age jamès compasion d’eth! e que precipite era sua anma judiua en huec deth darrèr estatge deth lunfèrn. Mès nosati èm credents, e reconeishem que non i a mès Diu qu’Allà e que Mohammed ei eth sòn Profèta e er Enviat d’Allà!”

Per çò de Zein Al-Mawassif, punèc era man deth walí, e acompanhada pes sues quate sirventes tornèc enes tendes e ordenèc as camelhèrs que lheuèssen eth camp e partissen entath país deth sòn plan estimat Anís.

E vaquí que viatgèc sense trebucs era caravana, e tara net deth tresau dia, arribèc en un monastèri cristian qu’ère abitat per quaranta monges e peth sòn patriarca. E aguest patriarca, que se cridaue Danis, ère precisament seigut ena pòrta deth monastèri,

cuelhent era fresca, quan passèc per aquiu en sòn camelh era joena treiguent eth cap dehòra deth baiard. E quan vedec aqueth ròstre de lua, eth patriarca sentec que se li rejovenie era sua vielha carn mòrta, e se l'estrementiren es pès, era esquia, eth còr e eth cap. E se lheuèc deth sòn sèti e hec senhaus ara caravana entà que s'arturèsse, e en tot inclinar-se enquiath solèr dauant deth baiard de Zein Al-Mawassif, convidèc ara joena a baishar e descansar damb tota era sua acompanhada. E l'ahisquèc viuament a passar era net en monastèri, en tot assegurar-li que de nets es camins eren infestats de bandolèrs panaires. E Zein Al-Mawassif non volec refusar aquera ofèrta d'ospitalitat, encara que venguesse de cristians e de monges; baishèc deth sòn baiard e entrèc en monastèri seguida pes surs quate sirventes.

E vaquí qu'eth patriarca Danis usclat d'amor pera beresa e es encantaments de Zein Al-Mawassif…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes seishanta cincau net

Era didec:

… E vaquí qu'eth patriarca Danis usclat d'amor pera beresa e es encantaments de Zeid Al-Mawassif, non sabie se com hè'c enta declarar-li era sua passion. Efectivament, era causa ère plan cauda. A tot darrèr pensèc qu'auie trapat ua bona solucion, que consistie en enviar-li ara joena eth monge mens eloqüent entre es quaranta monges deth monastèri. E arribèc ena preséncia dera joena aqueth monge, damb era intencion de parlar a favor deth sòn patriarca. Mès en veir aquera lua de beresa, sentèc que se li travaue era lengua ena boca damb mil nudi e qu'era sua vèrga, peth contrari, parlaue eloqüentament per dejós dera ròba en tot quilhar-se coma ua trompa d'elefant.

En veir aquerò, Zein Al-Mawassif se metec a arrir damb tota era sua anma en companhia des quate sirventes. Dempús, en veir qu'eth monge s'estaue sense parlar damb er esturment premanit, hec un senhau as sirventes, que se lheuèren de seguit e lo heren enlà dera cramba.

Alavetz, en veir qu'eth monge tornaue damb era mina molt atupida, se didec eth patriarca Danis: "Solide non a sabut convencer-la!" E li manèc ada era un dusau monge. E eth dusau monge arribèc ena preséncia de Zein Al-Mawassif, mès l'arribèc exactament madeish qu'ath prumèr. E lo heren enlà, e tornèc damb eth cap clin entath patriarca que manèc alavetz a un tresau, dempús a un quatau e atau enquiath quarantau. E cada còp que n'enviaue a un entà premanir eth terren, eth monge enviat tornaue sense cap resultat, sense auer pogut expausar era mission deth sòn patriarca, e non auent hèt veir era sua preséncia que damb era quilhada dera eréncia pairau.

Quan eth patriarca vedec tot aquerò, se'n brembèc deth provèrbi que ditz: "Qu'un s'a de rascar damb es ungles pròpries e caminar damb es pròpris pès!"

E decidic actuar per eth madeish.

Alavetz se lheuèc e entrèc damb pas brac seguit ena cramba que se trapaue Zein Al-Mawassif. E vaquí qué se passèc! Exactament parièr qu'as sòns monges, l'arribèc ada eth, eth travament dera lengua. E dauant der arrir e dera burla dera joena e des sues companhes, gessec dera cramba damb eth nas alongat enquias pès.

Mès, tanlèu auec gessut eth, Zein Al-Mawassif se lheuèc, e les didec as sues companhes: "Per Allà! qu'auem d'escapar-mos d'aguest monastèri çò de mès lèu possible, donques que cranhi qu'aguesti monges terribles e eth sòn repugnant patriarca, venguen a violentar-mos aguesta net e a tacar-mos damb eth sòn contacte avilissent!" E protegides pes tenèbres, s'esguitlèren dehòra deth monastèri es cinc, e tornant a montar enes sòns camelhs, seguiren era marcha entath sòn país.

E vaqui çò que tanh ada eres.

Per çò deth patriarca e des quaranta monges, quan se desvelhèren peth maitin e se n'encuedèren dera desaparicion de Zein Al-Mawassif, senteren que se les retortilhauen es tripes de desesperacion. E s'amassèren ena sua glèisa pr'amor de cantar coma saumets, sivans auien per costum. Mès en sòrta de cantar antifònes e recitar pregàries ordinàries, vaquí çò qu'improvisèren:

Eth prumèr monge cantèc:

Apressatz-vos, frairs mèns, abans de qué vos abandone era mia anma, donques qu'a arribat era mia darrèra ora!

Eth huec der amor consumís es mèns uassi, era passion s'avale eth mèn còr, e uscli per ua beresa qu'a vengut en aguesta region entà herir-mos a toti damb flèches mortaus, lançades pes pestanhes des sues paupetes!

E eth dusau monge responec damb aguest cant:

Ò tu que viatges luenh de jo! per qué, donques que me panères eth còr, non m'as hèt a vier damb tu?

Partires en tot hèr-te a vier eth mèn repaus! A! Pro que tornes lèu entà veder-me expirar enes tòns braci!

E eth tresau monge cantèc:

Ò tu, qu'era tua imatge lutz enes mèns uelhs! aumplís era mia anma e abita en mèn còr!

Eth tòn rebrembe ei mès doç entath mèn esperit qu'era mèu n'ei entàs pòts deth mainatge; e es tòns dents, qu'arrissen enes mèns sauneis, son mès ludents qu'era espada d'Asraiel! (er àngel dera mòrt)

Tot passèc coma ua ombra, vessant ua ahlama avaladora enes mies entralhes!

Se bèth còp en sauneis t'apresses ath mèn lhet, lo traparàs banhat damb es mies lèrmes!

E eth quatau monge responec:

Reprimigam es nòstes lengües, frairs mèns, e non deishem escapar mès paraules inutiles que mos aclapen es còrs patidors!

Ò lua plia dera beresa! Eth tòn amor a esparjut en men cap escur es sòns arrais ludents e m'an alugat en ua passion infinita!

E eth cincau monge cantèc, somicant:

Eth mèn solet desir ère era mia estimada! Era sua beresa esface eth resplendor dera lua; era sua saliua ei mès doça qu'era aigua preciosa des arradims; era amplada des sues anques laude ath sòn Creador!

Vaquí qu'eth mèn còr se consumís ena ahlama der amor qu'era m'a inspirat, e es mèns uelhs dèishen anar lèrmes coma gotes d'agata!

Alavetz seguic eth siesau monge:

Ò rames cargades de ròses! Ò esteles des cèus! A on ei era qu'apareishec en nòste orizon, e qu'era sua influéncia mortau hè perir as òmes sense ajuda d'armes, solet damb era sua guardada?

Dempús eth setau monge entonèc aguest cant:

Es mèns uelhs, que l'an perdut, s'aumplissen de lèrmes; er amor s'aumente e era paciéncia amendrís!

Ò doça encantadora, apareishuda enes nòsti camins! er amor s'aumente e era paciéncia amendrís!

E atau succesivament, entonèren toti es auti monges un cant improvisat per cada un d'eri, enquia que l'arribèc eth torn ath patriarca que damb votz plorosa cantèc alavetz:

Era mia anma ei plia de trebolament, e m'a abandonat era esperança!

Ua beresa desrabaira passèc peth nòste cèu e me panèc eth repaus!

Ara hug des mies paupetes eth saunei, e era tristesa les consumís!

A tu, Senhor, me planhi des mèns patiments! Hè, que, quan se'n vage era mia anma, eth mèn còs s'esbugasse coma ua ombra!

Quan aueren acabat damb es sòns cants, es monges botèren era cara sus es rajòles dera sua glèisa, e plorèren pendent fòrça temps. Dempús d'aquerò decidiren diboishar de memòria eth retrait dera hujutiua e plaçar-lo en autar dera sua descresença. Mès que non

poderen arténher eth sòn prepaus donques que les cuelhec era mòrt e metec punt finau as sòn torments quan s'aueren cavat eri madeishi es sues hòsses en monastèri.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes seishanta siesau net

Era didec:

… donques que les cuelhec era mòrt e metec punt finau as sòn torments quan s'aueren cavat eri madeishi es sues hòsses en monastèri. E vaquí çò que tanh as quaranta monges e ath sòn patriarca!

Per çò dera caravana, era susvelhança d'Allà l'escriuec era seguretat, e dempús d'un viatge sense cap de trebuc, arribèc en país natau damb bona santat. E ajudada pes sues companhes, Zein Al-Mawassif baishèc deth sòn baiard e metec es pès en sòn jardin. E entrèc ena casa. E manèc qu'ac premanissen tot de seguit e que perhumèssen eth lhet damb ambre preciós, abans de manar a Hubub entà qu'avisèsse dera sua tornada ath sòn estimat Anís.

E vaquí qu'en aqueth moment Anís, que seguie passant es dies banhat en lèrmes, ère estirat, miei adormit, en sòn lhet, e auie un saunei qu'en eth vedie perfèctament ara sua estimada de tornada. E coma qu'auie fe enes sauneis, se lheuèc plan emocionat e de seguit se filèc de cap ara casa de Zein Al-Mawassif entà assegurar-se'n de s'ère vertat eth saunei. E passèc era pòrta deth jardin. E de seguit alendèc en aire eth perhum d'ambre e de musc dera sua estimada. E volèc entara casa e entrèc ena cramba a on demoraue era sua arribada Zein Al-Mawassif, prèsta ja. E queigueren er un enes braci der aute, e s'estèren fòrça temps entrelaçadi en tot prodigar-se mòstres apassionades d'amor. E entà non estavanir-se d'alegria e d'emocion beueren en ua gèrla plia d'ua beuenda refrescanta qu'auie sucre, citrons e aigua de flors. Dempús d'aquerò s'expansionèren mutuaument en tot condar-se guaire les auie arribat pendent era sua absència; e no s'interrompien qu'entà amorassar-se e punar-se trendament. E solet Allà se'n sap des viatges e dera intensitat des pròves d'amor d'aquera net. E a londeman manèren ara joena Hubub ara cèrca deth kadí e des testimònis, que de seguit redigiren eth sòn contracte de matrimòni. E viueren toti ua vida erosa enquiara arribada dera Segadora de joeni e joenes. Mès, glòria e laudança ad Aqueth que damb era Sua Justícia distribuís beresa e plasers! E siguen era pregària e era patz entath senhor des enviats Mohammed qu'a reservat eth paradis as credents!.

Quan Schahrazada auec condat aguesta istòria, exclamèc era petita Doniazada: "Ò fraia mia! Guaire sabor, guaires delícies, guaira puretat e guaira excelléncia i a enes tues paraules!" E Schahrazada didec: "Donques qué serà tot aquerò en comparèr damb aquerò que me cau condar encara sus eth **Joen Guiterós**, s'ei qu'abans m'ac vò perméter eth rei." E eth rei Schahriar didec: "Plan que voi, Schahrazada, qu'ac condes

aguesta net, donques qu'es tues paraules m'an agradat e non coneishi era **Istòria deth Joen Guiterós**!"

E didec Schahrazada:

Istòria deth Joen Guiterós

Se conde, entre d'autes causes, qu'un dia, en èster seigut en sòn tron eth califa Harun Al-Raschid, entrèc un petit eunuc qu'amiaue enes mans ua corona d'aur ròi, incrustada de pèrles, de robins e de totes es espècies mès inestimables de gemes e peireries. E aqueth eunuc punèc era tèrra entre es mans deth califa, e didec: "Ò Emir des Credents! Era nòsta patrona Sett Zobeida me mane a transmeter-te es sues salutacions e es sòns omenatges, e a dider-te, ath delà, qu'aguesta meravilhosa corona que ves aciu, e que ja coneishes, li manque encara entà acabar-la ua gema grana, e non se n'a pogut trapar deguna pro beròia entà qu'ocupe aguest lòc uet. E a manat a hèr cèrques pertot, enes cases des mercadèrs, e a remenat es sòns pròpris tresòrs; mès enquiath moment non a pogut trapar era pèira digna entà acabar aguesta corona. Plan per aquerò, desire que tu tanben manes a hèr cèrques entad aquerò pr'amor de satisfèr es sòns desirs."

Alavetz eth califa s'acarèc damb es sòns visirs, emirs, camarlencs e lòctenents, e les didec: "Cercatz toti ua gema tan grana e tan beròia coma era que desire Sett Zobeida!"

E vaquí que toti cerquèren ua gema atau enes peireries des sues esposes, mès que non trapèren arren que didesse damb aquerò que desiraue Sett Zobeida. E li manisfestèren ath califa era inutilitat des sues investigacions. E ath califa se li sarrèc eth còr e les didec: "Com, estant jo califa e rei de reis, m'a d'èster impossible possedir ua causa tan miserabla coma ua pèira? Era malediccion sus es vòsti caps! Anatz a investigar enes cases des mercadèrs!" E heren cèrques enes cases de toti es mercadèrs, es quaus responeren unanimament: "Non cerquetz mès! Nòste senhor eth califa solet poirà trapar ua gema atau ena casa d'un joen de Bassra que se cride Abu-Mohammad-Uassi-Mofles!" E anèren a dider-li ath califa çò qu'auien hèt e sabut, en tot dider-li: "Nôste senhor eth califa solet poirà trapar aguesta gema ena casa d'un joen de Bassra que se cride Abu-Mohammad-Uassi-Mofles!"

Alavetz eth califa ordenèc ath sòn visir Giafar qu'avisèsse ar emir de Bassra pr'amor de que de seguit se metesse ara cèrca d'aqueth joen Abu-Mohammad-Uassi-Mofles entà amiar-lo de manèra rapida entà Bagdad, entre es sues mans…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes seishanta setau net

Era didec:

… ara cèrca d'aqueth joen Abu-Mohammad-Uassi-Mofles entà amiar-lo de manèra rapida entà Bagdad, entre es sues mans. E de seguit escriuec Giafar ua carta avienta, e

l'encarguèc ath pòrta simitarra Massrur qu'ara prèssa anèsse entà Bassra pr'amor de hèr-se-la a vier ath madeish emir El-Zobeidi, governador dera ciutat. E Massrur partic sense tardar-se a complir era sua mission.

Quan er emir El-Zobeidi, governador de Bassra, recebec era carta deth califa, responec escotant e aubedint, e dempús de rénder omenatge ar emisari, li balhèc gardes entà que l'amièssen ena casa de Abu-Mohammad-Uassi-Mofles. E arribèc Massrur en palai abitat per aqueth joen; e siguec recebut ena pòrta per ua tropa d'esclaus ricament vestidi, que les didec: "Didetz-li ath vòste patron qu'er Etmir des Credents lo reclame en Bagdad." E es esclaus avisèren ath sòn patron.

Quauqui instants dempús, campèc en lumedan dera sua casa eth pròpri joen Abu-Mohammad e vedec ar emisari deth califa damb es gardes der emir de Bassra; e s'inclinèc enquiath solèr dauant d'eth, e didec: "Aubediéncia as ordes der Emir des Credents!" Dempús higec: "Mès vos prègui, ò aunorables! qu'entretz un instant a aunorar era mia casa!" Massrur contestèc: "Que non podem estar-mos massa temps aciu, per çò dera urgéncia des ordes der Emir des Credents, que demore era tua arribada en Bagdad."

Didec eth: "Ça que la, cau que me balhetz temps entà hèr es mèns preparatius de viatge. Entratz, donc, e descansatz!" Encara meteren quauques dificultats Massrur e es sòns acompanhants, mès per pura formula; e acabèren en tot seguir ath joen.

E des deth vestibul vederen magnifiques cortines de velot blu damb aur e marmes preciosi e talhes de husta e tota sòrta de meravilhes, e pertot, madeish enes tapissi qu'enes mòbles, madeish enes parets qu'enes tets, metaus preciosi e ludentors de peireries. E er ostejaire hec que les amièssen en ua sala de banh, enludernadora de neteja e perhumada coma un còr de rosèr, tant esplendida coma cap deth palai deth califa. E acabat eth banh, vestiren es esclaus a toti damb somptuosi vestits de brocat verd, semiadi de motius de pèrles, d'aur e de peireries de toti es colors. E en tot hèr vòts per eri, es esclaus les aufriren copes de sorbets e de refresqui en plates de porcelana daurada. Dempús entrèren cins joenets, beròis coma er àngel Harut que, de part de patron balhèren a cada un ua borsa damb cinc mil dinnars d'aur coma present, dempùs de hèr-les es vòts de dempús deth banh. E alavetz entrèren es prumèrs esclaus que les auien amiat en hammam e les preguèren que les seguissen e les amièren ena sala de reünions, a on les demoraue Abu-Mohammad seigut en un divan de seda e emparant es braci en coishins ornadi damb pèrles. E se lheuèc en aunor sòn e les hec sèir ath sòn costat, e mingèc e beuec damb eri tota sòrta de minjars admirables e beuendes coma non n'auie qu'enes palais des Kaissares.

Alavetz se lheuèc eth joen e didec: "Que sò er esclau der Emir des Credents! Ja son hèti es preparatius, e ja podem partir entà Bagdad!" E gesssec damb eri e mentre es auti montauen de nauèth enes sòns shivaus, es esclaus qu'auie as sues ordes l'ajudèren a botar eth pè en estriu e a acomdodar-se en ua mula blanca coma era plata vèrge, qu'era sua sera e es sòns aparelhs sonauen damb totes es lums des aurs e peireries que l'ornauen. E Massrur e eth joen Abu-Mohammad se meteren ath cap dera escòrta e

gesseren de Bassra entà filar-se de cap a Bagdad. E dempús d'un viatge erós, arribèren ena Ciutat dera Patz e entrèren en palai der Emir des Credents.

Quan lo heren passar ena preséncia deth califa, eth joen punèc tres còps era tèrra entre es sues mans e cuelhec ua acitutd plia de modèstia e de deferéncia. E eth califa lo convidèc a sèir-se. E eth joen se seiguec respectuosament ath bord deth sèti, e damb un lenguatge fòrça distinguit, didec: "Ò Emir des Credents! eth tòn esclau submís se n'a sabut, sense qu'arrés l'ac age dit, deth motiu peth quau se l'a cridat dauant deth sobeiran. Plan per aquerò, en sòrta d'ua soleta gema, l'a semblat qu'ère eth sòn déuer amiar-li ar Emir des Credents çò que l'a autrejat era sòrt.! E quan auec dit aguestes paraules, higec: "S'eth nòste patron eth califa m'ac permet, vau a daurir es còfres que m'è hèt a vier damb jo en qualitat de present d'un leiau, ath sòn sobeiran." E didec eth califa: "Me semble ben!"

Alavetz Abu-Mohammad ordenèc pujar es còfres ena sala de reünions. E dauric eth prumèr còfre, e entre d'autes meravilhes que panauen era rason, treiguec d'eth tres arbes d'aur, damb es troncs d'aur, es rames e es huelhes d'esmeraldes e aigües marines e frutes de robins, pèrles e topacis en sòrta d'iranges, pomes e milgranes.

Dempús, mentre eth califa se meravilhaue dera beresa d'aqueri arbes, dauric eth dusau còfre e entre d'auti esplendors, treiguec d'eth…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes seishanta ueitau net

Era didec:

… Dempús, mentre eth califa se meravilhaue dera beresa d'aqueri arbes, dauric eth dusau còfre e entre d'auti esplendors, treiguec d'eth un pabilhon de seda e aur, incrustat de pèrles, jacints, esmeraldes, robis e safirs e d'autes molts gemes de noms desconeishudi e eth pau centrau d'aqueth pabilhon de husta d'aloè indi; e totes es franges d'aqueth pabihon èren esposcades de gemes de toti es colors, e per laguens ère ornat damb diboishi d'un art meravilhós que representaue graciosi moments des animaus e volades d'audèths; e toti es animaus e toti es audèths èren d'aur, crisolits, granats, esmeraldes e d'autes moltes varietats de gemes e de metaus preciosi.

E quan eth joen Abu-Mohammad treiguec d'aqueth còfre tan desparièrs objèctes, botant-les en tapís tanlèu les anaue treiguent deth còfre, se botec de pès, e sense botjar eth cap lheuèc e baishèc es celhes. E de seguit se montèc eth pabilhon, eth solet, en tota era sala, damb tanta rapiditat, orde e simetria coma s'ac auessen hèt vint persones expèrtes; e es tres arbes meravihosi anèren a plantar-se eri solets ena entrada deth pabilhon, pr'amor de protegir-lo damb era sua ombra.

Alavetz Abu-Mohammad guardèc per dusau viatge ath pabilhon e deishèc anar un leugèr fiulet. E de seguit se meteren a cantar toti es audèths de gemes que i auie ath

laguens, e es animaus d'aur se meteren a responer-les damb doçor e armonia. Ath cap d'un instant, Abu-Mohammad deishèc anar un aute fiulet, e eth cor sancer s'interrompec ena nòta començada.

Quan eth califa e toti es presents vederen e enteneren causes tant extraordinàries, non sabien se soniauen o èren desvelhadi. E Abu-Mohammad punèc un aute còp era tèrra entre es mans deth califa, e didec: "Ò Emir des Credents! non te penses que te hèsqui a vier damb anma interessada aguesti presents qu'an era sòrt de non desagradar-te, senon que te les hèsqui a vier en qualitat d'omenatge d'un leiau ath sòn patron sobeiran. E non son arren en comparèr des qu'encara pensi aufrir-te, s'ei que m'ac permetes."

Quan eth califa se remetec un shinhau der estonament que l'auie negat era contemplacion d'aqueres causes que jamès auie vist, li didec ath joen: "Me pòs díder, ò joen! d'a on t'arriben totes aguestes causes, en èster un simple subdit entre es subdits? Te coneishen damb eth nòm d'Abu-Mohammad-Uassi-Mofles e sai qu'eth tòn pair solet ère un ventador de hammam que moric sense deishar-te cap eréncia. A qué se deu, donc, eth hèt de qué, en tan pòc de temps e tan joen encara, ages arribat a semblable grad de riquesa, de distincion e de poder?" E contestèc Abu-Mohammad: "Te condarè, donc, era mia istòria, ò Emir des Credents! qu'ei ua istòria tan meravilhosa e tan plia de hèts extraordinariament tan prodigiosi, que se s'escriuesse damb agulhes en angle interior deth uelh, servirie solide de leçon entàs que volessen profitar-se'n d'era." E didec Al-Raschid, extremadament intrigat: "Hè lèu, alavetz, a hèr-mos enténer çò que mos as de díder, *ya Abu-Mohammad*!"

E didec eth joen:

"Te cau saber, donc, ò Emir des Credents! (Allà aumente eth tòn poder e era tua glòria) que, efectivament, me coneishen damb eth nòm d'Abu-Mohammad-Uassi-Mofles, sò hilh d'un ancian e praube ventador de hammam que moric sense deishar-me cap eréncia a jo ne ara mia mair. Atau, donc, t'an dit era vertat es que te balhèren aguesti detalhs; mès que non te dideren se per qué ne com m'arribèc aguest fausnòm. Donques aciu qu'ei!

Des dera mia mainadesa, ò Emir des Credents! èra jo eth gojat mès guiterós que poirie trapar-se sus era superfícia dera tèrra. E ère tan grana, de vertat, era mia guitèra, que s'èra estirat en tèrra tà meddia e eth solei queiguie a plomb sus eth mèn cap descubèrt, non cambiaua jo era mia postura, e me deishaua còder coma ua colocàsia per çò de non botjar ua cama o un braç. Per çò que non me tardè a auer un cap a pròva de tota sòrta de còps; e se vòs, ò Emir des Credents! manar ara ath tòn pòrta simitarra Massrur que m'esmiege eth cap, veiràs se com s'escantère era sua simitarra, e se hè brigalhs contra es uassi deth mèn cap.

Quan moric eth mèn defuntat pair (Allà l'age ena sua misericòrdia) èra jo un gojat de quinze ans; mès que non semblaue que n'auessa que dus, donques que seguia sense voler botjar-me deth lòc; e era mia prauba mair se vedie obligada a trabalhar entara gent deth barri pr'amor d'alimentar-me, mentre jo me passaua es dies estirat de costat, e non

auia fòrça ne entà quilhar era man damb er in de hèr enlà es mosques qu'auien botat eth sòn domicili en toti es traucs dera mia cara…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes seishanta nauau net

Era didec:

"…es mosques qu'auien botat eth sòn domicili en toti es traucs dera mia cara.

Un dia, per un edart molt estranh entre es edarts, era mia mair, qu'auie estat trabalhant pendent tot un mes ath servici d'aqueri que li balhauen eth trabalh, venguec entà jo amiant ena man cinc monedes de plata, frut deth sòn trabalh. E me didec: "Ò hilh mèn!, vengui de saber-me'n qu'eth nòste vesin eth jeique Muzafar se'n va entara China. Ja sabes, hilh mèn, qu'aguest venerable jeique ei un òme excellent, un òme de ben que non mesprède ne refuse as praubi coma nosati. Cuelh, donc, es cinc dracmes de plata e lhèua-te entà acompanhar-me ena casa deth jeique; e l'autrejaràs aguestes cinc dracmes e li pregaràs qu'en China te crompe mercaderies entà revener-les tu aciu dempús, e que d'eres (Allà ac volgue atau!) ne treiràs solide bèth benefici considerable. E vaquí, donc, ò hilh mèn! ua ocasión entà enriquir-mos! E aqueth que refuse eth pan d'Allà ei un descreigut!"

En enténer aguest discors dera mia mair se m'aumentèc encara mès era guitèra, e me hi eth mòrt. E era mia mair me supliquèc e me conjurèc de totes es manères, peth nòm d'Allà e pera hòssa deth mèn pair e per tot! Mès en bades. Pr'amor que jo hi coma que roncaba. Alavetz me didec era mia mair: "Pes vertuts deth tòn pair, te juri, ò Abul-Mohammad-Uassi-Mofles! que se non vòs escotar-me e acompanhar-me a veir ath jeique, non tornarè a balhar-te ne minjar ne béuer e te deisharè morir de hame!" E didec aguestes paraules damb accent tan decidit, ò Emir des Credents! que comprenia que meterie en practica aqueres paraules; e me deishè enténer un bronit sord que significaue: "Ajuda-me a sèir-me!" E me cuelhec deth braç e m'ajudèc a s incorporar-me e a sèir-me. Alavetz, anequelit de fatiga, me metí a plorar, e entre somics, alendaua: "Da-me es mies sabates!" E me les dèc, e li didí: "Bota-me-les!" E me les botèc. E li didí: "Ajuda-me a meter-me de pès!" E m'ajudèc a meter-me de pès. E plorant enquia autrejar era anma, li didí: "Tie-me entà que camina!" E se metec ath mèn darrèr e me tenguec, en tot possar-me doçament pr'amor de hèr-me auançar. E me metí a caminar tot doç, en tot arturar-me a cada pas pr'amor de cuélher alend, e inclinant eth cap sus es espatles coma entà autrejar era anma. E arribè d'aguesta manèra ara vòra deth mar, a on vedí ath jeique Muzafar enrodat des sòns parents e amics, en tot premanir-se a embarcar pr'amor de meter-se en marcha. E era mia arribada siguec acuelhuda damb estonament per toti es presents, qu'exclamauen en guardar-me: "Quin prodigi! Qu'ei eth prumèr viatge que vedem caminar a Abu-Mohammad-Uassi-Mofles! E ei eth prumèr còp que ges dera sua casa!"

Quan siguí ath costat deth jeique, li didí: “Ò oncle mèn, ès eth jeique Muzafar?” Eth me didec: “Entà servir-te, ò Abu-Mohammad, ò hilh deth mèn amic, eth defuntat ventador qu’Allà age ena sua gràcia e ena sua pietat!” Jo li didí, en tot autrejar-li es cinc monedes de plata: “ Cuelh aguesti cinc dracmes, ò jeique! e crompa-me damb eres, mercaderies dera China! E dilhèu atau, mejançant era tua ajuda, ajam era escadença d’enriquir-mos.” E eth jeique Muzafar non se remic a cuélher es cinc dracmes, e se les sauvèc en cinturon, dident: “En nòm d’Allà!” E me didec: “Damb era benediccion d’Allà!”

E se didec adiu de jo e dera mia mair, e acompanhat de diuèrsi mercadèrs que s’auien amassat damb eth entath viatge, s’embarquèc damb romb entara China.

Allà escriuec era seguretat entath jeique Muzafar, qu’arribèc sense cap de trebuc en China, e crompèc, coma toti es mercadèrs qu’anauen damb eth, çò qu’auie de crompar, e venec çò qu’auie de véner, e trafiquèc e hec çò qu’auie de hèr. Dempús, tornèc a embarcar-se entà tornar en país damb toti es sòns companhs, en madeish vaishèth qu’auien embarcat en Bassra. E se heren ara vela e abandonèren era China.

Ath cap de dètz dies de navegacion, un maitin se lheuèc de pic eth jeique Muzafar, se piquèc damb desesperacion es mans, e exclamèc: “Arriatz es veles!” E es mercadèrs se preguntèren, molt estonadi: “Qué se passe, ò jeique Muzafar?” Eth didec: “Se passe que mos cau entornar entà China!” E ar arràs dera estupefaccion, li preguntèren: “Per qué, ò jeique Muzafar?” Eth didec: “Vos cau saber que me n’è desbrembat de crompar era comanda de mercaderies qu’entad aquerò me balhèc es cinc dracmes de plata Abu-Mohammad-Uassi-Mofles!” E li dideren es mercadèrs: “Per Allà sus tu, ò jeique nòste! non mos obligues per tan pòca causa a tornar ena China dempús de totes es fatigues passades e des perilhs e dera ja tan longa abséncia deth nòste país!” Eth jeique didec: “Qu’ei absoludament de besonh que tornem ena China! Donques qu’è balhat era mia paraula d’aunor ena promesa que li hi a Abu-Mohammad-Uassi-Mofles e ara sua prauba mair, era hemna deth mèn defuntat amic ventador!” Es auti li dideren: “Que non mos arture aquerò, ò jeique! pr’amor qu’èm prèsti a pagar-te cinc dinnars d’aur cada un de nosati coma interèssi des cinc monedes de plata que l’as d’entornar a Abu-Mohammad! E quan arribem l’autrejaràs tot aguest aur.” Eth jeique didec: “Accèpti en nòm sòn era vòsta ofèrta.” Alavetz cada mercadèr li paguèc ath jeique Muzafar cinc dinnars d’aur destinadi a jo, e seguiren eth sòn viatge.

Pendent era trauessia hec escala eth vaisheth, entà aprovedir-se, en ua isla entre es isles. E es mercadèrs e eth jeique Muzafar desembarquèren entà passejar pera tèrra. E dempús de passejar e d’alendar er aire d’aquera isla, se premanie eth jeique a embarcar-se un aute còp, quan ara vòra deth mar vedec a un mercadèr de monards qu’auie en venda uns vint animaus d’aguesta espècia. E vaquí que, entre toti aqueri monards, n’auie un d’aspècte molt miserable, pelat, tremolós e damb lèrmes enes uelhs. E cada còp qu’eth sòn patron viraue eth cap entà parlar damb eth jeique e es sòns acompanhants, non deishauen es auti monards de sautar sus eth sòn miserable companh, e mossegar-lo e engarrapar-lo e pishar-se en sòn cap

E ath jeique Muzafar, qu'auie un còr pietós, l'esmoiguec er estat d'aqueth monard, e li preguntèc ath mercadèr: "Guaire vau aguest monard?" Eth mercadèr didec: "Aguest non ei guaire de naut prètz, ò senhor mèn! Entà treir-me-lo deth dessús, te lo veni per cinc dracmes!" E eth jeique se didec: "Precisament ei era quantitat que me balhèc er orfanèl! E li vau a crompar aguest animau, pr'amor de que li servisque entà mostrar-lo pes mercats e guanhar atau eth sòn pan de cada dia e eth dera sua mair." E li paguèc ath mercadèr es cinc dracmes e hec que se hessen a vier eth monard en vaishèth. Dempús d'aquerò s'embarquec damb es sòns companhs es mercadèrs entà meter-se en marcha.

Abans de hèr-se ara vela, vederen a uns pescadors que se calauen enquiath hons deth mar e gessien amiant tostemp enes mans cauquilhatges plei de pèrles.

E tanben ac vedec eth monard…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setantau net

Era didec:

… E tanben ac vedec eth monard. E de seguit hec un bot e sautèc en mar. E se calec enquiath hons dera aigua e gessec ath cap de cèrt temps, amiant enes sues mans e ena boca cauquilhatges plei de pèrles de mida e beresa meravilhosi. E pugèc en vaishèth e l'autregèc ath jeique era sua pesca. Dempús li hec damb era man diuèrsi senhaus, que significauen: "Penja-me quauquarren en còth!" E eth jeique li pengèc en còth ua saca, e eth monard sautèc de nauèth en mar, e gessec damb era saca plia de pèrles mès gròsses encara e mes beròies qu'es anteriores. Dempús tornèc a sautar diuèrsi viatges seguidi, e cada còp l'anaue a autrejar ath jeique era saca plia dera sua pesca meravilhosa.

Aquerò siguec tot!

E eth jeique e toti es mercadèrs èren ar arràs dera estupefaccion. E se didien: "Non i a poder ne fòrça qu'en Allà er Omnipotent! Pr'amor qu'aguest monard possedís secrets que nosati non coneishem. Mès que tot ei degut ara sòrt d'Abu-Mohammad-Uassi-Mofles, eth hilh deth ventosista." Dempus d'aquerò se heren ara vela e abandonèren era isla des pèrles. E dempús d'ua navegacion excellenta arribèren en Bassra.

Tanlèu baishèc, eth jeique Muzafar venguec a picar ena nosta pòrta. E preguntèc era mia mair de laguens estant: "Qui ei?" E contestèc eth: "Que sò jo! Daurís, ò mair d'Abu-Mohammad! Que torni de China!" E me cridèc era mia mair: "Lhèua-te Uassi-Mofles! Vaquí ath jeique Muzafar que vie dera China. Dauris-lo e desira-li era planvenguda! E pregunta-li se qué t'a hèt a vier, confiant que, mejançant eth, t'age enviat Allà damb qué poder atier es nòstes necessitats!" E li didí: "Ajuda-me a lheuar-me e a caminar!" E era ac hec atau. E m'arrosseguè enquiara pòrta e la daurí.

E entrèc en vestibul eth jeique Muzafar, seguit des sòns esclaus, e me didec: “Era salutacion e era bendiccion d’aqueth que mos autregèc es cinc dracmes, an balhat sòrt ath nòste viatge! E vaquí, ò hilh mèn! çò qu’aguesti sòs t’an autrejat!” E hec botar en fila en vestibul es saques de pèrles, m’autregèc er aur que li balhèren es mercadèrs, e me botèc ena man era còrda qu’ère estacat eth monard. Dempús me didec: “Aciu qu’as tot çò que t’an proporcionat es tòns dracmes! Per çò d’aguest monard, ò hilh mèn! non lo mautractes, donques qu’ei un monard de benediccion!” E se didec adiu de nosati e partic damb es sòns esclaus.

Alavetz, ò Emir des Credents! m’acarè damb era mia mair, e li didí: “Ja ves, ò mair mia! qui de nosati auie mès rason! Tu m’as torturat era vida, en tot dider-me cada dia: “Lhèua-te Uassi-Mofles! E trabalha!”

E jo te didia: “Aqueth que m’a creat, me harà víuer!” E me contestèc era mia mair: “Qu’as rason, hilh mèn! Cada un amie penjat en sòn còth eth destin, e hèsque çò que hèsque, non s’escaparà ada eth.” Dempús m’ajudèc a compdar es pèrles e a classificar-les segontes era sua mida e era sua beresa.

E abandonè era guitèra, e comencè a vier cada dia en mercat entà véner es pèrles as mercadèrs. E artenhí un gran benefici que me permetec crompar tèrres, cases, botigues, jardins, palais e esclaus e esclaues e mossos joeni.

E vaquí qu’eth monard me seguie pertot, e minjaue çò que jo minjaua e beuie çò que jo beuia, e jamès me deishaue de uelh. Mès un dia, en èster jo seigut en palai que hi bastir entà jo, eth monard me hec senhaus de qué volie un tintèr, ua papèr e ua pluma. E li hi a vier es tres causes. E cuelhec eth papèr, botant-se-lo ena man quèrra, coma hèn es escrivans, e cuelhec era pluma, banhant-la en tintèr, e escriuec: “Ò Abu-Mohammad! vè-te’n a cercar un poth blanc; e corrí en jardin entà balhar-la’c ath monard, ath quau trapè damb ua sèrp entre es sues mans. E cuelhec ath poth e l’apressèc entara sèrp. E de seguit comencèren a pelejar-se es dus animaus. E eth poth acabèc en tot véncer e aucir ara sèrp. Dempús, ath revés de çò que hèn es pochi, se l’avalèc complètament.

Alavetz eth monard cuelhec ath pòch, l’arrinquèc totes es plumes, e les plantèc ua darrèr dera auta en jardin. Dempús aucic ath poth e damb era sua sang adaiguèc es plumes. E cuelhec eth peirèr deth poth, lo netegèc e lo metec ath miei deth jardin. Dempús d’aquerò…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setanta unau net

Era didec:

Era petita Doniazada li didec ara sua fraia: “Ò fraia mia! Se te platz, hè lèu a dider-mos se qué hec eth monard d’Abu-Mohammad dempús de plantar en jardin es plumes deth

poth e d'adaiguar-les damb era sang deth poth!" E didec Schahrazada: "Damb eth còr mès amistós!" E seguic atau:

… E cuelhec eth peirèr deth poth, lo netegèc e lo metec ath miei deth jardin. Dempús d'aquerò se metec dauant de cada pluma, hec croishir es dents lançant crits que non podí compréner e tornèc entà jo entà hèr un bot prodigiós que lo quilhèc deth solèr e lo hec desparéisher dera mia vista pes aires. E ath madeish temps, en jardin totes es plumes deth poth se convertiren en arbes d'aur damb rames e huelhes d'esmeraldes e aigua marina qu'a manèra de frutes ostentauen robins, pèrles e tota sòrta de peireries. E eth peirèr deth poth se convertic en un pabilhon meravilhós que m'è permetut aufrir-te damb tres arbes deth mèn jardin, ò Emir des Credents!"

Alavetz, ric ja damb aqueri bens inestimables, que d'eri cada pèira valie un tresòr, demanè en matrimòni ara hilha deth chèrif de Bassra, descendent deth noste Profèta. E quan auec visitat eth mèn palai e eth mèn jardin, eth chèrif m'autregèc ara sua hilha. E ara demori damb era entre delícies e felicitat. E tot siguec pr'amor que pendent era mia joenessa auí confiança ena generositat sense limits deth nòste Retribuidor, que jamès abandone ena misèria as sòns credents."

Quan eth califa Harun Al-Raschid auec entenut aguesta istòria, se meravilhèc ath limit dera meravilha, e exclamèc: "Es favors d'Allà que son illimitats!" E tenguec ath sòn costat a Abu-Mohammad entà que les dictèsse as escrivans deth palai aguesta istòria. E non lo deishèc partir de Bagdad entà veder-lo claufit d'aunors e de presents d'ua magnificéncia parièr ara qu'eth sòn òste l'auie hèt entada eth.

Mès Allà ei mès generós e mès poderós!

Quan eth rei Schahriar entenec aguesta istòria, li didec a Schahrazada: "Ò Schahrazada! Que me shaute aguesta istòria per çò dera sua moralitat!" E Schahrazada didec: "Plan ben, ò rei! mès arren ei comparable damb era istòria que te voi condar aguesta net."

E didec…

Istòria deth joen Nur e dera Franca Eroïca

E didec Schahrazada:

Me n'è sabut, ò rei afortunat! qu'ena ancianitat deth temps e eth passat dera edat e deth moment, i auie en país d'Egipte un òme entre es notables, cridat Corona, que se passèc era vida viatjant per tèrra e per mar, per isles e desèrts, per parçans coneishudi e desconeishudi, sense temor, ne fatigues, ne torments, e acarant perilhs tant òrres, que solet en entener-lo, enquia a tot as mainatges se les botarien blancs toti es peus. Mès, ric ja, erós e respectat, eth mercadèr Corona auie renonciat as viatges pr'amor de víuer laguens deth sòn palai ena serenor, seigut ath sòn gust en divan e damb eth front cenhut per un turbant de mossolina blanca immaculada. E non li mancaue arren entara

satisfaccion des sòns desirs. Pr'amor qu'es palais des reis e des sultans non podien competir en magnificéncia damb es sòns apartaments, es sòns armaris e es sòns còfres, plei de somptuositats, de vestits de Mossul, de mantèls de Magreb e brodats dera India. E possedie un gran nombre d'esclaus neri e esclaus blanqui, mamelucs turcs, concubines, eunucs, shivaus de raça e mules, camelhs dera Bactriana e dromedaris de corsa, gojats de Grècia e de Siria, joenetes de Circasia, eunucs petits d'Abisinia e hemnes de toti es païsi. E per tant, ère solide eth mercadèr mès satisfèt e mès aunèst deth sòn temps.

Mès eth ben mès preciat e era causa mès esplendida que possedie eth mercadèr Corona, ère eth sòn pròpri hilh, joen de catorze ans, qu'ère sense discusion, e de molt, mès beròi qu'era lua en sòn catorzau dia. Pr'amor qu'arren, ne era elegància dera primauèra, ne es ramatges flexibles der arbe ban, ne era ròsa en sòn calitz, ne er alabastre transparent, egalaue ara delicadesa dera sua adolescéncia erosa, ara elegància deth sòn anament, as trendes colors deth sòn ròstre e ara blancor blossa deth sòn còs encantador. E plan per aquerò, inspirat enes sues perfeccions, l'a cantat eth poèta:

Eth mèn joen amic, que tan beròi ei, m'a dit: "Ò poèta! Te manque eloqüéncia!" Jo li digui: "Ò senhor mèn! Era eloqüéncia arren a veir en nòste cas! Tu qu'ès eth rei dera beresa e en tu ei tot perfècte!

Mès se me permetes auer ua preferéncia, ò! be n'ei de beròia ena tua caròla aguesta taca nera, gota d'ambre sus ua taula de marme blanc! E vaquí es simitarres des tòns vistons, que declaren era guèrra as indiferents!"

E a dit un aute poèta:

En rumor d'un combat, les preguntè ad aqueri que s'aucien: "Per qué vessatz era sang?" E me dideren: "Per çò des beròis uelhs der adolescent!"

E a dit un tresau:

Eth madeish vie a tier-me ua visita e en veder-me esmoigut e trebolat, ditz:" Que te cau? Que te cau?" Jo li digui: "Aluenha es flèches des tòns uelhs adolescents!"

E a dit un aute:

Lues e gasèles vien a competir damb eth en encantaments e en beresa; jo les digui: "Ò gasèles! Hugetz lèu e non vos comparetz damb aguest petit cèrvi! E vosates, ò lues, abstie-vos! Que son inutils toti es vòsti esfòrci!"

E a dit un aute:

Elegant joenet! Çò nere dera tua cabeladura e era blancor deth tòn front somen respectiuament ath mon ena net e en dia!

Ò! Non mespredetz eth gran de beresa dera sua caròla! Que non ei beròia en sòn ròi esplendor era trenda anemòna se non ei per çò dera gota nera qu'orne era sua caròla!

E a dit un aute:

Ath contacte damb eth sòn ròstre, se purifique era aigua dera beresa! E es sues paupetes autregen as arquèrs flèches entà trauessar eth còs des sòns enamoradi! Mès laudades siguen tres perfeccions: era sua beresa, era sua gràcia e eth sòn amor!

Es sòns vestits legèrs diboishen es entorns des sues gracioses anques, coma es bromes transparentes dèishen aubirar era doça imatge dera lua! Laudades siguen aguestes tres perfeccions: es sues ròbes leugères, es sues gracioses anques e eth mèn amor!

Neri son es vistons des sòns uelhs, nèra era taca qu'orne era sua caròla e tanben neres es mies lèrmes! Laudats siguen per çò dera sua perfècta neror!

Eth sòn front, es faccions tan fines deth sòn ròstre e eth mèn còs consumit peth sòn amor, se retiren ath finau deth quatau creishent dera lua: eres, per çò dera sua ludentor, e eth mèn còs consumit, pera forma. Laudades siguen es sues perfeccions!

Encara que siguen banhades pera mia sang, non an envielhit es sòns vistons e seguissen en èster suaus coma eth velot! Laudadi siguen per tres còps es sòns vistons!

Eth dia dera nòsta union padeguèc eth era mia set damb era puretat des sòns pòts e deth sòn arridolet! A!, jo l'autregi, ath mèn torn, entà que la tengue sense discrecion, es mèns bens, era mia sang, e era mia vida! E laudadi siguen entà tostemp es sòn pòts purs e eth sòn arridolet!

Fin finau, a dit un poèta, entre d'auti mil que l'an cantat:

Pes arcs voutats que sauven es sòns uelhs, e pes sòns uelhs, que lancen es fleches encantadores des sòns uelhs;

Pes sues formes delicades pera talhanta simitarra des sues guardades, pera suprèma elegància deth sòn anament: peth color dera sua nera cabeladura;

Pes sòns uelhs langorós que desraben eth saunei e dicten era lei der empèri der amor;

Pes retortilhs des sòns peus, comparables a escorpius, que clauen enes còrs flèches de desesperacion;

Pes ròses e pes liris que florissen enes sues caròles; pes robins des sòns peus, qu'en eri lutz era arridalha; pes sòns dents de pèrles enludernantes;

Pera suau flaira des sòns peus; es arrius de vin e de mèu que ragen dera sua boca quan parle;

Pera rama dera sua cintura flexibla; peth sòn anament leugèr; pera sua gropa fastuosa, que tremole quan camine o quan ei en repaus;

Pera seda dera sua pèth d'albricotèr; pes gràcies e pera elegància qu'acompanhen es sòn passi;

Pera afabilitat des sues manères, eth sabor des sues paraules, era noblesa deth sòn neishement e era granesa dera sua fortuna;

Per toti aguesti estranhs dons, juri qu'eth solei de meddia ei mens ludent qu'eth sòn ròstre; qu'era lua naua non ei qu'un talhament des sues ungles: qu'era flaira deth musc ei mens doça qu'eth sòn alend, e qu'era brisa embaumada pane eth perhum ara sua cabeladura!

E vaquí qu'un dia qu'er admirable joen, hilh de Corona eth mercadèr, ère seigut ena botiga deth sòn pair, quauqui joeni amics sòns vengueren a parlar damb eth, e li prepausèren…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setanta dusau net

Era didec:

… E vaquí qu'un dia qu'er admirable joen, hilh de Corona eth mercadèr, ère seigut ena botiga deth sòn pair, quauqui joeni amics sòns vengueren a parlar damb eth, e li prepausèren vier a passejar en un jardin dera proprietat d'un d'eri, e li dideren: "Ò Nur, ja veiràs se guaire beròi ei aguest jardin!" E les contestèc Nur: "Plan ben, mès abans me cau demanar permís ath mèn pair." E anèc a demanar permís ath sòn pair. E eth mercadèr Corona non botèc trebucs e ath delà d'autrejar-li a Nur era autorizacion, li balhèc ua borsa plia d'aur entà que non anèsse a compde des sòns companhs.

Alavetz Nur e es joeni montèren en mules e saumets, e arribèren en un jardin qu'embarraue guaire podie vantar as uelhs e acodir ara boca. E entrèren per ua pòrta en forma de vòuta, beròia coma era pòrta deth Paradís, formada per listes alternades de marmes de colors e ombrejada per arradimères cargades d'arradims ròis e neri, blanqui e dauradi, coma a dit eth poèta:

Ò grans d'arradim plei de vins, deliciosi coma sorbets e vestidi de nere coma corbassi!

Ludent entre es ombriues huelhes, semblatz trendes dits femenins frescament tintadi de henné;

E ça que la, non embriagatz: se penjatz des arradimères damb gràcia, mos desrabatz era anma damb era vòsta beresa; se descansatz ath hons deth truèlh vos transformatz en ua mèu embriagadora!

E quan entrèren vederen en aquera pòrta de vòuta aguesti vèrsi gravadi en beròis caractèrs blus:

Vene, amic! se vòs gaudir dera beresa d'un jardin, vene a guardar-me!

Eth tòn còr desbrembarà es sues penes ath contacte damb era brisa que de contunh cor pes mies avengudes, ara vista des flors que me vestissen damb es sòns polidi vestits e arrissen enes sues manges de petals!

Eth cèu generós adaigue abondosament es mèns arbes de rames inclinades jos es pes des sòns fruts! E quan es ramatges se balancegen dançant entre es dits deth zefir, veiràs as Peiades lançar-les, afogades, er aur liquid e es pèrles des bromes a mans plies!

E se fatigat de jogar damb es ramatges eth zefir les abandone entà amorassar era ondada des arriuets que corren ath sòn encontre, lo veiràs deishar-les de seguit entà vier a punar ena boca as mies flors!

Quan aueren passat aquera pòrta, vederen ath garda deth jardin seigut jos era rèisha d'arradimères e beròi coma er àngel Rizan, que susvelhe es tresòrs deth Paradís. E se lheuèc en aunor sòn, anèc entada eri, e dempús des salutacions e des desirs de benvenguda, les ajudèc a baishar des sues cavaladures e volec servir-les eth madeish de guida entà mostrar-les damb toti es detalhs es bereses deth jardin. E poderen atau admirar es clares aigües que serpentejauen entre es flors e abandonauen damb pena, es plantes cargades de perhums, es arbes fatigadi de tanta fruta, es audèths cantaires, es bòsqui de flors, es espècies d'arbilhons, tot aquerò que convertie aqueth jardin en ua part separada des jardins edenics. Mès aquerò que les encantaue per dessús de tot, ère er espectacle, que non se retiraue a cap aute, des arbes frutèrs miraculosi, cantadi respectivament per toti es poètes, coma testifiquen, entre mil, aguesti diuèrsi poèmes:

Es milgranes

Delicioses, de pèth polida, milgranes dubèrtes, cares de robins embarrades en membranes de plata, qu'ètz gotes calhades d'ua sang virginau!

Ò milgranes de pèth fina, popes d'adolescentes quilhades, qu'auancen eth pièch en preséncia des mascles!

Copòles! quan vos guardi, apreni arquitectura, e se vos mingi me guarisqui de totes es malauties!

Es pomes

Beròies de ròstre esquist!, ò pomes doces muscades! arritz quan mostratz enes vòsti colors ròis e auriòs, respectivament, era cara d'un aimant erós, e era d'un aimant malerós; e en vòste doble ròstre amassatz eth rubor a un amor sense esperança!

Es Albricòts

Albricòt d'amelhes saboroses, qui poirà mèter en dobte era vòsta excelléncia? Quan encara ètz sense granar, ètz flors que se retiren as esteles, e quan ètz frutes madures entre eth huelhatge, redones e complètament d'aur, se mos cuelherie per minusculs soleis!

Es higues

Ò blanques, ò neres, ò higues plavengudes as mies plates! M'agradatz autant coma es blanques vèrges de Grecia, autant coma es arderoses hilhes d'Etiopia!

Ò amics mèns predilèctes! Ètz tan segurs des desirs tumultuosi que m'assauten ara vòsta vista, que cuelhetz ua actitud descuedada, ò guiterosa!

Trendi amics, arropidi ja pes desilusions enes rames mès nautes que vos balancegen gràcies a toti es vents, ètz doci e flairosi coma era flor dera camamilha!

E entre toti es vòsti frairs, solet vosates, ò sucoses! sabetz deishar lúder, en moment deth desir, era gota de chuc hèta damb mèu e solei!

Es peres

Ò joenes, encara vèrges e un shinhau acides ath paladar, ò sinaitiques, ò joniques, ò aleppines!

Vosates que, en tot balancejar-vos sus es nòstes esplendides anques, e penjades d'ua tilha tan fina, demoratz as aimants que solide se vos minjaràn!

Ò peres, auriòles o verdes, gròsses o alongades,de dues en dues enes rames o solitaries,

Tostemps ètz desirables e esquistes entath nòste paladar, ò aigoses, ò bones, que mos reservatz naues suspreses cada còp que tocam era vòsta carn!

Es aubèrges

Protegim damb eth cabeste es nòstes maishères entà que non mos tume er aire fòrt o era calor! Per totes es nòstes cares èm de velot e èm ròis e redons per auer rodat pendent molt de temps entre sang de vèrges!

Plan per aquerò son esquisti es vòsti matissi e ei era vòsta pèth tan delicada! Tasta, donc, era nòsta carn e mossega en era clauant ben es tòns dents; mès non toques eth uas qu'auem coma còr: t'empodoarie!

Es amelhes

Me dideren: "Vèrges timides, mos enrodam enes nòsti triples mantèls verds, coma es pèrles enes sòns cauquilhatges!

E encara qu'èm plan doces peth laguens, e tant esquistes entad aqueth que sap véncer era nòsta resisténcia, volem èster amares e dures en aparença mentre èm joenes!

Mès quan auançam en edat, ja non èm tan rigoroses! Crebam alavetz, e eth nòste còr, intacte e blanc, s'aufrís damb era sua frescor ath caminaire!"

E exclamè: "Ò amelhes candides, ò petites que cabetz totes amassa en paumet dera man, ò gentiles!

Era vòsta verda pelussa ei era maishèra encara imbèrba deth mèn amic; es sòns grani uelhs alongadi son enes dues mitats deth vòste còs e es sues ungles agarren era vòsta polida forma ena vòsta pulpa!

Enquia e tot era infidelitat se torne en vosates ua qualitat, perque eth vòste còr, tan soen doble e compartit, s'està blanc a maugrat de tot, madeish qu'era pèrla encastrada en un tròç de jade!"

Es ginjorles

Guarda as ginjorles penjades des rames en forma d'arradims damb cadies de flors, coma campanetes d'aur que punèren es cauilhars des hemnes!

Qu'ètz es fruts der arbe Sidrah que se quilhe ara dreta deth tron d'Allà! Jos era sua ombra repausen es huries! Era sua husta servic entà bastir es taules de Moisès; e ath sòn pè brotoen es quate meravilhoses honts deth Paradís!

Es iranges

Quan eth zefir bohe sus eth ticolet, es iranges se botgen enes sues rames, e arrissen damb gràcia entre es fiulets des sues flors e des sues huelhes!

Semblatz hemnes qu'un dia de hèsta ornen es sòns còssi joeni damb beròis vestits de brocat d'aur, ò iranges!

Qu'etz flors per çò dera flaira e fruts per çò deth sabor! E encara que sigatz glòbs de huec,embarratz era frescor dera nhèu, nhèu meravilhosa que non se delís damb eth huec! Meravilhós huec sense ahlama e sense calor!

E se contempli era vòsta pèth ludenta, m'ei possible de non pensar ena mia amiga, era joena de polides caròles qu'eth sòn darrèr d'aur ei tanben granulat?

Es cidres

Es rames des citronèrs s'inclinen entath solèr, cargades damb es sues riqueses!

E entre es huelhes, es pevetèrs d'aur des cidres exalen perhums que lhèuen es còrs, e emanacions qu'entornen era anma as agonizants!

Es citrons

Guarda aguesti citrons que comencen a madurar! Qu'ei nhèu que se tinte de colors de safran; ei plata que se convertís en aur; ei era lua que se torne en solei!

Ò citrons, bòles de crisolit, popes de vèrges, canfre blos! Ò citrons! Ò citrons!...

Es bananes

Bananes de formes atrevides, carn coma de boder coma un pastís;

Bananes de pèth lisa e doça, que dilatatz es uelhs des joenes;

Bananes! Quan baishatz per nòsta gòrja, non herits es nòsti organs satisfèts de senter-vos!

Pro que pengetz dera tilha dera vòsta mair, pesants coma lingòts d'aur!

Tostemp sabetz complàder es nòsti sensi! E entre totes es frutes, solet vosati ètz dotadi d'un còr pietós, ò consoladors de veudes e de divorciades!

Es datils

Qu'èm es hilhs sans des palmères, es beduins de cara bruna! Creishem escotant ara brisa tocar es sues flaütes entre es nòstes cabeladures!

Des dera mainadesa, eth nòste pair eth solei mos a neurit damb era sua lum; e pendent fòrça temps mos auem aleitat enes pubics pièchs dera nòsta mair!

Qu'èm es preferidi deth pòble liure que quilhe es sues tendes espacioses e non coneish es vestibuls des ciutadans;

Eth pòble de velòces ègües, de camehles flaques, de vèrges desrabadores, de generosa ospitalitat e de solides simitarres!

E aqueth qu'a gaudit d'eth repaus ara ombra des nòstes paumes, desire entener-mos gasulhar sus era sua hòssa!

E taus son, entre milèrs, quauqui uns des poèmes dedicadi as frutes. Mès mos calerie tota ua vida entà díder es vèrsi dedicadi as flors coma es qu'embarraue aqueth meravilhós jardin: gensemins, jacints, liris d'aigua, mirtes, clavèls, narcisi e ròses de totes es varietats.

Mès ja eth garda deth jardin auie amiat as joeni, entre es avengudes, entà un pabilhon calat ath miei dera verdor. E les convidèc a entrar aquiu entà descansar e les hec sèir en coishins de brocat ar entorn d'un estanh d'aigua, en tot pregar-li ath joen Nur que se botèsse ath miei d'eri. E entà que se refresquèsse eth ròstre, l'aufric un ventalh de plumes d'estruç, qu'en eth i auie inscrit aguest vèrs:

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setanta tresau net

Era didec:

… E entà que se refresquèsse eth ròstre, l'aufric un ventalh de plumes d'estruç, qu'en eth i auie inscrit aguest vèrs:

Que sò blanca ala infatigabla, e es mèns arrais perhumats, qu'amorassen eth ròstre d'aqueth qu'estimi, balhen ua idia dera brisa deth Paradís!

Dempús, en auer-se trèt es mantèls e es turbants, es joeni se meteren a parlar e a divertir-se, e non podien deishar de uelh ath sòn beròi camarada Nur. E eth garda les mestrèc, eth madeish, eth minjar, qu'ère esplendid, e compausat per porets, lits, catles, coloms, e anhèths farcidi, sense compdar es tistèrs de frutes escuelhudes ena rama. E dempús deth minjar, es joeni se lauèren es mans damb sabon barrejat damb musc e se sequèren damb tovalhòles de seda brodades d'aur.

E alavetz entrèc eth garda damb un beròi nhòc de flors, e didec. "Abans de tocar es beuendes, ò amics mèns! cau premanir era vòsta anma damb eth plaser des colors e er perhum des ròses." E exclamèren toti: "Qu'ei vertat, ò garda!" E didec aguest: "Plan, donc. Mès non vos balharè aguestes ròses se non ei a cambi d'un poèma beròi sus aguesta flor admirabla!"

Alavetz eth joen ath quau pertanhie eth jardin, cuelhec eth tistèr de ròses des mans deth garda, calèc en eth eth cap, alendèc eth nhòc lentament, dempús hec un senhau damb era man entà demanar silenci, e improvisèc:

Vèrge flairosa! mès tan timida ena tua joenessa, qu'amagaues eth ròi deth tòn beròi ròstre ena seda verda des tues manges.

Ò ròsa sobeirana! entre totes es flors, ès era sultana ath miei des tues esclaues, e eth beròi emir en cercle des sòns guerrèrs!

Ena tua coròlla plia de baume embarres era esséncia de toti es perhums!

Ò ròsa amorosa! Es tòns petals dubèrts pera bohada deth zefir son pòts d'ua beresa joena que se dispause a balhar un punet ath sòn amic!

Qu'ès ena tua frescor,ò ròsa! mès doça qu'era maishèra ombrejada deth joenet, e mès desirabla qu'era boca viua d'ua joena intacta!

Era sang delicada que colorege era tua carn erosa te hè comparabla ara auròra apolidida d'aur, ara copa plia d'un vin ròi, a ua floracion de robins en rama d'esmeralda!

Ò ròsa voluptuosa! ò alègra, ò deleitosa! tanben sabes retier as refinadi que t'aprècien! Entada eri te vestisses damb es gràcies de vestits de colors desparièrs, e seguisses en tot èster era ben estimada entad aquet que non t'abandone jamès!

En enténer aguesta admirabla lausenja dera ròsa, es joeni non poderen tier eth sòn entosiasme, e deishèren anar mil exclamacions e repetiren a cor, botjant eth cap: "E seguisses en tot èster era ben estimada entad aqueth que non t'abandone jamès." E eth que venguie d'improvisar eth poèma uedec eth tistèr e caperèc de ròses as sòn òstes. Dempús aumplic de vin era ampla copa e la hec circular ath sòn entorn. E quan l'arribèc eth torn, eth joen Nur cuelhec era copa damb un cèrt temor, pr'amor que jamès enquia

alavetz auie begut vin, e eth sòn paladar ignoraue es sabor des beuendes fermentades, dera madeisha manèra qu'eth sòn còs ignoraue eth contacte des hemnes. Qu'ère vèrge, plan que òc, e es sòns pairs, per çò dera sua trenda edat, encara non l'auien regalat ua concubina, coma ei costum entre es notables que vòlen autrejar as sòn hilhs pubèrs experiéncies e sabença en aguesta matèria abans deth matrimòni. E es sòns companhs se'n sabien d'aguest detalh dera virginitat de Nur, e en convidar-lo en aquera hèsta deth jardin, s'auien prepausat desvelhar es sòns desirs!

Atau, donc, en veder-lo damb era copa ena man e trantalhant coma dauant d'ua causa proïbida, es joeni comencèren a arrir a arridalhades de sòrta que Nur, emmaliciat e un shinhau mortificat, acabèc en tot hèr-se a vier decididament era copa enes pòts e se la beuèc enquiara darrèra gota. E en veir aquerò, s'estarnèren es joeni a crits de capitada. E eth patron dera casa s'apressèc a Nur damb era copa plia de nauèth, e li didec: "Be n'as de rason, ò Nur! de non privar-te ja d'aguest licor preciós qu'embriague! Qu'ei eth pair des vertuts, eth medicament contra totes es penes, era panacèa entàs maus deth còs e dera anma! As praubi les balhe riquesa, as covards valor, as febles fòrça e poder! Ò Nur! encantador amic mèn! e toti nosati èm servidors e esclaus tòns! Mès, se te platz! cuelh aguesta copa e beu aguest vin qu'ei mens embriagador qu'es tòns uelhs!" E Nur non podec refusar-lo, e d'ua glopada uedèc era copa que l'aufrie eth sòn ostejador.

Alavetz comencèc a circular peth sòn cap eth ferment dera embriaguesa, e un des joeni exclamèc, en tot dirigir-se ar ostejador: "Qu'està ben aquerò, ò generós amic! mès poirie èster complèt eth nòste plaser sense escotar eth cant e era musica de pòts femenins?...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setanta quatau net

Era didec:

"…Qu'està ben aquerò, ò generós amic! mès poirie èster complèt eth nòste plaser sense escotar eth cant e era musica de pòts femenins? Dilhèu non coneishes es paraules deth poèta?:

Au! Aufritz-li ua ronda de vin ena copa petita e ena grana!

E tu, amic mèn! cuelh eth licor de mans d'ua beresa semblabla ara lua!

Mès entà uedar eth tòn veire demora a que toque era musica; tostemp è vist béuer damb gust ath shivau quan fiulen ath sòn costat!

Quan eth joen patron deth jardin auec entenut aguesti vèrsi, responec damb un arridolet; dempús se lheuèc de seguit e gessec dera sala de reünions entà tornar ath cap d'un moment amiant dera man a ua joena vestida de seda blua. Qu'ère ua eleganta egipcia admirablament formada, dreta coma era letra alef, de uelhs babilonics, de peus neri

coma es tenèbres, e blanca coma era plata ena mina o coma ua amelha escorçada. E estaue tan beròia e ludenta en sòn vestit escur, que se l'aurie cuelhut pera lua d'ostiu ath miei d'ua net d'iuèrn. Dempùs d'aquerò, com non auie d'auer popes d'evòri blanc, un vrente armoniós, cueishes de glòria e anques plies, coma coishins, dejós des quaus i auie ua causa lisa, rosada e embaumada, semblabla a ua petita borsa ath miei d'ua envolòpa grana? E dilhèu non ei precisament d'aquera egipcia dera quau a dit eth poèta:

Auançe coma eth cabiròl, arrossegant ath sòn darrèr as leons vençudi pes còps de uelh aceradi der arc des sues celhes!

Entà protegir-la, era net beròia dera sua cabeladura forme sus era ua tenda sense colomnes, ua tenda miraculosa!

Damb era manja det sòn vestit capère es ròses ròies des sues caròles! Mès, poirà empedir ath cabiròl que s'embriague damb er ambre dera sua pèth perhumada?

E s'arribe a lheuar-se eth vel qu'amague eth sòn ròstre, alavetz, ò vergonha sus tu, beròi blu des cèus! E tu, cristau de ròca, umilia-te dauant des sòns uelhs de peireria!

E eth joen patron deth jardin li didec ara joena: "Ò beròia sobeirana des astres! Te cau saber que non t'auem hèt a vier en jardin senon entà complàder ath nòste òste e amic Nur, que l'as aciu, e que per prumèr còp mos aunore aué damb era sua visita!"

Alavetz era joena egipcia anèc a sèir-se ath costat de Nur, en tot tachar-li ua guardada extraordionària; dempús se treiguec de dejós deth vel ua borsa de seda verda, la dauric e treiguec d'era trenta dus bocins de husta qu'acoblèc de dus en dus, coma s'acoblen es mascles damb es femèles e es feméles damb es mascles e acabèc en tot formar atau un beròi laüt indi. E se recuelhec es manges enquias codes, desnishant es sòns canets e es sòns braci, emparèc eth laüt en sòn vrente, coma empararie ath sòn hilh ua mair, e lo hereguèc damb es ungles des sòns dits. E eth laüt s'estrementic dauant d'aguestes amorasses e gemeguèc ressonant; e non podec mens que pensar còp sec ena sua pròpria origina e en sòn destin: se'n brembèc dera tèrra que siguec plantat, des aigües que l'adaiguèren quan ère un arbe, des lòcs a on demorèc ena immobilitat deth sòn tronc, des audèths qu'amaguèc, des lenhaires que lo braquèren, der adreit obrèr que lo trabalhèc, deth desvernissador que lo revistic de ludentor, deth vaishèth que l'auie transportat, e de totes es polides mans que per eres li calec passar.

E cuelhut per aguesti rebrembes, gemeguec e cantèc damb armonia, e en sòn lenguatge semblaue respóner damb aguestes cançons rimades as ungles que l'interrogauen:

En d'auti tempsis iguí ua rama verda abitada per rossinhòls, e les breçaua amorosament quan cantauen!

Me balhèren atau eth sentiment dera armonia; e no gausaua jo a agitar eth huelhatge pr'amor de poder-les escotar atentiuament!

Mès un dia m'esbaucèc ua man barbara, e me convertic, coma vedetz, en laüt fragil!

Ça que la, non me planhi deth mèn destin; pr'amor que quan me hereguen ungles fèrmes, m'estrementisqui damb totes es mies còrdes e patisqui damb gust es còps d'ua man beròia!

A despièt dera mia esclavitud, repausi sus vrentes de joenes, e es braci des huries s'entrelacen damb amor ar entorn dera mia cintura!

Damb es mèns acòrds sai deleitar as amics que gaudissen de reünions alègres; e cantant coma es mèns audèths, sai embriagar sense era ajuda deth botelhèr!

Dempús d'aguest preludi sense paraules, qu'en eth eth laüt s'auie exprimit en un lenguatge sensible solet ara anma, era beròia egipcia cessèc de tocar un moment; dempús virant era guardada entath joen Nur, cantèc aguesti vèrsi, e n tot acompanhar-se…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setanta cincau net

Era didec:

… virant era guardada entath joen Nur, cantèc aguesti vèrsi, en tot acompanhar-se:

Era net ei clara e transparenta, e ena ombra pròcha, eth rossinhòl alende es sòns transportaments coma un aimant apassionat!

A! desvelha-te! Era nudesa deth cèu e era sua frescor conviden ath plaser ara nòsta anma, e aguesta net era lua ei plia de sortilègis! Vene!

Non cranhem as envejosi e profitem-nos deth saunei des nòsti censors entà calar-mos impunament en sen des voluptuositats! Que non tostemp es nets son estelades e embaumades! Vene!

Dilhèu, entà gaudir deth plaser tranquil, non as mirtes, ròses, flors d'aur e perhums?

E non possedisses es quate causes que te cau entara alegria ideau: un amic, ua aimanta, ua borsa plia de vin?

Qué mes te cau entà èster erós? Profita-te'n d'aquerò çò mès lèu òssible! deman s'esbugassarà tot! Vaquí era copa deth plaser!

En enténer aguesti vèrsi eth joen Nur embriagat de vin e d'amor, li tachèc es sues guardades inflamades ara beròia esclaua, que li responec damb un arridolet atrasent. Alavetz s'inclinèc eth entada era cuelhut de desir; e era, de seguit, sarrèc contra eth es cimerons des sues popes, lo punèc entre es uelhs e se l'abandonèc deth tot entre es sues mans. E Nur, cedint ath trebolament des sòns sensi e ath cauhament que l'usclaue, peguèc es sòns pòts ena boca dera joena e l'aspirèc coma se siguesse ua ròsa. Mès era,

avertida pes guardades des auti joeni, se des.heiguec d'aquera prumèra abraçada deth joen entà tornar a cuélher eth laüt, e cantar:

Pera beresa deth tòn ròstre, pes tues caròles, pertèrra de ròses, peth vin preciós dera tua saliua, te juri qu'ès er esperit deth mèn esperit, era lum des mèns uelhs, eth baume des mies paupetes, e que solet t'estimi a tu!, ò vida des anmes!

En enténer aguesta arderosa declaracion, Nur, transportat d'amor, improvisèc ath sòn torn çò que seguís:

Ò tu, qu'eth tòn anament ei elegant coma eth d'un vaishèth pirata sus er mar, beròia de guardada de falcon!

Ò joena vestida de gràcia, era dera boca ornada damb dues files de pèrles, era de caròles florides de ròses en un pertèrra de dificil accès;

Ò proprietària d'ua cabeladura d'esplendor que s'esparg a dreta e quèrra damb tota era sua longitud, nera coma un nere joen que se venesse en enquant!

Te convertisses en pensament tiranic dera mia anma! Ara vista des tòns encantaments, er amor entrèc en mèn còr prigondament, e lo tintèc damb eth color escur dera cochenilha, qu'ei eth color mès indelible! e eth sòn huec me consumic eth hitge enquiara lhocaria!

Atau, donc, voi autrejar-te es mèns bens e era mia anma sancera! E se me preguntèsses: "Sacrificaries per jo eth tòn saunei?" Jo te contestaria: "Plan que òc, e enquia e tot es mèns uelhs, ò maga!"

Quan eth joen ath quau pertanhie eth jardin vedec er estat que se trapaue eth sòn amic Nur, li semblèc qu'auie arribat eth moment de deishar ara beròia egipcia que l'inicièsse enes alegries der amor. E les hec de seguit un senhau as sòns companhs, que se lheuèren un darrèr der aute e se retirèren dera sala deth hestau, deishant a Nur cara a cara damb era beròia egipcia.

Tanlèu coma era joena se vedec soleta damb eth beròi Nur, se lheuèc tant longa coma ère, se treiguec toti es sòns ornaments e es sòns vestits entà quedar-se complètament nuda, damb solet era cabeladura coma vel. E se seiguec enes jolhs de Nur, e lo punèc entre es uelhs, e li didec: "Te cau saber, ò uelhs mèns! qu'eth present sauve proporcion tostemp damb era generositat deth donant. Per tant, ara vista dera tua beresa e pr'amor que me shautes, te hèsqui eth don de tot aquerò que possedisqui. Cuelh es mèns pòts, era mia lengua, es mies popes, cuelh eth mèn vrente e tot çò d'aute!" E acceptèc Nur eth meravilhós present, e en escambi, li hec eth don de un aute mès meravilhós encara. E era joena li preguntèc quan aueren acabat, encantada e estonada dera sua generositat e adretia: "Eth cas ei, ò Nur! qu'es tòns companhs didien qu'ères vèrge!" Eth didec: "Qu'ei vertat!" Era didec: "Ei estonant! E com ei qu'as estat tant expèrt en tòn prumèr assag?" Eth didec arrint: "Tostemps sauten bualhs quan se heregue era pèira de huec!"

E atau siguec com entre ròses e amorasses multiples, eth joen Nur coneishec er amor enes braci d'ua egipcia beròia e sana coma eth uelh deth poth, e blanca coma era amelha escorçada…

Mès quan arribèc era sies centes setanta siesau net

Era didec:

… E atau siguec com entre ròses e amorasses multiples, eth joen Nur coneishec er amor enes braci d'ua egipcia beròia e sana coma eth uelh deth poth, e blanca coma era amelha escorçada.

Qu'ei escrit en sòn destin qu'atau auie d'arribar era sua iniciacion. Pr'amor que se non, com se comprenerien es causes encara mès meravilhoses que mercarien es sòns passi peth camin planèr dera vida erosa?

Un còp s'acabèren es sòns calinhatges, se lheuèc eth joen Nur, donques que ja començauen a lúder es esteles en cèu, e era bohada de Diu se quilhaue damb eth vent dera net. E li didec eth ara joena: "Damb eth tòn permís!" E a maugrat des supliques d'era entà retier-lo, non volec tardar-se mès, e l'abandonèc entà montar ena sua mula e tornar çò mès lèu possible ena sua casa, a on ja lo demorauen damb ansietat eth sòn pair Corona e era sua mair.

E vaquí que, tanlèu passèc eth lumedan, era sua mair, plia d'inquietud per aquera non acostumada abséncia deth sòn hilh, correc ath sòn encontre, lo sarrèc enes sòns braci, e li didec: "A on sigueres, estimat mèn, que t'as tardat tant a tornar en casa?" Mès quan Nur dauric era boca, era sua mair notèc qu'auie begut vin e li flairèc er alend. E li didec: "A!, se qué as hèt, malerós Nur? Quin malastre se t'arribe a flairar eth tòn pair!" Pr'amor que, encara que Nur auie suportat era beuenda mentre siguec en braça dera egipcia, quan gessec ar aire liure se li cambièc de lòc era rason e trantalhaue a dreta e quèrra, coma un embriac. Atau, donc, era sua mair s'esdeguèc a hèr-se-lo a vier en lhet e ajaçar-lo, en tot abrigar-lo fòrça.

Mès en aqueth moment entrèc ena cramba eth mercadèr Corona, qu'ère un observador fidèu dera lei d'Allà, qu'enebís as credents es beuendes fermentades. E en veir ajaçat ath sòn hilh, esblancossit e damb eth ròstre descompausat, li preguntèc ara sua esposa: "Qué l'a arribat?" Era responec: "Qu'a un dolor fòrt de cap, costat per excès d'aire d'aguest jardin a on li permeteres que i anèsse damb es sòns companhs:" E eth mercadèr Corona, plan aclapat per aqueth repotec dera sua esposa e pera indisposicion deth sòn hilh, s'inclinèc sus Nur entà preguntar-li se com se trapaue; mès li flairèc er alend, e anujat, secodic deth braç a Nur, e li cridèc: "Com ei aquerò, hilh libertin? Qu'as infringit era lei d'Allà e deth sòn Profèta e gauses entrar ena casa sense purificar-te era boca?" E seguic en tot repotegar-lo damb duretat.

Alavetz Nur, que se trapaue complètament embriac, sense saber exactament se qué hège, lheuèc era man e li fotec ath sòn pair, eth mercadèr Corona, un còp de punh que l'artenhèc eth uelh dret, e ac hec damb tanta violéncia que lo hec quèir en solèr.

Ar arràs dera indignacion, er ancian Corona jurèc peth divòrci e peth tresau poder, qu'a londeman harie enlà dera casa ath sòn hilh Nur, dempús de talhar-li era man dreta. Ara seguida abandonèc era cramba.

Quan era mair de Nur entenec aqueth terrible jurament, que contra eth non i auie recors ne remèdi possible, esquincèc es sues ròbes damb desesperacion, e se passèc tota era net planhent-se e plorant ath costat deth lhet deth sòn hilh negat ena embriaguesa. Mès coma qu'era causa ère urgenta, artenhèc dissipar es bugassi deth vin, en tot hèr-lo sudar e orinar fòrça. E coma qu'eth non se'n brembaue d'arren de çò que s'auie passat, li condèc era accion qu'auie cometut e eth terrible jurament deth sòn pair Corona. Dempús li didec: "Ai de nosati! Ara que son en bades es lamentacions! E era soleta decision que te cau cuélher, mentre eth destin non càmbie er aspècte des causes, ei aluenhar-te çò mès lèu possible, Nur! dera casa deth tòn pair. Vè-te'n, hilh mèn, entara ciutat d'Al-Iskandaria e vaquí ua borsa damb mil dinnars d'aur e cent dinnars! Quan te manque pòc entà agotar aguesti sòs, demana-me'n mès, en tot tier compde de dar-me notícies tues."

E se metec a plorar, punant-lo.

Alavetz, dempús d'auer vessat dera sua part lèrmes d'empenaïment, s'estaquèc Nur era borsa ena cintura, se didec adiu dera sua mair, e gessec dera casa d'amagat entà arribar en pòrt de Bulak e des d'aquiu baishar peth Nil en un vaishèth enquia Al-Iskandaria, a on desembarquèc damb bona santat.

E vaquí que Nur trapèc qu'Al-Iskandaria ère ua ciutat meravilhosa, abitada per gent de çò mès encantadora, e dotada d'un clima deliciós; de jardins plei de rumors e de flors, de beròis carrèrs e de mercats magnifics. E se compladec, donc, en tot recórrer es diuèrsi barris dera ciutat e toti es mercats, un darrèr der aute. E quan passèc peth mercat des mercadèrs de flors e de frutes, qu'ère particularament agradiu…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setanta setau net

Era didec:

… E quan passèc peth mercat des mercadèrs de flors e de frutes, qu'ère particularament agradiu, vedec que passaue un persa montat en ua mula, amiant ena gropa a ua meravilhosa joena d'aspècte deliciós e estatura de cinc pams de longada. Qu'ère blanca coma er agland damb era sua clòsca, coma eth pagèl ena peishera, coma era palmèra en desèrt. Eth sòn ròstre ère mès enludernador qu'eth resplendor deth solei, e jos era garda des sòns arcs regdes des sues celhes, ludien dus grani uelhs neri, originaris de Babilonia. E a trauèrs dera tela transparenta que la caperaue, s'endonviauen en era esplendors que non se retirauen a cap aute: caròles doces coma eth satin mès beròi, e semiades de ròses; dents qu'èren dus colhars de pèrles; pièchs fèrms e menaçaires; anques onduloses; cueishes semblables as coes gròsses des motons de Siria, e sauvant en sòn cim de nhèu

un tresòr incomparable e suportant un darrèr format ena sua totalitat damb ua pasta de pèrles, de ròses, de gensemins. Glòria ath sòn Creador!

Atau, donc, quan et joen Nur vedec aquera joena, que depassaue en esplendors ara bruna egipcia deth jardin, non podec mens que seguir ara mula erosa que l'amiaue. E se metec a caminar darrèr d'era enquia qu'arribèren ena plaça deth Mercat d'Esclaus.

Alavetz et persa baishèc dera mula, e dempús d'ajudar a ara joena a baishar tanben, la cuelhec dera man e l'ac autregèc ath subastador public entà que la subastèsse en mercat. E eth subastador, hènt enlà ara gent, hec sèir ara joena ath miei dera plaça sus un sèti d'evòri enriquit d'aur. Dempús passegèc era sua guardada per aqueri que l'enrodauen, e cridèc:

"Ò mercadèrs! Ò crompadors! Ò patrons de riqueses! Ciutadans e beduins! Ò presents que m'enrodatz d'apròp e de luenh, dauritz era subasta! Arrés censure ath prumèr postor! Examinatz e parlatz! Allà ei omnipotent e omniscient! Dauritz era subasta!"

Alavetz s'auancèc prumèr un ancian, qu'ère eth sindic des mercadèrs dera ciutat e que dauant d'eth arrés gausèc lheuar era votz entà licitar. E lentament balhèc eth torn ath sèti qu'ère seiguda era joena, e dempús d'examinar-la damb atencion, didec: "Daurisqui era subasta en tot aufrir nau cents vint-e-cinc dinnars!"

De seguit cridèc damb tota era sua anma eth subastador: "Se daurís era subasta damb ua ofèrta de nau cents vint-e-cinc dinnars! Dempús, coma qu'arrés volie aumentar era licitacion per consideracion ath venerable sindic, eth subastador s'acarèc damb era joena, e li preguntèc: "Ès d'acòrd, ò sobeirana des lues, de pertànher ath nòste venerable sindic?" E contestèc era joena de dejós des sòns vels: "Ès lhòco, ò subastador, o solet as dislocada era lengua, donques que me hès semblabla ofèrta?"

E preguntèc eth subastador, arraulit: "E per qué, ò sobeirana des bereses?" E didec era joena, desnishant damb un arridolet es pèrles dera sua boca: "Ò subastador! Non te hè vergonha dauant d'Allà e pera tua barba voler autrejar joenes dera mia qualitat a un ancian coma aguest, decrepit e sense facultats, ath quau mès d'un còp, sense dobte, era sua hemna l'aurà repotegat era sua heredor en tèrmes violents e indignadi? E dilhèu non sabes qu'ei ad aguest vielh precisament que s'apliquen aguesti vèrsi deth poèta:

Me pertanh en proprietat ua verga calamitosa! Qu'ei de cera que se delís, pr'amor que coma mès se la tòque, mès mofla ei!

Per mès rasons que li digui, s'entestadís a dormir quan cau que se desvelhe! Qu'ei ua verga guiterosa!

Mès quan sò soleta damb eth, vaquí que de pic se sent possedit d'ardor guerrèr! A! Qu'ei ua verga calamitosa!

Qu'ei avar quan a de fardar de generositat; e prodig quan li cau hèr economies! Hilh de gosset! Se dormisqui, se desvelhe de seguit; e se me desvelhi, de seguit s'adormís!

Qu'ei ua verga calamitosa! Maudit sigue aqueth que cuelh pietat d'eth!

Quan es presents enteneren aguestes paraules e aguesti vèrsi dera joena, se meteren seriosi dauant d'aquera manca de consideracion e de respècte damb eth sindic. E eth subastador li didec ara joena: "Per Allà, ò senhora mia! que hès que se m'ennerisque eth ròstre en preséncia des mercadèrs! Com pòs díder semblables causes deth nòste sindic, qu'ei un òme respectable e prudent, e enquia e tot sabent!"

Mès era responec: "A! Plan milhor alavetz, s'ei un sabent! Pro que profite era leçon! Entà qué servissen es sabents sense verga? Que serie milhor que s'amaguèsse…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes setanta ueitau net

Era didec:

"… Entà qué servissen es sabents sense verga? Que serie milhor que s'amaguèsse!"

Alavetz, pr'amor de que era joena non seguisse damb es sòns insults ath vielh sindic, eth subastador s'esdeguèc a contunhar era subasta, cridant ben fòrt: "Ò mercaders! Ò crompadors! Era subasta ei dubèrta! Entath milhor postor serà era hilha de reis!" Alavetz s'auancèc un aute mercadèr, que non auie vist çò que s'auie passat, e didec, enludernat pera beresa dera joena: "Entà jo per nau cents cinquanta dinnars!"

Mès en veder-lo, era joena s'estarnèc en ua grana arridalhada; e quan s'apressèc eth ada era entà examinar-la milhor, li didec: "Ditz-me, ò jeique! as ena tua casa ua simitarra fòrta?" Eth contestèc: "Plan, per Allà, ò senhora mia! Mès entà qué la vòs?"

Era contestèc: "Non ves que te cau talhar-te un tròç d'aguesta aubergina qu'amies a manèra de nas? Non ignoraràs qu'a tu milhor qu'a degun s'ajusten aguestes paraules deth poèta:

En sòn ròstre se lhèue un immens minaret que pes sues dues pòrtes poirien accedir toti es umans! E còp sec se despoblarie era tèrra alavetz!

Quan eth mercadèr deth nas gròs auec entenut aguestes paraules dera joena, sentec tanta ràbia, qu'esternudèc plan fòrt; dempús, agarrant peth còth ath subastador li fotec còps en cogòt, dident: "Maudit subastador! Qu'ei que solet mos as hèt a vier aguesta impudica esclaua entà que mos insulte e mos convertisque en motiu de burla?" E eth subastador, plan enrabiat, s'acarèc damb era joena, e li didec: "Per Allà, qu'en tot eth temps que vengui executant eth mestièr, jamès è auut ua jornada tan dolenta coma aguesta! Non poiries reprimir es desordes dera tua lengua, e deishar-mos guanhar eth nòste pan?" Dempús, entà botar fin as mormolhs que se quilhauen, seguic era subasta.

Alavetz se presentèc un tresau mercadèr molt barbut que volec crompar ara beròia esclaua. Mès abans de qué daurisse era boca entà licitar, era joena se metec a arrir, e

exclamèc: “Guarda… ò subastador! Ena casa d’aguest òme s’a cambiat er orde dera Natura; qu’ei un moton de coa gròssa, mès que l’a gessut era coa ena barba! E qu’ei evident que non me cediràs a un òme qu’a ua barba tan longa, e per tant, un engenh tan cuert! Pr’amor que ja sabes qu’era intelligéncia e era rason son en orde invèrs damb era longada dera barba!”

En enténer aguestes paraules, eth subastador, ath limit dera desesperacion, non volec amiar mès entà dauant aguesta venda. E exclamèc: “Per Allà, que ja è acabat per aué eth mèn mestièr!” E cuelhent dera man ara joena, cuelhut de terror, l’ac autregèc ath sòn ancian patron persa, en tot dider-li: “Que non se pòt véner entre nosati! Qu’Allà daurisque entà tu en un aute lòc era pòrta dera venda e dera crompa.”

E sense trebolar-se ne botjar-se, eth persa s’acarèc damb era joena e li didec: “Allà qu’ei eth mès generós! Vene, hilha mia, qu’acabaram trapant ath crompador que te correspone!” E se la hec a vier damb eth e se n’anèc, en tot cuelher-la dera man, mentre que damb era auta man amiaue era brida dera mula, e era joena lançaue damb es sòns uelhs flèches neres e agudentes ad aqueri que la guardauen.

E vaquí que solet alavetz siguec quan avertires ath joen Nur, ò meravilhosa! e senteres qu’eth desir te mossegaue eth hitge e er amor te tresviraue es entralhes. E te posères, de pic, e li dideres ath tòn patron persa: “Qu’ei aguet que voi! Ven-me ada eth!” E eth persa se virèc e vedec ath sòn torn ad aqueth joen ornat damb toti es encantaments dera joenessa e dera beresa, e elegantament caperat en un mantèl de pansa. E li didec ara joena: “Aguest joen ère present hè un moment ena subasta, e non a licitat! Com vòs, donc, que te prepausa ada eth? Non ves qu’un pas atau harie baishar molt eth prètz dera venda?” Era contestèc: “Qu’ei parièr que sigue atau. Non voi pertànher ad arrés mès qu’ada aguest joen. E non me possedirà cap aute!” E s’auancèc decididament entath joen Nur, e li didec, en tot tachar-li ua guardada cargada de temptacions: “Qu’ei que non sò pro beròia, ò senhor mèn! entà que te dignes licitar tu?” Eth joen contestèc: “Ò sobeirana mia! Dilhèu i a en mon ua beresa que se te posque comparar?” Era preguntèc: “Per qué, donc, m’as mespredat quan me prepausauen entath milhor postor? Solide non me deues trapar deth tòn gust!” Eth joen contestèc: “Allà te benedisque, ò senhora mia! De vertat que s’auessa estat en mèn país t’auria crompat damb totes es riqueses e toti es bens que possedís era mia man. Mès aciu non sò qu’un estrangèr e non è, coma tot recors, que mil dinnars!” Era contestèc: “Aufris-les entà crompar-me e non te n’empenaïràs!” E eth joen Nur, sense poder resistir-se ara temptacion dera guardada tachada en eth, se treiguec eth cinturon qu’auie sauvadi es mil dinnars, e compdèc e pesèc er aur dauant deth persa. E redigiren eth contracte dempús d’auer hèt vier ath kadí e as testimònis entà legalizar eth contracte de crompa-venda e dempús de confirmar er acte, declarèc era joena: “Consentisqui que se me vene ad aguest beròi joen pes mil dinnars autrejadi ath mèn patron eth persa.” E es presents se dideren es uns as auti: “*Ualah*! Que son hèti er un entar aute!” E eth persa li didec a Nur: “Pro que sigue era, entà tu, motiu de benediccion! Alegratz-vos amassa damb era vòsta joenessa! Que vos meritatz es dus era felicitat que vos demore...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sies centes sentanta nauau net

Era didec:

"…Que mos meritatz es dus era felicitat que vos demore!"

Alavetz, eth joen Nur, seguit pera joena d'anques ondulantes, se filèc de cap ath khan gran dera ciutat, e s'esdeguèc a logar aquiu ua cramba entà lotjar-se. E se desencusèc damb era joena per non poder aufrir-li arren milhor, dident: "Per Allà, ò senhora mia! que se siguessa jo en Eth Caire, era mia ciutat, te lotjaria en un palai digne de tu. Mès te torni a díder qu'aciu non sò qu'un estrangèr! E entà atier es nòsti besonhs, sonque amii ath dessús just aquerò entà pagar aguest lotjament!" Era treiguec deth dit un anèth qu'amiaue encastrat un robin de gran valor, e li didec: "Cuelh aquerò, e vè-te'n a vener-lo en mercat. E crompa tot aquerò que sigue de besonh entà organizar un hestau entà dues persones; e despen sense pòur, e crompa es viures e es beuendes milhors que i age, sense desbrembar es flors, es frutes e es perhums." E Nur s'esdeguèc a executar era orde e non se tardèc a tornar cargat damb viures de tota sòrta. E se rebussèc es manges e era tunica, e botèc eth mantèl, e mestrèc damb gran suenh eth hestau. Dempús se seiguec ath costat dera joena, que lo guardaue arrint, e entà començar se meteren e minjar ben e a béuer ben. E quan sigueren assadoradi e era beuenda comencèc a hèr eth sòn efècte, eth joen Nur, qu'ère un shinhau intimidat per çò des uelhs ludents d'era, non volec deishar-se amiar des desirs tumultuosi que l'agitauen sense informar-se'n abans deth país e dera origina dera joena. E li cuelhec era man e l'ac punèc. E li didec: "Per Allà sus tu! ò senhora mia! Non poiries dider-me ja eth tòn nòm e eth tòn país?" Era contestèc: "Precisament, ò Nur! jo madeisha t'anaua a parlar d'aquerò era prumèra!" E se posèc un moment, e didec:

"Te cau saber, ò Nur! que me cridi Marian, e que sò era soleta hilha deth poderós rei des francs que règne ena ciutat de Constatinia. Atau, donc, non te cau estonar quan t'en sàpies qu'ena mia mainadesa recebí era milhor educacion e qu'auí mèstres de tot. Tanben m'ensenhèren a manejar era agulha e eth fus, a hèr pintures e brodats, tapissi e cenhedors, e a trabalhar teles d'aur sus hons de plata o de plata sus hons d'aur. E tanben aprení tot aquerò que podie ornar er engenh e realizar era beresa. E creishí de tau sòrta en palai deth pair, luenh de totes es guardades. E es hemnes de palai guardant-me damb uelhs de trendesa, didien que jo èra era meravilha deth mèn temps. Atau, donc, non deishèren de vier a demanar-me en matrimòni un gran nombre de princes e de reis que regnauen en tèrres e en isles; mès eth mèn pair les refusèc a toti, sense voler separar-se dera sua soleta hilha, qu'estimaue mès qu'ara sua vida e mès qu'as nombrosi hilhs barons, frairs mèns, qu'auie.

Alavetz jo queiguí malauta, e hi era promesa de qué, se me guaria, anaria en peregrinacion a un monastèri plan venerat entre es francs. E quan siguí guarida, volí complir era mia promesa, e m'embarquè damb ua des mies daunes d'aunor, hilha d'un

gran entre es grans dera cort deth mèn pair eth rei. Mès quan deishèrem de uelh era tèrra, ataquèren e abordèren eth nòste vaishèth uns pirates musulmans, e jo madeisha, damb tota era mia acompanhada, siguí redusida a esclaua e amiada entà Egipte, a on me veneren ath mercadèr persa que vederes en mercat e que, erosament entara mia virginitat, ei eunuc. E tanben entara mia sòrt e pr'amor qu'atau ac volec eth destin, eth mèn patron, siguent jo en casa, patic ua longa e perilhosa malautia que pendent era jo li prodiguè toti es suenhs mès atentius. Atau, donc, tanlèu se remetec, me volec demostrar era sua gratitud per çò des mòstres d'afeccion que jo l'auie balhat mentre se tardèc era sua malautia e me preguèc que li demanèssa tot aquerò que podesse desirar era mia anma. E coma tot favor jo li demanè que me venesse a bèth un que podesse utilizar de jo to çò qu'auia d'utilizable, mès que no me cedisse senon ad aqueth que jo alistèssa per jo madeisha. E de seguit m'ac prometec eth persa e s'esdeguèc a vener-me ena plaça deth mercat, a on podí tachar en tu era mia eleccion, ò uelhs mèns! en tot deishar de cornèr a toti es vielhs e decrepits personatges que me cobejauen!"

E dempús de parlar atau, era joena franca guardèc a Nur damb es uelhs que deishauen anar er aur des temptacions, e li didec: "Poiria, tau que sò, pertànher a un aute que non sigueses tu, ò joen?" E damb un gèst rapid, retirèc es sòns vels e se despolhèc complètament entà aparéisher ena sua deliciosa nudesa.

Benedit sigue eth vrente que l'amièc! Sonque alavetz podec Nur encuedar-se'n dera benediccion qu'auie baishat sus eth sòn cap. E vedec qu'era princessa ère ua beresa doça e blanca coma un teishut de lin, e qu'espargie pertot era deliciosa flaira der ambre, madeish qu'era dera ròsa, que segregue per era madeisha eth sòn perhum originau. E la sarrèc entre es sòns braci, e quan l'explorèc ena sua prigondor intima, trapèc en era ua pèrla encara intacta. E damb aqueth descurbiment se sentec erós enquiath limit dera felicitat, e s'inflamèc enquiath limit dera inflamacion. E comencèc a passar-li era man pes sòns membres encantadors e peth sòn còth delicat, e a en.honsar-la enes ondades e recauquilhs dera cabeladura, hènt carriclar es sòns punets enes sues caròles coma calhaus que sonèssen en quèir ena aigua, e s'adocie damb es sòns pòts e li hège copets de paumet enes anques tremoloses. Aquerò siguec tot, de vertat!

Ath sòn torn, non deishèc era de hèr-li veir ua part considerabla des dons que possedie e des mervilhoses aptituds gregues, es amoroses facultats des egipcies, es movements lascius des gojates arabes e era fogositat des etiopes, eth candor des franques, era sciéncia consumada des indies, era experiéncia des hilhes de Circasia e es desirs apassionadi des ròies, era coquinaria des hilhes de Yaman e era violéncia musculara des hemnes deth Naut Egipte, era petitesa des organs des chines, eth lardor des hilhes de Hedjaz, e eth vigor des hemnes d'Irak, e es delicadeses des perses. Atau, donc, non cessèren d'arribar entrelaçaments de braci, punets e amorasses e copulacions pendent tota era net, enquia que, un shinhau fatigadi des sues transportacions e assauts s'esclipsèren fin finau un enes braci der aute, embriagadi de gòi.

Glòria a Allà que non a creat espectacle mès encantador qu'eth de dus aimants erosi que, dempús d'embriagar-se damb es delícies dera voluptuositat, repausen en sòn lhet damb es braci entrelaçadi, es mans junhudes e es còrs bategant amassa…

En aguest moment dera sua narracion, Scharazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centau net

Era didec:

… Glòria a Allà que non a creat espectacle mès encantador qu'eth de dus aimants erosi que, dempús d'embriagar-se damb es delícies dera voluptuositat, repausen en sòn lhet damb es braci entrelaçadi, es mans junhudes e es còrs bategant amassa!

Quan se desvelhèren a londeman, non deishèren de repetir es sues aventures amoroses, damb mès intensitat, calor, multiplicitats, repeticions, vigor e experiéncia qu'era vesilha. Atau, donc, era princessa franca, meravilada e ath limit dera admiracion en veir tantes facultats amassades as hilhs des musulmans, se didec: "De vertat que quan ua religion inspire e desvolòpe enes sòns credents taus ostentacions de valor, d'eroïsme e d'aptitud, ei solide era milhor, era mès umana e era soleta vertadèra entre totes es religions!" E en aguest moment se volec hèr musulmana.

S'acarèc damb Nur e li preguntèc: "Qué me cau hèr entà convertir-me ar Islam, ò uelhs mèns!? Pr'amor que me voi hèr musulmana coma tu, donques qu'era patz dera mia anma non se trapaue damb es francs, que hèn vertut dera òrra contingéncia e arren estimen tant coma ath prèire castrat! Que son uns pervertidi qu'ignòren eth valor inestimable dera vida! Son uns malerosi que non escauhe damb es sòns arrais eth solei! Atau, donc, era mia anma vò estar-se aciu, a on florirà damb totes es sues ròses e cantarà damb toti es sòns audèths! Ditz-me se qué me cau hèr entà convertir-me en musulmana!"

E Nur, plen d'alegria per çò d'auer contribuit, ena mesura des sues fòrces, a convertir ara princessa franca, li didec: "Ò senhora mia! era nòsta religion ei simpla e ignòre es complicacions extèrnes! Tard o lèu, reconeisheràn toti es descreigudi era superioritat des nòstes credences, e se filaràn de cap a nosati per eri madeishi, coma se ges des tenèbres ara lum, des causes impossibles ad aquerò qu'ei naturau! Per çò que hè a tu, ò princessa de benediccion! entà netejar-te dera lordèra cristiana, non te cau que prononciar aguestes paraules: "Non i a mès Diu qu'Allà e Mohammad ei er Enviat d'Allà!" E de seguit seràs credenta musulmana!" En enténer aguestes paraules, era princessa Marian, hilha deth rei des francs, lheuèc eth dit e prononcièc: "Digui e certifiqui que non i a mès Diu qu'Allà e que Mohammad ei er Enviat d'Allà!" E de seguic s'ennoblic damb er Islam. Glòria ad Aqueth que mejançant procediments simples daurís es uelhs des cècs, torne sensibles es aurelhes des sords, desligue era lengua des muts e ennoblís es còrs des pervertits, glòria ath Patron des vertuts, ath Distribuidor de gràcies, ath Brave entàs credents! Amin!

Realizat d'aguesta sòrta aqueth acte important (laudat sigue Allà!) se lheuèren es dus deth lhet de voluptuositat, en tot hèr dempús es sues ablucions e pregàries prescrites. Dempús d'aquerò mingèren e beueren e se meteren a parlar e a esvagar-se amistosament. E cada còp se meravilhaue mès Nur des nombrosi coneishements dera princessa e dera sua sabença e sagacitat.

Pera tarde, ara ora dera pregària, eth joen Nur se filèc entara mesquita e era princessa Marian anèc a passejar-se peth costat dera Colomna deth Pau. E vaquí çò que tanh ada eri!

Mès per çò deth rei des francs de Constantinia, pair de Marian, quan se'n sabec dera captura dera sua hilha pes pirates musulmans, s'afligic enquiath limit dera afliccion, e se desesperèc enquia senter-se morir. E envièc pertot a cavalièrs e patricis entà que hessen es cèrques de besonh e rescatèssen ara princessa e la sauvèssen, as bones o as males, des mans des sòns capturadors. Mès toti es que se n'encarguèren d'aqueres cèrques tornèren ath cap de cèrt temps sense auer trapat arren. Alavetz manèc ath sòn visir, que tanben ère cap dera policia, un vielh guèrch deth uelh dret e coish dera cama quèrra, encara qu'ère un vertadèr dimòni entre es espions; donques qu'ère capable de desembolhar sense trincar-les, es hius embolhadi d'ua tela d'aranha, de trèir-li es dents a un adormit sense desvelhar-lo, de trèir-li es bocades des pòts d'un beduin ahaimat e de traucar tres còps seguidi a un nere sense qu'eth nere podesse ne tansevolh revoutar-se. E li balhèc era orde de recórrer toti es païsi musulmans e de qué non tornèsse sense era princessa. E li prometec tota sòrta d'aunors e de prerogatives ena sua tornada, mès en tot hèr-li aubirar eth pau en cas de qué fracassèsse. E s'esdeguèc a partir eth vielh guèrch e coish. E comencèc a viatjar, desguisat, per païsi amics e enemics, sense trapar ua soleta tralha, enquia qu'arribèc en Al-Iskandaria.

E precisament aqueth dia anèc entara Colomna deth Pau, damb es esclaus que l'auien acompanhat, pr'amor d'esvagar-se un shinhau. E volec eth destin que se trapèsse damb era princessa Marian, que prenie era fresca per aqueri entorns. Atau, donc, quan l'arreconeishec, se balancegèc d'alegria, e se precipitèc ath sòn encontre. E tanlèu siguec dauant d'era, botèc un jolh en tèrra, e volec punar-li es mans. Mès era princessa, qu'auie aquerit totes es vertuts musulmanes e era decéncia damb es òmes, li fotec un terrible boet ad aqueth visir franc tan lèg, e li cridèc: "Gosset maudit! Qué vies a hèr en tèrra musulmana? Dilhèu te penses que vau a quèir en poder tòn…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mes quan arribèc era sèt centes unau net

Era didec:

… Mès era princessa, qu'auie aquerit totes es vertuts musulmanes e era decéncia damb es òmes, li fotec un terrible boet ad aqueth visir franc tan lèg, e li cridèc: "Gosset

maudit! Qué vies a hèr en tèrra musulmana? Dilhèu te penses que vau a quèir en poder tòn?”

Eth franc contestèc: “Ò princessa! Jo que non n’è eth tòrt d’aquerò. Eth tòrt ei deth tòn pair eth rei, que m’a menaçat damb eth pau se non te trapi! Te cau, donc, vier damb nosati, de bon o mau voler, entà sauvar-me d’aguest suplici espaventós. Ath delà, eth tòn pair ei en tot morir-se de desesperacion en saber-se’n qu’ès captiva des infidèus, e era tua mair ei negada en lèrmes quan pense enes mautractaments que deueres patir entre es mans d’aguesti bandids traucadors!” Mès era princessa Marian contestèc: “Arren d’aquerò! Qu’è trapat era patz dera mia anma aciu madeish. E non abandonarè aguesta tèrra de benediccion! Torna, donc per a on as vengut, abans de qué te hèsca jo penjar precisament aquiu naut dera Colomna deth Pau!”

En enténer aguestes paraules, eth franc coish comprenec que non convencerie ara princessa entà que lo seguisse de bon voler, e li didec: “Damb eth tòn permís, ò senhora mia!” E hec un senhau entà que s’apoderèssen d’era es sòns esclaus, que de seguit l’enrodèren, l’emmordalhèren, e encara qu’era se defenec e les engarrapaue crudèument, se la carguèren ena espatla, e en escurir, la transportèren a bòrd d’un vaishèth que se hège ara vela entà Constantinia. E vaquí çò que hè ath vielh visir guèrch e ara princessa Marian!

Per çò deth joen Nur, quan vedec qu’era princessa Marian non tornaue en khan, non sabec se qué pensar dera sua tardança. E coma se hège de nets e aumentaue era sua inquietud, gessec deth khan e se metec a caminar pes carrèrs desèrts damb era esperança de trapar-la, e acabèc arribant en pòrt. Uns barquèrs li heren saber que venguie de sarpar un vaishèth e qu’auie pujat en eth ua joena qu’es sues senhes coïncidien exactament damb es qu’eth les balhaue.

En saber-se’n dera marcha dera sua estimada, Nur comencèc a planher-se e a plorar, sense interrómper es sòns somics qu’enta díder a crits: “Marian!” Alavetz, esmoigut pera sua beresa e pera sua desesperacion, un ancian que lo vedie planher-se d’aguesta sòrta, s’apressèc ada eth e l’interroguèc bontadosament sus era causa des sues lèrmes. E Nur li condèc era desgràcia que venguie d’arribar-li. Alavetz li didec er ancian: “Non plores mès, hilh mèn, e non te desesperes!

Eth vaishèth qu’acabe de sarpar se hec ara vela entà Constantinia, e precisament jo, que sò capitan marin, vau tanben a hèr-me ara vela aguesta net entad aguesta ciutat damb cent musulmans qu’amii a bòrd. Non te cau, donc, qu’embarcar-te damb jo e traparàs er objècte des tòns desirs!” E damb lèrmes enes uelhs, punèc Nur era man deth capitan marin e s’esdeguèc a embarcar-se damb eth en vaishèth, que gessec ara prèssa peth mar.

E vaquí qu’Allà les escriuec era seguretat e ath cap d’ua navegacion de cinquanta un dia, arribèren ara vista de Constantinia a on non se tardèren a botar es pès en tèrra. Mès de seguit les agarrèren es soldats francs que susvelhauen era còsta, e les meteren ena preson, seguint es ordes deth rei, que volie resvenjar-se atau en toti es mercadèrs estrangèrs dera ofensa hèta ara sua hilha enes païsi musulmans.

Pr'amor qu'era princessa Marian auie arribat en Constantinia era madeisha vesilha d'aqueth dia. E tanlèu correc pera ciutat era naua dera sua arribada, s'ornèren en aunor sòn toti es carrèrs, e tota era poblacion correc ath sòn encontre. E eth rei e era reina montèren a shivau damb toti es grani dignataris de palai, e anèren a receber-la quan desembarcaue. E dempús d'auer punat damb trendesa ara sua hilha, era reina li preguntèc ansiosament s'ère encara vèrge o se, entà malastre sòn e opròbri deth sòn nòm, auie perdut eth sagèth inestimable. Mès, en tot meter-se a arrir dauant de toti es presents, era princessa contestèc: "Qué me preguntes, ò mair mia! Dilhèu te penses que pòt estar-se vèrge en país des musulmans? Ignòres qu'enes libres des musulmans se ditz: "Cap hemna envielhirà vèrge en Islam…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes dusau net

Era didec:

"…Cap hemna envielhirà vèrge en Islam!?"

Quan era reina (que non auie hèt publicament aguesta pregunta ara sua hilha senon entà escampilhar tanlèu arribèsse era notícia de qué era sua virginitat s'estaue intacta e de que eth sòn aunor ère sauvat) entenec aguestes pàraules tan insolites e prononciades en preséncia de tota era cort, s'esblancossit tota e queiguec estavanida enes braci des sues damisèles, qu'eren estonades dauant d'aguest escandal tan enòrme. E eth rei, plan furiós per aguesta aventura e mès que mès pera sinceritat qu'era sua hilha s'avenguie ad aquerò que s'auie passat, sentec qu'era veishiga deth hèu li crebaue laguens deth hitge, e indignat enquiath limit dera indignacion, se hec a vier ara princessa e entrèc ara prèssa en palai ath miei dera consternacion generau, de nassi alongadi des dignataris, e de cares indigèstes d'ancianes matrones pudiques. E convoquèc damb urgéncia ath sòn Conselh d'Estat, e les demanèc era sua opinion as visirs e as patriarques. E contestèren es visirs e patriarques consultadi: "Era nòsta opinion ei que, entà purificar ara princessa dera impuretat des musulmans, sonque i a ua manèra, qu'ei lauar-la damb era sang d'eri. Mos cau, donc, trèir dera preson a cent musulmans e talhar-les eth cap; e se recuelherà era sang des sòns còthi, e en era se banharà eth còs dera princessa, coma se siguesse un dusau baptisme!"

Alavetz eth rei ordenèc que cuelhessen a cent musulmans que venguien de mèter ena preson, e qu'entre eri se trapaue, coma ei sabut, eth joen Nur. E comencèren en tot talhar-li eth cap ath capitan marin. Dempús les tahèren eth cap a toti es mercadèrs e cada viatge recuelhien en un banh era sang que gessie des còthi sense cap. E l'arribèc eth torn a Nur. E ja l'amiauen entath lòc dera execucion, en tot tapar-li es uelhs e plaçar-lo en tapís sagnós, e ja er executor brandie era espada entà talhar-li eth còth, quan s'apressèc ath rei ua vielha e li didec: "Ò rei deth temps! Que ja s'an talhat es cent caps e eth banh ei plen de sang! Te cau perdonar, donc, ad aguest joen musulman que rèste, e autrejar-me-lo entà tier-lo ath servici dera glèisa!" E exclamèc eth rei: "Peth Mesies,

qu’ei vertat! Ja son aquiu es cents caps e eth banh ei plen. Cuelh, donc, ad aguest e tie-lo ath servici dera glèisa!” E era vielha, qu’ère era zeladora dera glèisa, balhèc es gràcies ath rei, e mentre aguest se retiraue damb es sòns visirs entà procedir ath baptisme de sang dera princessa, se hec a vier ath joen Nur. E encantada pera sua beresa, l’amièc entara glèisa sense demora.

Aquiu era vielha ordenèc a Nur que se despolhèsse, e li balhèc ua longa tunica nera, ua gòrra nauta de prèire, un vel nere molt gran entà caperar aquera gòrra, ua estòla e un cinturon ample. E lo vestitc, era madeisha, entà ensenhar-li se com s’auie de hèr servir aquera ròba, e li balhèc es sues instruccions entà que se tenguesse, coma ère sabut, ath servici dera glèisa. E pendent sèt dies seguidi susvelhèc eth sòn trabalh e fomentèc es sues aptituds, mentre eth se planhie ath sòn laguens de veder-se obligat a hèr semblabla causa ath servici des descreigudi.

Mès ena tarde deth setau dia, era vielha li didec a Nur: “Te cau saber, hilh mèn, que en uns instants era princessa Marian, qu’a estat purificada damb eth baptisme de sang, vierà ena glèisa entà passar aciu ua net de devocion e hèr-se perdonar d’aguesta manèra es actes deth sòn passat. Per tant, t’avisi dera sua arribada, pr’amor que quan jo m’en vaja a descansar, te quedes ena pòrta pr’amor de prestar-li eth servici que te demane o entà cridar-me en cas de qué queiguesse estavanida de contricion per çò des sòns ancians pecats. Ac as comprenut ben?” E contestèc Nur, usclant-li es uelhs: “Qu’ac è comprenut, ò senhora mia!”

Mentretant, arribèc en vestibul dera glèisa era princessa Marian, vestida de nere des deth cap enquias pèse, damb eth ròstre caperat per un vel nere, e dempús d’inclinar-se prigondament dauant de Nur, qu’auie cuelhut per un prèire per çò dera sua vestimenta, entrèc ena glèisa, qu’era sua pòrta li dauric era anciana zeladora, e damb pas brac seguit se filèc de cap a ua sòrta d’oratòri interior, d’aspècte molt tenebrós. Alavetz, sense voler distrèir-la des sues devocions, era vielha s’esdeguèc a retirar-se; e dempús de recomanar-li fòrça a Nur que susvelhèsse era pòrta, se n’anèc a descansar ena sua cramba…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes tresau net

Era didec:

… se n’anèc a descansar ena sua cramba.

Quan s’assegurèc Nur de qué era anciana zeladora, ja adormida, roncaue coma ua fèra, s’esguitlèc entara glèisa e se n’anèc entath lòc a on se trapaue era princessa Marian. E entrèc silenciosament en aqueth oratòri, e didec damb votz tremolosa: “Que sò Nur, ò Marian!” E en arreconéisher era votz deth sòn estimat, era princessa credec ara prumeria que soniaue e dempús acabèc en tot lançar-se enes sòns braci. E ar arràs dera emocion, se punèren ambdús en silenci pendent ua longa estona. E quan poderen parlar, se

condèren mutuaument çò que les auie arribat des deth dia dera separacion. E amassa balhèren gràcies a Allà que permetec eth sòn encontre.

Dempús d'aquerò, entà celebrar damb alegria aqueth moment, era princessa s'esdeguèc a trèir-se eth vestit de dòu qu'era sua mair l'auie obligat a botar-se entà rebrembar contunhament era pèrta dera sua virginitat. E complètament nuda, se seiguec enes jolhs de Nur, qu'ath sòn torn, auie lançat luenh d'eth era ròba de prèire cristian. E comencèren ua seguida d'amorasses extraordinàries coma jamès les auie vist aqueth lòc de perdicion des anmes descreigudes. E pendent tota era net non deishèren d'abandonar-se sense restriccions de cap sòrta as alegries mès diuèrses de voluptuositat, en tot autrejar-se mutuaus pròves deth sòn gran e violent amor. E en aqueth moment se sentie Nur revíuer damb tanta intensitat qu'aurie pogut esgorjar un darrèr der aute, sense parar, a mil prèires damb es sòns patriarques. Qu'Allà extermine as impius e autrege fòrça e valor as sòns vertadèrs credents!

Quan en hèr dia, es campanes dera glèisa toquèren eth prumèr tòc de crida entàs descreigudi, era princessa Marian, encara que damb lèrmes enes uelhs, s'esdeguèc a botar-se de nauèth es sòns vestits de dòu; e tanben Nur se vestic damb era sua ròba de prèire (qu'Allà, que ve ath hons des consciéncies lo desencuse per aquera necessitat crudèu qu'èren redusidi!) Mès, abans de separar-se e dempús d'auer-se punat per darrèr viatge, era princessa didec a Nur: "Dempús de sèt dies qu'amies en aguesta ciutat, ò Nur! supausi que coneisheràs ath hons eth lòc e es entorns d'aguesta glèisa!"

E contestèc Nur: "Òc, ò senhora mia!" Era didec: "Plan, donc; escota es mies paraules e non les desbrembes, donques que se m'a acodit ara madeish un projècte que mos permeterà escapar-mos entà tostemp d'aguest país. Entad aquerò, deman a prumèra ora dera net, non te calerà que daurir era pòrta dera glèisa que da entath mar; e anar sense pòsa ena còsta. Aquiu traparàs un vaishèth petit damb ua tripulacion de dètz òmes, qu'eth sòn capitan s'esdegarà a dar-te era man quan te veigue arribar. Mès demora a que te cride peth tòn nòm; e sustot, non te precipites!

Per çò que hè a jo, non t'en hèsques, donques que ja saberè amassar-me damb tu sense cap dificultat. E Allà mos desliurarà d'aguestes mans!" Dempús, abans de dider-se adiu d'eth, higec encara: "Non desbrembes tanpòc, ò Nur! entà hèr-les un bon adiu as patriarques, d'agarrar deth tresòr dera glèisa tot çò que trapes mès pesant respècte ath valor e mès leugèr respècte ath pes, e de uedar abans d'anar-te'n era petita arca qu'es infidèus dèishen es ofrenes d'aur que les hèn as caps dera sua impostura."

E dempús d'auer-li hèt repetir a Nur, paraula per paraula, es instruccions que venguie de balhar-li, era princessa gessec dera glèisa e tornèc damb uelhs contrits entath palai que la demoraue era sua mair entà predicar-li er empenaïment e era continéncia. Pro que se veiguen tostemps es credents preservadi dera continéncia impura e non se n'empenaïsquen mès que deth mau costat ath pròche! Amin!

Atau, donc, a prumèra ora dera net, dempús d'assegurar-se d'es roncaments dera anciana zeladora, non deishèc Nur de méter man enes causes precises deth tresòr e de

uedar en sòn cinturon de prèire tot er aur e era plata que i auie ena arca des patriarques. E cargat damb tot aquerò, gessec ara prèssa entara vòra deth mar pera pòrta que li siguec indicada. E seguint es instruccions que li balhèc era princessa trapèc eth vaishèth qu'eth sòn capitan lo recebec coraument en companhia dera sua carga preciosa, en tot balhar-li era man e cridar-lo peth sòn nòm. E ara seguida se dèc eth senhau de partida.

Mès es marinèrs, en sòrta d'aubedir es ordes deth sòn capitan e deishar anar era ancòra que tenguie eth vaishèth ara vòra, comencèren a mormolhar, e un d'eri lheuèc era votz, e cridèc: "Ò capitan! pro sabes, totun, qu'auem recebut ordes totafèt desparières deth rei nòste senhor que vò que deman embarque en nòste vaishèth eth visir entà veir se trape as pirates musulmans que semble que vòlen hèr-se a vier ara princessa Marian!" Mès exclamèc eth capitan, ath limit deth furor dauant de semblabla resisténcia: "Qui gause resistir-se as mies ordes?" E brandint era sua simitarra, d'un solet còp li braquèc eth cap ad aqueth qu'auie parlat. E ena net ludec era simitarra, ròia de sang, coma ua halha. Mès aqueth gèst d'energia non empedic que seguissen mormolhant es auti marinèrs, qu'èren òmes perilhosi. Atau, donc, toti compartiren era sòrt deth sòn camarada, perdent eth cap de dessús des sues espatles, es dètz, un darrèr der aute, damb aquera simitarra qu'ère rapida coma un relampit. E eth capitan possèc damb eth pè es sòns còssi entath mar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quatau net

Era didec:

… e eth capitan possèc damb eth pè es sòns còssi entath mar. Hèt aquerò, s'acarèc damb Nur, e en un ton de comandament que non admetie replica, li cridèc: "*Yalah*! Anem! Dèisha anar era ancòra, desplega es veles e susvelha es cables, mentre jo me tengui ath timon!" E senhorejat peth domèni que sus eth exercie eth terrible capitan, e coma que, ath delà, non auie cap arma entà defener-se e sajar de baishar en tèrra pr'amor de meter-se dehòra de perilh, non auec mès remèdi qu'aubedir, e encara que non ère expèrt en causes de mar, executèc era manòbra çò milhor que podec. E dirigit des deth timon pera man fèrma deth capitan eth petit vaishèth s'aluenhèc a tota vela, e possat peth vent propici, botèc proa entà Al-Iskandaria.

Mentretant, eth praube Nur se planhie en çò mès prigond dera sua anma, sense gausar a queishar-se en preséncia deth barbut capitan, que lo guardaue damb uelhs usclants; e se didec: "Vai, quina calamitat a queigut sus eth mèn cap en moment que jo me pensaua que s'auien acabat totes es mies tribulacions! E cada contratemps que m'arribe ei pejor qu'er anterior; s'aumens comprenessa bèra causa de tot querò! E dempús, qué serà de jo ath costat d'aguest òme herotge? Solide que non gesserè viu des sues mans!" E seguic en tot deishar-se amiar atau pes sòns desoladors pensaments pendent tota era net, en tot tier compde des candèles e des esturments.

Peth maitin, ara vista d'ua ciutat qu'anauen a ancorar, pr'amor de contractar mès tripulants, eth capitan se lheuèc de pic, cuelhut de grana agitacion, e comencèc en tot lançar eth turbant enes sòns pès. Dempús, coma que Nur lo guardaue estupefacte, sense compréner arren, se metec a arrir, e arrincant-se damb es dues mans era barba e era mostacha, se transformèc còp sec en ua joena coma era lua quan ges sus eth mar. E Nur arreconeishec ara princessa Marian. E tanlèu se l'auec passat era emocion, se lancèc as sòns pès ar arràs dera admiracion e dera alegria e li coheissec qu'auie auut pòur d'aqueth terrible capitan que damb tanta facilitat separaue des espatles es caps des persones. E era princessa Marian arric fòrça deth sòn temor, e dempús d'abraçar-lo, s'esdeguèc cada un a manobrar pr'amor d'entrar en pòrt dera ciutat. E quan sigueren en tèrra, contractèren a diuèrsi marinèrs, e se heren ara mar un aute còp. E era princessa Marian, que s'en sabie pro ben dera navegacion, e coneishie es rotes marines e es vents e es corrents, seguic balhant pendent eth dia es ordes necessàries entath viatge.

Mès de nets, non deishaue d'ajaçar-se damb eth sòn estimat Nur e de saborar, ath miei dera frescor marina, jos eth cèu pur, totes es voluptuositats der amor. Allà les sauve e les conserve e aumente sus eri es sòn favors!

Allà les decretèc enquiath finau deth viatge ua nevagacion sense contratemps, e non se tardèren a veir era Colomna deth Pau. E quan eth vaishèth siguec ancorat en pòrt e es òmes dera tripulacion baishèren a tèrra, didec Nur ara princessa Marian: "Qu'èm ara fin en tèrra musulmana! Demora-me aciu solet un moment, que vau a crompar-te tot çò que te cau entà qu'entres decentament ena ciutat, pr'amor que veigui que non as ròba, ne vel, ne baboches." E contestèc Marian: "Òc, vé-te'n a crompar tot aquerò, mès non te tardes a tornar!" E Nur baishèc en tèrra entà crompar toti aqueri objèctes. E Aquerò ei çò que tanh ada eri!

Mès vaquí ara çò que hè ath rei des francs e a Constantinia! A londeman dera partida nueitiua dera princessa vengueren a anonciar-li ath rei era sua desaparicion, e non li poderen dar cap aute detalh senon qu'auie anat a hèr es sues devocions ena gran glèisa patriarcau. Mès en aqueth moment arribèc era anciana zeladora, que venguie a anonciar-li era desaparicion deth nauèth servidor dera glèisa, e de seguit li heren saber tanben era partida deth vaishèth e era mòrt des dètz marinèrs que trapèren ena plaja. E eth rei des francs, ar arràs dera ràbia concentrada en sòn vrente, reflexionèc pendent ua ora, e didec: "Donques qu'eth mèn vaishèth a despareishut, solide que s'a hèt a vier ara mia hilha." E alavetz cridèc ath capitan deth pòrt e ath visir guèrch e coish, e les didec: "Que ja deuetz saber çò que ven d'arribar! Solide era mia hilha a partit entath país des musulmans ara cèrca des sòns *traucadors*. Se non la trapatz, viua o mòrta, arren vos sauvarà deth pau que vos demore! Anatz-vo'n!"

Alavetz eth vielh visir guèrch e coish e eth capitan deth pòrt s'esdeguèren a noliejar un vaishèth, e ara seguida se heren ara vela damb romb entà Al-Iskandaria, a on arribèren ath madeish temps qu'es dus hujutius. E arreconeisheren eth vaishèth ancorat en pòrt. E tanben vederen, sense cap tipe de dobte, ara princessa Marian, qu'ère seiguda sus era cubèrta en un molon de cables. E alavetz heren gésser damb ua barca a uns quants òmes

armadi, que se lancèren de pic contra eth vaishèth dera princessa, en tot arténher apoderar-se d'era ara imprevista, e l'emmordalhèren e la transportèren a bòrd deth sòn vaishèth, dempús de calar huec ar aute vaishèth. E sense pèrder temps se meteren en nauta mar e meteren proa entà Constantinia, en tot auer era sòrt d'arribar aquiu sense cap contratemps. E s'esdeguèren a autrejar ara princessa Marian ath sòn pair…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes cincau net

Era didec:

… E s'esdeguèren a autrejar ara princessa Marian ath sòn pair.

Quan eth rei des francs vedec entrar ara sua hilha e es sòns uelhs se trapèren damb es uelhs d'era, non podec tier era violéncia des sòns sentiments, e en tot inclinar-se en sòn tron e quilhant es punhs entà dauant, li cridèc: "Maudida sigues, hilha pervèrsa! Solide abjurères des credences des tòns ancessors, donques qu'atau abandones era casa deth tòn pair e vas a cercar as descreiguts que te treigueren eth sagèth! De vertat qu'era tua mòrt a penes poirà lauar era ofensa hèta ath nòm cristian e ar aunor dera nòsta raça! A, maudida! Premanis-te a èster penjada ena pòrta dera gleisa!" Mès, luenh de trebolar-se, contestèc era princessa Marian: "Que ja coneishes era mia sinceritat, ò pair mèn! Non sò tan colpabla coma te penses. Pr'amor que, quin crim cometí en voler tornar a ua tèrra qu'escauhe eth solei damb es sòns arrais e qu'en era es òmes son fòrts e sancers? E qué auia de hèr aciu entre prèires e eunucs?"

En enténer aguestes paraules, era colèra deth rei arribèc as sòns limits extrèms e cridèc as sòns borrèus: "Treiguetz dera mia vista ad aguest hilha ignominiosa e hètz-vo-la a vier entà hèr-la perir damb era mòrt mès crudèu!"

Quan es borrèus se premanien a agarrar ara princessa, eth vielh visir guèrch auancèc entath tron ranquejant, e dempús de punar era tèrra entre es mans deth rei, didec: "Ò rei deth temps! Permet ath tòn esclau formular un prèc abans dera mòrt dera princessa!" Eth rei didec: "Parla, ò vielh visir abnegat! Ò supòrt dera cristiantat!" E didec eth visir: "Te cau saber, ò rei! que des de hè fòrça temps eth tòn indigne esclau ei enamorat des encantaments dera princessa. Plan per aquerò vengui a demanar-te que non la hèsques morir, e coma soleta recompensa pes pròves acumulades que te balhè dera mia abnegacion en interès deth tòn tron e dera cristiantat, me l'autreges coma esposa. E eth cas ei que, coma que sò tan lèg, aguest matrimòni, qu'ei entà jo un favor, poirà servir ath còp de castig des pecats dera princessa. Ath delà, me comprometi a auer-la embarrada ath hons deth mèn palai, ar abric de tota hujuda e des params des musulmans en avier."

En enténer aguestes paraules deth sòn vielh visir, didec eth rei: "D'acòrd! Mès, se qué vas a hèr, ò praube! damb aguest tidon usclant en huec deth lunfèrn? E non cranhes es

funèstes conseqüéncies d'aguest matrimòni? Peth Mesies, que, jo en tòn lòc, me meteria ena boca eth dit pendent fòrça temps entà reflexionar sus un ahèr tan grèu!"

Mès eth visir contestèc: "Peth Mesies que non me hèsqui cap illusion sus aquerò, non ignòri era gravetat dera situacion! Mès que ja saberà actuar entà empedir qu'era mia esposa s'autrege a excèssi reprensibles!" E en enténer aguestes paraules, eth rei, metent-se a arrir, se voludèc en sòn tron, e li didec ath vielh visir: "Ò pair capitulant! Demori veir créisher en tòn cap dus còrnes d'elefant! Mès t'avisi de qué, se dèishes escapar deth tòn palai ara mia hilha e non l'empedisses híger ua naua aventura as sues aventures tan desaunorables entath nòste nòm, eth tòn cap sautarà des tues espatles! Damb aguesta soleta condicion te balhi eth mèn consentiment!" E eth vielh visir acceptèc era condicion, e punèc es pès deth rei.

Ara seguida s'informèc d'aqueth matrimòni as prèires, monges e patriarques, atau coma a toti es dignataris dera cristiantat. E damb aguest motiu se heren grani hestaus en palai. E acabades es ceremònies, eth vielh repugnant visir entrèc ena cramba dera princessa. Qu'Allà empedisque ara lejor tocar er esplendor! E pro qu'autrege era anma aguest immund porcèth abans de tacar es causes pures!

Mès que ja lo tornaram a trapar!

Per çò de Nur, qu'auie baishat en tèrra entà crompar es causes necessàries entara princessa, quan tornèc damb eth vel, eth vestit e un parelh de baboches de cuèr auriò citron, vedec qu'ua multitud insensata anaue e venguie peth pòrt. E preguntèc era causa deth rambalh e li dideren qu'era tripulacion d'un vaishèth franc venguie d'abordar e usclar un vaishèth ancorat non luenh d'aquiu, en tot hèr-se a vier a ua joena que se trapaue en eth. E en escotar aguesta notícia, a Nur se li cambièc eth color e queiguec en solèr estavanit.

Quan, ath cap de cèrt temps, se remetec deth sòn estavaniment, les condèc as presents era sua trista aventura. Mès que non mos cau repetir-la. E toti comencèren a censurar era sua conducta e a hèr-li mil repotecs, en tot dider-li. "Que t'ac as meritat! Per qué la deishères soleta? Quin besonh n'auies d'anar a crompar-li un vel e baboches naues de cuèr auriò citron? Qu'ei que non podie baishar era damb era sua ròba vielha e caperar-se eth ròstre damb un mocador, un tròç de vel o quinsevolh auta tela? Òc, per Allà, que t'ac as meritat!"

Alavetz arribèc un jeique, qu'ère eth proprietari deth khan a on se lotgèren Nur e era princessa quan se trapèren. E arreconeishec ath praube Nur e en veder-lo en un estat tan planhós, li preguntèc era causa. E quan siguec ath pas dera istòria, li didec: "De vertat qu'eth vel ère tan superfú coma eth vestit nau e es baboches auriòles! Mès qu'encara serie mès superflú seguir parlant d'aquerò. Vene damb jo, hilh mèn! Qu'ès joen, e en sòrta de plorar per ua hemna e desesperar-te, as de profitar coma abans milhor era tua joenessa e era tua santat. Vene! Encara non s'a amortat en nòste país era raça des joenes beròies! E ja saberam trapar entà tu ua egipcia beròia e expèrta que solide te resquitarà e te consolarà dera pèrta d'aguesta princessa franca…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes siesau net

Era didec:

"…e ja saberam trapar entà tu ua egipcia beròia e expèrta que solide te resquitarà e te consolarà dera pèrta d'aguesta princessa franca!" Mès, contestèc Nur sense deishar de plorar: "Non per Allà, brave oncle mèn! qu'arren poirà resquitar-me dera pèrta dera princessa ne hèr-me desbrembar eth mèn dolor!" Eth jeique preguntèc. "Alavetz, se qué penses hèr? Eth vaishèth s'a aluenhat damb era princessa, e arren poiràn hèr ja es tues lamentacions!" Eth joen didec: "Plan per aquerò vau a tornar ena ciutat deth rei des francs, e treirè d'aquiu ara mia estimada!"

Er aute didec: "A, hilh mèn, non escotes es dictats dera tua anma temerària! S'artenheres hèr-te-la a vier damb tu eth prumèr viatge, compde damb era dusau temptativa, e non desbrembes eth provèrbi que ditz: "Non tostemp que què, què de intacta era gèrla!" Mès Nur responec: "T'arregraïsqui es tòns conselhs de prudéncia, oncle mèn; mès arren empedirà que vaja a recuperar ara mia estimada, encara qu'auessa d'expausar era mia vida!" E coma que, per volontat dera sòrt, se trapaue en pòrt un vaishèth prèst a hèr-se ara vela damb romb entàs isles des francs, eth joen Nur se presentèc a embarcar-se en eth, e de seguit lheuèren era ancora.

Qu'auie rason eth jeique, pròprietari deth khan, d'avertir a Nur des perilhs que s'anaue a méter sense encuedar-se'n. Efectivament, eth rei des francs, des de que l'arribèc era darrèra aventura ara sua hilha, auie jurat peth Mesies e pes libres dera impietat, exterminar per tèrra e per mar ara raça des musulmans; e auie ordenat naulejar cent vaisèths de guèrra entà agarrar as vaishèths des musulmans e assolar es còstes e semiar pertot era roïna e era mòrt. Atau, donc, en moment qu'entraue en mar des isles eth vaishèth a on se trapaue Nur, siguec vist per un d'aqueri vaishèths de guèrra, e siguec capturat e amiat entath pòrt deth rei des francs, precisament eth prumèr dia des hèstes que se hègen entà celebrar es nòces deth visir guèrch damb era princessa Marian. E entà celebrar milhor aguestes hèstes e satisfèr era sua set de resvenja, eth rei dèc era orde de hèr morir en pau a toti es presoèrs musulmans.

S'executèc, naturaument, aguesta orde tan herotja, e toti es presoèrs musulmans sigueren penjadi, un darrèr der aute, ena pòrta deth palai qu'auie lòc era nòça. E ja sonque restaue entà penjar eth joen Nur, quan eth rei, qu'assistie damb tota era sua cort, ara execucion, lo guardèc atentiuament, e didec: "Non ne sò segur, mès, peth Mesies! me semble qu'aguest ei eth joen que li cedí, hè bèth temps, ara zeladora dera glèisa! Com ei que torne a èster aciu dempús de húger eth prumèr còp?"

E higec: "Au, au! que lo pengen per auer-se evadit!" Mès en aqueth moment s'auancèc eth visir guèrch, e li didec ath rei: "Ò rei deth temps! Tanben jo hi, ath mèn torn, ua promesa! E consistís en immolar ena pòrta deth mèn palai a tres musulmans joeni entà

tirar era benediccion sus eth mèn matrimòni! Te prègui, donc, que me balhes es mejans entà complir era mia promesa, deishant-me alistar tres presoèrs entre era presa de presoèrs.” E didec eth rei: “Peth Mesies, que non sabia jo era tua promesa! Se non auesse estat atau, t’auria cedit, non tres, senon trenta presoèrs!” E eth visir se hec a vier damb eth a Nur, damb era intencion d’adaiguar damb era sua sang eth lumedan deth sòn palai; mès, dempús de pensar qu’era sua promesa non se complirie complètament enquia que sacrifiquèsse a tres musulmans ath còp, lancèc a Nur, tot encadenat, en estable deth palai, a on de moment pensaue torturar-lo de hame e de set.

E vaquí qu’eth visir guèrch auie en sòn estable dus shivaus bessons d’ua beresa miraculosa, dera raça mès nòbla d’Arabia, e qu’era sua genealogia amiauen penjada en còth en ua borsa tenguda per ua cadia de turqueses e d’aur. Un d’eri ère blanc coma ua paloma e se cridaue Sabik, e er aute ère nere coma eth corbàs e se cridaue Lahik. E aqueri dus meravilhosi shivaus eren famosi entre es francs e entre es arabs, e hègen enveja a reis e a sultans. Un d’aqueri shivaus, totun, auie en un uelh ua broma blanca; e era sciéncia des veterinaris mès adreits non sabec hèr que despareishesse. E eth madeish guèrch auie sajat de guarir-lo, donques qu’ère molt versat en sciéncia e en medecina; mès non hec qu’agreujar eth mau e aumentar era opacitat dera broma.

Quan Nur, amiat peth visir, arribèc en estable, observèc era broma deth uelh deth shivau, e arric. E eth visir lo vedec arrir d’aquera manèra, e li didec: “Ò musulman, de qué te n’arrisses?” Eth joen didec: “D’aguesta broma!” Eth visir didec: “Ò musulman! ja sai qu’es dera tua raça se’n saben de shivaus e coneishen milhor que nosati er art de suenhar-les. Qu’ei per aquerò qu’arrisses?” E Nur, que precisament sabie de meravilha er art veterinari, contestèc: “Tu ac dides! En tot eth règne des cristians non i a cap veterinari que posque guarir aguest shivau! Mès jo ac posqui hèr! Qué me balharàs se deman trapes ath tòn shivau damb es uelhs tan sans coma es dera gasèla?” Eth visir contestèc: “T’autrejarè era vida e era libertat, e te nomentarè cap des mèns estables e veterinari deth palai!” Nur didec: “En aguest cas, trè-me es ligadures!” E eth visir li treiguec es ligadures que subjectauen es braci de Nur. E Nur cuelhec de seguit, seu, cera, caudea e alh, e ac barregèc tot damb extracte de cebes concentrat, e hec un emplastre qu’apliquèc en uelh deth shivau. Dempús d’aquerò s’estirèc en ua jaça der estable, e deishèc a Allà eth suenh dera garison…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes setau net

Era didec:

… Dempús d’aquerò s’estirèc en ua jaça der estable, e deishèc a Allà eth suenh dera garison.

A londeman peth maitin venguec ranquejant eth visir guèrch a lheuar er emplastre per eth madeish. E eth sòn estonament e era sua alegria arribèren ar extrèm quan vedec

qu'eth uelh deth shivau ère net coma era lum deth maitin. E siguec tant eth sòn capvirament, que li botèc a Nur eth sòn pròpri mantèl e de seguit lo nomentèc cap des sòns estables e prumèr veterinari deth palai. E li balhèc coma cramba er apartament plaçat sus es estables, dauant deth palai que se trapauen es sòns pròpris apartaments, que solet èren separadi peth pati. Dempús d'aquerò se n'anèc entà assistir as hèstes que se dauen damb motiu des sues nòces damb era princessa. E non sabie qu'er òme jamès s'escape ath sòn destin, e de tot aquerò que prepare era sòrt ad aqueri que per auança son destinadi entà servir de leçon as generacions!

Qu'auie arribat ja eth setau dia des hèstes e aquera madeisha net eth lèg vielh auie d'entrar en possession dera princessa. (Aluenhat sigue eth Maligne) E vaquí que precisament era princessa ère pistant pera sua hièstra e entenie es mormolhs e crits lançadi ena luenhor en aunor sòn. E pensaue, plan trista, en sòn estimat Nur, eth vigorós e beròi joen d'Egipte qu'auie talhat era flor dera sua virginitat. E aguest rebrembe negaue era sua anma en ua grana melancolia, e li pujauen es lèrmes enes uelhs. E se didie era: "De vertat que non vau a deishar que s'aprèsse aguest vielh repulsiu a jo. Abans l'aucirè e me lançarè dempús ath mar pera hièstra!" E mentre se deishaue negar per amarum d'aguesti pensaments, entenec dejós dera sua hièstra ua beròia votz de joen qu'ath miei dera net cantaue vèrsi arabs sus era separacion des aimants. Qu'ère Nur, qu'en aqueth moment, quan acabèc de suenhar as dus shivaus, pujaue ena sua cramba e tanben auie pistat pera sua hièstra entà pensar ena sua estimada. E cantaue aguestes paraules deth poèta:

Ò felicitat despareishuda, vengui a cercar-te luenh des nòsti abitatges, en un país crudèu, o a hèr-me, aumens, era illusion de trapar-te. Ai de jo!

Es mèns sensi enganhadi se cren reconeisher-te en tot aquerò qu'a un shinhau de gràcia e bèth encantament atrasent! Ai de jo!

S'ena luenhor alende es sues melodies ua flaüta o un laüt li contèste damb es sòns acòrds armoniosi, se me banhen es uelhs de lèrmes en pensar en nosati dus! Ai des dus!

Quan era princessa Marian auec entenut aguest cant qu'er estimat deth sòn còr exprimie es sentiments deth sòn amor fidèu, arreconeishec era sua votz de seguit e s'emocionèc enquiath limit dera emocion.

Mès coma qu'ère prudenta e escarrabilhada, se tenguec entà non tradir-se dauant des damaisèles que l'enrodauen, e comencèc en tot dider-les que se n'anèssen. Dempús cuelhec un papèr e ua pluma e escriuec çò que seguís:

"En nòm d'Allà, eth Clement, eth Misericordiós! E ara, qu'era patz d'Allà sigue damb tuò, Nur! atau coma era sua misericòrdia e era sua benediccion!

Voi dider-te qu'era tua esclaua Marian te salude e uscle en desirs d'amassar-se damb tu! Escota, donc, çò que te ditz aciu, e hè aquerò qu'era t'ordene.

A prumera ora dera net, ora propícia entàs aimants, cuelh es dus shivaus, Sabik e Lahik e amia-les dehòra dera ciutat, darrèr dera pòrta deth sultan, a on me demoraràs. E se te pregunten entà on amies aguesti shivaus, contesta que les très entà passejar!"

Dempús pleguèc aguets papèr, l'amaguèc en un mocador de seda, e agitèc eth mocador des dera hièstra en direccion a Nur. E quan vedec qu'eth l'auie avertit e qu'ère ja apròp, lancèc pera hièstra eth mocador. E Nur lo recuelhec, lo dauric e se trapèc damb era carta que liegec entà hèr-se-la a vier dempús enes pòts e en front en senhau d'assentiment. E s'esdeguèc a tornar enes estables a on demorèc damb era mès viua impaciéncia era prumèra ora dera net. Enserèc alavetz es shivaus e gessec dera ciutat damb eri, sense qu'arrés lo shordèsse peth camin. E demorèc ara princessa darrèr dera pòrta deth sultan, tient era brida des shivaus.

Precisament en aqueth moment, acabades es hèstes e arribada era net, eth vielh guèrch tan lèg e tan repugnant entraue ena cramba dera princessa entà complir aquerò qu'auie de complir. E era princessa, en veder-lo entrar, s'estrementic d'orror, de tan repulsiu qu'ère eth sòn aspècte. Mès coma qu'era auie de seguir un plan que non volie que hesse meuca, sagèc de dominar es sòns sentiments de repulsion e en tot lheuar-se en aunor sòn, lo convidèc a sèir-se damb era en divan. E li didec eth vielh coish: "Ò sobeirana mia! Qu'ès era pèrla d'Orient e d'Occident e as tòns pès ei a on jo deueria postrar-me!" E contestèc era princessa: "Plan ben. Mès deishem-mos de compliments. A on ei eth sopar? Qu'è fòrça hame e abans qu'arren mos cau minjar!" De seguit cridèc eth vielh as esclaues e en un instant mestrèren plates caperades d'un minjar plan esquist, qu'ere format per guaire vòle pes aires, nade pes mars, camine per tèrra e creish enes arbes des uarts e enes arbilhons des pertèrres. E se meteren es dus a minjar amassa; e era princessa l'aufric es milhors bocades; e eth vielh ère entosiasmat per aguestes atencions e se li ditauaue eth pièch e se felicitaue d'arténher es sòns prepausi damb plan mès facilitat qu'era que s'auie imaginat. Mès de pic queiguec d'esquia sense coneishement, picant damb eth cap en tèrra abans que damb es pès. Pr'amor qu'era princessa auie botat dissimuladament un shinhau de bang marroquin capable de hèr quèir a un elefant e deishar-lo mès ample que long. Laudances a Allà, que non permet qu'era lejor taque era puretat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament

Mès quan arribèc era sèt centes ueitau net

Era didec:

… un shinhau de bang marroquin capable de hèr quèir a un elefant e deishar-lo mès ample que long. Laudances a Allà, que non permet qu'era lejor taque era puretat!

Quan era princessa Mariam vedec ath visir rodar peth solèr coma un porcèth holat, se lheuèc en aquera ora e en aqueth instant, cuelhec dues saques plies de peireries e de jòies, cuelhec ua simitarra qu'auie era huelha banhada de sang de leons, se l'estaquèc

ena cintura, se caperèc damb un ample vel, e mejançant ua còrda baishèc pera hièstra enquiath pati entà gésser d'aquiu sense èster avertida deth palai e córrer en direccion ara pòrta deth sultan, a on arribèc sense cap contratemps. E tanlèu vedec a Nur, se lancèc entada eth, e sense balhar-li temps a punar-la, sautèc a lomb deth shivau Lahik, e cridèc a Nur: "Mota en Sabik, e seguis-me!" E sense pensar en arren, Nur sautèc a lomb der aute shivau e se metec ath galaup rapìdament entà arténher ara sua estimada, qu'ère ja luenh. E correren de tau sòrta pendent tota era net, enquiara auròra.

Quan li semblèc ara princessa que auien botat ua distància grana entre es dus e aqueri que podessen perseguir-les, consentic a arturar-se un moment entà descansar e balhar alend as dus nòbles shivaus. E coma qu'eth paratge qu'auien arribat ère deliciós e i auie prats verds, bòsqui, arbes frutèrs, flors e aigua corrent e era frescor dera ora les convidaue, sigueren encantadi de poder sèir-se ara fin un ath costat der aute ena patz d'aqueri lòcs, e de condar-se mutuaument çò que patiren pendent era separacion. E dempús de béuer enquia assadorar-se dera aigua der arriu e de refrescar-se damb frutes cuelhudes des arbes, heren es sues a ablucions e s'estirèren un enes braci der aute, fresqui, ben dispausadi e enamoradi. E se resquitèren alavetz deth temps perdut en abstinéncia. Dempús, ahiscadi pera doçor der aire fresc e peth silenci, se deishèren amiar deth saunei jos es amorasses dera brisa deth maitin.

E dormiren d'aguesta manèra enquia meddia, e solet se desvelhèren quan enteneren ressonar era tèrra coma se piquèssen milèrs de cascos de shivaus. E vederen eth uelh deth solei escurit per un remolin de povàs, e ath miei d'aguesta densitat ludien es relampits coma en un cèu tempestuós. E non se tardèren a notar galaups de shivaus e tindonejar d'armes. Les perseguie ua armada sancera!

Efectivament, peth maitin d'aqueth dia, eth rei des francs s'auie lheuat d'ora entà saber-se'n per eth madeish des notícies dera sua hilha era princessa e padegar-se respècte ada era, donques qu'ère molt luenh de creir ena capitada deth matrimòni d'era damb un vielh que solide auie eth medoth delicat de hège fòrça temps. Mès eth sòn estonament arribèc as limits extrèms quan non trapèc ara sua hilha e vedec ath visir estirat en solèr, privat de sens e damb eth cap entre es pès. E coma que prumèr de tot volie saber qué l'auie arribat ara sua hilha, li botèc vinagre ath nas deth visir, que se remetec de seguit. E damb votz espauridora, li cridèc eth rei: "A on ei era mia hilha esposa tua?, ò maudit!"

Eth vielh contestèc: "Ò rei, sabi pas!" Alavetz, plen de ràbia, treiguec eth rei eth sòn sabre, e d'un solet talh esmiegèc eth cap deth sivir; e gessec era anma pes maishères, ludent. Allà lotge entà tostemp era sua anma descreiguda en darrèr estatge deth lunfèrn!

Ath madeish temps arribèren, tremolant, es palafrenèrs, entà anonciar-li ath rei era desaparicion deth nauèth veterinari e des dus shivaus Sabik e Lahik. E ja eth rei non dobtèc dera hujuda dera sua hilha damb eth cap des estables, e de seguit cridèc a tres des sòns mès destacats patricis e les ordenèc que cada un se metesse ath cap de tres mil òmes e l'acompanhèssen ara cèrca dera sua hilha e higec ad aguesta armada as

patriarques e as grani dera cort, e s'auancèc eth madeish ath cap des sues tropes, e se metec a perseguir ara hujutiua, ara quau artenhèc ena pradera mentada.

Quan Marian vedec apressar-se aquera armada montèc a shivau, e cridèc a Nur: "Desiri, ò Nur que vages ath mèn darrèr, donques que vau a atacar jo soleta as nòsti enemics, e a defener-te e defener-me d'eri encara que siguen innombrabes coma es grani d'arena!" E brandint era sua simitarra, improvisèc aguest versi:

Que voi mostrar aué eth mèn vigor e era mia valentia e estronhar jo soleta as mèns enemics aligadi!

Esbauçarè enquias fondaments es baluards des francs, e eth mèn sabre ahilat esmiejarà es caps des sòns comandaments!

Qu'a eth mèn shivau era color dera net e era mia bravesa ei reludenta coma eth dia!

Que ja se comentarà aué çò que digui, donques que sò era amazòna unenca entre es mortaus!

Quan era princessa auec improvisat aguesti vèrsi, se lancèc contra era armada deth sòn pair…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arrribèc era sèt centes nauau net

Era didec:

… Quan era princessa auec improvisat aguesti vèrsi, se lancèc contra era armada deth sòn pair. E eth rei la vedec arribar, virant enes sues orbites uns uelhs que semblauen mercuri. E exclamèc: "Pera fe deth Messies, qu'ei pro insensata entà atacar-mos!" E arturèc es tropes, e auancèc solet entara sua hilha, cridant-li: "Ò hilha dera perversitat! Vaquí que gauses reptar-me e te dispauses a atacar ara armada des francs! Ò insensata! Qu'ei qu'as renonciat a tot pudor e as renegat dera religion des tòns pairs? E ignòres que, se non te confies ara mia cleméncia, te demore ua mòrt segura?" Era contestèc: "Aquerò que s'a passat ei irrevocable, e s'està en mistèri dera lei musulmana! Creigui en Allà eth Solet e en sòn Enviat eth Profèta Mohammad, eth Benedit, hilh d'Abdalah! E jamès renonciarè ara mia credença e ara fidelitat dera mia afeccion peth joen d'Egipte, encara que me calesse béuer era copa dera mia roïna!" Didec, e hec voludar ath sòn shivau enludernant ara vista des francs, e cantèc aguestes estròfes guerrères, brandint en aire eth sòn sabre ludent:

Be n'ei de doç combàter eth dia dera batalha! Vene entà jo, se gauses, vil ramblah! Vietz, cristians a afrontar es mens còps qu'estronhen!

En.honsarè en povàs es vòsti caps talhadi, e herirè en còr eth vòste poder! E es corbassi coacaràn sus es vòstes cases e anonciaràn era vòsta destruccion!

Ena huelha dera mia simitarra beueretz glòps amargants coma eth chuc dera coloquinta! E mestrarè ath vòste rei era copa des calamitats entà trèir-li entà tostemp eth sabor dera aigua clara!

Au! Vietz contra jo, se i a bèth valent entre vosati! Vietz a aleugerir era mia pena e a guarir eth mèn dolor damb era vòsta sang!

Auançatz-vos, s'ei qu'era vòsta anma non age estat bastida damb covardia, e veiratz se com vos acuelh era punta dera mia simitarra jos era povassèra!

Atau cantèc era eroïca princessa. E s'inclinèc sus eth shivau, lo punèc en còth, l'amorassèc damb era man, e li didec ara aurelha: "Que ja t'a arribat, ò Lahik! eth dia digne dera tua raça e dera tua noblesa!" E eth hilh d'arabs s'estrementic e endilhèc e sautèc mès rapid qu'eth vent deth Nòrd, en tot deishar anar huec des sòns nassi. E era princessa Marian, deishant anar un espaventós rugid carguèc contra era ala quèrra des francs e ath galaup deth sòn shivau seguèc damb era sua simitarra dètz-e-nau caps de cavalièrs. Dempús tornèc a plaçar-se ath miei dera arena, e desfisèc as francs damb grani crits.

En veir aquerò, eth rei cridèc a un des tres patricis caps des sues tropes que se cridaue Barbut. Qu'ère un guerrèr adreit, viu coma eth huec e eth sosteniment mès fèrm deth tron deth rei franc, e eth prumèr des grani e deth sòn règne e dera sua cort per çò dera sua fòrça e dera sua valentia. E era cavalaria ère eth sòn fòrt. E s'auancèc quan lo cridèc eth rei, borint d'ardor, montat en un shivau de nòbla raça e pautes robustes; e lo protegie ua malha d'aur cargada d'ornaments, sarrada coma ales de langosta. E consistien es sues armes en un sabre ahilat e destructor, ua lança enòrma que se retiraue ath pau d'un vaishèth, e que damb un còp d'era aurie esbauçat ua montanha, quate javelines agudentes e ua maça espaventosa eriçada de claus. E brodat atau de hèr d'armes ofensiues e defensiues, ère comparable a ua tor.

Eth rei li didec: "Ò Barbut! Ja ves eth mortalatge qu'a hèt aguest hilha desnaturalizada! A tu te cau someter-la e amiar-me-la viua o mòrta!" Dempús lo hec benedir pes sòns pariarques, qu'anauen caperadi damb vestimentes complicades e brandint crotzes per dessús des sòns caps, e liegeren sus eth cap deth guerrèr er Evangèli, en tot implorar ath sòn favor as idòls deth sòn terror e dera sua impietat. Mès, nosati, musulmans! invocam a Allà eth Solet, qu'ei plen de fòrça e de majestat.

Per çò deth patrici Barbut acabèc punant er estandart dera crotz, se lancèc ena arena bramant coma un elefant furiós e vomegant era sua lengua òrres injúries contra era religion des credents. Maudit sigue! Mès era princessa, dera sua part, lo vedec vier entada era, e rugic coma ua leona mair de petits leons; e gronhant e bramant e rapida coma un audèth rapinaire, lancèc eth sòn shivau Lahik contra eth sòn adversari. E tumèren es dus coma dues montanhes destrantalhades e s'ataquèren damb furor, cridant damb era fòrça des dimònis. Dempús se separèren e heren diuèrses evolucions e tornèren a trapar-se damb ràbia en un nau assaut en tot arturar es còps mutuaus damb adretia e damb ua rapiditat meravilhoses qu'amiauen as uelhs entara estupefaccion. E

eth povàs qu'es cascos des shivaus lheuauen les panaue a viatges era guardada, e ère tan fòrta era calor aclapanta, qu'es pèires usclauen coma tidons. E se tardèc era luta ua ora damb parièr eroïsme d'un e der aute costat.

Mès eth patrici Barbut, que perdèc alend eth prumèr, volec acabar ja; e se cambièc era maça d'armes dera man dreta ara man quèrra, agarrèc ua des quate javelines e la lancèc contra era princessa en tot acompanhar-la damb un crit semblable a un tron. E s'escapèc dera sua man era arma coma un relampit que cègue era guardada. Mès era princessa la vedec vier, demorèc que siguesse apròp, e la desvièc damb abiletat mejançant un còp dera sua simitarra. E era javelina anèc fiulant a clauar-se luenh, ena arena. E quan era armada vedec aquerò se sentec cuelhuda d'estonament.

Alavetz Barbut cuelhec ua dusau javelina e la lancèc damb furor, cridant: "Que herisque e qu'aucisque!" Mès era princessa evitèc eth trait e lo hec inutil. E era tresau e era quatau javelina correren era madeisha sòrt. Alavetz Barbut, ar arràs de furor e hòl d'umiliacion, cuehèc un aute còp ua maça damb era man dreta, rugic coma un leon, e la lancèc damb totes es fòrces deth sòn braç en tot afustar ara adversària. E era enòrma maça henec pesadament er aire e arribèc enquia Marian, qu'aurie estat estronhada sense remèdi, s'era eroïna non l'auesse agarrada ath vòl e rentenguda ena man; pr'amor qu'Allà l'auie dotat d'adretia, d'astúcia e de fòrça. E la brandic era ath sòn torn! E es guardades d'aqueri que la vedien se cegauen d'admiracion. E coma ua loba, correc entath patrici e li cridèc, mentre era sua respiracion fiulaue coma ua vibòra cornuda: "Maudit sigues! Vene aciu entà apréner a manejar ua maça d'armes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes dètzau net

Era didec:

…E coma ua loba, correc entath patrici e li cridèc, mentre era sua respiracion fiulaue coma ua vibòra cornuda: "Maudit sigues! Vene aciu entà apréner a manejar ua maça d'armes!"

Quan et patrici Barbut vedec qu'era sua adversària brandie d'aquera manèra era maça en aire, se pensèc qu'eth cèu e era terra s'estavanien ara sua vista. E desalenat, desbrembant tot valor e tota preséncia d'animositat virèc era esquia, en tot protegir-se ena sua hujuda damb er escut. Mès era princessa eroïca lo seguic d'apròp, l'afustèc, e hènt voludar era maça pesada d'armes, la lancèc ena sua esquia. E era maça volant, queiguec sus er escut damb mès fòrça qu'ua ròca lançada per ua maquina de guèrra. E hec queir deth shivau ath patrici en tot trincar-li quate costelhes. E rodèc eth peth povàs, se voludèc ena sua sang e engarrapèc era terra damb es sues ungles. E siguec era sua ua mòrt sense agonia, pr'amor qu'Azrael, àngel dera mòrt, s'apressèc ada eth a darrèra ora e l'arrinquèc era anma, qu'anèc a rénder comptes des sòns errors e dera sua incredulitat ad Aqueth que coneish es secrets e penetre es sentiments.

Alavetz era princessa Marian, a tot galaup, hec heregar era tèrra ath vrente deth sòn shivau, recuelhec era enòrma lança deth sòn enemic mòrt, e s'aluenhèc a ua cèrta distància. E aquiu clauèc ena tèrra prigondament era lança, e hènt cara a tota era armada deth sòn pair, arturèc bruscament eth sòn shivau docil, s'emparèc ena longa lança, e s'estèc quieta en aquera actitud damb eth cap quilhat e provocador. E d'aguesta manèra, formant un solet còs damb eth sòn shivau e era sua lança clauada en solèr, ère inquebrantabla coma ua montanha e immutabla coma eth Destin.

Quan eth rei des francs vedec perir de tau sòrta ath patrici Barbut, en sòn dolor se piquèc eth ròstre, s'esquincèc es sòns vestits e cridèc ath dusau patrici cap dera sua armada, que se cridaue Bartú e ère un eròi famòs entre es francs pera sua valentia e eth sòn valor enes combats singulars. E li didec: "Ò patrici Bartú! A tu te cau ara resvenjar era mòrt de Barbut, frair tòn enes armes!" E eth patrici Bartú contestèc, en tot inclinar-se: "Escoti e aubedisqui!" E lançant eth sòn shivau ena arena, correc entara princessa.

Mès, era eroïna, tostemp ena madeisha actitud, non se botgèc: e eth sòn shivau s'estèc fèrm e emparat sus es pautes coma sus un pònt. E vaquí qu'arribèc ada era eth galaup furiós deth patrici, qu'auie deishat anar es retnes deth shivau e acodie brandint era sua lança, qu'eth sòn hèr se retiraue ar agulhon der escorpiu. E arribèc tumultuosament eth doble patac.

Alavetz auancèren un pas toti es guerrèrs pr'amor de veir milhor totes es terribles meravilhes d'aqueth combat, parièr ath quau jamès auien presenciat es sòns uelhs. E corrie per totes es files un caudheired d'admiracion.

Mès ja es adversaris, enrodadi en espèssa povassèra, s'assautauen d'ua manèra sauvatja, e hègen gemegar ar aire damb es còps que se fotien. Combatèren pendent fòrça estona, damb era ràbia ena anma e lançant-se injúries espaventoses. E eth patrici non se tardèc a arreconéísher era superioritat dera sua enemiga e se didec: "Peth Messies, qu'a arribar era ora de hèr veir tot eth mèn poder!" E agarrèc ua pica, missatgèra de mòrt, la quilhèc e la lancèc en tot afustar ara sua adversària, e cridant: "Entà tu!"

Mès que non sabie qu'era princessa Marian ère era eroïna incomparabla d'Orient e d'Occident, era amazòna de tèrres e de desèrts, era guerrèra de planhères e de montanhes!

Qu'auie vist era eth movement deth patrici e auie comprenut era sua intencion. E quan era pica enemiga partic ath vòl en direccion sua, demorèc que hereguèsse eth sòn pièch, la cuelhec ath vòl de pic, e en tot acarar-se damb eth patrici estupefacte lo heric ath miei deth vrente damb aquera arma, que li gessec ludenta pes uassi rodets dorsaus. E queiguec coma ua tor que s'esbauce; e eth bronit des sues armes ressonèc pertot. E era sua anma anèc a amassar-se entà tostemp damb era deth sòn companh, enes ahlames innextingibles, alugades pera colèra deth Jutge Suprèm…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes onzau net

Era didec:

… E queiguec coma ua tor que s'esbauce; e eth bronit des sues armes ressonèc pertot. E era sua anma anèc a amassar-se entà tostemp damb era deth sòn companh, enes ahlames innextingibles alugades pera colèra deth Jutge Suprèm.

Alavetz era princessa Marian hec de nauèth passar ath sòn shivau ar entorn dera armada, cridant: "A on son es esclaus? A on son es cavalièrs? A on son es eròis? A on ei eth visir guèrch, aguest gosset coish? Que vengue aciu, se gause, eth mès valent de vosati! Vergonha entà vosati, ò cristians! que tremolatz dauant deth braç d'ua hemna!"

En enténer aquerò eth rei des francs, extremadament mortificat, e molt desesperat pera pèrta des sòns dus patricis, hec vier ath tresau, que se cridaue Fassian, ei a díder, Petanèr, donques qu'ère famós pes sòns rambalhs e pes sòns pets e tanben ère un pederasta illustre, e li didec: "Ò Fassian, qu'era pederastia ei era tua principau vertut!, a tu de cau combàter ara damb aguesta maudida e resvenjar damb era sua mòrt era des tòns companhs!" Dempús de contestar damb era audida e era aubediéncia, eth patrici Fassian lancèc eth sòn shivau ath galaup, deishant anar ath sòn darrèr un tron de pets sonors, capables de hèr blanquejar de terror es peus d'un mainatge en breç, e de holar es veles d'un vaishèth.

Mès, ja dera sua part, Marian auie cuelhut eth camp, e auie lançat a Lahik a galaup, mès rapid qu'eth relampit. E sautèren ambdús er un sus er aute coma dus motons, e se trapèren damb tanta violéncia, que semblaue eth patac de dues montanhes. E eth patrici, en tot precipitar-se sus era princessa, deishèc anar un crit estrident e li fotec un còp furibond. Mès ac evitèc era damb rapiditat, arturèc damb adretia era lança deth sòn adversari e la trinquèc en dues parts. Dempús, en moment qu'eth patrici Fassian, possat pera velocitat aquerida, passaue peth costat d'era, se virèc de pic, hènt un torn rapid, e damb eth mange dera sua pròpria lança lo heric en ambdues espatles damb tanta violéncia que li hec pèrder es estrius. E acompanhat aqueth movement damb un crit terrible, se precipitèc sus eth, que jadie d'esquia, e li metec era lança pera boca, e li clauèc en solèr eth cap, en tot en.honsar prigondament en tèrra era punta dera arma.

En veir aquerò, toti es guerrèrs quedèren mudi d'estupefaccion ara prumeria. Dempús senteren ara imprevista passar sus es sòns caps eth caudheired deth panic; pr'amor que ja non sabien s'era eroïna que venguie de realizar taus hètes ère ua creatura umana o ère un dimòni. E virant era esquia, sagèren de sauvar-se en tot húger, picant eth vent damb es sues cames. Mès Sett Marian se metec a córrer darrèr d'eri, avalant ath sòn pas era distància. E les artenhie per grops o separadament, les herie damb era sua simitarra, e les hège béuer d'ua glopada era mòrt, negant-les en ocean des destins.

E ère tant alègre eth sòn còr, que li semblaue qu'eth mon non poirie contier-lo. E aucic as qu'aucic, e heric as que heric, e caperèc de mòrts era tèrra en toti es sensi. E damb es braci quilhadi entath cèu en senhau de desesperacion, eth rei des francs hugie damb es

sòns guerrèrs corrent ath miei des sues tropes desbandades, des sòns patriarques e des sòns prèires coma correrie ath miei d'ua vegada de motons eth pastor perseguit pera tempèsta. E era princessa non cessèc de perseguir-les d'aquera manèra, hènt un gran mortalatge enquiath moment qu'eth solei se caperèc complètament damb eth mantèl deth pallitge.

Sonque alavetz pensèc Marian en arturar era sua carrèra victoriosa. Hec repè, donc, e anèc a cercar ath sòn estimat Nur, que ja començaue a enquimerar-se per era, e descansèc enes sòns braci aquera net, desbrembant damb es amorasses compartides e es voluptuositats der amor, es perilhs qu'acabaue d'afrontar entà sauvar-lo e desliurar-se entà tostemp des sòns perseguidors cristians. E a londeman, dempús de discutir ampliament eth lòc que demorarien milhor en avier, decidiren provar eth clima de Damasc. E se meteren en camin entad aquera ciutat deliciosa.

E vaquí çò que tanh ada eri!

Per çò deth rei des francs, quan tornèc en Constantinia, damb eth nas alongat e era saca deth sòn estomac capvirada per çò dera mòrt des sòns tres patricis Barbut, Bartú e Fassian, e per çò tanben dera derròta dera sua armada, convoquèc ath sòn Conselh d'Estat, e dempús d'expausar era sua desgràcia damb toti es detalhs, preguntèc se qué li calie hèr. E higec: "Sabi pas entà on aurà anat aguesta hilha des mil cornuts der impudor! Mès supausi qu'aurà anat entà bèth país musulman, d'aguesti que se ditz qu'es òmes son mascles robusti e incansables. Pr'amor qu'aguesta hilha de vop ei un tidon alugat deth lunfèrn. E es cristians non li semblauen pro membrudi entà padegar es sòns desirs incessants. Vos demani, donc, ò patriarques! que me digatz se qué me cau hèr en aguesta anutjosa situacion!" E dempús de reflexionar pendent ua ora de temps, es patriarques e es monges e es grani deth règne contestèren: "Nosati credem, ò rei deth temps! que dempús de çò que s'a passat, ja non te rèste qu'ua decision a cuélher, e ei, enviar, damb presents, ua carta ath poderós cap des musulmans, ath califa Harun Al-Raschid qu'ei senhor des tèrres e des païsi a on arribaràn es dus hujutius, e en aguesta carta que l'as d'escriuer damb era tua letra, li haràs tota sòrta de promeses e juraments d'amistat entà que volgue detier as dus hujutius e manar-les damb ua escòrta entà Constantinia. E non per aquerò te comprometeràs ne mos comprometeram ad arren damb aguest cap de descreigudi, senon que, tanlèu mos hèsque a vier as hujutius, mos esdegaram a exterminar as musulmans dera escòrta e a desbrembar es nòsti juraments e es nòsti compromisi, coma auem per costum de hèr guairi còps celebram un tractat damb aguesti infidèus, sectaris de Mohammad!" Atau parlèren es patriarques e conselhèrs deth rei des francs. Maudidi siguen en aguesta vida e ena auta pera sua incredulitat e era sua felonia…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes dotzau net

Era didec:

… Atau parlèren es patriarques e conselhèrs deth rei des francs. Maudidi siguen en aguesta vida e ena auta pera sua incredulitat e era sua felonia!

E vaquí qu'eth rei des francs, qu'auie ua anma tan dolenta coma era des patriarques, non deishèc de seguir aqueth conselh plen de perfidia. Mès ignonaue que tard o d'ora, era perfidia s'acare tostemps contra es sòns autors, e qu'eth uelh d'Allà susvelhe tostemp as sòn credents e les defen contra es emboscades des immundi enemics.

Cuelhec, donc, un papèr e ua pluma e escriuec en caractèrs grecs ath califa Harun Al-Raschid ua carta qu'en era, dempús des formules mès respectuoses e mès plies d'admiracion e d'amistat, li didie:

"Ò poderós emir des nòsti frairs musulmans! qu'è ua hilha desnaturalizada, cridada Marian, e que s'a deishat sedusir per un joen egipci de Eth Caire, que me la raptèc e l'amièc entàs païsi que se trapen jos eth tòn règne e era tua dominacion. Per tant, te prègui, ò poderós emir des musulmans! que hèsques es investigacions de besonh entà trapar-la e que me la hèsques a vier çò mès lèu possible damb ua escòrta de seguretat.

E jo, ath mèn torn, aumplirè d'aunors e de consideracions ad aguesta escòrta que m'enviaràs damb era mia hilha e harè tot çò que poga entà èster agradiu damb tu! Per tant, entà mostrar-te eth mèn agraïment e balhar-te ua pròva des mèns sentiments d'amistat, prometi, entre d'autes causes, ordenar bastir ua mesquita ena mia ciutat pes arquitèctes que tu madeish alistes. E ath delà, te manarè riqueses indiscutibles, coma jamès les a vist parières er òme: joenes comparables a huries, joeni imbèrbi coma lues, tresòrs que non poirà destruir eth huec, pèrles, peireries, shivaus, ègües e potros, camelhes e cries de camelh, e mules damb cargues precioses damb es milhors productes deth nòste clima. E se non siguesse pro tot aquerò, amendrirè es confinhs deth mèn règne entà aumentar es tòns domènis e es tues frontères! E boti eth mèn sagèth sus aguestes promeses jo, César, rei des adoradors dera Crotz!"

E dempús de sagerar aguesta carta, eth rei des francs l'ac autregèc ath nau visir qu'auie nomentat en lòc deth vielh guèrch e coish e li didec aguestes paraules: "S'auesses audiéncia d'aguest Harun, li dideràs: "Ò plan poderós califa! vengui a reclamar de tu ara nòsta princessa pr'amor que tau ei eth motiu dera importanta mission que m'a estat confiada. S'acuelhs favorablament era nòsta demana, pòs compdar damb er arregraïment deth nòste rei, que te manarà es mès rics presents." Dempús, entà ahiscar encara mès er in deth sòn visir, ath quau manaue coma embaishador, eth rei des francs li prometec ada eth tanben, s'auie capitada ena sua mission, autrejar-li ara sua hilha en matrimòni e aumplir-lo de riqueses e de prerrogatives. Dempús li didec adiu, e li recomanèc exprèssament qu'autregèsse era sua carta ath madeish califa. E dempús de punar era tèrra entre es mans deth rei, se metec en camin eth visir.

E vaquí que, dempús d'un long viatge arribèc damb era sua seguida en Bagdad, a on comencèc en tot cuelher-se un repaus de tres dies. Dempús preguntèc a on ère eth palai deth califa, e quan l'ac dideren, se presentèc en eth entà demanar audiéncia ar Emir des Credents. E quan lo heren passar en divan des recepcions, eth visir, en tot postrar-se as

pès deth califa, punèc tres còps era tèrra entre es sues mans, li didec en pòques paraules eth motiu dera mission que l'auie estat confiada, e l'autregèc era carta deth sòn senhor eth rei des francs, pair dera princessa Marian. E Al-Raschid despleguèc era carta, la liegec, e dempús d'encuedar-se'n de tot eth sòn abastament, se mostrèc propici ara demana que contenguie era carta, encara que venguie d'un rei descreigut. E hec escríuer de seguit a toti es governadors de totes es províncies musulmanes entà balhar-les es detalhs dera princessa Marian e deth sòn acompanhant, damb era orde exprèssa de hèr totes es investigacions de besonh entà trapar-les, en tot menaçar-les damb es pejors castigs en cas de fracàs o de negligéncia, en tot encargar-les que les hessen a vier de seguit ena sua cort sense tardar-se e damb ua bona escòrta tanlèu les trapèssen. E a shivau e a lombs de dromedaris de corsa, partiren es corrèus en totes es direccions amiant cada un ua carta entà un walí dera província. E mentretant, eth califa tenguec damb eth, en sòn palai, ar embaishador franc e a tota era sua seguida. E vaquí çò que tanh ad aguesti diuèrsi reis e as sues negociacions!

Mès guardatz ara çò que hè as aimants! Quan era princessa auec derrotat, era soleta, ara armada deth sòn pair eth rei des francs, e deishèc entà peishèu des voltors es cadavres des tres patricis que mesurèren es sues fòrces damb era, se filèc entà Siria damb Nur, e arribèc erosament enes pòrtes de Damasc. Mès coma que viatjauen en petites etapes, arturant-se enes lòc mès beròis pr'amor d'autrejar-se as manifestacion deth sòn amor, e non ne hegen cabau des emboscades que les podessen parar es sòns enemics, arribèren en Damasc quauqui dies mès tard qu'es velòci corrèus deth califa, es quaus les auien precedit e comuniquèren ath wali dera ciutat es ordes que tanhien a ambdús. E coma que non sospechauen çò que les demoraue aquiu, balhèren eth sòn nòm sense cap maufidança as espions dera policia, que les arreconeisheren de seguit e ordenèren detier-les pes gardes deth walí. E sense pèrder temps, es gardes les heren arrecular en sòn camin, sense permeter-les era entrada ena ciutat, e en tot enrodar-les d'armes menaçaires les obliguèren a acompanhar-les entà Bagdad a on arribèren extenuadi de fatiga ath cap de dètz dies de marcha forçada a trauèrs deth desèrt. E sigueren intrudusidi en divan des audiéncies pes gardes de palai…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes tretzau net

Era didec:

… E sigueren intrudusidi en divan des audiéncies pes gardes de palai. E quan sigueren ena preséncia augusta deth califa, s'ajulhèren dauant sòn, e punèren era tèrra entre es sues mans. E didec eth camarlenc qu'ère de servici alavetz: "Ò Emir des Credents! vaquí ara princessa Marian, hilha deth rei des francs, e a Nur, eth sòn raptor, hilh deth mercadèr Corona, de Eth Caire. E seguint es ordes deth walí dera ciutat, les an detengut a ambdús en Damasc!"

Alavetz eth califa tachèc es uelhs en Marian, e quedèc entosiasmat pera sua elegància e pera beresa des sues faccions; e li preguntèc: “Ès tu era que se cride Marian e ei hilha deth rei des francs?”

Era responec: “Òc, jo madeisha sò era princessa Marian, esclaua tua solet, ò Emir des Credents, protector dera Fe, descendent deth prince des enviats d’Allà!” E eth califa, plan estonat damb aquera responsa, s’acarèc damb Nur, e tanben quedèc encantat dera sua beresa e dera sua joenessa. E li didec: “E tu ès eth joen Nur, hilh de Corona, eth mercadèr de Eth Caire?” E er alludit responec: “Òc, que sò jo, eth tòn esclau, ò Emir des Credents!, sosteniment der Empèri, defensor dera Fe!”

E li didec eth califa: “Com as gausat raptar ad aguesta princessa franca, damb mesprètz dera lei?” Alavetz Nur, en tot profitar-se’n deth permís entà parlar, li condèc tota era sua aventura peth menut ath califa, qu’escotèc eth sòn relat damb fòrça interès. Mès que non mos cau repetir-lo.

Alavetz Al-Raschid s’acarèc damb era princessa Marian, e li didec: “Te cau saber qu’eth tòn pair eth rei des francs, m’a enviat aguest embaishador que ves aciu, damb ua carta escrita per eth madeish. E m’afirme era sua gratitud e era sua intencion de bastir ua mesquita ena sua capitau se consentisqui a manar-te entàs sòns estats! Qué te cau díder ad aquerò?” E Marian lheuèc eth cap, e damb votz segura e deliciosa ath còp, contestèc: “Ò Emir des Credents! qu’ès eth representant d’Allà sus era tèrra, eth que mantie era lei deth sòn Profèta Mohammad! (damb eth era patz e era pregària!) Jo m’è tornat musulmana e creigui ena unitat d’Allà, e la profèssi ena tua augusta preséncia, e digui: “Non i a mès Diu qu’Allà, e Mohammad ei er Enviat d’Allà! Poiràs, donc, ò Emir des Credents! enviar-me entath país des infidèus que cerquen èster competidors d’Allà, cren ena divinitat de Jesús, hilh der òme, adòren as idòls, reveréncien era crotz, e renden un cult superticiós a tota sòrta de creatures mòrtes ena impietat e precipitades enes ahlames dera colèra d’Allà? S’actuesses atau, autrejant-me as cristians, jo, en dia deth Judici, qu’aquiu ja non valen arren es graneses e solet se guarde as còrs, t’acusarè, pera tua conducta dauant d’Allà e dauant deth Proifèta (siguen damb eth era patz e era pregària!)”

Quan eth califa auec entenut aguestes paraules de Marian e era sua profession de fe, s’entosiasmèc ar arràs en saber qu’ere musulmana semblabla eroïna, e exclamèc damb lèrmes enes sòns uelhs: “Ò Marian, hilha mia! Pro que non permete jamès Allà que jo autreja as infidèus ua musulmana que cre ena unitat d’Allà e en sòn Profèta! Qu’Allà te sauve e te conserve e esparge sus tu era sua misericòrdia e es sues benediccions, aumentant era conviccion dera tua fe! E ara, ara vista deth tòn eroïsme e dera tua bravesa, m’ac pòs reclamar tot de jo; e te juri que non refusarè arren, encara que sigue era mitat deth mèn empèri! Alègra, donc, es tòns uelhs, dilata eth tòn còr e dèisha anar quinsevolh inquietut! E entà que damb aguesta finalitat, hèsca jo çò que me cau, ditz-me se t’agradarie que se convertisse en tòn espós legau aguest joen, hilh deth nòste servidor Corona, eth mercadèr de Eth Caire.”

E contestèc Marian: “Com non ac vau a desirar, ò Emir des Credents! Non ei eth, eth que m’a crmpat? Non ei eth, eth que m’a cuelhut çò qu’auie de cuélher de jo? Non ei eth, eth qu’a expausat per jo era sua vida damb freqüéncia? E non ei eth, fin finau, eth qu’a balhat ara mia anma era patz, en tot revelar-me era puretat dera fe musulmana?”

Ara seguida eth califa hec cridar ath kadí e as testimònis, e redigiren de seguit eth contracte de matrimòni. Dempús ordenèc apressar-se ath visir, embaishador des francs, e li didec: “Ja as vist damb es tòns pròpris uelhs que non posqui accedir ara demana deth tòn senhor, donques qu’era princessa Marian mos pertnah en hèr-se musulmana. Se non obrèssa atau cometeria jo ua accion que d’era me calerie passar compdes damb Allà e damb eth sòn Profèta eth dia deth Judici! Donques qu’ei escrit en Libre d’Allà: “Jamès les serà possible as infidèus prevaler sus es credents!” Torna, donc, damb eth tòn senhor, e ditz-li tot çò qu’as vist e as entenut…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes catorzau net

Era didec:

“… Jamès les serà possible as infidèus prevaler sus es credents!” Torna, donc, damb eth tòn senhor, e ditz-li tot çò qu’as vist e as entenut!”

Quan er embaishador, en veir aquerò, comprenec qu’eth califa non volie autrejar-li ara hilha deth rei des francs, s’indignèc, plen de despièch e de supèrbia, pr’amor qu’Allà non l’auie deishat aubirar es conseqüéncies des sues paraules, e exclamèc: “Peth Messies, qu’encara que sigue mil còps mès musulmana, me l’è de hèr a vier damb eth sòn pair! Se non vierà eth a invadir eth tòn règne e caperarà damb es sues tropes eth tòn país, des der Eufrates enquiath Yaman!”

En enténer aguestes paraules exclamèc eth califa, ar arràs dera indignacion: “Moria! qu’ei qu’aguest gosset cristian gause proferir menaces? Que li braquen eth cap e que lo boten ena entrada dera ciutat, crucificat eth sòn còs, entà que servisque de leçon as embaishadors infidèus!”

Mès era princessa Marian exclamèc: “Ò Emir des Credents! non taques era tua simitarra gloriosa damb era sang d’aguest porcèth! Jo madeisha lo tractarè coma se merite!” E en auer dit aguestes paraules, cuelhec eth sabre qu’eth visir franc amiaue ath sòn costat, e brandint-lo, li treiguec en un solet talh eth cap e lo lancèc pera hièstra. E refusèc eth còs damb eth pè, hènt un senhau as esclaus entà que se lo hessen a vier.

En veir aquerò, eth califa quedèc estonat dera rapiditat qu’auie actuat era princessa, e li botèc eth sòn pròpri mantèl. E tanben hec que li botèssen a Nur ua tunica d’aunor, e les aumplic as dus damb rics presents; e segontes eth desir que li manifestèren, les balhèc ua magnifica escòrta entà que les acompanhèssen entà Eth Caire e les autregèc cartes de recomanacion entath walí d’Egipte e des ulemes.

E d'aguesta manèra tornèren Nur e era princessa Marian en Egipte, ena casa des sòns ancians pairs. E en veir eth mercadèr Corona ath sòn hilh que l'amiaue ena casa ua princessa en qualitat de irèua, arribèc ar arràs der orgulh e perdonèc a Nur pera sua conducta d'abans. E hec ua gran hèsta en aunor sòn e convidèc a toti es grani de Eth Caire, qu'aumpliren de presents as joeni esposi, rivalizant en obsèquis es uns damb es auti.

E eth joen Nur e era princessa Marian viueren molti ans ar arràs dera dilatacion e der esvagament, sense privar-se d'arren, minjant ben, beuent ben, e copulant fòrça, ath miei des aunors e dera prosperitat, en tot amiar ua vida tranquilla e deliciosa, enquia que les visitèc era Destructora de felicitats, era Separadora d'amics, era qu'esbauce cases e palais e aumplís eth vrente des hòsses! Mès glòria ath Solet Viuent que non coneish era mòrt e a enes Sues mans es claus de çò Invisible e çò Visible! Amin!

Quan eth rei Schahriar auec entenut aguesta istòria s'incorporèc de pic, e exclamèc: "De vertat que m'a entosiasmat aguesta istòria tant eroïca!" E dempús de parlar atau, se seiguec de nauèth enes coishins, pensant: "Me semble que dempús d'aguesta, ja non aurà cap auta istòria que condar-me! E, per tant, vau a reflexionar sus çò que me cau hèr sus eth sòn cap!"

Mès Schahrazada, que l'auie vist arroncilhar es celhes, se didec: "Que non me cau pèrder mès temps!" E exclamèc: "Ò rei! Qu'ei admirabla aguesta istòria tan eroïca, mès, qué ei en comparèr damb es que te vau a condar, s'ei que m'ac permetes?" E preguntèc eth rei: "Qué dides, Schahrazada? Quines istòries penses condar-me encara, que siguen mès admirables e mès beròies qu'aguesta?"

E Schahrazada, arrint, didec: "Eth rei jutjarà! Mès aguesta net, entà acabar era nòsta cauhada, non me cau condar qu'ua anecdòta cuerta, d'aqueres que non son hastigoses d'executar! Qu'ei trèta de **Es conselhs dera Generositat e dera Experiéncia**."

Conselhs dera Generositat e dera Experiéncia

Saladin e eth sòn visir

E didec de seguit:

Me n'è sabut, ò rei afortunat! qu'eth visir deth victoriós rei sultan Saladin, auie, entre es esclaus favorits dera sua pròprietat, a un joen cristian perfèctament beròi, qu'estimaue fòrça, e ère tant agraciat que jamès n'auien trapat un de semblable es uelhs umans. E vaquí qu'un dia que passaejaue eth visir damb aguest joen, que d'eth non podie separar-se, lo vedec eth sultan Saladin, que li hec un gèst entà que s'apressèsse. E dempús de tachar-li ua guardada afogada ath joen, eth sultan Saladin li preguntèc ath visir: "D'a on t'a vengut aguest joen?" E eth visir contestèc un shinhau aclapat: "D'Allà, ò senhor mèn!" E eth sultan Saladin arric, e didec en tot seguir eth sòn camin: "Vaquí se com ara,

ò visir nòste! as trapat era manèra de sedusir-mos damb era beresa d'un astre e captivar-mos damb es encantaments d'ua lua!"

Aquerò impressionèc fòrça ath visir, que se didec: "Que ja non posqui, de vertat, reservar-me ad aguest joen, en auer tachat eth sultan es sòns uelhs en eth." E premanic un ric present, cridèc ath joen cristian, e li didec: "Per Allà, ò joen! Se non s'auesse vist obligada ad aquerò era mia anma, jamès m'auria separat de tu!" E l'autregèc eth present, dident: "Amiaràs aguest present en nòm mèn ath nòste patron eth sultan, e tu madeish formaràs part der obsèqui, pr'amor qu'a compdar d'ara te cedisqui ath nòste patron!" E ath madeish temps li balhèc, entà que l'ac autregèsse ath sultan Saladin, ua nòta qu'en era i auie escrites aguestes dues estròfes:

Vaquí, ò senhor mèn! ua lua plia entath tòn orizon, donques que non i a ena tèrra un orizon mès digne d'aguesta lua!

Entà que te sigue agradiu, non è cap de dobte de separar-me dera mia anma preciosa, pr'amor de autrejar-te-la, encara que, ò estranhesa sense parièr! non sai de cap òme qu'age jamès consentit en des.hèir-se de bon voler dera sua anma!

E eth present agradèc fòrça ath sultan Saladin que, generós e magnanim coma tostemp, non deishèc d'indemnizar ath sòn visir per aqueth sacrifici, en tot aumplir-lo de riqueses e de favors, e hèr-li compréner en cada escadença, enquia quin punt auie entrat ena sua gràcia e amistat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quinzau net

Era didec:

… E eth present agradèc fòrça ath sultan Saladin que, generós e magnanim coma tostemp, non deishèc d'indemnizar ath sòn visir per aqueth sacrifici, en tot aumplir-lo de riqueses e de favors, e hèr-li compréner en cada escadença, enquia quin punt auie entrat ena sua gràcia e amistat.

Alavetz crompec eth visir, entà eth nombre d'esclaues en sòn harem, ua joena entre es joenes mès delicioses e perfèctes deth temps. E des dera sua arribada, aquera joena sabec tirar eth còr deth visir; mès, abans d'afeccionar-se ada era, coma ac auie hèt damb eth joen, se didec eth: "Qui se'n sap s'era fama d'aguesta pèrla naua non arribarà ena audida deth sultan! Que me vau mès regalar-la tanben ath sultan abans de qué eth mèn còr s'afeccione ada aguesta joena esclaua. D'aguesta manèra eth sacrifici non serà tan gran e era pèrta serà mens crudèu!" Pensant atau, hec vier ara joena, la carguèc coma un present entath sultan encara mès ric qu'eth deth prumèr viatge, e li didec: "Tu madeisha formaràs part der obsèqui!" E li balhèc, entà que l'ac autregèsse ath sultan, ua carta qu'en era auie escrit aguesti vèrsi:

Ò senhor mèn! en tòn orizon a campat ja ua lua, e vaquí ara eth solei!

Damb aquerò s'amassen en madeish cèu aguesti dus astres de lum entà formar, damb destin ath tòn règne, era mès beròia des constellacions!

E vaquí que dempús d'aquerò, eth credit deth visir de dupliquèc ena animositat deth sultan Saladin, que non deishaue passar cap ocasión de demostrar-li, dauant dera tota era cort, era estimacion e era amistat que sentie per eth. E aquerò hec qu'eth visir auesse, plan per aquerò, molti enemics e envejosi, que, tramant era sua perdicion decidiren desorientar ath sultan respècte ada eth. E en tot valer-se de diuèrses allusions e afirmacions, deishèren entreveir a Saladin qu'eth visir conservaue tostemp molta inclinacion ath joen cristian, e que non cessaue de desirar-lo arderosament e de cridar-lo damb tota era sua anma, mès que mès quan era brisa fresca deth Nòrd l'ahiscaue ath rebrembe des ancians passegi. E li dideren que se repotegaue damb amarum eth present que l'auie hèt, e qu'enquia e tot se mossegaue es dits d'empenaïment. Mès eth sultan Saladin, luenh de hèr-ne cabau d'aguestes petòfies indignes deth visir, qu'en eth auie botat tota era sua confiança, cridèc damb votz furiosa ad aqueri que prononciauen aqueri discorsi: "Deishatz de botjar aguestes lengües de perdicion contra et visir, o ar instant es vòsti caps sautaràn des vòstes espatles!"

Dempús, coma qu'ère intelligent e just, les didec: "Ça que la, voi comprovar aguestes mentides e calomnies, e deishar que se viren contra vosati es vòstes pròpries armes! Vau, donc, a méter a pròva era rectitud d'anma deth mèn visir." E cridèc ath joen, e li preguntèc: "Sabes escríuer?" Er alludit contestèc: "Òc, senhor mèn!" Eth sultan didec: "Cuelh alavetz un papèr e ua pluma e escriu çò que te vau a dictar!" E dictèc, coma se siguesse redigida peth pròpri joen, aguesta carta dirigida ath visir:

"Ò estimat ancian patron mèn! Per çò deth sentiment que tu madeish deues experimentar per jo, compreneràs era trendesa que senti per tu e eth rebrembe que deishèren ena mia anma es nòstes delícies d'abans. Plan per aquerò me planhi a tu dera mia sort actuau en palai, a on arren pòt hèr-me desbrembar es tues bontats, mès que mès quan aciu era majestat deth sultan e eth respècte que l'auem empedissen gaudir des sòns favors. Te prègui, donc, que cerques ua forma entà arrincar-me deth sultan de bèra manèra. Ath delà, eth sultan, enquia ara, non a estat solet damb jo, e me veiràs dera madeisha manèra que me deishères!"

E escrita aguesta carta, eth sultan hec que se la hesse a vier un esclau de palai, que l'autregèc ath visir, en tot dider-li: "Eth tòn ancian esclau, eth joen cristian, m'encargue que t'autreja aguesta carta dera sua part." E eth visir cuelhec era carta, la guardèc pendent un moment, e sense daurir-la, escriuec aguestes estròfes ath darrèr:

Desde quan er òme d'experiéncia expause, coma er insensat, enth sòn cap ena boca deth leon?

Que non sò d'aguesti qu'era sua rason se somet e sucombís ar amor, ne d'aqueri que hèn arrir as envejosi, qu'executen manòbres amagades!

Quan hi eth sacrifici dera mia anma autrejant-la, ei perque pro sabia que, un còp gessese era anma, non aurie ja d'abitar un aute còp eth còs abandonat!

En recéber aguesta responsa, eth sultan Saladin s'entosiasmèc e non deishèc de lieger-la dauant dera expression de despiet des envejosi. Dempús manèc cridar ath visir, e dempús de balhar-li naues pròves d'amistat, li preguntèc: "Pòs dider-mos, ò pair dera sabença! com t'ac hès entà auer tant de poder sus tu madeish?"

E eth visir contestèc: "Jamès dèishi qu'es mies passions arriben en lumedan dera mia volontat." Mès Allà ei mès sabent encara!

Dempús didec Schahrazada: "Ara que t'è condat, ò rei afortunat! se com era volontat deth prudent l'ajude a dominar es sues passions, te vau a condar ua istòria d'amor apassionat!"

E didec:

Era hòssa des aimants

Aguesta istòria mo' la transmet enes sòns escrit, Abdalah, hilh d'Al-Kaissi.

Ditz:

Anaua jo un an en peregrinacion ara Santa Casa d'Allà. E quan auí complit toti es mèns deuers de peregrin, tornè entà Medina pr'amor de visitar un còp mès era hòssa deth Profèta (damb eth era patz e era benediccion d'Allà!) E vaquí qu'en èster seigut jo ua net en un jardin, non luenh dera hòssa venerada, entení ua votz que cantaue plan doçament ath miei deth silenci.

Encantat, prestè tota era mia atencion, e escotant d'aquera manèra, entení aguesti vèrsi qu'era tau votz cantaue:

Ò rossinhòl dera mia anma, qu'exales es tòns cants en rebrembe dera plan estimada! Ò tortora dera sua votz! Quan responeràs as mèns gemiments?

Ò net! Be n'ès de longa entad aqueri que tormente era febre dera impaciéncia, entad aqueri que torturen es copacaps dera abséncia!

Ò luminosa apareishuda! Dilhèu no luderes coma un fanau en mèn camin entà desparéisher e deishar-me vagar a cègues enes tenèbres?

Dempús se hec eth silenci. E guardè pertot entà veir qui venguie de cantar aqueres estròfes apassionades, quan se presentèc dauant mèn eth possessor d'aquera votz. E ena claror que queiguie deth cèu nueitiu, vedí qu'ère un joen beròi, que desrabaue es anmes e qu'auie eth ròstre banhat de lèrmes.

Me virè entada eth, e non podí mens que cridar: "*Ya Allà*! Quin joen tan beròi!" E l'estirè es braci. E eth me guardèc, e me didec: "Qui ès e qué vòs?" E contestè, en tot inclinar-me dauant dera sua beresa: "Qué vau a voler de tu senon benedir a Allà en guardar-te? Per çò que hè a jo e ath mèn nòm, sò eth tòn esclau Abdalah, hilh de Ma'amar Al-Kaissi. Ò senhor mèn! com desire era mia anma coneisher-te! Eth tòn cant qu'è entenut hè un moment m'a impressionat, e era tua preséncia m'a transportat. E vaquí que sò prèst a sacrificar era mia vida per tu, se podessa èster util entà tu!" Alavetz, me guardèc eth joen, ò damb quini uelhs!, e me didec: "Sè-te, donc, ath mèn costat." E me seiguí près d'eth, damb era anma atrendida, e me didec: "Escota ara, donques que t'è arribat ath còr, çò que ven d'arribar-me."

E seguic damb aguesti tèrmes: "Que sò Otbab, hilh d'Al-Hubab, hilh d'Al-Mundhir, hilh d'Al-Jamuh er Ansarita. E vaquí qu'ager peth maitin hèja jo es mies devocions ena mesquita dera tribú, quan vedí entrar, voludant-se sus era sua cintura e es sues anques a diuèrses hemnes plan beròies qu'acompanhauen a ua joena qu'es sons encantaments esfaçauen a totes es autes. E en un virament de uelhs, aquesta lua s'apressèc a jo, sense que se n'encuedèsse era multitud de fidèus, e me didec: "Otbab! qué te semblarie era union entre era qu'ei era tua aimanta e desire èster era tua esposa?" Dempús, abans de qué jo auessa temps de daurir era boca entà contestar-li, era me deishèc e despareishec ath miei des sues acompanhantes. Dempús gesseren dera mesquita totes amassa, e se perderen entre era multitud de peregrins. E a maugrat de toti es esfòrci que hi entà trapar-la, non l'è pogut tornar a veir des d'aqueth instant. E era mia anma e eth mèn còr son damb era. E mentre non me sigue possible tornar-la a veir, non gaudirè de cap alegria, encara que gaudissa des delícies deth Paradís…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes dètz-e-setau net

Era didec:

"…E era mia anma e eth mèn còr son damb era. E mentre non me sigue possible tornar-la a veir, non gaudirè de cap alegria, encara que gaudissa des delícies deth Paradís!"

Que parlèc atau, e a mida que se rogien es sues caròles ombrejades, creishie era mia afeccion entada eth. E li didí quan carèc: "Ò Otbah! Ò cosin mèn! bota era esperança en Allà, e demana-li que t'autrege eth perdon des tòns pecats! Per çò que hè a jo, vaquí que sò prèst a ajudar-te damb tot eth mèn poder e damb toti es mèns mejans entà que trapes ara joena des tòns pensament. Pr'amor qu'en veder-te sentí qu'era mia anma anaue darrèr dera tua persona, e tot aquerò que hèsca jo per tu en avier serà solet entà veir qu'es tòns uelhs son contents!" E parlant atau, lo sarrè afectuosament contra eth mèn pièch, e lo punè coma un frair punarie ath sòn frair. E pendent tota era net non cessè de padegar era sua anma estimada. E de vertat qu'en tota era mia vida desbrembarè aqueri moments deliciosi e incomplets passadi ath sòn costat.

A londeman anè damb eth entara mesquita, e lo deishè passar prumèr per consideracion. E siguérem amassa aquiu, des deth maitin enquiath meddia, era ora qu'es hemnes sòlen vier ena mesquita. Mès, damb gran descoratjament dera nòsta part, vedérem que ja èren ena mesquita totes es hemnes, sense que se trapèsse entre eres era joena. E en veir jo era pena qu'aquerò costaue ath mèn joen amic, li didí: "Non te'n hèsques per aquerò! Vau a preguntar pera tua estimada ad aguestes hemnes qu'èren ager damb era."

E gessí ath mès córrer enquia arribar ath sòn costat e artenhí fin finau que me didessen qu'era joena ère ua vèrge de plan naut reng que se cridaue Riya, e ère hilha d'Al-Ghitrif, cap dera tribú des Bani-Sulem. E les preguntè: "Ò hemnes de ben! per qué non a vengut era aué damb vosates?" Me contestèren: "Com ac pòt hèr, s'eth sòn pair que susvelhèc as peregrins pendent era trauessia peth desèrt des d'Irak enquiara Meca, a tornat ager damb es sòns cavalièrs entara sua tribú, qu'ei ara vòra der Eufrates, e s'a hèt a vier damb eth ara sua hilha Riya?" E les balhè es gràcies peth sòn infòrme, e tornè ath cant d'Otbah, e li didí: "Es notícies que t'anóncii, ai! non son d'acòrd damb es mèns desirs!" E lo metí ath pas dera marcha de Riya damb eth sòn pair entara tribú. Dempús li didí: "Mès padega era tua anma, ò Otbah! ò cosin mèn! pr'amor qu'Allà m'a autrejat granes riqueses, e sò prèst a despener-les entà hèr-te artènher es tòns desirs! E a compdar d'ara vau a cuélher partida en ahèr, e a amiar-lo a bon tèrme, damb era ajuda d'Allà!" E higí: "Mès cau que m'acompanhes!" E se lheuèc e m'acompanhèc enquiara mesquita des sòns parents es Ansarites.

Aquiu demorèrem que s'amassèsse eth pòble e saludè ara assemblada, e didí: "Ò credents Ansarites amassadi aciu! Quina opinion n'auetz d'Otbah e deth pair d'Otbah?" E contestèren toti ath còp: "Toti credem que son arabs, que pertanhen a ua familha illustra e a ua nòbla tribú!" E les didí: "Sabetz-vo'n, donc, qu'Otbah, hilh de Al-Hubab, ei consumit per ua passion violenta. E vengui precisament a pregar-vos qu'amassètz es vòsti esfòrci as mèns entà assegurar era sua felicitat!" Contestèren: "Ac haram coraument!" E didí: "Alavetz, vos cau acompanhar-me entàs tendes des Bani-Sulem entà veir ath jeique Al-Ghitrif, eth sòn cap, pr'amor de demanar-li en matrimòni ara sua hilha Riya entath nòste cosin Otbah, hilh d'Al-Hubab!" E toti contestèren damb era audida e era aubediéncia. Alavetz montè a shivau, e tanben Otbah e era assemblada hec madeish. E mos metérem a tot galaup sense arturar-mos. E d'aguesta manèra artenhérem arribar enes tendes des cavalièrs deth jeique Al-Ghistrif a sies jornades de Medina.

Quan mos vedec arribar eth jeique Al-Ghistrif, gessec ath nòste encontre enquiara pòrta dera sua tenda e dempús des salutacions, li didérem: "Que viem a demanar-te ospitalitat, ò pair des arabs!" Eth contestèc: "Planvengudi sigatz enes nòstes tendes, ò nòbles òstes!" E parlant atau, balhèc es ordes necessàries as sòns esclaus entà receber-mos coma ère degut. E es esclaus esteneren en aunor nòste tapissi e auciren motons e camelhs entà aufrir-mos un esplendid hestau…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes dètz-e-ueitau net

Era didec:

… e auciren motons e camelhs entà aufrir-mos un esplendid hestau. Mès quan arribèc eth moment de sèir-mos entà cuélher part en hestau, mos remírem; e en nòm de tota era assemblada, li declarè jo ath jeique Al-Ghitrif: "Pes merits sagrats deth pan e dera sau e pera fe des arabs, que non tastaram cap d'aguesti minjars se non accedisses ara nòsta demana!" E didec Al-Ghitrif: "E quina ei era vòsta demana?" Contestè: "Que viem entà sollicitar-te en matrimòni ara tua nòbla hilha Riya, damb Otbah, hilh de Al-Hubab er Ansarita, hilh d'Al-Mundhir, hilh de Al-Jamuh, eth valent, eth brave, er illustre, eth victoriós, er excellent!" E cambiant còp sec de color, eth pair de Riya mos didec immediatament damb votz tranquilla: "Ò frairs arabs! patrona dera sua voluntat ei era que me hètz er aunor de demanar-me en maridatge entar illustre Otbah, hilh d'Al-Hubab. E non è de contrariar era sua volontat. Era ei, donc, era que li cau parlar! E ara madeish la vau a cercar entà preguntar-li era sua opinion." E se lheuèc, en tot aluenhar-se de nosati, era sang dera cara perduda, plen de colèra eth nas e damb ua cara que per era soleta desmentie eth sens des sues paraules.

Se n'anèc, donc, ena tenda, ara cèrca dera sua hilha Riya, que, plan espaurida pera expression deth sòn ròstre, li preguntèc: "Ò pair mèn! Per qué era colèra altère tant violentament era tranquillitat dera tua anma?" E se seiguec eth en silenci ath costat dera sua hilha; e segontes sabérem mès tard, acabèc en tot dider-li: "Te cau saber, ò Riya, hilha mia! que vengui de balhar ospitalitat a uns Ansarites que vengueren a jo damb er in de demanar-te en matrimòni entà un d'eri!"

Era didec: "Ò pair! Era familha des ansarites ei ua des mès illustres entre es arabs! E as hèt ben en autrejar-les ospitalitat! Mès ditz-me, entà quin d'eri t'an demanat eth matrimòni?" Eth pair contestèc: "Entà Otbah, hilh de Hubab!" Era contestèc: "Se tracte d'un joen coneishut! E ei digne d'entrar ena tua raça!" Mès exclamèc eth, ar arràs deth furor: "Quines paraules acabes de prononciar? Qu'ei qu'as auut relacions damb eth? Pr'amor que, per Allà! è jurat ath mèn frair en d'auti tempsi que t'autrejaria en matrimòni ath sòn hilh, e degun, exceptat deth hilh deth tòn oncle, ei digne d'entrar ena mia familha!" Era didec: "Ò pair, qué les responeràs as Ansarites? Que son arabs plei de noblesa e molt susceptibles en totes es questions de preeminéncia e aunor! E se me remisses en matrimòni a un d'eri, atiraràs contra tu e contra era tribú era rancora e er efècte dera sua resvenja. Pr'amor que se creiràn mespredadi per tu e non te perdonaràn."

Eth didec: "Qu'ei vertat! Mès vau a dissimular era mia negativa demanant entà tu ua dòt exorbitanta. Pr'amor que ditz eth provèrbi: "Se non vòs maridar ara tua hilha, exagera era tua peticion de dòt!"

Deishèc, donc, ara sua hilha e tornèc ath nòste costat entà dider-mos: "Era hilha dera tribú, ò òstes mèns! non s'opause ara vosta peticion de matrimòni; mès exigís ua dòt que sigue digna des sòns merits. Qui de vosati me poirà balhar eth valor d'aguesta pèrla incomparabla?" Dauant d'aguestes paraules s'auancèc Otbah e didec: "Jo." Eth jeique

didec: “Plan, donc, era mia hilha demane mil braçalets d’aur ròi; mil monedes d’aur de sagèth de Hajar, un colhar de cinc mil pèrles, mil pèces de seda indiana, dotze parelhs de bòtes de cuer auriò, dètz saques de datils de Irak, mil caps de bestiar, ua ègua dera tribú d’Anazi, cinc caishes de musc, cinc nhòcs d’esséncia de ròses e cinc caishes d’ambre gris!”

E higec, acarant-se damb Otbah: “Ès òme que se prèste ad aguesta demana?” E contestèc Otbah: “N’as bèth dobte, ò pair des arabs? Non solet sò d’acòrd d’autrejar-te era dòt demanada, senon qu’encara higirè bèra causa mès!”

Alavetz jo tornè entà Medina damb eth mèn amic Otbah, e non sense molti esfòrci e trabalhs artenhérem arremassar totes es causes demanades. E despení sense mida es mèns sòs, damb mès gust que s’auessa hèt entà jo totes aqueres crompes. E tornèrem enes tendes de Bani-Sulem damb totes es nòstes crompes e mos esdeguèrem a balhar-les ath jeique Al-Ghitrif. E sense poder ja hèr repè dera sua paraula, eth jeique se vedec obligat a recéber a toti aqueri òstes Ansarites, que s’amassèren entà complimentar-lo per çò deth matrimòni dera sua hilha. E comencèren es hèstes e se tardèren pendent quaranta dies. E s’esgorgèren camelhs e anhèths en gran nombre, e se codinèren en caudèrs minjars de tota sòrta, que d’eri cada individú dera tribú podie minjar-ne ath sòn gust.

Ath cap d’aqueth temps, premanírem un palanquin somptuós ath lomb d’un tronc de camelhs, e placèrem en eth ara nauèth maridada. E partírem toti ar arràs dera alegria, seguidi per ua caravana sancera de camelhs cargadi de presents. E eth mèn amic Otbah ère plen de gòi ara demora deth dia dera arribada, quan fin finau se traparie solet damb era sua estimada. E pendent tot eth viatge non l’abandonaue un solet moment, e li hège companhia en sòn palanquin, d’a on non baishaue senon entà parlar-me damb ua convèrsa d’amistat, confiança e gratitud…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes dètz-e-nauau net

Era didec:

… E pendent tot eth viatge non l’abandonaue un solet moment, e li hège companhia en sòn palanquin, d’a on non baishaue senon entà parlar-me damb ua convèrsa d’amistat, confiança e gratitud. E jo m’alegraua damb tota era mia anma e me didia: “Vaquí, ò Abdalah! que t’as convertit en amic d’Otbah, pr’amor que, desbrembant es tòns pròpris sentiments, artenheres botjar-li eth sòn còr en tot junher-lo damb Riya! Ne pòs èster segur de qué bèth dia eth tòn sacrifici serà recompensat! E tanben tu gaudiràs dera afeccion d’Otbah enquiath limit de çò desirable e esquist!”

Qu’èrem a ua jornada de marcha de Medina, quan en escurir mos arturèrem entà descansar en ua oasi. E era patz ère complèta; e era lum dera lua arrie dauant dera alegria deth nòste campament; e per dessús des nòsti caps, dotze palmères, que

semblauen dotze joenes, acompanhauen damb es mormolhs des sues rames era cançon dera brisa nueitiua. E coma es autors deth mon enes dies ancians, gaudíem dera ora plia de quietud, dera frescor dera aigua, dcra èrba espèssa e dera doçor der aire.

Mès, ai! qu'un non se pòt escapar deth destin, encara que s'agen ales entà húger. E eth mèn amic Otbah li calie acabar enquias dèishes era copa inevitabla! Efectivament, ara imprevista, trebolèc eth nòste repaus er atac d'uns cavalièrs armadi que queigueren sus nosati deishant anar crist e udòls. Qu'èren cavalièrs dera tribú des Bani-Sulem, enviadi peth jeique Al-Ghitrif entà que raptèssen ara sua hilha. Pr'amor que non auie gausat violar enes tendes es leis dera ospitalitat, e auie demorat que mos aluenhèssem entà atacar-mos d'aquera manèra sense fautar ja as costums deth desèrt. Mès que non compdaue damb eth valor d'Otbah e des nòsti cavalièrs, que resistiren damb grana valentia er atac des Bani-Sulem e dempús d'aucir-ne a un gran nombre d'eri, acabèren en tot derrotar-les. Mès ath miei dera luta, eth mèn amic Otbah recebec un còp de lança, e quan tornèc en campament, queiguec mòrt enes mèns braci.

En veir aquerò, era joena Riya deishèc anar un crit espaventós e queiguec sus eth còs deth sòn aimant. E passèc tota era net planhent-se. E quan arribèc eth maitin, mo'la trapèrem mòrta de desesperacion. Qu'Allà les age as dus ena sua Misericòrdia!. E cavèrem entada eri ua hòssa ena arena, e les acoguèrem as dus un ath costat der aute. E damb era anma dolorida, tornèrem entà Medina. E quan acabè aquerò qu'auia d'acabar tornè entath mèn país.

Mès sèt ans mès tard, me cuelhec eth desir de hèr ua auta peregrinacion enes lòcs sants. E era mia anma desirèc visitar era hòssa d'Otbah e de Riya. E quan arribè ena hòssa, la vedí ombrejada per un arbe beròi d'espècia desconeishuda, qu'auien plantat pietosament es dera tribú des Ansarites. E me seiguí ena pèira, ara ombra der arbe, plorant e damb era anma entristida. E preguntè as que m'acompanhauen: "Ò amics mèns! quin ei eth nòm d'aguest arbe que plore damb jo era mòrt de Otbah e Riya?" E me contestèren: "Se cride er Arbe des Aimants." A!, pro qu'Otbah repause ena patz deth tòn senhor, ara ombra der arbe que se planh sus era tua hòssa!"

Eth divòrci de Hind

Conden qu'era joena Hind, hilha d'Al-Neman, ère era joena mès beròia entre es joenes deth sòn temps, e es sòns uelhs, era sua finesa e es sòns encantaments la hègen retirar-se en tot a ua gasèla. E vaquí qu'era fama dera sua beresa arribèc enes aurelhes d'Al-Hajage, governador d'Irak; e aguest la demanèc en matrimòni. Mès eth pair de Hind non volec autrejar-se-la per mens d'ua dòt de dues centes mil dracmes de plata, a pagar abans deth matrimòni, damb era condicion de pagar-li tanben, en cas de divòrci, ues autes dues cent mil dracmes. E Al-Hajage acceptèc totes es condicions, e se hec a vier a Hind ena sua casa.

Mès Al-Hajage, entà amarum e calamitat sua, ère impotent. E auie vengut en aguest mon damb un penis de çò mès defòrme e damb er anus obtruit. E coma que damb aquera constitucion eth mainatge non podie víuer, eth diable s'apareishec en forma umana ara mair, e li didec que, se volie qu'eth sòn hilh visquesse, l'auie de balhar entà popar, en lòc de lèit, sang de dus anhèths neri, d'un mardan nere e d'ua sèrp nera. E era mair seguic aqueth conselh e auec er efècte desirat. Ça que la, era impoténcia e era deformitat, que son dons de Satan e non d'Allà eth Generós, seguiren estant patrimòni deth mainatge quan arribèc a òme.

Atau, donc, quan Al-Hajage se hec a vier a Hind ena sua casa, s'estèc fòrça temps sense gausar apressar-se ada era; ac hège solet de dia e sense tocar-la, a maugrat de tot eth desir qu'amiaue ath laguens.

E non se tardèc Hind en saber-se'n deth motiu d'aquera abstinéncia, e ac lamentèc fòrça damb es sues esclaues.

E vaquí qu'un dia venguec a veder-la Al-Hajage, coma de costum, entà alegrar-se es uelhs damb era sua beresa. E ère era d'esquia ara pòrta, distrèta en tot guardar-se en un miralh, e cantant aguesti vèrsi:

Hind, ègua de sang nòbla araba, vaquí qu'ès condemnada a víuer damb un miserable mul!

Ò! Treiguetz-me aguesti vestits de porpra, e entornatz-me era mia ròba de peu de camelh!

Abandonarè aguest palai odiós entà tornar enes lòcs a on es tendes neres dera tribú croishissen ath vent deth mèn desèrt!

Aquiu a on era flaüta e eth zefir se parlen damb melodies a trauèrs des traucs dera tenda, melodies mès doces entà jo qu'era musica de laüts e tambors!

E a on es joeni dera tribú, elevadi damb sang de leons, son potents e beròis coma leons!

Aciu, morirà Hind sense descendéncia, ath costat d'un miserable mul!

Quan Al-Hajage entenec aguest cant qu'en eth Hind lo comparaue damb un mul, gessec dera cramba, descoratjat, sense qu'era sua esposa se n'auesse encuedat dera sua preséncia ne dera sua desaparicion, e ordenèc de seguit qu'anèssen a cercar ath kadi Abdalah, hilh de Taher, entà hèr prononciar eth sòn divòrci. E Abdalah se presentèc a Hind, e li didec: "Ò hilha d'Al-Neman! Vaquí qu'Al-Hajage Abu-Mohammad te mane dues centes mil dracmes de plata, e ath còp m'encargue aumplir en nòm sòn totes es formalitats deth sòn divòrci damb tu!"

E exclamèc Hind: "Gràcies a Allà!, vaquí que s'a escotat eth mèn prèc, e vaquí que ja sò en libertat entà tornar damb eth mèn pair! Ò hilh de Taher! Que non me podies balhar ua notícia mès agradiua qu'aguesta de qué ja sò liura d'aguest gosset inoportun. Sauva-

te, donc, aguestes dues centes mil dracmes, coma recompensa pera erosa notícia que m'amies!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vintau net

Era didec:

"…Sauva-te, donc, aguestes dues centes mil dracmes, coma recompensa pera erosa notícia que m'amies!"

Alavetz eth califa Abd-Al-Malek ben-Merwan, qu'auie entenut a parlar dera incomparabla beresa e der engenh de Hind, la desirèc, e manèc a demanar-la en matrimòni. Mès era li contestèc damb ua carta qu'en era, dempús des laudances a Allà e des formules de respècte, li didie: "Te cau saber, ò Emir des Credents! qu'eth gosset a tacat eth veire en tocar-lo damb eth morret entà flairar-lo!"

E quan recebec aguesta carta, eth califa se metec a arrir a arridalhades, e de seguit escriuec aguesta responsa: "Ò Hind! S'eth gosset taquèc eth veire en tocar-lo damb eth morret, lo lauaram sèt còps, e damb er usatge que hescam d'eth, lo purificaram."

E en veir qu'eth califa, a maugrat des obstacles qu'era li botaue, seguie desirant-la arderosament, Hind non podec mens qu'inclinar-se. Acceptèc, donc, botant ua condicion, coma l'escriuec en ua auta carta qu'en era, dempús des laudances e formules de salutacion, didie: "Te cau saber, ò Emir des Credents! que non vierè senon damb ua condicion: qu'Al-Hajage, damb es pès descauci, amie era brida, pendent tot aguest viatge, deth mèn camelh entàth tòn palai."

Aguesta carta hec arrir ath califa encara mès qu'era prumèra. E li transmetec a Al-Hajage era orde d'amiar dera brida eth camelh de Hind. E a maugrat de tot eth sòn despiet, coma qu'Al-Hajage sabie que non podie hèr qu'aubedir es ordes deth califa, venguec damb es pès descauci entara casa de Hind, e cuelhec eth camelh pera brida. E montèc Hind en sòn baiard, e pendent tot eth camin non deishèc de divertir-se damb tota era sua anma a còsta deth sòn conductor. E cridèc ara sua hilhuquèra, e li didec: "Ò hilhuquèra mia! destapa un shinhau es cortines deth palanquin!" E era hilhuquèra correc es cortines e treiguec Hind eth cap pera dubertura, e lancèc un dinnar d'aur qu'anèc a parar ath miei dera hanga. E s'acarèc damb eth sòn ancian espós, e li didec: "Ò cancelhèr, entorna-me aguesta moneda de plata!" E metent-se a arrir, exclamèc Hind: "Laudat sigue Allà, que hè convertir era plata en aur, a maugrat dera lordèra dera hanga!" E Al-Hajage en enténer aguestes paraules, comprenec qu'aquerò auie estat ua burla de Hind entà umiliar-lo. E se rogic tot de vergonha e de ràbia. Mès joquèc eth cap e se vedec obligat a amagar era sua rancura contra Hind, era esposa deth califa!

Quan Schahrazada auec condat aguesta istòria, se carèc. E li didec eth rei Schahriar: “Me shauten aguestes anecdòtes, Schahrazada. Mès voleria enténer ara ua istòria meravihosa. E s’ei que ja non ne coneishes cap mès, ditz-m’ac entà que m’en sàpia!”

E Schahrazada exclamèc: “E a on ei ua istòria mès meravihosa qu’era que precisament li vau a condar ara ath rei, tostemp que m’ac permete?”

E didec Schahriar: “T’ac permeti!”

Istòria meravilhosa deth miralh des vèrges

E Schahrazada li didec ath rei Schahriar:

Me n’è sabut, ò rei afortunat! ò dotat d’idies intelligentes! qu’ena ancianitat deth temps e deth passat des edats e des moments, i auie ena ciutat de Bassra un sultan qu’ère un joen admirable e deliciós, plen de generositat e de valentia, de noblesa e de poder, e se cridaue eth sultan Zein. Mès, a maugrat des granes qualitats e des dons de tota sòrta, que hègen que non i auesse parièr ath long e ample deth mon, eth tau joen e encantador sultan Zein ère un extraordinari degalhaire de riqueses, un prodig que non auie fren ne orde, e que, damb es liberalitats dera sua man dubèrta a joeni favorits, avaladors ar arràs, e damb tot aquerò que despenie en hemnes de toti es colors e de totes es estatures que mantenguie en palais somptuosi, e damb era crompa non interropuda de naues joenes que cada dia li procurauen, en estat de virginitat, per prètz desorbitants, entà que les calèsse es dents, auie acabat agotant complètament es immensi tresòrs apileradi des de hège sègles pes sòns pairins es sultans e conquistadors. E un dia eth sòn visir venguec a anonciar-li, dempús de punar era tèrra entre es sues mans, qu’es arques d’aur èren uedes e que non auie arren entà pagar a londeman as provedidors deth palai; e tanlèu auec anonciat aguesta notícia, per pòur ath còp de pau, s’esdeguèc a anar-se’n coma auie arribat.

Quan eth joen sultan Zein se’n sabec de qué s’auien consumit totes es sues riqueses, se n’empenaïc per non auer pensat abans en reservar-se ua part entàs longui dies deth destin; e s’entristic ath limit dera tristesa. E se didec: “Que ja non te rèste, sultan Zein, que húger d’aciu e deishar eth tron decadent deth règne des tòns pairs, entad aqueth que volgue apodera-se’n d’eth, abandonant ara sua sòrt as tòns favorits tant estimadi, as tues joenes concubines, as tues hemnes e as tòns ahèrs de govèrn. Pr’amor que vau mès èster un mendicant en camin d’Allà, que rei sense riquesa e sense prestigi e ja coneishes eth provèrbi que ditz: “Que vau mès èster ena hòssa qu’ena praubetat!”

E pensant atau, demorèc qu’arribèsse era net entà desguisar-se e gésser pera pòrta secreta deth sòn palai sense èster vist per degun. E ère ja prèst a cuélher un pau e a meter-se en camin, quan Allà er Omnivident, er Omniauditor, li hec a vier ena sua memòria es darrères paraules e recomanacions deth sòn pair. Pr’amor que, abans de morir, eth sòn pair l’auie cridat, e entre d’autes causes li didec: “E sustot, ò hilh mèn!

non desbrembes que, s'eth destin se vire un dia contra tu, traparàs en armari der archiu un tresòr que te permeterà hèr cara a toti es atacs dera sòrt!"

Quan rebrembèc aguestes paraules, que s'auien delit complètament dera sua memòria, correc sense tardar-se entar armari der archiu e lo dauric, tremolant d'alegria. E per mès que guardèc e examinèc, remenant papèrs e registres e desordenant es annaus deth règne, non trapèc en aqueth armari ne aur, ne flaira d'aur, ne plata, ne flaira de plata, ne jòies ne peireries, ne arren que d'apròp o de luenh se retirèsse ad aqueres causes. E desesperat enquia non poder contier era desesperacion deth sòn pièch, e plan furiós per auer vist defraudada era sua esperança, comencèc a trèir totes es causes e a lançar es papèrs deth règne en totes es direccions, e a cauishigar-les damb ràbia, quan de pic sentec que se resistie ara sua man devastadora un objècte dur coma eth metau. E lo cuelhec, e quan l'auec guardat, vedec qu'ère un pesat petit còfre de coiere ròi. E s'esdeguèc a daurir-lo, e non trapèc laguens qu'un papèr plegat e sagerat damb eth sagèth deth sòn pair. Alavetz, encara que se trapaue molt descoratjat, trinquèc eth sagèth e liegec en papèr aguestes paraules escrites dera man deth sòn pair: "Vè-te'n, hilh mèn, en tau lòc deth palai, hè-te a vier ua aishada e cava tu madeish era tèrra damb es tues mans, invocant a Allà!"

Quan auec liejut aguest bilhet, Zein se didec: "Vaquí que me cau hèr ara eth trabalh penible des lauradors. Mès donques qu'ei aguesta era volontat deth mèn pair, non voi desaubedir-lo." E baishèc en jardin, cuelhec era aishada, qu'ère emparada en mur dera casa deth jardinèr, e anèc entath lòc designat, qu'ère un sosterranh plaçat dejós deth palai…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-unau net

Era didec:

Era petita Doniazada, fraia de Schahrazada, se lheuèc deth tapís qu'ère arraulida e exclamèc: "Ò fraia mia! be ne son de doces e amables e saboroses es tues paraules!" E didec Schahrazada, punant es uelhs dera sua fraia: "Òc, mès qué ei çò anterior en comparèr damb çò que vos vau a condar aguesta net, s'ei que m'ac permet aguest rei plan ben elevat e dotat de bones manères? E didec eth rei Schahriar: "Permetut!"

Alavetz Schahrazada seguic atau:

"… Eth joen Zein cuelhec ua aishada e anèc entath sosterranh, plaçat dejós deth palai. E aluguèc ua halha, e damb aquera lum comencèc a picar eth solèr sosterranh damb eth mange dera sua aishada, e d'aguesta manèra acabèc en tot notar ua ressonància prigonda. E se didec: "Qu'ei aciu a on me cau cavar!" E se metec a cavar fèrmament; e lheuèc mès dera mitat des rajòles deth pasiment sense trapar era mendre aparença deth tresòr. E deishèc de trabalhar entà descansar e en tot emparar-se contra eth mur, pensèc: "Per Allà! E des de quan, sultan Zein, te cau córrer darrèr deth tòn destin e cercar-lo

enquias prigondors dera tèrra, en sòrta de demorar-lo sense copacaps, sense fatigues e sense trabalh? Qu'ei que non sabes que çò que s'a passat, ei ja passat, e çò que s'escriuec ei ja escrit, e aurà d'arribar?"

Ça que la, quan descansèc un shinhau, seguic eth sòn trabalh, treiguent es rajòles sense cap esperança; e vaquí que, de ressabuda, deishèc ath descubèrt ua pèira blanca, que li calec lheuar; e dejós trapèc ua pòrta qu'auie ua sarralha d'acèr. E trinquèc aquera sarralha a còps d'aishada e dauric era pòrta.

Alavetz ne vedec naut de tot ua que daue accès a ua ampla sala quadrada, tota de porcelana blanca dera China e de cristau, e eth sòn fustatge e tet e colomnata èren de lapislatzuli celèsta. E vedec en aquera sala quate estrades de nacre, que sus cada ua d'eres i auie dètz anfòres granes d'alabastre e de porfirs alternades. E se preguntèc: "Qué deuen contier aguestes magnifiques anfòres? Qu'ei probable qu'eth mèn defuntat pair hesse que les aumplissen de vin, qu'ara deu auer artenhut eth limit dera excelléncia!" E pensant atau, pugèc en ua des quate estrades, s'apressèc a ua des anfòres e li treiguec era tapa. E, ò suspresa! ò alegria! ò dança! vedec qu'ère plia de povàs d'aur enquia naut de tot. E entà assegurar-se'n milhor d'aquerò, botèc eth braç sense poder arribat ath hons, e lo treiguec tot daurat e reludent de solei. E hec lèu a trèir era tapa de ua auta anfòra e vedec qu'ère plia de dinnars d'aur e de sequins d'aur de toti es mesures. E examinèc ua darrèr dera auta es quaranta anfòres, e vedec que totes es d'alabastre eren plies de dinnars e de sequins d'aur.

En veir aquerò, eth joen Zein se dilatèc e se padeguèc e trantalhèc e se voludèc; dempús se metec a cridar d'alegria, e deishant era sua halha en ua cavitat dera paret de cristau, inclinèc entada eth ua dus anfòres d'alabastre, e se metec peth cap, pes espatles, peth vrente e per tot eth còs povàs d'aur; e se banhèc aquiu damb ua voluptuositat que non sentec jamès enes hammams mès deliciosi. E exclamèc: "Vai vai, sultan Zein! que volies, donc, cuélher eth pau deth derviche e ja te premanies a recórrer es camins d'Allà coma un mendicant! E vaquí qu'era benediccion a baishat sus eth tòn cap, pr'amor que non dobtères dera generositat deth Donador e degalhères a mans plies es prumèrs bens que t'autregèc! Refresca, donc, es tòns uelhs, e padega era tua anma! E non cranhes poder agotar de nauèth es dons incessants d'Aqueth que t'a creat!" E ath madeish temps inclinèc totes es autes anfòres d'alabstre, e vessèc ena sala de porcelana eth contengut. E hec madeish damb es anfòres de porfir, qu'es sòns dinnars e sequins hègen estrementir, quan queiguien, es ressons dera porcelana e der armoniós cristau. E neguèc eth sòn còs amorosament ath miei d'aqueth molon d'aur, mentre que, ara lum dera halha, era sala blanca e blua junhie eth resplendor des sues parets miraculoses as fulgurants bualhs e as ahlamades glorioses que s'escapauen deth sen d'aqueth incendi hered.

Quan eth joen sultan se banhèc en aur d'aquerà manèra, gaudint en aquerò entà desbrembar eth rebrembe dera misèria qu'auie menaçat era sua vida e lo tenguec a man d'abandonar eth palai des sòns pairs, se lheuèc rajant cascades inflamades, e ja mès tranquil, se metec a examinà'c tot damb gran curiosèr, en tot estonar-se de qué eth sòn pair, eth rei, auesse hèt daurir aqueth sosterranh e bastir en eth aquera sala admirabla de

forma tan secreta, qu'arrés en palai entenec jamès a parlar de semblabla causa. E es sòns uelhs atentius acabèren vedent en un cornèr, amagat entre dues colomnes, un petit còfre, parièr ath qu'auie trapat en armari der archiu, encara que mès petit…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-dusau net

Era didec:

… E es sòns uelhs atentius acabèren vedent en un cornèr, amagat entre dues colomnes, un petit còfre, parièr ath qu'auie trapat en armari der archiu, encara que mès petit. E lo dauric e trapèc laguens ua clau d'aur incrustada de peireries. E se didec: "Per Allà! Aguesta clau deu èster era que daurís era sarralha qu'è trincat!" Dempús, reflexionèc e pensèc: "Eth cas ei que, com podie barrar-se alavetz era sarralha de dehòra estant? Aguesta clau, per tant, que deu servir entà ua auta causa." E se metec a cercar pertot entà veir se desnishaue entà qué servie era clau. E examinèc damb fòrça atencion totes es parets dera sala, e acabèc trapant, ath miei d'ua testèra, ua sarralha. E li semblèc que podie èster era avienta entara clau qu'amiaue e la provèc, e de seguit se dauric de land en land ua pòrta. E atau podec entrar en ua auta sala, encara mès meravilhosa qu'era anteriora. Pr'amor que tota era des deth soler enquiath tet, ère de lausa verda damb incrustacions d'aur e semblaue talhada en esmeralda marina, E vertadèrament, ère tan beròia ena sua nudesa de tot ornament, que cap saunei n'aurie pogut imaginar ua auta de parièra. E ath miei d'aquera sala i auie de pès, jos era vòuta, sies joenes coma lues e ludent per eres madeishes damb ua ludentor qu'illuminaue tota era sala. E se quilhauen sus pedestaus d'aur massís; e non parlauen. E encantat, ath còp qu'estupefacte, auancèc Zein entada eres pr'amor de veder-les de mès apròp e hèr-les ua salutacion; mès se n'encuedèc que non èren viues senon que cada ua ère hèta d'un solet diamant.

En veir aquerò exclamèc Zein, ar arràs der estonament: "*Ya Allà*! Com s'ac apraièc eth mèn defuntat pair entà possedir semblables meravilhes?" E les examinèc encara mès atentiuament, e vedec que, quilhades sus es sòns pedestaus, enrodauen ath setau pedestau, qu'en eth non i auie cap joena e ère caperat damb un tapís de seda, e que i auie escrites aguestes paraules:

"Te cau saber, ò hilh mèn Zein! que m'a costat fòrça trabalh arténher aguestes joenes de diamant. Mès encara que siguen meravihoses de beresa, non te penses que son çò mès admirable dera tèrra. Pr'amor que i a ua setau joena, mès ludenta e infinitament mès beròia, que les depasse, e era soleta vau mès de mil coma aguestes qu'ès en tot veir. Se desires, donc, veder-la e hèr-te-la tua entà plaçar-la sus eth setau pedestau que la demore, non te cau que hèr aquerò qu'era mòrt non me permetec a jo amiar a tèrme. Vè-te'n ena ciutat de Eth Caire e cerca en era a un des mèns ancians vailets cridat Mubarak, que non te costarà guaire trapar-lo. E dempús des salutacions, conda-li çò que t'a passat. E t'arreconeisherà coma amic mèn e t'amiarà enquiath lòc que se trape aguesta

incomparabla joena. E la cromparàs. E alegrarà era tua anma entara rèsta dera tua vida! *Uassalam, ya Zein!*

Quan eth joen Zein auec liejut aguestes paraules, se didec: “Cèrtament, non vau a ajornar aguest viatge! Pr’amor qu’a d’èster un exemplar plan meravilhós aguesta setau joena, entà qu’eth mèn pair m’assegure qu’era soleta vau tant coma totes es autes amassa!” E en èster decidit a partir, gessec deth sosterranh un instant entà tornar damb un tistèr qu’aumplic de dinnars e de sequins d’aur. E se lo hec a vier ena sua cramba. E barrèc es pòrtes deth sosterranh e pugèc a ajaçar-se entà repausar.

Mès a londeman convoquèc as sòns visirs, emirs e grani deth règne, e les didec era sua intencion d’anar a Egipte pr’amor de cambiar d’aires. E l’encarguèc ath sòn gran visir que governèsse eth règne pendent era sua abséncia, qu’ere precisament eth madeish que tant cranhèc eth pau quan l’anoncièc era mala notícia. Era escòrta que l’auie d’acompanhar en viatge ère formada per un nombre redusit d’esclaus, alistadi suenhosament. E partic eth, sense pompa ne seguida. E Allà l’escriuec era seguretat e l’amièc sense trebucs en Eth Caire.

Aquiu s’esdeguèc a demanar notícies sus Mubarak e li dideren qu’en eth Caire non coneishien per aguest nòm qu’a un ric mercadèr, sindic deth mercat, que demoraue damb tota comoditat e benèster en sòn palai, qu’es sues pòrtes èren dubèrtes entàs praubi e entàs estrangèrs. E Zein se hec amiar en palai d’aqueth Mubarak, e se trapèc ena pòrta un gran nombre d’esclaus e d’eunucs que, dempús d’avisar ath sòn patron, s’esdeguèren a balhar-li era planvenguda. E lo heren passar per un pati gran e trauessar ua sala magnifica qu’en era lo demoraue eth patron dera casa seigut en un divan de seda. E se retirèren.

Alavetz auancèc Zein entath sòn ostejaire que se lheuèc an aunor sòn, e dempús des salutacions, li demanèc que se seiguesse ath sòn costat, en tot dider-li: “Ò senhor mèn! Era benediccion entrèc ena mia casa ath còp que tu!” E l’abracèc damb grana cordialitat, e non manquèc as deuers d’ospitalitat e li preguntèc eth sòn nòm e eth motiu dera sua preséncia. Atau, donc, siguec Zein qu’interroguèc ath sòn ostejaire en tot dider-li: “Ò Senor mèn! vaquí que vengui d’arribar de Bassra, qu’ei eth mèn país, ara cèrca d’un òme cridat Mubarak qu’en d’auti tempsi se compdèc entre es escalus deth mèn defuntat pair eth rei. E se me preguntèsses eth mèn nòm, te dideria que me cridi Zein. E ara sò jo madeish eth sultan de Bassra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-tresau net

Era didec:

“…e se me preguntèsses eth mèn nòm, te dideria que me cridi Zein. E ara sò jo madeish eth sultan de Bassra!”

En enténer aguestes paraules, eth mercadèr Mubarak, ath limit dera emocion, se lheuèc deth divan, e en tot lançar-se as pès de Zein punèc era tèrra entre es sues mans, e exclamèc: “Laudat sigue Allà! ò senhor mèn! qu’a permetut era amassada deth patron damb er esclau! Ordena e te responerè damb era audida e era aubediéncia, donques que jo madeish sò aguest Mubarak, esclau deth tòn pair eth defuntat rei. Que non se morís er òme qu’engendre! Ò hilh deth mèn patron! Aguest palai qu’ei eth tòn palai e jo sò proprietat tua!” Alavetz Zein, lheuant deth solèr a Mubarak, li condèc guaire l’auie arribat des deth principi enquiath finau, e sense ométer cap detalh. Mès que non mos cau repetí’c. E higec: “Per tant, vengui en Egipte entà que m’ajudes a trapar aguesta meravilhosa joena de diamant.” E contestèc Mubarak: “Coraument e damb er omenatge degut!. Que sò er esclau non liure, e era mia vida e es mèns bens te pertanhen per dret pròpri. Mès abans d’anar a cercar ara joena de diamant, ò senhor mèn! te cau repausar des fatigues deth viatge e cau que me permetes balhar un hestau en aunor tòn.” Mès Zein contestèc: “Te cau saber, ò Mubarak! per çò que hè ara tua qualitat d’esclau, que pòs considerar-te liure en avier, donques que jo te desliuri e excludisqui era tua persona des mèns bens e proprietats. Per çò dera joena de diamant, mos cau vier a cercar-la sense demora, donques que non sò fatigat deth viatge, e era impaciéncia que me cuelh m’empedirie gaudir deth mèn repaus!”

Alavetz, en veir era fèrma decision deth prince Zein, non volec contrariar-lo, e dempús de punar per dusau viatge era tèrra entre es sues mans pr’amor de balhar-li es gràcies deth don que venguie de hèr-li dera sua libertat, e dempús de punar-li era òrla deth sòn mantèl e caperar-se damb era eth cap, se lheuèc e li didec a Zein: “Ò senhor mèn! Mès, as pensat enes perilhs que correràs en aguesta expedicion? Pr’amor qu’era joena de diamant ei en palai der Ancian des Tres Isles. E es Tres Isles son plaçades en un país qu’era sua pòrta non pòden passar era majoritat des òmes. Ça que la, jo posqui amiar-te donques que coneishi era formula que s’a de prononciar entà entrar en eth!” E contestèc eth prince Zein: “Que sò prèst a afrontar toti es perilhs entà arténher aguesta joena de diamant, donques que non se passarà arren que non s’age de passar. E sò aciu damb eth pièch holat per tot eth mèn valor entà anar ara cèrca der Ancian des Tres Isles!”

Alavetz ordenèc Mubarak as esclaus que premanissen tot çò de besonh entara marcha. E dempús de hèr es sues ablucions e era pregària, montèren a shivau e se meteren en camin. E viatgèren dies e nets per planhères e desèrts e per entorns solitaris a on non i auie qu’èrba e era preséncia d’Allà. E pendent aqueth viatge s’aufric ada eri de contunh er espectacle de causes, quina mès estranha, que trapauen per prumèr viatge ena sua vida. E acabèren en tot arribar en ua pradèra deliciosa, a on baishèren des camelhs, e acarant-se damb es esclaus que les seguien, les didec Mubarak: “Demoraratz en aguesta pradèra entà susvelhar es camelhs e es viures, enquia que nosati tornem!” E li preguèc a Zein que lo seguisse, e li didec: “Ò senhor mèn”, que non i a recorsi ne poder qu’en Allà er Omnipotent! Vaquí qu’èm en lumedan des tèrres enebides a on se trape era joena de diamant. Mos cau auançar complètament solets sense trantalhar ne un solet moment. E ara ei quan auem de mostrar era nòsta integritat e eth nòste valor!” E eth prince Zein lo

seguic, e caminèren pendent long temps, sense arturar-se, enquia qu'arribèren ath pè d'ua nauta montanha que caperaue tot er orizon coma ua muralha inflexibla.

Alavetz et prince Zein s'acarèc damb Mubarak, e li didec: "Ò Mubarak! E quin poder mos harà escalar aguesta montanha inaccessibla? E qui mos darà ales entà arribar en cim?" E Mubarak contestèc: "Que non mos cau escalar-la ne arribar en sòn cim damb ales que mos permeten pujar." E treiguec dera pòcha un libre ancian, qu'en eth i auie traçadi ath revérs caractèrs desconeishudi, semblables a pautes de hormigues, e se metec a liéger en votz nauta dauant dera montanha, botjant eth cap, uns versets en lengua incomprensibla. E de ressabuda, virant sus era madeisha pes dus costats ath còp, se separèc en dues parts era montanha, deishant en solèr un espaci pro ample entà perméter passar un solet òme. E Mubarak cuelhec dera man ath prince e decididament s'aventurèc eth prumèr per aguest espaci estret. E caminèren atau, un darrèr der aute, pendent ua ora de temps, e arribèren en aute costat deth corredèr. E quan gesseren s'apressèren e s'amassèren de manèra tan perfècta es dues parts dera montanha, que non deishèren entre eres ne un interstici que per eth podesse passar era punta d'ua agulha.

E ena gessuda se trapèren ena arriba d'un lac tan gran coma eth mar e deth sòn laguens emergien ena luenhor tres isles caperades de vegetacion. E era arriba a on èren ère plia d'arbes, arbilhons e flors agradius ara vista que se guardauen ena aigua e embaumauen er aire damb es flaires mès doces, mentre es audèths cantauen en diuèrsi tons melodies que cuelhien er esperit e captivauen eth còr.

Mubarak se seiguec ena arriba, e li didec a Zein: "Ò senhor mèn! madeish que jo qu'ès en tot veir ena luenhor aguestes isles. Aquiu ei precisament a on mos cau anar." E Zein preguntèc tot estonat: "E com vam a trauessar aguest lac, tan gran coma un mar, entà vier en aguestes isles?" Er aute responec: "Non te'n hèsques per aquerò, pr'amor qu'en uns moments vierà entà nosati ua barca entà transportar-mos entad aguestes isles, beròies coma es tèrres prometudes per Allà as sòns credents. Mès ò senhor mèn! te supliqui que passe çò que se passe, e veigues çò que veigues, non hèsques era mendre reflexion. E sustot, ò senhor mèn! per estranha que te semble era cara deth barquèr, e per mès extraordinari que lo trapes, sauva-te de botjar era lengua! Pr'amor que se, un còp embarcadi, as era desgràcia de prononciar ua soleta paraula, era barca s'en.honsarà enes aigües damb nosati!" E contestèc Zein, impressionat ar arràs: "Me sauvarè era lengua entre es dents e es mies reflexions en mèn esperit…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-quatau net

Era didec:

"…Me sauvarè era lengua entre es dents e es mies reflexions en mèn esperit!"

Mentre parlauen atau, vederen de ressabuda aparéisher en lac ua barca damb un barquèr, e ère tan près d'eri que non saberen s'auie gessut deth sen dera aigua o s'auie baishat

deth hons der aire. E aquera barca ère de husta de santal e ath miei i auie un pau der ambre mes fin, e ornaments de seda. Per çò deth barquèr, auie un còs d'èsser uman, hilh d'Adam, mès eth sòn cap se retiraue ath d'un elefant e amiaue dues aurelhes que li queiguien enquiath solèr e s'arrossegauen ath sòn darrèr coma era coa d'Agar.

Quan era barca siguec solet a cinc codes dera vòra, s'arturèc, e eth barquèr damb cap d'elefant estirèc era trompa e cuelhec damb era, un darrèr der aute, as dus companhs e les transportèc ena barca damb tanta facilitat coma se siguessen plumes, e les placèc damb fòrça suenh. E de seguit neguèc ena aigua era su trompa e en tot tier-la ath còp de rem e de timon, s'aluenhèc dera vòra. E lheuèc es sues immenses aurelhes e les despleguèc per dessús deth sòn cap ath vent, que les holèc tumultuosament coma se siguessen veles. E manobrèc damb eres, en tot virar-les entàth costat dera brisa, damb mès seguretat qu'un capitan harie manobrar es esturments deth sòn vaishèth. E possada d'aguesta sòrta, volèc era barca coma se siguesse un audèth en lac.

Quan arribèren ara vòra d'ua des isles, eth barquer les cuelhec de nauèth damb era trompa, a un darrèr der aute, e les deishèc ena arena, sense herir-les, entà desparéisher ara seguida damb era sua barca.

Alavetz Mubarak cuelhec dera man a Zein e anèc damb eth en interior dera isla, seguint un caminòu pasimentat damb peireries de toti es colors en sòrta de calhaus. E caminèren d'aquera manèra enquia arribar dauant d'un palai totafèt bastit damb pèires d'esmeralda e enrodat d'un ample fossat, qu'ara sua vòra i auie plantadi de trait en trait arbes tan nauts que caperauen tot eth palai damb era sua ombra. E dauant dera pòrta principau dera entrada, qu'ère d'aur massís, i auie un pònt format de cauquilhons qu'aumens mesurauen dues toesas de long per tres d'ample. E sense gausar passar aqueth pònt, Mubarak s'arturèc, e li didec ath prince: "Non podem passar mès endauant. Mès se volem veir ar Ancian des Tres Isles mos cau hèr un conjur magic!" E treiguec d'ua saca qu'amiaue amagada entre era ròba, quate tires de seda auriòla. E damb ua s'enrodèc era cintura, e se'n metec ua auta ena esquia. Dempús li balhèc es autes dues ath prince que hec madeish. E alavetz Mubarak treiguec dera saca dus tapissi preciosi de seda fina, les estirèc en solèr e escampilhèc ath dessús quauqui grani de musc d'ambre, gasulhant formules d'encantament. Dempús se seiguec, damb es cames crotzades, ath miei d'un d'aguesti tapissi, e li didec ath prince: "Bota-te ath miei d'aguest tapís!" E Zein executèc era orde, e Mubarak li didec: "Ara vau a conjurar ar Ancian des Tres Isles, que demore en aguest palai. Que hèsque Allà que vengue entà nosati sense emmaliciar-se! Donques que me cau avertir-te, ò senhor mèn! que non ne sò segur dera manèra que mos va a recéber e senti quimèra pes conseqüéncies dera nòsta empresa; pr'amor que se non l'agrade era nòsta arribada en isla apareisherà jos era forma d'un monstre espaventós, mès se non li shòrde era nòsta arribada se mostrarà jos era forma d'un amable e nòble Adamita.

E quan sigue dauant de nosati, te calerà lheuar-te en aunor sòn e sense gésser deth tapís li haràs es salutacions mès respectuoses, e li dideràs: "Ò poderós senhor! sobeiran de sobeirans! Qu'èm aciu en recinte dera tua soberania e auent entrat pera pòrta dera tua

proteccion! Per çò que hè a jo, sò eth tòn esclau Zein, sultan de Bassra, hilh deth defuntat sultan que se hec a vier er àngel dera mòrt dempús qu'auec acabat ena patz deth sòn senhor! E vengui a sollicitar-te dera tua generositat e deth tòn poder es madeishi favors qu'autregeres ath mèn defuntat pair, servidor tòn!" E se te pregunte quina gràcia vòs que t'autrege, li contestaràs: "Ò sobeiran mèn! çò que vengui a sollicitar-te ei era setau joena de diamant!"

E contestèc Zein: "Escoti e aubedisqui!"

Alavetz, quan acabèc d'instruir atau ath prince Zein, Mubarak comencèc a hèr conjurs, fumigacions, recitacions, abjuracions e conjuracions populares, qu'entà Zein non auien cap significat. E de seguit s'amaguèc eth solei darrèr d'un molon de bromes neres, e tota era isla se caperèc d'espèsses tenèbres, e ludèc un long relampit que siguec seguit d'un tron. E se lheuèc un vent furiós que bohèc sus eri; e enteneren un crit espaventós qu'estrementic es aires; e i auec un tremoladís de tèrra semblable ad aqueth qu'er àngel Israfil a de costar eth dia deth Judici.

Quan Zein vedec e entenec tot aquerò se sentec cuelhut per ua grana emocion, qu'auec compde de non deishar veir, e pensèc entada eth: "Per Allà! qu'aquerò ei ua presentida pro dolenta!" Mès Mubarak, que l'endonvièc eth pensament, comencèc a arrir, e li didec: "Non te cau pòur, ò senhor mèn! Aguesti senhaus son, peth contrari, tranquillizadors! Tot va ben, damb era ajuda d'Allà!"

Efectivament, en madeish instant qu'eth prononciaue aguestes paraules…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-cincau net

Era didec:

… Efectivament, en madeish instant qu'eth prononciaue aguestes paraules, apareishec dauant d'eri er Ancian des Tres Isles jos era forma d'un Adamita d'aspècte venerable, e tan beròi que non lo depassarie en perfeccion arrés mès qu'Aqueth ath quau pertanhen tota beresa, tota qualitat, e tota glòria! (sigue exaltat!) E s'apressèc a Zein, arrint coma arririe un pair ath sòn hilh. E Zein s'esdeguèc a lheuar-se en aunor sòn, sense abandonar un solet instant eth tapís, pr'amor d'inclinar-se dempús dauant d'eth e punar era tèrra entre es sues mans. E non deishèc de hèr-li es salutacions e es compliments indicadi per Mubarak. E solet alavetz l'expausèc eth motiu deth sòn viatge ara isla.

Quan er Ancian des Isles auec entenut aguestes paraules de Zein e comprenec ben eth sòn significat, arric damb un arridolet encara mès atrasent e li didec a Zein: "Ò Zein, de vertat qu'estimè ath tòn pair damb grana afeccion; e cada viatge que venguie a veder-me li hèja jo eth don d'ua joena de diamant; E me n'encargaua de hèr-la transportar jo madeish en Bassra per pòur de qué l'espatraquèssen es camelhèrs. Mès non te penses qu'a tu te professa mens amistat, ò Zein!. Pr'amor que te cau saber, que per pròpri

impuls, li prometí ath tòn pair cuelher-te jos era mia proteccion, e l'ahisquè a escríuer es dus avertiments e a amagar-les, un en armari der archiu e er aute en còfre sosterranh. E vaquí que sò prèst a autrejar-te era joena de diamant, qu'era soleta vau mès que totes es autes amassa e que d'autes mil de semblables. Mès, ò Zein! non te poirè hèr aguest present meravilhós senon a cambi de un aute que voi demanar-te!" E contestèc Zein: "Per Allà, ò senhor mèn! que tot aquerò que me pertanh ei tòn e jo madeish me trapi includit entre çò que te pertanh!"

E er Ancian arric e contestèc: "Plan ben, ò Zein! mès era mia peticion ei plan dificila de satisfèr! e sabi pas se bèth còp me poiràs complàder!" Eth joen preguntèc: "E qué ei aquerò?" Er aute didec: "Ei de besonh que cerques, e m'amies en aguesta isla, a ua joena de quinze ans que sigue ua vèrge intacta e ath delà d'ua beresa sense parièr." E exclamèc Zein: "S'ei aquerò tot çò que me denanes, ò senhor mèn!, per Allà! que me serà aisit satisfèr-te. Pr'amor qu'arren en nòste país ei mès freqüent qu'es joenes de quinze ans vèrges, ath delà de beròies!"

Dauant d'aguestes paraules, er Ancian guardèc a Zein e se metec a arrir de tau manèra, que queiguec de cu. E quan s'auec padegat un shinhau li preguntèc a Zein: "Tant aisit ei trapar aquerò que te demani, ò Zein?" E Zein contestèc: "Ò senhor mèn" non solet te posqui autrejar-te'n ua senon dètz joenes coma era que demanes. Per çò que hè a jo, ja è en mèn palai un nombre considerable de joenes d'aguesta sòrta, e son ben intactes, e me deleiti en tot desrabar-les jo era sua virginitat!"

En enténer aguestes paraules, er Ancian non podec mens qu'estarnar-se a arrir un aute còp. Dempús, damb un ton plen de pietat, li didec a Zein: "Te cau saber, hilh mèn, qu'aquerò que te demani ei ua causa tant estranha, qu'arrés enquia aué me l'a pogut hèr a vier. E se te penses que son vèrges es joenes que possedisses, t'enganhes e te hès illusions! Pr'amor qu'ignòres qu'es hemnes an mil mejans entà hèr creir ena sua virginitat e artenhen enganhar as òmes mès experimentats en assauts. Mès que veigui, per çò des tues paraules, que non sabes arren sus eres, e te vau a balhar un mejan de comprovar eth sòn estat de dubertura o de tancament sense tocar-les damb eth dit, sense despolhar-les e sense suscitar sospeches. Donques que des deth moment que te demani ua joena vèrge, ei indispensable que cap òme l'age tocat, ne l'age vist damb es uelhs es sòns organs mès delicadi!"

Quan eth joen Zein entenec aguestes paraules der Ancian des Isles, se didec: "Per Allà, que deu èster lhòco! S'ei tan dificil coma ditz saber s'ua joena ei intacta, com vò que posca jo trapar-ne ua entada eth, sense veder-la ne tocar-la?" E reflexionèc pendent un moment, e exclamèc de pic: "Per Allà! que ja ac sai! Me guidarè per olfacte!" Er Ancian arric e didec: "Era virginitat que non a aulor!" Eth joen didec: "Donques la guardarè fixament enes uelhs!" Er ancian didec: "Era virgininitat non se lieg enes uelhs!" Eth joen preguntèc: "Alavetz, com ac posqui hèr, ò senhor mèn!" Er Ancian didec: "Aquerò ei precisament çò que te vau a díder!" E ara imprevista despareishec des sòns uelhs; mès que siguec entà tornar de seguit, e amiaue un miralh ena man. E s'acarèc damb Zein, e li didec: "Me cau dider-te, ò Zein! qu'a un hilh d'Adam l'ei

impossible conéisher ena cara d'ua hilha d'Eva s'ei vèrge o traucada. Aguest coneishement non pertanh qu'Allà e as escuelhudi d'Allà. Atau, donc, coma que jo non te posqui ensenhar de ua auta manèra, entà balhar-te aguest coneishement te hèsqui a vier aguest miralh, qu'a d'èster mès segur que totes es conjectures des òmes.

E quan veigues a ua joena de quinze ans perfèctament beròia e que te penses qu'ei vèrge, o ara que se presente coma tau, non te calerà que guardar aguest miralh e de seguit veiràs aparéisher en eth era imatge dera joena sabuda. E non cranhes examinar aguesta imatge, pr'amor qu'era contemplacion d'ua imatge en un miralh non ei cap atemptat ara virginitat deth sòn còs, coma ne serie era contemplacion dirècta deth còs madeish. S'era joena non ei vèrge, ac veiràs en examinar era sua istòria, que se t'apareisherà holada e dubèrta coma un abisme, e tanben veiràs que s'entèle eth miralh, coma se siguesse bugàs. Mès, se peth contrari, volesse Allà qu'era joena age estat vèrge, veiràs aparéisher ua istòria non màger qu'ua amelha pelada, e eth miralh se conservarà clar, blos e net de quinsevolh tipe de bugàs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-siesau net

Era didec:

"…Mès, se peth contrari, volesse Allà qu'era joena age estat vèrge, veiràs aparéisher ua istòria non màger qu'ua amelha escorçada, e eth miralh se conservarà clar, blos e net de quinsevolh tipe de bugàs!"

E quan auec parlat atau, er Ancian des Isles autregèc a Zein eth miralh magic, en tot híger: "Desiri, ò Zein! qu'eth Destin te hèsque trapar çò mès lèu possible era vèrge de quinze ans que te demani. E non desbrembes qu'a d'èster perfèctament beròia! Pr'amor que, de qué servís era virginitat sense era beresa? E tie compde damb aguest miralh, qu'era sua pèrta serie entà tu un malastre irreparable. E contestèc Zein damb era audida e era aubediéncia; e dempús de dider-se adiu der Ancian des Tres Isles, hec repè damb Mubarak peth camin deth lac. E venguec eth barquèr damb era barca e les hec passar dera madeisha manèra que les auie hèt passar abans e de nauèth se dauric era montanha entà balhar-les eth pas. E s'esdeguèren a amassar-se damb es esclaus que susvelhauen es camelhs.

E tornèren entà Eth Caire.

E vaquí qu'eth prince Zein consentic fin finau en cuélher-se quauqui dies de repaus en palai de Mubarak entà remeter-se des fatigues e emocions deth viatge. E pensaue: "*Ya Allà!* be n'ei de malerós er Ancian des Tres Isles, que non trantalhe en balhar-me era mès meravilhosa des sues joenes de diamant a cambi d'ua Adamita vèrge! e se pense qu'era raça des vèrges s'a acabat sus era superfícia dera tèrra!" Dempús, quan li semblèc que ja auie descansat pro, cridèc a Mubarak e li didec: "Ò Mubarak, lheuem-mos e anem entà Bagdad e entà Bassra a on es joenes vèrges son tant innombrables

coma era langosta. E alistaram ara mès beròia entre totes. E anaram a aufrir-la ar Ancian des Tres Isles a cambi dera joena de diamant!" Mès contestèc Mubarak: "E per qué, ò senhor mèn! Qu'ei que non èm en Eth Caire, era ciutat des ciutats, lòc preferit entàs persones delicioses e punt d'amassada de totes es bereses dera tèrra? Non te'n hèsques, donc, per aquerò, e dèisha-me actuar en conseqüéncia!" Eth joen preguntèc: "E qué vas a hèr?" Er aute didec: "Entre d'autes causes, coneishi a ua vielha, plan expèrta en joenes, e que mo'n balharà mès des que desiram. Vau, donc, a encargar-li que mos hèsque a vier aciu a totes es joenes de quinze ans que se trapen, non solet en Eth Caire, senon en tot Egipte. E entà que mos sigue mès aisit eth trabalh, li recomanarè qu'era madeisha hèsque era selección, e non mos hèsque a vier aciu qu'es qu'era jutge dignes d'èster aufrides coma present a reis e a sultans. E entà ahiscar eth sòn interès, li prometerè ua somptuosa gratificacion. E d'aguesta manèra, non deisharà en Egipte ua soleta joena presentabla sense hèr-mo-la a vier, damb eth consentiment o non des sòns pairs. E alistaram ara que mos semble mès beròia entre es egipcies, e la cromparam; e se pertanh a ua familha de notables, la demanarè entà tu en matrimòni, e te maridaràs damb era, solet per formula, donques que non l'as de tocar, plan que òc. Dempús d'aquerò vieram en Damasc, dempús en Bagdad e en Bassra, e aquiu haram es madeishes investigacions. E en cada ciutat cromparam o mos haram a vier, mejançant eth matrimòni aparent, ara que mos age esmoigut mès pera sua beresa, dempús, clar, d'auer comprovat era sua virginitat en tot tier eth miralh. E solet alavetz amassaram a totes es joens qu'ajam artenhut d'aguesta manèra, e alistaram entre totes ara que mos semble mès meravilhosa. E d'aguesta manèra, senhor mèn, auràs complit era tua promesa ar Ancian des Tres Isles, que, ath sòn torn, eth complirà era sua, autrejant-te era meravilhosa vèrge de quinze ans, era joena de diamant!" E contestèc Zein: "Era tua idia, ò Mubarak! qu'ei excellenta! e dera tua boca acaben de gésser es paraules dera sabença e dera eloqüéncia!"

Alavetz Mubarak anèc ara cèrca dera mentada vielha tafurèla, que non n'auie cap auta damb argucies e artificis de tota sòrta, donques qu'ère capabla de dar leçons de sagacitat, d'astúcia e de subtilesa ath pròpri Eblis. E dempús de botar-li ena man, entà començar, ua gratificacion de cèrta importància, li didec eth motiu que lo possaue a veder-la, e higec: "Pr'amor qu'aguesta joena que te demani, alistada entre totes es joenes de quinze ans que se trapen en Egipte, e que li cau èster incomparablament beròia e vertuosa en absolut, ei destinada a èster era esposa deth hilh deth mèn patron. E pòs èster segura de qué es tues investigacions e trabalhs se te pagaràn damb liberalitat. E auràs de laudar-te dera nòsta generositat!" E contestèc era vielha: "Ò senhor mèn! padega eth tòn esperit e refresca es tòns uelhs, donques que, per Allà! vau a consagrar-me a satisfèr eth tòn desir enquia mès enlà de çò que me demanes. Pr'amor que te cau saber qu'è entre es mies mans joenes de quinze ans vèrges e que totes son hilhes d'òmes aunorables e de notables. E te les haràs a vier totes, ua darrèr dera auta, e te veiràs perplèx entà alistar entre totes aguestes lues, quina mès meravilhosa!"

Atau parlèc era vielha tafurèla. Mès, a maugrat dera sua sagacitat e dera sua sciéncia, non sabie arren en absolut de çò que hège ath miralh. Atau, donc, damb era sua

seguretat de tostemp, gessec a recórrer era ciutat, botant en jòc es sues argúcies, ara cèrca de joenes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-setau net

Era didec:

… Atau, donc, damb era sua seguretat de tostemp, gessec a recórrer era ciutat, botant en jòc es sues argúcies, ara cèrca de joenes. E efectivament, non se tardèc a arribar en palai de Mubarak un prumèr grop plan considerable de joenes selèctes, totes de quinze ans, mèsalèu mens que mès, e totes intactes per çò dera sua virginitat. E ua darrèr dera auta, caperades enes sòns vels, damb es uelhs modèstament entà baish, les hec passar ena sala qu'en era les demoraue eth prince Zein, aprovedit deth sòn miralh e seigut ath costat deth mercadèr Mubarak. E en veir totes aqueres paupetes entà baish e aqueri ròstres candids e aqueth gèst pudic, arrés aurie pogut dobtar dera sua puresa e dera virginitat d'aqueres joenes qu'introdusie era vielha. Mès vaquí qu'existie eth miralh, e arren podie enganhar ath miralh, ne paupetes baishi, ne ròstres candidi ne gèst pudit! Efectivament, cada còp qu'entraue ua joena, eth prince Zein, sense badar boca, viraue eth miralh entara joena qu'auie d'inspeccionar, e guardaue. E apareishie era, tota despolhada a maugrat des nombroses vestimentes que la caperauen; e reflectie era sua istòria damb es sòns mendre detalhs, madeish que se se l'auesse plaçat en un petit còfre de cristau diafan.

E vaquí qu'un còp inspeccionaue eth prince Zein en miralh as joenes qu'entrauen, ère luenh de veir ua istòria minuscula en forma d'amelha sense clòsca e s'estonaue prodigiosament en veir en quin abisme sense hons s'aurie pogut calar eth, o calar en eth desatentiuament ar Ancian des Tres Isles, se non auesse estat peth miralh magic. E dempús der examen refusaue a totes es qu'entrauen, sense explicar, totun, ara vielha eth vertadèr motiu dera sua abstencion; pr'amor que non volie damnatjar as joenes en tot desnishar aquerò qu'auie velat Allà e revelant aquerò que normaument ei amagat. E se limitaue a netejar damb era manja cada còp eth bugàs dens qu'auie entelat eth miralh quan apareishie era imatge. E sense descoratjar-se, e ahiscada pera esperança dera remuneracion, era vielha li hec a vier un dusau grop, mès important encara qu'eth prumèr, e un tresau, e un quatau, e un cincau grop, mès sense mès resultat qu'eth prumèr. E d'aguesta sòrta, ò Zein! vederes es istòries des egipcianes, des coptes, des nubies, des abisinies, des sudaneses, des mahrenies, des arabes e des beduines. E de vertat que, entre tantes, n'auie qu'èren excellentes enquia cèrt punt, e pertanhien a propriet`qries incomparablament beròies e delicioses. Mès ne un solet còp vederes, entre totes aguestes istòries, era istòria requerida, vèrge de tot contacte, semblabla a ua amelha sense clòsca!

E en veir aquerò, sense auer pogut trapar en Egipte, madeish entre es hilhes des grani qu'entre es deth pòble, ua joena qu'auesse es condicions necessàries, eth prince e

Mubarak pensèren que ja non les restaue arren mès entà hèr qu'abandonar aqueth país e seguir es sues investigacions en Siria prumèr. E partiren entà Damasc, e loguèren un magnific palai en barri mès beròi dera ciutat. E Mubarak se metec en cotacte damb es vielhes maridaires e tafurèles, e les expausèc aquerò que les auie d'expausar. E li contestèren totes damb era audida e era aubediéncia. E entrèren en negociacions damb es joenes, hilhes de grani e de petits, madeish damb es musulmanes que damb es judiues e cristianes. E sense sospechar es vertuts deth miralh magic, que d'eth ignorauen era sua existéncia, les heren a vier per torns ena sala reservada entara inspeccion. Mès damb es sirianes se passèc madeish que damb es egipcianes e damb es autes; pr'amor que, a maugrat dera sua aparença modèsta e era puretat des sues guardades e des sues caròles rogides de pudor e des sòns quinze ans, totes auien era istòria traucada. E es tafurèles e es autes vielhes se vederen obligades a tornar damb eth nas tan long que les arribaue enquiàs pès.

E vaquí çò que hè ada eres!

Mès aquerò ei çò que tanh ath prince Zein e a Mubarak! Quan comprovèren que Siria, coma Egipte, ère complètament neta de joenes damb istòria encara sagerada, se quedèren estupefacti; e Zein pensèc: “”Qu'ei incredible!” E li didec a Mubarak: “Ò Mubarak!, me pensi que ja non auem arren a hèr en aguest país, e que mos cau cercar per d'auti parçans çò que desiram. Pr'amor qu'eth mèn còr e eth mèn esperit son pendents dera setau joena de diamant, e sò prèst tostemp a seguir es investigacions entà trapar ara vèrge de quinze ans que se l'a d'autrejar ar Ancian des Tres Isles a cambi deth sòn present!” E contestèc Mubarak: “Escoti e aubedisqui!” E higec: “Era mia opinion ei que serie inutil anar en cap aute lòc que non sigue Irak. Pr'amor que solet aquiu auem era probabilitat de trapar aquerò que cercam. Premanim, donc, era caravana, e partim entà Bagdad, era ciutat de patz…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-ueitau net

Era didec:

“… Premanim, donc, era caravana, e partim entà Bagdad, era ciutat de patz!”

E Mubarak hec es preparatius dera marcha e quan era caravana siguec complèta, comencèc eth camin a trauèrs deth desèrt qu'amie entà Bagdad damb eth prince Zein. E Allà les escriuec era seguretat; e non se trapèren damb beduins panaires de camins, e arribèren damb bona santat ena Ciutat dera Patz.

Comencèren, coma auien hèt en Damasc, en tot logar un palai plaçat ara vòra deth Tigris e qu'auie ues vistes meravilhoses e un jardin que se retiraue ath Jardin-des-Delicies deth califa. E mantengueren un ritme de vida extraordinari, despenent damb esplendidesa e balhant hestaus sense parièr. E quan es sòns convidadi aueren minjat e begut enquia assadorar-se, manauen distribuir çò de sobrèr entre es praubi e es

derviches. E i auie entre aqueri derviches un que se cridaue Abu-Bekr, qu'ère un desvergonhat, un brigand de çò mès detestable, qu'auie en òdi ara gent rica precisament per èster rica e eth praube. Pr'amor qu'era misèria endurís eth còr der òme dotat d'anma baisha, mentre qu'ennoblís eth còr der òme d'anma nauta. E coma que vedie era abondor e es bens d'Allà ena casa des nauèth vengudi, non li calec arren mès entà auer-les en òdi a ambdús. Atau, donc, un dia entre es dies, anèc ena mesquita entara pregària dera tarde, e exclamèc ath miei dera multitud amassada aquiu: "Ò credents! Auetz de saber qu'an vengut a abitar en nòste barri dus estrangèrs que cada dia despenen somes considerables, e se vanten des sues riqueses, solet entà enludernar es uelhs des praubi coma nosati. Mès, que non sabem se qui son aguesti estrangèrs e ignoram se son uns marridi que hugeren d'un país damb bens considerables entà vier a degalhar en Bagdad eth producte des sòns panatòris e es sòs des veudes e des orfanèls! Peth nòm d'Allà e pes merits deth nòste senhor Mohammad (damb eth era pregària e era patz), vos conjuri, donc, a que vos botetz en garda contra aguesti desconeishudi e non acceptetz arren dera sua faussa generositat! Ath delà, s'eth nòste patron eth califa, se'n sap de qué en nòste barri i a òmes atau, mos harà responsables a toti des sues hètes e mos castigarà per non auer-lo avertit. Mès per çò que hè a jo, me cau dider-vos que retiri es mies mans d'aguest ahèr e que non è en comun arren damb aguesti estrangèrs ne damb aqueri qu'accèpten es sues invitacions e entren ena sua casa!" E toti es presents contestèren ath còp: "Qu'as rason, cèrtament, ò jeique Abu-Bekr! E ès er encargat de redigir ua queisha ath califa sus er ahèr, entà qu'examine eth cas!"

Dempús gessec dera mesquita tota era assemblada. E eth derviche Abu-Bekr tornèc entara sua casa pr'amor de meditar era manèra de hèr-les mau as dus estrangèrs.

Mentretant, non se tardèc Mubarak a saber-se'n, per decret deth Destin, çò que venguie de passar ena mesquita; e cranhèc fòrça es accions deth derviche, e pensèc que, s'era causa formèsse rambalh, non li serie possible inspirar confiança as maridaires e tafurèles. Atau, donc, sense pèrder mès temps, metec en ua saca cinc cents dinnars d'aur e correc ena casa deth derviche. E piquèc ena pòrta e venguec a daurir-lo eth derviche, qu'en arreconeisher-lo, li preguntèc damb accent coleric: "Qui ès? E qué vòs?" E er aute contestèc: "Que sò eth tòn esclau Mubarak, ò iman Abu-Bekr, patron mèn! e vengui a veder-te de part der emir Zein qu'a entenut a parlar dera tua sciéncia, des tòns coneishements e dera tua influéncia ena ciutat, e m'a manat entà que te balha es sòns omenatges e dider-te que se bote complètament ara tua disposicion. E pr'amor de demostrar-te era sua bona volontat m'a encargat que t'autreja aguesta borsa de cinc cents dinnars, coma omenatge d'un leiau ath sòn sobeiran, en tot desencusar-se damb tu, per non sauvar proporcion entre eth present e era immensitat des tòns merits. Mès, s'Allà ac vò, enes dies a vier non deisharà de provar-te mès encara tot çò d'arregraïment e tot çò perdut en desèrt sense limits dera tua benvolença."

Quan eth derviche Abu-Bekr vedec era saca d'aur e compdèc eth sòn contengut, se l'atrendiren fòrça es uelhs e se l'adociren es intencions. E contestèc: "Ò senhor mèn! Arderosament prègui qu'eth tòn patron er emir perdone era mia lengua per çò qu'age pogut díder sus eth sense pensar, e m'empenaïsqui enquiath limit der empenaïment per

auer mancat as mèns deuers damb era sua persona! Te prègui, donc, que sigues eth mèn delegat dauant d'eth entà expausar-li era mia contricion per tot aquerò deth passat e es mies disposicions en avier. Pr'amor que, a compdar d'aué, s'Allà ac vò, vau a reparar en public es desconsideracions qu'aja pogut incórrer, e d'aguesta manèra, me harè creditor des favors der emir!"

E contestèc Mubarak: "Laudat sigue Allà. qu'aumplís de bones intencions eth tòn còr, ò patron mèn Abu-Bekr! Mès te supliqui que dempús dera pregària, non desbrembes vier a aunorar eth nòste lumedan damb era tua preséncia e a deleitar eth nòste esperit damb eth tòn tracte. Pr'amor que sabem qu'era benediccion acompanharà es passi dera tua santetat ena nòsta casa!" E quan auec parlat atau, punèc era man ath derviche e tornèc ena sua casa.

Per çò d'Abu-Bekr non deishèc de vier ena mesquita ara ora dera pregària, e quilhant-se ath miei des congregadi, exclamèc: "Ò credents, frairs mèns! Ja sabetz que non i a arrés que non age enemics; e ja sabetz tanben qu'era enveja s'acarnisse principaument damb aqueri que sus eri an baishat es favors e es benediccions d'Allà! Atau, donc, entà descargar era mia consciéncia, me cau dider-vos qu'es dus estrangèrs qu'ager vos parlè desconsideradament, son persones dotades de noblesa, de tacte, de vertuts e de qualitats inestimables. Ath delà, es infòrmes qu'è aquerit sus eri me permeten afirmar qu'un d'eri ei un emir de naut reng e de molt merit, e era sua preséncia sonque pòt hèr ben ath nòste barri. Vos cau, donc, aunorar-les a on les trapetz, segontes es aunors degudi ath sòn reng e ara sua qualitat. *Uaaasalam*!"

E eth derviche Abu-Bekr esbaucèc atau en esperit des sòns audidors, er efècte des sues paraules dera vesilha. E les deishèc entà tornar ena sua casa damb er in de cambiar-se de ròba e vestir-se damb un capèl nau, qu'es sòns bords l'arrossegauen e qu'es sues amples manges l'arribauen enquias jolhs. E anèc a tier-li ua visita ath prince Zein, e entrèc ena sala reservada as visitants…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes vint-e-nauau net

Era didec:

… E anèc a tier-li ua visita ath prince Zein, e entrèc ena sala reservada as visitants. E s'inclinèc enquiath solèr en preséncia deth prince, que l'entornèc era sua salutacion e lo recebec coraument e lo convidèc a sèir-se en divan ath sòn costat. Dempús ordenèc que li mestrèssen minjar e bèuer, e li hec companhia, en tot compartir eth minjar, damb eth e damb Mubarak. E parlèren coma dus excellents amics. E eth derviche, complètament conquistat pes manères deth prince, li preguntèc: "Ò senhor mèn Zein! Penses illuminar pendent molt de temps era nòsta ciutat damb era tua preséncia?" E Zein, qu'a maugrat dera sua edat, ère escarrabilhat e sabie trèir profit des escadences preparades peth Destin, li contestèc: "Ò, senhor mèn! era mia intencion ei demorar en Bagdad enquia

artènher eth mèn prepaus!" E Abu-Bekr didec: "Ò senhor emir!, quin ei eth nòble prepaus que perseguisses? Eth tòn esclau serà fòrça content de poder ajudar-te en bèra causa, e s'interessarà per tu damb còr amistós." E contestèc eth prince Zein: "Te cau saber, donc, ò venerable jeique Abu-Bekr! qu'eth mèn desir s'està en matrimòni. Plan que òc, desiri trapar entà cuelher-la coma esposa, a ua joena de quinze ans que sigue ath còp excessiuament beròia e qu'era sua virginitat sigue de bona lei, per dehòra e peth laguens. E aguest ei eth prepaus que perseguisqui e eth motiu que me hec a vier en Bagdad dempús de possar-me a demorar en Egipte e en Siria." E contestèc eth derviche: "De vertat, ò patron mèn! qu'aquerò ei ua causa dificila de trapar. E s'Allà non m'auesse botat en tòn camin, era tua estança en Bagdad non aurie vist jamès eth sòn objectiu, e en bades auries perdut eth temps en investigacions damb totes es maridaires. Mès jo sabi a on poiràs trapar aguesta pèrla unica, e t'ac vau a díder s'ei que m'ac permetes."

En enténer aguestes paraules, Zein e Mubarak non poderen mens qu'arrir. E Zein li didec: "Ò sant derviche! n'ès segur dera virginitat d'aquera que me parles? E se siguesse atau, com ac heres entà aquerir aguesta certitud? Se vederes per tu madeish d'aguesta joena çò que cau que sigue amagat, com vòs que sigue vèrge? Pr'amor qu'era virginitat s'està autant ena conservacion deth sagèth coma en que s'estongue invisible!" E Abu-Bekr contestèc: "Plan que non ac è vist! Mès me talharia era man dreta se non siguesse coma t'è indicat! E ath delà, com vas a apraiar-te tu madeish, ò senhor mèn! entà auer ua certitud tan complèta abans dera net de nòces?" E contestèc Zein: "Qu'ei plan simple, sonque me calerà veder-la un instant, tota vestida e complètament caperada enes sòns vels!" E eth derviche non volec meter-se a arrir, per consideracion ar òste, e se limitèc a contestar: "Que deu èster un bon fisonomista eth nòste patron emir entà endonviar d'aguesta manèra, sense veir mès qu'es uelhs darrèr deth vel, er estat dera virginitat en ua joena que non coneish." E didec Zein: "Qu'ei atau! E non te cau que deishar-me veir ara joena, se vertadèrament cres qu'ei possible era causa. E ne pòs èster segur de qué jo saberè correspóner as tòns servicis e estimar-les en sòn valor!" E contestèc eth derviche: "Escoti e aubedisqui!" E gessec ara cèrca dera mentada joena.

Pr'amor qu'Abu-Bekr coneishie a ua joena que podie auer es condicions requerides, e que non ère ua auta qu'era hilha deth jeique des derviches de Bagdad. E eth sòn pair l'auie elevat aluenhada de totes es guardades, en tot hèr-li amiar ua vida simpla e aunèsta, d'acòrd damb es precèptes sublims deth Libre. E s'elevèc era ena casa, ignorant era lejor, e calhèc coma ua flor. E ère blanca e eleganta e deliciosament formada, donques qu'auie gessut sense cap defècte deth motle dera beresa. E es sues proporcions èren admirables, e es sòns uelhs neri, e ludents coma un tròç de lua, es sòns membres delicadi. E ère tota redona e plan fina ath còp! E aquerò qu'ère plaçat entre es colomnes, non saberie descriuer-lo arrés, donques qu'arrés ac auie vist. E vaquí se per qué eth miralh magic serie eth solet que la reflectisse per prumèr viatge e podesse perméter era descripcion damb er assentiment d'Allà!

Eth derviche Abu-Bekr anèc, donc, ena casa deth jeique dera corporacion e dempús des salutacions e compliments per un e un aute costat, li deishèc anar un long discors basat

en diuèrsi tèxtes deth Libre sant sus eth besonh qu'an deth matrimòni es joenes pubères, e acabèc en tot expausar-li era situacion damb toti es sòns detalhs, higent: "Pr'amor qu'aguest emir tan nòble, tan ric e tan generós, ei prèst a pagar-te tota era dòt que demanes pera tua hilha; mès a cambi, exigís coma soleta condicion, botar ua soleta guardada en era, en tot èster era tua hilha totafèt vestida e caperada enes sòns vels!" E eth jeique des derviches, pair dera joena, reflexionèc pendent bèth temps, e contestèc: "Que sò d'acòrd!" E anèc ara cèrca dera sua esposa, mair dera joena, e li didec: "Ò mair de Latifah! lhèua-te e cuelh ara nòsta hilha Latifah e bota-te a caminar darrèr deth nòste hilh, eth derviche Abu-Bekr que t'amiarà en un palai a on eth destin dera tua hilha la demore aué…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trentau net

Era didec:

"…Ò mair de Latifah! lhèua-te e cuelh ara nòsta hilha Latifah e bota-te a caminar darrèr deth nòste hilh, eth derviche Abu-Bekr que t'amiarà en un palai a on eth destin dera tua hilha la demore aué!" E era esposa deth jeique des derviches aubedic de seguit, e se caperèc damb es sòns vels e anèc en apartament dera sua hilha, e li didec: "Ò hilha mia Latifah! Eth tòn pair desire que gèsques aué per prumèr còp damb jo!" E dempús de pientar-la e de vestir-la, gessec damb era e seguic, a dètz passi de distància, ath derviche Abu-Behr, que les amièc en palai a on les demorauen Zein e Mubarak seigudi en divan dera sala d'audiéncia.

E entrères, ò Latifah! mostrant es tòns grani uelhs neri, plan estonadi darrèr deth vel deth tòn ròstre. Pr'amor qu'ena tua vida auies vist ua auta cara d'òme qu'era deth tòn venerable pair eth jeique des derviches. E non baishères es uelhs, donques que non coneishies era faussa modèstia, ne et faus pudor, ne cap des causes que normaument aprenen es hilhes des òmes entà captivar es còrs, senon que lo guardaues tot damb es tòns beròis uelhs neri de gasèla tremolosa, trantalhanta e encantadora!

E en veder-te aparéisher, eth prince Zein sentec que se l'anaue era rason, pr'amor qu'entre totes es hemnes deth sòn palai de Bassra e totes es joenes d'Egipte e de Siria non n'auie vist a cap que, d'apròp o de luenh, se podesse comparar damb tu en beresa. E eth miralh te reflectic tota nuda. E atau podec veir eth, arraulida naut de tot des colomnes, semblabla a ua plan petita paloma blanca, ua miraculosa istòria sagerada damb eth sagèth intacte de Soleiman (damb Eth era patz e era pregària). E la considerèc mès atentiuament, e ar arràs dera alegria comprovèc qu'era tua istòria, ò Lafitah! ère totafèt semblabla a ua amelha sense clòsca. Glòria a Allà que consèrve es tresòrs e les sauve entàs sòns credents!

Quan eth prince Zein, gràcies ath sòn miralh magic, vedec se com ère era joena que trapèc, l'encarguèc a Mubarak qu'immediatament anèsse a hèr era peticion de

matrimòni. E Mubarak, acompanhat d'Abu-Bekr, eth derviche, anèc de seguit ena casa deth jeique des derviches, li transmetec era peticion de matrimòni e li demanèc eth sòn consentiment. E l'amièc en palai; e ordenèren cercar ath kadi e as testimònis e se redigic eth contracte de matrimòni. E se celebrèren es nòces damb ua pompa extraordinària; e Zein hec grani hestaus e balhèc fòrça dons as praubi deth barri. E quan partiren toti es convidadi, Zein retenguec damb eth ath derviche Abu-Bekr, e li didec: "Te cau saber, ò Abu-Bekr! qu'aguesta madeisha tarde partim entà un país luenhant. E mentre torni entà Bassra vaquí entà tu dètz mil dinnars d'aur, coma remuneracion pes tòns servicis. Mès Allà ei mès gran, e bèth dia poirè provar-te milhor era mia gratitud!" E l'autregèc es dètz mil dinnars, pensant nomentar-lo beth dia gran camarlenc, quan arribèsse en sòn règne. E dempús qu'eth derviche li punèc es mans balhèc eth senhau de partida. E placèren ara joena vèrge en un baiard a lomb d'un camelh. E Mubarak dauric era marcha e Zein partic eth darrèr. E acompanhadi dera sua seguida, comencèren a hèr eth camin des Tres Isles.

Coma qu'es Tres Isles èren luenh de Bagdad, eth viatge se tardèc mesi, pendent es quaus eth prince Zein se sentie cada còp mès enamorat des encantaments dera beròia joena vèrge convertida ena sua esposa legau. E l'estimèc damb tot eth sòn còr, pr'amor qu'era tresòrejaue doçor, encantament, gentilesa e vertuts naturaus. E per prumèr còp experimentèc eth, es efèctes deth vertadèr amor qu'era sua existéncia jamès, enquia alavetz, s'auie imaginat. Atau, donc, damb gran amarum en sòn còr, vedec arribar eth moment d'autrejar era joena ar Ancian des Tres Isles. E diuèrsi còps siguec temptat de hèr repè e tornar entà Bassra, en tot hèr-se a vier ara joena. Mès lo retenguie eth jurament que l'auie hèt ar Ancian des Tres Isles, e non podie deishar de complir-lo.

Mentretant, arribèren en territòri enebit, e peth madeish camin e damb es madeishi procediments d'abans, arribèren ena isla que demoraue er Ancian. E dempús des salutacions e compliments, Zein li presentèc ara joena tota caperada. E ath madeish temps l'entornèc eth miralh, e es sòns madeishi uelhs semblauen dus miralhs. E ath cap d'un instant s'apressèc a Zein, e penjant-se en sòn còth, lo punèc damb efusion, e li didec: "De vertat, sultan Zein, que sò plan content dera tua diligéncia per complader-me e deth tòn resultat enes investigacions. Pr'amor qu'era joena que m'as hèt a vier ei tau coma jo la desiraua! Ei admirablament beròia e depasse en encantaments e en perfeccions a totes es jones dera tèrra! Ath delà, ei vèrge e damb virginitat de bona lei, donques que poiríem díder qu'ei sagerada damb eth sagèth deth nòste senhor Soleiman Ben-Daud (damb eth era patz e era pregària!) Per çò que hè a tu, non te cau que tornar enes tòns Estats; e quan entres ena dusau sala de lausa, a on son es sies estatues, traparàs aquiu era setau que t'è prometut e qu'era soleta vau mès que d'autes mil amassa!" E higec: "Hè-li compréner ara, ara joena que me la cedisses e que ja non a arren en comun damb tu!"

En enténer aguestes paraules era encantadora Latifah, que tanben sentie grana afeccion peth beròi prince Zein, deishèc anar ua prigonda alendada e se metec a plorar. E Zein se metec a plorar tanben. E plan trist, l'expliquèc tot aquerò qu'ère acordat entre eth e er Ancian des Tres Isles, en tot estavanir-se de dolor Latifah. E dempús d'auer punat era

man ar Ancian, eth joen tornèc entà Bassra de nauèth damb Mubarak. E pendent tot eth viatge non deishaue de pensar en aquera Latifah tant encantadora e tan doça, e se repotegaue amarament per auer-la enganhat en tot hèr-li pensar qu'ère era sua esposa, e se credie eth causant deth malastre d'ambdús. E non podie consolar-se d'aquerò.

E vaquí qu'arribèc en aqueth estat de desolacion en Bassra a on grani e petits celebrèren era sua tornada damb grani hestaus. Mès eth prince Zein s'auie botat molt trist, sense cuélher partida en aqueres alegries, e a maugrat de toti es requeriments deth sòn fidèu Mubarak, se remie a baishar en sosterranh qu'en eth auie de trapar ara joena de diamant, pendent tant de temps desirada. Fin finau, cedint as conselhs de Mubarak, que nomentèc visir tanlèu arribèc en Bassra, consentic en baishar en sosterranh. E trauessèc era sala de porcelana e de cristau, tota plia de dinnars e povàs d'aur, e entrèc ena sala de lausa verda incrustada en aur…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trenta unau net

Era didec:

… E trauessèc era sala de porcelana e de cristau, tota plia de dinnars e povàs d'aur, e entrèc ena sala de lausa verda incrustada en aur. E vedec es sies estatues enes sòns respectius lòcs; e lancèc ua guardada distrèta entath setau pedestau d'aur. E vaquí qu'en eth se quilhaue arridolenta ua joena despolhada, mès ludenta qu'eth diamant, qu'en era arreconeishec eth prince Zein, ar arràs dera emocion, ara qu'auie amiat entàs Tres Isles. E solet podec daurir era boca, immobil, sense poder prononciar ua soleta paraula. E didec Latifah: "Òc, que sò Latifah, ara que non demoraues trapar aciu! Ai!, ja veigui que demoraues possedir quauquarren mès preciat que jo!"

E fin finau podec exprimir-se Zein, e exclamèc: "Non, per Allà, ò senhora mia! que baishè aciu sense que m'ac dictèsse eth còr, que solet per tu batanaue! Mès benedit sigue Allà, qu'a permetut era nòsta union!"

E quan prononciaue aguestes paraules s'entenec eth tarrabastalh d'un tron que hec tremolar eth sosterranh, e en aqueth madeish moment apareishec er Ancian des Tres Isles. E arrie damb bontat. E s'apressèc Zein, e li cuelhec era man e la botèc ena man dera joena, en tot dider-li: "Ò Zein!, te cau saber que des de qué neisheres sigueres jos era mia proteccion. Me calie, donc, assegurar era tua felicitat. E arren milhor que balhar-te eth solet tresòr qu'ei inestimable. E aguest tresòr, mès beròi que totes es joenes de diamant e totes es peireries dera tèrra, ei aguesta joena vèrge. Pr'amor qu'era virginitat, amassa damb era beresa deth còs e dera excelléncia dera anma, ei era triaca qu'artenh toti es remèdis e vau per totes es riqueses! E parlant atau, punèc a Zein e despareishec.

E eth sultan Zein e era sua esposa Latifah, ar arràs dera felicitat, s'estimèren damb un amor gran, e viueren molti ans era vida mès deliciosa e mès selècta, enquia que venguec

a visitar-les era Separadora inevitabla des aimants e des societats! Glòria ath Solet Viuent que non coneish era mòrt!

Quan Schahrazada auec acabat de condar aguesta istòria, se carèc. E didec eth rei Schahriar: “Aguest Miralh des Vèrges, Schahrazada, ei extrèmament estonant!”

Schahrazada arric, e didec: “Òc, ò rei! Mès qué ei en comparèr damb era **Lampa Magica?”**

E eth rei Schahriar preguntèc: “Quina lampa magica ei aguesta que non coneishi?” E didec Schahrazada: “Era **Làmpa d’Aladin**! E precisament vau parlar-te d’era aguesta net!”

E didec:

Istòria d’Aladin e dera Lampa Magica

Ath prince Roland Bonaparte.

Me n’è sabut, ò rei afortunat! qu’ena ancianitat deth temps e eth passat des edats e des moments, en ua ciutat entre es ciutats dera China, e que deth sòn nòm non m’en brembi en aguest moment, i auie un òme qu’ère sarte de mestièr e praube de condicion. E aqueth òme auie un hilh cridat Aladin (Nautada o Glòria d’Allà) qu’ère un mainatge mau elevat e que des dera sua mainadesa siguec un tafurèl molt anutjós. E vaquí que, quan eth mainatge arribèc ara edat de dètz ans, eth sòn pair li volec hèr apréner, plan, bèth mestièr aunèst; mès, coma qu’ère molt praube, non podec atier es despenes dera instrucción e auec de limitar-se a tier-lo damb eth ena botiga, pr’amor d’ensenhar-li eth mestièr dera agulha qu’ère eth sòn pròpri mestièr. Mès Aladin, qu’ère un mainatge rebèl, acostumat a jogar damb es mainatges deth barri, non sabec tier-se un solet dia ena botiga. Ath contrari, en sòrta d’èster atentiu ath trabalh, demoraue eth moment qu’eth sòn pair se vedie obligat a abandonar era botiga per quinsevolh motiu o a virar era esquia entà atier a bèth client, e de seguit eth mainatge corrie a amassar-se pes carrèrs e jardins damb es petits brigands dera sua mena. E tau ère era conducta d’aguest rebèl, que non volie aubedir as sòns pairs ne apréner eth trabalh dera botiga.

Atau, donc, eth sòn pair, plan aclapat e desesperat per auer un hilh tan balhat a toti es vicis, acabèc en tot abandonar-lo en sòn libertinatge; e eth sòn dolor li hec contrèir ua malautia, que d’era moric. Mès non per aquerò se corregic Aladin dera sua mala conducta!

Alavetz, era mair d’Aladin, en veir qu’eth sòn espós auie mòrt e qu’eth sòn hilh non ère qu’un brigand, que damb eth non se podie compdar entad arren, decidic véner era botiga e toti es utisi dera botiga, pr’amor de poder víuer pendent bèth temps damb eth producte dera venda. Mès coma que tot s’agotèc de seguit, s’auec d’acostumar a passar es dies e

es nets hilant lan e coton entà guanhar quauquarren e alimentar-se e alimentar ar ingrat hilh.

Per çò d'Aladin, quan se vedec liure deth temor deth sòn pair, non lo retenguec ja arren e s'autregèc ara coquinaria e ara perversitat. E se passaue tot eth dia dehòra de casa entà non entrar qu'as ores de minjar. E era prauba e malerosa mair, a maugrat des incorreccions deth sòn hilh damb era e der abandonament que l'auie, seguic mantient-lo damb eth trabalh des sues mans e eth producte des sòns desvelhaments, plorant damb lèrmes plan amares. E atau siguec se com Aladin arribèc ara edat de quinze ans. E ère vertadèrament beròi e ben format, damb dus magnifics uelhs neri, un ròstre de gensemin, e un aspècte de çò mès seductor.

Un dia entre es dies, en èster eth ath miei dera plaça que i auie ena entrada as mercats deth barri, sense tier-se qu'a jogar damb es brigands det barri, passèc per aquiu un derviche maghrebin, que se posèc guardant as gojats tu per tu. E acabèc en tot tachar en Aladin es sues guardades e observar-lo d'ua manèra plan singulara e damb ua atencion particulara, sense hèr-ne cabau ja des auti gojats. E aqueth derviche, que venguie deth darrèr confinh deth Maghreb, des parçans luenhants der interior, ère un insigne mag plan versat ena astrologia e ena sciéncia des fesomies; e per çò dera sua bruisheria poirie botjar e hèr tumar, es ues damb es autes, es montanhes mès nautes. E seguic en tot observar a Aladin tu per tu e pensant: "Vaquí, fin finau, eth mainatge que me cau, eth que cerqui de hè temps e darrèr deth quau partí deth Maghreb, eth mèn país…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trenta dusau net

Era didec:

"…Vaquí, fin finau, eth mainatge que me cau, eth que cerqui de hè temps e darrèr deth quau partí deth Maghreb, eth mèn país!" E s'apressèc en silenci a un des gojats, encara que sense deishar de uelh a Aladin, lo cridèc a despart sense hèr-se notar, e per eth s'informèc, peth menut, deth pair e dera mair d'Aladin, atau coma deth sòn nòm e dera sua condicion. E damb aquestes informacions, s'apressèc a Aladin arrint, artenhèc hèr-lo a vier en un cornèr, e li didec: "Ò hilh mèn! non ès Aladin, eth hilh der aunèst sarte?" E Aladin contestèc: "Òc, que sò Aladin. Per çò deth mèn pair, hè ja temps que moric!" En enténer aguestes paraules, eth derviche maghrebin se pengèc en còth d'Aladin, e lo cuelhec en braça, e siguec força temps punant-li es caròles, plorant dauant d'eth ath limit dera emocion. E Aladin, fòrça estonat, li preguntèc: "Per qué plores, senhor? E de qué coneishies ath mèn defuntat pair?"

E contestèc eth maghrebin, damb ua votz plan trista e entrebracada: "Ai, hilh mèn! com non vau a vessar lèrmes de dòu e de dolor, se sò eth tòn oncle, e vies de revelar-me d'ua manèra tant inesperada era mòrt deth tòn defuntat pair, eth mèn praube frair? Ò, hilh mèn, te cau saber, plan, qu'arribi en aguest país dempús d'abandonar era mia pàtria e

acarar es perilhs d'un long viatge, sonque damb era esperança de tornar a veir ath tòn pair e gaudir damb eth dera tornada e der encontre! E vaquí, ai! que me condes era sua mòrt!"

S'arturèc un instant, coma cuelhut pera emocion; dempús higec: "Per cèrt, ò hilh deth mèn frair! que, quan te vedí, era mia sang se sentec tirada pera tua sang e me hec arreconeisher-te de seguit, sense trantalhar, entre toti es tòns companhs! E encara que quan jo me separè deth tòn pair, tu non auies neishut, donques qu'encara non s'auie maridat, non me tardè en arreconéisher en tu es sues faccions e es sues semblances! E aquerò ei precisament çò que me padegue dera sua pèrta! A!, Quina calamitat queiguec sus eth mèn cap! A on ès ara, frair mèn, jo que me pensaua que poiria abraçar-te aumens un còp dempús de tan longa abséncia e abans de qué era mòrt venguesse entà separar-mos entà tostemp! Ai! qui poirà vantar-se d'empedir que se passe çò que s'a de passar? En avier, tu seràs eth mèn consolament e remplaçaràs ath tòn pair ena mia afeccion, donques qu'amies sang sua e ès eth sòn descendent; pr'amor que ditz eth provèrbi: "Aqueth que dèishe descendents non morís!"

Dempús eth maghrebin treiguec deth sòn cinturon dètz dinnars d'aur e les botèc ena man d'Aladin, en tot preguntar-li: "Ò hilh mèn! a on demore era tua mair, era hemna deth mèn frair?" E Aladin, complètament conquistat pera generositat e pera cara corau deth maghrebin, lo cuelhec dera man, l'amièc entar extrèm dera plaça e li mostrèc damb eth dit eth camin dera sua casa, dident: "Que demore aquiu!" E eth maghrebin li didec: "Aguesti dètz dinnars que te balhi, ò hilh mèn! les autrejaràs ara esposa deth mèn defuntat frair, en tot hèr-li a vier es mies salutacions. E l'anonciaràs qu'eth tòn oncle ven d'arribar de viatge dempús d'ua longa abséncia en estrangèr, e que demore, s'Allà ac vò, poder presentar-se ena casa deman entà formular per eth madeish es desirs ara esposa deth sòn frair e veir es lòcs a on passèc era sua vida eth defuntat e visitar era sua hòssa!"

Quan Aladin entenec aguestes paraules deth maghrebin, volec complader-lo de seguit, e dempús de punar-li era man, s'esdeguèc a córrer damb alegria entara sua casa, qu'en era arribèc, ath contrari de çò acostumat, a ua ora que non ère era de minjar, e exclamèc en entrar: "Ò mair mia! vengui a anonciar-te, que dempús d'ua longa abséncia en estrangèr, acabe d'arribar de viatge eth mèn oncle, e te transmet es sues salutacions!" E contestèc era sua mair, plan estonada per aqueth lenguatge insolit e per aquera entrada inesperada: "Quinsevolh poirie díder, ò hilh mèn! que vòs burlar-te'n de jo! Pr'amor que, se qui ei aguest oncle que me parles? E d'a on e des de quan as tu un oncle viu encara?"

E didec Aladin: "Com pòs díder, ò mair mia! que non è oncle ne parent que sigue viu encara, s'er òme en question ei frair deth mèn defuntat pair? E era pròva s'està en que me sarrèc contra eth sòn pièch e me punèc plorant e m'encarguèc que venguessa a dar-te era notícia e a meter-te ath pas!" E didec era mair d'Aladin: "Òc, hilh mèn, ja sai qu'auies un oncle; mès que hè fòrça ans que moric. E non è sabut des d'alavetz qu'auésses un aute oncle!" E guardèc damb uelhs molt estonadi ath sòn hiilh Aladin,

que ja se tenguie a ua auta causa. E non li didec arren mès sus er ahèr aqueth dia. E Aladin, dera sua part, non li parlèc deth don deth maghrebin.

A londeman, Aladin gessec dera casa a prumèra ora deth maitin; e eth maghrebin, que ja anaue cercant-lo, lo trapèc en madeish lòc qu'era vesilha, tengut a esvagar-se, coma de costum, damb es vagabonds dera sua edat. E s'apressèc de seguit ada eth, lo cuelhec dera man, lo sarrèc contra eth sòn còr, e lo punèc damb trendesa. Dempús treiguec deth sòn cinturon dus dinnars e les ac balhèc, en tot dider-li: "Vè-te'n a cercar ara tua mair e ditz-li autrejant-li aguesi dinnars: "Eth mèn oncle qu'a era intencion de vier aguesta net a sopar damb nosati, e plan per aquerò te mane aguesti sòs entà que premanisques ua excelenta parva." Dempús higec, en tot inclinarse entada eth: "E ara, *ya Aladin*, mòstra-me per dusau viatge eth camin dera tua casa." E contestèc Aladin: "Per dessús deth men cap e des mies aurelhes, ò oncle mèn!" E se metec a caminar dauant e li mostrèc eth camin dera sua casa. E eth maghrebin lo deishèc e seguic eth sòn camin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trenta tresau net

Era didec:

… E eth maghrebin lo deishèc e seguic eth sòn camin. E Aladin entrèc ena casa, li condèc ara sua mair çò que s'auie passat e l'autregèc es dus dinnars, en tot dider-li: "Eth mèn oncle vierà aguesta net a sopar damb nosati!"

Alavetz, en veir es dus dinnars, se didec era mair d'Aladin: "Dilhèu non auia coneishut jo a toti es frairs deth defuntat!" E se lheuèc e ara prèssa, anèc en marcat, a on crompèc es viures de besonh entà ua bona parva, e tornèc entà meter-se a premanir eth minjar. Mès coma qu'era prauba non auie utisi de codina, anèc a demanar prestadi as vesies es caceròles, siètes, e vaishèra que li calie. E siguec en tot codinar pendent tot eth dia; e en hèr-se de nets, li didec a Aladin: "Eth mijar qu'ei ja prèst, hilh mèn, e s'eth tòn oncle non sabesse ben eth camin dera nòsta casa, auries de gésser tu ath sòn encontre o demorar-lo en carrèr!"

E Aladin contestèc: "Escoti e aubedisqui!" E quan ja anaue a gésser, piquèren ena pòrta. E correc a daurir eth. Qu'ère eth maghrebin. E venguie acompanhat d'un messatgèr qu'amiaue en cap ua carga de frutes, de pastissi e beuendes. E Aladin les hec passar as dus. E eth messatgèr se n'anèc quan auec deishat era sua carga e li paguèren. E Aladin amièc ath maghrebin ena cramba qu'ère era sua mair. E eth maghrebin s'inclinèc e didec damb votz emocionada: "Era patz sigue damb tu, ò esposa deth mèn frair!" E era mair d'Aladin l'entornèc era salutacion. Alavetz eth maghrebin se metec a plorar en silenci. Dempús preguntèc: "Quin ei eth lòc qu'acostumaue a sèir-se eth defuntat?" E era mair d'Aladin li mostrèc eth lòc mentat; e de seguit se lancèc en solèr eth maghrebin e se metec a punar aqueth lòc e a alendar damb lèrmes enes sòns uelhs e a díder: "A!

quina sòrt era mia! A, quina miserabla sòrt siguec auer-te perdut, ò frair mèn! ò estria des mèns uelhs!”

E seguic plorant e planhent-se d’aquera manèra, e damb ua cara tan transformada e damb tanta alteracion des entralhes, que siguec a mand d’estavanir-se, e era mair d’Aladin non dobtèc ne un solet instant de qué siguesse eth pròpri frair deth sòn defuntat marit. E s’apressèc ada eth, lo lheuèc deth solèr, e li didec: “Ò frair deth mèn espós! Que t’auciràs en bades de tant plorar! Ai! Aquerò qu’ei escrit s’a de passar!” E seguic en tot consolar-lo damb bones paraules enquia que lo hec decidir a béuer un shinhau d’aigua entà padegar-se e sèir-se a minjar.

Quan siguec botat eth mantèl, eth maghrebin comencèc a parlar damb era mair d’Aladin. E li condèc çò que l’auie de condar, en tot dider-li:

“Ò hemna deth mèn frair! Que no t’a de semblar estranh non auer auut encara ocasión de veder-me e de non auer-me coneishut en vida deth mèn defuntat frair. Pr’amor que hè trenta ans qu’abandonè aguest país e partí entar estrangèr, renonciant ara mia ciutat e ath mèn país, e d’alavetz ença, non è parat de viatjar pes parçans dera India e deth Sinfh, e de recórrer eth país des arabs e es tèrres de d’autes nacions. E tanben siguí en Egipte e demorè ena magnifica ciutat de Masr, qu’ei eth miracle deth mon. E dempús d’estar-me aquiu molt de temps, partí entath país deth Maghreb centrau, a on fin finau fixè era mia residéncia pendent vint ans.

En aqueri tempsi, ò hemna deth mèn frair! un dia entre es dies, en èster ena mia casa, me metí a pensar ena mia tèrra natau e en mèn frair. E se m’ahisquèc eth desir de tornar a veir ara mia sang; e me metí a plorar e comencè a planher-me dera mia estança en un país estrangèr. E a tot darrèr se heren tan fòrtes es nostàlgies dera mia separacion e deth mèn aluenhament der èsser que m’ère estimat, que decidí partir entath parçan que vedec gésser eth mèn cap de nauèth neishut. E pensè entà jo: “Ò òme! Guairi ans se passèren deth dia qu’abandonères eth tòn pais e era tua ciutat e era casa deth solet frair qu’as en mon! Lhèua-te, donc, e vè-te’n a veder-lo de nauèth, abans de morir! Perque, qui se’n sap des calamitats deth Destin, des accidents des dies e des revolucions deth temps? E non serie un gran malastre que morisses abans d’alegrar es tòns uelhs damb era contemplacion deth tòn frair, mès que mès ara qu’Allà (sigue glorificat e venerat) t’a balhat riquesa e dilhèu eth tòn frair sigue en ua situacion de praubetat? Non desbrembes, per tant, que damb eth hèt de partir haràs dues accions excellentes: tornar a veir ath tòn frair e ajudar-lo.”

E vaquí que, senhorejat per aguesti pensaments, ò hemna deth mèn frair! me lheuè de seguit e me premani entara marcha. E dempús de recitar era pregària deth diuendres e era Fatiha deth Coran, montè a shivau e me filè entara mia pàtria. E dempús de molti perilhs e de longues fatigues peth camin, damb era ajuda d’Allà (sigue glorificat e venerat), acabè arribant ben ena mia ciutat, qu’ei aguesta. E me botè de seguit a recórrer es carrèrs e es barris ara cèrca deth mèn frair. E Allà permetec qu’alavetz trapèssa ad aguest mainatge jogant damb es sòns companhs. E per Allà, eth Totpoderós, ò hemna deth mèn frair! que, a penes lo vedí, sentí qu’eth mèn còr se delie d’emocion per eth, e

coma qu'era sang arreconeishie ara sang, non dobtè qu'ère eth eth hilh deth mèn frair! E en aguest moment desbrembè es mies fatigues e es mèns copacaps, e me pensè qu'enlhoquia d'alegria…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trenta quatau net

Era didec:

"…E en aguest moment desbrembè es mies fatigues e es mèns copacaps, e me pensè qu'enlhoquia d'alegria. Mès, ai! que non me tardè en saber-me'n, per boca d'aguest mainatge, qu'eth men frair auie mòrt ena misericòrdia d'Allà eth Plan Naut! A! Terribla notícia que me hec quèir de bocadents, aclapat d'emocion e de dolor! Mès, ò hemna deth mèn frair! que ja t'aurà condat eth mainatge probablament que, damb eth sòn aspècte e era sua retirada damb eth defuntat, è artenhut padegar-me un shinhau en tot hèr-me rebrembar eth provèrbi que ditz: "Er òme que dèishe descendéncia, non morís!"

Atau parlèc eth maghrebin. E avertic que, dauant d'aqueri rebrembes evocadi, era mair d'Aladin ploraue amarament. E entà que desbrembèsse es sues tristeses e s'esvaguèsse des sues idies neres, s'acarèc damb Aladin, e cambiant de convèrsa, didec: "Hilh mèn, quin mestièr as aprenut e a quin trabalh te ties entà ajudar ara tua prauba mair e víuer ambdús?"

En enténer aquerò, avergonhat per prumèr viatge ena sua vida, Aladin baishèc eth cap guardant entath solèr. E coma que non didie arren, contestèc era sua mair: "Un mestièr? Ò frair deth mèn espós! Auer un mestièr Aladin? Qui pense en aquerò? Per Allà que non sap absoludament arren! A! james è vist un gojat tan tafurèl! Se passe tot eth dia corrent damb es auti mainatges deth barri, que son uns vagabonds, uns tafurèls, uns guiterosi coma eth, en sòrta de seguir er exemple des mainatges bravi, que son ena botiga damb es sòns pairs! Sonque per aquerò moric eth sòn pair, en tot deishar-me amargants rebrembes! E tanben jo me veigui cuelhuda per un mau estat de santat! e encara qu'a penes veigui damb es mèns uelhs, rosigadi pes lèrmes e es vesilhes, me cau trabalhar sense pòsa e passar-me dies e nets hilant coton entà auer bèra causa entà crompar pan de milhòc, just entà mantier-mos es dus. E tau ei era mia condicion! E te juri pera tua vida, ò frair deth mèn espós! que sonque entre en casa ara ora de minjar! E aquerò ei tot çò que hè! Atau se passe qu'a viatges, quan m'abandone d'aguesta manèra, per mès que siga era sua mair se m'acodís barrar era pòrta dera casa e non tornar a daurir-la, pr'amor d'obligar-lo a cercar un trabalh entà víuer. E dempús non gausi de hè'c, pr'amor qu'eth còr d'ua mair ei pietós e misericordiós. Mès era mia edat auançada, donques que ja sò plan vielha, ò frair deth mèn espós! e es mies espatles non supòrten es fatigues madeish qu'abans! E ara a penes es mèns dits me permeten hèr virar eth hus! E sabi pas enquia quan vau a poder seguir aguest prètzhèt sense que m'abandone era vida, coma m'abandone eth mèn hilh, aguest Aladin, qu'as aciu dauant, ò frair deth mèn espós!"

E s’estarnèc en somics.

Alavetz ath maghrebin s’acarèc damb Aladin, e li didec: “A, ò hilh deth mèn frair! de vertat que non sabia jo tot aquerò que hè a tu! Per qué vas pes camins dera guitèra? Quina vergonha entà tu, Aladin! Aquerò non està ben en òmes coma tu! Qu’ès dotat de rason, hilh mèn, e ès un hilh de bona familha! Non ei entà tu un desaunor deishar atau ara tua prauba mair, ua hemna vielha, que te mantengue, en èster tu un òme damb edat entà auer un trabalh que damb eth vos podéssetz mantier ambdús?... E per cèrt, ò hilh mèn! que gràcies a Allà, çò qu’ei sobrèr ena nòsta ciutat son mèstres de mestièr. Solet te calerie, donc, alistar tu madeish eth mestièr que mès t’agrade, e jo m’encargarè de plaçar-te. E d’aguesta manèra quan sigues gran, hilh mèn, auràs entre es mans un mestièr segur que te protegisque des atacs dera sòrt! Parla ja! E se non te shaute eth trabalh d’agulha, mestièr deth tòn defuntat pair, cerca ua auta causa e ditz-me-la. E jo t’ajudarè en tot çò que posca, ò hilh mèn!”

Mès en sòrta de contestar, Aladin seguic damb eth cap clin e sense badar boca, e damb aquerò indicaue que non volie mès mestièr qu’eth de vagabond. E eth maghrebin se n’encuedèc dera repugnància qu’auie pes mestièrs manuaus, e sagèc de tirassar-lo de ua auta manèra. E li didec, donc: “Ò hilh deth mèn frair! non te’n hèsques ne t’aclapes pera mia insisténcia! Mès dèisha-me híger que, s’es mestièrs te repugnen, sò prèst, en cas que volgues èster un òme aunèst, a daurir-te ua botiga de mercadèr de sederies en gran mercat! E t’aprovedirè era botiga damb es teles de mès naut prètz e damb brocadi dera qualitat mès fina! E atau haràs bones relacions damb es mercadèrs importants. E t’acostumaràs a véner e a crompar, a cuélher e a autrejar. E serà excellenta era tua reputacion ena ciutat. E damb tot aquerò aunoraràs era memòria deth tòn pair! Qué dides a tot aquerò, ò Aladin, hilh mèn?”

Quan Aladin escotèc aguesta prepausa deth sòn oncle e comprenec que poirie convertir-se en un gran mercadèr, en un òme important, vestit damb bona ròba, damb un turbant de seda e un cinturon de colors desparièrs, s’alegrèc ar arràs. E guardèc ath maghrebin arrint e botjant eth cap, çò qu’en sòn lenguatge significaue clarament: “Accèpti!”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trenta cincau net

Era didec:

… E guardèc ath maghrebin arrint e botjant eth cap, çò qu’en sòn lenguatge significaue clarament: “Accèpti!” E eth maghrebin comprenec alavetz que l’agradaue era prepausa, e li didec a Aladin: “Donques que vòs convertir-te en un personatge important, en un mercadèr damb botiga dubèrta, saja en avier de hèr-te digne dera tua naua situacion. E sigues des d’ara un òme, ò hilh deth mèn frair! E deman, s’Allà ac vò, t’amiarè en mercat, e començarè en tot crompar-te un beròi vestit nau, coma l’amien es mercadèrs

rics, e toti es accessòris qu'exigís. E dempús, cercaram amassa ua botiga entà installar-te en era!"

Aquerò siguec tot!

E era mair d'Aladin, qu'entenie aqueres exortacions e vedie aquera generositat, benedie a Allà eth Benfactor, que de manèra tant inesperada l'enviaue a un parent que la sauvèsse dera misèria e amièsse peth bon camin ath sòn hilh Aladin. E mestrèc eth minjar damb eth còr alègre coma se s'auesse rejovenit vint ans. E mingèren e beueren sense deishar de parlar d'aqueth ahèr, que tant les interessaue a toti. E eth maghrebin comencèc a iniciar a Aladin ena vida e enes manères des mercadèrs, e a hèr que s'interessèsse fòrça per aguesta condicion naua. Dempús, quan vedec que ja auançaue era net, se didec adiu dera mair d'Aladin e punèc a Aladin. E gessec, prometent vier a londeman. E aquera net, damb era alegria, Aladin non podec clucar un uelh e non hec que pensar ena encantadora vida que lo demoraue.

E vaquí qu'a londeman, a prumèra ora, piquèren ena pòrta. E era mair d'Aladin anèc a daurir era madeisha, e vedec que precisament ère eth frair deth sòn espós, eth maghrebin, que complie era sua promesa dera vesilha. Ça que la, a maugrat des demanes dera mair d'Aladin, non volec entrar, desencusant-se perque non èren ores de visita, e solet demanèc permís entà hèr-se a vier a Aladin damb eth, entath mercat. E Aladin, ja lheuat e vestit, correc a veir ath sòn oncle, e li balhèc eth bon dia e li punèc era man.

Eth maghrebin lo cuelhec dera man e partic damb eth entath mercat. E entrèc damb eth ena milhor botiga e demanèc un vestit que siguesse eth mès beròi e eth mès luxuós entre es vestits dera mida d'Aladin. E eth mercadèr li mostrèc diuèrsi vestits, a quin mès beròi. E eth maghrebin li didec a Aladin: "Alista tu madeish eth que t'agrade, hilh mèn!" E extrèmament encantat dera generositat deth sòn oncle, Aladin n'alistec un qu'ère tot de seda ralhada e reludenta. E tanben alistèc un turbant de mossolina de seda brodada d'aur fin, un cinturon de Cachemira e bòtes de cuèr ròi ludent. E eth maghrebin ac paguèc tot sense regatejar e l'autregèc eth paquet a Aladin, en tot dider-li: "Anem ara entath hammam pr'amor de que te metes net abans de vestir-te de nauèth." E l'amièc en hammam, e entrèc damb eth en ua sala reservada, e lo banhèc damb es sues pròpries mans; e se banhèc eth tanben. Dempús demanèc es refresqui que vien dempús deth banh, e beueren es dus damb delícia e contents.

Alavetz se botèc Aladin eth somptuós vestit de seda ralhada reludenta, se placèc eth beròi turbant, se cenhec ara cintura eth cinturon d'Indies e se caucèc es bòtes ròies. E d'aguesta manèra estaue beròi coma era lua e comparable a bèth hilh de rei o de sultan. E encantat ar arràs de veder-se transformat atau, s'apressèc ath sòn oncle e li punèc era man e li balhèc es gràcies pera sua generositat. E eth maghrebin lo punèc, e li didec: "Tot aquerò non ei qu'eth començament!" E gessec damb eth deth hammam e l'amièc entàs mercats mès frequentats e li hec visitar es botigues des grani mercadèrs. E li hège admirar es teles mès riques e es objèctes de prètz nau, en tot ensenhar-li eth nòm de cada causa en particular. E li didie: "Coma que seràs mercadèr cau que te'n sàpies des

detalhs de vendes e de crompes." Dempús lo hec visitar es edificis notables dera ciutat e es mesquites principaus e es khans que lotjauen es caravanes. E acabèc eth passeg en tot hèr-li veir es palais deth sultan e es jardins que les enrodauen. E a tot darrèr l'amièc en khan gran, a on s'estaue eth, e li presentèc as mercadèrs coneishudi sòns, en tot dider-les: "Qu'ei eth hilh deth mèn frair." E les convidèc a toti a un minjar que balhèc en aunor d'Aladin e les mestrèc era parva mès selècta e s'estèc damb eri e damb Aladin enquiara net.

Alavetz se lheuèc e se didec adiu des sòns convidadi, en tot dider-les qu'anaue a amaiar a Aladin ena sua casa. E plan que òc, non volec deishar tornar solet a Aladin, e lo cuelhec dera man e s'encaminèc damb eth, entara casa dera mair. E en veir ath sòn hilh tan magnificament vestit, era prauba mair d'Aladin se pensèc pèrder era rason d'alegria. E comencèc a balhar gràcies e a benedir mil còps ath sòn cunhat en tot dider-li: "Ò frair deth mèn espós! encara que siguessa tota era mia vida balhant-te es gràcies, jamès t'arregraïria pro es tòns beneficis." E contestèc eth maghrebin: "Ò hemna deth mèn friar! que non ei cap de merit, vertadèrament cap de merit, que jo actua d'aguesta manèra, donques qu'Aladin ei hilh mèn, e eth mèn déuer ei servir-li de pair en sòrta deth defuntat. Non te'n hèsques, donc, per eth, e sigues tranquilla!" E li didec era mair d'Aladin, lheuant es braci entath cèu: "Per aunor des sants ancians e nauèths, li prègui a Allà que te sauve e que te consèrve, ò frair deth mèn espós! e alongue era tua vida peth nòste ben, pr'amor de que sigues era ala qu'era sua ombra protegisque tostemp ad aguest mainatge orfanèl! E pòs èster segur de qué eth, dera sua part, aubedirà tostemp es tues ordes e non harà senon aquerò que l'ordenes!"

E didec eth maghrebin: "Ò hemna deth mèn frair! Aladin s'a convertit en un òme senat, donques qu'ei un gojat excellent, hilh de bona familha. E demori, plan que òc, que serà digne descendent deth sòn pair e refrescarà es tòns uelhs!" Dempús higec: "Desencusa-me, ò hemna deth mèn frair! perque deman diuendres non se daurirà era botiga prometuda; pr'amor que ja sabes qu'eth diuendres son barradi toti es mercats e non se pòt hèr negòcis. Mès dissabte, se harà, s'Allà ac vò. Deman, totun, vierè a cercar a Aladin entà instruir-lo, e li hare visitar es lòcs publics e es jardins plaçadi dehòra dera ciutat, a on van a passejar es mercadèrs rics, entà que d'aguesta manèra posque acostumar-se ara contemplacion deth luxe e dera gent distinguida. Pr'amor qu'enquia aué non a tractat qu'as mainatges, e cau que coneishe ja a òmes e qu'eri lo coneishen!" E se didec adiu dera mair d'Aladin, punèc a Aladin e se n'anèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trenta siesau net

Era didec:

… E se didec adiu dera mair d'Aladin, punèc a Aladin e se n'anèc. E Aladin pensèc pendent tota era net en totes es causes beròies qu'acabaue de veir e enes alegries qu'acabaue d'experimentar; e se prometec naues delicies entà londeman. Atau, donc, se

lheuèc a punta de dia, sense auer pogut clucar un uelh, e se vestic era sua ròba naua, e comencèc a caminar d'un costat en aute, en tot embolhar-se es pès damb aqueth vestit long, que non i ère acostumat. Dempús, coma qu'era sua impaciéncia li hège pensar qu'eth maghrebin se tardaue massa, gessec a demorar-lo ena pòrta, e lo vedec aparéisher. E correc entada eth coma un potro e li punèc era man. E eth maghrebin lo punèc e li hec moltes amorasses, e li didec qu'anèsse a dider-li ara sua mair que se n'anauen. Dempús lo cuelhec dera man e se n'anèc damb eth. E se meteren a caminar amassa, parlant d'ues causes e d'autes, e passèren es pòrtes dera ciutat, d'a on jamès auie gessut Aladin. E comencèren a aparéisher dauant d'eri es beròies cases particulares e es beròis palais enrodadi de jardins; e Aladin los guardaue meravilhat, e cada un li semblaue mès beròi qu'er anterior. E atau caminèren peth camp, apressant-se cada còp mès ar objectiu que se prepausaue eth maghrebin. Mès arribèc un moment qu'Aladin comencèc a cansar-se, e li didec ath maghrebin: "Ò oncle mèn! mos cau caminar molt encara? Guarda qu'auem deishat darrèr es jardins e ja solet auem dauant de nosati era montanha. Ath delà, sò plan cansat, e voleria préner ua bocada!" E eth maghrebin se treiguec deth cinturon un mocador damb frutes e pan, e li didec a Aladin: "Aciu qu'as, hilh mèn, aquerò entà trèir-te era hame e era set. Mès encara mos cau caminar un shinhau entà arribar en paratge meravilhós que te vau a mostrar e que non a parièr en mon! Remet es tues fòrces, e cuelh alend, Aladin, donques que ja ès un òme!" E seguic encoratjant-lo, ath còp que li daue conselhs sus era sua conducta en avier, e l'ahiscaue a separar-se des mainatges entà apressar-se as òmes sabents e prudents. E artenhec distrèir-lo de tau sòrta, qu'acabèc arribant damb eth en ua val desèrta ath pè dera montanha e a on non i auie mès preséncia qu'era d'Allà.

Aquiu precisament acabaue eth viatge deth maghrebin! E entà arribar en aquera val auie gessut deth hons deth Maghreb e auie anat enquias confinhs dera China!

S'acarèc alavetz damb Aladin, qu'ère extenuat de cansament, e li didec arrint: "Que ja auem arribat, hilh mèn Aladin!" E se seiguec en ua ròca e lo hec sèir-se ath sòn costat e l'abracèc damb molta trendesa, e li didec: "Descansa un shinhau, Aladin. Pr'amor que fin finau te vau a mostrar çò que jamès vederen es tòns uelhs. Òc, Aladin; que vas a veir aciu madeish un jardin mès beròi que toti es jardins dera tèrra; e solet quan ages admirat es meravilhes d'aguest jardin auràs vertadèrament rason entà balhar-me es gràcies e desbrembaràs es fatigues dera marcha e benediràs eth dia que te trapères damb jo." E lo deishèc descansar un moment, damb es uelhs plan dubèrts d'estonament en pensar qu'anaue a veir un jardin en un paratge a on non i auie que ròques escampilhades e matarrassi. Dempús li didec: "Lhèua-te ara, Aladin, e recuelh entre aguesti matarrassi es rames mès seques e es tròci de lenha que trapes, e hè-me-les a vier! E alavetz veiràs er espectacle a gratis ath quau te convidi!"

Aladin se lheuèc e s'esdeguèc a recuélher entre es matarrassi e era bròssa ua grana quantitat de rames seques e de tròci de lenha que se les hec a vier ath maghrebin, que li didec: "Que ja n'è pro. Retira-te ara e bota-te ath mèn darrèr!" E Aladin aubedic ath sòn oncle, e anèc a plaçar-se a cèrta distància darrèr d'eth.

Alavetz eth maghrebin treiguec deth cinturon ua pèira de huec, que damb era hec lum, e aluguèc eth molon de rames e d'èrbes seques, qu'usclèren crepitant. E de seguit treiguec dera pòcha ua caisha de cauquilha, la dauric e cuelhec un shinhau d'encens que lancèc ath miei dera hoguèra. E se lheuèc ua humadissa espessa que separèc damb es sues mans entà un costat e entar aute, gasulhant formules en ua lengua totafèt incomprensibla entà Aladin. E en aqueth madeish instant tremolèc era tèrra e se voludèren sus es sues bases es ròques e se dauric eth solèr en un espaci de dètz codes d'amplada. E ath hons d'aqueth horat apareishec ua lausa orizontau de marme de cinc codes d'ample damb ua anèra de bronze ath miei.

En veir aquerò, Aladin, espaurit, deishèc anar un crit, e cuelhent damb es dents er extrèm deth sòn vestit, virèc era esquia e comencèc a húger, agitant es cames. Mès en un bot queiguec sus eth eth maghrebin e l'agarrèc. E lo guardèc damb uelhs espaventosi, lo voludèc en tot cuelher-lo dera aurelha, e quilhèc era man e li fotec un boet tan terrible, que lèu li sauten es dents. E Aladin quedèc destimborlat e queiguec en solèr.

E vaquí qu'eth maghrebin non l'auie tractat d'aquera manèra qu'entà dominar-lo d'un còp entà tostemp, donques que lo necessitaue entà ua operación qu'anaue a hèr, e sense eth non podie sajar era empresa qu'entada era auie vengut. Atau, donc, quan lo vedec empeguit en solèr lo lheuèc, e li didec damb ua votz que sagèc que siguesse doça: "Te cau sabe, Aladin, que se te tractè atau siguec entà ensenhar-te a èster un òme! Pr'amor que sò eth tòn oncle, eth frair deth tòn pair, e te cau aubedir-me!" Dempús higec damb ua votz de çò mès doça: "Au, Aladin, escota ben çò que te vau a díder, e non pèrdes ne ua soleta paraula. Pr'amor que s'ac hès atau treiràs d'aquerò auantatges considerables e de seguit desbrembaràs es trabalhs passadi!" E lo punèc, e en auer-lo ja sometut e dominat, li didec: "Acabes de veir, hilh mèn, se com s'a daurit eth solèr per çò des fumigacions e formules qu'è prononciat. Mès te cau saber qu'actuè atau solet peth tòn ben; pr'amor que dejós d'aguesta lausa de marme que ves ath hons deth horat damb ua anèra de bronze se trape un tresòr qu'ei inscrit ath tòn nòm e que non se pòt daurir que damb era tua preséncia! E aguest tresòr, que t'ei destinat, te harà mès ric que toti es reis! E entà demostrar-te qu'aguest tresòr ei destinat entà tu e non entà cap aute, as de saber que solet a tu en mon t'ei possible tocar aguesta lausa de marme e quilhar-la; pr'amor que jo madesih, a maugrat de tot eth mèn poder, qu'ei gran, non poiria méter man ena anèra de bronze ne lheuar era lausa, encara que siguessa mil còps mès poderós e mès fòrt de çò que sò. E un còp lheuada era lausa non me serie possible entrar en tresòr ne tansevolh baishar ua soleta escala.

A tu solet t'ei permetut hèr aquerò que jo non posqui hèr per jo madeish! E entad aquerò non te cau qu'executar ath pè dera letra çò que te vau a díder. E d'aguesta manèra seràs eth patron deth tresòr, que mos repartiram en dues parts egales, ua entà tu e era auta entà jo!"

En enténer aguestes paraules deth maghrebin, eth praube Aladin se'n desbrembèc dera sua fatiga e deth boet recebut e contestèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trenta ueitau net

Era didec:

… En enténer aguestes paraules deth maghrebin, eth praube Aladin se'n desbrembèc dera sua fatiga e deth boet recebut e contestèc: "Ò oncle mèn! Ordena-me çò que volgues e t'aubedirè!" E eth maghrebin lo cuelhec en braça e lo punèc diuèrsi còps enes caròles, e li didec: "Ò Aladin! qu'ès entà jo mès estimat qu'un hilh, donques que non è ena tèrra mès parents que tu; tu seràs eth mèn solet eretèr, ò hilh mèn! Pr'amor que, a tot darrèr, ei per tu que trabalhi darrèrament e per tu venguí de tan luenh. E se siguí un shinhau brusc, comprenerà ara que siguec entà decidir-te a non deishar d'arténher en bades eth tòn meravilhós destin. Vaqui, donc, çò que te cau hèr! Començaràs baishant damb jo deth horat e agarraràs era anèra de bronze e lheuaràs era lausa de marme!"E quan auec parlat atau, se metec eth prumèr en horat e li balhèc era man a Aladin entà ajudar-lo a baishar. E ja baish de tot, Aladin li didec: "Mès com m'ac vau a hèr, ò oncle mèn, entà lheuar ua lausa tan pesada en èster jo un mainatge? S'aumens me podesses ajudar tu, me prestaria ad aquerò damb plan gust!" Eth maghrebin contestèc: "A, non! A, non! Se per malastre metessa jo ua man non poiries hèr ja arren e eth tòn nòm s'esfaçarie entà tostemp deth tresòr! Saja de hè'c tu solet e veiràs se com lhèues era lausa damb tanta facilitat coma se lheuèsses ua pluma d'audèth! Solet te calerà prononciar eth tòn nòm e eth nòm deth tòn pair e eth nòm deth tòn pairin quan agarres era anèra."

Alavetz s'inclinèc Aladin e agarrèc era anèra e tirassèc d'era, dident: "Que sò Aladin, hilh deth sarte Mustafà, hilh deth sarte Alí." E lheuèc damb grana facilitat era lausa de marme, e la deishèc en un costat. E vedec ua tuta damb dotze escales de marme qu'amiauen entà ua pòrta de dues huelhes de coeire ròi damb gròssi claus. E eth maghrebin li didec: "Hilh mèn Aladin, baisha ara en aguesta tuta. E quan arribes en dotzau gradon entraràs per aguesta pòrta de coeire, que se daurirà soleta dauant de tu. E te traparàs dejós d'ua vòuta grana dividida en tres sales que se comuniquen entre eres. Ena prumèra sala veiràs quate grani caudèrs de coeire plei d'aur liquid, e ena dusau sala quate grani caudèrs de plata plei d'aur, e ena tresau sala quate grani caudèrs d'aur plei de dinnars d'aur. Mès passa sense arturar-te e recuelh-te ben eth vestit, sarrant-lo ena cintura entà que non tòques es caudèrs; pr'amor que s'auesses eth malastre de tocar damb es dits o heregar solet damb era tua ròba un des caudèrs o eth sòn contengut, de seguit te convertiràs en ua mòla de pèira nera. Entraràs, donc, ena prumèra sala e ara prèssa passaràs ena dusau, que d'era, sense arturar-te un solet instant entraràs ena tresau a on veiràs ua pòrta ornada de claus, semblabla ara dera entrada, que de seguit se daurirà dauant de tu. E passaràs, e te traparàs de pic en un jardin magnific plantat d'arbes aclapadi peth pes des sòns fruts. Mès non t'artures aquiu tanpòc! Lo trauessaràs caminant entà dauant, tot dret, e arribaràs en ua escala de colomnes damb trenta gradons, que per eri pujaràs en ua terrassa. Quan sigues en aguesta terrassa, ò Aladin, tie

compde! pr'amor qu'ath tòn dauant veiràs ua sòrta de cavitat ena paret; e en aguesta cavitat, sus un pedestau de bronze, traparàs ua petita lampa de coeire. E aguesta lampa serà alugada. E ara, escota ben Aladin! cuelheràs aguesta lampa, l'amortaràs, vessaràs en solèr er òli e te l'amagaràs en pièch de seguit! E non cranhes tacar-te eth vestit pr'amor qu'er òli que vèsses non serà òli, senon un aute liquid que non dèishe taca ena ròba. E tornaràs entà jo peth madeish camin qu'as seguit. E quan tornes, se vòs, poiràs arturar-te un shinhau en jardin, e cuélher d'aguest jardin tanta fruta coma volgues. E un còp t'ages amassat damb jo, m'autrejaràs era lampa, finalitat e motiu deth nòste viatge e origina dera nòsta riquesa e dera nòsta glòria en avier, ò hilh mèn!"

Quan eth maghrebin auec parlat atau se treiguec un anèth qu'amiaue en dit e l'ac botèc en Aladin en dit pòdo, en tot dider-li: "Aguest anèth, hilh mèn! te meterà dehòra de toti es perilhs e te preservarà de tot mau. Encoratja, donc, era tua anma e aumplis de valor eth tòn pièch, pr'amor que ja non ès un mainatge, senon un òme! E damb era ajuda d'Allà tot te gesserà ben! E gaudiram de riqueses e d'aunors pendent tota era nòsta vida, e gràcies ara lampa." Dempús higec: "Mès te recomani, Aladin, un còp mès, qu' ages suenh de recuelher-te eth vestit e sarrar-te-lo tot çò que pogues, pr'amor que, se non ac hès atau ès perdut e damb tu eth tresòr!"

Dempús lo punèc, e en tot amorassar-li diuèrsi còps es caròles, li didec: "Vè-te'n tranquil!"

Alavetz, plan encoratjat, Aladin baishèc corrent es escales de marme, e lheuant-se eth vestit enquia mès amunt dera cintura, e sarrant-lo ben, passèc era pòrta de coeire qu'es sues huelhes se dauriren eres soletes quan s'apressèc. E sense desbrembar cap des recomanacions deth maghrebin, trauessec damb mil precaucions era prumèra, era dusau e era tresau sala, evitant es caudèrs plei d'aur; arribèc ena darrèra pòrta, la passèc, crotzèc eth jardin sense arturar-se, pugèc es trenta gradons dera escala des colomnes, pugèc ena terrassa e se filèc dirèctament entara cavitat qu'auie ath sòn dauant. E en pedestau de bronze vedec era lampa alugada…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes trenta nauau net

Era didec:

… E en pedestau de bronze vedec era lampa alugada. E estirèc era man e la cuelhec. E vessèc en solèr eth contengut, e en veir qu'immediatament quedaue sec eth recipient, se l'amaguèc en pièch, sense temor a tacar-se eth vestit. E baishèc dera terrassa e arribèc de nauèth en jardin.

Liure alavetz dera sua preocupacion, s'arturèc un instant en darrèr gradon dera escala entà guardar eth jardin. E se metec a contemplar aqueri arbes, qu'es sòns fruts non auie auut temps de veir quan arribèc. E vedec qu'es arbes d'aqueth jardin, plan que òc, èren aclapadi peth pes des sòns fruts, qu'èren extraordinaris de forma, de mida e de color. E

se n’encuedèc de qué, ath contrari de çò que se passe damb es arbes des uarts, cada rama d’aqueri arbes auie fruts de colors desparièrs. N’auie de blancs, d’un blanc transparent coma eth cristau, d’un blanc treble coma eth canfre, o d’un blanc opac coma era iranja sagnosa. E n’auie de verds,d’un verd escur e d’un verd suau. E n’auie d’auti qu’èren blus e violètes e auriòs; e d’auti que mostrauen colors e matissi d’ua varietat infinita.

Eth praube Aladin non sabie qu’es fruts blancs ère diamants, pèrles, nacar, e pèires lunars; qu’es fruts ròis èren robins, carboncles, jacints, corau e coralines; qu’es verds èren esmeraldes, bericles, jade, e aigües marines; qu’es blus ère safirs, turqueses, lapislatzuli e lazulites; qu’es violetes èren amatistes, jaspes e sardoines; qu’es auriòs èren topacis, ambre e agata; e qu’es auti, de colors desconeishudi, èren opals, hematites, turmalines, peridòts, jaiets e crisopacis. E queiguie a plomb eth solei sus eth jardin. E es arbes deishauen anar ahlamades de toti es sòns fruts, sense consumir-se.

Alavetz, ar arràs deth plaser, s’apressèc Aladin a un d’aguesti arbes e volec cuélher fruts entà minjar-se-les. E vedec que non se les podie nhacar, e que non se retirauen senon pera sua forma as higues, iranges, bananes, arradims, melons d’aigua, pomes e toti es auti fruts excellents dera China. E se quedèc plan descoratjat quan les toquèc; e non les trapèc bric ath sòn gust. E se pensèc que solet èren bòles de cristau colorejat, donques qu’ena sua vida auie auut era ocasión de vèir pèires precioses. Ça que la, a maugrat deth sòn desencantament se decidic a cuelher-ne quauqui uns pr’amor d’autrejar-les as mainatges, ancians companhs sòns, e tanben ara sua prauba mair. E ne cuelhec diuèrsi de cada color en tot aumplir-se damb eri eth cinturon, es pòches e era forradura dera ròba, e sauvant-se-les tanben entre eth vestit e era camisa e entre era camisa e era pèth; e se metec tau quantitat d’aqueri fruts, que semblaue un saumet cargat en un costat e en aute. E aclapat per tot aquerò, se quilhèc suenhosament eth vestit en tot sarrar-se-lo ena cintura, e prudentament trauessèc es tres sales de caudèrs e arribèc ena escala dera tuta, a on lo demoraue ansiosament eth maghrebin.

E vaquí que quan Aladin passèc era pòrta de coeire e pugèc eth prumèr gradon dera escala, eth maghrebin, que se trapaue sus era dubertura, ath costat madeish dera entrada dera tuta, non auec paciéncia entà demorar que pugèsse toti es gradons e gessesse complètament dera tuta, e li didec: “Brave Aladin, a on ei era lampa?” E Aladin contestèc: “Que l’è en pièch!” Er aute didec: “Trè-te-la e balha-me-la!” Mès Aladin li didec: “Com vòs que te l’autreja tan lèu, o òncle mèn! s’ei entre es bòles de veire que m’è aumplit era ròba pertot? Dèisha-me abans pujar era escala, e ajuda-me a gésser deth horat; e alavetz descargarè totes aguestes bòles en un lòc segur e non sus aguesti gradons, que per eri rodarien e se trincarien! E aquiu me poirè trèir deth pièch era lampa e autreja-te-la quan siga liure d’aguesta impedimenta. Per cèrt que se m’a esguitlat entara esquia e me hè mau ena pèth per çò que pro voleria jo veder-me liure d’era!” Mès eth maghrebin, furiòs pera resisténcia d’Aladin e convençut de qué Aladin solet botaue aguestes dificultats perque volie sauvar-se entada eth era lampa, cridèc damb ua votz espaventosa coma se siguesse un dimòni: “Ò hilh de gosset! Me vos balhar era lampa de seguit o t’aucisqui!” E Aladin que non sabie eth perqué d’aguest cambiament

deth sòn oncle, e espaurit en veder-lo en aguest estat de furor, e cranhent recéber un aute boet mès violent qu'eth prumèr, se didec: "Per Allà, que vau mès protegir-se! e vau a entrar de nauèth ena tuta enquia que se padegue." E virèc era esquia, e recuelhent-se eth vestit, entrèc prudentament en sosterranh.

En veir aquerò, eth maghrebin deishèc anar un crit de ràbia, e ar arràs deth furor, pataquegec en tèrra es pès e se voludèc en tot arrincar-se es barbes de desesperacion pèr çò dera impossibilitat que se trapaue de córrer darrèr d'Aladin entara tuta enebida pes poders magics. E exclamèc: "A maudit Aladin! Seràs castigat coma te merites!" E correc entara hoguèra, qu'encara non s'auie amortat e lancèc en era un shinhau de povàs d'encens qu'amiaue damb eth, gasulhant ua formula magica. E de seguit era lausa de marme que servie entà tapar era entrada dera tuta se barrèc era soleta, e tornèc ath sòn lòc prumèr, barrant ermeticament eth horat dera tuta. E tremolèc era tèrra e se barrèc de nauèth; e eth solèr se quedèc tan lis coma abans de daurir-se. E Aladin se trapèc d'aguesta manèra embarrat en sosterranh.

Pr'amor que, coma ja s'a dit, eth maghrebin ère un mag insigne vengut deth hons deth Maghreb e non un oncle ne un parent pròche o luenhant d'Aladin. E auie neishut vertadèrament en Africa, qu'ei eth país e eth plantèr de mags e bruishòts dera pejor qualitat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quarantau net

Era didec:

… E auie neishut vertadèrament en Africa, qu'ei eth país e eth plantèr de mags e bruishòts dera pejor qualitat. E des dera sua joenessa s'auie tengut damb fòrça ar estudi dera bruisheria e des encantaments, e ar art dera geomància, dera alquimia, dera astrologia, des fumigacions e des encantaments. E ath cap de trenta ans d'operacions magiques, per çò dera sua bruisheria, artenhèc descurbir qu'en un lòc desconeishut dera tèrra i auie ua lampa extraordinàriament magica qu'auie eth don de hèr mès poderós qu'es reis e qu'es sultats, ar òme qu'auesse era sòrt d'èster eth sòn possessor. Alavetz li calec aumentar es sues fumigacions e bruisheries, e en ua darrèra operación geomantica artenhec saber-se'n de qué era lampa mentada se trapaue en un sosterranh plaçat enes entorns dera ciutat de Kolo-ka-tsé, en país dera China. (E aguest lòc ei precisament eth qu'acabem de veir damb toti es detalhs). Dempús d'un long viatge auie arribat en Kolo-ka-tsé, a on se tenguec a explorar es entorns e acabèc delimitant exactament era situacion deth sosterranh damb aquerò que contenguie. E pera sua taula endonviaira se'n sabec de qué eth tresòr e era lampa èren inscrits pes poders sosterranhs, a nòm d'Aladin, hilh de Mustafà eth sarte, e de qué solet eth poirie hèr-se daurir eth sosterranh e hèr-se a vier era lampa, donques que quinsevolh aute perderie era vida sense remèdi se sajaue era mendre empresa encaminada ad aquerò. E plan per aquerò se metec a cercar a Aladin, e quan lo trapèc, li calec tier tota sòrta d'estratagèmes e enganhes entà tirassar-

lo entada eth e amiar-lo en aguest lòc desèrt, sense desvelhar es sus sospeches ne es dera sua mair. E quan Aladin gessec damb bona capitada dera empresa, auie reclamat tan ara prèssa era lampa pr'amor que lo volie enganhar e embarrar-lo entà tostemp en sosterranh. Mès ja auem vist qu'Aladin per pòur de recéber un boet, s'auie refugiat en interior dera tuta a on non podie entrar eth mag, e com eth mag, damb er in des resvenjar-se l'auie embarrat aquiu laguens contra era sua volontat entà que se morisse de hame e de set!

Realizada aguesta accion, eth mag, revoutat e deishant anar esgluma, se n'anèc peth sòn camin, probablament entà Africa, eth sòn país.

E vaquí çò que hè ada eth! Mès solide mo´lo tornaram a trapar.

E vaquí ara çò que tanh a Aladin!

Tanlèu entrèc un aute còp en sosterranh, entenec era tremolor dera tèrra costada pera magia deth maghrebin e, espaurit, cranhèc qu'era vòuta queiguesse sus eth sòn cap, e s'esdeguèc a arribar ena gessuda. Mès quan arribèc ena escala vedec qu'era pesada lausa de marme tapaue era dubertura; e arribèc at limit dera emocion e der estonament. Pr'amor que, d'un costat, non podie concéber era marridesa der òme que se pensaue qu'ère eth sòn oncle e que l'auie amorassat e punat, e per aute costat, non li calie pensar en quilhar era lausa de marme, donques que l'ère impossible de hèr des de baish. En aguestes condicions, desesperat, Aladin comencèc a cridar e a prometer-li ath sòn oncle damb tota sòrta de juraments, qu'ère prèst a dar-li de seguit era lampa.

Mès eth cas ei qu'es sòns crits e somics non sigueren entenudi peth mag, que ja se trapaue luenh. E en veir qu'eth sòn oncle non li contestaue, Aladin comencèc a abrigar dobtes respècte ada eth, mès que mès en brembar-se'n de qué l'auie cridat hilh de gosset, injúria plan grèu que james li harie un vertadèr oncle ath hilh det sòn frair.

Alavetz, decidic tornar en jardin a on i auie lum, e cercar ua gessuda entà poder gésser d'aqueri lòcs tenebrosi. Mès quan arribèc ena pòrta que daue tath jardin vedec qu'ère barrada e que non se daurie dauant d'eth. Capvirat ja, correc de nauèth entara pòrta dera tuta e se lancèc plorant enes gradons dera escala. E ja se vedie acogat viu entre es quate parets d'aquera tuta, plia d'escurina e d'orror, a maugrat de tot er aur que contenguie. E somiquèc pendent bèth temps, negat en sòn dolor. E per prumèr viatge ena sua vida pensèc en totes es bontats dera sua mair e ena sua abnegacion infatigabla, a maugrat dera mala conducta e dera ingratitud d'eth. E era mòrt en aquera tuta li deuec de semblar mès amara, per çò de non auer pogut refrescar en vida eth còr dera sua mair en tot milhorar un shinhau eth sòn caractèr e demostrant-li de bèra manèra eth sòn arregraïment. E alendèc fòrça quan l'assautèc aguest pensament, e comencèc a torçar-se es braci e a heregar-se es mans, coma sòlen hèr es desesperadi, dident, a manèra de renonciament ara vida: "Que non i a recors ne poder qu'en Allà!"

E vaquí que, en aqueth movement, Aladin hereguèc sense voler er anèth qu'amiaue en dit pòdo e que l'auie prestat eth mag enta preservar-lo des perilhs deth sosterranh. E non

sabie aqueth maghrebin maudit qu'eth tau anèth auie de sauvar era vida d'Aladin precisament, donques que se s'en auesse sabut, solide non l'ac aruie autrejat, o s'aurie esdegat a treir-l'ac, o autanplan non aurie barrat eth sosterranh mentre er aute non l'ac auesse entornat. Mès que toti es mags son, per esséncia, semblables ad aqueth maghrebin, frair sòn; a maugrat deth poder dera sua bruisheria e dera sua sciéncia amagada, non saben preveir es conseqüéncies des accions mès simples e jamès pensen en defener-se des perilhs mès vulgars. Pr'amor que per çò deth sòn orgulh e dera sua confiança en eri madeishi, jamès acodissen ath Senhor des creatures, e eth sòn esperit s'està contunhament escurit per ua humadissa mès espessa qu'es sues fumigacions, e an es uelhs caperadi per ua benda, e van a paupes pes tenèbres!

E vaquí que, quan eth desesperat Aladin hereguèc, sense voler, er anèth qu'amiaue en dit pòdo e qu'eth sòn poder ignoraue…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quaranta unau net

Era didec:

… E vaquí que, quan eth desesperat Aladin hereguèc, sense voler, er anèth qu'amiaue en dit pòdo e qu'eth sòn poder ignoraue, vedec sorgir de pic dauant d'eth, coma se gessesse dera tèrra, un immens e gigantesc efrit, que se retiraue a un nere encerat, damb un cap coma un caudèr, e ua cara espaventosa, e uns uelhs ròis, enòrmes e usclants, eth quau s'inclinèc entada eth, e damb ua votz sonora coma eth rugiment deth tron, li didec: "Vaquí qu'as entre es tues mans ath tòn esclau! Qué vòs? Parla. Que sò eth sirvent der anèth ena tèrra, en aire e ena aigua!"

En veir aquerò, Aladin, que non ère valent, quedèc espaurit; e en quinsevolh aute lòc o circonstàncies aurie queigut estavanit o aurie sajat de húger. Mès en aquera tuta, a on ja se credie mòrt de hame e de set, era intervencion d'aqueth espaventós efrit li semblèc ua ajuda, mès que mès quan entenec era pregunta que li hège. E a tot darrèr podec botjar era lengua e contestar: "Ò gran jeique des efrits der aire, dera tèrra e dera aigua, trè-me d'aguesta tuta!" A penes auie prononciat aguestes paraules, se botgèc e se dauric era pòrta peth dessús deth sòn cap, e en un virament de uelhs, se sentec transportat dehòra dera tuta en madeish lòc a on aluguèc era hoguèra eth maghrebin. Per çò der efrit auie despareishut.

Alavetz, tremolant d'emocion encara, mès plan content de veder-se de nauèth en aire liure, Aladin li balhèc es gràcies a Allà eth Benfactor que l'auie desliurat d'ua mòrt cèrta e l'auie sauvat des emboscades deth maghrebin. E guardèc ath sòn entorn e vedec ena luenhor era ciutat ath miei des sòns jardins. E s'esdeguèc e hèc repè peth camin que l'auie amiat eth mag, en tot filar-se de cap ara val, sense virar eth cap entà darrèr ne un solet viatge. E cansat e mancat d'alend, arribèc ja plan tard ena casa a on lo demoraue era sua mair planhent-se, plan inquieta pera sua tardança. E correc era a daurir-lo

arribant a temps d'agarrar-lo enes sòns braci, a on queiguec, eth joen, estavanit, sense poder tier era emocion.

Quan a truca de suenhs se remetec Aladin deth sòn estavaniment, era sua mair li hec béuer un shinhau d'aigua de ròses. Dempús, molt preocupada, li preguntèc se qué li passaue. E contestèc Aladin: "Ò mair mia! qu'è fòrça hame! Te prègui, donc, que me balhes quauquarren entà minjar, donques que non è tastat arren des d'aguest maitin."

E era mair d'Aladin correc a amiar-li çò qu'auie ena casa. E Aladin se metec a minjar damb tanta prèssa, qu'era sua mair li didec: "Pòc a pòc, hilh mèn, que te crebarà era gòrja! E s'ei que minges tan ara prèssa entà poder-me condar abans çò que m'as de condar, te cau saber qu'auem tot eth temps deth mon. Deth moment que t'è tornat a veir ja sò traquilla, mès Allà se'n sap dera mia ansietat quan vedí qu'auançaue era net e non auies tornat!"

Dempús, s'interrompec entà dider-li: "A hilh mèn! padega-te, se te platz, e cuelh bocins mès petits!" E Aladin, que s'auie avalat en un moment tot çò qu'auie dauant, demanèc béuer, e cuelhec eth cantre d'aigua e lo uedèc ena gòrja sense alendar. Dempús d'aquerò se sentec satisfèt e li didec ara sua mair: "Ara te vau a condar, ò mair mia! tot çò que m'a arribat damb er òme que tu te pensaues qu'ère eth mèn oncle, e qu'a m'a hèt veir era mòrt a dus dits des mèns uelhs! A! Que non sabes, plan, que ne peth mau de morir ère oncle mèn ne frair deth mèn pair aguest mentidèr que me hège tantes amorasses e me punaue tan trendament, aguest maudit maghrebin, aguest bruishòt, aguest mentidèr, aguest brigand, aguest embelinaire, aguest embolhaire, aguest gosset, aguest lord, aguest dimòni que non a parièr entre es dimònis sus era superfícia dera tèrra! Aluenhat sigue eth Maligne!"

Dempús higec: "Escota, ò mair, çò que m'a hèt!" E didec encara: "A, be ne sò de content d'auer-me desliurat des sues mans!" Dempús s'arturèc un moment, alendèc damb fòrça, e còp sec, sense cuelher alend, condèc tot çò que l'auie passat, des deth principi enquiath finau, enquia e tot eth boet, era injúria e çò d'aute, sense deishar-se un solet detalh. Mès que non mos ac cau repetir.

E quan auec acabat eth sòn relat se treiguec eth cinturon e deishèc quèir en matalàs qu'auie en solèr era meravilhosa provision de fruts transparents e colorejats que cuelhec en jardin. E tanben queiguec era lampa en madeish molon, entre bòles de peireria.

E higec eth, entà acabar. "Aguesta ei, ò mair! era mia aventura damb eth mag, e aciu qu'as tot çò que m'a reportat eth mèn viatge sosterranh!" E dident atau, li mostraue ara sua mair es bòles meravilhoses, mès damb ua mina mespredosa que significaue: "Que ja non sò un mainatge entà jogar damb bòles de cristau!"

Mentre parlaue eth sòn hilh Aladin, era sua mair l'escotaue, deishant anar, enes passatges mès estonants e mès emocionants deth relat, exclamacions de ràbia contra eth mag e de pietat damb Aladin. E tanlèu acabèc eth de condar tant estranha aventura, non

podec era reprimir-se mès, e deishèc anar injúries contra eth maghrebin, en tot qualificar damb toti es insults era conducta d'aqueth agressor.

E quan s'espandic un shinhau, sarrèc contra eth sòn pièch ath sòn hilh Aladin e lo punèc plorant, e didec: "Balhem gracies a Allà, ò hilh mèn! que t'a trèt san e en bona santat des mans d'aguest bruishòt maghrebin! A traïdor maudit! Solide volec era tua mòrt entà apoderar-se d'aguesta lampa de coeire que non vau mès d'un dracma! Que l'è en òdi! Fin finau t'è recuperat, ò hilh mèn Aladin! Mès be ne correres de perilhs per tòrt mèn, que deuí endonviar, plan, enes uelhs guèrchi d'aguest maghrebin, que non ère oncle tòn ne cap parent senon un mag maudit e un descreigut!"

E parlant atau, era mair se seiguec en matalàs damb eth sòn hilh Aladin, e lo brecèc doçament. E Aladin, que non auie dormit des de hège tres dies, preocupat pera sua aventura damb eth maghrebin, non se tardèc a clucar es uelhs e a esclipsar-se enes jolhs dera sua mair, vantat peth balanceg. E l'ajacèc era en matalàs damb mil precaucions e non se tardèc a ajaçar-se era e adormir-se ath sòn costat.

A londeman, en desvelhar-se…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quaranta dusau net

Era didec:

… A londeman, en desvelhar-se, comencèren a punar-se fòrça. E Aladin li didec ara sua mair qu'era sua aventura l'auie corregit entà tostemp dera coquinaria e dera guitèra, e qu'en avier cercarie trabalh coma un òme. Dempús, coma qu'encara auie hame, demanèc er esdejoar, e era sua mair li didec: "Ai, hilh mèn! Ager pera net t'autregè tot çò qu'auie ena casa, e ja non è un solet tròç de pan. Mès tie paciencia e demora que vaja a véner en mercat un shinhau de coton que hilè aguesti darrèrs dies, e te cromparè quauquarren damb er impòrt dera venda."

Mès contestèc Aladin: "Dèisha eth coton entà un aute viatge, ò mair! e cuelh aguesta lampa vielha que me hi a vier deth sosterranh e vene-la en mercat as mercadèrs de coeire. E segurament ne treiràs bèth sòs que mos permete passar tot eth dia." E contestèc era mair d'Aladin: "Qu'ei vertat, hilh mèn! e deman cuelherè es bòles de cristau que te heres a vier tanben d'aqueth lòc maudit, e les venerè en barri des neri que me les cromparàn a prètz mès naut qu'es mercadèrs de mestièr!"

Era mair d'Aladin cuelhec, donc, era lampa entà vener-la; mès la trapèc molt lorda e li didec a Aladin: "Prumèr, hilh mèn, vau a netejar era lampa, qu'ei lorda, pr'amor de deishar-la ludenta e trèir per era mès naut prètz." E anèc ena codina, e se metec ena man un shinhau de cendre, que barregèc damb aigua, e se metec a netejar era lampa. Mès a penes auie començat a heregar-la, quan surgic de pic dauant d'era, sense saber d'a on

auie gessut, un espaventós efrit, mès lèg sense cap de dobte qu'eth deth sosterranh, e tant enòrme que tocaue eth cap en tet. E s'inclinèc dauant d'era e li didec damb votz ensordidora: "Qu'as aciu entre es tues mans ath tòn esclau! Qué vòs? Parla. Que sò eth sirvent dera lampa en aire per a on vòli e ena tèrra per a on m'arrossègui!"

Quan era mair d'Aladin vedec aguesta aparicion, que non se demoraue de cap manèra, coma que non ère acostumada a semblables causes, se quedèc quieta de terror, e se li travèc era lengua e se li dauric era boca. E lhoca de pòur e d'orror, non podec tier mès temps auer ath sòn dauant ua cara tan repulsiva e espaventosa coma aquera, e queiguec estavanida.

Mès Aladin, que se trapaue tanben ena codina, e qu'ère ja un shinhau acostumat a cares d'aguesta sòrta, dempús dera qu'auie vist ena tuta, encara que mès lèja e monstruosa, s'esdeguèc a trèir-la des mans dera sua mair, que seguie estavanida, e l'agarrèc fèrmament entre es dètz dits, e li didec ar efrit: "Ò servidor dera lampa! qu'è molta hame, e desiri que me hèsques a vier causes excellentes entà que me les posca minjar!" E eth genni despareishec de seguit entà tornar en un virament de uelhs, amiant en cap ua gran plata d'argent, qu'en era i auie dotze plats d'aur plei de minjars esquisti e flairosi, damb sies pans plan cauds e blancs coma era nhèu, dus flascons grani de vin, clar e excellent, e enes mans un tamboret d'ebèn incrustat de nacre e de plata e dues tasses de plata. E botèc era plata en tamboret, placèc adreitament çò qu'auie de plaçar e despareishec discrètament.

Alavetz Aladin, en veir qu'era sua mair ère estavanida encara, l'esposquèc eth ròstre damb aigua de ròses, e aquera frescor, barrejada damb era flaira deth minjar humejant, non deishèc d'amassar es esperits escampilhadi e de hèr reméter ara prauba hemna. E Aladin s'esdeguèc a dider-li: "Te, ò mair! que non ei arren! Lhèua-te e vene a minjar! Gràcies a Allà, aciu qu'auem tot çò que cau entà remeter-te eth còr e es sensi e padegar era nòsta hame! Se te platz, non dèishes heredar agueta excellenta parva!"

Quan era mair d'Aladin vedec aquera plata sus eth beròi tamboret, es dotze plats d'aur damb eth sòn contengut, es sies meravilhosi pans, es dus flascons e es dues tasses, e quan percebec en nas era flaira sublima qu'exalauen totes aqueres causes bones, se'n desbrembèc des circonstàncies der estavaniment e li didec a Aladin: "Ò hilh mèn! Allà protegisque era vida deth nòste sultan! Solide aurà entenut a parlar dera nòsta praubetat e mos a manat aguesta plata mejançant quauqu'un des sòns codinèrs!"

Mès Aladin contestèc: "Ò mair mia! que non ei ara eth moment avient entà suposicions e vòts! Comencem en tot minjar e ja te condarè dempús çò que s'a passat!"

Alavetz era mair d'Aladin se seiguec ath sòn costat, daurint uns uelhs plei d'estonament e d'admiracion dauant des nauetats tan meravilhoses; e se meteren es dus a minjar damb gran apetís. E experimentèren damb aquerò tant de gust, que s'estèren fòrça estona dauant dera plata sense cansar-se de tastar minjars tan ben condimentadi, de sòrta qu'acabèren en tot júnher eth dinar damb eth sopar. E quan fin finau acabèren, se

sauvèren entà londeman es rèstes deth minjar. E era mair d'Aladin sauvèc en armari dera codina es plats e eth sòn contengut, tornant de seguit ath costat d'Aladin entà escotar çò que l'auie de condar sus aqueth generós obsèqui. E Aladin li revelèc alavetz çò que s'auie passat, e com eth genni servidor dera lampa executèc era orde sense trantalhar.

Alavetz era mair d'Aladin, qu'auie escotat eth relat deth sòn hilh damb espant creishent, siguec cuelhuda de grana agitacion, e exclamèc: "A hilh mèn! Pera lèit que te neurí ena tua mainadesa te conjuri entà que lances luenh de tu aguesta lampa e te des.heigues d'aguest anèth, present de maudits efrits, donques que non poirè tier per dusau viatge era visita de cares tan lèges e espaventoses, e me morirè per tòrt d'aquerò. Per cèrt que me semble qu'aguesta parva que vengui de minjar me puge ena gòrja e me va a estofar. E ath delà, eth noste profèta Mohammad (sigue benedit) mos recomanèc fòrça qu'auéssem suenh damb es genni e es efrits, e que non cerquèssem eth sòn contacte jamès!"

Aladin contestèc: "Es tues paraules, mair mia, son per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs! Mès, reaument, non posqui des.heir-me dera lampa ne der anèth! Pr'amor qu'er anèth me siguec plan util entà sauvar-me dera mòrt segura ena tuta, e tu madeisha vies d'èster testimòni deth servici que mos a prestat era lampa, qu'ei tan preciosa, qu'eth maudit maghrebin non dobtèc en vier a cercar-la de tan luenh. Ça que la, mair mia, entà dar-te gust e per consideracion a tu, vau a amagar era lampa, pr'amor de qué era sua vista non te herisque es uelhs e sigue entà tu motiu de temor en avier!"

E contestèc era mair d'Aladin: "He çò que volgues, hilh mèn! Mès, dera mia part, declari que non voi auer arren a veir damb es efrits, ne damb seth servidor der anèth, ne damb eth dera lampa! E desiri que non me parles mès d'eri, se passe çò que se passe…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quaranta tresau net

Era didec:

"…e desiri que non me parles mès d'eri, se passe çò que se passe."

A londeman, quan s'acabèren es provisions, Aladin, sense voler acodir tan lèu ara lampa, entà evitar-li desengusti ara sua mair, cuelhec un des plats d'aur, se l'amaguèc ena ròba, e gessec damb er in de vener-lo en mercat e invertir es sòs enes provisions de besonh entara casa. E anèc ena botiga d'un judiu qu'ère mès astut que Cheitan. E treiguec dera sua ròba eth plat d'aur e l'ac autregèc ath judiu que lo cuelhec, l'examinèc, lo hereguèc, e li preguntèc a Aladin damb mina distrèta: "Guaire demanes per aquerò?" E Aladin, qu'ena sua vida auie vist plats d'aur e ère luenh de saber eth valor de semblables mercaderies, contestèc: "Per Allà, ò senhor mèn! tu saberàs milhor que jo çò que pòt costar aguest plat; e jo confii ena tua valoracion e bona fe!" E eth judiu, qu'auie vist ben qu'eth plat ère der aur mès blos, se didec: "Aguest gojat ignòre

eth prètz de çò que possedís. Vai, quin excellent profit m'autrege aué Abraham!" E dauric un calaish, simulat en un mur dera botiga, e treiguec d'eth ua soleta moneda d'aur, qu'aufric a Aladin, e que non ere ne era millessima part deth valor deth plat, e li didec: "Tè, hilh mèn, peth tòn plat! Per Moisés e Aaron que jamès l'auria aufrit ua soma semblabla a un aute que non siguesses tu; mès ac hesqui entà tier-te coma client en avier!" E Aladin cuelhec ara prèssa eth dinnar d'aur, e sense pensar ne tansevolh en regatejar se metec a córrer plan content. E en veir era alegria d'Aladin e era sua prèssa entà anar-se'n, eth judiu sentec molt non auer-li aufrit ua quantitat mès petita encara; e siguec a man de meter-se a córrer darrèr d'eth entà rebaishar un shinhau era moneda d'aur; mès renoncièc ath sòn projècte en veir que non lo poirie artènher.

Per çò d'Aladin, correc sense pèrder eth temps ena casa deth pastissèr, li crompèc pan, cambièc eth dinar d'aur e tornèc ena sua casa entà balhar-li ara sua mair eth pan e es sòs, en tot dider-li: "Mair mia, vè-te'n a crompar ara damb aguesti sòs es viures de besonh pr'amor que jo non sai arren d'aguestes causes." E era mair se lheuèc e anèc en mercat a crompar tot çò que necessitauen. E aqueth dia mingèren e s'assadorèren. E des d'alavetz, quan les mancauen es sòs, Aladin anaue en mercat a véner un plat d'aur ath madeish judiu, que tostemp l'autrejaue un dinnar, sense gausar dar-li mens dempús deth primèr viatge e temerós de qu'anèsse a aufrir era sua mercaderia a d'auti judius, que se'n profitarien atau, en sòrta d'eth, der immens benefici que supausaue tau negòci. Atau, donc, Aladin que seguie sense saber eth valor d'aquerò que possedie, li venec d'aguesta sòrta es dotze plats d'aur. E alavetz pensèc en hèr-li a vier era plata massissa d'argent; mès coma que pesaue fòrça, anèc a cercar ath judiu que se presentèc ena sua casa, examinèc era plata preciosa, e li didec a Aladin: "Aquerò vau dues monedes d''aur!" E Aladin, encantat, siguec d'acòrd en vener-la e cuelhec es sòs, que non li volec dar eth judiu senon damb es dues tasses de plata coma gratificacion.

D'aguesta sòrta aueren sòs entà mantier-se pendent uns dies Aladin e era sua mair. E Aladin seguic vient enes mercats a parlar formaument damb es mercadèrs e es persones importantes; pr'amor que des dera sua tornada auie auut suenh de non tractar damb es sòns ancians companhs deth barri. E alavetz sajaue d'instruir-se escotant es convèrses des persones granes; e coma qu'ère molt sagaç, en pòc de temps aqueric tota sòrta de nocions precioses que plan escassi joeni dera sua edat serien capables d'aquerir.

Mentretant, de nauèth manquèc sòs ena casa, e coma que non podie obrar de ua auta manèra, a maugrat deth terror que l'inspiraue ara sua mair, Aladin se vedec obligat a acodir ara lampa magica. Mès avertida deth projècte d'Aladin, era mair s'esdeguèc a gésser dera casa, sense poder tier eth hèt de trapar-se aquiu en moment dera aparicion der genni. E liure alavetz d'actuar ath sòn gust, Aladin cuelhec era lampa damb era man, e cerquèc eth lòc que li calie tocar exactament, e que coneishie pera tralha deishada peth cendre ena prumèra neteja; e la hereguèc pòc a pòc e plan doçament. E de seguit apareishec eth genni, que s'inclinèc, e damb votz fina, per çò precisament dera suavitat deth heregament, li didec a Aladin: "Aciu qu'as entre es tues mans ath tòn esclau! Qué vòs? Parla. Que sò eth servidor dera lampa en aire a on vòli e en tèrra a on m'arrossègui!" E Aladin s'esdeguèc a contestar: "Ò servidor dera lampa! qu'è fòrça

hame e desiri ua plata de minjar semblabla en tot ara que me heres a vier eth prumèr viatge!" E eth genni despareishec, entà tornar de seguit, en un virament de uelhs, cargat damb era plata sabuda, que botèc en tamboret; e se retirèc sense saber per a on.

Pòc temps dempús tornèc era mair d'Aladin; e vedec era plata damb era sua flaira e eth sòn contengut tant encantador; e non se meravilhèc mens qu'eth prumèr viatge. E se seiguec ath costat deth sòn hilh, e mingèc era parva en tot trapar-la mès esquista encara qu'era dera prumèra plata. E a maugrat deth terror que l'inspiraue eth genni servidor dera lampa, mingèc damb apetís; e ne era ne Aladin se separèren dera plata enquia que s'assadorèren complètament; mès coma qu'aquera parva excitaue er apetís a mida qu'anauen minjant, non se lheuèc era enquia escurir, amassant atau eth dinar damb eth sopar. E Aladin hec madeish.

Quan acabèren es provisions dera plata, coma eth prumèr viatge…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quaranta quatau net

Era didec:

… Quan acabèren es provisions dera plata, coma eth prumèr viatge, Aladin non deishèc de cuélher un des plats d'aur e anar en mercat, segontes auie eth costum, entà vener-lo ath judiu, madeish qu'auie het damb es auti plats. E quan passaue per dauant dera botiga d'un venerable jeique musulman, qu'ère un orfèbre plan estimat pera sua bontat e bona fe, entenec que lo cridauen peth sòn nòm e s'arturèc. E eth venerable orfèbre li hec senhaus damb era man e lo convidèc a entrar un moment ena botiga. E li didec: "Hilh mèn, que t'è vist passar peth mercat fòrça còps, e è notat qu'amiaues tostemp jos era ròba bèra causa que volies amagar; e entraues ena botiga deth mèn vesin eth judiu entà gésser dempús sense er objècte qu'amagaues. Mès me cau avertir-te ua causa que dilhèu ignòres, per çò dera tua trenda edat. Te cau saber, plan, qu'es judius son enemics des musulmans, e se pensen qu'ei licit enganhar-mos ena venda des nòsti bens. E entre toti es judius, precisament aguest ei eth mès detestable, eth mès astut, eth mès embolhaire e eth mès cuelhut d'òdi contra nosati es que credem en Allà eth Solet! Atau, donc, se te cau véner bèra causa, ò hilh mèn! comença en tot mostrar-me-la e pera vertat d'Allà eth Plan Naut te juri que te la valorarè en sòn just prètz, pr'amor de qué en vener-la sàpies exactament çò que hès! Mòstra-me, donc, sense temor ne maufidança çò qu'amagues en tòn vestit. E Allà maudide as embolhaires e confone ath Maligne! Que sigue aluenhat entà tostemp!"

En enténer aguestes paraules deth vielh orfèbre, Aladin, confiat, non deishèc de trèir de dejós deth sòn vestit eth plat d'aur en tot mostrar-lo. E eth jeique calculèc ath prumèr còp de uelh eth valor der objècte e i preguntèc a Aladin: "Me pòs díder ara, hilh mèn, guairi plats d'aguesta sòrta l'as venut ath judiu e eth pretz que t'autregèc?" E Aladin

contestèc: “Per Allà, ò oncle mèn! que ja l’è balhat dotze plats coma aguest a un dinnar cada un!”

En enténer aguestes paraules, eth vielh orfèbre arribèc ath limit dera indignacion, e exclamèc: “A maudit judiu, hilh de gosset, posteritat d’ Eblis!” e ath madeish temps botèc eth plat ena balaça, lo pesèc, e didec: “Te cau saber, hilh mèn, qu’aquest plat ei d’aur fin e que no vau un dinnar, senon dus cents dinnars exactament! Ei a díder, qu’eth judiu t’a panat a tu solet autant coma panen en un dia, en detriment des musulmans toti es judius deth mercat amassa!” Dempús higec: “A hilh mèn, çò passat qu’ei ja passat e coma que non i a testimònis non podem hèr penjar ad aguest judiu maudit! Ça que la, ja sabes se qué hèr en avier! e se vòs, ara madeish vau a compdar-te dus cents dinnars peth plat. Mès, m’estimi mès que, abans de vener-me-lo vages entà d’auti mercadèrs entà que t’ac tassen, e se te n’aufrissen mès, sò d’acòrd en pagar-te era diferénciae bèra causa mès deth pretz! Mès Aladin,que non auie cap motiu entà dobtar dera reconeishuda bontat deth vielh orfèbre, se dèc per molt content en tot dar-li eth plat a tan bon prètz.E cuelhec es dus cents dinnars. E en avier non deishèc d’anar entath madeish aunèst orfèbre musulman pr’amor de vener-li es auti onze plats e era plata.

E vaquí que, enriquidi d’aguesta sòrta, Aladin e era sua mair non abusèren des beneficis deth Retribuidor. E seguiren amiant ua vida modèsta, distribuint entàs praubi e necessitadi çò que les sobraue. E mentretant, Aladin non perdèc era ocasión entà instruir-se e afinar eth sòn engenh damb eth contacte damb era gent deth mercat, des mercadèrs distinguidi e des persones de bona classa que frequentauen es mercats. E atau aprenec en pòc de temps es manères deth gran mon, e auec relacions sostengudes damb es orfèbres joièrs, que d’eri se convertic en òste assidú. E en tot acostumar-se alavetz a veir jòies e peireries, se’n sabec de qué es fruts que s’auie hèt a vier d’aqueth jardin e que se pensaue qu’èren bòles de cristau colorejat, èren meravilhes inestimables que non auien parièr en casa des reis e des sultans mès poderosi e mès rics! E coma que s’auie tornat plan prudent e molt intelligent, auec compde de non parlar d’aquerò ad arrés, ne tansevolh ara sua mair. Mès en sòrta de deishar es fruts de peireria deishadi d’anar sus es coishins deth divan e per toti es cornèrs, les recuelhec suenhosament e se les sauvèc en un còfre que crompèc exprèssament. E vaquí que lèu aurie d’experimentar es efèctes dera prudéncia d’ua manèra brilhanta e mès esplendida. Efectivament, un dia entre es dies, parlant eth ara pòrta d’ua botiga damb quauqui mercadèrs amics sòns…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quaranta cincau net

Era didec:

… Efectivament, un dia entre es dies, parlant eth ara pòrta d’ua botiga damb quauqui mercadèrs amics sòns, vedec crotzar eth mercat a dus pregonèrs deth sultan armadi de longues lances, e les entenec cridar ath còp en votz nauta: “Ò vosati toti, mercadèrs e

abitants! Per orde deth vòste patron magnanim eth rei deth temps e eth senhor des sègles e des moments, vos cau saber qu'auetz de barrar es vòstes botigues de seguit, e embarrar-vos enes vòstes cases damb es pòrtes barrades peth dehòra e peth laguens! Donques que va a passar entà cuélher eth sòn banh en hammam, era meravilhosa, era benfactora, era nòsta joena Budru'l-Budur, lua plia entre es lues plies, hilha deth nòste gloriós sultan! Que li sigue eth banh deliciós! E aqueri que gausen infringir era orde e guardar pes pòrtes o pes hièstres, seràn castigadi damb era simitarra, eth pau o eth patibul! Que sigue, donc un avís entad aqueri que volguen conservar era sang en sòn còth!"

En enténer aguest pregon public, Aladin se sentec cuelhut d'un desir irresistible de veir passar ara hilha deth sultan, ad aquera meravilhosa Badru'l-Budur, que ne parlaue tota era ciutat e qu'era sua beresa de lua e perfeccions ère laudada. Atau, donc, en sòrta de hèr coma toti e córrer entà embarrar-se en casa, se l'acodic vier en hammam e amagar-se darrèr dera pòrta principau entà poder, sense èster vist, guardar a trauèrs des henerecles e admirar ath sòn gust ara hilha deth sultan quan entrèsse en hammam.

E vaquí qu'en un moment se placèc en aqueth lòc, e vedec arribar era acompanhada dera princessa, precedida pera multitud d'eunucs. E la vedec ada era madeisha ath miei des sues hemnes, coma era lua ath miei des esteles, caperada damb es sòns vels de seda. Mès tanlèu arribèc en lumedan deth hammam s'esdeguèc a destapar-se eth ròstre; e apareishec damb tot er esplendor d'ua beresa que depassaue tot aquerò que se podesse díder. Pr'amor qu'ère ua hemna de quinze ans, mèsalèu mens que mès, dreta coma era letra alef, damb ua cintura que desfisaue ara rama trenda der arbe han, damb un front enludernant, coma eth quart creishent dera lua en mes de Ramadan, damb celhes dretes e perfèctament traçades, damb uelhs neri, grani e languits, coma es uelhs d'ua gasèla assedegada, damb paupetes modestament baishes e semblables a petals de ròsa, damb un nas impecable coma trabalh selècte, ua boca minuscula damb dus pòts ròis, ua cara d'ua blancor lauada ena aigua dera hònt Salsabil, un menton arridolent, dents coma granís, dera madeisha mida, un còth de tortora, e çò d'aute, que non se vedie, deth madeish estil. E d'era ei çò qu'a dit eth poèta:

Es sòns uelhs magics, ahiscadi damb khol nere, trauèssen es còrs damb es sues flèches acerades!

As ròses des sues caròles panen es colors es ròses des nhòcs!

E era sua cabeladura ei ua net tenebrosa illuminada pera irradiacion deth sòn front!

Quan era princessa arribèc ena pòrta deth hammam, coma que non cranhie es guardades indiscrètes, se lheuèc eth vel deth ròstre e apareishec atau tota era sua beresa. E Aladin la vedec, e còp sec sentec borir era sang en sòn cap tres viatges mès de prèssa qu'abans. E solet alavetz se n'encuedèc de qué jamès auie auut era ocasión de veir ath descubèrt ròstres de hemna, de qué podie auer hemnes beròies e hemnes lèges, e de qué non totes èren vielhes semblables ara sua mair.

Aqueth descurbiment, junhut ara beresa incomparabla dera princessa, lo deishèc estupefacte e l'immobilizèc en un extasi darrèr dera pòrta. E ja hège fòrça temps qu'auie entrat era princessa en hammam, e eth encara ère seigut aquiu estonat e tremolant d'emocion. E quan podec remeter-se un shinhau, se decidic a húger deth sòn amagader, e a tornar entà casa, mès en quin estat de cambiament e trebolament! E pensaue: "Per Allà, qui s'aurie pogut imaginar que sus era tèrra i auesse ua creatura tan beròia! Benedit sigue Aqueth que l'a format e l'a dotat de perfeccion!" E assautat per un molon de pensaments, entrèc ena casa dera sua mair, e damb era esquia trincada pera emocion e eth còr panat complètament per amor, se deishèc quèir en divan e s'estèc totafèt quiet.

E vaquí qu'era sua mair non se tardèc a veder-lo en aqueth estat tant extraordinari, e s'apressèc ada eth e li preguntèc damb ansietat se qué li passaue. Mès eth se remic a balhar era mendre responsa. Alavetz li hec a vier era plata deth minjar entà que dinèsse, mès non volec minjar. E li preguntèc era: "Qué te cau, ò hilh mèn! Te hè mau quauquarren? Ditz-se me qué t'a arribar!"

E acabèc en tot contestar: "Dèisha-me!" E era persutèc entà que mingèsse, e l'auec d'ahiscar de tau sòrta que consentic eth en tocar era parva, mès mingèc infinitament mens que de costum, e auie es uelhs baishi e sauvaue silenci, sense voler contestar as preguntes inquietes dera sua mair. E siguec en aguest estat de dromilhon, de pallitge e d'aclapament enquiath dia a vier.

Alavetz era mair d'Aladin, ath limit dera ansietat, s'apressèc ada eth, e damb lèrmes enes uelhs, li didec: "Ò hilh mèn! per Allà sus tu, ditz-me çò que te passe e non me tortures mès eth còr damb eth tòn silenci! S'as bèra malautia, non me l'amagues, e de seguit vierè a cercar ath mètge! Precisament aué ei de pas ena nosta ciutat un mètge famós deth país des arabs, que l'an hèt vier exprèssament entà visitar ath nòste sultan! E non se parle de cap auta causa que dera sua sciéncia e des sòns remèdis meravilhosi! Vòs que te lo hèsca a vier?"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era sèt centes quaranta siesau net

Era didec:

"…e non se parle de cap auta causa que dera sua sciéncia e des sòns remèdis meravilhosi! Vòs que te lo hèsca a vier?" Alavetz Aladin lheuèc eth cap, e damb un ton de votz molt trist, contestèc: "Te cau saber, ò mair! que sò ben e que non patisqui cap malautia! e se me ves en aguest estat, ei pr'amor qu'enquia ara m'auia pensat que totes es hemnes se te retirauen! E sonque agèr me n'encuedè de qué non se passaue tau causa!"

E era mair d'Aladin lheuèc es braci e exclamèc: "Aluenhat sigue eth Maligne! Qué dides Aladin?" Eth joen contestèc: "Tè-te, mair, que sai se qué digui! Pr'amor qu'ager vedí entrar en hammam ara princessa Badru'l-Budur, hilha deth sultan, e era sua soleta

vision me revelèc era existéncia dera beresa! E ja non sò entad arren! e plan per aquerò non aurè repaus ne poirè remeter-me, se no obtengui deth sòn pair eth sultan eth matrimòni!"

En enténer aguestes paraules, era mair d'Aladin pensèc qu'eth sòn hilh auie perdut eth sen, e li didec: "Eth nòm d'Allà sus tu, hilh mèn! Torna en rason! A, praube Aladin, pensa ena tua condicion e dèisha de cornèr aguestes holies!"

Aladin contestèc: "Ò mair mia! Que non me cau tornar en rason, pr'amor que no sò entre eth nombre des lhòcos! e es tues paraules non me haràn renonciar ara mia idia de matrimòni damb Sett Badrul'l-Budur, era beròia hilha deth sultan! E çò mès decidit que jamès a demanar-la ath sòn pair en matrimòni!" Era didec: "Ò hilh mèn! pera mia vida sus tu, non pronóncies aguesta paraula, e compde que non t'entenen es vesins e li hèsquen arribar es tues paraules ath sultan, que te harie penjar sense remission! E ath delà, se reaument cuelheres aguesta decision tan hòla, te penses que vas a trapar a qui s'encargue de hèr aguesta peticion?"

Eth joen contestèc: "E a qui vau a encargar ua mission tan delicada quan ès tu aciu, ò mair!? E en qui vau a auer mès confiança qu'en tu? Òc, cèrtament, tu seràs era que vage a hèr-li ath sultan aguesta peticion de matrimòni!" Era exclamèc: "Allà me sauve d'amiar a tèrme aguesta peticion, ò hilh mèn! Jo non sò, coma tu, ar arràs dera lhocaria! A!, pro veigui qu'ara te'n desbrembes de que ès hilh d'un des sartes mès praubi e mès ignoradi dera ciutat, e de qué tanpòc jo, era tua mair, sò de familha mès nòbla e mès nauta! Com, donc, gauses pensar en ua princessa qu'eth sòn pair non autrejarà ne tansevolh as hilhs de poderosi reis e sultans?"

Aladin s'estèc en silenci un instant; dempús didec: "Te cau saber, ò mair! que ja è pensat e reflexionat longament en tot aquerò que vies de dider-me; mès aquerò non m'empedís cuélher era decision que t'è explicat, ath contrari! Te supliqui, donc, que se vertadèrament sò eth tòn hilh e m'estimes, me hèsques eth favor que te demani! Se non, era mia mòrt serà preferibla ara mia vida, e sense cap de dobte me perderàs lèu lèu. Per darrèr viatge, mair mia! non desbrembes que tostemp serè eth tòn hilh Aladin!"

En enténer aguestes paraules deth sòn hilh, era mair d'Aladin s'estarnèc en somics, e didec damb lèrmes: "Ò hilh mèn, cèrtament que sò era tua mair e tu ès eth mèn solet hilh, eth centre deth mèn còr! E eth mèn màger desir tostemp siguec veder-te maridat bèth dia e alegrar-me damb era tua felicitat abans de morir-me. Se, donc, te vòs maridar, m'esdegarè a cercar-te ua hemna entre era gent dera nòsta condicion! E enquia e tot atau, non saberè se qué contestar-les quan me pregunten sus tu, sus eth tòn mestièr, sus es guanhs que très e sus es bens e tèrres que possedisses! E m'aclape fòrça aquerò! Mès, qué serà se se tracte, non ja de vier entre era gent de condicion umila, senon de demanar-li ath sultan dera China, entà tu, ara sua soleta hilha! Au, hilh mèn! reflexiona un shinahu damb moderacion! Pro que sai jo qu'eth nòste sultan ei plen de benvolença e que jamès hè enlà a un subdit sòn sense hèr-li era justícia necessària! Tanben sai qu'ei generós e que jamès refuse ad aqueth que se merite es sòns favors per bèra accion importanta, bèra hèta valenta o bèth servici gran o petit!

Mès, me pòs díder se qué as hèt tu enquiath moment e quini titols possedisses entà meritar aguest favor incomparable que demanes? E ath delà, a on son es presents que, coma sollicitant de gràcies, l'as d'aufrir ath rei en qualitat d'omenatge de subdit leiau ath sòn sobeiran?"

Eth joen responec: "Plan, donc; se non se tracte que de hèr-li un bon present entà obtier çò que tant desire era mia anma, precisament me pensi que cap aute òme sus era tèrra pòt competir damb jo! Pr'amor que te cau saber, ò mair, qu'aguesti fruts de toti es colors que me hi a vier deth jardin sosterranh e que me pensaua qu'èren bòles de cristau sense cap de valor, e qu'èren solet bones enta jogar es mainatges, son peireries inestimables coma non les possedís cap sultan ena tèrra. E tu madeisha ac veiràs, a maugrat dera tua pòca experiéncia en aguestes causes! Non te cau que hèr-me a vier dera codina ua plata de porcelana qu'en era i càpien, e ja veiràs se quin efècte tan meravilhós còsten…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.